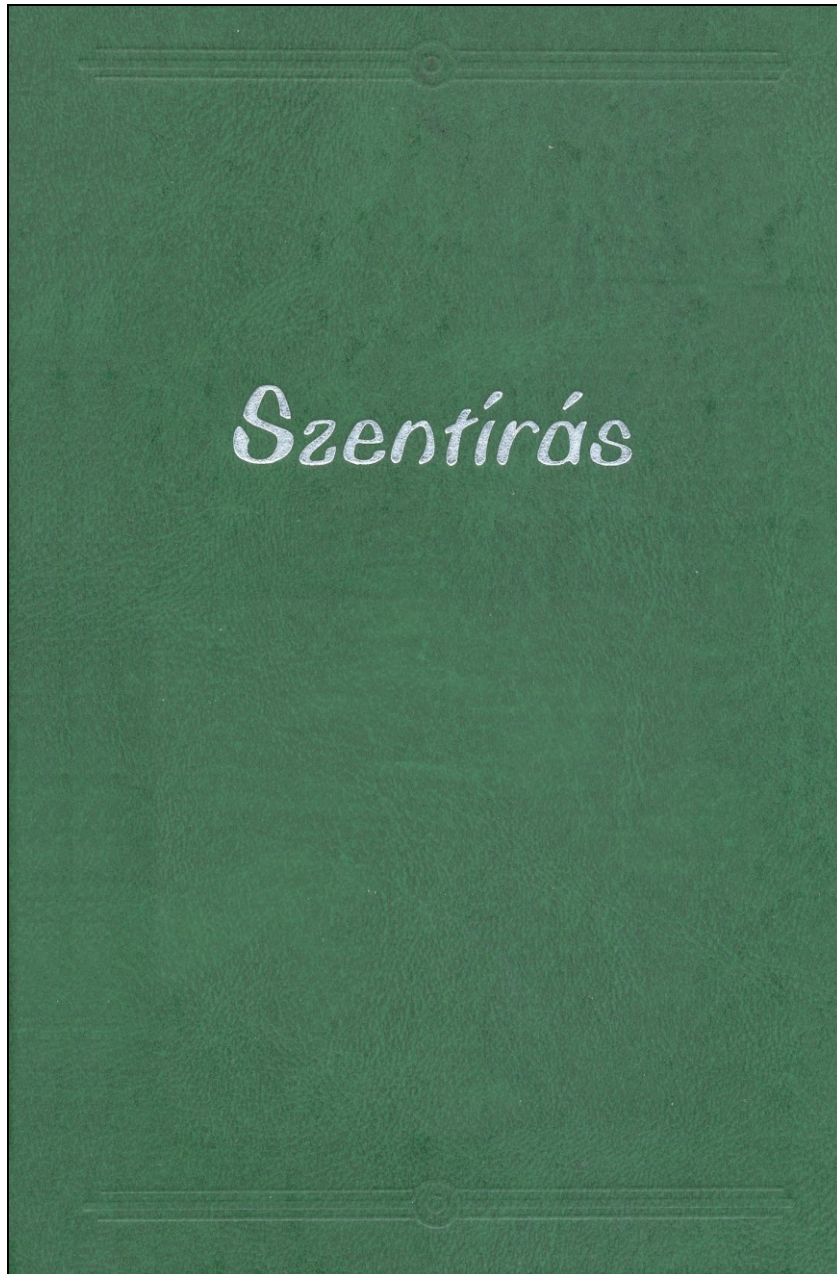

Újszövetségi Szentírás Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Újszövetségi Szentírás Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

A Káldi-féle szentírásfordítás
nyelvében megújítva,
javítva a Neovulgáta alapján

Bevezetők és magyarázatok:
Die Heilige Schrift
Eleonore Beck magyarázataival

A kiadást Jakubinyi György lektori
véleménye alapján a Magyar Katolikus
Püspöki Konferencia elnöke engedélyezte
Engedély száma: 586/1996

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az újszövetségi Szentírás elektronikus változata. A teljes Szentírást 1999-ben jelentette meg a Szent Jeromos Bibliatársulat az ISBN 963 85272 3 4 azonosítóval (második kiadás). Az elektronikus változat Tarjányi Béla professzor, a Társulat elnökének engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Társulat tulajdonában marad.

A jegyzetek a fejezetek végén helyezkednek el.

Az ószövetségi idézetek helyének megjelölésénél használt rövidítés:

G = a görög szöveg (Hetvenes fordítás) szerint
Egyéb rövidítések: # párhuzamos helyek
k következő vers(ek)
p párhuzamos hely(ek)
v. vers(ek)

Tartalomjegyzék – Könyvek szerinti

Impresszum	2
Tartalomjegyzék – Könyvek szerinti	3
Tartalomjegyzék – Könyvek és fejezetek szerinti	4
Előszó.....	11
A négy evangélium – Bevezetés	12
Evangélium Szent Máté szerint	13
Evangélium Szent Márk szerint	71
Evangélium Szent Lukács szerint	105
Evangélium Szent János szerint.....	157
Az Apostolok cselekedetei.....	198
Szent Pál apostol levelei	251
A rómaiaknak írt levél	253
Első levél a korintusiaknak	277
Második levél a korintusiaknak	299
Levél a galatáknak	316
Levél az efezusiaknak	324
Levél a filippieknek	332
Levél a kolosszeieknek	339
Első levél a tesszalonikieknek	345
Második levél a tesszalonikieknek.....	351
Első levél Timóteusnak.....	355
Második levél Timóteusnak	362
Levél Títusznak.....	367
Levél Filemonnak	371
Levél a zsidóknak	374
Katolikus levelek	393
Szent Jakab levele	394
Szent Péter első levele	401
Szent Péter második levele	409
Szent János első levele.....	413
Szent János második levele.....	420
Szent János harmadik levele	422
Szent Júdás levele	424
János jelenései.....	427
A Káldi-Neovulgáta fordítás.....	458
A jelen szentírás kiadás készítői	461
A Szentírás egyéni olvasása.....	462
Ima	463

Tartalomjegyzék – Könyvek és fejezetek szerinti

Impresszum	2
Tartalomjegyzék – Könyvek szerinti	3
Tartalomjegyzék – Könyvek és fejezetek szerinti	4
Előszó.....	11
A négy evangélium – Bevezetés	12
Evangelium Szent Máté szerint	13
Bevezetés	13
Evangelium Szent Máté szerint – 1. fejezet.....	15
Evangelium Szent Máté szerint – 2. fejezet.....	16
Evangelium Szent Máté szerint – 3. fejezet.....	18
Evangelium Szent Máté szerint – 4. fejezet.....	19
Evangelium Szent Máté szerint – 5. fejezet.....	21
Evangelium Szent Máté szerint – 6. fejezet.....	23
Evangelium Szent Máté szerint – 7. fejezet.....	25
Evangelium Szent Máté szerint – 8. fejezet.....	27
Evangelium Szent Máté szerint – 9. fejezet.....	29
Evangelium Szent Máté szerint – 10. fejezet.....	31
Evangelium Szent Máté szerint – 11. fejezet.....	33
Evangelium Szent Máté szerint – 12. fejezet.....	35
Evangelium Szent Máté szerint – 13. fejezet.....	38
Evangelium Szent Máté szerint – 14. fejezet.....	41
Evangelium Szent Máté szerint – 15. fejezet.....	43
Evangelium Szent Máté szerint – 16. fejezet.....	45
Evangelium Szent Máté szerint – 17. fejezet.....	47
Evangelium Szent Máté szerint – 18. fejezet.....	48
Evangelium Szent Máté szerint – 19. fejezet.....	50
Evangelium Szent Máté szerint – 20. fejezet.....	52
Evangelium Szent Máté szerint – 21. fejezet.....	54
Evangelium Szent Máté szerint – 22. fejezet.....	56
Evangelium Szent Máté szerint – 23. fejezet.....	58
Evangelium Szent Máté szerint – 24. fejezet.....	60
Evangelium Szent Máté szerint – 25. fejezet.....	62
Evangelium Szent Máté szerint – 26. fejezet.....	64
Evangelium Szent Máté szerint – 27. fejezet.....	67
Evangelium Szent Máté szerint – 28. fejezet.....	70
Evangelium Szent Márk szerint	71
Bevezetés	71
Evangelium Szent Márk szerint – 1. fejezet	73
Evangelium Szent Márk szerint – 2. fejezet	75
Evangelium Szent Márk szerint – 3. fejezet	77
Evangelium Szent Márk szerint – 4. fejezet	79
Evangelium Szent Márk szerint – 5. fejezet	81
Evangelium Szent Márk szerint – 6. fejezet	83
Evangelium Szent Márk szerint – 7. fejezet	85
Evangelium Szent Márk szerint – 8. fejezet	87
Evangelium Szent Márk szerint – 9. fejezet	89

Evangelium Szent Márk szerint – 10. fejezet	91
Evangelium Szent Márk szerint – 11. fejezet	93
Evangelium Szent Márk szerint – 12. fejezet	95
Evangelium Szent Márk szerint – 13. fejezet	97
Evangelium Szent Márk szerint – 14. fejezet	99
Evangelium Szent Márk szerint – 15. fejezet	102
Evangelium Szent Márk szerint – 16. fejezet	104
Evangelium Szent Lukács szerint	105
Bevezetés	105
Evangelium Szent Lukács szerint – 1. fejezet	107
Evangelium Szent Lukács szerint – 2. fejezet	110
Evangelium Szent Lukács szerint – 3. fejezet	112
Evangelium Szent Lukács szerint – 4. fejezet	114
Evangelium Szent Lukács szerint – 5. fejezet	116
Evangelium Szent Lukács szerint – 6. fejezet	118
Evangelium Szent Lukács szerint – 7. fejezet	120
Evangelium Szent Lukács szerint – 8. fejezet	122
Evangelium Szent Lukács szerint – 9. fejezet	124
Evangelium Szent Lukács szerint – 10. fejezet	127
Evangelium Szent Lukács szerint – 11. fejezet	129
Evangelium Szent Lukács szerint – 12. fejezet	131
Evangelium Szent Lukács szerint – 13. fejezet	133
Evangelium Szent Lukács szerint – 14. fejezet	135
Evangelium Szent Lukács szerint – 15. fejezet	137
Evangelium Szent Lukács szerint – 16. fejezet	138
Evangelium Szent Lukács szerint – 17. fejezet	140
Evangelium Szent Lukács szerint – 18. fejezet	142
Evangelium Szent Lukács szerint – 19. fejezet	144
Evangelium Szent Lukács szerint – 20. fejezet	146
Evangelium Szent Lukács szerint – 21. fejezet	148
Evangelium Szent Lukács szerint – 22. fejezet	150
Evangelium Szent Lukács szerint – 23. fejezet	153
Evangelium Szent Lukács szerint – 24. fejezet	155
Evangelium Szent János szerint	157
Bevezetés	157
Evangelium Szent János szerint – 1. fejezet	159
Evangelium Szent János szerint – 2. fejezet	161
Evangelium Szent János szerint – 3. fejezet	162
Evangelium Szent János szerint – 4. fejezet	164
Evangelium Szent János szerint – 5. fejezet	166
Evangelium Szent János szerint – 6. fejezet	168
Evangelium Szent János szerint – 7. fejezet	171
Evangelium Szent János szerint – 8. fejezet	173
Evangelium Szent János szerint – 9. fejezet	175
Evangelium Szent János szerint – 10. fejezet	177
Evangelium Szent János szerint – 11. fejezet	179
Evangelium Szent János szerint – 12. fejezet	181
Evangelium Szent János szerint – 13. fejezet	183
Evangelium Szent János szerint – 14. fejezet	185
Evangelium Szent János szerint – 15. fejezet	186

Evangélium Szent János szerint – 16. fejezet.....	187
Evangélium Szent János szerint – 17. fejezet.....	189
Evangélium Szent János szerint – 18. fejezet.....	190
Evangélium Szent János szerint – 19. fejezet.....	192
Evangélium Szent János szerint – 20. fejezet.....	194
Evangélium Szent János szerint – 21. fejezet.....	196
Az Apostolok cselekedetei.....	198
Bevezetés	198
Az Apostolok cselekedetei – 1. fejezet.....	200
Az Apostolok cselekedetei – 2. fejezet.....	202
Az Apostolok cselekedetei – 3. fejezet.....	204
Az Apostolok cselekedetei – 4. fejezet.....	205
Az Apostolok cselekedetei – 5. fejezet.....	207
Az Apostolok cselekedetei – 6. fejezet.....	209
Az Apostolok cselekedetei – 7. fejezet.....	210
Az Apostolok cselekedetei – 8. fejezet.....	212
Az Apostolok cselekedetei – 9. fejezet.....	214
Az Apostolok cselekedetei – 10. fejezet.....	216
Az Apostolok cselekedetei – 11. fejezet.....	218
Az Apostolok cselekedetei – 12. fejezet.....	220
Az Apostolok cselekedetei – 13. fejezet.....	221
Az Apostolok cselekedetei – 14. fejezet.....	223
Az Apostolok cselekedetei – 15. fejezet.....	224
Az Apostolok cselekedetei – 16. fejezet.....	226
Az Apostolok cselekedetei – 17. fejezet.....	228
Az Apostolok cselekedetei – 18. fejezet.....	230
Az Apostolok cselekedetei – 19. fejezet.....	232
Az Apostolok cselekedetei – 20. fejezet.....	234
Az Apostolok cselekedetei – 21. fejezet.....	236
Az Apostolok cselekedetei – 22. fejezet.....	238
Az Apostolok cselekedetei – 23. fejezet.....	240
Az Apostolok cselekedetei – 24. fejezet.....	242
Az Apostolok cselekedetei – 25. fejezet.....	243
Az Apostolok cselekedetei – 26. fejezet.....	245
Az Apostolok cselekedetei – 27. fejezet.....	247
Az Apostolok cselekedetei – 28. fejezet.....	249
Szent Pál apostol levelei	251
A rómaiaknak írt levél	253
Bevezetés	253
A rómaiaknak írt levél – 1. fejezet.....	254
A rómaiaknak írt levél – 2. fejezet.....	256
A rómaiaknak írt levél – 3. fejezet.....	258
A rómaiaknak írt levél – 4. fejezet.....	260
A rómaiaknak írt levél – 5. fejezet.....	261
A rómaiaknak írt levél – 6. fejezet.....	262
A rómaiaknak írt levél – 7. fejezet.....	263
A rómaiaknak írt levél – 8. fejezet.....	264
A rómaiaknak írt levél – 9. fejezet.....	266
A rómaiaknak írt levél – 10. fejezet.....	268
A rómaiaknak írt levél – 11. fejezet.....	269

A rómaiaknak írt levél – 12. fejezet.....	271
A rómaiaknak írt levél – 13. fejezet.....	272
A rómaiaknak írt levél – 14. fejezet.....	273
A rómaiaknak írt levél – 15. fejezet.....	274
A rómaiaknak írt levél – 16. fejezet.....	276
Első levél a korintusiaknak	277
Bevezetés	277
Első levél a korintusiaknak – 1. fejezet	278
Első levél a korintusiaknak – 2. fejezet	280
Első levél a korintusiaknak – 3. fejezet	281
Első levél a korintusiaknak – 4. fejezet	282
Első levél a korintusiaknak – 5. fejezet	283
Első levél a korintusiaknak – 6. fejezet	284
Első levél a korintusiaknak – 7. fejezet	285
Első levél a korintusiaknak – 8. fejezet	287
Első levél a korintusiaknak – 9. fejezet	288
Első levél a korintusiaknak – 10. fejezet	289
Első levél a korintusiaknak – 11. fejezet	291
Első levél a korintusiaknak – 12. fejezet	292
Első levél a korintusiaknak – 13. fejezet	293
Első levél a korintusiaknak – 14. fejezet	294
Első levél a korintusiaknak – 15. fejezet	296
Első levél a korintusiaknak – 16. fejezet	298
Második levél a korintusiaknak	299
Bevezetés	299
Második levél a korintusiaknak – 1. fejezet.....	300
Második levél a korintusiaknak – 2. fejezet.....	302
Második levél a korintusiaknak – 3. fejezet.....	303
Második levél a korintusiaknak – 4. fejezet.....	304
Második levél a korintusiaknak – 5. fejezet.....	305
Második levél a korintusiaknak – 6. fejezet.....	306
Második levél a korintusiaknak – 7. fejezet.....	307
Második levél a korintusiaknak – 8. fejezet.....	308
Második levél a korintusiaknak – 9. fejezet.....	309
Második levél a korintusiaknak – 10. fejezet.....	310
Második levél a korintusiaknak – 11. fejezet.....	311
Második levél a korintusiaknak – 12. fejezet.....	313
Második levél a korintusiaknak – 13. fejezet.....	315
Levél a galatáknak	316
Bevezetés	316
Levél a galatáknak – 1. fejezet.....	317
Levél a galatáknak – 2. fejezet.....	318
Levél a galatáknak – 3. fejezet.....	319
Levél a galatáknak – 4. fejezet.....	321
Levél a galatáknak – 5. fejezet.....	322
Levél a galatáknak – 6. fejezet.....	323
Levél az efezusiaknak	324
Bevezetés	324
Levél az efezusiaknak – 1. fejezet	325
Levél az efezusiaknak – 2. fejezet	327

Levél az efezusiaknak – 3. fejezet	328
Levél az efezusiaknak – 4. fejezet	329
Levél az efezusiaknak – 5. fejezet	330
Levél az efezusiaknak – 6. fejezet	331
Levél a filippieknek	332
Bevezetés	332
Levél a filippieknek – 1. fejezet.....	333
Levél a filippieknek – 2. fejezet.....	335
Levél a filippieknek – 3. fejezet.....	337
Levél a filippieknek – 4. fejezet.....	338
Levél a kolosszeieknek	339
Bevezetés	339
Levél a kolosszeieknek – 1. fejezet.....	340
Levél a kolosszeieknek – 2. fejezet.....	342
Levél a kolosszeieknek – 3. fejezet.....	343
Levél a kolosszeieknek – 4. fejezet.....	344
Első levél a tesszalonikieknek	345
Bevezetés	345
Első levél a tesszalonikieknek – 1. fejezet.....	346
Első levél a tesszalonikieknek – 2. fejezet.....	347
Első levél a tesszalonikieknek – 3. fejezet.....	348
Első levél a tesszalonikieknek – 4. fejezet.....	349
Első levél a tesszalonikieknek – 5. fejezet.....	350
Második levél a tesszalonikieknek.....	351
Bevezetés	351
Második levél a tesszalonikieknek – 1. fejezet.....	352
Második levél a tesszalonikieknek – 2. fejezet.....	353
Második levél a tesszalonikieknek – 3. fejezet.....	354
Első levél Timóteusnak.....	355
Bevezetés	355
Első levél Timóteusnak – 1. fejezet	356
Első levél Timóteusnak – 2. fejezet	357
Első levél Timóteusnak – 3. fejezet	358
Első levél Timóteusnak – 4. fejezet	359
Első levél Timóteusnak – 5. fejezet	360
Első levél Timóteusnak – 6. fejezet	361
Második levél Timóteusnak.....	362
Bevezetés	362
Második levél Timóteusnak – 1. fejezet	363
Második levél Timóteusnak – 2. fejezet	364
Második levél Timóteusnak – 3. fejezet	365
Második levél Timóteusnak – 4. fejezet	366
Levél Títusznak.....	367
Bevezetés	367
Levél Títusznak – 1. fejezet.....	368
Levél Títusznak – 2. fejezet.....	369
Levél Títusznak – 3. fejezet.....	370
Levél Filemonnak	371
Bevezetés	371
Levél Filemonnak	372

Levél a zsidóknak	374
Bevezetés	374
Levél a zsidóknak – 1. fejezet.....	375
Levél a zsidóknak – 2. fejezet.....	376
Levél a zsidóknak – 3. fejezet.....	377
Levél a zsidóknak – 4. fejezet.....	378
Levél a zsidóknak – 5. fejezet.....	379
Levél a zsidóknak – 6. fejezet.....	380
Levél a zsidóknak – 7. fejezet.....	381
Levél a zsidóknak – 8. fejezet.....	383
Levél a zsidóknak – 9. fejezet.....	384
Levél a zsidóknak – 10. fejezet.....	386
Levél a zsidóknak – 11. fejezet.....	388
Levél a zsidóknak – 12. fejezet.....	390
Levél a zsidóknak – 13. fejezet.....	392
Katolikus levelek	393
Szent Jakab levele	394
Bevezetés	394
Szent Jakab levele – 1. fejezet	395
Szent Jakab levele – 2. fejezet	397
Szent Jakab levele – 3. fejezet	398
Szent Jakab levele – 4. fejezet	399
Szent Jakab levele – 5. fejezet	400
Szent Péter első levele	401
Bevezetés	401
Szent Péter első levele – 1. fejezet.....	402
Szent Péter első levele – 2. fejezet.....	404
Szent Péter első levele – 3. fejezet.....	406
Szent Péter első levele – 4. fejezet.....	407
Szent Péter első levele – 5. fejezet.....	408
Szent Péter második levele	409
Bevezetés	409
Szent Péter második levele – 1. fejezet.....	410
Szent Péter második levele – 2. fejezet.....	411
Szent Péter második levele – 3. fejezet.....	412
Szent János első levele.....	413
Bevezetés	413
Szent János első levele – 1. fejezet	414
Szent János első levele – 2. fejezet	415
Szent János első levele – 3. fejezet	417
Szent János első levele – 4. fejezet	418
Szent János első levele – 5. fejezet	419
Szent János második levele.....	420
Bevezetés	420
Szent János második levele.....	421
Szent János harmadik levele	422
Bevezetés	422
Szent János harmadik levele	423
Szent Júdás levele	424
Bevezetés	424

Szent Júdás levele	425
János jelenései.....	427
Bevezetés	427
János jelenései – 1. fejezet	429
János jelenései – 2. fejezet	430
János jelenései – 3. fejezet	432
János jelenései – 4. fejezet	433
János jelenései – 5. fejezet	434
János jelenései – 6. fejezet	435
János jelenései – 7. fejezet	436
János jelenései – 8. fejezet	437
János jelenései – 9. fejezet	438
János jelenései – 10. fejezet	439
János jelenései – 11. fejezet	440
János jelenései – 12. fejezet	442
János jelenései – 13. fejezet	444
János jelenései – 14. fejezet	445
János jelenései – 15. fejezet	447
János jelenései – 16. fejezet	448
János jelenései – 17. fejezet	449
János jelenései – 18. fejezet	450
János jelenései – 19. fejezet	451
János jelenései – 20. fejezet	453
János jelenései – 21. fejezet	454
János jelenései – 22. fejezet	456
A Káldi-Neovulgáta fordítás	458
A jelen szentíráskiadás készítői	461
A Szentírás egyéni olvasása	462
Ima	463

Előszó

»Sokszor és sokféle módon szólt Isten az atyákhoz a próféták által, végül Fia által szólt hozzánk...« (vö. Zsid 1,1). Szólt hozzánk, hogy eligazítson világa rendjében, ahová ő küldött minket, ahol munkálkodnunk kell boldogulásunkon és éretté kell válnunk az üdvösségre. Isten igéje része lett ennek a világnak, az emberi történelemnek, forrása minden előrehaladásnak.

Isten az ő szavát népére bízta, hogy megőrizze, és nemzedékről-nemzedékre továbbadja a föld határáig, az idők végezetéig. Igénybe vette az emberi ismeret megőrzésének és továbbadásának emberi eszközét, az írást is. Így Isten szava a Bibliában az emberi műveltség részévé, az emberiség szellemi örökségévé lett.

A Bibliát régen írták. »Az Írásnak azonban egyetlen isteni üzenete sem származik emberi megismerésből, hanem a Szentlélektől sugalmazva szóltak és írtak az Istentől kiválasztott emberek« (vö. 2 Pét 1,21). Ezért a Bibliában Isten könyvét látjuk, hozzánk intézett levelét olvassuk (Szt. Ágoston).

A Biblia középpontjában Isten emberré lett Igéje, Jézus Krisztus áll. Általa értjük meg az őt előkészítő Ószövetség könyveit, és az ő Evangéliumát őrzi az Újszövetség. Kimeríthetetlen kútfeje volt és marad minden értékes és teljességre vezető emberi életnek. Boldog az az ember, aki rátalál, és az a nép, amely belőle él. Hála Istennek, keresi az egész világ. Hazánk és népünk is ragaszkodik hozzá.

A Biblia része az emberiség előrehaladásának. Tudjuk, hogy ma már nem beszélt, régi nyelveken írták. A mienktől eltérő korok szellemi örökségét, könyvei íróinak emberi sajátosságait meg is találjuk benne. Ezért röviddel kezdetei után már más nyelvekre fordították. A nyelvek és az emberi műveltség alakulása miatt ma is újra és újra fordítják a világ egyre több nyelvére. Minden fordítás egyben értelmezés is. Az új fordítások, Isten mindenkor érvényes szavát tolmácsolva, érvényesítik az új idők, a megújuló emberi kultúrák igényeit, minden jóakarató ember számára.

A Biblia legerterjedtebb első teljes latin nyelvű fordítása, a »Vulgáta« Szent Jeromosnak, a Biblia tudósának nevéhez fűződik. Az ő fordítása nyomán készültek az első magyar fordítások is, többek között Káldi György katolikus fordítása 1607-ben. Ennek új magyar átdolgozása kerül most kezünkbe. Figyelembe veszi az 1986-ban megjelent Neovulgáta kiadását, és az eredeti nyelvű bibliai szövegeket. Alkalmazkodik a mai magyar nyelvhez, de megőrzi Isten szavának mindnyájunk által jól ismert kifejezéseit. Tartalmazza Jézus Krisztus Egyházában, a kinyilatkoztatás teljességét őrző, eligazító magyarázatokat. – Köszönet érte mindazoknak, akik kiadására vállalkoztak. Munkájuk járuljon hozzá a keresztény magyar élet megújulásához.

Szolgálja az új magyar Biblia-kiadvány minden Istent kereső ember földi és örök boldogulását. – A régiek is olvasták, hogy »minden Istentől sugalmazott Írás alkalmas a tanításra, ... hogy Isten embere tökéletes és minden jótetre kész legyen« (2 Tim 3,16-17). – A Biblia új fordítását olvasva igazolódják bennünk is az apostol szava.

1996-ban, Szentírás vasárnapján.

Seregély István egri érsek
a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke

A négy evangélium – Bevezetés

A húsvét utáni jézusi közösség – abban az időben, amikor Pál hirdeti az evangéliumot és levelekben rögzíti a keresztény tanítást – megőrzi, formába önti és írásba foglalja az Úrra való emlékezést. Az ősi közösség több nyelven, formában és kifejezőeszközzel beszél Jézusról, őrzi és vigyázza üzenetét: feljegyzik Jézus szavait; összegyűjtik csodatetteit; összeszedik az emlékeket a kinyilatkoztató Jézusról, aki a jövőt fedi fel tanítványai előtt (apokaliptika), és kezdettől fogva beszél szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról; részint mint a bűneinkért elszenvedett halálról (Mt, Mk, Jn), részint mint az Izrael által való elutasítás történetéről, amely tovább folytatódik a hithirdetők elutasításában (Lk).

A hagyománynak ezek a Jézusra vonatkozó formái az evangéliumok (= jó hír, örömhír vagy örömrre derítő üzenet), az evangéliumok könyvei pedig nem mások, mint ennek az Evangéliumnak írásos foglalatai egy könyvben.

Az Újszövetségben ránk maradt négy evangélium csak Szent Pál halála után, Kr. u. 70 és 100 között keletkezett. Azért jöttek létre, hogy a Jézusra vonatkozó hagyományt megvédjék a szóbeliség torzításaitól, s hogy normaként és útmutatásul szolgáljanak az Egyház számára, amely kezdettől fogva nem egy földrajzilag körülhatárolt területen él. A könyveket író férfiak a második és harmadik generáció keresztényei. Könyveiket a későbbi hagyomány hamarosan olyan tanítványok nevével kapcsolja össze, akiknek az ősi közösségben rangja és neve volt, hogy így is óvja az Egyház szent iratainak tekintélyét és hitelességét.

Elsőként Márk gyűjti össze és rendezi az evangéliumi hagyományokat (lásd a bevezetőt, 1138. o.). Művét – amely üzenetet és értelmezett életleírást egyesít magában – ő nevezi »evangéliumnak« (Mk1,1), s ezzel új jelentést ad ennek a szónak. Máté és Lukács ismeri Márk könyvét; fel is használják azt saját szempontjaiknak megfelelően (lásd az 1103. ill. 1160. oldalon található bevezetőket). Ők emellett birtokában vannak Jézus mondásai gyűjteményének is, amelynek létezésére a két említett evangélium szövegének megegyezéseiből következtethetünk. Ezt Beszédgyűjteménynek (Logia-forrásnak; rövidítve Q, a német Quelle szóból) nevezzük. Ezenfelül mind Máté, mind Lukács saját hagyományanyaghoz (hagyomány, amit csak egy evangélista jegyez fel) is visszanyúl.

A három első evangélium mindegyike a saját teológiai nyelvén szól, de közös alaphagyományról tanúskodnak. A három könyv hasonló felépítésű; olvashatók egymással párhuzamosan, összehasonlító módon. Ezért »szinoptikus« evangéliumoknak hívjuk őket (szinopszis: együtt-látás, egybevetés).

A negyedik evangélista a jézusi hagyomány egy másik ágáról tanúskodik, amely szintén a Krisztusról szóló tanúságtétellé vált (lásd bevezetőnk az 1197. oldalon). Könyve – a négy közül utolsóként – olyan közösségekben jön létre, amelyek látszólag nem ismerik a többi evangélium által közvetített hagyományt. E közösségeknek saját nyelvük van, a Krisztusról szóló tanúságtételükhöz saját formát találtak. Ők is őriznek saját hagyományokat, talán a csodákról is őriznek egy gyűjteményt, amelyeknek jel-voltát hangsúlyozzák.

A Jézus Krisztusról szóló örömhír négyyszeresen ránk hagyományozott tanúsítása – az Egyház szentírási kánonjába való felvétel által – »egy evangéliummá«, hitünk normájává lett.

Evangelium Szent Máté szerint

Bevezetés

Az első evangélium – a négy közül legbővebb és bizonyára legismertebb – Kr. u. 80 körül keletkezett Szíriában. Általában feltételezik, hogy Máté neve mögött egy egykori zsidó tanító rejtőzik. Amikor írni kezdett, Pál már több mint tíz éve meghalt; a Templom és Jeruzsálem elpusztult; az ottani közösségek már nem képezhettek központot. Nemcsak a zsidóság, hanem a keresztény közösségek számára is a fejlődés új szakasza kezdődött. A zsidóságnak át kellett gondolnia saját hitének központi magvát; ennek őrei a farizeusok lettek. A kereszténység már korán meghozta a pogány-misszió szempontjából fontos döntést (apostoli zsinat, Kr. u. 48-49, vö. Csel 15,23-29). A zsidó-keresztény közösségek kisebbségben voltak a virágzó pogány-keresztény központokhoz képest (pl. Antióchia). – Vita tárgyát képezi, hogy Máté zsidó-keresztény vagy pogány-keresztény közösség részére írta evangéliumát. Az biztos, hogy teológiája nem tagadja meg zsidó gyökereit. Jézust csak az Ószövetség felől tudja megérteni. Tud a feszültségről a Szentírás régi és új értelmezése között, a vallásosság régi és új módja, a régi és az új életstílus között. De ismeri és Jézustól kiindulva újraértelmezi az apokaliptikus végidő-várás nyelvi képeit s a Messiás utáni heves vágyat is, amely a zsidóságban a két háború (Kr. u. 66-70. és 132-135.) között fellángolt.

A régebbi s egyúttal rövidebb Márk-evangéliummal való összehasonlítás megmutatja, ahogyan Máté megéri Jézust, rajta keresztül pedig a keresztény közösséget és a keresztény életet. Márktól eltérően (lásd az 1138. oldal) Máté számára eleve világos, hogy Jézus Dávid fia, az Izrael népének megígért Messiás. Márktól eltérően Máté visszanyúl az ószövetségi írásokhoz és belőlük mondja meg, hogy kicsoda Jézus és mit jelent (beszélhetünk emlékeztető és a beteljesedést igazoló idézetekről) a tanítása.

Máté nagy vonalakban átveszi Márk evangéliumának felépítését (Galileától mint Jézus tanításának és működésének színterétől Jeruzsálemig, a szenvedés és a feltámadás helyéig), de ő a Márk által csak lazán egymás mellé helyezett perikópákat összefűzi egymással. A Beszédgyűjteményből (Q; lásd az 1102. oldalt) átvett hagyományanyagot összefüggő tömbökben illeszti be evangéliumába (pl. a Hegyi Beszéd, Mt 5-7), ezenfölül rendelkezik saját hagyományanyaggal is, amelyik egyetlen másik evangéliumban sem fordul elő.

Máté evangéliuma a közösség hitének és életének könyve. Márk csoda-elbeszéléseit gyakran lerövidíti; arra törekszik, hogy az egyszeri történebből kihámozza az általánosat, a tanítást, hogy a hitet Jézus történetéhez kösse, és ezzel kötelező mércét állítson fel a keresztény élet számára. Jézust tanítóként mutatja be, és a tanítványok is arra kapnak megbízatást, hogy tanítsanak és tegyenek tanítvánnyá minden embert. Ezzel hozzák létre Isten új, igaz népét, vagyis egy olyan népet, amely Isten akarata szerint él, az egymással megvalósított összehangolt szeretet által, amelyik aztán kiállja az ítéletet és elnyeri az üdvösséget, melynek záloga Jézus. Máté kétszer adja a keresztény közösségnek az ekklézia, egyház megtisztelő nevet (16,18; 18,17), de nem idealizálja az Egyházat. Tudja, hogy vannak keresztények, akik szégyent hoznak arra, akinek a nevét viselik.

Magából az evangéliumból semmit nem tudunk meg arról, aki írta. Az a hagyomány, amely ezt az evangéliumot Máté nevéhez kapcsolja, alkalmasint a 9,9-ben meghívott vámosra hivatkozik, aki szerepel az apostolok névsorában is (10,3). Papiász hierapoliszi püspök szerint (kb. Kr. u. 130) Máté héber nyelven összeállította Jézus szavait, amelyeket mindenki saját képességei szerint ad tovább. A püspöknek ez a megjegyzése nem csak a négy evangélium különbözőségének elismerését mutatja, hanem az igyekezetet is, hogy figyelembe vegye azokat

a népi hagyományokat, amelyek az evangéliumokat tanítványok neveihez kötik, hogy így az Egyház szent könyveit minél szorosabban Jézushoz kapcsolják.

Evangelium Szent Máté szerint – 1. fejezet

ELŐTÖRTÉNET: 1,2-2,23

Jézus családfája 1 Jézus Krisztus nemzetségtáblája, aki Dávidnak, Ábrahám fiának a fia.

2 Ábrahám nemzette Izsákot; Izsák nemzette Jákobot; Jákob pedig nemzette Júdát és ennek testvéreit; 3 Júda nemzette Fáreszt és Zárát Támártól; Fáresz nemzette Ezront; Ezron nemzette Arámot; 4 Arám nemzette Aminádábot; Aminádáb nemzette Nahsont; Nahson nemzette Szálmont; 5 Szálmon nemzette Boózt Ráhábtól; Boóz nemzette Obedet Rúttól; Obed nemzette Jesszét; Jessze pedig nemzette Dávid királyt.

6 Dávid nemzette Salamont Uriás feleségétől; 7 Salamon nemzette Roboámot; Roboám nemzette Ábiát; Ábia nemzette Ászát. 8 Ásza nemzette Jozafátot; Jozafát nemzette Jórámot; Jórám nemzette Oziját; 9 Ozija nemzette Jótámot; Jótám nemzette Ácházt; Ácház nemzette Hiszkiját; 10 Hiszkija nemzette Manasszét; Manassze nemzette Ámont; Ámon nemzette Joziját; 11 Jozija pedig nemzette Joakint és ennek testvéreit a Babilonba való áttelepítéskor.

12 A Babilonba való áttelepítés után Joakin nemzette Salátielt; Salátiel nemzette Zerubbábelt; 13 Zerubbábel nemzette Ábiudot; Ábiud nemzette Eljakimot; Eljakim nemzette Ázort; 14 Ázor nemzette Szádokot; Szádok nemzette Ákimot; Ákim nemzette Eliúdot; 15 Eliúd nemzette Eleazárt; Eleazár nemzette Mattánt; Mattán nemzette Jákobot. 16 Jákob pedig nemzette Józsefet. Ő volt a férje Máriának, akitől született Jézus, akit Krisztusnak neveznek.

17 Az összes nemzedék tehát Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzedék; Dávidtól a Babilonba való áttelepítésig tizennégy nemzedék; és a Babilonba való áttelepítéstől Krisztusig tizennégy nemzedék.

Jézus születése 18 Jézus Krisztus születése pedig így történt:

Anyja, Mária el volt jegyezve Józseffel. Mielőtt egybekeltek volna, kitűnt, hogy méhében fogant a Szentlélektől.

19 József pedig, a férje, igaz ember lévén, nem akarta őt hírbe hozni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsátja el. 20 Amikor ezeket forgatta szívében, íme, az Úr angyala álmában megjelent neki és így szólt: »József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami őbenne fogantatott, a Szentlélektől van. 21 Fiút fog szülni, és a Jézus nevet adod neki, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.«

22 Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az Úr szava, amit a próféta által mondott: 23 »Íme, a szűz méhében fogant és fiút szül, és a nevét Emmánuelnek fogják hívni« (1z 7,14). Ez azt jelenti: Velünk az Isten.

24 József pedig fölkelt álmából és úgy tett, amint az Úr angyala megparancsolta neki. Magához vette feleségét, 25 de nem ismerte meg őt, amíg az meg nem szülte a fiút; és a Jézus nevet adta neki.

---

* 1 A Jézus név jelentése: Isten megszabadít. A »Krisztus« (görög) és héber megfelelője, a »Messiás« azt jelenti: fölkent, fölszentelt. Ezzel a megjelöléssel illették az eljövendő szabadítót, de a prófétai szövegek és az ószövetségi ígéretek a Dávid fia és az Ábrahám fia kifejezéseket is használták. * 16 Máté a zsidó szokásnak megfelelően József családfáját adja meg; női családfákat nem volt szokás rögzíteni. A családfa így is tanúsítja, hogy Krisztus Dávid fia, mert Mária is szükségszerűen Dávid leszármazottja volt, ha eljegyezheték Józseffel; Máriának is el kell mennie Betlehembe, hogy ott iratkozzék fel a népszámláláson (Jeromos).

Evangelium Szent Máté szerint – 2. fejezet

A napkeleti bölcsek hódolata ¹ Amikor Heródes király napjaiban Jézus megszületett a júdeai Betlehemben, íme, napkeletről bölcsek érkeztek Jeruzsálembe, ² és megkérdezték: »Hol van a zsidók most született királya? Mert láttuk csillagát napkeleten, és eljöttünk, hogy hódoljunk neki.« ³ Amikor Heródes király meghallotta ezt, nyugtalanság fogta el, és vele együtt egész Jeruzsálemet. ⁴ Azután összegyűjtötte a nép minden főpapját és írástudóját, és tudakozódott tőlük, hogy hol kell megszületnie a Krisztusnak. ⁵ Azok ezt felelték neki: »A júdeai Betlehemben, mert így van megírva a próféta által:

⁶ *És te Betlehem, Júda földje,
semmiképp sem vagy a legkisebb
Júda fejedelmi városai között,
mert belőled támad majd a fejedelem,
aki pásztora lesz népemnek, Izraelnek!«* {Mik 5,1-3; 2 Sám 5,2}.

⁷ Akkor Heródes titokban magához hívta a bölcseket, és pontosan megtudakolta tőlük a csillag megjelenésének idejét. ⁸ Azután elküldte őket Betlehembe ezekkel a szavakkal: »Menjete, tudakozódjatok pontosan a gyermek felől, és amikor megtaláltátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki.«

⁹ Azok pedig, miután meghallgatták a királyt, elmentek. És íme, a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttük haladt, majd odaérkezve megállt a hely fölött, ahol a kisgyermek volt. ¹⁰ Mikor a csillagot meglátták, örvendeni kezdtek igen nagy örömmel. ¹¹ Azután bementek a házba. Meglátták a kisgyermeket anyjával, Máriával, és a földre borulva hódoltak neki. Majd felnyitották kincsesládáikat és adományokat ajánlottak föl neki, aranyat, tömjént és mirhát. ¹² Mivel álmukban intést kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza országukba.

Menekülés Egyiptomba ¹³ Miután ők elvonultak, íme, az Úr anyala megjelent Józsefnek álmában és így szólt: »Kelj föl, vedd magad mellé a gyermeket és anyját, és menekülj Egyiptomba! Maradj ott, amíg nem szólok neked! Heródes ugyanis keresni fogja a kisgyermeket, hogy megölje őt.«

¹⁴ Erre ő fölkelt, éjjel maga mellé vette a gyermeket és anyját, és eltávozott Egyiptomba. ¹⁵ Ott volt Heródes haláláig, hogy beteljesedjék az Úr szava, amit a próféta által mondott: »Egyiptomból hívtam ki fiamat« {Óz 11,1}.

A betlehemi gyermekgyilkosság ¹⁶ Akkor Heródes, látva, hogy kijátszották a bölcsek, nagy haragra lobbant, és embereit elküldve megölette az összes fiúgyermeket Betlehemben és annak egész környékén kétévestől lefelé, annak az időnek megfelelően, amelyet megtudakolt a bölcsektől. ¹⁷ Így beteljesedett az ige, amit Jeremiás próféta mondott:

¹⁸ *Hang hallatszik Rámában,
nagy sírás és jajgatás:
Ráchel siratja fiait, és nem akar vigasztalódni,
mert nincsenek többé* {Jer 31,15}.

Visszatérés Egyiptomból ¹⁹ Amikor Heródes bevégezte életét, íme, az Úr anyala megjelent álmában Józsefnek Egyiptomban ²⁰ és így szólt: »Kelj föl, vedd magad mellé a kisgyermeket és anyját, és menj Izrael földjére. Meghaltak ugyanis, akik a gyermek életére törtek.« ²¹ Ő fölkelt, maga mellé vette a kisgyermeket és annak anyját, és bement Izrael földjére. ²² Mivel meghallotta, hogy Arkelausz uralkodik Júdeában apja, Heródes helyett, félt odamenni. Miután álmában intést kapott, eltávozott Galilea vidékeire. ²³ Odaérve egy Názáretnek nevezett

városban telepedett le, hogy így beteljesedjék, amit a próféták mondtak: »Názáretinek fogják hívni.«

---

* 4 A főpapok a 24 papi család fejei. Az írástudóknak nagy tekintélyük volt. Ők oktatták és magyarázták a mózesi törvényt a zsinagógákban.

Evangelium Szent Máté szerint – 3. fejezet

JÉZUS MŰKÖDÉSÉNEK ELŐZMÉNYEI: 3,1-4,11

Keresztelő János ¹ Azokban a napokban megjelent Keresztelő János, és hirdette Júdea pusztájában:

² »Térjete meg, mert elközelgett a mennyek országa.«

³ Ő az, akiről Izajás próféta beszél:

»A pusztában kiáltónak szava:

‘Készítsétek az Úr útját,

tegyétek egyenessé ösvényeit’« {Iz 40,3}.

⁴ Jánosnak teveszőrből volt az öltözete és bőrvő a csípője körül, az étele pedig sáska volt és vadméz. ⁵ Akkor kiment hozzá Jeruzsálem, az egész Júdea és a Jordán egész környéke.

⁶ Megkeresztelte őket a Jordán folyóban, és megvallották bűneiket.

⁷ Amikor pedig látta, hogy a farizeusok és a szaddúceusok közül sokan jönnek, hogy felvegyék a keresztségét, ezt mondta nekik: »Viperák fajzata! Ki tanított titeket menekülni a jövő haragtól? ⁸ Teremjétek hát a megtérés méltó gyümölcsét. ⁹ És ne gondoljátok, hogy azt mondhatjátok magatokban: ‘Ábrahám a mi atyánk’. Mert mondom nektek, hogy ezekből a kövekből is képes az Isten gyermekeket támasztani Ábrahámnak. ¹⁰ A fejsze már a fák gyökerén van. Minden fát ugyanis, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek. ¹¹ Én vízzel keresztellek titeket a megtérésre, de aki utánam jön, erősebb nálam: a saruit sem vagyok méltó hordozni. Ő Szentlélekkel és tűzzel fog megkeresztelni titeket. ¹² Szórólapátja a kezében van már, és meg fogja tisztítani szérűjét: összegyűjti búzáját a magtárba, a pelyvát pedig olthatatlan tűzzel elégeti.«

Jézus megkeresztelkedése ¹³ Akkor Jézus eljött Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy az megkeresztelje őt. ¹⁴ De János igyekezett visszatartani: »Nekem van szükségem arra, hogy megkeresztelkedjem általad, és te jössz hozzám?« ¹⁵ Jézus azonban ezt válaszolta neki: »Hagyd ezt most, mert így illik teljesítenünk minden igazságosságot.« Akkor engedett neki. ¹⁶ Miután Jézus megkeresztelkedett, mindjárt feljött a vízből, és íme, az ég megnyílt neki, és látta az Isten Lelkét, mint galambot leereszkedni és rászállni. ¹⁷ És íme, egy hang hangzott az égből: »Ez az én szeretett fiam, akiben kedvem telik« {Iz 42,1}.

---

* 1-6 *Mk 1,2-6; Lk 3,3-6* * 2 Térjete meg: az eredeti szövegben a szó teljes belső átalakulást, a gondolkodás és akarat gyökeres megváltoztatását jelenti, aminek következtében az ember külső magatartása is teljesen átalakul. Mennyek országa: az eredetiben szó szerint: az egek uralma. Az egek az Isten szó helyett áll; a zsidók Isten iránti tiszteletből még az Isten szó használatát is kerülték. Máté evangéliumában gyakori. A kifejezés tehát ezt jelenti: Isten országa, Isten uralma. * 7-10 *Lk 3,7-9* * 7 Farizeus: elkülönült. A farizeusok a zsidóság körében mélyebb vallási, egyben nacionalista és törvényhű irányzatot képviseltek. Jellemző vonásuk volt, hogy a mózesi törvényt lelkiismeretesen betartották, és gyakran túlonúl ragaszkodtak saját szóbeli hagyományaikhoz, amelyeket néha magánál a törvéynél is fontosabbnak tartottak. Szaddúceusok: a nevük valószínűleg Szádokra vezethető vissza. Politikailag megalkuvók, a törvény megtartása tekintetében liberálisak voltak. Nem hittek a lélek halhatatlanságában, rokonszenveztek a materialista elképzelésekkel és a hellenista kultúrával. * 11-12 *Mk 1,7k; Lk 3,15-17* * 13-17 *Mk 1,9-11; Lk 3,21k*

Evangelium Szent Máté szerint – 4. fejezet

Jézus megkísértése ¹ Akkor a Lélek elvezette Jézust a pusztába, hogy megkísértse az ördög. ² Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. ³ Odajött hozzá a kísértő és ezt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek legyenek kenyérré.« ⁴ De ő ezt válaszolta: »Írva van:

*‘Nem csak kenyérral él az ember,
hanem minden igével,
amely az Isten szájából származik’*« {MTörv 8,3}.

⁵ Akkor magával vitte őt az ördög a szent városba, odaállította a templom ormára ⁶ és azt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, vesd le magadat! Mert írva van:

*‘Angyalainak parancsolt felőled:
a kezükön hordoznak téged,
hogy kőbe ne üssed lábadat’*« {Zsolt 91,11-12}.

⁷ Jézus ezt mondta neki: »Az is írva van: *‘Ne kísértsd az Urat, Istenedet’*« {MTörv 6,16}.

⁸ Azután magával vitte őt az ördög egy igen magas hegyre. Megmutatta neki a világ összes országát és azok dicsőségét, ⁹ majd azt mondta neki: »Ezeket mind neked adom, ha leborulva imádsz engem.« ¹⁰ Jézus azt felelte neki: »Távozz, Sátán! Mert írva van:

*‘Uradat, Istenedet imádd,
és csak neki szolgálj’*« {MTörv 5,9; 6,13}.

¹¹ Akkor elhagyta őt az ördög, és íme, angyalok jöttek hozzá és szolgáltak neki.

JÉZUS GALILEAI MŰKÖDÉSE: 4,12-18,35

Jézus tanítani kezd Galileában ¹² Amikor Jézus meghallotta, hogy Jánost börtönbe vetették, visszavonult Galileába. ¹³ Elhagyta Názáretet, elment és letelepedett a tengermenti Kafarnaumban, Zebulon és Naftali határában, ¹⁴ hogy beteljesedjék, amit Izajás próféta mondott:

*15 »Zebulon földje és Naftali földje,
a tengeri út, a Jordánon túl, a pogányok Galileája;
16 a nép, amely sötétségben ült, nagy fényt látott,
s akik a halál országában és árnyékában ültek:
fény virradt rájuk’*« {Iz 8,23; 9,1}.

¹⁷ Ekkor kezdte Jézus hirdetni és mondani: »Térjetez meg, mert elközelgett a mennyek országa.«

Az első tanítványok meghívása ¹⁸ Amint elhaladt a Galileai tenger mellett, látott két testvért: Simont, akit Péternek hívtak, és Andrászt, a testvérét, amint körhálót vetettek a tengerbe; halászok voltak ugyanis. ¹⁹ Azt mondta nekik: »Jöjjetek utánam, és én emberek halászává teszlek titeket!« ²⁰ Azok pedig azonnal elhagyták hálójukat és követték őt.

²¹ Amikor onnan továbbment, látott másik két testvért: Jakabot, Zebedeus fiát, és testvérét, Jánost a hajóban Zebedeussal, az apjukkal, amint javították hálójukat. És őket is hívta. ²² Azok pedig azonnal otthagyták a hajót és apjukat, és követték őt.

Az első fellépés hatása ²³ Jézus ezután bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógáikban, hirdette az ország örömhírét, és meggyógyított minden betegséget és minden bajt a nép között. ²⁴ Elterjedt a híre egész Szíriában, és odavitték hozzá mindazokat, akik rosszul voltak, akiket különféle betegségek és kínok gyötörtek, az ördögtől megszállottakat, holdkórosokat és a bénákat, ő pedig meggyógyította őket. ²⁵ Nagy tömeg követte őt Galileából és a Tízvárosból, Jeruzsálemból, Júdeából és a Jordánon túlról.

---

* 1-11 *Mk 1,12k; Lk 4,1-13* * 12-17 *Mk 1,14k; Lk 4,14k* * 18-22 *Mk 1,16-20; Lk 5,1-11; Jn 1,35-51* * 23-25 *Mk 3,7-12; Lk 6,17-19*

Evangelium Szent Máté szerint – 5. fejezet

A Hegyi Beszéd: tanítás Isten Országáról ¹ A tömeget látva fölment a hegyre. Leült, a tanítványai odajöttek hozzá, ² ő pedig szólásra nyitva ajkát így tanította őket:

A Nyolc Boldogság ³ »Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.

⁴ Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek.

⁵ Boldogok a szelídek, mert ők öröklék a földet.

⁶ Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, mert ők kielégülést nyernek.

⁷ Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmat nyernek.

⁸ Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják Istent.

⁹ Boldogok a békeszerzők, mert őket Isten fiainak fogják hívni.

¹⁰ Boldogok, akiket az igazság miatt üldöznek, mert övék a mennyek országa.

¹¹ Boldogok vagytok, amikor gyaláznak és üldöznek titeket, és hazudozva minden rosszat mondanak rátok miattam. ¹² Örüljete és ujjongjatek, mert jutalmatok nagy a mennyekben; így üldözték ugyanis a prófétákat is, akik elöttetek voltak.

A föld sója, a világ világossága ¹³ Ti vagytok a föld sója. De ha a só ízetlenné válik, mivel sózzák meg? Semmire sem jó többé, mint hogy kidobják, és eltapossák az emberek.

¹⁴ Ti vagytok a világ világossága. Nem lehet elrejtteni a hegyre épült várost. ¹⁵ Lámpát sem azért gyújtanak, hogy aztán a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek, aki a házban van. ¹⁶ Úgy világítson a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és dicsőítsék Atyátokat, aki a mennyekben van.

A törvény és a próféták ¹⁷ Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a prófétákat; nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy beteljesítsem. ¹⁸ Mert bizony, mondom nektek: amíg el nem múlik az ég és a föld, egy i betű vagy egy vesszőcske sem marad el a törvényből, amíg minden be nem teljesedik. ¹⁹ Aki tehát egyet is elhagy e legkisebb parancsok közül és úgy tanítja az embereket, azt a legkisebbnek fogják hívni a mennyek országában; aki pedig megteszi és tanítja, azt nagynak fogják hívni a mennyek országában.

²⁰ Mert mondom nektek: ha a ti igazvoltagek nem múlja felül az írástudókét és farizeusokét, semmiképp sem mentek be a mennyek országába.

A harag és a megbékélés ²¹ Hallottátok, hogy ezt mondták a régieknek: *'Ne ölj'*; aki pedig öl, méltó az ítéletre' {Kiv 20,13}. ²² Én viszont azt mondom nektek, hogy mindenki, aki haragszik testvéreire, méltó az ítéletre. Ha valaki azt mondja a testvérenek: *'Oktalan'*, méltó a főtanács ítéletére; aki pedig azt mondja: *'Bolond'*, méltó a gyehenna tüzére. ²³ Amikor tehát fölajánlod adományodat az oltáron, és ott eszedbe jut, hogy testvérednek valami panasza van ellened: ²⁴ hagyd ott az adományodat az oltár előtt, és először menj, békülj ki testvéreddel, s csak akkor menj és ajánld föl adományodat. ²⁵ Egyezz meg ellenfeleddel gyorsan, amíg vele vagy az úton; nehogy ellenfeled átadjon téged a bírónak, a bíró pedig a törvényszolgának, és börtönbe vessenek. ²⁶ Bizony, mondom neked, semmiképp sem jössz ki onnan, amíg meg nem fizeted az utolsó fillért.

A házasságtörés ²⁷ Hallottátok, hogy ezt mondták a régieknek: *'Ne törj házasságot!'* {Kiv 20,14} ²⁸ Én viszont azt mondom nektek, hogy mindaz, aki asszonyra néz azért, hogy megkívánja őt, már házasságot tört vele a szívében. ²⁹ Ha pedig a jobb szemed megbotránkoztat téged, vágd ki azt és dobd el magadtól; mert jobb neked, hogy elveszen egy a testrészeid közül, mint hogy

az egész testedet a gyehennára vessék. ³⁰ És ha a jobb kezed megbotránkoztat téged, vágd le azt és dobd el magadtól; mert jobb neked, hogy elveszen egy a testrészeid közül, mint hogy az egész tested a gyehennára jusson.

A válás ³¹ Azt is mondták: *'Aki elbocsátja feleségét, adjon neki válólevelet'* {Mtörv 24,1}. ³² Én viszont azt mondom nektek, hogy mindaz, aki elbocsátja feleségét – kivéve a paráznaság esetét –, házasságtörővé teszi, és aki elbocsátott nővel összeházasodik, házasságot tör.

Az eskü ³³ Szintén hallottátok, hogy azt mondták a régieknek: *'Ne esküdj hamisan, hanem add meg az Úrnak, amit esküvel ígértél!'* {Lev 19,12} ³⁴ Én viszont azt mondom nektek, hogy egyáltalán ne esküdjete: se az égre, mert az az Isten trónja, ³⁵ se a földre, mert az az ő lábainak zsámolya {1z 66,1}, se Jeruzsálemre, mert az a nagy király városa {Zsolt 48,3}. ³⁶ A fejedre se esküdj, mert egyetlen hajszáladat sem tudod fehérré vagy feketévé tenni. ³⁷ Legyen a ti beszédeitek: igen, igen, nem, nem; ami ezeknél több, a gonosztól van.

A bosszú ³⁸ Hallottátok, hogy azt mondták: *'Szemet szemért, és fogat fogért'* {Kiv 21,24}. ³⁹ Én viszont azt mondom nektek: ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem aki megüt téged a jobb arcodon, fordítsd oda neki a másikat is. ⁴⁰ És aki el akarja perelni tőled az ingedet, engedd át neki a köpenyedet is; ⁴¹ s ha valaki kényszerít téged egy mérföldnyire, menj el vele kettőre. ⁴² Aki kér tőled, annak adj, és attól, aki kölcsön akar kérni tőled, el ne fordulj.

Az ellenszseretet ⁴³ Hallottátok, hogy azt mondták: *'Szeresd felebarátodat'* {Lev 19,18} és gyűlöld ellenségedet. ⁴⁴ Én viszont azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok üldözőitekért, ⁴⁵ hogy fiaii legyetek mennyei Atyátoznak, mert ő fölkelti napját a gonoszokra és a jókra, s esőt ad igazaknak és gonoszoknak. ⁴⁶ Ha ugyanis csak azokat szeréteket, akik titeket szeretnek, mi lesz a jutalmatok? Nemde a vámosok is ugyanezt teszik? ⁴⁷ És ha csak a testvéreiteket köszöntétek, mi rendkívülit tesztek? Nemde a pogányok is ugyanezt teszik? ⁴⁸ Ti tehát legyetek tökéletesek, mint ahogy a ti mennyei Atyátok tökéletes.

---

* 1 A Hegyi Beszéd a keresztény tanítás összefoglalása; a Nyolc Boldogság felsorolja annak feltételeit, hogy Krisztus országába jussunk. * 1-12 **Lk 6,20-26** * 3 A lélekben szegények azok, akik önként szegények, és azok, akik belsőleg szabadok minden gazdagságtól; ezenkívül azok, akik az Ószövetség számos helyének szellemében alázatosak és egyedül Istenben bíznak. * 13 **Mk 9,50; Lk 14,34k** * 22 Jézus úgy szólal meg itt, mint legfőbb törvényhozó. Nem csak a szélsőséget (ne ölj) tiltja, hanem azt, ami ehhez vezet: a haragot, a sértést, a rágalmazást, stb. * 25-26 **Lk 12,58k** * 32 **Lk 16,18** * 39-42 **Lk 6,29k** * 43-48 **Lk 6,27k.32-36**

Evangelium Szent Máté szerint – 6. fejezet

Az alamizsnálkodás ¹ ügyeljete, hogy igazvultotokat ne az emberek előtt gyakoroljátok, hogy csodáltassátok magatokat velük, mert így nem lesz jutalmatok Atyátoknál, aki a mennyben van. ² Amikor tehát adakozol, ne kürtöltess magad előtt, ahogyan a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicsőítsék őket az emberek. Bizony, mondom nektek: megkapták jutalmukat.

³ Amikor te alamizsnát adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb, ⁴ hogy adományod rejtve maradjon; Atyád, aki lát a rejtekben, megfizet majd neked.

Az imádság: Miatyánk ⁵ Mikor pedig imádkoztok, ne tegyetek úgy, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és a terek sarkán állva imádkozni, hogy feltűnjenek az embereknek. Bizony, mondom nektek: megkapták jutalmukat. ⁶ Te, amikor imádkozol, menj be a szobádba, zárd be az ajtódat, és így imádkozz Atyádhoz, aki a rejtekben van; akkor Atyád, aki lát a rejtekben, megfizet majd neked. ⁷ Az imádságban pedig ne fecsegetek, mint a pogányok, akik úgy gondolják, hogy a bőbeszédűségükért nyernek meghallgatást. ⁸ Ne hasonlítsatok tehát hozzájuk; mert tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt még kérnétek őt.

⁹ Ezért ti így imádkozzatok:

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved;

¹⁰ jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.

¹¹ Mindennapi kenyerünket
add meg nekünk ma;

¹² és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek;

¹³ és ne vígy minket kísértésbe;
de szabadíts meg a Gonosztól.

¹⁴ Mert ha megbocsátjátok az embereknek botlásait, nektek is megbocsát a ti mennyei Atyátok. ¹⁵ De ha nem bocsátotok meg az embereknek, Atyátok sem fogja megbocsátani nektek a ti botlásaitokat.

A böjt ¹⁶ Amikor böjtöltök, ne legyetek bús képűek, mint a képmutatók. Ők ugyanis elváltoztatják az arcukat, hogy böjtölésükkel feltűnjenek az emberek előtt. Bizony, mondom nektek: ők megkapták már jutalmukat. ¹⁷ Te, amikor böjtölsz, kend meg a fejedet, az arcodat pedig mosd meg. ¹⁸ Ne lássák az emberek, hogy böjtölsz, csak Atyád, aki a rejtekben van; és Atyád, aki lát a rejtekben, megfizet majd neked.

A hamis és igaz kincsek ¹⁹ Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol a tolvajok betörnek és lopnak. ²⁰ Gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem moly, sem rozsdá nem emészt, és ahol tolvajok nem törnek be és nem lopnak. ²¹ Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is.

²² A test világossága a szem. Ha tehát a szemed jó, egész tested világos lesz, ²³ de ha a szemed rossz, az egész tested sötét lesz. Ha pedig a benned lévő fény sötétség, mekkora lesz akkor a sötétség!

²⁴ Senki sem szolgálhat két úrnak; mert vagy gyűlöli az egyiket, a másikat pedig szereti, vagy tiszteli az egyiket, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.

A gondok és a bizalom 25 Ezért azt mondom nektek: Ne aggódjatok az életetekért, hogy mit egyetek, se a testetekért, hogy mibe öltözködjetek. Nem több az élet az ételnél, a test pedig a ruhánál? 26 Nézzétek az ég madarait: nem vetnek, nem aratnak, csűrökbe sem gyűjtenek, és a ti mennyei Atyátok táplálja őket. Nem értek ti sokkal többet ezeknél? 27 Ki az közületek, aki aggodalmaskodásával képes az életkorához egyetlen könyöknyit hozzátenni? 28 És a ruha miatt miért aggódtok? Nézzétek a mezők liliomait, hogyan növekszenek: nem fáradoznak és nem fonnak; 29 mégis, mondom nektek: még Salamon sem volt dicsősége teljében úgy felöltözve, mint egy ezek közül. 30 Ha pedig a mezei fűvet, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, Isten így felöltözteti, mennyivel inkább titeket, kishitűek? 31 Ne aggódjatok tehát és ne mondogassátok: 'Mit együnk?', vagy: 'Mit igyunk?', vagy: 'Mibe öltözködjünk?' 32 Mert ezeket a pogányok keresik. Hiszen tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van. 33 Ti keressétek először az Isten országát és annak igazságát, és mindezt megkapjátok hozzá. 34 Ne aggódjatok tehát a holnapért; a holnap majd aggódik önmagáért. Elég a napnak a maga baja.

---

* 9-13 *Lk 11,2-4* * 13 Kísértés: próbatétel (gyöngeségünk tudatában kérjük ezt: ne tégy bennünket próbára). * 14-15 *Mk 11,25* * 19-21 *Lk 12,33k* * 22-23 *Lk 11,34-36* * 24 *Lk 16,13* * 25-33 *Lk 12,22-31*

Evangelium Szent Máté szerint – 7. fejezet

Az ítékezés 1 Ne ítéljetek, hogy el ne ítéljenek titeket. 2 Mert amilyen ítélettel ti ítéltetek, olyannal fognak megítélni titeket is, és amilyen mértékkel mérték, olyan mértékkel mérnek majd nektek is. 3 Miért látod meg a szálkát testvéred szemében, a saját szemedben meg nem veszed észre a gerendát? 4 Vagy hogyan mondhatod a testvérednek: engedd, hogy kivegyem a szemedből a szálkát, amikor íme, a gerenda ott van a te szemedben? 5 Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát, akkor fogsz majd látni, hogy kivehesd a szálkát testvéred szeméből!

A szent dolgok 6 Ne adjátok a szent dolgokat kutyáknak, és gyöngyeiteket ne dobjátok a disznók elé, nehogy eltapossák azokat lábukkal, és megfordulva széttépjenek titeket.

Bizalom az imádságban 7 Kérjetek és adnak nektek, keressetek és találni fogtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek. 8 Mert mindenki, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtót nyitnak. 9 Vagy ki az közületek, aki, ha a fia kenyeret kér tőle, követ ad neki? 10 Vagy ha halat kér, talán kígyót ad neki? 11 Ha tehát ti, akik gonoszok vagytok, tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább fog a ti Atyátok, aki a mennyekben van, jó dolgokat adni azoknak, akik kérik őt?

Aranyszabály 12 Mindazt, amit szeretnétek, hogy megtegyenek nektek az emberek, tegyétek meg ti is nekik. Mert ez a törvény és a próféták.

A két út 13 A szűk kapun át menjetek be, mert széles a kapu és tágas az út, amely a pusztulásba vezet, és sokan vannak, akik bemennek rajta. 14 S milyen szűk a kapu és szoros az út, amely az életre visz, és milyen kevesen vannak, akik megtalálják!

A hamis próféták 15 Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik bárányok képében jönnek hozzátok, belül pedig ragadozó farkasok. 16 A gyümölcszeiről ismeritek fel őket. Vajon szednek-e a tövisről szőlőt, vagy a bogáncsról füget? 17 Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. 18 A jó fa nem teremhet rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt. 19 Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek. 20 Tehát a gyümölcszeiről ismeritek fel őket.

21 Nem mindenki, aki azt mondja nekem: 'Uram, Uram!', megy be a mennyek országába, csak az, aki megteszi Atyám akaratát, aki a mennyben van. 22 Sokan mondják majd nekem azon a napon: 'Uram, Uram! Nem a te nevedben prófétáltunk, nem a te nevedben üztünk ördögöket, és nem a te nevedben tettünk sok csodát?' 23 Akkor majd kijelentem nekik: 'Sohasem ismertelek titeket. Távozzatok tőlem ti, akik gonoszúságot cselekedtetek!' {Zsolt 6,9G}

A sziklára épített ház 24 Mert mindenki, aki hallgatja e szavaimat és tettekre váltja azokat, hasonló az okos emberhez, aki a házát sziklára építette. 25 Szakadt a zápor, jött az áradat, fűjtak a szelek és nekizúdultak a háznak. De az nem dőlt össze, mert az alapjait sziklára rakták.

26 Mindaz pedig, aki hallgatja e szavaimat, de nem váltja tettekre azokat, hasonlít a balga emberhez, aki a házát homokra építette. 27 Szakadt a zápor, jött az áradat, fűjtak a szelek és nekizúdultak a háznak. Az összedőlt, és nagy lett a romlása.

A Hegyi Beszéd hatása 28 Történt pedig, hogy amikor Jézus befejezte ezeket a szavakat, a néptömegek le voltak nyűgözve a tanításától, 29 mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az ő írástudóik.

---

* 1-2 *Mk 4,24k; Lk 6,37k* * 3-5 *Lk 6,41k* * 7-11 *Lk 11,9-13* * 12 *Lk 6,31* * 16-20
Lk 6,43k * 21 *Lk 6,46* * 22-23 *Lk 13,25-27*

Evangelium Szent Máté szerint – 8. fejezet

Messiási tettek: 8,1-9,34

A leprás meggyógyítása 1 Amikor pedig lejött a hegyről, nagy tömeg követte őt.

2 És íme, odajött egy leprás, leborult előtte és azt mondta: »Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem!« 3 Jézus kinyújtotta a kezét, megérintette őt, és így szólt: »Akarom, tisztulj meg!« Erre az mindjárt megtisztult a leprától. 4 Ekkor Jézus azt mondta neki: »Vigyázz, senkinek se szólj erről, hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak {Lév 13,49} és ajánld föl az adományt, amelyet Mózes rendelt, bizonyságul nekik.«

A kafarnaumi százados 5 Amikor pedig bement Kafarnaumba, odajött hozzá egy százados és kérte őt: 6 »Uram, a szolgám a házamban fekszik bénán, és rettenetesen kínlódik.« 7 Azt mondta neki: »Megyek és meggyógyítom.« 8 De a százados így válaszolt: »Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul a szolgám. 9 Mert én is hatalom alatt álló ember vagyok, beosztott katonák vannak alattam, és ha azt mondom az egyiknek: 'Menj!', elmegy, vagy a másikat: 'Gyere!', odajön, a szolgámnak pedig: 'Tedd ezt!', megteszi.«

10 Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott, és azt mondta követőinek: »Bizony, mondom nektek: Izraelben nem találtam ekkora hitet senkinél. 11 Mondom nektek: Sokan érkeznek majd keletről és nyugatról, s letelepszenek Ábrahámmal és Izsákkal és Jákobbal a mennyek országában. 12 Az ország fiait pedig kivetik a külső sötétségre. Lesz majd ott sírás és fogsikorgatás!« 13 Ezután Jézus így szólt a századoshoz: »Menj, és legyen úgy, ahogyan hitted.« És meggyógyult a szolgája abban az órában.

Péter anyósának meggyógyítása 14 Mikor ezután Jézus bement Péter házába, látta, hogy annak anyósa fekszik és lázas. 15 Megérintette a kezét, mire elhagyta a láz. Fölkelt és felszolgált neki.

Megszállottak és betegek gyógyítása 16 Amikor beesteledett, odahoztak hozzá sok ördögtől megszállottat. Kiűzte szavával a lelkeket, azokat pedig, akiknek valami bajuk volt, meggyógyította, 17 hogy így beteljesedjék, amit Izajás próféta mondott:

*'Ő a mi gyengeségeinket magára vette,
és betegségeinket hordozta' {Iz 53,4}.*

Jézus követése 18 A körülötte levő tömeg láttán Jézus megparancsolta, hogy menjenek át a túlsó partra. 19 Akkor odajött hozzá egy írástudó és azt mondta neki: »Mester, követlek téged, ahová csak mész.« 20 Jézus azt felelte neki: »A rókáknak odújuk van, az ég madarainak pedig fészük, az Emberfiának azonban nincs hová lehajtania a fejét.«

21 A tanítványai közül egy másik azt kérte tőle: »Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek, és eltemessem az apámat.« 22 De Jézus azt felelte neki: »Kövess engem, hagyd a halottakra, hogy eltemessék a halottaikat.«

A vihar lecsendesítése 23 Amikor beszállt a bárkába, követték őt a tanítványai. 24 És íme, olyan nagy vihar támadt a tengeren, hogy a bárkát elborították a hullámok. Ő pedig aludt. 25 Odajöttek és felkeltették: »Uram, ments meg, elveszünk!« 26 Ő azt mondta nekik: »Miért vagytok gyávák, ti kishitűek?« Majd fölkelt, rászólt a szelekre és a tengerre, s nagy csendesség lett. 27 Az emberek pedig elcsodálkoztak és így szóltak: »Kicsoda ez, hogy még a szelek és a tenger is engedelmessé válnak neki?«

A gadarai megszállottak meggyógyítása 28 Amikor a túlpartra értek, a gadaraiak vidékére, elébe jött két megszállott. A sírokból jöttek ki, nagyon veszélyesek voltak, ezért senki sem mert azon az úton járni. 29 S azok íme, így kiáltottak: »Mi közünk hozzád, Isten Fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt gyötörj minket?«

30 Messze tőlük egy nagy disznócsorda legelészett. 31 Az ördögök kérelték őt: »Ha kiűzöl minket, küldj a disznócsordába.« 32 Azt mondta nekik: »Menjete.« Azok kimentek és belebújtak a disznókba. És íme, lezúdult az egész konda, le a meredekről a tengerbe, és megfulladtak a vízben. 33 A kondások pedig elfutottak a városba, és hírül vittek mindent, a megszállottakkal történeteket is. 34 És íme, az egész város kijött Jézus elé. Amikor meglátták őt, kérelték, hogy menjen máshová a határukból.

---

* 1-4 *Mk 1,40-45; Lk 5,12-14* * 5-10.13 *Lk 7,1-10; Jn 4,46b-53* * 11-12 *Lk 13,18k*
 * 14-15 *Mk 1,29-31; Lk 4,38k* * 16-17 *Mk 1,32-34; Lk 4,40k* * 19-22 *Lk 9,57-60*
 * 20 Emberfia: a Messiás egyik megjelölése (Dán 7,13). Nem akart politikai Messiás lenni, nem erővel akart uralkodni. Inkább Emberfiának nevezte magát, aki azért jött, »hogy szolgáljon és életét adja váltságul sokakért« (Mk 10,45). * 23-27 *Mk 4,35-41; Lk 8,22-25* * 28-34 *Mk 5,1-17; Lk 8,26-37*

Evangelium Szent Máté szerint – 9. fejezet

Egy béna meggyógyítása ¹ Ezután beszállt a bárkába, átkelt a tengeren és elment a saját városába.

² Ekkor íme, odahoztak hozzá egy ágyon fekvő bénát. A hitüket látva Jézus azt mondta a bénának: »Bízzál, fiam! Bűneid bocsánatot nyertek.« ³ Erre egyesek az írástudók közül azt mondták magukban: »Ez káromkodik.« ⁴ Jézus látta gondolataikat és így szólt: »Miért gondoltok gonosz dolgokat a szívetekben? ⁵ Ugyan mi könnyebb, azt mondani: 'Bocsánatot nyertek bűneid', vagy azt mondani: 'Kelj föl és járj'? ⁶ Hogy pedig lássátok, hogy az Emberfiának hatalma van a földön a bűnöket megbocsátani – s ekkor a bénához fordult –: Kelj föl, fogd ágyadat, és menj haza!« ⁷ Az fölkel és hazament. ⁸ Amikor a tömeg látta ezt, félelem fogott el mindenkit, és dicsőítették Istent, aki ilyen hatalmat adott az embereknek.

Máté meghívása ⁹ Amikor Jézus továbbment onnan, meglátott egy embert, aki a vámnál ült. Máténak hívták. Megszólította: »Kövess engem!« Az fölkel és követte őt.

¹⁰ Történt pedig, hogy amikor asztalhoz telepedett a házban, sok vámos és bűnös jött, és asztalhoz ült Jézussal és tanítványaival együtt. ¹¹ Ezt látva a farizeusok megkérdezték a tanítványait: »Miért eszik a ti Mesteretek vámosokkal és bűnösökkel?« ¹² Ő meghallotta ezt és így szólt: »Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. ¹³ Menjetek és tanuljátok meg, mit tesz az: *'Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot'* {*őz 6,6*}. Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket.«

Kérdés a böjtről ¹⁴ Akkor odajöttek hozzá János tanítványai, és megkérdezték: »Miért van az, hogy mi és a farizeusok gyakran böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek?« ¹⁵ Jézus így felelt nekik: »Vajon gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? Eljönnek azonban a napok, amikor elveszik tőlük a vőlegényt, akkor majd böjtölnek. ¹⁶ Senki sem varr régi ruhára nyers szövetből foltot; mert kiszakad a folt a ruhából, és a szakadás még nagyobb lesz. ¹⁷ Új bort sem töltenek régi tömlőkbe, mert különben a tömlők szétrepednek, s kiömlik a bor is, meg a tömlők is tönkremennek. Az új bort új tömlőkbe töltik, így mind a kettő megmarad.«

Egy elöljáró lányának feltámasztása és egy beteg asszony meggyógyítása ¹⁸ Amíg ezeket mondta nekik, odajött egy elöljáró, leborult előtte és azt mondta: »A lányom most halt meg, de gyere, tedd rá a kezedet és élni fog.« ¹⁹ Jézus fölkel és követte őt a tanítványaival.

²⁰ Ekkor egy tizenkét éve vérfolyásos asszony hátulról odament, s megérintette a ruhája szegélyét. ²¹ Azt gondolta magában: »Ha csak a ruháját érintem is, meggyógyulok.« ²² Jézus megfordult, meglátta őt és azt mondta neki: »Bízzál lányom! A hited meggyógyított téged.« És abban az órában meggyógyult az asszony.

²³ Amikor Jézus bement az elöljáró házába és látta a fuvolásokat és a tolongó tömeget, így szólt: ²⁴ »Távozzatok! Nem halt meg a kislány, csak alszik.« De azok kinevették. ²⁵ Mikor kiküldték a tömeget, ő bement, megfogta a lány kezét, és a kislány fölkel. ²⁶ Ennek a híre elterjedt azon az egész vidéken.

Két vak meggyógyítása ²⁷ Amikor Jézus továbbment onnan, két vak követte őt és így kiáltozott: »Könyörülj rajtunk, Dávid Fia!« ²⁸ Amint hazaérkezett, odamentek hozzá a vakok. Jézus megkérdezte tőlük: »Hiszitek, hogy meg tudom ezt tenni?« Azok ezt válaszolták neki: »Igen, Uram!« ²⁹ Erre ő megérintette a szemüket és így szólt: »Legyen nektek hitetek szerint.« ³⁰ Ekkor megnyílt a szemük. Jézus pedig komolyan rájuk parancsolt: »Vigyázzatok, senki meg ne tudja!« ³¹ De ők, mihelyt kimentek, szétvitték a híret azon az egész vidéken.

Egy néma meggyógyítása 32 Amikor ezek elmentek, íme, odahoztak hozzá egy néma megszállottat. 33 Kiűzte belőle az ördögöt, és a néma megszólalt. A tömeg elcsodálkozott: »Soha nem történt még ilyen Izraelben!« 34 A farizeusok pedig azt mondták: »Az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.«

Az apostolok oktatása: 9,35-11,1

A nagy aratás 35 Jézus bejárta az összes várost és falut. Tanított a zsinagógáikban, hirdette az ország örömhírét, és meggyógyított minden betegséget és minden bajt. 36 Mikor a tömegeket látta, megesett rajtuk a szíve, mert elgyötörtek voltak és levertek, olyanok, mint a pásztor nélküli juhok {Ez 34,5}. 37 Erre így szólt tanítványaihoz: »Az aratni való sok, de a munkás kevés. 38 Kérjétek az aratás Urát, küldjön munkásokat aratásába.«

---

* 1-8 *Mk 2,1-12; Lk 5,17-26* * 9-13 *Mk 2,13-17; Lk 5,27-32* Máté a párhuzamos helyeken Lévi néven szerepel. * 14-17 *Mk 2,18-22; Lk 5,33-38* * 18-26 *Mk 5,21-43; Lk 8,40-56* * 32-34 *Lk 11,14k* * 35 *Mk 6,6; Lk 8,1* * 36 *Mk 6,34* * 37-38 *Lk 10,2*

Evangelium Szent Máté szerint – 10. fejezet

A Tizenkettő kiválasztása ¹ Ezután magához hívta a tizenkét tanítványát. Hatalmat adott nekik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék azokat, és meggyógyítsanak minden betegséget és minden bajt.

² A tizenkét apostol nevei pedig ezek: az első Simon, akit Péternek neveznek, és András, a testvére, ³ Jakab, Zebedeus fia, és a testvére, János, Fülöp és Bertalan, Tamás és a vámos Máté, Jakab, Alfeus fia, Tádé, ⁴ a kánaáni Simon, és az iskarióti Júdás, aki el is árulta őt.

Utasítások a küldöttek számára ⁵ Ezt a tizenkettőt küldte Jézus, és megparancsolta nekik: »A pogányokhoz vezető útra ne térjete le, és szamaritánus városba ne lépjete be! ⁶ Menjete inkább Izrael házának elveszett juhaihoz! ⁷ Menjete és hirdesséte: `Elközelgett a mennyek országa!` ⁸ Gyógyítsate betegeket, támasszate föl halottakat, tisztítsate meg leprásokat, űzzete ki ördögöket! Ingyen kaptátok, ingyen adjátok! ⁹ Ne legyen se aranyatok, se ezüstötök, sem rézpenz az övetekben, ¹⁰ sem úti tarisznyátok, se két ingete, se sarutok, se bototok! Méltó ugyanis a munkás az eledelére.

¹¹ Ha egy városba vagy faluba bementek, tudakozódjate, hogy ki az arra méltó benne, és maradjate nála, amíg tovább nem mentek. ¹² Amikor belépte a házba, köszöntséte azt! ¹³ Ha méltó rá a ház, szálljon rá a ti békéte; ha pedig nem méltó, a békéte térjen vissza hozzátok. ¹⁴ Ha pedig valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja meg szavaitokat: menjete ki abból a házból vagy városból, és rázzátok le a lábatok porát. ¹⁵ Bizony, mondom nektek: kíméletesebb sorsa lesz Szodoma és Gomorra földjének az ítélet napján, mint annak a városnak.

Felhívás a bátor hitvallásra ¹⁶ Íme, úgy küldete titeket, mint bárányokat a farkasok közé. Legyete tehát okosak, mint a kígyók, és egyszerűek, mint a galambok. ¹⁷ De óvakodjate az emberektől! Mert átadnak benneteket a törvényszékeknek, és zsinagógáikban megkorbácsolnak majd titeket. ¹⁸ Helytartókhoz és királyokhoz hurcolnak benneteket miattam, hogy tanúságot tegyete előttük és a pogányok előtt. ¹⁹ Amikor pedig átadnak titeket, ne aggódjate előre, hogy hogyan vagy mit beszéljete. Mert megadatik nektek abban az órában, hogy mit mondjate. ²⁰ Hiszen nem ti vagytok, akik beszélte, hanem Atyátok Lelke az, aki beszél általatek.

²¹ Akkor halálra adja majd a testvér a testvérét és apa a fiát. A gyermekek szüleik ellen támadnak, és halálra juttatják őket. ²² Gyűlöletesek leszete mindenki előtt az én nevemért, de aki kitart mindvégig, az üdvözü. ²³ Amikor az egyik városban üldöznete titeket, meneküljete a másikba. Mert bizony, mondom nektek: nem járjátok végig Izrael városait, amíg el nem jön az Emberfia.

²⁴ Nem nagyobb a tanítvány a mesterénél, sem a szolga uránál. ²⁵ Elég a tanítványnak, ha olyan lesz, mint a mestere, és a szolganak, mint az ura. Ha a ház urát Belzebulnak nevezték, mennyivel inkább a házanépét?

²⁶ Ne féljete tehát tőlük! Mert semmi sincs elrejtve, ami le ne lepleződne, s nincs rejtett dolog, ami ki ne tudódna. ²⁷ Amit sötétben mondok nektek, mondjátok el világosan, és amit fülbe súgva hallotok, hirdesséte a háztetőkről. ²⁸ Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de a lelket nem tudják megölni. Féljete inkább attól, aki a lelket is és a testet is el tudja pusztítani a gyehennában. ²⁹ Két verebet ugye egy fillérért árulnak? És egy sem esik közülük a földre a ti Atyátok tudta nélkül.

³⁰ Nektek azonban még a hajszálaitok is mind meg vannak számlálva a fejeteken. ³¹ Ne féljete hát, hisz különbek vagytok ti a verebeknél!

³² Mindazt, aki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom Atyám előtt, aki a mennyekben van. ³³ De azt, aki megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom Atyám előtt, aki a mennyekben van.

34 Ne gondoljátok, hogy békét hozni jöttem a földre. Nem azért jöttem, hogy békét hozzak, hanem kardot. 35 Azért jöttem, hogy szembeállítsam

az embert *apjával,*

a lányt anyjával

és a menyét anyósával:

36 *saját házanépe lesz az ember ellensége* {Mik 7,6}.

37 Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, nem méltó hozzám. Aki jobban szereti fiát vagy lányát, mint engem, nem méltó hozzám. 38 Aki nem veszi föl keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám. 39 Aki megtalálta életét, elveszíti azt, és aki elvesztette az életét énért, megtalálja azt.

Jutalom a tanítványok befogadásáért 40 Aki befogad titeket, engem fogad be, és aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem. 41 Aki befogad egy prófétát, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. Aki befogad egy igazat, mert igaz, az az igaz jutalmát kapja. 42 És aki inni ad akár csak egy pohár friss vizet is egynek e legkisebbek közül, mert a tanítványom, bizony, mondom nektek: nem veszíti el jutalmát.«

---

* 1 *Mk 6,7; Lk 9,1* * 1-4 *Mk 3,13-19; Lk 6,12-16* * 2 Péter: mindig elsőként említik, mert elsőszéppel rendelkeznek. Arra a kérdésre, hogy Jézus miért választott ki éppen tizenkét apostolt a tanítványok közül, Pál apostolt követve ezt válaszolhatjuk: az Ószövetség előképe volt az Újszövetségnek. Ha tehát a választott nép tizenkét pátriárkától származott, akkor Isten új népét is tizenkét apostolnak kell vezetnie. * 5-15 *Mk 6,8-11; Lk 9,2-5* * 16 *Lk 10,3* * 17-22 *24,9-14; Mk 13,9-13; Lk 21,12-19* * 19-20 *Lk 12,11k* * 26-33 *Lk 12,2-9* * 34-36 *Lk 12,51-53* * 37-38 *Lk 14,26k* * 42 *Mk 9,41*

Evangelium Szent Máté szerint – 11. fejezet

1 Történt pedig, hogy amikor Jézus befejezte tizenkét tanítványának oktatását, elment onnan, hogy tanítson és hirdesse az igét a városaikban.

A döntés időszaka: 11,2-12,50

Keresztelő János kérdése 2 Amikor János a börtönben Krisztus tetteiről hallott, elküldte hozzá tanítványait 3 és megkérdezte tőle: »Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?« 4 Jézus ezt válaszolta nekik: »Menjetek, vigyétek hírvilágításra Jánosnak, amit hallotok és láttok: 5 *A vakok látnak, a sánták járnak, a leprások megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak fölhamvadnak, a szegényeknek pedig hirdetik az evangéliumot* {Lk 26,19; 29,18; 35,5-6; 61,1}. 6 Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.«

Jézus Keresztelő Jánosról 7 Amikor azok elmentek, Jézus így kezdett beszélni Jánosról a tömegnek: »Miért mentetek ki, mit akartatok látni a pusztában? Széltől lengetett nádat? 8 Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Finom ruhákba öltözött embert? Íme, akik finom ruhákat hordanak, a királyok házaiban laknak. 9 Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Prófétát? Igen, mondom nektek: prófétánál is nagyobb. 10 Ő az, akiről írva van:

*Íme, elküldöm küldöttemet színed előtt,
aki elkészíti előtted utadat* {Kiv 23,20; Mal 3,1}.

11 Bizony, mondom nektek: asszonyok szülöttei között nem támadt nagyobb Keresztelő Jánosnál. De aki a legkisebb a mennyek országában, az nagyobb őnál. 12 A mennyek országa Keresztelő János napjaitól mostanáig erőszakot szenved, és az erőszakosak ragadják el azt. 13 Az összes próféta és a törvény Jánosig arról jövedelt; 14 és ha el akarjátok őt fogadni: igen, ő Illés, aki eljön. 15 Akinek van füle, hallja meg.

16 Kihez is hasonlítsam ezt a nemzedéket? Hasonló a gyerekekhez, akik a piacon ülnek, kiáltanak a többieknek, 17 és mondják:

*'Furulyáztunk nektek, de nem táncoltatok,
siratót énekeltünk, de nem gyászoltatok.'*

18 Mert eljött János, nem evett és nem ivott, és azt mondták: 'Ördöge van!' 19 Eljött az Emberfia, eszik és iszik, és azt mondják: 'Íme, a falánk és borissza ember, a vámosok és bűnösök barátja!' De a bölcsesség igazolást nyer a tettei által.«

Ítélet a hitetlen városok fölött 20 Azután a városokat, amelyekben a legtöbb csodája történt, korholni kezdte, mert nem tértek meg: 21 »Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betsaida! Mert ha a csodák, amelyek nálatok történtek, Tíruszban és Szidonban történtek volna, már régen megtértek volna, zsákruhában és hamuban. 22 De mondom nektek: Tírusznak és Szidonnak tűrhetőbb sorsa lesz az ítélet napján, mint nektek. 23 És te, Kafarnaum! Talán *az égig emelkedsz? Alászállsz majd az alvilágba!* {Lk 14,13,15} Mert ha a csodák, amelyek nálad történtek, Szodomában történtek volna, megmaradtak volna mind a mai napig. 24 De mondom nektek: Szodoma földjének tűrhetőbb sorsa lesz az ítélet napján, mint neked.«

Jézus dicsóítja az Atyát 25 Abban az időben így szólt Jézus: »Áldalak téged Atyám, menny és föld ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elől, és kinyilatkoztattad a kicsinyeknek. 26 Igen, Atyám, így tetszett ez neked! 27 Mindent nekem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.

A könnyű teher 28 Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüdítelek titeket. 29 Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű – és nyugalmat találtok lelketeknek {Jer 6,16}. 30 Mert az én igám édes és az én terhem könnyű.«

---

* 2-6 *Lk 7,18-23* * 7-19 *Lk 7,24-35* * 20-24 *Lk 10,12-15* * 25-27 *Lk 10,21k*

Evangelium Szent Máté szerint – 12. fejezet

Kalászszedés szombaton ¹ Abban az időben Jézus szombaton vetések között ment át. Mivel tanítványai megéheztek, elkezdtek a kalászatokat tépdesni és enni. ² A farizeusok meglátták ezt és azt mondták neki: »Íme, tanítványaid azt teszik, amit szombaton nem szabad tenni.« ³ Ő azt felelte nekik: »Nem olvastátok {1 sám 21,2-7}, mit cselekedett Dávid, amikor megéhezett ő és akik vele voltak? ⁴ Hogyan ment be az Isten házába és megette a kitett kenyereket, amelyeket nem volt szabad megennie, sem a vele levőknek, csak egyedül a papoknak? ⁵ Vagy nem olvastátok a törvényben, hogy szombaton a papok a templomban megszegik a szombatot és mégis vétlenek? ⁶ Mondom nektek: a templomnál is nagyobb van itt. ⁷ Ha megértettétek volna, mi jelent ez: 'Irgalmat akarok és nem áldozatot' {őz 6,6}, nem ítéltétek volna el a vétleneket. ⁸ Mert az Emberfia ura a szombatnak.«

A béna meggyógyítása ⁹ Mikor onnan továbbment, bement a zsinagógájukba. ¹⁰ Íme, volt ott egy elszáradt kezű ember. Hogy megvádolhassák őt, megkérdezték tőle: »Szabad-e szombaton gyógyítani?« ¹¹ Ő azonban ezt felelte nekik: »Ki az az ember köztetek, akinek ha egyetlen juha van és szombaton beleesik egy gödörbe, nem fogja meg és nem húzza ki azt? ¹² Pedig mennyivel több az ember a juhnál! Szabad tehát jót tenni szombaton.« ¹³ Ezután így szólt az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az kinyújtotta, és meggyógyult, olyan egészséges lett, mint a másik. ¹⁴ A farizeusok pedig kimentek és tanácskozni kezdtek ellene, hogy hogyan veszítsék el őt.

Jézus, az Isten szolgálója ¹⁵ Jézus tudta ezt, ezért eltávozott onnan. Nagy tömeg követte őt, és ő mindegyiküket meggyógyította, ¹⁶ de szigorúan meghagyta nekik, hogy ne fedjék fel kilétét, ¹⁷ hogy beteljesedjék az ige, amit Izajás próféta mondott:

*18 »Íme, a szolgálóm, akit választottam,
a kedvencem, akiben lelkem tetszését találta.*

*Ráadom a Lelkemet,
és ő ítéletet hirdet a nemzeteknek.*

*19 Nem vitázik és nem kiált,
senki sem hallja a tereken a hangját.*

*20 A megroppant nádszálat nem töri össze,
a pislákoló mécsbelet nem oltja el,
míg győzelemre nem viszi az ítéletet.*

21 Az ő nevében reménykednek a nemzetek {1z 42,1-4}.

Jézus önigazolása ²² Akkor odavittek hozzá egy vak és néma megszállottat. Ő meggyógyította, s a néma beszélt és látott. ²³ Az egész tömeg csodálkozott és így szólt: »Csak nem ez a Dávid fia?« ²⁴ A farizeusok ennek hallatára azt mondták: »Nem űzheti ez ki az ördögöket, csak az ördögök fejedelme, Belzebub által.«

²⁵ Mivel ismerte gondolataikat, így szólt hozzájuk: »Minden ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul, és egyetlen város vagy ház, amely meghasonlik önmagával, fenn nem marad. ²⁶ Ha a sátán kiűzi a sátánt, meghasonlott önmagával; hogyan maradhatna fenn az ő országa? ²⁷ Ha én Belzebub által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Így ők maguk lesznek a ti bíraitok. ²⁸ De ha én az Isten Lelke által űzöm ki az ördögöket, akkor elérkezett hozzátok Isten országa. ²⁹ Vagy hogyan mehet be valaki az erősnek a házába, hogy elragadja a holmiját, ha előbb meg nem kötözi az erőset? Csak úgy tudja kirabolni a házát. ³⁰ Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem gyűjt velem, szétszór.

31 Ezért mondom nektek: Az emberek minden bűne és káromlása bocsánatot nyer, de ha valaki a Lelket káromolja, az nem nyer bocsánatot. 32 Ha valaki az Emberfia ellen mond valamit, az bocsánatot nyer, de ha valaki a Szentlélek ellen szól, az nem nyer bocsánatot sem ezen a világon, sem az eljövendőben.

A fa és gyümölcsei 33 Vagy jó a fa, és a gyümölcsei is jók; vagy rossz a fa, és a gyümölcsei is rosszak. A fát ugyanis a gyümölcseről lehet megismerni. 34 Viperák fajzatai! Hogyan tudátok jó dolgokat mondani, mikor gonoszak vagytok? Hiszen a szív bőségéből szól a száj. 35 A jó ember a jó kincséből jó dolgokat ad elő; a gonosz ember pedig gonosz kincséből gonosz dolgokat ad elő. 36 Mondom nektek: Minden hiábavaló szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján. 37 Mert szavaid alapján mentenek fel, vagy szavaid alapján ítélnék el.«

Jézus nem ad jelet 38 Ekkor az írástudók és farizeusok közül egyesek azt mondták neki: »Mester, szeretnénk tőled egy jelet látni.«

39 Ő azt válaszolta nekik: »A gonosz és parázna nemzedék jelet kíván, de nem kap más jelet, csak Jónás próféta jelét.

40 Mert amint Jónás a cethal gyomrában volt három nap és három éjjel (Jón 2,1), úgy lesz az Emberfia is a föld szívében három nap és három éjjel.

41 A ninivei férfiak föltámadnak majd az ítéletkor ezzel a nemzedékkel együtt, és el fogják ítélni azt, mert ők megtértek Jónás igehirdetésére (Jón 3,5); és íme, nagyobb van itt, mint Jónás.

42 Dél királynője (1 Kir 10,1-10) föl fog támadni az ítéletkor ezzel a nemzedékkel együtt, és el fogja ítélni azt, mert ő eljött a föld határaitól, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét; és íme, nagyobb van itt, mint Salamon.

A tisztátalan lelkekről 43 Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken jár és megnyugvást keres, de nem talál. 44 Akkor azt mondja: `Visszatérek a házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér, üresen találja, kisöpörve és felékesítve. 45 Erre elmegy, maga mellé vesz hét más lelket, magánál gonoszabbakat; bemennek és ott laknak. Annak az embernek pedig ez az utóbbi állapota rosszabb lesz az előzőnél. Így történik ezzel a gonosz nemzedékkel is.«

Jézus igazi testvérei 46 Miközben beszélt a tömegekhez, íme, anyja és testvérei megálltak kint és kérték, hogy beszélhessenek vele. 47 Valaki szólt neki: »Íme, anyád és testvéreid kint állnak és beszélni akarnak veled.« 48 Ő ezt felelte annak, aki szólt neki: »Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?« 49 Azután kitérte kezét tanítványai felé és így szólt: »Íme, az én anyám és testvéreim. 50 Mert mindaz, aki megteszi Atyám akaratát, aki a mennyekben van, az az én fivérem, nővérem és anyám.«

---

* 1-8 *Mk 2,23-28; Lk 6,1-5* * 4 Kitétt kenyereknek nevezték azt a tizenkét kenyeret, amelyeknek a Szent Sátorban mindig ott kellett lenniük egy arany asztalkán. Ezeket csak a papok fogyaszthatták el. Dávid a tiltó törvény alól nem kiválósága vagy próféta sugallat által mentesült, hanem a szükséghelyzet miatt, mint az apostolok. * 6 A templomnál is nagyobb van itt: Jézus nagyobb a templomnál. Mivel Jézus korában a földön semmit sem tekintettek nagyobbának a templomnál, állítása azt jelentette, hogy isteni tekintélyt és méltóságot tulajdonít magának ill. küldetésének. * 9-14 *Mk 3,1-6; Lk 6,6-11* * 15-16 *Mk 3,7-12; Lk 6,17-19* * 22-23 *Lk 11,14* * 24-30 *Mk 3,22-27; Lk 11,15.17-23* * 31-32 *Mk 3,28-30; Lk 12,10* * 31-32 A Szentlélek elleni bűn a megismert igazság tagadása. Ez aligha nyerhet bocsánatot, mert magában rejti az akarat megrögzöttségét és a megbocsátás feltételeinek hiányát. »Isten kész

visszafogadni a bűnöst, aki megbánja tettét, de a farizeusok nem akarják megbánni bűneiket, így nincsenek abban a helyzetben, hogy bocsánatot nyerjenek. A Jézus elleni bűnre van mentség, mert nem látta meg benne szükségszerűen, hogy ő az Isten Fia. De tetteinek valódiságát és azok isteni eredetét tagadni Isten megtagadását jelentette.« (Szt. Garofalo) * 33-35 **Lk 6,43-45**
* 38-42 **Mk 8,11k; Lk 11,16.29-32** * 43-45 **Lk 11,24-26** * 46-50 **Mk 3,31-35; Lk 8,19-21**
* 46-49 A történet tanulsága, hogy semmiféle rokoni kötelék nem távolíthat el bennünket Istentől. Keleti szokás szerint testvéreknek nevezték az unokatestvéreket és más közeli rokonokat is. Jézus igazi testvérei azonban azok, akik Isten akaratát teljesítik, vele egyesülnek a szeretet és a kegyelem kötelékében; ez egyben részesedés is az ő isteni természetéből, ennek következménye az istengyermekség.

Evangelium Szent Máté szerint – 13. fejezet

Tanítás az Isten Országáról: 13,1-53

13 Példabeszéd a magvetőről ¹ Azon a napon Jézus kiment a házból és leült a tenger mellett. ² Nagy tömeg gyűlt össze körülötte. Ezért beszállt egy bárkába, leült, az egész tömeg pedig a parton állt.

³ Sok mindent elmondott nekik példabeszédekben: »Íme, kiment a magvető vetni. ⁴ Amint vetette a magot, némelyik mag az útfélre esett. Jöttek a madarak és fölszedegették. ⁵ Más magok köves helyre estek, ahol nem volt sok földjük. Hamar kikeltek, mert nem voltak mélyen a földben. ⁶ De amikor a nap felkelt, megperzselődtek, s mivel nem volt gyökerük, elszáradtak. ⁷ Néhány másik a tövisek közé esett. A tövisek felnöttek és elfojtották őket. ⁸ Végül más magok a jó földbe hullottak. Ezek termést hoztak, az egyik százszorosat, a másik hatvanszorosat, ismét másik harmincszorosat. ⁹ Akinek van füle, hallja meg!«

A példabeszédek értelme és célja ¹⁰ Odamentek hozzá a tanítványok és megkérdezték tőle: »Miért példabeszédekben szólsz hozzájuk?« ¹¹ Ő ezt válaszolta nekik: »Mert nektek megadatott, hogy megismerjétek a mennyek országának titkait, nekik viszont nem adatik meg. ¹² Akinek ugyanis van, annak még adnak és bővelkedni fog, de akinek nincs, attól még azt is elveszik, amije van. ¹³ Azért szólok hozzájuk példabeszédekben, mert néznek, de nem látnak, s hallgatnak, de nem hallanak és nem értenek. ¹⁴ Beteljesedik rajtuk Izajás jövendölése, aki azt mondta:

*'Hallván hallotok majd, de nem értetek,
és nézvén néztek, de nem láttok.*

*¹⁵ Mert elhízott a szíve e népnek,
a fülükkel nehezen hallanak,
a szemüket pedig behunyták,
nehogy lássanak a szemükkel,
halljanak a fülükkel, értsenek a szívükkel;*

nehogy megtérjenek, s meggyógyítsam őket' (Iz 6,9-10).

¹⁶ A ti szemetek azonban boldog, mert lát, és a fületek, mert hall. ¹⁷ Bizony, mondom nektek: Sok próféta és igaz vágyott látni, amiket ti láttok, és nem látta, hallani, amiket ti hallotok, de nem hallotta.

A magvetőről szóló példabeszéd magyarázata ¹⁸ Halljátok hát, hogy mit jelent a magvető példabeszéde: ¹⁹ Amikor valaki hallja az ország igéjét, s nem érti meg, akkor eljön a gonosz és elragadja, amit a szívébe vetettek: ez az, ami az útfélre esett. ²⁰ A köves helyre hullott mag pedig az, aki hallja az igét, s mindjárt be is fogadja örömmel, ²¹ de nincs gyökere, és csak ideig-óráig tart. Amikor az ige miatt szorongatás és üldözés támad, hamar megbotránkozik. ²² A tövisek közé hullott pedig az, aki hallja az igét, de a világ gondjai és a csalóka gazdagság elfojtja azt, és az gyümölcsöt nem hoz. ²³ A jó földbe vetett mag pedig az, aki hallja az igét és meg is érti azt. Aztán gyümölcsöt hoz: az egyik százszorosat, a másik hatvanszorosat, a harmadik harmincszorosat.«

Példabeszéd a búzáról és a konkolyról ²⁴ Más példabeszédet is mondott nekik: »Hasonlít a mennyek országa egy emberhez, aki jó magot vetett szántóföldjébe. ²⁵ Amíg aludtak az emberek, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé és elment. ²⁶ Amikor kisarjadt a gabona és kalászba szökkent, előtűnt a konkoly is. ²⁷ Odamentek a szolgák a gazdához és azt mondták neki: »Uram! Ugye, te jó magot vetettél a szántóföldedbe? Honnan van hát benne a konkoly?« ²⁸ Azt felelte nekik: »Ellenséges ember cselekedte ezt.« A szolgák erre megkérdezték tőle:

»Akarod-e, hogy elmenjünk és kiszedjük belőle?« 29 Ő azonban azt felelte: »Nem, nehogy a konkolyt kiszedve kitepjétek vele együtt a búzát is. 30 Hagyjátok együtt felnőni mindkettőt az aratásig. Aratáskor majd megmondom az aratóknak: 'Gyűjtsétek először össze a konkolyt és kössétek kékbe, hogy elégessék. A búzát pedig gyűjtsétek össze a magtáramba.'«

Példabeszéd a mustármagról 31 Egy másik példabeszédet is mondott nekik: »Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet egy ember megfogott, és elvetett a szántóföldjébe. 32 Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb lesz más veteményeknél. Fa lesz belőle, úgymint jönnek az ég madarai, és az ágai közt fészkelnek« {Dán 4,8k.18}.

Példabeszéd a kovászról 33 Azután egy másik példabeszédet mondott nekik: »Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet egy asszony megfogott, és belekeverte három merőnyi lisztbe, amíg meg nem kelt az egész.«

A példabeszédek értelme 34 Mindezeket Jézus példabeszédekben mondta el a tömegnek. Példabeszéd nélkül semmit sem mondott nekik, 35 hogy beteljesedjék, amit a próféta mondott:

*»Példabeszédekre nyitom ajkamat,
kijelentem a világ alapítása óta
elrejtett dolgokat« {Zsolt 78,2}.*

A konkolyról szóló példabeszéd magyarázata 36 Akkor elbocsátotta a tömeget és hazament. Tanítványai odamentek hozzá és azt mondták: »Magyarázd meg nekünk a példabeszédet a szántóföldben lévő konkolyról!« 37 Ő azt felelte nekik: »Aki a jó magot veti, az az Emberfia. 38 A szántóföld a világ, a jó mag az ország fiai, a konkoly pedig a gonosz fiai. 39 Az ellenség, aki elvetette, az ördög, az aratás a világ vége, az aratók pedig az angyalok. 40 Ahogy a konkolyt összeszedik és tűzben elégetik, úgy lesz a világ végén is: 41 az Emberfia elküldi angyalait, azok összeszednek az ő országában minden botrányt, és azokat, akik gonoszságot cselekszenek, 42 és bedobják őket a tüzes kemencébe. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás. 43 Akkor az igazak ragyogni fognak Atyjuk országában, mint a nap. Akinek füle van, hallja meg!

Példabeszédek a kincsről és a gyöngyről 44 Hasonló a mennyek országa a szántóföldbe rejtett kincshez. Egy ember megtalálta, újra elrejtette, aztán örömeiben elment, eladta mindenét, amije csak volt, és megvette a szántóföldet.

45 Hasonló a mennyek országa a kereskedő emberhez, aki szép gyöngyöket keresett. 46 Amikor talált egy sokat érő gyöngyöt, elment, eladta mindenét, amije csak volt, és megvette azt.

Példabeszéd a hálóról 47 Hasonló a mennyek országa a tengerbe vetett háléhoz, amely minden fajta halat összefogott. 48 Amikor megtelt, felhúzták a partra, leültek, és a jókat edényekbe gyűjtötték, a hitványát pedig kidobták. 49 Így lesz a világ végén is. Az angyalok kimennek majd, a gonoszokat elválasztják az igazaktól 50 és bedobják őket a tüzes kemencébe. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás.

A régi és az új 51 Megértettétek mindezeket?« Azt felelték neki: »Igen.« 52 Ő pedig azt mondta nekik: »Így tehát minden írástudó, aki járatos a mennyek országában, hasonló a házigazdához, aki kincseiből újat és régit hoz elő.«

53 Történt pedig, hogy amikor Jézus befejezte ezeket a példabeszédeket, eltávozott onnan.

Újabb messiási tettek; a tanítványok oktatása: 13,54-17,27

Visszautasítás Názáretben 54 Azután elment a saját falujába, és tanította őket a zsinagógájukban, úgy, hogy elcsodálkoztak rajta: »Honnan van ennek ilyen bölcsessége és a csodái? 55 Nem az ács fia ez? Anyját nem Máriának hívják, és a testvérei nem Jakab, József, Simon és Júdás? 56 Nincs itt nálunk minden nővére? Honnan vette hát mindezt?« 57 És megbotránkoztak benne. Jézus pedig azt mondta nekik: »Nem vetik meg a prófétát, csak a hazájában és a saját házában.« 58 Nem is tett ott sok csodát a hitlenségük miatt.

---

* 1-9 *Mk 4,1-9; Lk 8,4-8* * 3 Példabeszéd vagy parabola: olyan elbeszélés, amely hétköznapi dolgok ill. események elmondásával valójában mélyebb igazságokról beszél. A magvetőről szóló példabeszéd tanítása az, hogy az evangélium hirdetésének sorsa és gyümölcse nagy mértékben függ a hallgatók személyes hozzáállásától. * 10-17 *Mk 4,10-12; Lk 8,9k*
 * 13-15 Amikor tanított, Jézusnak biztosan nem az volt a célja, hogy ne értsék meg; ez esetben elég lett volna, ha meg sem szólal. Mivel azonban félő volt, hogy félreértik, olyan szavakat használt, amelyek az igazságot csak sejteni engedték. Így azok, akik egészen meg akarták érteni őt, megkérdezhették, és ő nyíltan elmondta nekik az igazságot; azok viszont, akik rosszakaratúan hallgatták őt, nem kérdezték szavainak értelmét, és megmaradtak vakságukban. * 16-17 *Lk 10,23k* * 18-23 *Mk 4,13-20; Lk 8,11-15* * 25 Ez a példabeszéd azt tanítja, hogy az Egyházba is beférköznek a gonoszok. A keresztény igazságok mellé az ellenség elhinti a tévtanítók és az igazság tagadóinak tévedéseit. * 31-32 *Mk 4,30-32; Lk 13,18k* * 33 *Lk 13,20k* * 34 *Mk 4,33k* * 54-58 *Mk 6,1-6a; Lk 4,16-30* * 54-58 *Mk 6,1-6a; Lk 4,16-30*

Evangelium Szent Máté szerint – 14. fejezet

Heródes véleménye Jézusról ¹ Abban az időben Heródes negyedes fejedelem hírért hallotta Jézusnak, ² és azt mondta szolgálóinak: »Ez Keresztelő János. Ő támadt föl a halálból, ezért működnek benne a csodatevő erők.«

Keresztelő János lefejezése ³ Heródes ugyanis elfogatta Jánost, megkötözte és börtönbe vetette Heródiás miatt, aki testvérének, Fülöpnek volt a felesége. ⁴ János ugyanis azt mondta neki: »Nincs megengedve neked, hogy ő a tiéd legyen.« ⁵ Meg akarta őt ölni, de félt a néptől, mert prófétának tartották őt.

⁶ Amikor Heródesnek születésnapja volt, Heródiás lánya kiállt középre és táncolt. Tetszett ez Heródesnek, ⁷ ezért esküvel megígérte, hogy megadja neki, bármit kér is tőle. ⁸ Mivel az anyja már előre kioktatta, így szólt: »Add ide nekem egy tálon Keresztelő János fejét.« ⁹ A király elszomorodott, de az eskü és az asztalnál ülők miatt megparancsolta, hogy adják oda neki. ¹⁰ Elküldött és lefejeztette Jánost a börtönben. ¹¹ A fejét odavitték egy tálon és átadták a lánynak, az meg odavitte anyjának. ¹² A tanítványai pedig fogták a holttestet és eltemették őt, aztán elmentek és hírül vitték Jézusnak.

Az első kenyérszaporítás ¹³ Amikor Jézus meghallotta ezt, visszavonult onnan bárkán egy puszta helyre, egyedül. A tömegek tudomást szereztek erről és követték őt gyalog a városokból. ¹⁴ Mikor kiszállt, meglátta a hatalmas tömeget. Megesett rajtuk a szíve, és meggyógyította a köztük lévő betegeket. ¹⁵ Mikor este lett, odamentek hozzá a tanítványok és azt mondták neki: »Sivár ez a hely és az idő is eljárt már. Bocsásd el a tömeget, hogy a falvakba menjenek és ennilát vegyenek maguknak.« ¹⁶ Jézus azonban azt mondta nekik: »Nincs rá szükség, hogy elmenjenek, adjatok nekik ti enni.« ¹⁷ Azok ezt felelték neki: »Nincs itt másunk, csak öt kenyér és két hal.« ¹⁸ Azt mondta nekik: »Hozzátok ide azokat.« ¹⁹ Megparancsolta, hogy a tömeg telepedjék le a fűre, aztán fogta az öt kenyeret és a két halat, feltekintett az égre, áldást mondott, megtörte a kenyereket és odaadta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a tömegnek. ²⁰ Mindnyájan ettek és jóllaktak. Végül fölszedték a megmaradt darabokat, tizenkét tele kosárral. ²¹ Mintegy ötezer férfi volt, aki evett, az asszonyokat és gyerekeket nem számítva.

Jézus a vízen jár ²² Ezután mindjárt megparancsolta a tanítványoknak, hogy szálljanak bárkába, és menjenek előtte a túlpartra, amíg ő elbocsátja a tömeget. ²³ Miután elbocsátotta a tömeget, egyedül fölment a hegyre imádkozni. Amikor beesteledett, egyedül volt ott.

²⁴ A bárka pedig már sok stádiumnyira volt a parttól, hányták-vetették a hullámok, mert ellenszél volt. ²⁵ Éjjel pedig, a negyedik órváltás idején odament hozzájuk a tengeren járva. ²⁶ Amikor a tanítványok meglátták őt, amint a tengeren jár, megrettentek és azt mondták: »Kísértet!«, és félelmükben kiáltozni kezdtek. ²⁷ Jézus azonban mindjárt szólt nekik: »Bízzatok, én vagyok, ne féljete!« ²⁸ Péter így válaszolt neki: »Uram, ha te vagy, parancsold, hogy hozzád menjek a vízen.« ²⁹ Ő azt mondta: »Gyere!« Péter kiszállt a bárkából, elindult a vízen és Jézushoz ment. ³⁰ Mikor azonban látta az erős szelet, megijedt, és amint merülni kezdett, felkiáltott: »Uram! Ments meg engem!« ³¹ Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, megragadta őt és azt mondta neki: »Te kishitű! Miért kételkedtél?« ³² Amikor beszálltak a bárkába, elállt a szél. ³³ Akik a bárkában voltak, leborultak előtte, és azt mondták: »Valóban Isten Fia vagy!«

Gyógyítások Genezáret földjén ³⁴ Átkelve a tavon Genezáret földjére jutottak. ³⁵ Amikor annak a helynek a lakosai felismerték őt, üzentek az egész környékre, odahoztak hozzá minden beteget, ³⁶ és kérték őt, hogy legalább a ruhája szegélyét érinthessék. Akik csak megérintették, meggyógyultak.

---

* 1-2 *Mk 6,14-16; Lk 9,7-9* * 3-12 *Mk 6,17-29; Lk 3,19k* * 13-21 *Mk 6,31-44; Lk 9,10-17; Jn 6,1-13* * 22-33 *Mk 6,45-52; Jn 6,15-21*. * 24 Egy stádium ('stadion') kb. 180 m.
* 25 A zsidók, a görögök és a rómaiak az éjszakát négy részre osztották. Ezt a négy időszakot őrvtársoknak nevezték, mert az éjszakai őrvtárs ennek megfelelően váltotta egymást. Az első őrvtárs naplementekor kezdődött, a negyedik napfelkeltekor végződött. A négy őrvtárs neve: este, éjfélt, kakaskukorékolás, hajnal. Egyébként a nappalt is négy részre osztották, amelyek mindegyike három óráig tartott. * 34-36 *Mk 6,53-56*

Evangelium Szent Máté szerint – 15. fejezet

A tisztaságról és a tisztátalanságról 1 Akkor odajöttek Jézushoz a farizeusok és írástudók Jeruzsálemből és azt mondták: 2 »Miért vetik el tanítványaid az ősök hagyományát? Hisz nem mossák meg a kezüket, amikor kenyeret esznek.« 3 Ő ezt felelte nekik: »Ti pedig miért szegitek meg Isten parancsát a ti hagyományotok miatt? Isten ugyanis azt mondta: 4 *'Tiszteld atyádat és anyádat!'* és: *'Aki apját vagy anyját gyalázza, haljon meg'* {Kiv 20,12; 21,17}. 5 Ti pedig azt mondjátok: 'Ha valaki így szól apjához vagy anyjához: fogadalmi ajándék az, ami tőlem neked járna, 6 annak nem kell apját támogatnia.' Érvénytelenítették az Isten szavát hagyományotok miatt. 7 Képmutatók! Helyesen jövendölt rólatok Izajás:

8 *'Ez a nép ajkával tisztel engem,*

a szíve azonban távol van tőlem.

9 *Hiába tisztelnek engem,*

ha emberi tudományt és parancsokat tanítanak!' {Iz 29,13}.

10 Ezután magához hívta a tömeget, és azt mondta nekik: »Halljátok és értsétek meg: 11 Nem az teszi tisztátalanná az embert, ami bemegy a szájába, hanem ami kijön a szájából, az teszi tisztátalanná az embert.«

12 Akkor odamentek a tanítványai, és azt mondták neki: »Ugye tudod, hogy a farizeusok megbotránkoztak annak hallatára, amit mondtál?« 13 Ő így válaszolt: »Minden növényt, amelyet nem az én mennyei Atyám ültetett, gyökerestől ki fognak tépni. 14 Hagyjátok őket: vakoknak vak vezetői ők. Ha pedig vak vezet a vakot, mindketten gödörbe esnek.« 15 Péter akkor ezt mondta neki: »Magyarázd meg nekünk ezt a példabeszédet!« 16 Ő ezt felelte: »Még mindig értetlenek vagytok ti is? 17 Nem értitek, hogy mindaz, ami bemegy a szájba, a gyomorba kerül, aztán meg az árnyékszékbe dobják? 18 Az azonban, ami a szájból kijön, a szívből származik, és ez teszi tisztátalanná az embert. 19 Mert a szívből származnak a rossz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, erkölcstelenségek, lopások, hamis tanúskodás, káromkodások. 20 Ezek teszik tisztátalanná az embert. Az pedig, hogy valaki mosatlan kézzel eszik, nem teszi tisztátalanná az embert.«

A pogány asszony lányának meggyógyítása 21 Jézus ezután elment onnan: visszavonult Tírusz és Szidon vidékére. 22 És íme, egy kánaáni asszony, aki arról a vidékről jött, így kiáltott hozzá: »Könyörülj rajtam, Uram, Dávid Fia! A lányomat kegyetlenül gyötri egy ördög.« 23 Ő azonban egy szóval sem válaszolt neki.

A tanítványai odamentek hozzá és kérték: »Küldd el őt, mert kiabál utánunk!« 24 Ekkor így szólt: »Nem kaptam küldetést máshová, csak Izrael házának elveszett juhaihoz.« 25 Az asszony mégis odament, leborult előtte és kérte: »Uram, segíts rajtam!« 26 Erre így válaszolt: »Nem való elvenni a gyerekek kenyerét, és odadobni a kiskutyáknak.« 27 De az asszony csak folytatta: »Igen, Uram, de a kiskutyák is esznek a morzsákból, amelyek lehullanak uruk asztaláról.« 28 Erre Jézus így szólt hozzá: »Asszony, nagy a te hited! Történjék veled akaratod szerint!« És abban az órában meggyógyult a lánya.

Betegek gyógyítása 29 Jézus ezután eltávozott onnan, és elment a Galileai tenger mellé. Fölment a hegyre és ott leült. 30 Nagy tömeg jött oda hozzá: voltak velük sánták, vakok, nyomorékok, némák és sok másféle beteg. Letették őket a lábaihoz, ő pedig meggyógyította őket. 31 A tömeg csodálkozott, amikor látta a némákat beszélni, a nyomorékokat meggyógyulni, a sántákat járni, a vakokat látni, és magasztalták Izrael Istenét.

A második kenyérszaporítás 32 Jézus pedig magához hívta tanítványait és azt mondta nekik: »Megesik a szívem a tömegen, mert íme, már három napja velem vannak és nincs mit

enniük. Nem akarom őket étlen elbocsátani, nehogy ellankadjanak az úton.« 33 A tanítványok ezt felelték neki: »Honnan lenne a pusztaságban annyi kenyereünk, hogy jóltartsunk ekkora tömeget?« 34 Jézus megkérdezte tőlük: »Hány kenyereitek van?« Azt felelték: »Hét, és néhány apró halunk.« 35 Erre megparancsolta a tömegnek, hogy telepedjék le a földre. 36 Azután fogta a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és odaadta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a tömegnek. 37 Ettek mindannyian, és jóllaktak. A megmaradt darabokat felszedték, hét telekosárral. 38 Négyezer férfi volt, aki evett, az asszonyokat és a gyerekeket nem számítva. 39 Miután elbocsátotta a tömeget, beszállt a hajóba és Magadán vidékére ment.

---

* 1-20 *Mk 7,1-23* * 21-28 *Mk 7,24-30* * 32-39 *Mk 8,1-10*

Evangelium Szent Máté szerint – 16. fejezet

Jézus nem ad jelet ¹ Odamentek hozzá a farizeusok és a szaddúceusok, hogy próbára tegyék. Kérték őt, hogy mutasson nekik égi jelet. ² Ő így válaszolt nekik: »Amikor beesteledik, azt mondjátok: 'Jó idő lesz, mert vöröslik az ég.' ³ Hajnalban pedig: 'Ma vihar lesz, mert vöröslik és borús az ég.' Az ég arculatát tehát meg tudjátok ítélni, az idők jeleit azonban nem tudjátok! ⁴ A gonosz és házasságtörő nemzedék jelet kíván, de nem kap más jelet, csak Jónás jelét.« Ezzel otthagya őket és elment.

Óvás a farizeusoktól és a szaddúceusoktól ⁵ Amikor tanítványai átmentek a másik partra, elfelejtettek kenyeret vinni. ⁶ Jézus így szólt hozzájuk: »Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok és a szaddúceus kovászatól!« ⁷ Azok erre így tanakodtak egymás közt: »Nem hoztunk kenyeret!« ⁸ Jézus, aki tudta ezt, megkérdezte tőlük: »Kishitűek, miért tanakodtok magatok közt azon, hogy nincs kenyereitek? ⁹ Még mindig nem értitek? Nem emlékeztek az ötezer ember öt kenyérére, és hogy hány kosárral szedtetek fel? ¹⁰ És a négyezer ember hét kenyérére, hogy hány kosárral szedtetek fel? ¹¹ Miért nem értitek meg, hogy nem a kenyerekről beszéltem nektek! A farizeusok és a szaddúceusok kovászatól őrizkedjete!« ¹² Ekkor felfogták, hogy nem arra gondolt, hogy a kenyér kovászatól óvakodjanak, hanem a farizeusok és a szaddúceusok tanításától.

Péter hitvallása; Jézus válasza ¹³ Amikor Jézus Fülöp Cézareájának vidékére ment, megkérdezte tanítványait: »Kinek tartják az emberek az Emberfiát?« ¹⁴ Ők ezt felelték: »Egyesek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, mások meg Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül.« ¹⁵ Erre megkérdezte őket: »És ti kinek tartotok engem?« ¹⁶ Simon Péter válaszolt: »Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.« ¹⁷ Jézus azt felelte neki: »Boldog vagy, Simon, Jónás fia! Mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én Atyám, aki a mennyekben van. ¹⁸ Én pedig mondom neked: Te Péter vagy, és én erre a kősziklára fogom építeni egyházamat, s az alvilág kapui nem vesznek erőt rajta. ¹⁹ Neked adom a mennyek országának kulcsait. Amit megkötsz a földön, meg lesz kötve a mennyekben is, és amit feloldasz a földön, föl lesz oldva a mennyekben is.« ²⁰ Ezután meghagyta a tanítványoknak, hogy senkinek se mondják el, hogy ő a Krisztus.

A szenvedés és a feltámadás első megjövedölése ²¹ Ettől az időtől kezdte Jézus jelezni a tanítványainak, hogy Jeruzsálemben kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, meg kell, hogy öljék, és harmadnapra föl kell támadnia. ²² Péter erre félrehívta őt, és kezdte lebeszélni: »Távol legyen ez tőled, Uram! Ez nem történhet meg veled.« ²³ Ő azonban megfordult, és azt mondta Péternek: »Távozz előlem, Sátán! Botrány vagy nekem, mert nem Isten dolgaival törödsz, hanem az emberekével!«

Jézus követése; az önmegtágadás ²⁴ Akkor Jézus azt mondta a tanítványainak: »Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl a keresztjét és kövessen engem. ²⁵ Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét énértem, megtalálja azt. ²⁶ Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megszerzi is, de az élete kárt szenved? Vagy mit adhat az ember cserébe a lelkéért? ²⁷ Mert az Emberfia eljön angyalaival Atyja dicsőségében, és akkor megfizet majd mindenkinek tettei szerint {Zsolt 62,13}. ²⁸ Bizony, mondom nektek: vannak néhányan az itt állók közül, akik nem ízlelik meg a halált, amíg meg nem látják az Emberfiát, amint eljön az ő országában.«

---

* 1-4 *Mk 8,11-13* * 5-12 *Mk 8,14-21* * 13-20 *Mk 8,27-30; Lk 9,18-21* * 21-23 *Mk 8,31-33; Lk 9,22* * 24-28 *Mk 8,34-9,1; Lk 9,23-27*

Evangelium Szent Máté szerint – 17. fejezet

Jézus színeváltozása 1 Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, a testvérét, és fölvitte őket külön egy magas hegyre, 2 és színében elváltozott előttük. Ragyogott az arca, mint a nap, a ruhái pedig fehérek lettek, mint a napsugár. 3 És íme, megjelent nekik Mózes és Illés, s beszélgettek vele. 4 Péter ekkor azt mondta Jézusnak: »Uram, jó nekünk itt lenni! Ha akarod, csinállok itt három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.« 5 Még beszélt, amikor íme, fényes felhő árnyékolta be őket, s a felhőből egy hang szólt: »Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok« {Lk 42,1; Mtörv 18,15}. 6 Ennek hallatán a tanítványok arcra borultak és igen megijedtek. 7 Jézus odament, megérintette őket és azt mondta: »Keljetek föl, és ne féljetek!« 8 Amikor fölemelték a szemüket, senkit sem láttak, csak Jézust egymagát.

9 Amint lejöttek a hegyről, Jézus megparancsolta nekik: »Senkinek se beszéljete a látomásról, amíg az Emberfia a halálból föl nem támad.«

Illés eljövele 10 Ezután a tanítványok megkérdezték tőle: »Miért mondják akkor az írástudók, hogy Illésnek előbb el kell jönnie?« 11 Ő ezt felelte: »Illés valóban eljön, és helyreállít mindent {Maj 3,23-24}, 12 De mondom nektek: Illés már eljött, s nem ismerték fel őt, hanem azt tették vele, amit csak akartak. Éppígy az Emberfia is szenvedni fog miattuk.« 13 Akkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról beszélt nekik.

Egy holdkóros meggyógyítása 14 Amikor visszaértek a tömeghez, odajött hozzá egy ember, térdreasett előtte 15 és azt mondta: »Uram! Könyörülj a fiamon, mert holdkóros és nagyon szenved. Sokszor tűzbe esik, máskor meg vízbe. 16 Odavittem őt a tanítványaidhoz, de nem tudták meggyógyítani.« 17 Jézus ezt felelte: »Ó, hitetlen és romlott nemzedék! Meddig legyen még veletek? Meddig tűrjelek még titeket? Hozzátok őt ide hozzám!« 18 Jézus ráparancsolt, az ördög kiment belőle, és a gyermek meggyógyult abban az órában. 19 Ekkor a tanítványok külön odamentek Jézushoz és megkérdezték: »Mi miért nem tudtuk kiűzni?« 20 Azt felelte nekik: »A kishitúségetek miatt. Mert bizony, mondom nektek: ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, és azt mondjátok ennek a hegynek, 'menj innen oda', elmegy, és semmi sem lesz lehetetlen nektek.« (21)

A szenvedés és a feltámadás második megjövendölése 22 Amikor Galileában összegyűltek, Jézus azt mondta nekik: »Az Emberfiát át fogják adni az emberek kezébe, 23 megölik őt, de harmadnapon föl fog támadni.« Erre nagyon elszomorodtak.

A templomadó 24 Amikor Kafarnaumba érkeztek, odamentek Péterhez azok, akik a két drachmát szedik, és azt mondták neki: »A ti Mesteretek nem fizeti meg a két drachmát?« 25 Azt felelte: »De igen!« Amikor hazaért, Jézus már megelőzte őt és azt mondta neki: »Mit gondolsz, Simon, a föld királyai kiktől szednek vámot vagy adót: a fiaiktól, vagy az idegenektől?« 26 Ő azt felelte: »Az idegenektől.« Jézus erre így szólt: »Akkor tehát a fiak mentesek. 27 De hogy ne botránkoztassuk meg őket, menj a tengerhez, vedd ki a horgot, és fogd ki az elsőként kapó halat. Nyisd ki a száját, s találni fogsz benne egy sztatért. Fogd azt és add oda nekik értem és érted.«

---

* 1-9 *Mk 9,2-10; Lk 9,28-36* * 10-13 *Mk 9,11-13* * 14-21 *Mk 9,14-29; Lk 9,37-42* A 21.v. a Vulgata többlete volt. * 22-23 *Mk 9,30-32. Lk 9,43b-45*

Evangelium Szent Máté szerint – 18. fejezet

A tanítványok közössége: 18,1-35

A tanítványok vetélkedése ¹ Abban az órában a tanítványok odajöttek Jézushoz és azt mondták: »Ki a legnagyobb a mennyek országában?« ² Erre ő odahívott egy kisgyereket, közéjük állította ³ és így szólt: »Bizony, mondom nektek: ha meg nem tértek és nem lesztek olyanok, mint a kisgyerekek, nem mentek be a mennyek országába. ⁴ Aki ugyanis kicsivé lesz, mint ez a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában. ⁵ És aki befogad egy ilyen kisgyereket az én nevemben, engem fogad be.

Óvás a botránkoztatástól ⁶ Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsik közül, akik hisznek bennem, jobb volna annak, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tenger mélyébe vetnék. ⁷ Jaj a világnak a botránnyok miatt! Mert szükséges ugyan, hogy botránnyok legyenek, de jaj annak az embernek, aki által a botránny történik.

⁸ Ha a kezed vagy a lábad megbotránkoztat téged, vágd le és dobd el magadtól! Jobb neked nyomorékon vagy sántán bemenned az életre, mint két kézzel vagy két lábbal az örök tűzre kerülnöd. ⁹ És ha a szemed botránkoztat meg téged, vágd ki és dobd el magadtól! Jobb neked fél szemmel az életre bemenned, mint két szemmel a gyehenna tüzére kerülnöd.

¹⁰ Vigyázzatok, ne vessetek meg egyet sem e kicsik közül. Mert mondom nektek: angyalaik a mennyekben mindig látják Atyám arcát, aki a mennyekben van. (11)

Példabeszéd az elveszett juhról ¹² Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van, és azok közül egy elkóborol, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a hegyeken, nem megy-e el és nem keresi-e meg az eltévedtet? ¹³ Amikor pedig megtalálja, bizony, mondom nektek: jobban örül annak, mint a kilencvenkilencnek, amely el sem vészett. ¹⁴ Ugyanígy a ti Atyátok, aki a mennyekben van, nem akarja, hogy egy is elvesszen e kicsik közül.

A testvér megintése ¹⁵ Ha a testvéred vétkezik ellened, menj és figyelmeztessd őt négszemközt. Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet. ¹⁶ Ha azonban nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két társat, mert *minden dolgot két vagy három tanú szavával kell igazolni* (Mt 19,15). ¹⁷ Ha rájuk sem akar hallgatni, mondd meg az egyháznak. Ha pedig az egyházra sem akar hallgatni, legyen számodra olyan, mint a pogány és a vámszedő. ¹⁸ Bizony, mondom nektek: mindaz, amit megkötök a földön, meg lesz kötve a mennyben is, és amit föloldotok a földön, föl lesz oldva a mennyben is.

¹⁹ És bizony, mondom nektek: ha a földön ketten egyetértésben kérnek valamit, bármi legyen is az, megkapják Atyámtól, aki a mennyben van. ²⁰ Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.«

A megbocsátás ²¹ Akkor Péter odament hozzá és azt mondta neki: »Uram! Hányszor vétkezhet ellenem a testvérem, hányszor kell megbocsátanom neki? Talán hétszer?« ²² Jézus azt felelte neki: »Nem azt mondom, hogy hétszer, hanem hogy hetvenszer hétszer {Ter 4,24}.

Példabeszéd a könyörtelen szolgáról ²³ Ezért hasonlít a mennyek országa egy királyhoz, aki el akart számolni szolgáljaival. ²⁴ Amikor elkezdte az elszámolást, odavitték hozzá az egyiket, aki tízezer talentummal tartozott. ²⁵ Mivel nem volt miből megadnia, az úr megparancsolta, hogy adják el őt, a feleségét, a gyerekeit, és mindenét, amije csak van, és úgy fizessen. ²⁶ A szolga erre a földig hajolt, és leborulva kérte: `Légy türelemmel irántam, és mindent megadok neked.' ²⁷ Megesett a szíve az úrnak a szolgán, elbocsátotta hát őt, és még az adósságot is elengedte neki.

28 Ez a szolga azonban, mihelyt kiment, találkozott egyik szolgatársával, aki tartozott neki száz dénárral. Megragadta őt, fojtogatta és követelte: 'Add meg, amivel tartozol.' 29 A szolgatársa a földig hajolt, és kérlelte: 'Légy türelemmel irántam, és megadom neked.' 30 Az azonban nem engedett, hanem elvitte és börtönbe vetette őt, amíg megadja a tartozását.

31 Amikor a szolga társai látták a történeteket, nagyon elszomorodtak. Elmentek és elbeszéltek uruknak mindent, ami történt. 32 Akkor az úr magához hívta őt és azt mondta neki: 'Te gonosz szolga! Én az egész tartozást elengedtem neked, mert kértél engem. 33 Nem kellett volna neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én is megkönyörültem rajtad?' 34 És az úr haragjában átadta őt a kínzóknak, amíg csak meg nem adja egész tartozását. 35 Így tesz majd mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívből meg nem bocsát a testvéreinek.«

---

* 1-5 *Mk 9,33-37; Lk 9,46-48* * 6-9 *Mk 9,42-48; Lk 17,1k* * 12-14 *Lk 15,4-7* * 22 A hét a Szentírásban sokat, teljességet jelent. A hét sokszorosa itt azt jelenti: mindig. * 24 Tízezer talentum: mesésen nagy összeg, szinte fölösleges átszámítani modern értékre. Jézus ezzel azt akarja kifejezni, hogy milyen óriási különbség van a kétféle tartozás között.

Evangelium Szent Máté szerint – 19. fejezet

JÉZUS MŰKÖDÉSE JÚDEÁBAN ÉS JERUZSÁLEMBEN: 19,1-25,46

Úton Jeruzsálem felé: 19,1-20,34

Jézus elindul Júdeába 1 Történt, hogy amikor Jézus befejezte ezeket a szavakat, elhagyta Galileát, és Júdea határába ment a Jordánon túlra. 2 Nagy tömeg követte őt, és ott meggyógyította őket.

A válasról és a nőtlenégről 3 Akkor odamentek hozzá a farizeusok, s hogy próbára tegyék, megkérdezték tőle: »El szabad-e az embernek bocsátania a feleségét bármi okból?« 4 Ő ezt felelte: »Nem olvastátok, hogy Aki kezdettől fogva teremtett, *férfinak és nőnek alkotta őket?* {Ter 1,27} És így szólt: 5 *Ézért az ember elhagyja apját és anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és a kettő egy testté lesz!* {Ter 2,24}. 6 Így már nem ketten vannak, hanem egy test. Amit tehát Isten egybekötött, azt ember szét ne válassa.« 7 Erre azt mondták neki: »Miért parancsolta hát Mózes, hogy *válólevelet kell adni* {MTörv 24,1} és *úgy kell elbocsátani?*« 8 Azt válaszolta nekik: »Mózes a ti keményszívűségetek miatt engedte meg nektek, hogy elbocsássátok feleségeiteket. De ez kezdetben nem így volt. 9 Mondom hát nektek: aki elbocsátja feleségét – hacsak nem paráznaság miatt –, és mást vesz el, házasságot tör.«

10 Tanítványai erre azt mondták neki: »Ha így áll a dolog az ember feleségével, nem érdemes megházasodni.« 11 Ő azt felelte nekik: »Nem mindenki érti meg ezt a dolgot, csak azok, akiknek megadatott. 12 Vannak ugyanis eunuchok, akik anyjuk méhéből így születtek; aztán vannak eunuchok, akiket az emberek tettek ilyené, és vannak olyan eunuchok is, akik önmagukat férfiatlanították a mennyek országáért. Aki meg tudja érteni, értse meg.«

A gyermekek megáldása 13 Akkor kisgyermekeket vittek oda hozzá, hogy tegye rájuk a kezét és imát mondjon, de a tanítványok megszidták őket. 14 Jézus azonban azt mondta: »Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké a mennyek országa.« 15 Rájuk tette a kezét, és továbbment onnan.

A gazdagságról és Jézus követéséről 16 Ekkor íme, valaki odament hozzá és azt mondta: »Mester! Mi jót tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« 17 Ő azt válaszolta neki: »Miért kérdezel engem a jóról? Csak egyvalaki a jó. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsokat.«

18 Az megkérdezte: »Melyeket?« Jézus ezt felelte: »*Ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, 19 tiszteld apádat és anyádat, és szeresd felebarátodat, mint önmagadat*« {Kiv 20,12-16; MTörv 5,16-20; Lev 19,18}. 20 Az ifjú erre azt mondta neki: »Mindezeket megtartottam, mi hiányzik még nekem?« 21 Erre Jézus így szólt hozzá: »Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el, amid van, add oda a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyekben. Azután jöjj, kövess engem.« 22 E szó hallatára az ifjú szomorúan elment, mert nagy vagyona volt.

23 Ekkor Jézus így szólt tanítványaihoz: »Bizony, mondom nektek: a gazdag ember nehezen tud bemenni a mennyek országába. 24 S újra mondom nektek: Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bemenni az Isten országába.« 25 Ennek hallatára a tanítványok nagyon elcsodálóztak és megkérdezték: »Akkor hát ki üdvözülhet?« 26 Jézus rájuk tekintett és így szólt: »Embereknek lehetetlen ez, de Istennek minden lehetséges« {Ter 18,14; Jób 42,2}.

27 Ekkor megszólalt Péter és azt mondta neki: »Íme, mi elhagytunk mindent, és követtünk téged. Mi lesz hát velünk?« 28 Jézus azt felelte nekik: »Bizony, mondom nektek: ti, akik követtetek engem, az újjászületés idején, amikor az Emberfia helyet foglal dicsősége trónján, ti

is tizenkét trónon fogtok ülni, és ítélni fogjátok Izrael tizenkét törzsét. ²⁹ És mindenki, aki elhagyta házat, fivéreit vagy nővéreit, apját vagy anyját, gyermekeit vagy földjét az én nevéért, százannyit kap majd és örök életet fog örökölni.

³⁰ Sokan lesznek elsőkből utolsók, és utolsókból elsőek.

---

* 1-2 *Mk 10,1; Lk 9,51* * 3-9 *Mk 10,2-12* * 13-15 *Mk 10,13-16; Lk 18,15-17* * 16-30
Mk 10,17-31; Lk 18,18-30

Evangelium Szent Máté szerint – 20. fejezet

Példabeszéd a szőlősgazdáról ¹ Mert hasonló a mennyek országa a házigazdához, aki korán reggel kiment munkásokat fogadni a szőlőjébe. ² Miután napi egy dénárban megegyezett a munkásokkal, elküldte őket a szőlőjébe. ³ Amikor a harmadik óra körül is kiment, látott másokat ott ácsorogni tétlenül a piactéren. ⁴ Azt mondta nekik: 'Menjetek ki ti is a szőlőbe, és ami igazságos, megadom majd nektek.' ⁵ Azok elmentek. Azután a hatodik és a kilencedik óra körül ismét kiment és ugyanígy tett. ⁶ Mikor a tizenegyedik óra körül kiment és megint talált ott ácsorgókat, azt mondta nekik: 'Miért álltok itt egész nap tétlenül?' ⁷ Azt felelték neki: »Mert senki sem fogadott fel minket.' Erre azt mondta nekik: 'Menjetek ki ti is a szőlőbe.'

⁸ Amikor beesteledett, a szőlő ura így szólt intézőjéhez: 'Hívd a munkásokat, és add ki nekik a bérüket, kezdve az utolsóktól az elsőig.' ⁹ Jöttek azok, akik a tizenegyedik óra körül kezdtek, és kaptak egy-egy dénárt. ¹⁰ Mikor az első sorra kerültek, azt gondolták, hogy többet kapnak, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak. ¹¹ Amikor megkapták, zúgolódni kezdtek a gazda ellen: ¹² 'Ezek az utolsók csak egy órát dolgoztak, és egyformán kezelted őket velünk, akik viseltük a nap terhét és hevét.' ¹³ Ő azonban így válaszolt az egyiküknek: 'Barátom! Nem vagyok hozzád igazságtalan. Nem egy dénárban egyeztél meg velem?' ¹⁴ Fogd, ami a tiéd, és menj! Én ennek az utolsóknak is annyit akarok adni, mint neked. ¹⁵ Vagy nem szabad azt tennem az enyémmel, amit akarok? Rossz szemmel nézed talán, hogy én jó vagyok?'

¹⁶ Így lesznek az utolsókból elsők és az elsőkből utolsók.«

A szenvedés és a feltámadás harmadik megjövendölése ¹⁷ Jézus ezután fölment Jeruzsálembe. Útközben külön magához hívta a tizenkét tanítványt, és azt mondta nekik: ¹⁸ »Íme, felmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfiát át fogják adni a főpapoknak és az írástudóknak. Halálra ítélik őt, ¹⁹ és átadják a pogányoknak, hogy kicsúfolják, megostorozzák és keresztre feszítsék, de harmadnapon föltámad.«

Az uralkodásról és a szolgálatról ²⁰ Akkor Zebedeus fiainak az anyja odament hozzá a fiaival együtt, és leborult előtte, hogy kérjen tőle valamit. ²¹ Jézus megkérdezte: »Mit kívánsz?« Az így válaszolt: »Rendeld el, hogy az én két fiam közül az egyik a jobboldon, a másik a baloldon üljön országodban.« ²² Jézus ezt válaszolta: »Nem tudjátok, mit kértek. Tudtok-e inni a kehelyből, amelyből én inni fogok?« Azt felelték neki: »Tudunk!« ²³ Ő erre azt mondta nekik: »A kehelyből ugyan inni fogtok, de nem az én dolgom eldönteni, hogy a jobboldon vagy a baloldon ki üljön. Az azoké lesz, akiknek Atyám készítette.«

²⁴ Amikor a többi tíz meghallotta ezt, nagyon megharagudott a két testvérre. ²⁵ Jézus azonban magához hívta őket, és így szólt: »Tudjátok, hogy a nemzetek fejedelmei uralkodnak a népeken, és a nagyok hatalmaskodnak felettük. ²⁶ Köztetek azonban ne így legyen, hanem aki nagy akar lenni köztetek, legyen a szolgátok, ²⁷ és aki első akar lenni köztetek, az legyen a ti szolgálotok. ²⁸ Hiszen az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.«

A két jerikói vak gyógyítása ²⁹ Amikor kimentek Jerikóból, nagy tömeg követte őt. ³⁰ És íme, ott ült az út mellett két vak. Amint meghallották, hogy Jézus arra megy, felkiáltottak: »Könyörülj rajtunk, Uram, Dávid Fia!« ³¹ A tömeg rájuk parancsolt, hogy hallgassanak, de azok még hangosabban kiáltották: »Könyörülj rajtunk, Uram, Dávid Fia!« ³² Jézus megállt, odahívta őket és így szólt: »Mit akartok, hogy tegyek veletek?« ³³ Azok azt felelték neki: »Uram! Hogy megnyíljon a szemünk.« ³⁴ Jézusnak megesett rajtuk a szíve és megérintette a szemüket. Azonnal látni kezdtek és követték őt.

---

* 17-19 *Mk 10,32-34; Lk 18,31-34* * 20-23 *Mk 10,35-40* * 24-28 *Mk 10,41-45; Lk 22,24-27* * 29-34 *Mk 10,46-52; Lk 18,35-43*

Evangelium Szent Máté szerint – 21. fejezet

Viták a jeruzsálemi ellenfelekkel: 21,1-23,39

Bevonulás Jeruzsálembe 1 Amikor már Jeruzsálem közelében jártak és odaértek Betfagéhoz az Olajfák hegyén, Jézus előre küldött két tanítványt. 2 Azt mondta nekik: »Menjete be az elöttetek lévő faluba. Mindjárt találni fogtok egy szamarat megkötve, és vele egy csikót; oldjátok el, és vezessétek ide hozzám. 3 Ha pedig valaki szólna valamit, mondjátok, hogy az Úrnak van rájuk szüksége, és azonnal el fogja engedni őket. 4 Ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az ige, amit a próféta mondott:

5 *Mondjátok Sion leányának:*

Íme, királyod jön hozzád;

szelíd ő, s szamárháton ül,

szamárcsikón, teherhordó állat fián» {Lz 62,11; Zak 9,9}.

6 A tanítványok elmentek és megtették, amit Jézus parancsolt nekik. 7 Odavezették a szamarat és a csikót, rájuk tették ruháikat, ő pedig felült rájuk. 8 A hatalmas tömeg pedig leterítette ruháit az útra, mások meg ágakat vagdosztak a fákról és az útra szórták. 9 A tömeg, amely előtte ment és akik követték, így kiáltoztak: »Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! {Zsolt 118,26} Hozsanna a magasságban!«

10 Amikor bement Jeruzsálembe, az egész város megmozdult. Azt kérdezték: »Kicsoda ez?«

11 A tömeg így felelt: »Ez Jézus, a próféta, a galileai Názáretből.«

A templom megtisztítása 12 Jézus bement a templomba és kiűzte onnan mindazokat, akik adtak-vettek a templomban. A pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit pedig fölborította. 13 Azt mondta nekik: »Írva van: 'Az én házamat az imádság házána fogják hívni', ti pedig rablók barlangjává teszitek azt« {Lz 56,7; Jer 7,11}.

14 A templomban vakok és sánták jöttek hozzá, s ő meggyógyította őket. 15 Amikor a főpapok és az írástudók látták a csodákat, amelyeket művelt, és a gyermekeket, akik így kiáltoztak a templomban: »Hozsanna Dávid Fiának!«, méltatlankodni kezdtek. 16 Azt mondták neki: »Hallod, hogy mit beszélnek ezek?« Jézus azt felelte nekik: »Igen. De sohasem olvastátok: 'Kisgyerekek és csecsemők ajkáról készítettél magadnak dicséretet?'« {Zsolt 8,3} 17 Aztán otthagya őket, kiment a városon kívülre Betániába, és ott maradt.

A fügefá megátkozása 18 Kora reggel, amikor visszatért a városba, megéhezett. 19 Meglátott egy fügefát az út mellett, odament hozzá, de semmit nem talált rajta, csak leveleket. Azt mondta neki: »Ne legyen rajtad gyümölcs soha többé!« Erre a fügefá azonnal kiszáradt. 20 Ennek láttán a tanítványok elcsodálkoztak és megkérdezték: »Miért száradt ki a fügefá hirtelen?« 21 Jézus azt felelte nekik: »Bizony, mondom nektek: ha volna hitetek és nem kételkednétek, nemcsak a fügefával tehetnétek meg ezt, hanem ha azt mondanátok ennek a hegynek: 'Emelkedj fel és vedd magad a tengerbe', megtörténne. 22 Mindazt, amit hittel, imádságban kértek, megkapjátok.«

Kérdés Jézus hatalmáról 23 Amikor bement a templomba és tanított, odajöttek hozzá a főpapok és a nép vénei. Megkérdezték tőle: »Milyen hatalommal teszed mindezt? És ki adta neked ezt a hatalmat?« 24 Jézus így válaszolt nekik: »Kérdeznék tőletek én is egy dolgot. Ha megmondjátok nekem, én is megmondom nektek, milyen hatalommal teszem mindezt. 25 János keresztsége honnan volt? A mennyből vagy az emberektől?« Azok így tanakodtak egymás közt: 26 »Ha azt mondjuk: 'a mennyből', azt mondja majd nekünk: 'Akkor miért nem hittetek neki?' Ha pedig azt mondjuk: 'az emberektől', félünk a néptől, mert mindnyájan prófétának tartják

Jánost.« 27 Azt felelték tehát Jézusnak: »Nem tudjuk.« Erre ő azt mondta nekik: »Én sem mondom meg nektek, milyen hatalommal teszem mindezt.«

Példabeszéd a két fiúról 28 »Vajon erről mit gondoltok? Egy embernek két fia volt. Odament az elsőhöz és így szólt: 'Fiam! Menj ki ma, dolgozz a szőlőben!' 29 Az így válaszolt: 'Nem akarok', de később meggondolta magát és kiment. 30 Akkor odament a másikhoz is, és ugyanúgy szólt neki. Az ezt felelte: 'Igenis, Uram!' De nem ment ki. 31 A kettő közül melyik tette meg az apa akaratát?« Azt felelték: »Az első.« Erre Jézus azt mondta nekik: »Bizony, mondom nektek: a vámszedők és az utcanők előbb mennek be Isten országába, mint ti. 32 Eljött ugyanis hozzátok János az igazság útján – és nem hittetek neki. A vámszedők és az utcanők azonban hittek neki. Ti még ennek láttán sem gondoltátok meg magatokat később, hogy higgyetek neki.

Példabeszéd a gonosz szőlőművesekről 33 Hallgassatok meg egy másik példabeszédet. Volt egy gazda: *szőlőt ültetett, kerítést készített köréje, prést ásott benne és tornyot épített* {*Lk 5,1-2*}. Aztán kiadta azt bérlőknek, és idegen földre utazott. 34 Amikor elközelgett a szüret ideje, elküldte szolgálait a bérlőkhöz, hogy szedjék be a termését. 35 A bérlők azonban megragadták a szolgálait; az egyiket megverték, a másikat megölték, a harmadikat megkövezték. 36 Ekkor ismét küldött más szolgálakat, az előzőknél többet, de azok éppúgy tettek velük is. 37 Végül elküldte hozzájuk a fiát, mondván: 'A fiamat majd tiszteletben tartják.' 38 De a bérlők, mihelyt meglátták a fiút, azt mondták egymás között: 'Itt az örökös, gyertek, öljük meg, és szerezzük meg az örökségét.' 39 Megragadták őt, kidobták a szőlőn kívülre és megölték. 40 Amikor tehát eljön a szőlő ura, mit fog tenni ezekkel a bérlőkkel?« 41 Azt felelték neki: »A gonoszokat kegyetlenül el fogja pusztítani, a szőlőt pedig más bérlőknek adja, akik megadják neki a termést a maga idejében.« 42 Jézus ekkor azt mondta nekik: »Sohasem olvastátok az Írásokban:

*'A kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkövé lett;
az Úr tette azzá,*

és ez csodálatos a mi szemünkben?' {*Zsolt 118,22-23*}

43 Ezért mondom nektek, hogy elveszik tőletek az Isten országát, és olyan népnek adják, amely meghozza annak gyümölcsseit. 44 Aki ráesik erre a kőre, összezúzza magát, akire pedig ez ráesik, azt szét fogja zúzni.«

45 Példabeszédeit hallva a főpapok és a farizeusok megértették, hogy róluk beszél. 46 Ekkor el akarták őt fogni, de féltek a tömegtől, mert az emberek prófétának tartották őt.

---

* 1-11 *Mk 11,1-11; Lk 19,28-40; Jn 12,12-19* * 12-17 *Mk 11,15-19; Lk 19,45-48; Jn 2,13-16* * 18-19 *Mk 11,12-14* * 20-22 *Mk 11,20-25* * 23-27 *Mk 11,27-33; Lk 20,1-8*
* 33-46 *Mk 12,1-12; Lk 20,9-19*

Evangelium Szent Máté szerint – 22. fejezet

Példabeszéd a királyi menyegzőről ¹ Ezután Jézus újra beszélni kezdett, és ismét példabeszédekben szólt hozzájuk: ² »Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített fiának. ³ Elküldte szolgálait, hogy hívják el a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak eljönni. ⁴ Ekkor más szolgálakat küldött ezekkel a szavakkal: »Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, a lakomát elkészítettem, ökreimet és hizlalt állataimat levágtam, minden készen van. Jöjjetek a menyegzőre. ⁵ De azok nem törődtek vele. Elmentek, egyik a földjére, a másik az üzlete után, ⁶ a többiek pedig megragadták a szolgálait, gyalázatokkal illették és megölték.

⁷ Haragra gerjedt erre a király, s elküldte hadseregét. A gyilkosokat elpusztította, a városukat pedig felégette. ⁸ Azután azt mondta a szolgálainak: »A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. ⁹ Menjetek hát ki a bekötő utakra, s akit csak találtok, hívjátok a menyegzőre.« ¹⁰ A szolgálak kimentek az utakra és összegyűjtöttek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, s a menyegzős ház megtelt vendégekkel.

¹¹ Amikor a király bement, hogy megnézze az asztalnál ülőket, észrevett ott egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve. ¹² Azt mondta neki: »Barátom, hogyan jöttél be ide menyegzős ruha nélkül?« Az nem szólt semmit. ¹³ Erre a király azt mondta a felszolgálóknak: »Kötözzétek meg kezét-lábát és dobjátok ki őt a külső sötétségre. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás! ¹⁴ Mert sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak.«

Kérdés az adóról ¹⁵ Ekkor a farizeusok elmentek és kitervelték, hogy hogyan csalják őt törbe szóval. ¹⁶ Odaküldték hozzá tanítványaikat a Heródes-pártiakkal és azt mondták neki: »Mester! Tudjuk, hogy igazmondó vagy és az Isten útját az igazság szerint tanítod, nem törödsz senkivel, mert nem nézed az emberek személyét. ¹⁷ Mondd meg tehát nekünk, mit gondolsz: Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?« ¹⁸ Jézus azonban felismerte gonoszságukat és így szólt: »Miért kísértetek engem, ti képmutatók! ¹⁹ Mutassátok meg nekem az adópénzt!« Azok odahoztak neki egy dénárt. ²⁰ Ekkor megkérdezte tőlük: »Kivé ez a kép és a felirat?« ²¹ Azt felelték neki: »A császáré.« Erre azt mondta nekik: »Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.« ²² Azok ezt hallva elcsodálkoztak, otthagyták őt és elmentek.

Kérdés a halottak feltámadásáról ²³ Azon a napon odamentek hozzá a szaddúceusok, akik azt mondják, hogy nincs feltámadás. Megkérdezték őt: ²⁴ »Mester! Mózes azt mondta: *'Ha valaki meghal gyermekek nélkül, akkor a testvére vegye magához a feleségét, és támasszon utódot testvérének'* {MTörv 25,5k; Ter 38,8}. ²⁵ Nos, volt nálunk hét testvér. Az első megnősült, de meghalt, és nem lévén utóda, ráhagyta a feleségét a testvére. ²⁶ Hasonlóan a második és a harmadik is, sőt, mind a hét. ²⁷ Mindnyájuk után pedig meghalt az asszony is. ²⁸ A feltámadáskor melyiknek lesz a felesége a hét közül? Hiszen mindegyiké volt.« ²⁹ Jézus így válaszolt nekik: »Tévelyegtek, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát. ³⁰ A feltámadottak ugyanis nem nőülnek, és férjhez sem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyben. ³¹ Nem olvastátok a halottak feltámadásáról, amit Isten mondott nektek: *'Én vagyok Ábrahám Istene és Izsák Istene és Jákob Istene?'* {Kiv 3,6} Ő nem a halottak Istene, hanem az élőké.« ³³ Mikor a tömeg ezt meghallotta, csodálkozott a tanításán.

Kérdés a főparancsról ³⁴ Mikor a farizeusok meghallották, hogy a szaddúceusokat elnémította, összegyűltek egy csoportba, ³⁵ és az egyikük, egy törvénytudó, hogy próbára tegye, megkérdezte tőle: ³⁶ »Mester, melyik a legnagyobb parancs a törvényben?« ³⁷ Ő azt felelte neki: *'Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből'* {MTörv 6,5}. ³⁸ Ez a

legnagyobb, az első parancs. 39 A második hasonló ehhez: *'Szeresd felebarátodat, mint önmagadat'* {Lev 19,18}. 40 Ezen a két parancson alapul az egész törvény és a próféták.«

Kérdés a Messiásról 41 Mivel a farizeusok együtt voltak, Jézus megkérdezte őket: 42 »Mit gondoltok a Krisztusról? Kinek a fia ő?« Azt felelték neki: »Dávidé.« 43 Erre megkérdezte tőlük: »Akkor Dávid miért hívja őt a Lélek által Úrnak, amikor így szól:

44 *'Így szól az Úr az én Uramhoz:*

Jobbom felől foglalj helyet,

míg lábaid alá vetem ellenségeidet' {Zsolt 110,1}.

45 Ha tehát Dávid Úrnak hívja őt, hogyan lehet az ő fia?«

46 Senki sem tudott válaszolni neki egy szót sem, és attól a naptól fogva senki nem merte őt többé kérdezni.

---

* 1-10 **Lk 14,15-24** * 11-14 A menyegzős ruha nyilvánvalóan allegória: csak a király veszi észre, hogy nincs az emberen. Azt jelenti, hogy hiányzik az emberből a megfelelő lelki felkészültség az Isten országába való bejutáshoz: hiányzik belőle Isten szeretete és a megszentelő kegyelem. * 15-22 **Mk 12,13-17; Lk 20,20-26** * 23-33 **Mk 12,18-27; Lk 20,27-38** * 34-40 **Mk 12,28-31; Lk 10,25-28** * 41-45 **Mk 12,35-37a; Lk 20,41-44**

Evangelium Szent Máté szerint – 23. fejezet

Az írástudók és farizeusok 1 Jézus ezután így beszélt a tömeghez és tanítványaihoz: 2 »Az írástudók és farizeusok Mózes székében ülnek. 3 Ezért mindazt, amit mondanak nektek, tegyétek meg és tartsátok meg – de a tetteiket ne kövessétek, mert mondják ők, de nem teszik. 4 Súlyos és elviselhetetlen terheket kötöznek össze és raknak az emberek vállára, de ők maguk egy ujjukkal sem hajlandók megmozdítani azokat. 5 Minden tettüket azért teszik, hogy lássák őket az emberek. Imaszíjaikat szélesre szabják, bojtjaikat megnagyobbítják. 6 Szeretik a főhelyeket a lakomákon, az első helyeket a zsinagógákban, 7 a köszöntéseket a főtéren, s azt, ha az emberek rabbinak hívják őket. 8 Ti ne hívsátok magatokat rabbinak, mert egy a ti Tanítótok, ti pedig mind testvérek vagytok. 9 Atyátoknak se hívjatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, a mennyei. 10 Ne hívsátok magatokat mesternek se, mert egy a ti Mesteretek, a Krisztus. 11 Aki közületek a legnagyobb, legyen a szolgátok. 12 Mert aki önmagát felmagasztalja, azt megalázzák, s aki megalázza önmagát, azt felmagasztalják.

13 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt. Ti magatok nem mentek be, és akik be szeretnének menni, azokat sem hagyjátok bemenni. (14)

15 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bejártok tengert és szárazföldet, hogy egy megtérőt szerezzetek, s amikor megszereztétek, magatoknál kétszer inkább a gyeheña fiává teszitek.

16 Jaj nektek, vak vezetők, akik azt mondjátok: 'Ha valaki megesküszik a templomra, az semmi, de aki megesküszik a templom aranyára, az kötelez.' 17 Ti ostobák és vakok! Mi a nagyobb, az arany, vagy a templom, amely megszenteli az aranyat? 18 És azt mondjátok: 'Ha valaki az oltárra esküszik, az semmi, de aki a rajta levő ajándéokra esküszik, az kötelez.' 19 Ti vakok! Mi a nagyobb, az ajándék, vagy az oltár, amely megszenteli az ajándékot? 20 Hiszen aki az oltárra esküszik, megesküszik az oltárra és mindenre, ami rajta van. 21 S aki a templomra esküszik, megesküszik a templomra, és arra, aki benne lakik. 22 Aki pedig az égre esküszik, Isten trónjára esküszik, és arra, aki azon ül.

23 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert tizedet adtok mentából, kaporból és köményből, de elhanyagoljátok a törvény komolyabb parancsait, a jogot, az irgalmat és a hűséget. Ezeket meg kellene tenni, s azokat sem elhagyni. 24 Vak vezetők, akik kiszűrítetek a szűnyogot, a tevét pedig lenyelitek.

25 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, de belül tele vagytok rablással és tisztátalansággal. 26 Te vak farizeus! Tisztítsd meg előbb a pohár belsejét, hogy a külseje is tiszta legyen!

27 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlítotok a meszelt sírokhoz, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak a holtak csontjaival és mindenféle tisztátalansággal. 28 Így ti is kívülről ugyan igaznak látszotok az emberek előtt, de belül tele vagytok képmutatással és gonosszággal.

29 Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert síremlékeket építetek a prófétáknak, és feldíszítitek az igazak sírjait, 30 s azt mondjátok: 'Ha atyáink napjaiban éltünk volna, nem lettünk volna bűntársaik a próféták vérében.' 31 De ti magatok tanúsítjátok, hogy fiaik vagytok azoknak, akik a prófétákat megölték. 32 Ti is betöltitek atyáitok mértékét! 33 Kígyók, viperafajzatai! Hogyan menekülhetnétek meg a gyeheña ítéletétől? 34 Ezért íme, küldök hozzátok prófétákat, bölceket és írástudókat. Közülük egyeseket megöltök majd és keresztre feszítetek, másokat megostoroztok zsinagógáitokban és üldöztök városról-városra. 35 Így rátok száll minden igaz vér, amelyet kiontottak a földön az igaz Ábel véritől Zakariásnak, Barakiás fiának véreig, akit megöltetek a templom és az oltár között. 36 Bizony, mondom nektek: rászáll mindez erre a nemzedékre.

Jeruzsálem megintése 37 Jeruzsálem, Jeruzsálem, te megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, akiket hozzád küldtek! Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk a szárnyai alatt összegyűjti a csibéit, de ti nem akartátok! 38 *Íme, elhagyott pusztá lesz a házatok!* {Zsolt 69,26} 39 Mert mondom nektek: Nem láttok engem mostantól, amíg azt nem mondjátok: *Áldott, aki az Úr nevében jön!*« {Zsolt 118,26}

---

* 1-36 *Mk 12,37b-40; Lk 20,45-47; 11,39-52* * 10 Mester: lelki vezető, tanító. Krisztus az út, az igazság és az élet, ő a keresztények egyedüli Mestere. Mindenki más csak részesül ebből, és az ő nevében végzi feladatát. * 14 A Vulgáta kiegészítése: Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert fölemésztitek az özvegyek házát, hosszú imádságokat mondván; ezért súlyosabb ítélet alá estek. (A Mk 12,40-ből átvett kiegészítés.) * 16-22 *5,34-37* * 37-39 *Lk 13,34k*

Evangelium Szent Máté szerint – 24. fejezet

Tanítás a végső időről: 24,1-25,46

A templom pusztulásáról ¹ Jézus kijött a templomból és elindult. Tanítványai odamentek hozzá, hogy megmutassák neki a templom épületeit. ² Ekkor így szólt hozzájuk: »Ugye, látjátok ezeket mind? Bizony, mondom nektek: Nem marad itt kő kövön, ami el ne pusztulna.«

A csapások kezdete ³ Mikor az Olajfák hegyén leült, a tanítványok külön odamentek hozzá és kérték: »Mondd meg nekünk, mikor történnek ezek? És mi lesz a jele eljövetelednek és a világ végének?«

⁴ Jézus azt válaszolta nekik: »Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen titeket. ⁵ Mert sokan fognak jönni az én nevében és azt mondják: 'Én vagyok a Krisztus', és sokakat félrevezetnek. ⁶ Harcokról és háborús hírekről fogtok majd hallani. Vigyázzatok majd, meg ne rémüljete. Ennek be kell következni {Dán 2,28}, de ez még nem a vég. ⁷ Mert nemzet nemzet ellen támad és ország ország ellen. Sokféle éhínség lesz és földrengés. ⁸ De mindez csak a fájdalmak kezdete lesz. ⁹ Akkor majd gyötrelmeknek vetnek alá benneteket és megölnék titeket. Gyűlöletesek lesztek minden nemzet előtt az én nevéért. ¹⁰ Sokan megbotránkoznak majd, elárulják és gyűlölni fogják egymást. ¹¹ Sok hamis próféta támad és sokakat félrevezetnek. ¹² Mivel megsokasodik a gonoszság, sokak szeretete kihül majd. ¹³ De aki kitart mindvégig, az üdvözü. ¹⁴ Az országnak ezt az örömhíret pedig hirdetni fogják az egész világon, tanúságot tesznek róla minden nép előtt – és akkor eljön majd a vég.

A pusztulás ¹⁵ Amikor tehát látjátok, hogy *a pusztító gyalázat*, amelyről Dániel próféta beszélt {Dán 9,27}, ott áll *a szent helyen* – aki olvassa, értse meg! –, ¹⁶ akkor azok, akik Júdeában vannak, fussanak a hegyekbe. ¹⁷ Aki a tetőn van, ne szálljon le, hogy elvigyen valamit a házából, ¹⁸ aki pedig a mezőn, ne térjen vissza, hogy elvigye a köntösét! ¹⁹ Jaj a várandós és szoptató anyáknak azokban a napokban!

²⁰ Imádkozzatok azért, hogy menekülésetek ne télen, és ne szombaton legyen. ²¹ Mert olyan nagy szorongatás lesz akkor, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mostanáig, és nem is lesz többé {Dán 12,1; Jo 2,2}. ²² Ha meg nem rövidítenék azokat a napokat, nem menekülne meg egyetlen élőlény sem; de a választottakért megrövidítik azokat a napokat. ²³ Akkor, ha valaki azt mondja nektek: 'Íme, itt a Krisztus', vagy 'ott', ne higgyétek. ²⁴ Mert hamis krisztusok és hamis próféták támadnak, nagy jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is tévedésbe ejtsék. ²⁵ Íme, előre megmondtam nektek. ²⁶ Ha tehát azt mondják nektek: 'Íme, a pusztában van', ne menjetek ki; 'íme, a belső szobákban', ne higgyétek. ²⁷ Mert amint a villám napkeleten támad és napnyugatig látszik, olyan lesz az Emberfiának eljövetele is. ²⁸ Ahol ugyanis a holttest van, oda gyűlnek a keselyűk.

Az Emberfia eljövetele ²⁹ E napok szorongatásai után *a nap elsötétedik, a hold nem sugározza fényét, a csillagok lehullanak az égről* {1z 13,10}, *s az ég erői megrendülnek*. ³⁰ Aztán feltűnik az égen az Emberfia jele, s akkor *mellét veri majd a föld minden népe* {Zak 12,10.12}. *Látni fogják az Emberfiát, amint eljön az ég felhőin hatalommal és nagy dicsőséggel* {Dán 7,13}. ³¹ Elküldi angyalait nagy harsonaszóval, s azok összegyűjtik választottait a négy égtáj felől {Zak 2,10}, az ég egyik szélétől a másik végéig.

Végidőre vonatkozó intelmek ³² Vegyetek példát a fügefáról: amikor már zsenge az ága és a levelei kihajtottak, tudjátok, hogy közel van a nyár. ³³ Így ti is, amikor mindezeket meglátjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtóban. ³⁴ Bizony, mondom nektek: nem múlik el ez a

nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek. 35 Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.

36 Azt a napot azonban és azt az órát senki sem ismeri: sem az ég angyalai, sem a Fiú, csak egyedül az Atya. 37 Mert mint Noé napjai, olyan lesz az Emberfiának eljövetele is. 38 Mert amint a vízözön előtti napokban csak ettek és ittak, nősültek és férjhez mentek, egészen addig a napig, amelyen Noé bement a bárkába {Ter 7,7}, 39 és nem is sejtették, amíg el nem jött a vízözön és el nem ragadta mindnyájukat: így lesz az Emberfia eljövetele is. 40 Ha akkor ketten a szántóföldön lesznek, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. 41 S ha két asszony öröl malommal, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják.

Az éberségről 42 Legyetek tehát éberek, mert nem tudjátok, mely napon jön el Uratok. 43 Azt pedig értsétek meg, hogy ha tudná a házigazda, melyik őrváltáskor jön a tolvaj, ébren volna és nem engedné betörni a házába. 44 Legyetek tehát készen ti is, mert amelyik órában nem gondoljátok, eljön az Emberfia.

Példabeszéd a hűséges és a gonosz szolgáról 45 Mit gondolsz, ki az a megbízható és értelmes szolga, akit az úr házanépe fölé állít, hogy adja ki nekik az ételt kellő időben? 46 Boldog az a szolga, akit ura, amikor megérkezik, ebben a munkában talál. 47 Bizony, mondom nektek: minden vagyona fölé rendeli őt. 48 De ha az a gonosz szolga azt mondja szívében: 'Késik jönni az én uram!', 49 és elkezd verni szolgatársait, eszik és iszik a részegekkel: 50 megjön majd az ura annak a szolgának azon a napon, amelyen nem várja, és abban az órában, amelyben nem gondolja. 51 Elkergeti őt, és a képmutatók sorsára juttatja. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás!

---

* 1-2 *Mk 13,1k; Lk 21,5k* * 3 Jézus itt Jeruzsálem pusztulásáról és a világ végéről beszél, Jeruzsálem pusztulását előképként használva. Meglehetősen nehéz meghatározni, hogy mely kijelentések vonatkoznak a szent város pusztulására, és melyek a világ végére. * 3-14 *Mk 13,3-13; Lk 21,7-19* * 15-28 *Mk 13,14-23; Lk 21,20-24* * 29-31 *Mk 13,24-27; Lk 21,25-28* * 32-36 *Mk 13,28-32; Lk 21,29-33* * 37-42 *Mk 13,35; Lk 17,26-36* * 43-44 *Lk 12,39k* * 45-51 *Lk 12,42-46*

Evangelium Szent Máté szerint – 25. fejezet

Példabeszéd az okos és balga szüzekről 1 Akkor hasonló lesz a mennyek országa a tíz szűzhöz, akik fogták lámpásaikat és kimentek a vőlegény elé. 2 Öt közülük ostoba volt, öt pedig okos. 3 Az ostobák ugyanis, amikor fölvtették lámpásaikat, nem vettek magukhoz olajat. 4 Az okosak viszont lámpásaikkal együtt olajat is vittek edényeikben. 5 Mivel a vőlegény késett, mindnyájan elálmosodtak és elaludtak. 6 Éjfélkor aztán kiáltás támadt: 'Itt a vőlegény, gyertek ki elébe!' 7 Ekkor a szüzek mindnyájan fölkeltek és rendbehozták lámpásaikat. 8 Az ostobák ekkor így szóltak az okosakhoz: 'Adjatok nekünk az olajotokból, mert lámpásaink kialszanak.' 9 Az okosak ezt válaszolták: 'Nehogy ne legyen elég se nekünk, se nektek, menjetek inkább az árusokhoz és vegyetek magatoknak.' 10 Amíg azok elmentek vásárolni, megjött a vőlegény, és akik készen voltak, bementek vele a menyegzőre. Az ajtót bezárták. 11 Később megjött a többi szűz is. Azt mondták: 'Uram, uram! Nyiss ki nekünk!' 12 De ő így válaszolt: 'Bizony, mondom nektek: nem ismerlek titeket.' 13 Legyetek tehát éberek, mert nem ismeritek sem a napot, sem az órát.

Példabeszéd a befektetett pénzről 14 Úgy lesz akkor, mint amikor egy ember arra készült, hogy külföldre menjen. Hívta a szolgálait és átadta nekik vagyonát. 15 Az egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, mindegyiknek a képessége szerint; és elment külföldre. Ekkor rögtön 16 elment az, aki öt talentumot kapott, befektette azokat, és szerzett másik ötöt. 17 Éppígy az is, aki kettőt kapott, szerzett másik kettőt. 18 Az viszont, aki egyet kapott, elment, a földbe ásva elrejtette ura pénzét.

19 Sok idő múltán megjött ezeknek a szolgálknak az ura és számadást tartott velük. 20 Előállt ekkor az, aki öt talentumot kapott, hozott másik öt talentumot, és így szólt: 'Uram, öt talentumot adtál nekem, nézd, másik öt talentumot nyertem rajta.' 21 Az ura azt mondta neki: 'Jól van, derék és hű szolga! A kicsiben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe.' 22 Ezután jött az is, aki a két talentumot kapta és így szólt: 'Uram, két talentumot adtál nekem, nézd, másik két talentumot nyertem rajta.' 23 Az ura azt mondta neki: 'Jól van, derék és hű szolga, a kicsiben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe.' 24 Végül odajött az is, aki egy talentumot kapott, és azt mondta: 'Uram, tudom rólad, hogy kemény ember vagy, aratsz, ahol nem vettedél, és begyűjtesz onnan is, ahová nem ültettél. 25 Mivel félttem tőled, elmentem és elrejtettem a talentumodat a földbe. Íme, itt van, ami a tied!' 26 Az ura azt válaszolta neki: 'Te gonosz és lusta szolga! Tudtad, hogy aratok, ahol nem vettem és gyűjtök onnan, ahová nem ültettem. 27 Éppen ezért el kellett volna helyezned a pénzedet a pénzváltóknál, hogy amikor megjövök, kamatostul kapjam vissza a magamét. 28 Vegyéték hát el tőle a talentumot és adjátok annak, akinek tíz talentuma van! 29 Mert mindannak, akinek van, még adnak és bővelkedni fog. Attól pedig, akinek nincs, még azt is elveszik, amije van. 30 A haszontalan szolgát pedig dobjátok ki a külső sötétségre! Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás!'

Az utolsó ítélet 31 Amikor az Emberfia eljön dicsőségében, és vele együtt az angyalok mindnyájan ^{Mt 25,32}, akkor leül majd dicsőséges trónjára. 32 Összegyűjtenek eléje minden nemzetet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. 33 A juhokat a jobbára állítja, a kecskéket pedig a baljára. 34 Akkor a király így szól a jobbja felől állóknak: 'Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyéték birtokba az országot, amely nektek készült a világ teremtése óta. 35 Mert éheztem és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, idegen voltam és befogadtatok engem, 36 mezítelen voltam és felöltöztettetek, beteg voltam és meglátogattatok, fogságban voltam és eljöttetek hozzám.' 37 Akkor az igazak megkérdezik majd tőle: 'Uram, mikor láttunk téged éhezni, és tápláltunk téged, vagy szomjazni és inni adtunk neked? 38 Mikor láttunk mint idegent, és befogadtunk, vagy mezítelenül, és felöltöztettünk

téged? ³⁹ Mikor láttunk betegen vagy fogságban, és meglátogattunk téged?' ⁴⁰ A király így válaszol majd nekik: 'Bizony, mondom nektek: amikor megtettétek ezt egynek e legkisebb testvéreim közül, nekem tettétek.'

⁴¹ Ezután a balján levőknek ezt fogja mondani: 'Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készült. ⁴² Mert éheztem és nem adtatok enni, szomjaztam és nem adtatok inni, ⁴³ idegen voltam és nem fogadtatok be, mezítelen voltam és nem öltöztettetek föl, beteg voltam és fogságban, és nem látogattatok meg engem.' ⁴⁴ Erre azok is megkérdezik: 'Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjazni, mint idegent vagy mezítelenül, betegen vagy a fogságban, és nem szolgáltunk neked?' ⁴⁵ Akkor ő így felel majd nekik: 'Bizony, mondom nektek: amikor nem tettétek meg ezt egynek e legkisebbek közül, nekem nem tettétek meg.' ⁴⁶ És elmennek majd, ezek az örök gyötteleme, az igazak pedig az örök életre.«

---

* 14-30 *Lk 19,11-27* * 15 Talentumok: Isten országának ránk bízott örömhíre. Ezzel a példázattal Jézus arról beszél, hogy milyen kitartóan és lankadatlan figyelemmel kell felkészülnünk arra a napra, amikor eljön, hogy elszámoltasson bennünket, mit tettünk a megismert evangéliummal.

Evangelium Szent Máté szerint – 26. fejezet

JÉZUS SZENVEDÉSE ÉS FELTÁMADÁSA: 26,1-28,20

A főtanács határozata 1 Történt, hogy amikor Jézus befejezte ezeket a beszédeket, így szólt tanítványaihoz: 2 »Tudjátok, hogy két nap múlva húsvét lesz, és az Emberfiát átadják, hogy megfeszítsék.«

3 Akkor a főpapok és a nép vénei összegyűltek a főpap palotájában, akit Kaifásnak hívtak. 4 Megtanácskozták, hogy Jézust csellel elfogják és megölik. 5 De azt mondták: »Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép között!«

A betániai megkenés 6 Amikor Jézus Betániában volt a leprás Simon házában, 7 odament hozzá egy asszony. Alabástrom edényben igen drága kenet volt nála, és kiöntötte azt Jézus fejére, miközben ő az asztalnál ült. 8 Ennek láttán a tanítványok így méltatlankodtak: »Mire jó ez a pazarlás? 9 Hisz sokért el lehetett volna ezt adni és odaadni a szegényeknek.« 10 Jézus észrevette ezt és azt mondta nekik: »Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hiszen jót tett velem. 11 Szegények ugyanis mindig lesznek veletek, de én nem leszek mindig veletek. 12 Amikor ő kiöntötte ezt a kenetet a testemre, a temetésemre tette. 13 Bizony, mondom nektek: az egész világon, ahol csak hirdetni fogják ezt az evangéliumot, az ő emlékezetére elbeszéljük majd azt is, amit tett.«

Júdás árulása 14 Ekkor egy a tizenkettő közül, akit karióti Júdásnak hívtak, elment a főpapokhoz 15 és azt mondta nekik: »Mit adtok nekem, ha átadom őt nektek?« *Azok megígérték neki harminc ezüstöt* {Zak 11,12}. 16 Attól fogva kereste a kedvező alkalmat, hogy elárulja őt.

A húsvéti vacsora előkészítése 17 A kovásztalan kenyerek első napján odamentek a tanítványok Jézushoz, és azt mondták: »Hol akarod, hogy elkészítsük neked a húsvéti vacsorát?« 18 Ő azt felelte: »Menjetek el a városba ehhez és ehhez, és mondjátok meg neki: 'A Mester üzeni: Az időm közel van, tanítványaimmal együtt nálad fogom megtartani a pászkát.'« 19 A tanítványok úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

A húsvéti vacsora 20 Amikor beesteledett, asztalhoz ült a tizenkettővel. 21 Miközben ettek, így szólt: »Bizony, mondom nektek: egy közületek elárul engem.« 22 Erre nagyon elszomorodtak és egyenként elkezdtek kérdezgetni: »Csak nem én vagyok az, Uram?« 23 Ő így válaszolt: »Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. 24 Az Emberfia ugyan elmegy, amint meg van írva róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja. Jobb lett volna annak az embernek, ha meg sem születik.« 25 Ekkor megszólalt Júdás, aki elárulta őt: »Csak nem én vagyok az, Rabbi?« Ő azt felelte neki: »Te mondtad.«

26 Miközben ettek, Jézus fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odaadta tanítványainak e szavakkal: »Vegyétek és egyétek, ez az én testem.« 27 Aztán fogta a kelyhet, hálát adott és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: »Igyatok ebből mindnyájan, 28 mert ez az én vérem, az új szövetség {Kiv 24,8; Jer 31,31}, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. 29 Mondom nektek: mostantól nem iszom a szőlőnek ebből a terméséből addig a napig, amíg az újat nem iszom veletek Atyám országában.«

Jézus kimegy az Olajfák hegyére 30 Miután elénekelték a himnuszt, kimentek az Olajfák hegyére. 31 Akkor Jézus azt mondta nekik: »Ezen az éjszakán ti mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert írva van: 'Megverem a pásztort, és szétszélednek a nyáj juhái' {Zak 13,7}. 32 De miután feltámadtam, előttetek megyek Galileába.« 33 Erre Péter megszólalt és azt mondta neki:

»Ha mindenki megbotránkozik is benned, én soha meg nem botránkozom.« 34 Jézus azt felelte neki: »Bizony, mondom neked: ezen az éjszakán, mielőtt a kakas megszólal, háromszor is megtagadsz engem.« 35 Péter erre így fogadkozott: »Még ha meg is kell veled együtt halnom, akkor sem tagadlak meg téged.« Hasonlóan beszéltek a tanítványok mindnyájan.

Jézus imája a Getszemáni kertben 36 Akkor Jézus elment velük egy majorba, amelyet Getszemáninak hívnak, és azt mondta a tanítványoknak: »üljete le itt, amíg én elmegyek oda és imádkozom.« 37 Maga mellé vette Pétert és Zebedeus két fiát, s elkezdett remegni és gyötrődni. 38 Akkor azt mondta nekik: »Szomorú az én lelkem mindhalálíig. Maradjatok itt, és virrasszatok velem.« 39 Egy kissé előbbre ment, arcra borult és így imádkozott: »Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a kehely. De ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy te.« 40 Ezután odament a tanítványokhoz, és alva találta őket. Azt mondta Péternek: »Így hát nem tudtatok egy órát sem virrasztani velem? 41 Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! A lélek ugyan kész, de a test erőtlen.« 42 Aztán újra elment másodszor is, és így imádkozott: »Atyám, ha nem lehet, hogy elmúljon ez anélkül, hogy kiigyam, legyen meg a te akaratod.« 43 Megint visszatért, és újra alva találta őket, mert a szemük elnehezedett. 44 Erre otthagya őket, ismét elment és harmadszor is imádkozott újra, ugyanazokkal a szavakkal. 45 Aztán odament a tanítványokhoz és azt mondta nekik: »Aludjatok már és nyugodjatok! Íme, elközelgett az óra, és az Emberfiát a bűnösök kezébe adják. 46 Keljete föl, menjünk! Íme, közel van már, aki elárul engem.«

Jézust elfogják 47 Még beszélt, amikor íme, Júdás, a tizenkettő közül az egyik megérkezett, és vele nagy tömeg kardokkal és dorongokkal a főpapoktól és a nép véneitől. 48 Aki elárulta őt, jelt adott nekik: »Akit megcsókolok, ő az, fogjátok el!« 49 Mindjárt odalépett Jézushoz és azt mondta: »üdvözlégy, Mester!« És megcsókolta. 50 Jézus így szólt hozzá: »Barátom, ezért jöttél!« Akkor odamentek, kezet emeltek Jézusra és megragadták őt. 51 És íme, az egyik azok közül, akik Jézussal voltak, kinyújtotta a kezét, kihúzta a kardját, rásújtott a főpap szolgájára, és levágta a fülét.

52 Jézus erre azt mondta neki: »Tedd vissza a kardodat a helyére. Mert mindaz, aki kardot ragad, kard által vész el. 53 Vagy azt hiszed, nem kérhetném Atyámat, hogy azonnal küldjön nekem több, mint tíz légió angyalt? 54 De akkor hogyan teljesednének be az Írások, hogy ennek így kell történnie?« 55 Abban az órában Jézus azt mondta a tömegeknek: »Mint valami rabló ellen, úgy jöttetek ki kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok engem. Mindennap a templomban ültem és tanítottam, és nem fogtatok el.« 56 Mindez azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Akkor a tanítványok mindnyájan otthagyták őt és elfutottak.

Jézus a főtanács előtt 57 Azok pedig megragadták Jézust és elvitték Kaifáshoz, a főpaphoz, ahol az írástudók és vének összegyűltek. 58 Péter pedig messziről követte őt a főpap palotájáig. Bement oda és leült a szolgákkal, hogy lássa a dolog végét.

59 A főpapok pedig, és az egész főtanács hamis tanúvallomást kerestek Jézus ellen, hogy halálra adják, 60 de nem találtak, noha sok hamis tanú jelentkezett. Végül előállt kettő 61 és így szólt: »Ez azt mondta: Le tudom bontani az Isten templomát, és három nap alatt fölépítem.« 62 Ekkor a főpap fölkel és azt mondta neki: »Semmit sem felelsz? Mi az, amit ezek tanúsítanak ellened?« 63 De Jézus csak hallgatott. A főpap erre így szólt hozzá: »Megesketlek téged az élő Istenre: mondd meg nekünk, te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?« 64 Jézus azt felelte neki: »Te mondtad. De mondom nektek: most már *láttni fogjátok az Emberfiát a Hatalmasnak jobbján ülni, és eljönni az ég felhőin*« {Dán 7,13; Zsolt 110,1}.

65 Ekkor a főpap megszagatta ruháit és így szólt: »Káromkodott! Mi szükségünk van még tanúkra? Íme, most hallottátok a káromkodást. 66 Mit gondoltok?« Azok ezt felelték: »Mélto a

halálra!« 67 Azután az arcába köptek, ököllel verték, mások pedig pofon ütötték 68 és azt mondták: »Profétálj nekünk, Krisztus, ki az, aki megütött téged?«

Péter tagadása 69 Péter pedig kint ült az udvaron. Odament hozzá egy szolgálólány és így szólt: »Te is a galileai Jézussal voltál!« 70 Ő azonban mindenki előtt letagadta ezt: »Nem tudom, mit beszélsz.« 71 Amikor kiment a kapuba, meglátta őt egy másik, és így szólt az ott lévőkhöz: »Ez is a Názáreti Jézussal volt!« 72 Ő ismét esküvel tagadta: »Nem ismerem azt az embert!« 73 Kis idő múltán odamentek az ott állók és azt mondták Péternek: »Biztosan te is közülük vagy, hiszen a kiejtésed is elárul téged.« 74 Erre ő elkezdett átkozódni és esküdni: »Nem ismerem azt az embert.« Akkor mindjárt megszólalt a kakas. 75 Péternek pedig eszébe jutott Jézus szava, aki megmondta: »Mielőtt a kakas szól, háromszor tagadsz meg engem.« Kiment onnan és keserves sírásra fakadt.

---

* 1-5 *Mk 14,1k; Lk 22,1k; Jn 11,47-53* * 6-13 *Mk 14,3-9; Lk 7,36-50; Jn 12,1-8* * 14-16 *Mk 14,10k; Lk 22,3-6* * 17-19 *Mk 14,12-16; Lk 22,7-13* * 20-29 *Mk 14,17-25; Lk 22,14-23* * 20-25 *Jn 13,2.21-30* * 26-28 *1 Kor 11,23-25* * 30-35 *Mk 14,26-31* * 36-46 *Mk 14,32-42; Lk 22,39-46* * 47-56 *Mk 14,43-50; Lk 22,47-53; Jn 18,3-12* * 57-68 *Mk 14,53-65; Lk 22,54k.66-71; Jn 18,12-24* * 69-75 *Mk 14,66-72; Lk 22,56-62; Jn 18,15-18.25-27*

Evangelium Szent Máté szerint – 27. fejezet

Jézust átadják Pilátusnak 1 Amikor megvirradt, a főpapok mindnyájan, és a nép vénei, döntést hoztak Jézus ellen, hogy halálra adják őt. 2 Megkötözték, elvezették és átadták Pilátus helytartónak.

Júdás halála 3 Amikor Júdás, aki elárulta őt, látta, hogy elítélték, megbánta tettét, és visszavitte a harminc ezüstpénzt a főpapoknak és véneknek. 4 Azt mondta: »Vétkeztem, elárultam az igaz vért.« Azok azt felelték: »Mi közünk hozzá? A te dolgod!« 5 Erre beszórta az ezüstöket a templomba, aztán eltávozott, elment és fölakasztotta magát. 6 A főpapok pedig fölszedték az ezüstöket és azt mondták: »Nem szabad ezeket betenni a kincstárba, mert vér díja.« 7 Miután tanácsot tartottak, megvásárolták rajta a fazekas földjét az idegenek számára temetőnek. 8 Ezért hívják azt a földet Vérmezőnek mind a mai napig. 9 Akkor beteljesedett, amit Jeremiás próféta mondott: »*Fogták a harminc ezüstöt – ez volt az ára, ennyire becsülték őt Izrael fiait –, 10 és odaadták a fazekas földjéért, amint az Úr megparancsolta nekem*« {Zak 11,12-13; Jer 18,2-3; 32,8-9}.

Jézus Pilátus előtt 11 Jézus pedig ott állt a helytartó előtt. A helytartó megkérdezte tőle: »Te vagy a zsidók királya?« Jézus azt felelte: »Te mondod.« 12 Amikor a főpapok és vének vádolták, semmit sem válaszolt. 13 Akkor Pilátus azt mondta neki: »Nem hallod, mi mindent tanúsítanak ellened?« 14 Ő azonban nem válaszolt neki egyetlen szóval sem, a helytartó pedig nagyon csodálkozott ezen.

15 ünnep alkalmával szokásban volt, hogy a helytartó elbocsát a népnek egy foglyot, akit kérnek. 16 Volt akkor egy híres foglyuk, akit Barabásnak hívtak. 17 Pilátus összehívta őket és megkérdezte tőlük: »Kit akartok, hogy elbocsássak nektek, Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?« 18 Tudta ugyanis, hogy irigységből adták őt a kezébe.

19 Miközben az ítélszéken ült, a felesége üzenetet küldött neki: »Semmi dolgod se legyen azzal az igazzal, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta.« 20 De a főpapok és vének rávették a tömeget, hogy Barabást kérjék, Jézust pedig veszítsék el. 21 A helytartó tehát megkérdezte tőlük: »Melyiket akarjátok, hogy a kettő közül elbocsássam nektek?« Azok azt felelték: »Barabást!« 22 Pilátus erre azt kérdezte: »És mit tegyek Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?« 23 Azok mindnyájan ezt felelték: »Keresztre vele!« Ő újra megkérdezte: »De hát mi rosszat tett?« Azok erre még hangosabban kiáltoztak: »Keresztre vele!«

24 Pilátus látva, hogy semmire sem megy, sőt inkább zavargás támad, vizet hozatott, megmosta a kezét a tömeg előtt és így szólt: »Én ártatlan vagyok ennek a véretől. Ti lássátok!« 25 Az egész nép azt felelte: »Az ő vére rajtunk és gyermekeinken!« 26 Erre elbocsátotta nekik Barabást, Jézust pedig megostoroztatta és átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.

Jézus kigúnyolása 27 Ekkor a helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, és összegyűjtötték köréje az egész csapatot. 28 Levették a vörös katonaköpenyt, adtak rá, 29 tövisből koronát fontak, rátették a fejére, egy nádszálat pedig a jobb kezébe, aztán térdet hajtva előtte így gúnyolták: »üdvözlégy, zsidók királya!« 30 Leköpdösték, elvették a nádat és a fejét verték. 31 Miután így gúnyt űztek belőle, levették róla a katonaköpenyt, ráadták saját ruháit, és elvezették, hogy keresztre feszítsék.

A keresztfeszítés 32 Miközben kifelé mentek, találtak egy cirenei embert, név szerint Simont. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztfát. 33 Amikor elérkeztek arra a helyre, amelyet Golgotának neveznek, ami Koponyahelyet jelent, 34 *epével kevert bort adtak* neki inni {Zsolt 69,22}. Amikor megízlelte, nem akart belőle inni. 35 Miután felfeszítették, *sorsot vetve megosztottak a*

ruháin {Zsolt 22,19}. 36 Azután leültek és ott őrizték őt. 37 A feje fölé föltették elítélésének okát. Ez volt ráírva: »Ez Jézus, a Zsidók Királya«.

38 Két rablót is megfeszítettek vele együtt, az egyiket jobbról, a másikat balról. 39 Az arra járók pedig a fejüket csóválva káromolták {Zsolt 22,8}, 40 és ezt mondták: »Te, aki lebontod a templomot és három nap alatt fölépíted, mentsd meg magadat! Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!« 41 Ugyanígy a főpapok is csúfolódva mondogatták az írástudókkal és a vénekkel együtt: 42 »Másokat megmentett, magát meg nem tudja megmenteni. Izrael királya ő, szálljon le most a keresztről, és hiszünk neki! 43 *Az Istenben bízott, szabadítsa hát meg most, ha akarja!* {Zsolt 22,9} Hiszen azt mondta: 'Az Isten Fia vagyok'.« 44 Így gyalázták őt a rablók is, akiket vele együtt feszítettek keresztre.

Jézus halála 45 A hatodik órától sötétség lett az egész földön a kilencedik óráig. 46 A kilencedik óra körül Jézus hangosan felkiáltott: »*Élí, Élí, lemá szabaktáni?*«, azaz: »*Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?*« {Zsolt 22,2} 47 Ennek hallatára egyesek az ott állók közül így szóltak: »Ez Illést hívja.« 48 Az egyikük mindjárt elszaladt, hozott egy szivacsot, *ecetbe* mártotta, és nádszálra tűzve *inni adott* neki {Zsolt 69,22}. 49 A többiek pedig így szóltak: »Hagyd csak, lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa?« 50 Ekkor Jézus ismét hangosan felkiáltott és kiadta a lelkét.

51 És íme, a templom függőnye kettészakadt felülről az aljáig, a föld megrendült, a sziklák megrepedtek, 52 a sírok megnyíltak, és sok elhunyt szentnek föltámadt a teste. 53 Föltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek. 54 A százados pedig, és akik vele együtt őrizték Jézust, a földrengés és a történetek láttán nagyon megrémültek és azt mondták: »Ez valóban Isten Fia volt.«

55 Volt ott sok asszony is, akik messziről figyelték, azok, akik Galileából követték Jézust, és szolgáltak neki. 56 Köztük volt Mária Magdolna, Mária, Jakab és József anyja, és Zebedeus fiainak anyja.

Jézus temetése 57 Mikor beesteledett, jött egy Arimateából való gazdag ember, név szerint József, aki maga is tanítványa volt Jézusnak. 58 Odament Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. Akkor Pilátus megparancsolta, hogy adják ki neki. 59 József fogta a testet, begöngyölte tiszta gyolcsvászonba, 60 és betette sziklába vágott, saját, új sírboltjába. A sír bejáratához egy nagy követ hengerített és elment. 61 Mária Magdolna és a másik Mária ott voltak, és ültek a sírral szemben.

A sír őrzése 62 Másnap pedig, azaz a készületnap után, Pilátusnál összegyűltek a főpapok és a farizeusok 63 és azt mondták: »Uram! Emlékszünk, hogy ez a csaló még életében azt mondta: 'Három nap múlva föltámadok.' 64 Parancsold meg tehát, hogy őrizze a sírt a harmadik napig, nehogy odamenjenek a tanítványai, ellopják, és azt mondják a népnek: 'Feltámadt a halálból'. Ez az utóbbi csalás rosszabb lenne az előzőnél!« 65 Pilátus azt felelte nekik: »Van őrségetek, menjetek és biztosítsátok magatoknak, ahogy tudjátok.« 66 Azok pedig elmentek, lepecsételték a követ, és őrséggel biztosították maguknak a sírt.

---

* 1-2 *Mk 15,1; Lk 23,1; Jn 18,28* * 11-26 *Mk 15,2-15; Lk 23,2-5.13-25; Jn 18,29-19,1*
 * 27-31 *Mk 15,16-20a; Jn 19,2k* * 31b-44 *Mk 15,20b-32; Lk 23,26.33-43; Jn 19,16b-27*
 * 45-56 *Mk 15,33-41; Lk 23,44-49; Jn 19,28-30* * 45 Hatodik óra: déli tizenkettő; kilencedik óra: délután 3. Az egész földön: Jeruzsálemben és környékén, ahol mindez megtörtént. * 46 A kiáltás értésünkre adja, hogy milyen fájdalmas volt Jézus haláltusája. A kiáltást mindenesetre a 21. zsoltár fényében kell értelmeznünk, ahonnan az idézet származik: ez a zsoltár kérést és bizalmat kifejező imádság. Az Atya annyiban hagyta el Jézust, hogy őt halálos ellenségei kezébe engedte jutni, nem sietett látványosan a segítségére, hogy tanúskodják a Jézus által mondottak

igazáról. Az Atya tanúságtevő közbelépése Jézus feltámasztása lesz. * 57-61 *Mk 15,42-47; Lk 23,50-56; Jn 19,38-42*

Evangelium Szent Máté szerint – 28. fejezet

Az angyal híradása az üres sírnál ¹ A szombat befejeztével, abban az órában, amely a hét első napjára virrad, Mária Magdolna és a másik Mária elment megnézni a sírt. ² És íme, nagy földrengés támadt: az Úr angyala leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ és ráült. ³ Olyan volt a megjelenése, mint a villám, és a ruhája fehér volt, mint a hó. ⁴ Az örök megrettentek tőle való félelmükben, és mint a holtak, olyanok lettek. ⁵ Az angyal megszólalt és azt mondta az asszonyoknak: »Ti ne féljetek! Hiszen tudom, hogy Jézust, a megfeszítettet keresitek. ⁶ Nincs itt, mert feltámadt, amint megmondta. Jöjjetek, nézzétek meg a helyet, ahol feküdt. ⁷ Menjetek gyorsan, mondjátok meg tanítványainak: »Föltámadt a halálból, és előttetek megy Galileába. Ott majd meglátjátok őt! Íme, megmondtam nektek!« ⁸ Rögtön el is mentek a sírtól. Nagy félelemmel és örömmel futottak, hogy megvigyék a hírt tanítványainak.

Jézus megjelenik az asszonyoknak ⁹ Íme, Jézus jött velük szemben és így szólt: »üdv nektek!« Ők pedig odamentek hozzá, átkarolták a lábát és leborultak előtte. ¹⁰ Akkor Jézus azt mondta nekik: »Ne féljetek! Menjetek, vigyétek hírl a testvéreimnek, hogy menjenek el Galileába. Ott majd meglátnak engem.«

A főpapok csalása ¹¹ Amikor elmentek, az őrségből néhányan a városba mentek és hírl vittek a főpapoknak mindent, ami történt. ¹² Erre azok összegyűltek a vénekkel, tanácsot tartottak, majd sok pénzt adtak a katonáknak, ¹³ és azt mondták nekik: »Mondjátok azt: 'A tanítványai éjjel eljöttek és ellopták őt, amíg mi aludtunk.' ¹⁴ Ha a helytartó meghallja ezt, mi majd meggyőzzük őt, és kimentünk titeket.« ¹⁵ Azok átvették a pénzt és úgy tettek, ahogy kioktatták őket.« Ez a szóbeszéd el van terjedve a zsidóknál mind a mai napig.

A tanítványok küldetése ¹⁶ A tizenegy tanítvány pedig elment Galileába, arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. ¹⁷ Amikor meglátták őt, leborultak, bár egyesek még kételkedtek. ¹⁸ Jézus odament és azt mondta nekik: »Nekem adatott minden hatalom a mennyben és a földön. ¹⁹ Menjetek tehát, és tegyetek tanítvánná minden népet. Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében, ²⁰ és tanítsátok meg őket arra, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek! És íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig!«

---

* 1-8 *Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Jn 20,1-13* * 9-10 *Jn 20,14-18* * 17 Feltámadása után Jézus tízszer jelent meg: az asszonyoknak a sírnál és miközben visszatértek, Péternek, az emmauszi tanítványoknak, Jeruzsálemben többeknek, az apostoloknak Tamás távollétében, a Tizenegynek Tamással együtt, Tibériás tavánál, egy hegyen Galileában, egyszer étkezéskor, végül a mennybemenetel alkalmával. De, miként János mondja, nem írtak le mindent, ami megtörtént. Pál apostol említést tesz olyan megjelenésekről is, amelyekről az evangéliumok nem beszélnek (1 Kor 15,5-8). * 19 A missziós küldetés, amelyet az apostolok kaptak, átszállt utódaikra, a püspökökre is: »A püspökök, mint az apostolok utódai, tőle kapták küldetésüket, hogy tanítsanak minden népet, hirdessék az evangéliumot minden teremtménynek, és így mindenki elérje az üdvösséget a hit, a keresztség, valamint a parancsolatok teljesítése által« (Lumen Gentium, 24).

Evangelium Szent Márk szerint

Bevezetés

Márknak köszönhetjük a négy evangélium közül a legrégebbit és legrövidebbet. Könyvét »evangélium«-nak nevezi, azaz örömhírnek, amely mindenkinek szól. Ennek a hírnek csak egyetlen tárgya van: Jézus Krisztus, az Isten Fia (l. 1,1). Őtöle, övele és őáltala élnek a húsvét utáni idő keresztény közösségei. Mindegyik a saját módján kifejezve őrzi az emlékezést Jézus szavaira és tetteire, ünnepli halálát és feltámadását.

Márk szerint is a szenvedés és húsvét hagyománya képezi a keresztény hit lényegét: Jézus Istennél van, s a közösség a Feltámadott jelenlétében él. Ennek a közösségnek akarja elmondani Márk az evangéliumával, hogyan került sor a szenvedésre és a feltámadásra. Jézusnak Isten által alkotott »történetét« tanúsítja; számára nem annyira fontos, hogy tankönyvet vagy életszabályokat írjon a keresztény közösségnek (lásd a Máté szerinti evangéliumhoz írt bevezetőnk, 1103. old.)

Márk folyamatos elbeszélést akar alkotni. A rendelkezésére álló kisebb gyűjteményeket egy földrajzi keretbe elhelyezve (Galileától Jeruzsálemig) újraértelmezi azokat a kereszt és a feltámadás szemszögéből. A Jézus nyilvános működéséről szóló hagyományt egy évnél rövidebb időbe tömöríti bele, s ezzel azt akarja megértetni, hogy Jézussal beköszöntött a világba Isten végidőbeli uralma. Így minden »Jézus története« egyúttal »Evangelium Jézus Krisztusról«. Ez a kettős jelentés csak akkor juthat kifejezésre, ha a hagyományokat Márk saját felfogása szerint egybeszerkeszti. Eljárásmódját talán a csodákra vonatkozó hagyományok példáján tudjuk jól bemutatni. Ahhoz kétség sem férhet, hogy Jézus betegeket gyógyított, Isten erejével cselekedett. A hellenista közösségek őrzik ezeknek a csodáknak és tetteknek az emlékét; különleges értelmüket abban látják, hogy Jézus isteni hatalmának bizonyítékai. A közösség ezekből a megtörtént tettekből ismerheti fel újra meg újra, hogy Jézus isteni ember, Isten Fia. Márk nem tudja és nem akarja átvenni ezt a felfogást. Számára nyilvánvaló, hogy csak a kereszt és húsvét alapján lesz világossá, kicsoda Jézus; a keresztény hit csak a húsvét által válik lehetségessé. Ezért Márk az átvett hagyományt saját teológiája szerint átformálja: átveszi a csoda-elbeszéléseket, nem tagadja, hogy Jézus által Isten cselekszik, de a gyógyulásokhoz hozzáfűzi a hallgatás parancsát: az érintettek nem beszélhetnek a velük történekről, még a tisztátalan lelkek sem, akik Jézusban felismerik az erősebbet, aki elől ki kell térniük. A hallgatási parancs nem csupán a túlzottan csodákra alapozó hit ellen való védekezés: azt akarja világossá tenni, hogy kizárólag a csodákból nem tudhatjuk meg, ki is Jézus. Márk megírja, hogy Jézus kezdettől fogva tanítványokat gyűjtött maga köré (vö. 1,16-20). A tanítványok Vele vannak, de Márk ismételten hangsúlyozza azt, ami szinte érthetetlen: nem értik meg Jézust, nem hisznek. Márk szerint Jézus maga elsősorban nem láthatóan megjelent Isten Fiaként, hanem szenvedő Emberfiaként értelmezi önmagát. Példázatokban és burkoltan beszél, hogy megőrizze titkát. Csak a feltámadás után nyílik meg a hívők szeme: felismerik, mit jelentenek a csodák, mi a hasonlatok értelme; képessé lesznek arra, hogy türelemmel, figyelmesen és hűséggel járják a követés útját.

A keresztény hagyomány az evangéliumot a Jeruzsálemből való János Márk nevéhez köti, akit az ősegyház előbb Pál, később pedig Péter munkatársaként ismert (lásd pl. Csel 12,12; Kol 4,10; Filem 24). Papiász hierapoliszi püspök (Kr. u. 130 körül) Márkot – esetleg 1 Pét 5,13 alapján – Péter tolmácsának mondja, aki az Úr szavait és tetteit emlékezetből írta le, pontosan, de természetesen nem időrendi sorrendben. Alexandriai Kelemen óta (kb. Kr. u. 200) él egy olyan hagyomány, hogy Márk Rómában írta evangéliumát. Vita tárgyát képezi azonban, hogy

maga az evangélium nem inkább Szíriát mutatja-e a keletkezés helyének. Az biztos, hogy Márk Kr. u. 70 körül írt, pogányok és pogány-keresztények számára.

Evangelium Szent Márk szerint – 1. fejezet

JÉZUS MŰKÖDÉSÉNEK ELŐKÉSZÍTÉSE: 1,1-13

Keresztelő János ¹ Jézus Krisztus, Isten Fia evangéliumának kezdete.

² Amint meg van írva Izajás prófétánál:

»*Íme, elküldöm küldöttemet színed előtt,
aki elkészíti utadat* {Mal 3,1; Kiv 23,20};

³ a pusztában kiáltónak szava:

'*Készítsétek az Úr útját,
tegyétek egyenessé ösvényeit*'« {Iz 40,3},

⁴ János megjelent a pusztában: keresztelt és hirdette a bűnbánat keresztiségét a bűnök bocsánatára. ⁵ Kiment hozzá Júdea egész vidéke és a jeruzsálemiek mindnyájan. Megkeresztelte őket a Jordán folyóban, miután megvallották bűneiket. ⁶ János öltözete teveszőrből volt, és bőrön a csipője körül, sáskákat és vadmézet evett.

⁷ Így prédikált: »Utánam jön, aki erősebb nálam, akinek nem vagyok méltó leborulva megoldani a saruja szíját. ⁸ Én vízzel kereszteltelek titeket, ő pedig Szentlélekkel fog benneteket megkeresztelni.«

Jézus megkeresztelése ⁹ Történt azokban a napokban, hogy eljött Jézus a galileai Názáretből, és János megkeresztelte őt a Jordánban. ¹⁰ Amint feljött a vízből, látta, hogy megnyílnak az egek, és a Léket, mint galambot leszállni rá. ¹¹ Az égből szózat hangzott: »Te vagy az én szeretett fiam, benned kedvem telik« {Iz 42,1}.

Jézus megkísértése ¹² Ezután a Lélek azonnal elragadta őt a pusztába. ¹³ A pusztában volt negyven napig; a sátán kísértette. A vadállatokkal volt, és az angyalok szolgáltak neki.

JÉZUS GALILEAI MŰKÖDÉSE: 1,14-8,26

Igehirdetés Galileában ¹⁴ Miután János átadatott, Jézus Galileába ment, hogy hirdesse Isten evangéliumát. ¹⁵ Azt mondta: »Betelt az idő, és elközelgett az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban.«

Az első tanítványok meghívása ¹⁶ Amikor a galileai tenger mellett elment, meglátta Simont és testvérét András, amint hálót vetettek a tengerbe, mert halászok voltak. ¹⁷ Jézus azt mondta nekik: »Jöjjetek utánam, és én emberek halászaivá teszek titeket!« ¹⁸ Ők azonnal elhagyták hálóikat, és követték őt. ¹⁹ Kissé továbbmenve meglátta Jakabot, Zebedeus fiát, és testvérét, Jánost, amint ők is a hálóikat javították a hajóban, ²⁰ és azonnal hívta őket. Azok pedig elhagyva apjukat, Zebedeust a béresekkel együtt a hajóban, követték őt.

Jézus a kafarnaumi zsinagógában ²¹ Bementek Kafarnaumba. Szombaton mindjárt bement a zsinagógába és tanított. ²² Álméltoktak a tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók. ²³ Volt a zsinagógájukban egy ember a tisztátalan lélek hatalmában. Ez így kiáltott föl: ²⁴ »Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus! Azért jöttél, hogy elveszíts minket? Tudom ki vagy: az Isten Szentje!« ²⁵ Jézus megparancsolta neki: »Némulj el, és menj ki belőle.« ²⁶ A tisztátalan lélek erre össze-vissza rángatta őt, majd hangosan kiáltva kiment belőle. ²⁷ Erre mindnyájan elcsodálkoztak, s azt kérdezték egymástól: »Mi ez? Új tanítás, hatalommal? Még a tisztátalan lelkeknek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki.« ²⁸ Egyszerre elterjedt a híre Galilea egész vidékén.

Péter anyósának meggyógyítása 29 Ezután mindjárt kiment a zsinagógából, és elmentek Simon és András házába Jakabbal és Jánossal együtt. 30 Simon anyósa lázasan feküdt. Mindjárt szóltak is Jézusnak miatta. 31 Odament hozzá, és felsegítette a kezénél fogva. Erre rögtön elhagyta a láz, és felszolgált nekik.

Megszállottak és betegek gyógyítása 32 Amikor beesteledett és a nap lement, odavitték hozzá az összes beteget és a megszállottakat: 33 az egész város odagyűlt az ajtóhoz. 34 Meggyógyított sok, különféle bajokban sínylődő beteget, és sok ördögöt űzött ki, de nem hagyta őket szóhoz jutni, mert azok ismerték őt.

Jézus Galileában tanít 35 Másnap korán hajnalban fölkel, kiment, és elment egy elhagyatott helyre, hogy ott imádkozzék. 36 Simon, és akik vele voltak, utána mentek. 37 Amikor megtalálták, azt mondták neki: »Mindenki téged keres.« 38 Azt felelte: »Menjünk máshova, a szomszédos helységekbe, hogy ott is hirdessem az igét, mert azért jöttem.« 39 És bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógáikban, és ördögöket űzött.

A leprás meggyógyítása 40 Akkor odajött hozzá egy leprás, és térdre esve így kérte: »Ha akarsz, meg tudsz tisztítani engem.« 41 Jézus megkönyörült rajta. Kinyújtotta kezét, megérintette, s azt mondta neki: »Akarom, tisztulj meg!« 42 Amikor ezt kimondta, azonnal eltűnt róla a lepra, és megtisztult. 43 Erélyesen ráparancsolt, és azonnal elküldte őt e szavakkal: 44 »Vigyázz, senkinek se szólj erről; hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak {Lev 13,49}, és ajánld föl tisztulásodért, amit Mózes rendelt, bizonyosságul nekik.« 45 De az, mihelyt elment, híresztelni kezdte a dolgot, úgyhogy Jézus már nem mehetett nyilvánosan a városba, hanem kint a puszta helyeken tartózkodott; és hozzá gyülekeztek mindenfelől.

---

* 1-8 *Mt 3,1-6.11; Lk 3,3-6.15k* * 9-11 *Mt 3,13-17; Lk 3,21k* * 12-13 *Mt 4,1k.11; Lk 4,1k* * 14-15 *Mt 4,12.17; Lk 4,14k* * 16-20 *Mt 4,18-22* * 21-28 *Lk 4,31-37* * 21 Az evangélista itt csodák elbeszélésébe kezd, mert így tudja legvilágosabban bemutatni, hogy isteni hatalommal rendelkezik az, aki a saját nevében csodatetteket képes művelni. * 29-31 *Mt 8,14k; Lk 4,38k* * 32-34 *Mt 8,16; Lk 4,40k* * 35-39 *Lk 4,42-44* * 35 Jézus nem csak tevékenykedett és prédikált: életét átszötte az állandó és buzgó imádság. Ezen keresztül szüntelen kapcsolatban állt az Atyával, s innen merítette a kapott küldetéshez szükséges kegyelmeket. * 39 *Mt 4,23* * 40-45 *Mt 8,2-4; Lk 5,12-16*

Evangelium Szent Márk szerint – 2. fejezet

A béna meggyógyítása ¹Néhány nap múlva újra bement Kafarnaumba, ²és elterjedt a híre, hogy a házban van. Sokan összegyűltek, úgyhogy már az ajtóhoz sem fértek, és hirdette nekik az ígét. ³Közben odajöttek hozzá néhányan, akik egy bénát hoztak, négyen cipelték. ⁴Mivel nem tudták eléje vinni a tömeg miatt, kibontották a ház tetejét, ahol ő volt, és átlukasztva azt, lebocsátották az ágyat, amelyen a béna feküdt. ⁵A hitüket látva Jézus így szólt a bénához: »Fiam! Bűneid bocsánatot nyertek.«

⁶Ültek ott néhányan az írástudók közül is. Ezek azt gondolták magukban: ⁷»Hogyan beszélhet ez így? Káromkodik. Ki bocsáthatja meg a bűnöket más, mint egyedül az Isten?« ⁸Jézus rögtön észrevette lelkében, hogy így gondolkodnak magukban, ezért azt mondta nekik: »Miért gondoljátok ezeket szívetekben? ⁹Mi könnyebb, azt mondani a bénának: 'Bocsánatot nyertek bűneid', vagy azt mondani: 'Kelj föl, vedd ágyadat és járj'? ¹⁰Hogy pedig lássátok, hogy az Emberfiának hatalma van a földön a bűnöket megbocsátani – ekkor a bénához fordult: – ¹¹Mondom neked, kelj föl, vedd ágyadat és menj haza!« ¹²Az pedig mindjárt fel is kelt, fogta az ágyát, és elment mindenki szeme láttára, úgyhogy mindnyájan csodálkoztak, és dicsőítették az Istent. Ezt mondták: »Ilyet még nem láttunk soha.«

Lévi meghívása. Lakoma a vámosokkal ¹³Ezután megint kiment a tenger mellé. Az egész tömeg hozzá sereglett, és tanította őket. ¹⁴Amint továbbment, meglátta Lévit, Alfeus fiát a vámnál ülni, és megszólította: »Kövess engem!« Az fölkel, és követte őt. ¹⁵Mikor később asztalhoz ült ennek a házában, sok vámos és bűnös telepedett le Jézussal és tanítványaival együtt; sokan voltak ugyanis, akik követték őt. ¹⁶Az írástudók és a farizeusok, azt látva, hogy a bűnösökkel és vámosokkal eszik, megkérdezték tanítványait: »Miért eszik a ti Mesteretek vámosokkal és bűnösökkel?« ¹⁷Jézus meghallotta és azt mondta nekik: »Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek, nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket.«

Kérdés a böjtről ¹⁸János tanítványai és a farizeusok böjtöltek. Odajöttek néhányan, és megkérdezték Jézustól: »Miért böjtölnek János és a farizeusok tanítványai, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek?« ¹⁹Jézus így felelt: »Vajon böjtölhet-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? Amíg náluk van a vőlegény, nem böjtölhetnek. ²⁰Eljönnek azonban a napok, amikor elveszik tőlük a vőlegényt: akkor majd böjtölnek, azon a napon. ²¹Senki sem varr régi ruhára nyers szövetből foltot, mert elszakítja az ép részt is, és a szakadás még nagyobb lesz. ²²Senki sem tölt új bort régi tömlőkbe, különben a bor szétszakítja a tömlőket, és kiömlik, s a tömlők is tönkremennek. Az új bor új tömlőkbe való.«

Kalászszedés szombaton ²³Történt ismét, hogy amikor szombaton a vetések közt járt, tanítványai útközben tépdesni kezdték a kalászsokat. ²⁴A farizeusok azt mondták neki: »Nézd, azt csinálják szombaton, amit nem szabad.« ²⁵Ő így felelt nekik: »Sohasem olvastátok, mit cselekedett Dávid {1 Sám 21,2-7}, amikor szükséget szenvedett, és éhezett ő, és akik vele voltak? ²⁶Hogyan ment be az Isten házába Abjatár főpap idejében, és evett a kített kenyerekből, amelyeket nem szabad másnak megenni, csak a papoknak, és adott a vele lévőeknek is?« ²⁷Aztán hozzátette: »A szombat lett az emberért, és nem az ember a szombatért. ²⁸Ezért az Emberfia ura a szombatnak is.«

---

* 1-12 *Mt 9,1-8; Lk 5,17-26* * 4 Megbontották a ház fedelét: a palesztinai házak teteje nádból, faágakból készült teraszszerű borítás volt, amelyen könnyű volt nyílást bontani. A

tetőteraszra rendszerint könnyen fel lehetett jutni egy külső lépcsőn. * 13-17 *Mt 9,9-13; Lk 5,27-32* * 18-22 *Mt 9,14-17; Lk 5,33-38* * 23-28 *Mt 12,1-8; Lk 6,1-5* Tévesen Abjatár Achimelek helyett.

Evangelium Szent Márk szerint – 3. fejezet

A béna meggyógyítása szombaton ¹ Majd ismét bement a zsinagógába. Volt ott egy ember, akinek a keze el volt száradva. ² Lesték őt, vajon meggyógyítja-e szombatnapon, hogy vádolhassák. ³ Akkor ő ezt mondta a béna kezű embernek: »Allj középre.« ⁴ Aztán megkérdezte tőlük: »Szabad-e szombaton jót tenni, vagy rosszat, életet megmenteni vagy veszni hagyni?« Azok csak hallgattak. ⁵ Ő erre haragosan körülnézett rajtuk, elszomorodott szívük keménységén, és így szólt az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze. ⁶ A farizeusok, mihelyt kimentek, azonnal tanácsot tartottak ellene a Heródes-pártiakkal, hogy hogyan veszítsék el őt.

Jézus és a tömeg ⁷ Jézus pedig tanítványaival együtt elment a tengerhez. Nagy sokaság követte őt Galileából, Júdeából, ⁸ Jeruzsálemből, Idúmeából. Sőt a Jordánon túlról, valamint Tírusz és Szidon környékéről is nagy sokaság jött hozzá, mert hallották, hogy miket művelt. ⁹ Tanítványaitól azt kérte, hogy egy bárka álljon készen számára a tömeg miatt, hogy ne szorongassák őt. ¹⁰ Mivel azonban sokakat meggyógyított, mindazok, akik valami betegségben szenvedtek, ott tolongtak körülötte, hogy megérinthessék. ¹¹ A tisztátalan lelkek pedig, amikor meglátták, leborultak előtte és így kiáltoztak: ¹² »Te vagy az Isten Fia.« Ő azonban keményen rájuk parancsolt, hogy ne fedjék fel kilétét.

A tizenkettő kiválasztása ¹³ Azután fölment a hegyre. Magához hívta, akiket ő akart, és azok odamentek hozzá. ¹⁴ Létrehozta a Tizenkettőt, hogy vele legyenek, és hogy elküldje őket ígét hirdetni. ¹⁵ Hatalmat adott nekik, hogy kiűzzék az ördögöket. ¹⁶ Ezt a tizenkettőt választotta ki: Simont, akinek a Péter nevet adta; ¹⁷ ezenkívül Jakabot, Zebedeus fiát, és Jánost, Jakab testvérét, akiket Boanérgesznek, azaz mennydörgés fiainak nevezett el; ¹⁸ és András; Fülöpöt, Bertalant, Mátét és Tamást; Jakabot, Alfeus fiát, Tádét, a kánaáni Simont, ¹⁹ és az iskarióti Júdást, aki elárulta őt.

Jézus és hozzátartozói ²⁰ Amint hazaértek, ismét olyan nagy tömeg gyűlt össze, hogy még kenyeret sem ehettek. ²¹ Mikor hozzátartozói ezt meghallották, elmentek, hogy erővel hazavigyék őt, mert azt mondták: »Meháborodott.«

Jézus önigazolása ²² Az írástudók, akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták, hogy Belzebub szállta meg, és az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket. ²³ Ekkor összehívta őket, és példabeszédekben ezt mondta nekik: »Hogyan űzheti ki a sátán a sátánt? ²⁴ Ha valamely ország meghasonlik önmagával, az az ország nem állhat fenn. ²⁵ És ha egy ház meghasonlik önmagával, az a ház nem állhat fenn. ²⁶ Ha a sátán önmaga ellen támad és meghasonlott, nem maradhat fenn, hanem vége van. ²⁷ Senki nem mehet be az erősnek a házába és nem ragadhatja el a holmiját, ha előbb meg nem kötözi az erőt, csak akkor tudja kirabolni a házát. ²⁸ Bizony, mondom nektek, hogy minden vétket és káromlást, amellyel káromkodnak, megbocsátanak az emberek fiainak; ²⁹ de aki a Szentlélek ellen káromkodik, az nem nyer bocsánatot soha, hanem örök vétek fogja terhelni.« ³⁰ Mert azt mondták: »Tisztátalan lélek van benne.«

Jézus igazi rokonai ³¹ Ekkor az anyja és a testvérei odajöttek, és kint megállva üzentek neki, és hívták őt. ³² A körülötte ülő tömegből szóltak is neki: »Íme, anyád és testvéreid keresnek téged odakinn!« ³³ Ő így felelt nekik: »Ki az én anyám, és kik az én testvéreim?« ³⁴ Aztán végighordozva tekintetét a körülötte ülőkön, így szólt: »Íme, az én anyám és testvéreim. ³⁵ Mert aki Isten akarátát cselekszi, az az én testvérem, nővérem és anyám.«

---

* 1-6 *Mt 12,9-14; Lk 6,6-11* * 7-12 *Mt 4,23-25; 12,15k; Lk 6,17-19* * 13-19 *Mt 10,1-4; Lk 6,12-16* * 16 A vers eleje (»ezt a tizenkettőt választotta ki«) a Neovulgátából és több kódexből hiányzik. * 22-30 *Mt 12,24-29.31k; Lk 11,15-22* * 28-29 *Lk 12,10* * 31-35 *Mt 12,46-50; Lk 8,19-21*

Evangelium Szent Márk szerint – 4. fejezet

Az Isten Országáról szóló példabeszédek: 4,1-33

Példabeszéd a magvetőről 1 Később ismét tanítani kezdett a tenger mellett. Nagy tömeg gyülekezett köré, ő pedig a bárkába szállva leült a tavon, a tömeg pedig a parton maradt. 2 Példabeszédekben sok mindenre tanította őket: 3 »Halljátok! Íme, kiment a magvető vetni. 4 Amint vetett, az egyik mag az útfélre esett. Jöttek az ég madarai és fölkapkodták. 5 Egy másik köves helyre esett, ahol nem sok földje volt. Hamarosan kikelt, mert nem volt mélyen a földben, 6 de mikor kisütött a nap, elfonnyadt, s mivel nem volt gyökere, elszáradt. 7 Ismét másik a tövises közé esett, és amikor felnőttek a tövises, elfojtották, és nem hozott termést. 8 A többi azonban jó földbe esett. Ezek felnőttek és gyarapodtak, végül termést hoztak, az egyik harmincszorosot, a másik hatvanszorosot, a harmadik pedig százszorosot.« 9 Majd ezt mondta: »Akinek van füle a hallásra, hallja meg.«

A példabeszédek értelme és célja 10 Mikor egyedül maradt, a vele lévők és a tizenkettő megkérdezte őt a példabeszéd felől. 11 Ezt mondta nekik: »Nektek adatott, hogy ismerjétek az Isten országa titkát, azoknak pedig, akik kívül vannak, minden példabeszédekben hangzik el, 12 *hogyan nézzenek és ne lássanak, hallván halljanak és ne értsenek; nehogy megtérjenek és bűneik bocsánatot nyerjenek*« (Mt 6,9-10).

A magvetőről szóló példabeszéd magyarázata 13 Majd így folytatta: »Nem értitek ezt a példabeszédet? Hát hogyan értitek meg majd a többi példabeszédet? 14 A magvető az igét veti. 15 Akiknél az ige az útszélre esik, azok, amikor hallják azt, mindjárt jön a sátán, és elviszi az igét, amely a szívükbe hullott. 16 Hasonlóképpen amelyek köves helyre hullanak, azok, amikor hallják az igét, mindjárt befogadják örömmel, 17 de nem ver bennük gyökeret, hanem csak ideig-óráig tart. Amikor az ige miatt szorongatás és üldözés támad, hamar megbotránkoznak. 18 Mások pedig, amelyek a tövises közé hullanak, azok, akik az igét hallják, 19 de a világi gondok, a csalóka gazdagság és más dolgok kívánsága betölti őket, s ezek elfojtják az igét, így az terméketlen marad. 20 A jó földbe vetett magok pedig azok, akik az igét meghallják, befogadják és termést hoznak, az egyik harmincszorosot, a másik hatvanszorosot, a harmadik pedig százszorosot.«

Az ige meghallása 21 Aztán így szólt hozzájuk: »Vajon arra való a lámpa, hogy véka alá tegyék vagy az ágy alá? Nem arra, hogy a tartóra tegyék? 22 Mert nincs rejtett dolog, amely ki ne tudódna, és nincs titok, amely nyilvánosságra ne jutna. 23 Akinek van füle a hallásra, hallja meg!«

24 Majd így folytatta: »Figyeljetek arra, amit hallotok. Amilyen mértékkel mértek, olyan mértékkel mérnek majd nektek is, sőt ráadást is adnak nektek. 25 Mert akinek van, annak még adnak; akinek pedig nincsen, attól még azt is elveszik, amije van.«

Példabeszéd a vetés növekedéséről 26 Ezután így szólt: »Az Isten országa olyan, mint amikor az ember magot szór a földbe. 27 Azután már akár alszik, akár fölkel éjjel és nappal, a mag kikel és növekszik, maga sem tudja, hogyan. 28 Mert a föld magától termi meg először a hajtást, aztán a kalászt, majd a fejlett szemet a kalászban. 29 Mikor pedig megérett a termés, azonnal sarlót vág bele, mert elérkezett az aratás« (Jó 4,13).

Példabeszéd a mustármagról 30 Majd így szólt: »Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen példabeszéddel szemléltessük? 31 Olyan az, mint a mustármag. Amikor a földre vetik, kisebb minden magnál, amely a földön van; 32 de ha elvetették, felnő és nagyobb lesz minden veteménynél. Olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában fészkelhetnek az ég madarai {Dán 4,8k.18}.«

A beszéd befejezése 33 Sok ilyen példabeszédben hirdette nekik az igét, hogy meg tudják érteni. 34 Példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk; tanítványainak azonban külön megmagyarázta mindegyiket.

Jézus tettei és szavai: 4,35-8,26

A vihar lecsendesítése 35 Amikor aznap beesteledett, így szólt hozzájuk: »Menjünk át a túlsó partra!« 36 Erre azok elbocsátották a tömeget, őt pedig magukkal vitték úgy, ahogy ott volt a bárkában. Több bárka is kísérte őket. 37 Nagy szélvész támadt, s a hullámok becsaptak a bárkába, úgy, hogy már-már megtelt. 38 Ő pedig a bárka hátsó végében egy vánkoson aludt. Felkeltették, s ezt mondták neki: »Mester! Nem törödsz vele, hogy elveszünk?« 39 Ő fölkel, megfenyegette a szelet, és azt mondta a tengernek: »Csendesedj és némulj el!« Erre elállt a szél és nagy csendesség lett. 40 Azután hozzájuk fordult: »Miért vagytok gyávák? Még mindig nincs hitetek?« 41 Erre nagy félelem fogta el őket, és azt kérdezték egymástól: »Ki ez, hogy a szél és tenger is engedelmeskedik neki?«

---

* 1-9 *Mt 13,1-9; Lk 8,4-8* * 10-12 *Mt 13,10-17; Lk 8,9k* * 13-20 *Mt 13,18-23; Lk 8,11-15* * 21-25 *Lk 8,16-18* * 30-32 *Mt 13,31k; Lk 13,18k* * 33-34 *Mt 13,34* * 35-41 *Mt 8,18.23-27; Lk 8,22-25*

Evangelium Szent Márk szerint – 5. fejezet

A gerázai megszállott meggyógyítása ¹ Nemsokára átjutottak a tengeren túlra a gerázaiak földjére. ² Amint kilépett a bárkából, mindjárt elébe ment egy ember a sírok közül, aki a tisztátalan lélek hatalmában volt ³ és sírboltokban lakott. Már láncokkal sem tudták megkötözni. ⁴ Sokszor béklyóba és láncra verték, de elszakította a láncokat, összetörte a bilincseket, és senki sem tudta őt megfékezni. ⁵ Éjjel-nappal mindig a sírboltokban és a hegyekben tanyázott, kiáltozott és kövekkel roncsolta magát. ⁶ Amikor messziről meglátta Jézust, odafutott, leborult előtte, ⁷ és nagy hangon kiáltotta: »Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Isten Fia? Az Istenre kényszerítek, ne gyötörj engem!« ⁸ Ő ugyanis azt mondta neki: »Tisztátalan lélek, menj ki az emberből!« ⁹ Ekkor megkérdezte tőle: »Mi a neved?« Az így válaszolt neki: »Légió a nevem, mert sokan vagyunk.« ¹⁰ És könyörögve kérte őt, hogy ne űzze ki arról a vidékről.

¹¹ Volt ott a hegy körül a legelőn egy nagy disznócsorda. ¹² Az ördögök azt kérték tőle: »Küldj minket a disznókba, hadd menjünk beléjük.« ¹³ Jézus megengedte nekik. A tisztátalan lelkek kimentek és megszállták a disznókat. Erre a kétezernyi csorda a meredekről a tengerbe rohant, és belefulladt a tengerbe. ¹⁴ Akik legeltették őket, elfutottak, s hírül vitték ezt a városba és a falvakba. Az emberek kimentek, hogy lássák, mi történt. ¹⁵ Jézushoz érve látták, hogy az ördögcseregől megszállott felöltözve, ép ésszel ül, és félelem fogta el őket. ¹⁶ A szemtanúk pedig elbeszélték nekik, hogy mi történt az ördöggössel és a disznókkal. ¹⁷ Ezért kérték kezdték őt, hogy távozzék el a határukból. ¹⁸ Amikor beszállt a bárkába, az ember, aki megszállott volt, kérte őt, hogy vele mehessen. ¹⁹ De Jézus nem engedte meg neki, hanem így szólt: »Menj haza a tiedhez, és hirdesd nekik, milyen nagy dolgot művelt veled az Úr, és hogyan könyörült meg rajtad!« ²⁰ Az el is ment, és elkezdte hirdetni a Tízvárosban, hogy Jézus milyen nagy dolgot cselekedett vele. És mindenki csodálkozott.

Jairus lányának feltámasztása és egy beteg asszony meggyógyítása ²¹ Amikor Jézus ismét áthajózott a túlsó partra, nagy tömeg gyülekezett oda köré, ahol ő a tó partján volt. ²² Ekkor odajött hozzá egy zsinagóga-elöljáró, akit Jairusnak hívtak. Amikor meglátta őt, a lábaihoz borult, ²³ és így esedezett hozzá: »A kislányom halálán van, jöjj, tedd rá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen!« ²⁴ El is ment vele. Nagy tömeg követte és szorongatta.

²⁵ Egy asszony, aki tizenkét esztendő óta vérfolyásos volt, ²⁶ és sokat szenvedett a számtalan orvostól, elköltötte mindenét, de semmi hasznát nem látta, hanem még rosszabbul lett, ²⁷ amint Jézusról hallott, hátulról odament a tömegben és megérintette a ruháját. ²⁸ Azt gondolta: »Ha csak a ruháját érintem is, meggyógyulok.« ²⁹ Valóban mindjárt megszűnt a vérfolyása, és érezte testében, hogy meggyógyult betegségétől. ³⁰ De Jézus, aki azonnal észrevette, hogy erő ment ki belőle, a tömeghez fordult és megkérdezte: »Ki érintette meg a ruhámat?« ³¹ Tanítványai azt felelték neki: »Látod, hogy mennyire szorongat téged a tömeg, és mégis kérdezed, ki érintett engem?« ³² Erre körültekintett, hogy lássa, ki volt az. ³³ Az asszony pedig, aki tudta, hogy mi történt vele, félve és remegve előjött, leborult előtte, és őszintén elmondott neki mindent. ³⁴ Ő pedig ezt mondta neki: »Leányom! A hited meggyógyított téged. Menj békével, és légy mentes a bajodtól.«

³⁵ Még beszélt, amikor jöttek a zsinagóga-elöljárótól, és azt mondták: »A lányod már meghalt. Minek fárasztanád tovább a Mestert?« ³⁶ Jézus meghallotta, hogy mit mondtak, és így szólt a zsinagóga-elöljáróhoz: »Ne félj, csak higgy!« ³⁷ Nem engedte meg, hogy más vele menjen, csak Péter, Jakab és János, Jakab testvére. ³⁸ Odaérkeztek a zsinagóga elöljáró házához, ahol látta a tolongást, s a hevesen sírókat és jajgatókat. ³⁹ Bement, és azt mondta nekik: »Miért zajongtok és sírtok? Nem halt meg a gyermek, csak alszik.« ⁴⁰ De azok kinevették. Ekkor elküldte onnan mindnyájukat, maga mellé vette a gyermek apját és anyját és a vele lévőket, és bement oda, ahol a gyermek feküdt. ⁴¹ Megfogta a gyermek kezét, és azt mondta neki: »Talíta,

kúmi!« – ami azt jelenti: »Kislány, mondom neked, kelj fel!« – 42 A kislány azonnal fölkel és járkálni kezdett. Tizenkét esztendő volt ugyanis. Mindenki nagyon csodálkozott. 43 Ő pedig szigorúan megparancsolta nekik, hogy ezt senki meg ne tudja; majd szólt nekik, hogy adjanak a lánynak enni.

---

* 1-20 *Mt 8,28-34; Lk 8,26-39* * 21-43 *Mt 9,18-26; Lk 8,40-56*

Evangelium Szent Márk szerint – 6. fejezet

Jézust elutasítják saját falujában ¹ Ezután kijött onnan, és elment a saját falujába. A tanítványai követték. ² Amikor szombat lett, elkezdett a zsinagógában tanítani. Sokan, akik hallgatták, csodálkoztak tanításán, és azt kérdezték: »Honnan vette ez mindezt? Milyen bölcsesség az, amely neki adatott? És milyen csodák történnek a keze által? ³ Nem az ács ez, Mária fia, Jakab és József és Júdás és Simon testvére? Nem az ő nővérei vannak itt nálunk?« És megbotránkoztak benne. ⁴ Jézus pedig azt mondta nekik: »Nem vetik meg a prófétát, csak a maga hazájában, a rokonai között és a házában.« ⁵ Nem is tudott egy csodat sem tenni ott, csak néhány beteget gyógyított meg, rájuk téve kezét. ⁶ És csodálkozott hitetlenségükön.

Ezután bejárta a helységeket a környéken és tanított.

A tizenkettő küldetése ⁷ Aztán magához hívta a tizenkettőt, és elkezdte őket kettesével elküldeni. Hatalmat adott nekik a tisztátalan lelkek felett. ⁸ Meghagyta nekik, hogy az útra vándorboton kívül semmit ne vigyenek; se táskát, se kenyeret, se pénzt az övükben. ⁹ Sarut kössenek, de ne öltözzenek két köntösbe. ¹⁰ Azt mondta nekik: »Ha valahol betértek egy házba, maradjatok ott, amíg tovább nem mentek onnan. ¹¹ Ha pedig valahol nem fogadnak be és nem hallgatnak meg titeket, menjetek ki, rázzátok le lábatokról a port is, bizonyságul ellenük.« ¹² Azok elmentek, és hirdették, hogy tartsanak bűnbánatot. ¹³ Sok ördögöt kiűztek, sok beteget megkentek olajjal, és azok meggyógyultak.

Vélemények Jézusról ¹⁴ Heródes király is hallott róla, mert a neve ismert volt már. Azt mondták: »Keresztelő János támadt fel a halálból, azért működnek benne a csodatévő erők.« ¹⁵ Mások pedig így szóltak: »Illés ő.« Ismét mások azt mondták: »Próféta ez; mintha egy lenne a próféták közül.« ¹⁶ Ezeket hallva Heródes így szólt: »János, akinek a fejét vetettem, az támadt fel a halálból.«

Keresztelő János lefejezése ¹⁷ Heródes ugyanis parancsot adott és elfogatta Jánost. Megkötöztette őt a börtönben Heródiás miatt, aki a testvérenek, Fülöpnek volt a felesége, de ő feleségül vette. ¹⁸ János ugyanis azt mondta Heródesnek: »Nem szabad a testvéred feleségét elvenned.« ¹⁹ Ezért aztán Heródiás ármánykodott ellene, és meg akarta őt ölni, de nem volt képes rá. ²⁰ Heródes ugyanis tartott Jánostól. Tudta róla, hogy igaz és szent férfiú, ezért védelmébe vette, őt hallgatva sokszor kétkedés fogta el, és szívesen hallgatta. ²¹ Egyszer azonban, amikor Heródes a születésnapján lakomát rendezett országa nagyjainak, ezredeseinek és Galilea előkelőségeinek, ²² bement Heródiás lánya és táncolt nekik. Ez nagyon tetszett Heródesnek és az asztaltársaságnak. A király erre azt mondta a lánynak: »Kérj tőlem, amit csak akarsz, és megadom neked.« ²³ Meg is esküdött neki, hogy: »Bármit kérsz, megadom neked, akár az országom felét is!« ^{Esz 5,3}. ²⁴ Az kiment és megkérdezte anyjától: »Mit kérjek?« Az így szólt: »Keresztelő János fejét.« ²⁵ Erre nagy sietve bement a királyhoz és előadta kérelmét: »Azt akarom, hogy rögtön add nekem egy tálon Keresztelő János fejét.« ²⁶ A király elszomorodott, de az esküje és az asztaltársak miatt nem akarta kedvét szegni. ²⁷ Rögtön elküldte a hóhért, megparancsolta, hogy hozzák el a fejét egy tálon. Az lefejezte a tömlöcben, ²⁸ elhozta a fejét egy tálon, és átadta a lánynak, a lány pedig odaadta anyjának. ²⁹ Amikor a tanítványai megtudták ezt, eljöttek, elvitték a testét és sírba helyezték.

A tanítványok visszatérése ³⁰ Az apostolok ismét összegyűltek Jézus körül, és mindnyájan beszámoltak, hogy mi mindent tettek és mit tanítottak. ³¹ Ő ekkor azt mondta nekik: »Gyertek félre egy magányos helyre, és pihenjete meg egy kicsit.« Olyan sokan jöttek-mentek ugyanis,

hogy még enni sem volt idejük. 32 Bárkába szálltak tehát, és félrevonultak egy elhagyatott helyre, egyedül.

Az első kenyérszaporítás 33 Sokan látták azonban őket, s észrevették, amikor elmentek. Minden városból futottak oda gyalog, és megelőzték őket. 34 Amikor kiszállt, Jézus meglátta a hatalmas tömeget, és megesett rajtuk a szíve, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok {Ez 34,5}, és sok mindenre kezdte őket tanítani. 35 Amikor az óra már későre járt, odamentek hozzá tanítványai, és azt mondták neki: »Sivár ez a hely és az idő későre jár. 36 Bocsdásd el őket, hogy a környékbeli majorokba és falvakba menjenek és ételmeget vegyenek maguknak.« 37 Ő azonban ezt felelte nekik: »Adjatok nekik ti enni.« Azok így válaszoltak: »Menjünk el és vegyünk kétszáz dénárért kenyeret, hogy enni adhassunk nekik?« 38 Erre megkérdezte tőlük: »Hány kenyereket van? Menjetek, nézzétek meg.« Mikor megszámlálták, azt mondták: »Öt darab, és két halunk.« 39 Ő megparancsolta nekik, hogy telepítsék le mindnyájukat csoportokban a zöld fűvön. 40 Letelepédtek tehát csoportonként százával, ötvenével. 41 Akkor fogta az öt kenyeret és a két halat, föltekintett az égre, áldás mondott, és megtörte a kenyereket. Azután odaadta tanítványainak, hogy eléjük tegyék. A két halat is elosztotta valamennyiük között. 42 Mindnyájan ettek és jóllaktak. 43 A megmaradt kenyérdarabokkal és a halakkal tizenkét kosarat töltöttek meg. 44 Akik ettek a kenyerekből, ötezren voltak, csak a férfiak.

Jézus a vízen jár 45 Ezután mindjárt megparancsolta tanítványainak, hogy szálljanak bárkába, és menjenek előre a túlpartra, Betszaidába, amíg ő elbocsátja a tömeget. 46 Miután elküldte őket, felment a hegyre imádkozni. 47 Amikor beesteledett, a bárka a tenger közepén volt, ő meg egymaga a szárazon. 48 Látta őket küszködni az evezéssel – mert ellenkező szelűk volt. Az éjszaka negyedik őrváltása körül odament hozzájuk a tengeren járva, majd el akart mellettük haladni. 49 Azok pedig látva őt, amint a tengeren jár, kísértetnek nézték és fölkiáltottak, 50 mert mindnyájan látták őt, és zavarba estek. De ő mindjárt megszólította őket, és azt mondta nekik: »Bízzatok! Én vagyok, ne féljete!« 51 Majd beszállt hozzájuk a bárkába, a szél pedig elállt. Ők erre még jobban álmétkodtak magukban. 52 Nem okultak ugyanis a kenyerekből, s a szívük még érzéketlen volt.

Gyógyítások Genezáret földjén 53 Átkeltek a tavon, és Genezáret földjére jutottak és kikötöttek. 54 De mihelyt kiszálltak a bárkából, az emberek rögtön felismerték őt, 55 és körbefutva az egész környéken elkezdtek a betegeket ágyastól összehordani oda, ahol hallották, hogy ott van. 56 Amerre csak betért a falvakba, majorokba vagy városokba, az utcákra tették a betegeket, és kérték őt, hogy legalább a ruhája szegélyét érinthessék. Mindazok, akik megérintették őt, meggyógyultak.

---

* 1-6 *Mt 13,54-58; Lk 4,16-30* * 6b-13 *Mt 9,35; 10,1.5-14; Lk 9,1-6* * 14-16 *Mt 14,1k; Lk 9,7-9* * 17-29 *Mt 14,3-12; Lk 3,19k* * 30-31 *Lk 9,10; 10,17* * 32-44 *Mt 14,13-21; Lk 9,10-17; Jn 6,1-13* * 45-52 *Mt 14,22-33; Jn 6,16-21* * 53-56 *Mt 14,34-36*

Evangelium Szent Márk szerint – 7. fejezet

A tisztaságról és a tisztátalanságról ¹ Ekkor köréje gyülekeztek a farizeusok, és néhány írástudó, aki Jeruzsálemből jött. ² Ezek azt látva, hogy tanítványai közül egyesek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, morgolódtak. ³ A farizeusok ugyanis, és általában a zsidók, hacsak kezüket egy maréknyi vízzel meg nem mossák, nem esznek, követve a régiek hagyományát. ⁴ Ha a piacról jönnek, nem esznek, amíg meg nem mosdanak; és sok egyéb dolog van, amit hagyományaik szerint meg kell tartaniuk: a poharak és korsók, a rézedények és ágyak mosását. ⁵ Megkérdezték tehát őt a farizeusok és írástudók: »Miért nem élnek tanítványaid a régiek hagyománya szerint, miért esznek kenyeret közönséges kézzel?« ⁶ Ő ezt felelte nekik: »Helyesen jövendölt rólatok Izajás, képmutatók, amint írva van:

*'Ez a nép ajkával tisztel engem,
de a szíve távol van tőlem.*

*7 Pedig hiába tisztelnek,
ha emberi tudományt és parancsokat tanítanak'* {1z 29,13}.

⁸ Mert Isten parancsát elhagyva az emberek hagyományát tartjátok, a korsók és poharak mosását, és sok egyéb ezekhez hasonló dolgot cselekedtek.« ⁹ Majd így folytatta: »Szépen kijátsszátok Isten parancsolatát, hogy a magatok hagyományát megtartsátok. ¹⁰ Mózes ugyanis azt mondta: *'Tiszteld atyádat és anyádat'*; és: *'Aki atyját vagy anyját gyalázza, haljon meg'* {kiv 20,12; 21,17}. ¹¹ Ti pedig azt mondjátok: *'Ha az ember azt mondja apjának vagy anyjának: korbán, azaz fogadalmi ajándék az, ami tőlem neked járna'*, ¹² azontúl már nem engeditek, hogy valamit tegyen az apjáért vagy anyjáért, ¹³ s így érvénytelenítitek Isten szavát a ti hagyományotok kedvéért, melyet tovább adtok; és sok más effélét cselekszettek.«

¹⁴ Ezután ismét magához hívta a tömeget, és azt mondta nekik: »Hallgassatok rám mindnyájan és értsétek meg: ¹⁵ Semmi, ami kívülről megy be az emberbe, nem teheti őt tisztátalanná, hanem ami az emberből kijön, az szennyezi be az embert. ¹⁶ Akinek füle van a hallásra, hallja meg.«

¹⁷ Amikor bement a házba a tömeg elől, megkérdezték őt tanítványai a példabeszéd értelméről. ¹⁸ Így válaszolt nekik: »Hát ti is ilyen értetlenek vagytok? Nem látjátok be, hogy mindaz, ami kívülről megy be az emberbe, nem szennyezheti be őt, ¹⁹ mert nem a szívébe jut, hanem a gyomrába, aztán pedig az árnyékszékre kerül?« Ezzel megtisztított minden ételt. ²⁰ »Hanem, amint mondtam, ami az emberből kijön, az teszi tisztátalanná az embert. ²¹ Mert belülről, az emberek szívéből erednek a gonosz gondolatok, házasságtörések, lopások, gyilkosságok, ²² hűtlenség, kapzsiság, gonoszság és csalárdság, kicsapongások, irigység, káromkodás, kevélység és esztelenség. ²³ Mindez a rossz belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.«

A pogány asszony lányának meggyógyítása ²⁴ Ezután továbbment onnan, és Tírusz és Szidon vidékére ment. Betért egy házba, de nem akarta, hogy valaki is megtudja; mégsem maradhatott titokban. ²⁵ Mindjárt hírért vette egy asszony is, akinek a lányában tisztátalan lélek volt; odajött és a lábaihoz borult. ²⁶ Az asszony pogány volt, szír-föníciai nemzetiségű, s kérte őt, hogy úzze ki lányából az ördögöt. ²⁷ Ő azt mondta neki: »Hadd lakjanak jól először a gyermekek; mert nem való elvenni a gyerekek kenyerét, és odadobni a kiskutyáknak.« ²⁸ De az asszony folytatta: »Uram! A kiskutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból!« ²⁹ Erre ő azt felelte neki: »Mivel ezt mondtad, menj, kiment az ördög lányodból.« ³⁰ Amikor hazaért, a kislányt az ágyon fekvő taláta, és az ördög már kiment belőle.

A siketnéma meggyógyítása ³¹ Ezután ismét eltávozott Tírusz vidékéről. Szidonon át a Galileai tengerhez ment, a Tízváros határába. ³² Ott odavittek hozzá egy siketnémát, és kérték őt,

hogy tegye rá a kezét. ³³Félrevitte őt külön a tömegtől, a füleibe dugta ujjait, köpött, megérintette a nyelvét, ³⁴majd föltekintve az égre, fohászkodott, és azt mondta neki: »Effeta!«, azaz »Nyílj meg!« ³⁵Erre azonnal megnyíltak a fülei, megoldódott nyelvének köteléke, és rendesen beszélt. ³⁶Ekkor megparancsolta nekik, hogy ezt senkinek se mondják el. De minél jobban tiltotta nekik, annál inkább hirdették. ³⁷Szerfölött csodálkoztak és mondták: »Mindent jól cselekedett; a süketeknek visszaadta hallásukat, és szóra bírta a némákat!«

---

* 1-23 **Mt 15,1-20** * 3-4 Az evangélista olvasói számára, akik korábban pogányok voltak, ismerteti a zsidó szokásokat, hogy jobban megértsék, miért tesz Jézus szemrehányást az írástudóknak és farizeusoknak. * 11 A korbán ajándékot, Istennek szentelt adományt jelent. A farizeusok szerint az ilyen fogadalmi ajándékok (jogilag) Isten lakóhelyének, a jeruzsálemi templomnak a tulajdonát képezték. Előfordult, hogy hálátlan gyermekek, akik nem akarták biztosítani idős, rászorult szüleik számára a köteles támogatást, minden vagyonukat szent adománynak nyilvánították, s így azt nem volt szabad többé közönséges emberek támogatására fordítani. Így az írástudók által kieszelt előírás alkalmazásával megkerülték azt a természeti és isteni törvényt, hogy a szülőket tisztelni kell. * 24-30 **Mt 15,21-28**

Evangelium Szent Márk szerint – 8. fejezet

A második kenyérszaporítás 1 Azokban a napokban, amikor ismét nagy tömeg volt együtt és nem volt mit enniük, magához hívta tanítványait és azt mondta nekik: 2 »Sajnálom a tömeget, mert íme, már három napja velem vannak, és nincs mit enniük. 3 Ha étlen bocsátom haza őket, ellankadnak az úton, mert egyesek messziről jöttek közülük.« 4 Tanítványai azt felelték neki: »Hogyan tarthatná jól az ember ezeket kenyérrel itt a pusztában?« 5 Ő pedig megkérdezte őket: »Hány kenyereitek van?« Azok azt felelték: »Hét.« 6 Erre megparancsolta a tömegnek, hogy telepedjen le a földre. Fogta a hét kenyeret, hálát adott, megszegte és odaadta tanítványainak, hogy eléjük tegyék; és azok a tömeg elé tették. 7 Egy kevés haluk is volt; azokat is megáldotta, és szólt, hogy ezeket is tegyék eléjük. 8 Aztán ettek és jóllaktak. Végül a megmaradt darabokból hét kosárral szedtek össze. 9 Akik ettek, mintegy négyezren voltak. Majd elbocsátotta őket.

Jézus nem ad jelet 10 Ő pedig azonnal beszállt a hajóba tanítványaival és Dalmanuta vidékére ment. 11 Ekkor kijöttek a farizeusok, elkezdtek vele vitatkozni, és kísértették őt, égi jelet kérve tőle. 12 Ekkor lelke mélyéből felsóhajtott és azt mondta: »Miért kér jelet ez a nemzedék? Bizony, mondom nektek: nem kap jelet ez a nemzedék.« 13 Azután otthagya őket, ismét a hajóba szállt, és átkelt a túlsó partra.

Óvás a farizeusoktól és Heródestől 14 Közben elfelejtettek kenyeret vinni, és egy kenyérnél több nem volt náluk a hajóban. 15 Ekkor így intette őket: »Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok kovászatól és Heródes kovászatól.« 16 Azok pedig tanakodtak egymás közt, arra gondolva, hogy: »Nincsen kenyereink.« 17 Jézus észrevette ezt, és azt mondta nekik: »Miért tanakodtok azon, hogy nincsen kenyereitek? Még mindig nem tudjátok és nem értitek a dolgot? Még mindig el van vakulva a szívetek? 18 Van szemetek, és nem láttok? Van fületek, és nem hallotok? {Jer 5,21} Nem emlékeztek arra, 19 hogy amikor az öt kenyeret ötezernek megtörtem, hány tele kosár hulladékot szedtetek fel?« Azt felelték neki: »Tizenkettőt.« 20 »És amikor a hét kenyeret négyezernek, hány kosár maradékot szedtetek össze?« Azt felelték neki: »Hetet.« 21 Erre így szólt hozzájuk: »Miért van tehát az, hogy mégsem értitek?«

A betszaidai vak gyógyítása 22 Azután Betszaidába érkeztek. Egy vakot vezettek hozzá, és kérték őt, hogy érintse meg. 23 Ő kézen fogta a vakot, kivezette a helységből, és a szemére köpve rátette a kezét, aztán megkérdezte tőle, hogy lát-e valamit. 24 Az föltekintett és azt mondta: »Látom az embereket, mintha a fák járkálnának.« 25 Azután ismét a szemére tette a kezét, mire az látni kezdett, meggyógyult, és tisztán látott mindent. 26 S ő ezzel küldte őt haza: »A faluba ne menj be!«

A JERUZSÁLEMBE VEZETŐ ÚT: 8,27-10,52

Péter vallomása 27 Jézus ezután elment tanítványaival Fülöp Cézareájának falvaiba. Az úton megkérdezte tanítványait: »Kinek tartanak engem az emberek?« 28 Ők azt felelték neki: »Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, mások pedig egynek a próféták közül.« 29 Erre megkérdezte őket: »És ti kinek tartotok engem?« Péter felelt neki: »Te vagy a Krisztus.« 30 Ő ekkor a lelkükre kötötte, hogy ezt senkinek se mondják el róla.

Első jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról 31 Ezután elkezdte őket tanítani arra, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie. El kell, hogy vessék a vének, a főpapok és az írástudók, meg kell, hogy öljék, és három nap múlva föl kell támadnia. 32 Egész nyíltan mondta el nekik ezt a dolgot. Ekkor Péter félrehívta őt, és kezdte lebeszélni. 33 De ő megfordult, a

tanítványaira tekintett, és megdorgálta Pétert ezekkel a szavakkal: »Távozz előlem, Sátán! Mert nem az Isten dolgaival törődsz, hanem az emberekével.«

Jézus követése; az önmegtagadás ³⁴ Azután magához hívta a tömeget a tanítványaival együtt, és azt mondta nekik: »Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem. ³⁵ Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt. ³⁶ Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja? ³⁷ Hisz mit adhat az ember cserébe a lelkéért? ³⁸ Mert aki szégyell engem és az én igéimet ebben a házasságtörő és bűnös korban, az Emberfia is szégyellni fogja azt, amikor eljön Atyjának dicsőségében a szent angyalokkal.«

---

* 1-10 *Mt 15,32-39* * 11-13 *Mt 16,1-4* * 14-21 *Mt 16,5-12* * 27-30 *Mt 16,13-20; Lk 9,18-22* * 31-33 *Mt 16,21-23; Lk 9,22* * 34-9,1 *Mt 16,24-28; Lk 9,23-27*

Evangelium Szent Márk szerint – 9. fejezet

¹ Ezután így folytatta: »Bizony, mondom nektek: vannak egyesek az itt állók közül, akik nem ízlelik meg a halált, amíg meg nem látják, hogy eljön az Isten országa hatalommal.«

Jézus színeváltozása ² Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, őket külön fölvitte egy magas hegyre, és színében elváltozott előttük. ³ A ruhái fényesek lettek és ragyogó fehérek, mint a hó, ahogy semmiféle ruhafestő a földön nem tudná megfehéríteni. ⁴ Egyszerre megjelent nekik Illés Mózesrel; Jézussal beszélgettek. ⁵ Ekkor megszólalt Péter, és azt mondta Jézusnak: »Mester, jó nekünk itt lennünk! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.« ⁶ Nem is tudta, mit mond, mert teljesen meg voltak rettenve. ⁷ Erre felhő szállt alá, beborította őket, és a felhőből szózat hallatszott: »Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok« (Lz 42,1; Mtörv 18,15). ⁸ Mire körülnéztek, már senki mást nem láttak a közelükben, csak Jézust egymagát.

⁹ Amikor jöttek lefelé a hegyről, meghagyta nekik, hogy amiket láttak, senkinek el ne beszéljék mindaddig, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból. ¹⁰ Ők a dolgot magukban is tartották, de egymás között arról tanakodtak, hogy mit jelent az: 'feltámad a halálból'.

Illés eljövetele ¹¹ Aztán megkérdezték tőle: »Miért mondják a farizeusok és az írástudók, hogy Illésnek előbb el kell jönnie?« ¹² Ő így felelt nekik: »Illés, amikor eljön, először helyreállít mindent (Ma1 3,23-24). Akkor az Emberfiáról miért van megírva, hogy sokat kell szenvednie és gyalázatot kell tűrnie? ¹³ Mondom azonban nektek, hogy Illés már eljött, és azt cselekedték vele, amit akartak, amint írva volt felőle.«

Egy megszállott ifjú meggyógyítása ¹⁴ Amikor visszaértek a tanítványokhoz, nagy tömeget láttak körülöttük, és írástudókat, akik vitatkoztak velük. ¹⁵ Amint az egész néptömeg meglátta Jézust, egyszerre mindnyájan elcsodálóztak, majd odasiettek hozzá és köszöntötték őt. ¹⁶ Jézus megkérdezte őket: »Miről vitatkoztok egymással?« ¹⁷ A tömegből valaki ezt felelte: »Mester! Elhoztam hozzád a fiamat, akiben néma lélek van, ¹⁸ mindenütt megragadja őt, a földhöz vágja, ő pedig tajtézkik, a fogait csikorgatja és megmerevedik. Szóltam tanítványaidnak, hogy üzzék ki, de nem tudták.« ¹⁹ Ő így szólt hozzájuk: »Ó, te hitetlen nemzedék! Meddig legyenek még veletek? Meddig tűrjelek még titeket? Hozzátok őt ide!« ²⁰ Erre odavitték hozzá. Amint a gyermek meglátta őt, a lélek azonnal rángatni kezdte, és a földre esve tajtékozott és fetrengett. ²¹ Ő megkérdezte az apját: »Mennyi ideje, hogy ebbe a bajba esett?« Az ezt válaszolta: »Gyermekkora óta. ²² Sokszor tűzbe és vízbe vetette őt, hogy elveszítse. De ha valamit tehetsz, légy segítségünkre, könyörülj rajtunk.« ²³ Jézus így szólt hozzá: »'Ha valamit tehetsz'? Minden lehetséges annak, aki hisz!« ²⁴ A gyermek apja azonnal felkiáltott, és könnyeket hullatva azt mondta: »Hiszek! Segíts hitelenségemen!« ²⁵ Amikor Jézus látta, hogy a tömeg összefut, megfenyegette a tisztátalan lelket, és azt mondta neki: »Te süket és néma lélek! Parancsolom neked, menj ki belőle, és többé bele ne menj!« ²⁶ Erre az elkezdett kiáltozni, és össze-vissza rángatva őt, kiment belőle. A gyermek pedig olyan lett, mint a halott, mire sokan azt mondták, hogy meghalt. ²⁷ Jézus pedig kézenfogva fölemelte őt; az pedig fölkel.

²⁸ Mikor aztán bement a házba, külön megkérdezték őt a tanítványai: »Mi miért nem tudtuk kiűzni?« ²⁹ Azt felelte nekik: »Ez a fajzat nem megy ki másképpen, mint imádság által.«

Második jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról ³⁰ Ezután eltávoztak onnan és átmentek Galileán; ő azonban nem akarta, hogy valaki megtudja ezt. ³¹ Oktatta ugyanis tanítványait, és elmondta nekik, hogy az Emberfiát az emberek kezébe adják, megölik őt, de

miután megölték, harmadnapra feltámad. ³² Azok nem értették ezt a beszédet, de nem merték őt megkérdezni.

A tanítványok vetélkedése ³³ Megérkeztek Kafarnaumba. Amikor már a házban volt, megkérdezte őket: »Miről beszélgettetek az úton?« ³⁴ Azok csak hallgattak, mert az úton arról tanakodtak, hogy ki a legnagyobb közülük. ³⁵ Ekkor leült, odahívta a tizenkettőt, és azt mondta nekik: »Ha valaki első akar lenni, legyen mindenki közül az utolsó, és mindegyiknek a szolgája.« ³⁶ Majd odahívott egy gyermeket, közéjük állította, magához ölelte, és azt mondta nekik: ³⁷ »Aki egy ilyen gyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be; és aki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki engem küldött.«

Az idegen csodatevő ³⁸ Ekkor János azt mondta neki: »Mester! Láttunk valakit, aki a te nevedben ördögöt űz, de nem követ minket. Megtiltottuk neki.« ³⁹ Jézus azt felelte: »Ne tiltsátok meg neki! Mert senki, aki az én nevemben csodát tesz, nem fog engem egyhamar szidalmazni. ⁴⁰ Hiszen aki nincs ellenünk, velünk van. ⁴¹ Mert aki csak egy pohár vizet ad is nektek inni az én nevemben, azért, mert Krisztuséi vagytok, bizony, mondom nektek: nem veszíti el jutalmát.

Óvás a megbotránkoztatástól ⁴² Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsik közül, akik hisznek bennem: jobb volna annak, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tengerbe vetnék.

⁴³ Ha a kezed megbotránkoztat téged, vágd le azt: jobb neked csonkán az életre bemenned, mint két kezeddal együtt a gyehennába jutnod, az olthatatlan tűzre. (44)

⁴⁵ Ha a lábad megbotránkoztat téged, vágd le azt; jobb neked sántán az örök életre bemenned, mint ha két lábaddal együtt a gyehennára vetnek. (46)

⁴⁷ Ha a szemed megbotránkoztat téged, vágd ki azt; jobb neked fél szemmel az Isten országába bemenned, mintha két szemmel a gyehennára vetnek, ⁴⁸ ahol *a férgük el nem pusztul, és a tűzük ki nem alszik* (1z 66,24).

A sóról ⁴⁹ Mindenkit tűzzel fognak megsózni. ⁵⁰ Jó a só; de ha a só ízetlenné válik, mivel adtok ízt neki? Legyen só bennetek, és legyen békesség köztetek.«

---

* 2-10 *Mt 17,1-9; Lk 9,28-36* * 11-13 *Mt 17,10-13* * 14-29 *Mt 17,14-21; Lk 9,37-42*
 * 30-32 *Mt 17,22k; Lk 9,43b-45* * 32 Az apostolok nem tudják megérteni, hogy hogyan lehet összeegyeztetni a Messiás szenvedését és a messiási dicsőséget. A dicsőséges Messiasra vonatkozó elképzeléseiket később a Szentlélek megvilágosító kegyelme által adták fel, s végre felismerték a szenvedés megváltó erejét. * 33-37 *Mt 18,1-5; Lk 9,46-48* * 38-40 *Lk 9,49k*
 * 42-48 *Mt 18,6-9; Lk 17,1k* * 45-48: A Vulgátában a 44. és a 46. vers is úgy hangzott, mint a 48. vers: »ahol a férgük el nem pusztul, és a tűzük el nem alszik«. A görög eredetiből mindkettő hiányzik. * 50 *Mt 5,13; Lk 14,34k*

Evangelium Szent Márk szerint – 10. fejezet

Jézus Júdeába megy ¹ Ezután elindult onnan, és a Jordán túlsó partján Júdea határába ment. Újból tömeg gyülekezett hozzá, ő pedig szokása szerint ismét tanította őket.

A válasról ² A farizeusok odajárultak hozzá, s hogy próbára tegyék, megkérdezték tőle: »Szabad-e a férfinak elbocsátani a feleségét?« ³ Ő így felelt nekik: »Mit parancsolt nektek Mózes?« ⁴ Erre azt mondták: »Mózes megengedte, hogy *válólevet írjunk és elbocsássuk*« {MTörv 24,1}. ⁵ Erre Jézus azt válaszolta nekik: »A ti keményszívűségetek miatt írta nektek e parancsot. ⁶ A teremtés kezdetén azonban Isten *férfivá és nővé alkotta őket* {Ter 1,27}. ⁷ *Ezért az ember elhagyja apját és anyját, a feleségéhez ragaszkodik, 8 és a kettő egy testté lesz* {Ter 2,24}. Így már nem ketten vannak, hanem egy test. ⁹ Amit tehát Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza!« ¹⁰ Odahaza a tanítványai ismét megkérdezték őt erről a dologról. ¹¹ Azt felelte nekik: »Aki elbocsátja a feleségét és másikat vesz, házasságtöréssel vét ellene. ¹² És ha az asszony elhagyja férjét és máshoz megy, házasságot tör.«

A gyermekek megáldása ¹³ Ekkor kisgyermeket vittek hozzá, hogy érintse meg őket; de a tanítványok elkergették azokat, akik hozták őket. ¹⁴ Ezt látva Jézus haragra gerjedt, és azt mondta nekik: »Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa. ¹⁵ Bizony, mondom nektek: aki nem fogadja Isten országát úgy, mint a kisgyermek, nem megy be oda.« ¹⁶ Azután karjaiba vette őket, rájuk tette a kezét, és megáldotta őket.

A gazdagságról és Jézus követéséről ¹⁷ Amikor kiment az útra, odafutott hozzá valaki, térdreesett előtte és megkérdezte: »Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« ¹⁸ Jézus erre azt mondta neki: »Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egyedül az Isten. ¹⁹ Ismered a parancsokat: *Ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, hamisan ne tanúskodj, ne csalj, tiszteld apádat és anyádat!*« {Kiv 20,12-16; MTörv 5,16-20} ²⁰ Az illető azt felelte neki: »Mester! Ezeket mind megtartottam ifjúságom óta.« ²¹ Akkor Jézus rátekintett, megkedvelte őt, és azt mondta neki: »Egynek vagy még híjával: menj, add el, amid van, s add a szegényeknek, akkor kincsed lesz a mennyben. Azután jöjj, kövess engem!« ²² Erre a szóra az elkomorult és szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt.

²³ Jézus pedig körültekintett és azt mondta tanítványainak: »Milyen nehezen jutnak Isten országába azok, akiknek vagyonuk van!« ²⁴ A tanítványok csodálkoztak szavain. Jézus pedig újra megszólalt, és ezt mondta nekik: »Gyermekeim! Bizony, nagyon nehéz az Isten országába bejutni! ²⁵ Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bemenni az Isten országába.« ²⁶ Azok erre még jobban csodálkoztak, és egymást kérdezték: »Akkor hát ki üdvözülhet?« ²⁷ Jézus azonban rájuk tekintett és így szólt: »Embereknek lehetetlen ez, de Istennek nem; mert Istennek minden lehetséges« {Ter 18,14; Jób 42,2}.

²⁸ Ekkor megszólalt Péter: »Íme, mi elhagytunk mindent és követtünk téged!« ²⁹ Jézus azt felelte: »Bizony, mondom nektek: mindenki, aki elhagyta házát vagy testvéreit, nővéreit vagy apját, anyját, a gyermekeit, vagy földjeit értem és az evangéliumért, ³⁰ százannyit kap már most, ebben a világban: házakat, testvéreket, nővéreket, anyákat, gyermekeket és földeket, bár üldözések között; az eljövendő világban pedig az örök életet. ³¹ Sokan lesznek elsőből utolsók, és utolsóból elsők.«

Harmadik jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról ³² Mikor úton voltak, hogy fölmenjenek Jeruzsálembe, Jézus előttük haladt. Az emberek megcsodálták, tanítványai pedig aggódva követték. Ekkor újra maga mellé vette a tizenkettőt, és elkezdett nekik beszélni

mindarról, ami rá vár: 33 »Íme, fölmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfiát át fogják adni a főpapoknak és az írástudóknak. Halálra ítélik őt, és átadják a pogányoknak. 34 Kicsúfolják, leköpdösik, megostorozzák és megölik; de harmadnapra föltámad.«

Az uralkodásról és a szolgálatról 35 Ekkor eléje járultak Zebedeus fiai, Jakab és János, és így szóltak: »Mester! Azt szeretnénk, hogy amit kérünk, tedd meg nekünk.« 36 Ő megkérdezte tőlük: »Mit akartok, hogy megtegyek nektek?« 37 Azt felelték: »Tedd meg nekünk, hogy egyikünk a jobboldon, másikunk pedig a bal oldaladon ülhessen a te dicsőségedben.« 38 Jézus erre azt mondta nekik: »Nem tudjátok, mit kértek. Tudtok-e inni a kehelyből, amelyből én iszom? Vagy meg tudtok-e keresztelkedni a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem?« 39 Ők azt felelték neki: »Meg tudunk.« Ekkor Jézus azt mondta nekik: »A kehelyből, amelyből én iszom, inni fogtok ugyan, és a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem, ti is meg fogtok keresztelkedni. 40 De azt megadni, hogy a jobboldon vagy a baloldalon ki üljön, az nem az én dolgom. Az azoké lesz, akiknek készítették.«

41 Amikor a tíz meghallotta ezt, haragudni kezdtek Jakabra és Jánosra. 42 Jézus azonban magához hívta őket, és azt mondta nekik: »Tudjátok, hogy akiket a nemzetek fejedelmeknek tekintenek, azok uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak felettük. 43 Köztetek azonban ez nem így van, hanem aki nagy akar lenni, az legyen a szolgátok; 44 aki pedig első akar lenni köztetek, az a szolgálója lesz mindenkinek. 45 Hiszen az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.«

A jerikói vak meggyógyítása 46 Ezután megérkeztek Jerikóba. Amikor kiment Jerikóból tanítványaival és a nagy sokasággal, a vak Bartímeus, Tímeus fia az útfélen ült és kéregetett. 47 Amint meghallotta, hogy a Názáreti Jézus az, elkezdett kiáltozni: »Jézus, Dávid Fia! Könyörülj rajtam!« 48 Sokan leintették őt, hogy hallgasson. Ő azonban annál jobban kiáltozott: »Dávid Fia! Könyörülj rajtam!« 49 Jézus megállt és megparancsolta, hogy hívják őt eléje. Erre odahívták a vakot, ezekkel a szavakkal: »Bízzál! Kelj föl, hív téged!« 50 Mire az ledobta a felső ruháját, felugrott és odament hozzá. 51 Jézus megszólította és megkérdezte: »Mit akarsz, mit cselekedjek neked?« A vak azt felelte neki: »Mester! Hogy lássak!« 52 Jézus erre azt mondta neki: »Menj, a hited meggyógyított téged.« Erre azonnal látni kezdett, és követte őt az úton.

---

* 1 *Mt 19,1k; Lk 9,51* * 2-9 *Mt 19,3-9* * 11 *Mt 5,32; Lk 16,18* * 13-16 *Mt 19,13-15; Lk 18,15-17* * 17-31 *Mt 19,16-30; Lk 18,18-30* * 24-26 A tanítványok csodálkoztak, mert a vallásos zsidók meggyőződése szerint a gazdagság Isten áldása. * 30 A százannyi, amit Jézus ígér, elsősorban belső örömet és békét jelent, emellett azonban Jézus beszél az üldözésekről is, amelyeket a választottaknak el kell viselniük mindenkor, a világ végéig. Jézus követői esetében az üldözés is Isten ajándéka, ezáltal lesznek hasonlókká Mesterükhöz. * 32-34 *Mt 20,17-19; Lk 18,31-33* * 35-40 *Mt 20,20-23* * 46-52 *Mt 20,29-34; Lk 18,35-43*

Evangelium Szent Márk szerint – 11. fejezet

JÉZUS UTOLSÓ NAPJAI JERUZSÁLEMBEN: 11,1-13,37

Bevonulás Jeruzsálembe ¹ Amikor közeledtek Jeruzsálemhez és Betániához, az Olajfák hegyénél előre küldött kettőt a tanítványai közül. ² Azt mondta nekik: »Menjetek be ebbe a helységbe, amelyik előttetek van, és mindjárt, amint bementek, egy szamarat találtok megkötve, amelyen még ember nem ült. Oldjátok el, és hozzátok ide. ³ Ha pedig valaki megkérdezi tőletek, miért teszitek ezt, mondjátok, hogy az Úrnak van rá szüksége, és azonnal elengedi ide.« ⁴ Azok elmentek, megtalálták a szamarat az ajtóhoz kötve, kinn a kereszttúton, és eloldották. ⁵ Az ott állók közül egyesek azt mondták nekik: »Miért oldjátok el a szamarat?« ⁶ Ők azt felelték, amit Jézus parancsolt nekik, erre elengedték azokat. ⁷ A szamarat elvitték Jézushoz. Ráterítették ruháikat, ő pedig felült rá. ⁸ Sokan az útra terítették ruhájukat, mások meg lombokat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. ⁹ Akik előtte mentek és akik követték, így kiáltoztak: »Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön! {Zsolt 118,26} ¹⁰ Áldott a mi atyánknak, Dávidnak országa, amely íme, eljön! Hozsanna a magasságban!«

¹¹ Ő pedig bement Jeruzsálembe, a templomba. Mindent megnézett, de mivel már estére járt az idő, kiment Betániába a tizenkettővel.

A fügefá megátkozása ¹² Másnap, amikor kimentek Betániából, megéhezett. ¹³ Meglátott messziről egy lombos fügefát. Elindult feléje, hátha talál rajta valamit. Mikor azonban odaért, semmit sem talált rajta, csak leveleket; ekkor még nem volt fügeérés ideje. ¹⁴ Erre megszólalt, és azt mondta neki: »Senki ne egyen rólad többé soha gyümölcsöt!« A tanítványai hallották ezt.

A templom megtisztítása ¹⁵ Azután Jeruzsálembe értek. Bement a templomba, és kezdte kiűzni azokat, akik adtak és vettek a templomban. A pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit fölforgatta, ¹⁶ s nem engedte meg, hogy valaki bármilyen edényt átvigyen a templomtérén. ¹⁷ Azután így tanította őket: »Nincs talán megírva, hogy *az én házam az imádság háza lesz minden nemzet számára?* {1z 56,7} Ti pedig *rablók barlangjává* tettétek azt.« {Jer 7,11}

¹⁸ Mikor a főpapok és az írástudók meghallották ezt, azon törték a fejüket, hogy mi módon veszítsék el őt. Féltek ugyanis tőle, mert az egész tömeg csodálkozott a tanításán. ¹⁹ Amikor beesteledett, kiment a városból.

A hitről ²⁰ Másnap reggel, amikor elmentek a fügefá mellett, látták, hogy töből kiszáradt. ²¹ Péter visszaemlékezett, és azt mondta neki: »Rabbi, nézd, a fügefá, amelyet megátkoztál, kiszáradt.« ²² Jézus ezt felelte nekik: »Higgyetek Istenben! ²³ Bizony, mondom nektek: ha valaki azt mondja ennek a hegynek: 'Emelkedj fel és vesd magad a tengerbe!', és nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy megtörténik, amit mond, akkor az meg is fog történni. ²⁴ Azért mondom nektek: Mindazt, amit imádkozva kértek, higgyétek, hogy már elnyertétek, és meglesz nektek. ²⁵ Amikor azonban felálltok, hogy imádkozzatok, bocsássátok meg, ha valami sérelmetek van valaki ellen, hogy a ti Atyátok is, aki a mennyekben van, megbocsássa nektek vétkeiteket. (26)

Kérdés Jézus hatalmáról ²⁷ Ezután ismét Jeruzsálembe mentek. Amint a templomban járt, odamentek hozzá a főpapok, az írástudók és a vének, ²⁸ és azt mondták neki: »Milyen hatalommal teszed mindezt? Ki adta neked a hatalmat, hogy ilyeneket tegyél?« ²⁹ Jézus így felelt nekik: »Kérdezek tőletek én is egy dolgot. Feleljetek meg nekem, s akkor én is megmondom nektek, milyen hatalommal teszem mindezt. ³⁰ János keresztsége a mennyből volt vagy az emberektől? Feleljetek nekem!« ³¹ Azok így tanakodtak egymás közt: »Ha azt mondjuk, a

mennyből, azt mondja majd: akkor miért nem hittetek neki? 32 Ha pedig azt mondjuk: `Az emberektől'?« Félték a néptől, mert mindnyájan azt tartották Jánosról, hogy valóban próféta volt. 33 Azt felelték tehát Jézusnak: »Nem tudjuk.« Jézus erre azt mondta nekik: »Én sem mondom meg nektek, milyen hatalommal teszem mindezt.«

---

* 1-11 *Mt 21,1-10; Lk 19,28-38; Jn 12,12-19* * 12-14 *Mt 21,18k* * 15-19 *Mt 21,12k; Lk 19,45-48; Jn 2,13-16* * 20-25 *Mt 21,20-22* * 25 A Vulgátában szereplő 26. vers (Mert ha ti nem bocsátotok meg, nektek sem bocsátja meg bűneiteket Atyátok, aki a mennyekben van) hiányzik a korai görög kódexekből. Valószínűleg a Mt 6,15-ből vett kiegészítés. * 27-33 *Mt 21,23-27; Lk 20,1-8*

Evangelium Szent Márk szerint – 12. fejezet

Példabeszéd a gonosz szőlőművesekről ¹ Ezután példabeszédekben kezdett szólni hozzájuk: »Egy ember szőlőt ültetett, kerítést készített köréje, présgödöröt ásott, és tornyot épített {**Lz** 5,1-2}. Aztán kiadta azt bérlőknek, és idegen földre utazott. ² Amikor elérkezett az ideje, elküldött egy szolgát a bérlőkhöz, hogy hozzon tőlük a szőlő terméséből. ³ Azok megragadták a szolgát, megverték, és üres kézzel bocsátották el. ⁴ Erre másik szolgát küldött hozzájuk; ennek még a fejét is betörték, és gyalázzal illették. ⁵ Majd ismét másikat küldött, de azt is megölték, azután még másokat is. Ezek közül némelyeket megverték, a többieket pedig megölték. ⁶ Volt neki egy igen kedves fia, utoljára azt küldte el hozzájuk. Azt gondolta ugyanis: 'A fiamat tiszteletben fogják tartani.' ⁷ A bérlők azonban így szóltak egymáshoz: 'Itt az örökös! Gyertek, öljük meg, és miénk lesz az örökség!' ⁸ Megragadták, megölték és kidobták a szőlőn kívülre. ⁹ Mit fog ezután tenni a szőlő ura? Eljön, megöli a bérlőket, a szőlőt pedig másoknak adja. ¹⁰ Vagy nem olvastátok az Írást:

*'A kő, amelyet az építők elvetettek,
szegletkövé lett;*

*11 az Úr tette azzá,
és ez csodálatos*

a mi szemünkben?'« {**Zsolt** 118,22-23}

¹² Ekkor el akarták őt fogni, de féltek a tömegtől. Megértették ugyanis, hogy róluk mondta ezt a példabeszédet. Otthagyták hát őt, és elmentek.

Kérdés az adóról ¹³ Később odaküldtek hozzá a farizeusok és Heródes-pártiak közül néhányat, hogy megfogják őt beszédében. ¹⁴ Odajöttek, azt mondták neki: »Mester! Tudjuk, hogy igazmondó vagy, és nem nézed az emberek személyét, hanem az Isten útját az igazság szerint tanítod. Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem? Fizessünk vagy ne fizessünk?« ¹⁵ Ő azonban tisztában volt képmutatásukkal, ezért azt mondta nekik: »Miért kísértetek engem? Hozzatok nekem egy dénárt, hadd lássam!« ¹⁶ Azok hoztak egyet. Ekkor megkérdezte tőlük: »Ké ez a kép és a felirat?« Azt felelték neki: »A császáré.« ¹⁷ Erre Jézus azt mondta nekik: »Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.« És csodálkoztak rajta.

Kérdés a halottak feltámadásáról ¹⁸ Ekkor odamentek hozzá a szaddúceusok, akik azt mondják, hogy nincs feltámadás. Megkérdezték őt: ¹⁹ »Mester! Mózes megírta nekünk, hogy ha valakinek a testvére meghal és hátrahagyja feleségét gyermek nélkül, akkor a testvér vegye el annak a feleségét, és támasszon utódot testvérenek {**MTörv** 25,5-6; **Ter** 38,8}. ²⁰ Volt egyszer hét testvér. Az első feleséget vett magának és meghalt, nem hagyva utódot. ²¹ Akkor a második vette el azt, de ez is meghalt, és nem hagyott utódot. Éppúgy a harmadik. ²² Elvette az asszonyt hasonlóképpen mind a hét, és nem hagytak utódot. Mindezek után végül meghalt az asszony is. ²³ A feltámadáskor tehát, amikor feltámadnak, ezek közül melyiknek lesz a felesége? Mert hétnek volt a felesége.« ²⁴ Jézus azt felelte nekik: »Nyilván azért tévelyegtek, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát! ²⁵ Hiszen amikor a halottak feltámadnak, nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyben. ²⁶ A halottak felől pedig, mármint hogy feltámadnak, nem olvastátok Mózes könyvében a csipkebokornál, hogy miként mondta neki Isten, amikor szólt: 'Én vagyok Ábrahám Istene és Izsák Istene és Jákob Istene?' {**Kiv** 3,6} ²⁷ Ő nem a halottak Istene, hanem az élőké. Így tehát nagyon tévedtek.«

Kérdés a főparancsról 28 Ekkor odajárult hozzá az egyik írástudó, aki hallotta őket vitatkozni. Mivel látta, hogy jól megfelelt nekik, megkérdezte őt: »Melyik a legelső az összes parancs közül?« 29 Jézus így felelt neki: »Az összes parancs közül a legelső ez: *'Halld, Izrael! A mi Urunk, Istenünk az egyetlen Úr!* 30 *Szeresd Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!*' Ez az első parancsolat {Mt 6,4-5}. 31 A második pedig ez: *'Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!*' {Lev 19,18}. Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.« 32 Az írástudó ekkor azt mondta neki: »Jól van, Mester! Helyesen mondtad, hogy *egy az Isten, és nincs más rajta kívül;* 33 *és hogy őt szeretni teljes szívből és teljes értelemből és teljes lélekből és teljes erőből, a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat* – többet ér minden égő és egyéb áldozatnál.« 34 Amikor Jézus látta, hogy milyen okosan felelt, azt mondta neki: »Nem vagy messze az Isten országától.« Ezután senki sem merte őt többé kérdezni.

Kérdés a Messiásról 35 Jézus azonban, amikor a templomban tanított, megkérdezte: »Hogyan mondhatják az írástudók, hogy a Krisztus Dávid Fia? 36 Hiszen maga Dávid mondja a Szentlélek által:

*'Így szól az Úr az én Uramhoz:
Jobbom felől foglalj helyet,
míg lábaid alá vetem ellenségeidet'* {Zsolt 110,1}.

37 Ha maga Dávid Urának nevezi őt, akkor hogyan lehet a fia?« S a hatalmas tömeg szívesen hallgatta őt.

Az írástudók megfeddése 38 Ő pedig tanítás közben ezt mondta nekik: »Óvakodjatok az írástudóktól, akik szeretnek hosszú köntösökben járni, és a piacon a köszöntéseket fogadni, 39 a zsinagógákban az első helyeken ülni, a lakomákon pedig a főhelyeken. 40 Felélik az özvegyek házait, és színleg nagyokat imádkoznak. Ezeket súlyosabban ítélik majd meg!«

Az özvegyasszony adománya 41 Jézus ezután leült a templomkincstárral szemben, és figyelte, hogyan dob a tömeg pénzt a kincstárba: sok gazdag sokat dobott be. 42 Aztán jött egy szegény özvegy, és bedobott két fillért, ami egy krajcár. 43 Akkor odahívta tanítványait, és azt mondta nekik: »Bizony, mondom nektek: ez a szegény özvegy többet adott mindazoknál, akik pénzt dobtak a kincstárba. 44 Mert azok mind abból adtak, amiben bővelkedtek, ez pedig az ő szegénységéből bedobta mindenét, amije volt, egész megélhetését.«

---

* 1-12 *Mt 21,33-46; Lk 20,9-19* * 13-17 *Mt 22,15-22; Lk 20,20-26* * 18-27 *Mt 22,23-33; Lk 20,27-38* * 28-34 *Mt 22,34-40; Lk 10,25-28* * 35-37a *Mt 22,41-45; Lk 20,41-44*
* 37b-40 *Mt 23,1.5-7.14; Lk 20,46k* * 41-44 *Lk 21,1-4*

Evangelium Szent Márk szerint – 13. fejezet

Tanítás a végidőről: 13,1-37

A templom pusztulása 1 Amikor a templomból kiment, az egyik tanítványa ezt mondta neki: »Mester! Nézd, milyen kövek, és micsoda épületek!« 2 Jézus azt felelte neki: »Látod-e mindezeket a hatalmas építményeket? Nem marad itt kő kövön, amelyet le ne rombolnának.

A csapások kezdete 3 Ezután az Olajfák hegyén leült a templommal szemben. Péter és Jakab, János és András külön megkérdezték tőle: 4 »Mondd el nekünk, mikor történnek ezek, és mi lesz a jele annak, amikor mindez teljessé válik?«

5 Jézus így válaszolt nekik: »Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen titeket. 6 Mert sokan jönnek majd az én nevemben, és azt mondják, hogy én vagyok, és sokakat félrevezetnek.

7 Amikor pedig harcokról és háborús hírekről hallotok, ne rémüljete meg. Ennek be kell következnie (Dán 2,28), de ez még nem a vég. 8 Mert nemzet nemzet ellen támad és ország ország ellen; itt is, ott is földrengések lesznek és éhínség. Ez a gyötrelmek kezdete.

9 Ti azonban vigyázzatok magatokra. Átadnak majd benneteket a törvényszékeknek, megvernek a zsinagógákban, helytartók és királyok elé állítanak benneteket énértetek, hogy tanúságot tegyetek előttük. 10 Előbb azonban minden nemzet számára hirdetni kell az evangéliumot. 11 Amikor bíróság elé hurcolnak titeket, ne aggódjatok előre, hogy mit beszéljete. Mondjátok azt, ami abban az órában megadatik nektek. Hiszen nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek. 12 Akkor halálra adja majd a testvér a testvérét, az apa a fiát; a gyermekek szüleik ellen támadnak, és halálra juttatják őket. 13 Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért, de aki kitart mindvégig, az üdvözüli.

A szenvedések tetőfoka 14 Amikor látjátok, hogy a pusztító gyalázat (Dán 9,27) ott áll, ahol nem kellene – aki olvassa, értse meg –, akkor azok, akik Júdeában vannak, fussanak a hegyekbe! 15 Aki pedig a tetőn van, ne szálljon le, és ne menjen be, hogy elvigyen valamit a házából, 16 aki pedig a mezőn van, ne térjen vissza, hogy elvigye a köntösét! 17 Jaj a várandós és szoptató anyáknak azokban a napokban! 18 Imádkozzatok azért, hogy mindez ne télen történjék! 19 Mert *olyan szorongattatás napjai lesznek ezek, amilyen még nem volt mostanáig a világ kezdetétől*, amit Isten teremtett, és nem is lesz többé (Dán 12,1; Jo 2,2). 20 És ha az Úr nem rövidítené meg azokat a napokat, nem menekülne meg egyetlen élőlény sem; de a választottakért, akiket kiválasztott, megrövidíti azokat a napokat. 21 Akkor, ha valaki azt mondja nektek: 'Íme, itt a Krisztus, íme, amott', ne higgyétek. 22 Mert hamis krisztusok és hamis próféták támadnak, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is tévedésbe ejtsék. 23 Ti tehát vigyázzatok; íme, mindent előre megmondtam nektek.

Az Emberfia eljövetele 24 Azokban a napokban, a szorongattatás után *a nap elsötétedik, a hold nem sugározza fényét, 25 a csillagok lehullanak az égről (1z 13,10), és az erők, amelyek az egekben vannak, megrendülnek.*

26 Akkor meglátják majd az Emberfiát, *amint eljön a felhőkben, nagy hatalommal és dicsőséggel (Dán 7,13).* 27 Elküldi angyalait, és egybegyűjti választottait az ég négy tája felől (Zak 2,10), a föld végétől az ég határáig.

A végidőre vonatkozó intelmek 28 Vegyetek példát a fügefáról: amikor már zsenge az ága és a levelei kihajtottak, tudjátok, hogy közel van a nyár. 29 Így ti is, amikor azt látjátok, hogy mindezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtóban. 30 Bizony, mondom nektek: nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek. 31 Ég és föld elmúlnak, de az

én igéim el nem múlnak. 32 Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.

33 Vigyázzatok tehát, legyetek éberek, mert nem tudjátok, mikor jön el az az idő! 34 Mint az ember, aki idegenbe készült: mikor elhagyta házáat, hatalmat adott szolgálóinak, mindenkinek a maga dolgában, az ajtónállónak pedig megparancsolta, hogy ébren legyen. 35 Legyetek tehát éberek; nem tudjátok ugyanis, mikor jön el a ház ura, este-e vagy éjjélkor, kakasszókor vagy reggel; 36 hogy amikor váratlanul eljön, alva ne találjon benneteket. 37 S amit nektek mondom, azt mindenkinek mondom: Legyetek éberek!«

---

* 1-2 *Mt 24,1k; Lk 21,5k* * 3-13 *Mt 24,3-14; Lk 21, 7-9* * 14-23 *Mt 24,15-28; Lk 21,20-24; 17,23* * 24-27 *Mt 24,29-31; Lk 21,25-28* * 28-32 *Mt 24,32-36; Lk 21,29-33* * 32 Jézus, aki egy személyben Isten és ember volt, az Atyához hasonlóan jól tudta, hogy mikor jön el az a nap. Itt azonban mint Isten küldötte beszél, s mint küldöttnek, nem feladata nyilvánosságra hozni a kérdéses időpontot; ezért mondja, hogy nem ismeri azt a napot. Nem ismeri, abban az értelemben, hogy nyilvánosságra nem hozhatja. A fontos nem az, hogy az időpontot ismerjük, hanem hogy készen álljunk. * 33-37 *Mt 24,42; 25,13-30; Lk 12,39-46*

Evangelium Szent Márk szerint – 14. fejezet

JÉZUS SZENVEDÉSE ÉS FELTÁMADÁSA: 14,1-16,20

A főtanács határozata 1 Két nappal ezután volt a húsvéti vacsora és a kovásztalan kenyerek ünnepe. A főpapok és az írástudók azon tanakodtak, miképpen fogják el őt csellel, és hogyan öljék meg. 2 Azt mondták ugyanis: Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép között.

A betániai megkenés 3 Amikor Jézus Betániában volt a leprás Simon házában és asztalnál ült, odament hozzá egy asszony, alabástromedényben valódi, drága nárduszolajat hozva. Eltörte az alabástromot, és a fejére öntötte. 4 Voltak, akik méltatlankodtak ezen, és így beszéltek maguk között: »Mire volt jó így elpazarolni ezt a kenetet? 5 Ezt az olajat el lehetett volna adni több, mint háromszáz dénárért, és odaadni a szegényeknek!« És megharagudtak az asszonyra.

6 Jézus azonban így szólt: »Hagyjatok békét neki! Miért bántjátok? Hiszen jót tett velem. 7 Szegények mindig lesznek veletek, és amikor akartok, jót tehettek velük; de én nem leszek mindig veletek. 8 Ő megtette azt, ami tőle telt: előre megkenete testemet a temetésre. 9 Bizony, mondom nektek: az egész világon, ahol csak hirdetni fogják ezt az evangéliumot, elbeszélik majd azt is, amit ő tett, az ő emlékezetére.«

Júdás árulása 10 Az iskarióti Júdás pedig, a tizenkettő közül az egyik, elment a főpapokhoz, hogy kiszolgáltassa őt nekik. 11 Mikor azok meghallották ezt, megörültek, és megígérték, hogy pénzt adnak neki. Ő pedig kereste az alkalmat, hogy kiszolgáltassa őt.

A húsvéti vacsora előkészítése 12 A kovásztalan kenyerek első napján pedig, mikor a húsvéti bárányt feláldozzák, tanítványai megkérdezték tőle: »Mit akarsz, hová menjünk előkészíteni, hogy megehesd a húsvéti vacsorát?« 13 Akkor elküldött kettőt a tanítványai közül, ezekkel a szavakkal: »Menjete a városba. Találkoztatok ott egy emberrel, aki vizeskorsót visz. Kövessétek őt, 14 és ahova bemegy, mondjátok a házigazdának, hogy a Mester kérdezi: 'Hol van a szállásom, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom?' 15 Mutatni fog nektek egy nagy ebédlőt készen, megterítve. Ott készítsétek el nekünk.« 16 Tanítványai elindultak és bementek a városba. Mindent úgy találtak, ahogy megmondta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

A húsvéti vacsora 17 Amikor beesteledett, odaérkezett a tizenkettővel. 18 Amikor letelepedtek és ettek, Jézus így szólt: »Bizony, mondom nektek: közületek az egyik, aki velem eszik, elárul engem« {Zsol 41,10}. 19 Erre azok elszomorodtak, és egyenként kérdezgetni kezdték tőle: »Csak nem én vagyok az, Uram?« 20 Ő azt felelte nekik: »A tizenkettő közül az egyik, aki velem egyszerre márt a tálból. 21 Az Emberfia ugyan elmegy, ahogy meg van írva róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja! Jobb lett volna annak az embernek, ha meg sem születik!«

22 Miközben ettek, Jézus fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: »Vegyétek, ez az én testem.« 23 Azután fogta a kelyhet, hálát adott, odaadta nekik, és ittak belőle mindnyájan. 24 Ő pedig így szólt: »Ez az én vérem, az új szövetségé {Kiv 24,8; Jer 31,31}, amely sokakért kiontatik. 25 Bizony, mondom nektek: többé már nem iszom a szőlőnek ebből a terméséből addig a napig, amíg az újat nem iszom Isten országában.«

Jézus kimegy az Olajfák hegyére 26 Miután elénekelték a himnuszt, kimentek az Olajfák hegyére. 27 Jézus azt mondta nekik: »Mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert írva van: 'Megverem a pásztort, és elszélednek a juhok' {Zak 13,7}. 28 De miután feltámadtam, előttetek

megyek Galileába.« 29 Péter erre azt mondta neki: »Ha mindenki megbotránkozik is benned, én nem fogok!« 30 Jézus azt felelte neki: »Bizony, mondom neked, te még ma éjszaka, mielőtt a kakas kétszer megszólal, háromszor is megtagadsz engem.« 31 Ő még erősebben fogadkozott: »Még ha veled együtt meg is kell halnom, akkor sem tagadlak meg téged!« Ugyanígy beszéltek a többiek is valamennyien.

Jézus imája a Getszemáni kertben 32 Odaértek a majorba, amelyet Getszemáninak hívnak. Akkor azt mondta tanítványainak: »üljete le itt, amíg imádkozom.« 33 Maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és elkezdett remegni és gyötrődni. 34 Azt mondta nekik: »Halálosan szomorú a lelkem. Maradjatok itt és virrasszatok.« 35 Egy kissé előbbre ment, a földre borult és imádkozott, hogy ha lehetséges, távozzék el tőle ez az óra. 36 Ezt mondta: »Abba, Atyám! Minden lehetséges neked. Vedd el tőlem ezt a kelyhet! De ne az legyen, amit én akarok, hanem amit te.« 37 Ezután visszajött, és alva találta őket. Így szólt Péterhez: »Simon, alszol? Nem tudtál virrasztani egy órát? 38 Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek! A lélek ugyan kész, de a test erőtlen.« 39 Aztán újra elment és imádkozott, ugyanazokkal a szavakkal. 40 Megint visszatért, és alva találta őket, mert a szemük elnehezedett; nem is tudták, mit feleljenek neki. 41 Majd harmadszor is odajött, és azt mondta nekik: »Aludjatok már és nyugodjatok! Elég, eljött az óra! Íme, az Emberfiát a bűnösök kezébe adják. 42 Keljete föl, menjünk! Íme, közel van már, aki elárul engem.«

Jézust elfogják 43 Még beszélt, amikor megérkezett az iskarióti Júdás, egy a tizenkettő közül, és vele nagy tömeg kardokkal és botokkal a főpapoktól, írástudóktól és a vénektől. 44 Aki elárulta őt, jelt adott nekik: »Akit megcsókolok, ő az, fogjátok meg, és jól vigyázva vigyéte el.« 45 Amint odaért, mindjárt odalépett hozzá, és így szólt: »Rabbi!« És megcsókolta őt. 46 Azok pedig kezet emeltek rá, és megragadták őt. 47 Az ott lévők közül az egyik kardot rántott, rásújtott a főpap szolgájára, és levágta a fülét. 48 Jézus így szólt hozzájuk: »Mint valami rabló ellen, úgy jöttete ki kardokkal és botokkal, hogy elfogjatek. 49 Mindennap veletek voltam, tanítottam a templomban, mégsem fogtatek el. Az írásoknak azonban be kell teljesedniük.« 50 A tanítványai ekkor elhagyták őt, és mindnyájan elfutottak. 51 Egy ifjú azonban követte, mezítelen testén egy szál gyolcsingben. Elkapták, 52 de az, ingét otthagya, mezítelenül elfutott tőlük.

Jézus a főtanács előtt 53 Jézust a főpaphoz vitték. Összegyűlt nála minden főpap, írástudó és vén. 54 Péter pedig messziről követte őt, be egészen a főpap palotájáig, és a szolgálkával a tűznél leülve melegedett. 55 A főpapok pedig, és az egész főtanács, tanúvallomást kerestek Jézus ellen, hogy halálra adják, de nem találtak. 56 Sokan tettek ugyanis hamis tanúvallomást ellene, de vallomásaik nem egyeztek egymással. 57 Végül néhányan felálltak, és hamis tanúvallomást tettek ellene ezekkel a szavakkal: 58 »Hallottuk, hogy ez azt mondta: `Lebontom ezt a kéz alkotta templomot, és három nap alatt másikat építete, amelyet nem kéz alkotott'.« 59 De a vallomásuk így sem volt megegyező. 60 Ekkor a főpap középre állt, és megkérdezte Jézust: »Semmit sem felelsz mindarra, amit ezek tanúsítanak ellened?« 61 Ő csak hallgatott, és semmit sem felelt. A főpap újra megkérdezte őt: »Te vagy-e a Krisztus, az áldott Isten Fia?« 62 Jézus azt felelte neki: »Én vagyok. És látni fogjátok az Emberfiát a Hatalmasnak jobbán ülni, és eljönni az ég felhőiben« {Dán 7,13; Zsolt 110,1}.

63 Ekkor a főpap megszagatta ruháit, és így szólt: »Mi szükségünk van még tanúkra? 64 Hallottátok a káromkodást. Mit gondoltok?« Erre azok mindnyájan halálra méltónak ítélték őt. 65 Ezután egyesek elkezdték őt leköpdösni, betakarták az arcát, ököllel verték, és azt mondták neki: »Prófétájl!« S a szolgálk is arcul verték őt.

Péter tagadása 66 Eközben Péter lent volt az udvarban. Odajött a főpap egyik szolgálója, 67 látta Pétert melegedni, szemügyre vette őt, és azt mondta: »Te is a Názáreti Jézussal voltál!«

68 Ő azonban letagadta: »Nem ismerem őt, és azt sem értem, mit mondasz.« Aztán kiment az előcsarnokba; ekkor megszólalt a kakas. 69 A szolgáló megint meglátta őt, újra mondogatni kezdte a körülállóknak, hogy ez is azok közül való. 70 Ő megint csak letagadta. Kis idő múltán az ott állók ismét így szóltak Péterhez: »Biztosan közénk tartozol, hiszen galileai vagy.« 71 Ő pedig átkozódni kezdett és esküdözni: »Nem ismerem azt az embert, akiről beszéltek!« 72 Erre mindjárt megszólalt a kakas, másodszer. Péternek pedig eszébe jutott Jézus szava, amit mondott neki: »Mielőtt a kakas kétszer szól, háromszor tagadsz meg engem.« És sírni kezdett.

---

* 1-2 *Mt 26,3-5; Lk 22,1k* * 3-9 *Mt 26,6-13; Lk 7,36-50; Jn 12,1-8* * 10-11 *Mt 26,14-16; Lk 22,3-6* * 12-16 *Mt 26,17-19; Lk 22,7-13* * 17-25 *Mt 26,20-29; Lk 22,14-23* * 17-21 *Jn 13,2.21-26* * 22-24 *1 Kor 11,23k* * 26-31 *Mt 26,30-35* * 32-42 *Mt 26,36-46; Lk 22,39-46* * 43-50 *Mt 26,47-56; Lk 22,47-53; Jn 18,3-12* * 53-65 *Mt 26,57-68; Lk 22,54k.66-71; Jn 18,13-24* * 66-72 *Mt 26,69-75; Lk 22,56-62; Jn 18,17.25-27*

Evangelium Szent Márk szerint – 15. fejezet

Kihallgatás Pilátus előtt 1 A főpapok a vénekkal, az írástudókkal és az egész főtanáccsal kora reggel tanácsot tartottak, aztán megkötözték Jézust, majd elvezették és átadták Pilátusnak. 2 Pilátus megkérdezte őt: »Te vagy-e a zsidók királya?« Ő azt felelte neki: »Te mondd.« 3 A főpapok sok mindennel vádolták őt. 4 Pilátus ezért újra megkérdezte őt: »Semmit sem felelsz? Nézd, mi mindennel vádolnak téged!« 5 De Jézus egy szót sem szólt többé, Pilátus pedig csodálkozott ezen.

6 Ünnepek alkalmával el szokta nekik bocsátani a foglyok közül azt, akit kérnek. 7 Volt akkor egy Barabás nevű, akit a lázadókkal együtt fogtak el, s aki a lázadás során gyilkosságot követett el. 8 Felvonult tehát a tömeg, és kérni kezdte azt, amit mindig megtett nekik. 9 Pilátus azt felelte nekik: »Akarjátok-e, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát?« 10 Tudta ugyanis, hogy a főpapok irigységből adták őt a kezébe. 11 A főpapok azonban felizgatták a tömeget, hogy inkább Barabást bocsássa el nekik. 12 Pilátus újra megkérdezte tőlük: »Mit akartok tehát, mit tegyek a zsidók királyával?« 13 Azok újra csak azt kiáltották: »Feszítsd meg őt!« 14 Pilátus megkérdezte őket: »De hát mi rosszat tett?« Azok erre még hangosabban kiáltottak: »Feszítsd meg őt!« 15 Pilátus ekkor, mivel eleget akart tenni a népnek, elbocsátotta a kedvükért Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy feszítsék keresztre.

Jézus kigúnyolása 16 Ekkor a katonák bevitték őt a csarnokba, vagyis a helytartóságra, és összehívták az egész csapatot. 17 Felöltöztették bíborruhába, tövisből koronát fontak és a fejére tették, 18 azután elkezdték őt így köszöntgetni: »üdvözlégy, Zsidók Királya!« 19 Majd náddal verték a fejét, leköpdösték, és térdet hajtván hódoltak előtte. 20 Miután csúfot ütöttek belőle, levették róla a bíort, ráadták saját ruháit, és kivitték, hogy keresztre feszítsék.

A keresztfeszítés 21 Cirenei Simont, Sándor és Rúfusz atyját, aki a mezőről jövet éppen arra járt, arra kényszerítették, hogy vigye a keresztfát. 22 Kivitték a Golgota nevű helyre, ami azt jelenti, hogy 'Koponyahely'. 23 Mirhával kevert bort adtak neki inni, de nem fogadta el.

24 Azután keresztre feszítették, a ruháit pedig *elosztották, sorsot vetve rájuk* {Zsolt 22,19}, hogy ki mit kapjon. 25 A harmadik óra volt, amikor keresztre feszítették. 26 Fel volt írva az ítélet oka: »A zsidók királya.« 27 Megfeszítettek vele két rablót is, az egyiket jobbról, a másikat balról.

29 Az arra járók pedig a fejüket csóválva káromolták őt {Zsolt 22,8}, s ezt mondták: »Hé! Te, aki lebontod a templomot és három nap alatt felépíted, 30 mentsd meg magadat, szállj le a keresztről!« 31 Ugyanígy a főpapok is az írástudókkal együtt csúfolódva ezt mondogatták egymásnak: »Másokat megmentett, magát meg nem tudja megmenteni! 32 A Krisztus, Izrael királya szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higgyünk!« Gyalázták őt azok is, akiket vele együtt feszítettek keresztre.

Jézus halála 33 A hatodik órában sötétség borult az egész földre a kilencedik óráig. 34 A kilencedik órákor Jézus felkiáltott, és hangosan így szólt: »Éloí, Éloí, *lemá szabaktáni?*« Ez azt jelenti: »Istenem, Istenem, *miért hagytál el engem?*« {Zsolt 22,2} 35 Az ott állók közül egyesek, amikor ezt hallották, azt mondták: »Íme, Illést hívja.« 36 Az egyikük odafutott, egy szivacsot ecetbe mártott, és nádszárra tűzve *inni adott* neki {Zsolt 69,22}, és így szólt: »Hagyjátok! Lássuk, eljön-e Illés, hogy levegye őt!« 37 Jézus pedig hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

38 Ekkor a templom függönye kettészakadt fölülről egészen az aljáig.

39 Mikor a százados, aki vele szemben állt, látta, hogy így kiáltva kiadta a lelkét, ezt mondta: »Ez az ember valóban Isten Fia volt.«

⁴⁰ Asszonyok is voltak, akik messziről figyelték. Köztük volt Mária Magdolna és Mária, az ifjabb Jakab és József anyja, és Szalóme, ⁴¹ akik, amikor még Galileában járt, követték őt és szolgáltak neki; és még sok más asszony, akik vele együtt mentek fel Jeruzsálembe.

Jézus temetése ⁴² Mikor beesteledett – mivel a készület napja, azaz szombat előtti nap volt – , ⁴³ odajött az arimateai József, egy előkelő tanácsos, aki maga is várta az Isten országát. Bátran bement Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. ⁴⁴ Pilátus nem akarta elhinni, hogy már meghalt. Hívatta a századost, és megkérdezte, hogy valóban meghalt-e. ⁴⁵ Amikor a századostól megbizonyosodott erről, Józsefnek ajándékozta a testet. ⁴⁶ József pedig gyolcsot vásárolt, levette őt, és begöngyölte a gyolcsba. Azután egy sziklába vágott sírba helyezte, és a sírbolt bejáratához egy követ hengerített. ⁴⁷ Mária Magdolna pedig és Mária, József anyja figyelték, hogy hová helyezték.

---

* 1-15 *Mt 27,1k.11-26; Lk 22,66; 23,1-4.17-25; Jn 18,29-19,1* * 16-20a *Mt 27,27-31a; Jn 19,2k* * 21-32 *Mt 27,31b-44; Lk 23,26-38; Jn 19,16b-27* * 33-41 *Mt 27,45-56; Lk 23,44-49; Jn 19,28-30* * 42-47 *Mt 27,57-61; Lk 23,50-56; Jn 19,38-42*

Evangelium Szent Márk szerint – 16. fejezet

Az angyal híradása az üres sírnál 1 Mikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja és Szalóme illatszereket vásároltak, hogy elmenjenek és megkenjék Jézust. 2 A hét első napján korán reggel, amikor a nap felkelt, a sírhoz mentek. 3 Azt kérdezték egymástól: »Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt ajtajából?« 4 Amikor azonban körülnéztek, azt látták, hogy a kő már el van hengerítve. Igen nagy volt ugyanis. 5 Bementek a sírboltba. Jobbkéz felől egy ifjút láttak ülni hosszú fehér ruhába öltözve, és megrémültek. 6 De az így szólt hozzájuk: »Ne féljete! A megfeszített Názáreti Jézust keresitek? Feltámadt, nincs itt. Íme, itt a hely, ahová tették őt. 7 Menjete el, s mondjátok meg tanítványainak és Péternek: »Előttetek megy Galileába, ott majd meglátjátok őt, amint megmondta nektek.« 8 Azok kimentek és elfutottak a sírtól, mert remegés és rémület fogta el őket, és nem mondtak senkinek semmit, mert féltek.

A Feltámadott megjelenései 9 Amikor a hét első napján reggel feltámadt, először Mária Magdolnának jelent meg, akiből hét ördögöt űzött ki. 10 Az elment és hírül vitte azoknak, akik korábban vele voltak, most pedig gyászoltak és siránoztak. 11 Mikor meghallották tőle, hogy él és hogy ő látta, nem hitték el. 12 Ezek után elváltozott alakban megmutatta magát kettőnek közülük útközben, amikor vidékre mentek. 13 Ők is elmentek és hírt adtak a többieknek, de nekik sem hittek.

14 Végül megjelent a tizenegynek, amikor asztalnál ültek. Szemükre vetette hitetlenségüket és szívük keménységét, hogy nem hittek azoknak, akik őt feltámadása után látták. 15 Azután ezt mondta nekik: »Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. 16 Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözü; aki pedig nem hisz, elkárhozik. 17 Azokat, akik hisznek, ezek a jelek fogják kísérni: a nevemben ördögöket űznek ki, új nyelveken szólnak, 18 kígyókat vesznek fel, és ha valami halálosat isznak, nem árt nekik; a betegekre teszik kezüket, és azok meggyógyulnak.«

19 Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölvetetett a mennybe, és ül az Istennek jobbjára felől {2 Kir 2,3,11; Zsolt 110,1}.

20 Azok pedig elmentek és hirdették az ígét mindenütt. Az Úr velük együtt munkálkodott, s a tanítást az azt kísérő csodajelekkel megerősítette.

---

* 1-8 *Mt 28,1-8; Lk 24,1-12; Jn 20,1-13* * 9-20 *Mt 28,9k.16-20; Lk 24,13-51; Jn 20,11-23* Ez a rész hiányzik a meglévő régebbi kódexekből.

Evangélium Szent Lukács szerint

Bevezetés

Az evangélisták közül egyedül Lukács számol be – előszavában – könyvének létrejöttéről és céljáról. Ő maga, aki harmadik generációból való pogánykeresztény, gyűjti a Jézusra vonatkozó hagyományokat (Kr. u. 80 és 90 között, Kis-Ázsiában vagy Görögországban). Nemcsak az elfeledéstől és a torzításoktól akarja megvédeni őket, hanem rendezett, összefüggő beszámolót készít, amely bizonyítja, hogy ezek a hagyományok megbízható alapot nyújtanak mindazoknak a hite számára, akikkel a misszió gyarapítja a keresztény közösséget.

Lukács a forrásait illetően Mátéhoz hasonló helyzetben van; mindketten ismerik a Márk-evangéliumot, mindketten ismerik és használják a Beszédgyűjteményt (l. az 1102. oldalt) és mindketten ismernek – egymásétól eltérő – külön hagyományokat. De már futólagos összehasonlításuk is mutatja, hogy a két evangélista eltérő módon értékeli és használja nyersanyagát: Máté szinte az egész Márk-evangéliumot átveszi, Lukács viszont a felét elhagyja; Lukács evangéliumának egyharmada saját hagyományanyag, amely azáltal, hogy Lukács a könyvébe bevette, hivatalos jézusi hagyománnyá lett.

Lukács könyve könnyebben megnyílik előttünk, ha magunk elé állítjuk azokat az alapvető felfogásbeli jellegzetességeket, amelyek jól felismerhetők az evangélista írásaiból (a szerző tovább folytatja evangéliumát az Apostolok cselekedeteiben; lásd az 1225. oldalt). Lukács Jézus életét és működését az isteni történelemnek – amelyet világ- és hittörténelemként élünk meg – egy fejezeteként fogja fel: Jézus megkeresztelkedéséig Isten Lelke a próféták által működött, sorukban Keresztelő Szent János az utolsó. A Jordánban való keresztségtől a mennybemenetelig Jézus Krisztus által működik a Lélek; Pünkösd óta a keresztények által a Lélek a világban él. Lukács tehát eleve számol az Egyház korszakával: csak ebben a tágabb keretben képes Jézust megérteni és róla tanúságot tenni.

Jézust már születése előtt úgy hirdetik meg, mint akit a Lélek nemzett, aki az eljövendő megmentő. Ameddig ő »isteni emberként« a világban működik, a sátán elveszíti hatalmát (Lk 4,13-22,3). Jézus Isten tetteit cselekszi. Ezt Lukács például azzal a móddal teszi nyilvánvalóvá, amellyel a csodák elbeszéléseit feldolgozza. Míg Máté a márki tanúbizonyságokat lerövidíti, példává formálja és párbeszédekkel köti össze, addig Lukács fokozza és hangsúlyozza a csodás elemet. Jól megfontolja, hogy mit mond Jézusról és milyennek mutatja be Őt. Amit Márk könyvében megütközést keltőnek vagy félreérthetőnek talál, azt kihagyja (pl. Mk 3,20k) vagy megváltoztatja (l. Mk 15,34 és Lk 23,46).

Lukács úgy mutatja be Jézust, mint aki az Atyától jön és az emberek körében működik, hogy azután visszatérjen az Atyához és elküldje övéinek a Szentlelket. Ennek a felfogásnak a keretébe nem illeszkedik bele törés nélkül az a tény, hogy Jézust elutasították, hogy szenvedett és meghalt. Lukács saját magyarázatot talál Jézus szenvedésére és halálára. Elismeri, hogy Jézus halálának oka az emberek által mondott »nem«. De ezt a »nem«-et végső fokon csak »tudatlanságból« mondhatták ki (l. Csel 3,17); így kell tehát Jézusnak szenvednie, feltámadnia és a mennybe távoznia, hogy onnan lehetővé tegye és megnyissa az Egyház korszakát, a misszió időszakát. Vagyis ez Isten terve, amit már a próféták megjövendöltek (l. 24,45-46). Lukács semmit nem mond arról, hogy Jézus az életét sokakért váltságdíjül adja (Mk 10,45); a szenvedő Urat vértanúként értelmezi (példakép az övéi számára), a keresztet állomásnak tekinti, a halált pedig átmenetnek a megdicsőüléshez. Csak a Megdicsőült megbízásából hirdetik »a bűnök bocsánatát« (Csel 13,38).

Ami Jézus újra-eljövetelét illeti, mint az üdvtörténet végét és célját, ez a kérdés Lukácsnál alig játszik szerepet. Az evangéliumban és az Apostolok cselekedeteiben négyszer hangzik el a kérdés, hogy »Mikor...« (Lk 17,20; 19,11-27; 21,7-36; Csel 1,6-8). Válaszul Jézus utal arra, hogy Isten országa közöttünk van; ez most a tanúságtétel ideje, amikor a tanítványok a rájuk bízott javakkal gazdálkodhatnak, ez a végső cél, Isten terveinek végső beteljesülése; Lukács számára az egész teremtés megváltása kevésbé fontos. Az Egyház korszakában éljük meg az egyén megváltásának és Istenhez való megérkezésének valóságát.

Lukács szerint ez a cél határozza meg a keresztények életét a világban, és csakis Jézus lehet ennek az életnek a mércéje.

Lukács úgy mutatja be Jézust, mint példaadóan vallásos embert, aki imádkozik és övét imádkozni tanítja; ő a szegényekért és bűnösökért jött, s – ahol csak lehet – a velük való közösséget keresi. Betér a farizeusok házaiba, ami Máténál alig volna elképzelhető (l. Lk 7,36; 11,37; 14,1); közösségébe asszonyokat is bevesz.

A kereszténynek Jézustól kell megtanulnia (s ezt Lukács igen fontosnak tartja), hogyan foglaljon állást a szegények és gazdagok szociális kérdésében; Jézussal és Jézus által tudja az életét mint az őmellette való kitartást, és célját, mint a Megdicsőülttel való közösséget értelmezni (l. 22,28-30).

Lukács a világtörténelmet nem tekinti a világ fokozódó ellenszegülése, az Antikrisztus hatalma történetének, amelyben a keresztények csak imádkozni tudnak, hogy: »Jöjj el, Uram Jézus!« (Jel 22,20). Szerinte a világ az Egyház missziós területét és missziós küldetését jelenti. Műve nem véletlenül végződik ezzel a mondattal: »Hirdette az Isten országát, bátran és akadálytalanul tanított Urunkról, Jézus Krisztusról« (Csel 28,31).

Evangelium Szent Lukács szerint – 1. fejezet

ELŐSZÓ: 1,1-4

¹ Mivel már sokan megkísérelték rendben elbeszélni a köztünk végbement eseményeket, ² amint előadták azt nekünk azok, akik kezdet óta szemtanúi és szolgálói voltak az igének, ³ jónak láttam én is, miután mindennek elejétől fogva gondosan a végére jártam, neked, kegyelmes Teofil, sorrendben leírni, ⁴ hogy jól megismerd azon dolgoknak bizonyosságát, amelyekre téged oktattak.

AZ ELŐTÖRTÉNET: 1,5-2,52

Keresztelő János születésének hírüladása ⁵ Volt Heródesnek, Júdea királyának napjaiban egy Zakariás nevű pap, Ábia papi osztályából. A felesége Áron leányai közül volt, és Erzsébetnek hívták. ⁶ Mindketten igazak voltak Isten előtt, feddhetetlenül éltek az Úrnak minden parancsa és rendelése szerint. ⁷ De nem volt gyermekük, minthogy Erzsébet magtalan volt, és már mindketten előhaladott korban voltak. ⁸ Történt pedig, hogy amikor osztályának rendjében papi szolgálatot teljesített az Isten előtt, ⁹ s a papi szolgálat rendje szerint sorsvetés útján rá került a tömjénezés sora, bement az Úr templomába, ¹⁰ miközben az egész népsokaság kívül imádkozott az illatáldozat órájában. ¹¹ Akkor megjelent neki az Úr angyala, és megállt a tömjénoltár jobb oldalán. ¹² Ennek láttára Zakariás zavarba jött, és félelem szállta meg. ¹³ Az angyal ezt mondta neki: »Ne félj, Zakariás, mert meghallgatást nyert könyörgésed; feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és a nevét Jánosnak fogod hívni {Ter 17,19}. ¹⁴ Örömed és vigasságod lesz ő, és sokan örülnek majd születésén. ¹⁵ Mert nagy lesz az Úr előtt; bort és részegítő italt nem iszik {Szám 6,3; Bír 13,4}, és már anyja méhétől fogva betelik Szentlélekkel. ¹⁶ Izrael fiai közül sokakat fog Urukhoz, Istenükhöz téríteni. ¹⁷ Illés szellemével és erejével fog előtte járni, hogy az atyák szívét a fiakhoz fordítsa {Mal 3,23-24}, a hitetleneket pedig az igazak okosságára, s így alkalmas népet készítsen az Úrnak.« ¹⁸ Ekkor Zakariás megkérdezte: »Hogyan győződjem meg erről? Hiszen én öreg vagyok, és a feleségem is előrehaladott már napjaiban.« ¹⁹ Az angyal ezt felelte neki: »Én Gábrriel vagyok, aki az Isten színe előtt állok, és azért küldtek, hogy szóljak hozzád, és ezt az örömhírt meghozzam neked. ²⁰ De íme, megnémulsz, és nem tudsz beszélni addig a napig, amikor ezek megtörténnek, mivel nem hittél szavaimnak, amelyek a maguk idejében beteljesednek.«

²¹ Ezalatt a nép várta Zakariást, és csodálkozott, hogy késik a templomban. ²² Amikor pedig kijött, nem tudott szólni hozzájuk, és megértették, hogy látomást látott a templomban; ő pedig intett nekik és néma maradt.

²³ Amikor azután elteltek szolgálatának napjai, visszament a házába. ²⁴ E napok után Erzsébet, a felesége méhében fogant, s elrejtőzött öt hónapig, mondván: ²⁵ »Így cselekedett velem az Úr ezekben a napokban, amikor rámtekintett, hogy elvegye gyalázatomat az emberek előtt.«

Jézus születésének hírüladása ²⁶ Isten pedig a hatodik hónapban elküldte Gábrriel angyalt Galilea városába, amelynek Názáret a neve, ²⁷ egy szűzhez, aki el volt jegyezve egy férfival. A neve József volt, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. ²⁸ Bement hozzá az angyal, és így szólt: »üdvözlégy, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled.« ²⁹ Őt zavarba ejtette ez a beszéd, és elgondolkodott, hogy miféle köszöntés ez. ³⁰ Az angyal pedig folytatta: »Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. ³¹ Íme, méhedben fogansz és fiút szülsz, és Jézusnak fogod nevezni {Iz 7,14}. ³² Nagy lesz ő, a Magasságbeli Fiának fogják hívni; az Úr Isten neki adja

atyjának, Dávidnak trónját, 33 és uralkodni fog Jákob házában mindörökké, és királyságának nem lesz vége« {2 Sám 7,13; Iz 9,6}.

34 Mária erre így szólt az angyalhoz: »Miképpen lesz ez, hiszen férfit nem ismerek?« 35 Az angyal ezt felelte neki: »A Szentlélek száll rád, és a Magasságbeli ereje megárnnyékoz téged; s ezért a Szentet, aki tőled születik, Isten Fiának fogják hívni. 36 Íme, Erzsébet, a te rokonod is fiat fogant öregségében, és már a hatodik hónapban van, ő, akit magtalannak hívtak, 37 mert *Istennek semmi sem lehetetlen*« {Ter 18,14; Jób 42,2}. 38 Mária erre így szólt: »Íme, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.« És eltávozott tőle az angyal.

Mária látogatása Erzsébetnél 39 Mária pedig útra kelt azokban a napokban, és sietve elment a hegyek közé, Júda városába. 40 Bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet. 41 És történt, hogy amint Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, felujjongott méhében a magzat, és Erzsébet eltelt Szentlélekkel. 42 Hangosan felkiáltott: »Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse! 43 De hogyan történhet velem az, hogy az én Uramnak anyja jön hozzám? 44 Mert íme, amint fülemben felhangzott köszöntésed szava, felujjongott a magzat méhemből. 45 És boldog, aki hitt, mert be fog teljesedni, amit az Úr mondott neki.«

46 Mária erre így szólt:

»Magasztalja *lelkem az Urat,*

47 és *szívem ujjong megváltó Istenemben* {Hab 3,18},

48 mert *tekintetre méltatta szolgálója alázatosságát* {1 Sám 1,11}.

Íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem

minden nemzedék {Ter 30,13},

49 mert nagy dolgot cselekedett velem a Hatalmas, {MTörv 10,21}

és Szent az ő Neve {Zsolt 111,9}.

50 Irgalma nemzedékről nemzedékre

azokra száll, akik őt félik {Zsolt 103,13.17}.

51 Hatalmas dolgokat művelt karja erejével,

szétszórta a gondolataikban kevélykedőket {Zsolt 89,11}.

52 Hatalmasokat levetett a trónról,

és kicsinyeket felemelt {Zsolt 147,6}.

53 Éhezőket betöltött jókkal,

és üresen bocsátott el gazdagokat {Zsolt 107,9}.

54 Felkarolta szolgáját, Izraelt,

megemlékezve irgalmasságáról {Iz 41,8-9; Zsolt 98,3},

55 amint megmondta atyáinknak,

Ábrahámnak és utódainak mindörökké« {Ter 17,7}.

56 És Mária nála maradt mintegy három hónapig, azután visszatért házába.

Keresztelő János születése 57 Azután eljött az ideje, hogy Erzsébet szüljön; és fiút szült. 58 Meghallották szomszédai és rokonai, hogy az Úr nagy irgalmasságot cselekedett vele, és együtt örvendeztek vele. 59 Történt pedig, hogy a nyolcadik napon eljöttek körülmetélni a gyermeket, és apja nevéből Zakariásnak akarták nevezni. 60 De az anyja így szólt: »Semmiképpen sem, hanem Jánosnak fogják hívni.« 61 Erre azt mondták: »De hiszen senki sincs a rokonságodban, akit így neveznének.« 62 Megkérdezték tehát az apját, hogyan akarja őt nevezni. 63 Ő pedig írótaírást kért, és ezeket a szavakat írta rá: »János a neve.« Mindnyájan elcsodálkoztak. 64 Erre azonnal megnyílt a szája és a nyelve, megszólalt, és magasztalta Istent. 65 Félelem szállta meg összes szomszédjukat, s e dolgok híre elterjedt Júdea egész hegyvidékén. 66 Mindannyian, akik hallották, a szívükbe vésték ezt, és kérdezték: »Mi lesz ebből a gyermekből?« Mert az Úr keze volt vele.

67 Apja pedig, Zakariás, betelt Szentlélekkel és így jövendölt:

68 »Aldott az Úr, Izrael Istene {Zsolt 41,14},

mert meglátogatta és megváltotta az ő népét {Zsolt 111,9}.

69 Az üdvösség jelét támasztotta nekünk,

Dávidnak, az ő szolgájának házában {Zsolt 18,3; 132,17},

70 amint megmondta szentjeinek ajkával,

ősidőktől fogva prófétái által.

71 Megmentett minket ellenségeinktől,

és mindazok kezéből, akik gyűlölnék minket {Zsolt 106,10};

72 hogy irgalmasságot cselekedjék atyáinkkal,

és megemlékezzék szent szövetségéről,

73 az esküről, melyet Ábrahám atyánknak esküdött,

hogy majd megadja nekünk {Zsolt 105,8; 106,45; Lev 26,42 },

74 hogy ellenségeink kezéből megszabadulva,

félelem nélkül szolgáljunk neki,

75 szentségben és igazságban színe előtt

életünknek minden napján.

76 Téged pedig, gyermek,

a Magasságbeli prófétájának fognak hívni:

mert az Úr színe előtt fogsz jární,

hogy előkészítsd az ő útját {Mal 3,1},

77 és népét az üdvösség ismeretére tanítsd,

bűneik bocsánatára,

78 Istenünk mélységes irgalmából,

amellyel meglátogatott minket a magasságban felkelő,

79 hogy fényt hozzon azoknak,

akik sötétségben és a halál árnyékában ülnek {1z 9,1; 42,7},

s hogy lépteinket a békeség útjára igazítsa« {1z 59,8}.

80 A gyermek pedig növekedett és erősödött lélekben, és a pusztában volt addig a napig, amíg nyilvánosan fel nem lépett Izraelben.

---

* 1-4 Lukács a görög történetírókhoz hasonlóan ajánlással kezdi elbeszélését. Ebben említést tesz arról is, hogy milyen alaposan utánajárt az elbeszélte dolgoknak. – Teofil: személye ismeretlen számunkra. Mivel a név jelentése »istenszerető«, vonatkozhat minden keresztényre.

* 8-10 A jeruzsálemi templomban naponta sorshúzással döntötték el, hogy ki végezze az egyes papi teendőket. Ezen a napon Zakariás végezheti a legfontosabb szertartást, a tömjénáldozatot az illatáldozat oltárán. A nép eközben kint várakozott az áldásra, amelyet a szertartás befejeztével a pap adott (Szám 6,24-26). * 27 Mária is Dávid házából származott, nem csak József (vö. 1,32).

– Mária: gyakori név a zsidóknál, jelentéséről sok könyvet írtak már. A legvalószínűbb jelentések: (Istentől) Szeretett és Úrnő. * 28-29 Az angyal nagy tisztelettel és csodálattal szólítja meg Máriát, aki által megvalósul a Szentháromság legcsodálatosabb kegyelme. Üdvözlő szavai érzékeltetik, hogy emberi teremtménnyel milyen szép, nemes és nagy dolog történhet. Ezt az üdvözlést egészíti ki Erzsébet (42. v.), s ezeket ismétljük az »Üdvözlégy Máriá«-ban.

Evangelium Szent Lukács szerint – 2. fejezet

Jézus születése ¹ Történt pedig azokban a napokban: Rendelet ment ki Augusztusz császártól, hogy írassék össze az egész földkerekség. ² Ez az első összeírás akkor történt, amikor Szíriát Kvírinusz kormányozta. ³ El is ment mindenki, hogy összeírják, mindenki a maga városába. ⁴ Fölment tehát József is Galileából, Názáret városából Júdeába, Dávid városába, amelyet Betlehemnek hívnak, mert Dávid házából és nemzetségéből való volt, ⁵ hogy összeírják Máriával, eljegyzett feleségével, aki áldott állapotban volt. ⁶ Amikor ott voltak, eljött az ideje, hogy szüljön, ⁷ és megszülte elsőszülött fiát. Pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson.

⁸ Azon a vidéken pásztorok tanyáztak, és őrizték nyájukat az éjszakában. ⁹ Egyszer csak ott termett mellettük az Úr angyala, és az Úr fényessége körülragyogta őket. Nagy félelem vett erőt rajtuk. ¹⁰ Az angyal ezt mondta nekik: »Ne féljete! Íme, nagy örömet hirdetek nektek, melyben része lesz az egész népnek. ¹¹ Ma született nektek az üdvözítő, az Úr Krisztus, Dávid városában. ¹² Ez lesz a jel számotokra: találni fogtok egy kisdedet pólyába takarva és jászolba fektetve.« ¹³ Ekkor azonnal mennyei sereg sokasága vette körül az angyalt, és dicsérte Istent:

¹⁴ »Dicsőség a magasságban Istennek,
és a földön béke és jóakarátú emberekben!«

¹⁵ És történt, hogy amikor az angyalok visszatértek tőlük a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: »Menjünk át Betlehembe, és lássuk azt a dolgot, ami történt, s amelyet az Úr hírül adott nekünk.« ¹⁶ Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát és Józsefet, és a jászolban fekvő kisdedet. ¹⁷ Amikor meglátták őket, elhíresztelték azt, amit a gyermek felől hallottak. ¹⁸ És mindnyájan, akik hallották, csodálkoztak azon, amiről a pásztorok beszéltek nekik. ¹⁹ Mária pedig megjegyezte mindezeket a dolgokat, és el-elgondolkodott rajtuk szívében.

²⁰ A pásztorok pedig visszatértek, magasztalták és dicsérték Istent mindazokért a dolgokért, amiket hallottak és láttak úgy, ahogy megmondták nekik.

Simeon és Anna tanúsága Jézusról ²¹ Amikor elérkezett a nyolcadik nap, hogy körülmetéljék a gyermeket, a Jézus nevet adták neki, úgy, amint az angyal nevezte, mielőtt anyja méhében fogantatott.

²² Mikor pedig elteltek tisztulásuk napjai, Mózes törvénye szerint felvitték őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak, ²³ amint az Úr törvényében írva van: »*Minden elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve*« {Kiv 13,2,12}, ²⁴ és hogy áldozatot mutassanak be, amint az Úr törvénye mondja: »*Egy pár gerlicét vagy két galambfiókát*« {Lev 12,8}. ²⁵ Élt pedig Jeruzsálemben egy ember, Simeon volt a neve, igaz és istenfélő férfiú, aki várta Izrael vigasztalását, és a Szentlélek volt rajta. ²⁶ A Szentlélek kijelentette neki, hogy halált nem lát, amíg meg nem látja az Úr Felkentjét. ²⁷ Ekkor a Lélek ösztönzésére a templomba ment. Amikor szülei bevitték a gyermek Jézust, hogy a törvény szokása szerint cselekedjenek vele, ²⁸ karjaiba vette őt, és Istent magasztalva így szólt:

²⁹ »Most bocsátod el, Uram, szolgádat
a te igéd szerint béke és jóakarátú emberekben,
³⁰ mert látták szemeim üdvösségedet {1z 40,5},
³¹ melyet minden nép színe előtt készítettél {1z 52,10},
³² világosság a nemzetek megvilágosítására {1z 42,6; 49,6}
és dicsőségére népednek, Izraelnek« {1z 46,13}.

³³ Apja és anyja csodálkoztak mindazon, amit róla mondtak. ³⁴ Simeon megáldotta őket, anyjának, Máriának pedig ezt mondta: »Íme, sokak romlására és feltámadására lesz ő Izraelben; jel lesz, melynek ellene mondanak ³⁵ – és a te lelkedet tör járja át –, hogy nyilvánosságra jussanak sok szív gondolatai.«

36 Volt egy Anna nevű prófétaasszony is, Fánuel leánya, Áser törzséből. Nagyon előre haladt már napjaiban, miután férjével hét esztendeig élt szüzessége után; 37 nyolcvannégy éves özvegy volt, és nem vált meg a templomtól, böjtöléssel és imádsággal szolgált ott éjjel és nappal. 38 Ő is odajött ugyanabban az órában, dicsérte Istent, és beszélt róla mindazoknak, akik várták Jeruzsálem megváltását.

39 Miután mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatértek Galileába, a városukba, Názáretbe. 40 A gyermek pedig növekedett és erősödött, telve bölcsességgel, és az Isten kegyelme volt rajta.

A tizenkét éves Jézus a templomban 41 A szülei pedig minden évben elmentek Jeruzsálembe a Húsvét ünnepére. 42 Mikor azután tizenkét esztendő lett, fölmentek mindnyájan Jeruzsálembe az ünnepi szokás szerint. 43 Amikor elteltek az ünnepnapok és már visszatérőben voltak, a gyermek Jézus ottmaradt Jeruzsálemben, és nem vették észre a szülei. 44 Úgy gondolták, hogy az úti társaságban van. Megtettek egy napi utat, s akkor keresték őt a rokonok és az ismerősök között. 45 Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, hogy megkeressék. 46 És történt, hogy három nap múlva megtalálták őt a templomban, amint a tanítók közt ült, hallgatta és kérdezte őket. 47 Mindnyájan, akik hallották, csodálkoztak okosságán és feleletein. 48 Mikor meglátták őt, elcsodálkoztak, és anyja ezt mondta neki: »Fiam! Miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én bánkódva kerestünk téged.« 49 Ő pedig ezt felelte nekik: »Miért kerestetek engem? Nem tudátok, hogy nekem az én Atyám dolgaiban kell lennem?« 50 De ők nem értették meg, amit nekik mondott.

51 Akkor hazatért velük. Elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja megőrizte szívében mindezeket a szavakat. 52 Jézus pedig *növekedett* bölcsességben, korban és *kedvességben Isten és az emberek előtt* {1 Sám 2,26}.

---

* 27 Szülei: József nevelőapja Jézusnak, Mária pedig test szerinti anyja. Amint ez a zsidóknál ilyen esetben is szokás volt, az evangélista Józsefet és Máriát Jézus szüleinek nevezi, miután már világosan elbeszélte, hogy Jézus Máriától szűzen született (1,34-35).

Evangelium Szent Lukács szerint – 3. fejezet

JÉZUS MŰKÖDÉSÉNEK ELŐZMÉNYEI: 3,1-4,13

Keresztelő János 1 Tibériusz császár uralkodásának tizenötödik esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, Heródes pedig Galilea negyedes fejedelme, Fülöp, a testvére Itúrea és Trachonisz tartomány negyedes fejedelme, és Lizániász Abilína negyedes fejedelme, 2 Annás és Kaifás főpapok alatt, elhangzott az Úr ígéje Jánoshoz, Zakariás fiához, a pusztaban. 3 S ő elment a Jordán egész környékére, hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, 4 amint írva van Izajás próféta beszédeinek könyvében:

»A pusztaban kiáltónak szava:

*`Készítsétek az Úr útját,
tegyétek egyenessé ösvényeit!*

*5 Minden völgyet betöltenek,
minden hegyet és halmot elhordanak;
ami görbe, egyenes lesz,*

a göröngyös pedig sima úttá:

6 és meglátja minden test Isten üdvösségét'« {Iz 40,3-5}.

7 Így szólt tehát a sokasághoz, amely kiment, hogy megkeresztelkedjen nála: »Viperák fajzata! Ki tanított titeket menekülni a jövendő haragtól? 8 Teremjétek hát a megtérés méltó gyümölcseit, és ne mondogassátok magatokban: `Ábrahám a mi atyánk'. Mert mondom nektek: Isten képes ezekből a kövekből is fiakat támasztani Ábrahámnak. 9 A fejsze már a fák gyökerén fekszik. Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.«

10 Ekkor megkérdezte őt a tömeg: »Mit cselekedjünk tehát?« 11 Ő ezt felelte nekik: »Akinek két köntöse van, ossza meg azzal, akinek nincsen; és akinek ennivalója van, hasonlóképpen tegyen.« 12 Odajöttek a vámosok is, hogy megkeresztelkedjenek, és megkérdezték tőle: »Mester! Mit cselekedjünk?« 13 Ő ezt válaszolta nekik: »Semmit ne követeljétek azon felül, ami elő van írva nektek.« 14 Megkérdezték őt a katonák is: »Hát mi mit cselekedjünk?« Azt mondta nekik: »Senkit se bántalmazzatok, ne zsaroljatok, és elégedjétek meg a zsoldotokkal.«

15 A nép pedig várakozott, és mindenki tanakodott szívében János felől, vajon nem ő-e a Krisztus. 16 János így szólt mindnyájukhoz: »Én csak vízzel keresztellek titeket. De jön, aki erősebb nálam, akinek nem vagyok méltó a saruszíját megoldani. Ő Szentlélekkel és tűzzel fog megkeresztelni titeket. 17 Szórálapátja a kezében van, és megtisztítja szérűjét. A búzát összegyűjti a magtárjába, a pelyvát pedig olthatatlan tűzzel elégeti.«

18 Még sok egyébre is intette a népet, és hirdette nekik az evangéliumot. 19 Heródes pedig, a negyedes fejedelem, akit megrótt Heródiásért, testvérenek feleségéért, és minden gonoszságért, amelyet Heródes cselekedett, 20 mindezeket még azzal is tetézte, hogy Jánost börtönbe záratta.

Jézus megkeresztelkedése 21 Történt pedig, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett, Jézus is megkeresztelkedett. Miközben imádkozott, megnyílt az ég, 22 és mint egy galamb, testi alakban szállt rá a Szentlélek, s ez a szózat hangzott az égből: »Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem« {Iz 42,1}.

Jézus családfája 23 Jézus, amikor tanítani kezdett, mintegy harminc esztendő volt. A fia volt, amint vélték, Józsefnek, ő pedig Hélié, ő Mattáté, 24 ő Lévié, ő Melkié, ő Jannájé, ő Józsefé, 25 ő Mattitjáé, ő Ámoszé, ő Náhumé, ő Heszlié, ő Naggájé, 26 ő Maáté, ő Mattitjáé, ő Simié, ő Jósزهé, ő Jódáé, 27 ő Johanané, ő Reszáé, ő Zerubbábelé, ő Sealtielé, ő Nérié, 28 ő Melkié, ő Addié, ő Koszámé, ő Elmadámé, ő Héré, 29 ő Józsuéé, ő Eliézeré, ő Jórimé, ő Mattáté, ő Lévié, 30 ő Simeoné, ő Júdáé, ő Józsefé, ő Jónámé, ő Eljakimé, 31 ő Meleáé, ő Mennáé, ő Mattatáé, ő

Nátáné, ő Dávidé, 32 ő Izájé, ő Obedé, ő Boózé, ő Szálmoné, ő Nahsoné, 33 ő Aminádábé, ő Adminé, ő Arámé, ő Ezroné, ő Fáreszé, ő Júdáé, 34 ő Jákobé, ő Izsáké, ő Ábrahámé, ő Terahé, ő Náhoré, 35 ő Szerugé, ő Regué, ő Pelegé, ő Héberé, ő Selahé, 36 ő Kenané, ő Arfaxádé, ő Szemé, ő Noécé, ő Lámeké, 37 ő Matuzsálemé, ő Hénoké, ő Járedé, ő Mahalalélé, ő Kenané, 38 ő Énósé, ő Szeté, ő Ádámé, ő Istené.

---

* 3-6 *Mt 3,1-6; Mk 1,2-6* * 7-9 *Mt 3,7-10* * 15-17 *Mt 3,11k; Mk 1,7k* * 19-20 *Mt 14,3k; Mk 6,17k* * 21-22 *Mt 3,13-17; Mk 1,9-11*

Evangelium Szent Lukács szerint – 4. fejezet

Jézus megkísértése ¹ Jézus pedig telve Szentlélekkel visszatért a Jordántól, és a Lélek a pusztába vitte ² negyven napra, és kísértette az ördög. Azokban a napokban nem evett semmit, s ezek elteltével megéhezett. ³ Ekkor az ördög ezt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy változzék kenyérré.« ⁴ Jézus ezt felelte neki: »Írva van: *'Nemcsak kenyérrel él az ember'*« {MTörv 8,3}. ⁵ Majd felvitte őt egy magas hegyre, és megmutatta neki egy szempillantás alatt a földkerekség minden országát, ⁶ és így szólt az ördög: »Mindezt a hatalmat és ennek dicsőségét neked adom; mert az enyém, és akinek akarom, annak adom; ⁷ ha tehát imádsz engem, mind a tiéd lesz.« ⁸ Jézus ezt válaszolta neki: »Írva van: *'Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj'*« {MTörv 5,9; 6,13}. ⁹ Azután Jeruzsálembe vitte őt, a templom ormára állította, és azt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, vesd le innen magadat. ¹⁰ Mert írva van:

'Angyalainak parancsol felőled,

hogy őrizzenek téged',

¹¹ és *'kezükön hordoznak téged,*

hogy kőbe ne üssed lábadat'« {Zsolt 91,11-12}.

¹² Jézus ezt felelte neki: »De azt is mondták:

'Ne kísértsd Uradat, Istenedet'« {MTörv 6,16}.

¹³ Miután mindezek a kísértések véget értek, az ördög elhagyta őt egy időre.

JÉZUS GALILEAI MŰKÖDÉSE: 4,14-9,50

Igehirdetés Galileában ¹⁴ Jézus pedig a Lélek erejében visszatért Galileába, és a híre elterjedt az egész környéken. ¹⁵ Tanított a zsinagógáikban, és mindenki dicsőítette.

Jézust elutasítják saját városában ¹⁶ Azután elment Názáretbe, ahol felnövekedett. Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába, és fölállt olvasni. ¹⁷ Odaadták neki Izajás próféta könyvét. Amikor szétnyitotta a tekercset, arra a helyre talált, ahol ez van írva:

¹⁸ »Az Úr Lelke van rajtam;

azért kent föl engem,

hogy örömhírt vigyek a szegényeknek,

elküldött, hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak

és látást a vakoknak,

hogy szabadon bocsássam a megtörteket,

¹⁹ és *hirdessem az Úr kedves esztendejét*«

{Iz 61,1-2; 29,18; 58,6}.

²⁰ Aztán összehajtotta a könyvet, visszaadta a szolgának, és leült. A zsinagógában minden szem rásegeződött. ²¹ Ő pedig elkezdett hozzájuk beszélni: »Ma teljesedett be ez az Írás a ti fületek hallatára.« ²² Mindnyájan igazat adtak neki, és csodálkoztak a kegyelem igéin, amelyek ajkáról fakadtak. Aztán így szóltak: »Nem József fia ez?« ²³ Ő ezt felelte nekik: »Bizonyára azt a példázatot fogjátok nekem mondani: *'Orvos, gyógyítsd önmagadat! Amiket hallottunk, hogy Kafarnaumban történtek, cselekedd itt is, a hazádban.'*« ²⁴ Majd így folytatta: »Bizony, mondom nektek, hogy egy próféta sem kedves a maga hazájában. ²⁵ Bizony, mondom nektek: sok özvegy volt Illés napjaiban Izraelben, amikor bezárult az ég három évre és hat hónapra, úgyhogy nagy éhínség lett az egész földön; ²⁶ mégis azok közül egyikhez sem küldték Illést, csak a szidoni Szareptába, az özvegyasszonyhoz {1 Kir 17,8-16}. ²⁷ És sok leprás volt Izraelben Elizeus próféta idejében, de azok közül senki sem tisztult meg, csak a szíriai Námán« {2 Kir 5,1-27}.

28 Ezeket hallva mindnyájukat düh töltötte el a zsinagógában. 29 Fölkeltek, kihurcolták őt a városból, és fölvitték annak a hegynek az oldalára, amelyen a városuk épült, hogy letaszítsák. 30 Ő azonban áthaladt köztük és eltávozott.

Egy megszállott meggyógyítása 31 Azután lement Kafarnaumba, Galilea városába, és ott tanította őket szombaton. 32 Csodálkoztak a tanításán, mert a beszéde hatalommal teljes volt. 33 Volt a zsinagógában egy ember, akiben tisztátalan gonosz szellem lakott. Ez hangosan felkiáltott: 34 »Hagyj békén! Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elveszíts minket? Tudom, ki vagy: az Isten Szentje.« 35 Jézus azonban megparancsolta neki: »Némulj el, és menj ki belőle!« Az ördög pedig közepre dobta az embert, kiment belőle, és semmit sem ártott neki. 36 Mindenkit félelem szállt meg, és egymás között így beszélgettek: »Milyen beszéd ez? Hatalommal és erővel parancsol a tisztátalan lelkeknek, és azok kimennek?« 37 És a híre elterjedt a környék minden részében.

Péter anyósának meggyógyítása 38 Azután felállt, és a zsinagógából Simon házába ment. Simon anyósának magas láza volt. Kérték őt az érdekében. 39 Ő pedig odaállt, föléhajolt, és parancsolt a láznak, mire az elhagyta. Az asszony mindjárt fölkel, és szolgált nekik.

Megszállottak és betegek meggyógyítása 40 Mikor azután a nap lement, mindazok, akiknek különféle bajokban szenvedő betegek voltak, odavitték hozzá őket, és ő mindegyikre rátette a kezét és meggyógyította őket. 41 Sokakból kimentek az ördögök is, s ezt kiáltották: »Te vagy az Isten Fia.« De ő rájuk parancsolt, nem hagyta őket beszélni, mert tudták, hogy ő a Krisztus.

Jézus elhagyja Kafarnaumot 42 Amikor megvirradt, kiment és visszavonult egy elhagyatott helyre. A tömeg azonban kereste. Amikor megtalálták, tartóztatták, hogy ne menjen el tőlük. 43 De ő azt mondta nekik: »Más városoknak is hirdetnem kell az Isten országa örömhírét, mert ezért küldtek.« 44 És tanított Júdea zsinagógaiban.

---

* 1-13 *Mt 4,1-11; Mk 1,12k* * 14-15 *Mt 4,12.17; Mk 1,14k* * 16-30 *Mt 13,54-58; Mk 6,1-6a* * 31-37 *Mk 1,21-28* * 38-39 *Mt 8,14k; Mk 1,29-31* * 40-41 *Mt 8,16; Mk 1,32-34* * 42-44 *Mk 1,35-39*

Evangelium Szent Lukács szerint – 5. fejezet

Az első tanítványok meghívása ¹ Történt pedig, hogy a tömeg áradt hozzá Isten igéjét hallgatni, míg ő a Genezáret tava mellett állt. ² Látott a tó mellett két hajót állni; a halászok kiszálltak belőlük, és mosták a hálójukat. ³ Akkor beszállt az egyik hajóba, amely Simoné volt, és megkérte őt, hogy vigye egy kissé beljebb a parttól. Ott leült, és a hajóból tanította a tömeget.

⁴ Amikor befejezte beszédét, ezt mondta Simonnak: »Evezz a mélyre, és vessétek ki hálójaitokat a halfogáshoz!« ⁵ Simon ezt felelte neki: »Mester! Egész éjszaka fáradoztunk, és semmit sem fogtunk. A te szavadra azonban kivetem a hálót.« ⁶ És miután ezt megtette, a halaknak oly bő sokaságát fogták ki, hogy szakadozott a hálójuk. ⁷ Intettek tehát a társaiknak, akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek a segítségükre. Azok odamentek és megtöltötték mind a két hajót, úgyhogy csaknem elmerültek. ⁸ Ennek láttára Simon Péter Jézus lábaihoz borult és így szólt: »Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!« ⁹ Mert a nagy halfogás miatt, amelyben részük volt, félelem fogta el őt és mindazokat, akik vele voltak, ¹⁰ hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, Zebedeus fiait, akik Simon társai voltak. Jézus pedig így szólt Simonhoz: »Ne félj! Ezentúl már emberek halászja leszel.« ¹¹ Erre kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva követték őt.

A leprás meggyógyítása ¹² És történt, hogy amikor egy városban volt, íme, volt ott egy leprás férfi. Amikor meglátta Jézust, arca borult, és ezekkel a szavakkal kérte őt: »Uram! Ha akarod, te megtisztíthatsz engem.« ¹³ Ő pedig kezét kinyújtva megérintette, és szólt: »Akarom, tisztulj meg!« Azonnal eltávozott róla a lepra. ¹⁴ Erre ő meghagyta neki, hogy senkinek se szóljon, hanem »menj, mutasd meg magadat a papnak, és mutass be áldozatot tisztulásodért, amint Mózes rendelte, bizonyosságul nekik.« ¹⁵ De a híre annál jobban elterjedt. Sok ember gyűlt össze, hogy hallják őt, és meggyógyuljanak betegségeikből. ¹⁶ Ő azonban visszavonult a pusztába, és ott imádkozott.

A béna meggyógyítása ¹⁷ És történt egy napon, hogy leült tanítani, és ott ültek a farizeusok és a törvénytudók is, akik Galileának és Júdeának minden falvából és Jeruzsálemből jöttek. Az Úr ereje vele volt, hogy gyógyítson. ¹⁸ És íme, néhány férfi egy hordágyon fekvő bénát hozott. Be akarták vinni és eléje helyezni. ¹⁹ Mivel nem találtak utat a sokaság miatt, hogy bevigyék, fölmentek a háztetőre, s a tetőn át bocsátották le ágyastul középre, Jézus elé. ²⁰ Ő pedig, amikor látta a hitüket, ezt mondta: »Ember! Bocsánatot nyertek a bűneid.« ²¹ Az írástudók és farizeusok erre gonolkodni kezdtek: »Kicsoda ez, hogy így káromkodik? Megbocsáthatja-e a bűnöket más, mint az Isten?« ²² Jézus azonban ismerte gondolataikat, és ezt válaszolta nekik: »Mit gondoltok szívetekben? ²³ Mi könnyebb, azt mondani: 'Bocsánatot nyertek bűneid', vagy azt mondani: 'Kelj fel, és járj'? ²⁴ Hogy pedig lássátok, hogy az Emberfiának hatalma van a földön a bűnöket megbocsátani – így szólt a bénához: – Mondom neked, kelj föl, fogd ágyadat, és menj haza.« ²⁵ Az mindjárt fölkel a szemük láttára, fogta az ágyát, amelyen feküdt, és Istent magasztalva hazament. ²⁶ Erre elcsodálkoztak mindnyájan, dicsőítették Istent, és félelemmel eltelve ezt mondták: »Ma csodálatos dolgokat láttunk.«

Lévi meghívása. Lakoma a vámosokkal ²⁷ Ezek után kiment, és látott egy Lévi nevű vámost a vámnál ülni. Azt mondta neki: »Kövess engem!« ²⁸ Erre az otthagyt mindent, fölkel és követte őt. ²⁹ Lévi ezután nagy lakomát készített neki a házában. Nagy sereg vámos és még sokan mások is ültek velük az asztalnál. ³⁰ A farizeusok és az írástudók felháborodva megkérdezték a tanítványait: »Miért esztek és isztok a vámosokkal és bűnösökkel?« ³¹ Jézus ezt válaszolta nekik: »Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. ³² Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket a bűnbánatra.«

Kérdés a böjtről 33 Azok pedig így szóltak hozzá: »János tanítványai sokat böjtölnek és imádkoznak, ugyanígy a farizeusokéi is, a tieid pedig esznek és isznak.« 34 Ezt válaszolta nekik: »Böjtre tudjátok-e fogni a násznépet, amíg velük van a vőlegény? 35 Eljönnek azonban azok a napok, amikor elveszik tőlük a vőlegényt; akkor majd böjtölnek, azokban a napokban.« 36 És példázatot is mondott nekik: »Senki sem hasít új ruhából foltot, hogy azt ócska ruhára varrja; különben az újat is elszakítja, és az ócskához sem való az új folt. 37 És senki sem tölt új bort régi tömlőkbe; mert különben az új bor szétszakítja a tömlőket, és kifolyik az is, meg a tömlők is tönkremennek. 38 Az új bort új tömlőkbe kell tölteni. 39 És senki, aki óbort ivott, újat nem kíván, mert azt mondja: `Jobb az ó'.«

---

* 12-16 *Mt 8,2-4; Mk 1,40-45* * 17-26 *Mt 9,1-8; Mk 2,1-12* * 21 A farizeusok már itt halállal fenyegetik Jézust a törvényre való utalással, amely szerint aki Istent káromolja, annak meg kell halnia. Jézus viszont olyan hatalmat tulajdonít magának, amellyel a zsidók szerint egyedül Isten rendelkezik: a bűnök megbocsátásának hatalmát. * 27-32 *Mt 9,9-13; Mk 2,13-17* * 31-32 Jézus szavaiban irónia rejtőzik, főleg a válasz második részében: a farizeusok ugyanis igazaknak tartották magukat. Úgy látszik azonban, hogy a gúnyt nem veszik észre, ahhoz túlságosan el vannak telve magukkal. * 33-38 *Mt 9,14-17; Mk 2,18-22*

Evangelium Szent Lukács szerint – 6. fejezet

Kalászszedés szombaton 1 Történt pedig, hogy szombaton, amikor a vetések közt járt, tanítványai tépdesték a kalászokat, és kezeikkel kimorzsolva megették. 2 A farizeusok közül egyesek azt mondták: »Miért teszitek azt, amit szombaton nem szabad?« 3 Jézus ezt felelte nekik: »Nem olvastátok, hogy mit tett Dávid, amikor éhezett, ő és akik vele voltak {1 sám 21,2-7}? 4 Miként ment be az Isten házába, hogyan vette el a kitett kenyereket, evett, és a vele levőknek is adott azokból, amelyeket nem szabad másnak megenni, csak egyedül a papoknak?« 5 Aztán hozzátette: »Az Emberfia ura a szombatnak.«

A béna meggyógyítása szombaton 6 Történt azután egy másik szombaton, hogy bement a zsinagógába és tanított. Volt ott egy ember, akinek a jobb keze elszáradt. 7 Az írástudók és a farizeusok pedig lesték, vajon gyógyít-e szombaton, hogy találjanak valamit, amivel vádolhatják. 8 Ő azonban ismerte gondolataikat, és így szólt a elszáradt kezű emberhez: »Kelj föl és állj a középre!« Az fölkelt és odaállt. 9 Azután Jézus ezt mondta nekik: »Kérdezlek titeket, szabad-e szombaton jól cselekedni vagy rosszat tenni, életet menteni vagy elveszíteni?« 10 Majd körülnézett mindnyájukon, és így szólt az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az megette, és meggyógyult a keze. 11 Azok erre esztelen haragra gerjedve arról kezdtek tanácskozni egymás közt, hogy mit cselekedjenek Jézussal.

A tizenkettő kiválasztása 12 Történt pedig azokban a napokban, hogy kiment a hegyre imádkozni, és az egész éjszakát Isten imáadásában töltötte. 13 Amikor megvirradt, magához hívta tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt. Ezeket elnevezte apostoloknak: 14 Simont, akit Péternek is nevezett, és Andrást, a testvérét, valamint Jakabot és Jánost, Fülöpöt és Bertalant, 15 Mátét és Tamást, Jakabot, Alfeus fiát és Simont, akit Zelótának neveznek, 16 Júdást, Jakab fiát, és iskarióti Júdást, aki áruló lett.

Jézus és a tömeg 17 Majd lement velük és megállt egy sík helyen. Vele volt tanítványainak egy nagy csoportja és hatalmas népsokaság egész Júdeából, Jeruzsálemből, Tírusz és Szidon tengermellékéről, 18 akik eljöttek, hogy hallgassák őt és meggyógyuljanak betegségeikből. Akiket pedig tisztátalan lelkek gyötörtek, meggyógyultak. 19 Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és meggyógyította mindnyájukat.

Jézus beszédeinek gyűjteménye 6,20-49

Boldogságok és Jajok 20 Akkor szeméit tanítványaira emelte, és így szólt:

»Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa.

21 Boldogok vagytok, akik most éheztek, mert kielégítenek benneteket.

Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok.

22 Boldogok lesztek, amikor gyűlölnék titeket az emberek, amikor kirekesztenek és szidalmaznak, és kivetik neveteket mint gonoszt az Emberfiáért. 23 Örüljétek azon a napon és vigadjatok, mert íme, nagy a ti jutalmatok a mennyben! Hiszen atyáik éppen így cselekedtek a prófétákkal.

24 De jaj nektek, gazdagok, mert megkaptátok vigasztalástokat!

25 Jaj nektek, akik most jóllaktatok, mert éhezni fogtok!

Jaj nektek, akik most nevettek, mert majd gyászoltok és sírtok!

26 Jaj nektek, amikor mindenki magasztal titeket, mert atyáik éppen így cselekedtek a hamis prófétákkal!

Az ellenségszeretet 27 Nektek viszont, akik hallgattok engem, azt mondom: Szeressétek ellenségeiteket! Tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket. 28 Áldjátok azokat, akik átkoznak benneteket, és imádkozzatok azokért, akik gyaláznak titeket. 29 Annak, aki arcul üt téged, tartsd oda a másikat is; és attól, aki a köntösödet elveszi, ne tagadd meg az ingedet sem. 30 Adj mindenkinek, aki kér tőled; és ha valaki elveszi, ami a tiéd, vissza ne kérd. 31 Amint akarjátok, hogy cselekedjenek veletek az emberek, ti is hasonlóképpen cselekedjétek velük. 32 Ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, milyen jutalmat érdemeltek? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. 33 És ha azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, milyen jutalmat érdemeltek? Hisz ezt a bűnösök is megteszik. 34 És ha azoknak adtok kölcsön, akiktől reméletek, hogy visszakapjátok, milyen jutalmat érdemeltek? Hiszen a bűnösök is kölcsönöznek a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.

35 Szeressétek tehát ellenségeiteket! Tegyetek jót és kölcsönözzetek, semmit vissza nem várva; így nagy lesz a ti jutalmatok, és a Magasságbeli fiai lesztek, mert ő jószágos a hálátlanokhoz és gonoszokhoz is. 36 Legyetek tehát irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas!

Az ítékezés 37 Ne ítélezzetek, és titeket sem fognak elítélni! Ne ítéljetek el senkit, és benneteket sem fognak elmarasztalni! Bocsássatok meg, és bocsánatot fogtok nyerni! 38 Adjatok, és adnak majd nektek is: jó és tömött, megrázott és túláradó mértékkel adnak majd az öletekbe! Mert amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek!«

39 Hasonlatot is mondott nekik: »Vajon a vak vezethet-e vakot? Nem esnek-e mindketten verembe?

40 Nem nagyobb a tanítvány a mesterénél; valaki akkor tökéletes, ha olyan, mint a mestere.

41 Miért látod meg a szálkát testvéred szemében, a gerendát pedig, amely a te szemedben van, nem veszed észre? 42 És hogyan mondhatod testvérednek: `Testvér, hadd vegyem ki szemedből a szálkát', a te szemedben pedig nem látod a gerendát? Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát, és majd látni fogsz, hogy kivehesd a szálkát testvéred szeméből!

Az igaz vallásosság 43 Nincs jó fa, amely rossz gyümölcsöt terem; és nincs rossz fa, amely jó gyümölcsöt terem. 44 Mert minden fát gyümölcséről ismerünk meg. Tövisbokorról nem szednek fügét, sem a csipkebokorról nem szüretelnek szőlőt. 45 A jó ember jót hoz elő szívének jó kincséből, és a gonosz ember a gonoszból gonoszat hoz elő; mert a szív bőségéből szól a száj.

46 Miért mondjátok nekem: `Uram! Uram!', ha nem cselekszitek, amiket mondok?

A sziklára épített ház 47 Megmutatom nektek, kihez hasonló mindaz, aki hozzám jön, hallgatja szavaimat és megcselekszi azokat. 48 Hasonló a házépítő emberhez, aki mélyre leásott és az alapot kősziklára rakta. Amikor aztán jött az árvíz, nekiesett a háznak a folyó árja, de nem tudta megingatni, mert jól volt megépítve. 49 Aki pedig hallgatja, de nem cselekszi, hasonló ahhoz az emberhez, aki a házat alap nélkül, a földre építette. Amikor nekirontott az ár, mindjárt összeomlott, és nagy lett annak a háznak romlása.«

---

* 1-5 *Mt 12,1-8; Mk 2,23-28* * 6-11 *Mt 12,9-14; Mk 3,1-6* * 12-16 *Mt 10,1-4; Mk 3,13-19* * 15 »Zelóták«: szó szerint »buzgók«, a törvény megtartásáért fegyveresen küzdöttek, vö. 1 Makk 2,26. * 17-19 *Mt 4,23-25; 12,15k; Mk 3,7-12* * 27-36 *Mt 5,38-48* * 43-45 *Mt 7,16-21; 12,33-35* * 47-49 *Mt 7,24-27*

Evangelium Szent Lukács szerint – 7. fejezet

Jelek és mondások: 7,1-9,50

A kafarnaumi százados 1 Miután ezeket a beszédeket a nép hallatára mind befejezte, bement Kafarnaumba. 2 Egy százados egyik szolgája pedig, aki annak nagyon kedves volt, halálos betegen feküdt. 3 Mivel hallott Jézusról, elküldte hozzá a zsidók véneit, és kérte őt, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg a szolgáját. 4 Azok pedig, amikor odaértek Jézushoz, nagyon könyörögtek: »Méltó arra, hogy megtedd ezt neki, 5 mert szereti nemzetünket, és a zsinagógát is ő építtette nekünk.« 6 Jézus tehát velük ment. Amikor már nem messze volt a háztól, a százados elküldte hozzá barátait, ezekkel a szavakkal: »Uram! Ne fáradj, mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj. 7 Éppen ezért nem is tartottam magamat méltónak, hogy hozzád menjek; hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul a szolgám. 8 Mert én is hatalom alatt álló ember vagyok, s katonák vannak alattam; és ha azt mondom az egyiknek: 'Menj', elmegy; vagy a másikkal: 'Gyere', odajön; és a szolgámnak: 'Tedd ezt', megteszi.« 9 Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott. Megfordult, és így szólt az őt követő sokasághoz: »Mondom nektek: még Izraelben sem találtam ekkora hitet!« 10 A küldöttek pedig, amikor hazatértek, egészségben találták a szolgát.

A naimi ifjú feltámasztása 11 Történt pedig, hogy ezután egy Naim nevű városba ment, és vele mentek tanítványai és nagy népsokaság. 12 Mikor a város kapujához közeledett, íme, egy halottat vittek ki, egy özvegyasszony egyetlen fiát, és a város sok lakosa kíséerte. 13 Amikor meglátta őt az Úr, megesett rajta a szíve, és ezt mondta neki: »Ne sírj!« 14 Majd odament, és megérintette a hordágyat. Erre azok, akik vitték, megálltak. Ezt mondta: »Ifjú! Mondom neked: kelj föl!« 15 A halott pedig felült és beszélni kezdett. Ekkor átadta őt anyjának {1 Kir 17,23}. 16 Mindnyájukat elfogta a félelem, és így dicsőítették Istent: »Nagy próféta támadt közöttünk!« És: »Isten meglátogatta az ő népét!«. 17 Az eset híre elterjedt egész Júdeában, és mindenütt a környéken.

Keresztelő János kérdése 18 Mindezeket hírül vitték Jánosnak a tanítványai. 19 János erre magához hívott tanítványai közül kettőt, és elküldte őket Jézushoz, hogy kérdezzék meg: »Te vagy-e az Eljövendő, vagy más várjunk?« 20 Amikor ezek a férfiak odaértek hozzá, így szóltak: »Keresztelő János küldött minket hozzád, hogy kérdezzünk meg: 'Te vagy-e az Eljövendő, vagy más várjunk?'« 21 Éppen abban az órában sok embert megszabadított betegségétől, szenvedésétől és a gonosz lelkektől, és sok vaknak visszaadta a szeme világát. 22 Ezt felelte nekik: »Menjetek, vigyétek hírül Jánosnak, amit láttatok és hallottatok: *a vakok látnak, a sánták járnak, a leprások megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak föltámadnak, a szegényeknek hirdetik az evangéliumot* {1z 26,19; 29,18; 35,5-6; 61,1}. 23 Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.«

Jézus Keresztelő Jánosról 24 Miután János követői elmentek, elkezdett Jánosról beszélni a tömegnek: »Miért mentetek ki a pusztába, mit akartatok látni? Széltől lengetett nádat? 25 Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Finom ruhákba öltözött embert? Íme, akik drága ruhában és kényelemben élnek, a királyi palotákban vannak. 26 Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Prófétát? Igen, mondom nektek: prófétánál is nagyobb. 27 Ő az, akiről írva van:

*Íme, elküldöm angyalomat színed előtt,
aki elkészíti előtted utadat'* {Kiv 23,20; Mal 3,1}.

28 Mondom nektek: Asszonyok szülőttei között nincs nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb Isten országában, az is nagyobb nála. 29 Az egész sokaság, amely őt hallotta, s a városok is, igaznak vallották Istent azzal, hogy megkeresztelkedtek János keresztségével. 30 De

a farizeusok és a törvénytudók meghiúsították Isten szándékát önmagukban, és nem vették fel az ő keresztségét.

31 Ugyan kihez is hasonlítsam ezt a nemzedéket? Kihez hasonlók ők? 32 Hasonlók a piacon üldögélő gyermekekhez, akik így kiáltoznak egymásnak:

'Furulyáztunk nektek, de nem táncoltatok,
siratót énekeltünk, de nem sírtatok!'

33 Mert eljött Keresztelő János, kenyeret nem eszik és bort nem iszik, és azt mondjátok: 'Ördöge van!' 34 Eljött az Emberfia, eszik és iszik, és azt mondjátok: 'Íme, a falánk és borissza ember, a vámosok és bűnösök barátja!' 35 De a bölcsességet igazolja annak minden fia.«

Jézus és a bűnös asszony 36 Egy farizeus meghívta, hogy egyen nála. Bement a farizeus házába és asztalhoz telepedett. 37 És íme, egy bűnös asszony a városból, amint megtudta, hogy a farizeus házában étkeznek, kenetet hozott egy alabástrom edényben. 38 Megállt hátul a lábainál, sírva fakadt, elkezdte könnyeivel öntözni a lábait, és megtörölte hajával, csókolgatta a lábait, és megkente a kenettel.

39 Amikor a farizeus, aki meghívta, látta ezt, így szólt magában: »Ha ez próféta volna, bizonyára tudná, kicsoda és miféle asszony ez, aki őt érinti, vagyis hogy bűnös.« 40 Jézus ezt válaszolta neki: »Simon! Mondanék neked valamit.« Az így szólt: »Mester, szólj!« 41 »Két adósa volt egy hitelezőnek. Az egyik ötszáz dénárral tartozott, a másik ötvennel. 42 Nem lévén nekik miből megfizetni, elengedte mind a kettőnek. Melyik fogja őt közülük jobban szeretni?« 43 Simon ezt felelte: »Úgy vélem, az, akinek többet engedett el.« Ő pedig ezt mondta neki: »Helyesen ítéltél.« 44 Majd az asszony felé fordulva ezt mondta Simonnak: »Látod ezt az asszonyt? Bejöttem a házába, és nem adtál vizet lábaimra; ez meg könnyeivel öntözte lábaimat, és a hajával törölte meg. 45 Csókot nem adtál nekem; ez meg, amióta bejött, nem szűnt meg csókolgatni lábaimat. 46 Olajjal nem kentet meg fejemet; ez meg kenettel kente meg a lábaimat. 47 Azért mondom neked: Sok bűne bocsánatot nyert, mert nagyon szeretett. Akinek keveset bocsátanak meg, kevésbé szeret.« 48 Aztán így szólt az asszonyhoz: »Bocsánatot nyertek bűneid.« 49 Erre az asztaltársak ezt kezdték mondogatni magukban: »Kicsoda ez, hogy még a bűnöket is megbocsátja?« 50 Ő pedig így szólt az asszonyhoz: »A hited megmentett téged; menj békével.«

---

* 1-8 Máténál ebben a történetben maga a százados megy oda Jézushoz. Szem előtt kell azonban tartanunk a Keleten általános felfogást ill. beszédmódot, mely a tetteket nem a cselekvőnek, hanem a tettek elrendelőjének tulajdonítja. A küldöttek csak azt mondják, amit a százados parancsolt, így az üzenet is tőle származik, a hit is őbenne van meg. * 1-10 **Mt 8,5-13; Jn 4,46-53** * 18-23 **Mt 11,2-6** * 18-23 János azoktól a tanítványoktól értesült Jézus tetteiről, akik bebörtönzése után is kitartottak mellette. Őket kérte meg, hogy kérdését közvetítsék, nem mintha maga kételkedett volna Jézus Messiás-voltában, hanem hogy hallhassák magának Jézusnak a vallomását. * 24-35 **Mt 11,7-19** * 36-50 **Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Jn 12,3-8**

Evangelium Szent Lukács szerint – 8. fejezet

Asszonyok Jézus kíséretében 1 Történt azután, hogy bejárta a városokat és a falvakat, prédikálta és hirdette az Isten országának evangéliumát. Vele volt a tizenkettő, 2 és néhány asszony, akiket meggyógyított a gonosz lelkektől és a betegségekből: Mária, akit Magdolnának hívnak, akiből hét ördög ment ki, 3 és Johanna, Kúzának, Heródes helytartójának a felesége, valamint Zsuzsanna, és sokan mások, akik segítették őt vagyonukból.

Példabeszéd a magvetőről 4 Mikor pedig nagy tömeg gyűlt egybe, és a városokból özönlöttek hozzá, a következő példabeszédet mondta: 5 »Kiment a magvető magot vetni. Amint vetett, az egyik mag az útfélre esett. Ezt eltaposták, és az ég madarai felszedeggették. 6 A másik sziklára esett. Ez kikelt, de aztán elszáradt, mert nem volt nedvessége. 7 A másik a tövisek közé esett. A tövisek is felnöttek vele, és elfojtották. 8 De egy másik a jó földbe estek. Kikelt és százszoros termést hozott.« Amikor ezt elmondta, felkiáltott: »Akinnek van füle a hallásra, hallja meg!«

A példabeszédek értelme és célja 9 Tanítványai megkérdezték őt, hogy mit jelent ez a példabeszéd. 10 Ő ezt mondta nekik: »Nektek adatott, hogy megismerjétek Isten országának titkait, másoknak csak példabeszédekben, hogy *nézzvén ne lássanak, és hallván ne értsenek* {1z 6,9}.

A magvetőről szóló példabeszéd magyarázata 11 Ez tehát a példabeszéd: A mag Isten ígéje. 12 Az útfélre hullott magok azok, akik hallgatják, de azután eljön az ördög, és kiveszi az ígét szívéből, nehogy higgyenek és üdvözljenek. 13 A kősziklára hullott magok azok, akik, amikor hallják, örömmel fogadják az ígét, de nincs gyökerük; egy ideig hisznek, a kísértés idején azonban elpártolnak. 14 A tövisek közé hullott magok azok, akik hallgatják, de az élet gondjai, gazdagsága és gyönyörűségei később elfojtják bennük az ígét, és gyümölcsöt nem teremnek. 15 Amelyik pedig jó földbe esett, azokat jelenti, akik tiszta és jó szívvel hallgatják az ígét, megtartják, és gyümölcsöt hoznak állhatatosan.

Az ige meghallása 16 Senki, aki lámpát gyújt, nem borítja azt le egy edénnyel, sem ágy alá nem rejti, hanem a tartóra teszi, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. 17 Mert semmi nincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne jutna, sem eltitkolva, ami ki ne tudódnék és napfényre ne kerülne. 18 Figyeljetez tehát, hogyan hallgatjátok! Mert akinek van, annak még adnak; akinek pedig nincsen, attól még azt is elveszik, amiről azt gondolja, hogy az övé.«

Jézus igazi rokonai 19 Odajöttek hozzá az anyja és testvérei, de nem juthattak hozzá a sokaság miatt. 20 Szóltak neki: »Anyád és testvéreid kinn állnak, látni akarnak téged.« 21 Ő azonban ezt felelte nekik: »Azok az én anyám és testvéreim, akik Isten ígését hallgatják és megcselekszik.«

A vihar lecsendesítése 22 Történt pedig egy napon, hogy beszállt egy bárkába tanítványaival együtt, és azt mondta nekik: »Keljünk át a tó túlsó partjára!« Elindultak. 23 Amíg hajóztak, ő elaludt. Közben heves szélvész támadt a tavon, úgyhogy már-már elmerültek és veszélyben voltak. 24 Ekkor odamentek hozzá és felébresztették: »Mester, Mester! Elveszünk!« Ő pedig felkelt, parancsolt a szélnek és a víz hullámainak, mire azok megszűntek és lecsendesedtek. 25 Aztán így szólt hozzájuk: »Hol van a ti hitetek?« Azok pedig félelemmel eltelve csodálkoztak, és ezt mondogatták egymásnak: »Ki ez, hogy még a szélnek és tengernek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki?«

A gerázai megszállott meggyógyítása 26 Azután kikötöttek a gerázaiak földjén, amely Galileával átellenben van. 27 Amint kilépett a partra, egy férfi jött eléje a városból, akiben ördögök voltak, és már régóta nem vett magára ruhát, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban. 28 Amikor meglátta Jézust, leborult előtte, és hangosan fölkiáltott: »Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Isten Fia? Kérlek, ne gyötörj engem!« 29 Mert parancsolt a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből. Ugyanis már jó ideje hatalmába kerítette, láncokkal volt megkötözve, és bilincsekben őrizték, de elszaggatta a kötelekeket, s az ördög a pusztába űzte. 30 Jézus ekkor megkérdezte: »Mi a neved?« Azt felelte: »Légió«, mert sok ördög szállta meg. 31 Arra kérték, ne azt parancsolja, hogy a mélységbe menjenek.

32 Volt ott egy nagy disznócsorda, a hegyen legelészett. Kérték őt, engedje meg, hogy azokba menjenek. Megengedte nekik. 33 Az ördögök erre kimentek, megszállták a disznókat, mire a csorda lerohant a meredeken a tóba, és belefűlt. 34 A kondások, látva, hogy mi történt, elfutottak, és hírül vitték ezt a városba és a falvakba. 35 Az emberek kimentek, hogy lássák a történeteket. Amikor Jézushoz értek, ott találták azt az embert, akit az ördögök elhagytak, felöltözve és ép ésszel, amint ott ült Jézus lábainál, és félelem fogta el őket. 36 Azok pedig, akik látták, elbeszélték nekik, hogyan szabadult meg az, akit az ördög zaklatott. 37 Ekkor a gerázaiak földjének egész lakossága arra kérte őt, hogy távozzék el tőlük; mert nagy félelem vett erőt rajtuk. Ő pedig bárkába szállt és visszatért. 38 Az a férfi pedig, akiből kimentek az ördögök, megkérte, hogy vele lehessen. De Jézus elküldte őt ezekkel a szavakkal: 39 »Térj csak vissza házádba, és beszéld el, milyen nagy dolgot cselekedett veled az Isten.« Az be is járta az egész várost, és hirdette, milyen nagy dolgot cselekedett vele Jézus.

Jairus lányának feltámasztása és egy beteg asszony meggyógyítása 40 Amikor Jézus visszatért, tömeg fogadta őt, mert mindnyájan vártak rá. 41 És íme, jött egy Jairus nevű férfi, aki a zsinagóga elöljárója volt, és Jézus lábaihoz borulva kérte őt, hogy jöjjön a házába, 42 mert egyetlen lánya, aki mintegy tizenkét esztendő volt, haldoklik. Amíg ment, majdnem agyonnyomta őt a tömeg. 43 Közben egy asszony, aki tizenkét esztendeje vérfolyásban szenvedett, és az orvosokra költötte minden vagyonát, de egyik sem tudta meggyógyítani, 44 odament hozzá hátulról, és megérintette a ruhája szegélyét. Rögtön megállt a vérfolyása. 45 Jézus így szólt: »Ki érintett meg engem?« Amikor mindnyájan tagadták, Péter így szólt: »Mester! A tömeg szorongat és lökdös téged.« 46 Jézus ezt felelte: »Valaki megérintett, mert éreztem, hogy erő ment ki belőlem.« 47 Ekkor az asszony látta, hogy nem maradt titokban. Remegve jött elő, a lábai elé borult, és bevallotta az egész nép előtt, hogy miért érintette meg őt, és hogy hogyan gyógyult meg azonnal. 48 Ő erre azt mondta neki: »Leányom! A hited meggyógyított téged! Menj békével!«

49 Még beszélt, amikor odajött valaki a zsinagóga vezetőjének házából, és azt mondta: »A lányod meghalt, ne fáraszd tovább a Mestert!« 50 Jézus azonban, amikor meghallotta ezt, így szólt hozzá: »Ne félj, csak higgy, és megmenekül!« 51 Mikor pedig a házba érkezett, senki másnak nem engedte meg, hogy bemenjen vele, csak Péternek, Jakabnak és Jánosnak, és a lány apjának és anyjának. 52 Mindnyájan sírtak és jajgattak a leány miatt. Ő így szólt hozzájuk: »Ne sírjatok! Nem halt meg a leány, csak alszik.« 53 Azok kinevették, mert tudták, hogy meghalt. 54 De ő megfogta a lány kezét, és hangosan felkiáltott: »Kislány, kelj föl.« 55 Erre visszatért a lány lelke, és rögtön fölkel. Ekkor szólt, hogy adjanak neki enni. 56 A szülei nagyon elcsodálóztak; ő pedig megparancsolta nekik, hogy senkinek se mondják el, ami történt.

---

* 4-8 *Mt 13,1-9; Mk 4,1-9* * 9-10 *Mt 13,10-17; Mk 4,10-12* * 11-15 *Mt 13,18-23; Mk 4,13-20* * 16-18 *Mk 4,21-25* * 19-21 *Mt 12,46-50; Mk 3,31-35* * 22-25 *Mt 8,18.23-27; Mk 4,35-41* * 26-39 *Mt 8,28-34; Mk 5,1-20* * 40-56 *Mt 9,18-26; Mk 5,21-43*

Evangelium Szent Lukács szerint – 9. fejezet

A tizenkettő küldetése ¹ Ezután összehívta a tizenkét apostolt, erőt és hatalmat adott nekik minden ördög felett, és a betegségek gyógyítására. ² Majd elküldte őket, hogy hirdessék az Isten országát, és gyógyítsák meg a betegeket. ³ Azt mondta nekik: »Semmit se vigyetek az útra, se botot, se táskát, se kenyeret, se pénzt, és két ingetek se legyen! ⁴ Amelyik házba betértek, ott maradjatok, és onnan induljatok tovább! ⁵ Ha pedig valahol nem fogadnak be titeket, a várost elhagyva, még lábatok porát is rázzátok le biztonságul ellenük!« ⁶ Útra keltek tehát, bejárták a falvakat, hirdették az evangéliumot, és gyógyítottak mindenütt.

Vélemények Jézusról ⁷ Heródes negyedes fejedelem hallott mindenről, ami történt, és zavarban volt, mivel egyesek azt mondták: ⁸ »János támadt fel a halálból«, némelyek pedig, hogy »Illés jelent meg«, mások meg: »a régi próféták közül támadt fel valamelyik«. ⁹ Ekkor Heródes azt mondta: »Jánost lefejeztettem; kicsoda tehát ez, akiről ilyeneket hallok?« És látni akarta őt.

A tanítványok visszatérése; a kenyérszaporítás ¹⁰ Az apostolok visszatértek, és elbeszéltek neki mindazt, amit cselekedtek. Azután velük együtt elvonult külön egy Betszaidának nevezett város közelébe. ¹¹ Amikor a tömeg ezt megtudta, utánament. Ő magához engedte őket, beszélt nekik Isten országáról, és azokat, akiknek gyógyulásra volt szükségük, meggyógyította. ¹² A nap azonban már lemenőben volt, ezért a tizenkettő odament hozzá, és azt mondták neki: »Bocsásd el a tömeget, hogy a környékbeli falvakba és tanyákra menjenek, szállást vegyenek és ennivalót keressenek, mert itt pusztaságban vagyunk.« ¹³ Ő azonban azt mondta nekik: »Ti adjatok nekik enni!« Azok ezt felelték: »Nincs több, mint öt kenyérünk és két halunk, hacsak nem megyünk el mi, és nem veszünk ételmet ennek az egész népnek.« ¹⁴ A férfiak ugyanis mintegy ötezren voltak. Ekkor azt mondta tanítványainak: »Telepítsétek le őket ötvenes csoportokban!« ¹⁵ Úgy is tettek, és letelepítették valamennyit. ¹⁶ Akkor fogta az öt kenyeret és a két halat, az égre tekintett, megáldotta, megtörte, és tanítványainak adta, hogy adják a tömegnek. ¹⁷ Mindnyájan ettek és jóllaktak. Azután fölszedték, amit meghagytak: tizenkét kosár kenyérdarabot.

Péter vallomása; Jézus első jövendölése a szenvedésről és a feltámadásról ¹⁸ Történt egyszer, hogy amikor egyedül imádkozott, és a tanítványok is vele voltak, megkérdezte őket: »Kinek tart engem a tömeg?« ¹⁹ Ők ezt felelték: »Egyesek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, mások pedig azt tartják, hogy a korábbi próféták közül támadt fel valaki.« ²⁰ Azután megkérdezte tőlük: »Hát ti kinek tartotok engem?« Simon Péter válaszolt: »Az Isten Krisztusának.« ²¹ Ő pedig rájuk parancsolt, és meghagyta, hogy ezt senkinek se mondják el, és így szólt: ²² »Az Emberfiának sokat kell szenvednie, el kell, hogy vessék a vének, a papi fejedelmek és az írástudók, meg kell, hogy öljék, és harmadnapra föl kell támadnia.«

Jézus követése; az önmegtagadás ²³ Azután mindenkihez szólt: »Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét minden nap, és kövessen engem. ²⁴ Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt; aki pedig elveszíti életét értem, megmenti azt. ²⁵ Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, önmagát pedig elveszíti, vagy magára nézve kárt vall? ²⁶ Mert aki szégyell engem és az én igéimet, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor majd eljön a maga, az Atya és a szent angyalok dicsőségében. ²⁷ Igazán mondom nektek: vannak az itt állók között egyesek, akik nem ízelelik meg a halált, amíg meg nem látják Isten országát.«

Jézus színeváltozása 28 Történt pedig e beszéd után mintegy nyolc nappal, hogy maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és felment a hegyre imádkozni. 29 Miközben imádkozott, arcának színe elváltozott, a ruházata fehér lett és fényben sugárzó. 30 És íme, két férfi beszélgetett vele, Mózes és Illés, 31 akik dicsőségben megjelentek, és beszéltek az ő eltávozásáról, amelyet Jeruzsálemben készült beteljesíteni. 32 Pétert és a vele lévőket elnyomta az álom. Amikor felébredtek, látták dicsőségét, és a két férfit, akik ott álltak vele. 33 És történt, hogy amikor eltávoztak tőle, Péter ezt mondta Jézusnak: »Mester! Jó nekünk itt lenni! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!« Nem tudta ugyanis, hogy mit mond. 34 Amíg ezeket mondta, felhő szállt le, és elborította őket. Amint a felhőbe jutottak, félelem fogta el őket. 35 A felhőből szózat hallatszott: »Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok« (Mt 18,15; Lk 42,1). 36 Mikor a szózat elhangzott, Jézus ismét egyedül volt. Ők pedig hallgattak, és senkinek sem szóltak azokban a napokban mindarról, amit láttak.

Egy megszállott ifjú meggyógyítása 37 Történt pedig a következő napon, hogy amint lementek a hegyről, nagy tömeg közeledett feléjük. 38 És íme, a tömegeből felkiáltott egy férfi: »Mester! Kérlek, tekints egyetlen fiamra, hiszen csak ő van nekem! 39 Íme, egy lélek ragadja meg őt, és hirtelen felkiált; úgy rángatja, hogy tajtékzik tőle, s ritkán hagy fel a gyötrésével. 40 Kértem tanítványaidat, hogy űzzék ki, de nem tudták.« 41 Jézus ezt felelte: »Ó, hitetlen és romlott nemzedék! Meddig legyenek még veletek és meddig tűrjelek titeket? Vezesd ide a fiadat!« 42 Alighogy előjött, odacsapta őt az ördög, és össze-vissza rángatta. Jézus azonban ráparancsolt a tisztátalan lélekre, meggyógyította a gyermeket, és visszaadta apjának. 43 Ekkor mindnyájan elcsodálóztak Isten nagyságán.

Második jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról Mivel mindannyian csodálóztak azon, amit tett, ő így szólt tanítványaihoz: 44 »Jegyezzétek meg jól ezeket a szavakat: az Emberfiát az emberek kezébe adják.« 45 Ők azonban nem értették ezt a beszédet. El volt rejtve előlük, hogy fel ne fogják, de nem merték őt kérdezni e beszéd felől.

A tanítványok vetélkedése 46 Azután felmerült köztük a kérdés, hogy ki a nagyobb közülük. 47 Jézus, aki ismerte szívük gondolatát, odahívott egy gyermeket, maga mellé állította, 48 és azt mondta nekik: »Aki befogadja ezt a gyermeket az én nevemben, engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. Mert aki a legkisebb mindnyájatok között, az a legnagyobb.«

Az idegen csodatevő 49 Ekkor János így szólt: »Mester! Láttunk valakit, aki a te nevedben ördögöket űzött, és megtiltottuk neki, mert nem követ téged velünk együtt.« 50 Jézus azt felelte neki: »Ne tiltsátok meg; mert aki nincs ellenetek, veletek van.«

A JERUZSÁLEMBE VEZETŐ ÚTON: 9,51-19,27

Az igaz tanítványok: 9,51-13,21

A szamaritánusok ellenségeskedése 51 Történt pedig, hogy amikor közeledtek felvételének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembé megy. 52 Követeket küldött maga előtt, akik el is indultak, és a szamaritánusok egyik helységébe érkeztek, hogy szállást készítsenek neki. 53 Azok azonban nem fogadták be, mert Jeruzsálembé szándékozott menni. 54 Ennek láttára tanítványai, Jakab és János ezt mondták: »Uram! Akarod-e, hogy kérjük, szálljon le tűz az égből, és eméssze meg őket?« (1 Kir 1,10). 55 De ő hozzájuk fordulva megfeddte őket, 56 és elmentek egy másik faluba.

Jézus követése 57 Amint mentek az úton, valaki azt mondta neki: »Követlek téged, bárhová mész!« 58 Jézus azt felelte neki: »A rókáknak odujuk van, az ég madarainak pedig fészük, az Emberfiának azonban nincs hová lehajtania a fejét.« 59 Egy másiknak ezt mondta: »Kövess engem!« Az így felelt: »Uram! Engedd meg, hogy előbb elmenjek, és eltemessem apámat!« 60 Jézus ezt válaszolta neki: »Hagyd a holtakra, hadd temessék el halottaikat; te pedig menj, hirdesd az Isten országát!« 61 Egy másik is mondta: »Uram! követlek; de engedd meg, hogy előbb búcsút vegyek házam népétől!« 62 Jézus azt felelte neki: »Aki kezét az ekére teszi és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.«

---

* 1-6 *Mt 10,1.5-14; Mk 6,7-13* * 7-9 *Mt 14,1k; Mk 6,14-16* * 10-17 *Mt 14,13-21; Mk 6,30-44; Jn 6,1-13* * 18-22 *Mt 16,13-21; Mk 8,27-31* * 23-27 *Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1* * 25 »Igen, elhangzott a figyelmeztetés, hogy mi haszna van belőle az embernek, ha megszerzi akár az egész világot is, de önmagát elveszíti. Az új föld várásának mégsem szabad csökkentenie, hanem inkább fokoznia kell a szorgoskodást, hogy szebb legyen a föld, hiszen itt van növekedőben az új emberi család közössége, amely némiképp már sejteti az eljövendő világ körvonalait. Ezek szerint a földi haladást gondosan meg kell ugyan különböztetnünk Krisztus országának növekedésétől, ez a haladás mégis sokat jelent az Isten országa szempontjából.« (GS, 39) * 28-36 *Mt 17,1-9; Mk 9,2-8* * 37-43a *Mt 17,14-21; Mk 9,14-29* * 43b-45 *Mt 17,22k; Mk 9,30-32* * 46-48 *Mt 18,1-5; Mk 9,33-37* * 49-50 *Mk 9,38-41* * 57-60 *Mt 8,18-22* * 57-62 Jézus három szava jelzi azt a három feltételt, amelynek meg kell felelnie annak, aki őt követi: szabaddá lenni a kényelmes életfeltételektől, feladni az aggodalmaskodást, és szívünkben első helyre tenni őt. Csak így lehet valaki alkalmas Isten országának szolgálatára.

Evangelium Szent Lukács szerint – 10. fejezet

A hetvenkét tanítvány küldetése ¹ Ezek után az Úr kiválasztott más hetvenkettőt, és elküldte őket kettesével maga előtt minden városba és helységbe, ahova menni készült. ² Azt mondta nekik: »Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratás Urát, küldjön munkásokat az aratásába. ³ Menjetek! Íme, úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé. ⁴ Ne vigyetek erszényt, se tarisznyát, se sarut, és az úton senkit se köszöntsetek. ⁵ Ha valamelyik házba bementek, először ezt mondjátok: `Békesség e háznak!' ⁶ Ha a békesség fia lakik ott, rászáll a ti békességetek; ha pedig nem, visszazáll rátok. ⁷ Maradjatok ugyanabban a házban, egyétek és igyátok, amijük van, mert méltó a munkás a maga bérére. Ne járjatok házról-házra. ⁸ Ha valamelyik városba betértek, és ott befogadnak titeket, egyétek, amit elétek tesznek. ⁹ Gyógyítsátok meg az ott lévő betegeket, és mondjátok nekik: `Elközelgett hozzátok az Isten országa.' <sup>10</sup> Ha pedig egy városba betértek, és nem fogadnak be titeket, menjetek ki az utcára, és mondjátok: <sup>11</sup> `Még a port is lerázzuk nektek, amely a ti városotokban lábainkra tapadt; tudjátok meg azonban, hogy elközelgett az Isten országa.' ¹² Mondom nektek: Szodomának könnyebb lesz a sorsa azon a napon, mint annak a városnak.

Ítélet a hitetlen városok fölött ¹³ Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betszaida! Mert ha Tíruszban és Szidonban történtek volna a bennetek végbement csodák, már régen zsákban és hamuban ülve tartottak volna bűnbánatot. ¹⁴ De Tírusznak és Szidonnak könnyebb lesz a sorsa az ítéleten, mint nektek.

¹⁵ És te, Kafarnaum! *Vajon az égig fogsz emelkedni? Az alvilágba süllyedsz!* {Lk 14,13,15}

¹⁶ Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg; aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki engem küldött.«

A tanítványok jutalma ¹⁷ Amikor a hetvenkettő visszatért, örömmel mondták: »Uram! Még az ördögök is engedelmeskednek nekünk a te nevedben!« ¹⁸ Ő azt felelte nekik: »Láttam a sátánt: mint a villám, úgy zuhant le az égből. ¹⁹ Íme, hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok, s minden ellenséges hatalmon, és semmi sem fog ártani nektek. ²⁰ De ne annak örüljétek, hogy a lelkek engedelmeskednek nektek, hanem annak örüljétek, hogy nevetek fel van írva a mennyekben.«

Jézus hálát ad az Atyának ²¹ Abban az órában Jézus felujjongott a Szentlélekben, és így szólt: »Áldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elől, és feltártad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett neked. ²² Atyám mindent átadott nekem. Senki sem tudja, hogy ki a Fiú, csak az Atya; és azt sem, hogy ki az Atya, csak a Fiú, és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.«

A tanítványok boldogsága ²³ Majd külön a tanítványaihoz fordulva ezt mondta: »Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok. ²⁴ Mert mondom nektek: sok próféta és király kívánta látni, amit ti láttok, és nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta.«

Az irgalmas samaritánus ²⁵ Ekkor fölállt egy törvénytudó, hogy próbára tegye, és így szólt: »Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« ²⁶ Ő ezt válaszolta neki: »Mi van írva a törvényben? Hogyan olvasod?« ²⁷ Az így felelt: »*Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, minden erődből és egész elmédből* {Mtörv 6,5}; *felebarátodat pedig, mint önmagadat*« {Lk 19,18}. ²⁸ Erre ő így szólt: »Helyesen feleltél! Tedd ezt, és élni fogsz.« ²⁹ De az igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézust: »De ki az én felebarátom?«

30 Jézus akkor így kezdett beszélni: »Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment, és rablók kezébe került. Azok kifosztották, véresre verték, majd félholtan otthagyták és eltávoztak. 31 Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé; látta, de továbbment. 32 Hasonlóképpen egy levita is, amikor ahhoz a helyhez ért és látta őt, elment mellette. 33 Arra ment egy samaritánus is. Amikor odaért hozzá és meglátta, megesett rajta a szíve. 34 Odalépett hozzá, olajat és bort öntött a sebeire, és bekötözte; azután föltette teherhordó állatára, elvitte egy fogadóba és ápolta. 35 Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadónak, és ezt mondta: 'Viseld gondját neki, és ha többet költenél, amikor visszatérek, megadom neked.' 36 Mit gondolsz, e három közül melyik lett a felebarátja annak, aki a rablók kezébe került?« 37 Az így felelt: »Az, aki irgalmasságot cselekedett vele.« Jézus erre azt mondta neki: »Menj, és te is hasonlóképpen cselekedjél!«

Mária és Márta 38 Történt pedig, hogy amikor továbbmentek, betért egy faluba, ahol egy Márta nevű asszony befogadta őt házába. 39 Volt neki egy Mária nevű húga, aki az Úr lábához ülve hallgatta szavait, 40 Márta pedig sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt, és így szólt: »Uram! Nem törődsz vele, hogy a húgom egyedül hagy engem szolgálni? Szólj már neki, hogy segítsen!« 41 Az Úr ezt válaszolta neki: »Márta, Márta! Sok mindenre gondod van és sok mindennel törődsz, 42 pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, és nem is veszíti el soha.«

---

* 2 *Mt 9,37k* * 13-15 *Mt 11,20-24* * 21-22 *Mt 11,25-27* * 23-24 *Mt 13,16k* * 25-28
Mt 22,35-40; Mk 12,28-31 * 38-42 *Jn 11,1; 12,1-3*

Evangelium Szent Lukács szerint – 11. fejezet

Az Úr imádsága ¹ Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott, és amint befejezte, tanítványai közül az egyik azt mondta neki: »Uram! Taníts meg minket imádkozni, ahogy János is megtanította tanítványait.« ² Erre azt válaszolta nekik: »Amikor imádkoztok, ezt mondjátok:

Atyánk! Szenteltessék meg a te neved,
jöjjön el a te országod!
³ Mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponta,
⁴ és bocsásd meg a bűneinket,
miképpen mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek,
és ne vígy minket kísértésbe.«

Példabeszéd a könyörgő barátáról ⁵ Azután így szólt hozzájuk: »Ha közületek valamelyiknek barátja van, és az odamegy hozzá éjfélkor, s azt mondja neki: 'Barátom! Adj nekem kölcsön három kenyeret, ⁶ mert egy barátom érkezett az útról hozzánk, és nincs mit adnom neki'; ⁷ a másik viszont belülről ezt feleli: 'Ne zavarj, az ajtó már be van zárva, gyermekeim is ágyban vannak velem együtt, nem kelhetek föl, hogy adjak neked!' ⁸ Mondom nektek: ha nem is kelne föl, hogy adjon neki azért, mert a barátja, mégis, alkalmatlankodása miatt fölkel, és ad neki annyit, amennyire szüksége van.

Bizalom az imádságban ⁹ Ezért mondom nektek: Kérjétek, és adni fognak nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek. ¹⁰ Mert mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtót nyitnak. ¹¹ Melyik az az apa közületek, aki, ha a fia halat kér, hal helyett kígyót ad neki? ¹² Vagy ha tojást kér, talán skorpiót nyújt neki? ¹³ Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja a Szentlelket mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle!«

Jézus önigazolása ¹⁴ Egyszer kiüzött egy ördögöt, amely néma volt. Amikor az ördög kiment, a néma megszólalt, a tömeg pedig elcsodálkozott. ¹⁵ De közülük néhányan így szóltak: »Az ördögök fejedelme, Belzebub által űzi ki az ördögöket.« ¹⁶ Mások pedig égi jelet kértek tőle, hogy kísértsek. ¹⁷ Ő azonban látta gondolataikat, és ezt mondta nekik: »Minden ország, amely önmagával meghasonlott, elpusztul, és ház házra omlik. ¹⁸ Ha tehát a sátán meghasonlott önmagával, hogyan állhat fenn az ő országa? Azt mondjátok, hogy én Belzebub által űzöm ki az ördögöket. ¹⁹ De ha én Belzebub által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Ők lesznek tehát a ti bíraitok. ²⁰ De ha én Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, biztosan érkezett hozzátok az Isten országa.

²¹ Amikor az erős fegyverrel őrzi a házát, biztonságban van a vagyona. ²² De ha nála erősebb jön, legyőzi őt, elveszi összes fegyverzetét, amelyben bízott, és elosztja zsákmányát.

²³ Aki nincs velem, ellenem van, s aki nem gyűjt velem, az szétszór.

A tisztátalan lelkekről ²⁴ Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken jár, és nyugalmat keres; mivel azonban nem talál, így szól: 'Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem'. ²⁵ Amikor megérkezik, kisöpörve találja azt és fölékesítve. ²⁶ Akkor elmegy, magához vesz hét más lelket, magánál gonoszabbakat, bemennek, és ott laknak. Annak az embernek az utóbbi állapota pedig rosszabb lesz az előzőnél.«

Isten szavának hallgatóiról ²⁷ Történt pedig, hogy amikor ezeket mondta, a tömegből felkiáltott egy asszony: »Boldog a méh, amely hordozott, és az emlők, amelyeket szoptál!« ²⁸ Erre ő azt mondta: »Inkább azok a boldogok, akik Isten szavát hallgatják, és megtartják azt!«

Jézus nem ad jelet 29 Amikor a tömeg összesereglett, így kezdett beszélni: »Ez a nemzedék gonosz nemzedék. Jelet kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás próféta jelét. 30 Mert amint Jónás jel volt a niniveiek számára, az Emberfia is az lesz ennek a nemzedéknek. 31 Dél királynője {1 Kir 10,1-10} felkel majd az ítéleten e nemzedék embereivel, és elítéli őket, mert ő eljött a föld széléről, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét, és íme, nagyobb van itt Salamonnál. 32 A ninivei férfiak felállnak majd az ítéleten e nemzedékkal, és elítélik, mert ők Jónás szavára bűnbánatot tartottak {Jón 3,5}; és íme, nagyobb van itt Jónásnál.

A világosságról és a szemről 33 Senki sem gyújt lámpát azért, hogy elrejtse, vagy a véka alá tegye, hanem a tartóra, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. 34 Tested világa a szemed: ha a szemed jó, az egész tested világos; ha pedig rossz, a tested is sötét. 35 Vigyázz tehát, hogy a világosság, amely benned van, sötétség ne legyen. 36 Ha tehát tested egészen világos, nincs benne semmi sötétség, egészen világos lesz, mint amikor a lámpa ragyogásával megvilágít téged.«

A farizeusok és írástudók megfeddése 37 Miközben beszélt, egy farizeus megkérte, hogy ebédeljen nála. Ő bement hozzá, és asztalhoz ült. 38 A farizeus pedig megütközött magában, amikor látta, hogy evés előtt nem mosott kezét. 39 Ekkor az Úr azt mondta neki: »Ti farizeusok ugye megtisztítjátok a pohár és tányér külsejét? A bensőtök azonban tele van rablással és gonosszággal. 40 Esztelenek! Aki a külsőt alkotta, nem az alkotta a bensőt is? 41 Ami bennetek van, abból adjatok alamizsnát, és akkor minden tiszta lesz számotokra. 42 De jaj nektek, farizeusok! Mert tizedet adtok a mentából, a rutából és minden veteményből, de elhanyagoljátok Isten ítéletét és szeretetét. Ezeket meg kellene tenni, és amazokat sem elhanyagolni. 43 Jaj nektek, farizeusok! Mert szeretitek a főhelyeket a zsinagógában, és a köszöntéseket a piacon. 44 Jaj nektek, mert olyanok vagytok, mint a jeltelen sírok, amelyek fölött emberek járnak, anélkül, hogy tudnának róla.«

45 Erre a törvénytudók közül az egyik ezt mondta neki: »Mester! Ha ezt mondd, minket is gyalázzol.« 46 Ő ezt felelte neki: »Jaj nektek is, törvénytudók! Mert elviselhetetlen terheket raktok az emberekre, magatok pedig egy ujjatokkal sem érintitek a terheket. 47 Jaj nektek, mert síremlékeket emeltek a prófétáknak, atyáitok pedig megölték őket. 48 Ezáltal tanúsítjátok, hogy egyetértetek atyáitok tetteivel; mert azok megölték őket, ti pedig a sírjaikat építitek. 49 Azért mondta Isten bölcsessége is: Prófétákat és apostolokat küldök hozzájuk, de közülük egyeseket megölnék és üldöznek, 50 hogy számon lehessen kérni e nemzedéktől minden próféta véréit, amelyet kiontottak a világ kezdetétől, 51 Ábel véréitől Zakariás véreig, aki az oltár és a templom között veszett el. Bizony, mondom nektek: számon fogják kérni mindezt ettől a nemzedéktől. 52 Jaj nektek, törvénytudók! Mert elvettétek a tudás kulcsát, magatok nem mentetek be, s a bemenőket is megakadályoztátok.«

53 Amikor kiment onnan, az írástudók és a farizeusok nagyon felháborodtak, és sok mindenről kezdték őt faggatni. 54 Azt lesték, hogy beszédeiben valamin rajtakapják.

---

* 1-4 **Mt 6,9-13** * 9-13 **Mt 7,7-11** * 12 Nem lehetetlen, hogy Jézus azért használ ilyen paradox képet, hogy a hallgatók figyelmét jobban felkeltse, és megkönnyítse gondolatainak megértését. * 14-23 **Mt 12,22-30; Mk 3,22-27** * 24-26 **Mt 12,43-45** * 28 Jézus nem utasítja vissza édesanyját, csak azt fejezi ki, hogy még az anyasága sem használt volna neki semmit, ha nem lett volna jó és hűséges (Aranyszájú Szt. János). Máriát dicsérik nagy méltósága miatt, de méginkább kiváló példaadásáért Isten akaratának elfogadásában. * 29-32 **Mt 12,38-42; Mk 8,11k** * 34-36 **Mt 6,22k** * 39-52 **Mt 23,1-36**

Evangelium Szent Lukács szerint – 12. fejezet

Óvás a farizeusok képmutatásától 1 Amikor olyan nagy tömeg gyűlt össze körülötte, hogy csaknem legázolták egymást, először csak a tanítványaihoz kezdett beszélni: »Óvakodjatok a farizeusok kovászatól, vagyis a képmutatástól. 2 Semmi sincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne jutna, és nincs olyan titok, ami ki ne tudódna. 3 Ezért amit sötétben mondatok, fényes nappal halljátok majd vissza, és amit a belső szobában fülbe súgatok, a háztetőkről fogják hirdetni.

Ne féljete! 4 Nektek, barátaimnak mondom: Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de semmi többet nem tehetnek. 5 Megmondom én nektek, kitől féljete: Féljete attól, akinek, miután megölt, hatalma van a kárhozatra vetni. Igen, mondom nektek: tőle féljete. 6 Öt verebet ugye két fillérért adnak? Isten mégsem feledkezik meg egyről sem közülük. 7 Nektek pedig még a fejete hajszálai is mind számon vannak tartva. Ne féljete tehát: sokkal értékesebbek vagytok ti akárhány verébnél.

8 Mondom pedig nektek: Aki megvall engem az emberek előtt, azt az Emberfia is megvallja majd Isten angyalai előtt. 9 Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt ő is megtagadja majd Isten angyalai előtt.

10 Ha valaki az Emberfia ellen szól, bocsánatot nyer; de aki a Szentlelket káromolja, annak nincs bocsánat.

11 Mikor pedig a zsinagógába, előljárók és hatóságok elé hurcolnak benneteket, ne aggódjatok azon, hogy hogyan és mivel védekezzetek, vagy mit mondjatok, 12 mert a Szentlélek megtanít benneteket abban az órában, hogy mit kell mondanotok.«

Példázat a gazdag hamis biztonságáról 13 Valaki megszólította a tömegeből: »Mester! Mondd testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget!« 14 Ő azt felelte neki: »Ember! Ki tett engem bírónak vagy végrehajtónak közöttetek?« 15 Aztán így szólt hozzájuk: »Vigyázzatok és őrizkedjete minden kapzsiságtól, mert nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete.« 16 Példabeszédet is mondott nekik: »Egy gazdag embernek a földje bőséges termést hozott. 17 Akkor így gondolkozott magában: 'Mit tegyek? Nincs hová gyűjtssem a termésemet.' 18 Majd azt mondta: 'Ezt fogom tenni: Lebontom magtárimat, nagyobbakat építek, és oda gyűjtöm minden termésemet és vagyonomat. 19 Azután azt mondom lelkemnek: 'Én lelkem! Van sok javad, sok esztendőre eltéve; nyugodjál, egyél, igyál, élvezd az életet!' 20 Isten azonban így szólt hozzá: 'Esztelen! Még az éjjel számon kérik tőled lelkedet. Kié lesz mindaz, amit szereztél?' 21 Így jár az, aki kincset gyűjt magának, és nem az Istenben gazdag.«

A gondok és a bizalom 22 Majd így szólt tanítványaihoz: »Ezért azt mondom nektek: Ne aggódjatok életetek miatt, hogy mit egyetek, se a testetek miatt, hogy mibe öltözzetek. 23 Az élet több az eledelnél, és a test a ruháznál. 24 Nézzéte a hollókat! Nem vetnek, nem aratnak, nincs kamrájuk, sem magtáruk, és az Isten táplálja őket. Mennyivel többet érte te akárhány madárnál! 25 Aggodalmaskodásával ki adhat közületek az életéhez akár egy arasznyit is? 26 Ha tehát a legkisebb dologra sem vagytok képesek, a többi miatt miért aggódtok? 27 Nézzéte a liliumokat, hogyan növekednek! Nem fonnak és nem szőnek; mégis, mondom nektek: Salamon teljes dicsőségében sem volt úgy öltözve, mint egy ezek közül. 28 Ha pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, Isten így ruházza, mennyivel inkább titeket, kicsinyhitűek! 29 Ne keresséte tehát, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, és ne nyugtalankodjatok, 30 mert ezeket a pogányok keresik a világban. Atyátok azonban tudja, hogy szükségetek van ezekre. 31 Ti keresséte csak az ő országát, és mindezt megkapjátok hozzá.

32 Ne félj, te kisdéd nyáj, mert úgy tetszett Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.

Az igazi kincsről 33 Adjátok el, amitek van, és adjátok oda adomány gyanánt; készítetek magatoknak el nem avuló erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem fér hozzá, és a moly meg nem rágja. 34 Mert ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is.

Példabeszéd a hűséges és a gonosz szolgáról 35 Legyen a csípőtök felövezve, a lámpásotok pedig meggyújtva. 36 Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukat várják, mikor visszatér a menyegzőről, hogy mihelyt jön és zörget, azonnal ajtót nyissanak neki. 37 Boldogok azok a szolgák, akiket az úr ébren talál, amikor megérkezik. Bizony, mondom nektek: felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, aztán megy, és kiszolgálja őket. 38 S ha a második őrváltáskor vagy a harmadik őrváltáskor jön, és így találja őket, boldogok azok a szolgák. 39 Azt is fontoljátok meg: ha tudná a házigazda, hogy melyik órában jön a tolvaj, nem engedné betörni a házába. 40 Ti is legyetek készen, mert amelyik órában nem is gondoljátok, eljön az Emberfia.«

41 Péter ekkor megkérdezte: »Uram! Nekünk mondd ezt a példabeszédet, vagy mindenkinek?« 42 Az Úr így válaszolt: »Mit gondolsz, ki az a hű és okos intéző, akit az úr a házanépe fölé rendel, hogy idejében kiadja részüket az élelemből? 43 Boldog az a szolga, akit ura ebben a munkában talál, amikor megérkezik. 44 Bizony, mondom nektek: minden vagyona fölé rendeli őt. 45 De ha ez a szolga azt mondja magában: 'Késik az én uram', és verni kezdi a szolgákat és szolgálókat, eszik-iszik és részegeskedik, 46 megjön annak a szolgának az ura azon a napon, amelyen nem várja, és abban az órában, amelyet nem ismer. Elkergeti őt, és a hűtlenek sorsára juttatja. 47 Az a szolga pedig, aki ismerte ura akarátát, és nem készült vagy nem cselekedett akarata szerint, sok verést fog kapni. 48 Aki pedig nem ismerte, és úgy tette azt, amiért büntetést érdemel, kevesebb verést kap. Mert attól, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni, és attól, akire sokat bíztak, többet fognak számon kérni.

Döntés Jézus mellett 49 Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre; s mennyire szeretném, ha már fellobbanna! 50 Keresztséggel kell megkeresztelkednem, és mennyire vágyom utána, amíg be nem teljesedik! 51 Azt gondoljátok talán: azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Mondom nektek: nem, hanem széthúzást. 52 Mert mostantól fogva ha öten lesznek egy házban, meghasonlanak, hárman kettő ellen, és ketten három ellen. 53 Meghasonlik az apa a fiával és *a fiú az apjával*; az anya a lányával és *a lány az anyjával*; az anyós a menyével és *a meny az anyósával*« {Mik 7,6}.

Az idők jelei 54 Ezután a tömeghez is szólt: »Amikor látjátok, hogy nyugatról felhő támad, mindjárt azt mondjátok: 'Jön az eső', és úgy is lesz; 55 amikor délről fúj a szél, azt mondjátok: 'Forróság lesz', és meglesz. 56 Képmutatók! Az ég és föld jeleiből tudtok következtetni, ezt az időt miért nem tudjátok hát megítélni? 57 Miért nem jöttök rá magatok, hogy mi az igazságos?

A kiengesztelődésről 58 Mikor pedig ellenfeleddel az elöljáróhoz mész, útközben igyekezz megegyezni vele, nehogy a bíróhoz hurcoljon, s a bíró átadja a börtönörnek, a börtönőr pedig tömlőcbe vessen. 59 Mondom neked, ki nem jössz onnan, míg az utolsó fillért is meg nem fizeted.«

---

* 2-3 *Mt 10,26k* * 4-12 *Mt 10,28-33* * 10 *Mt 12,32; Mk 3,29* * 11 *Mt 10,19; Mk 13,11* * 22-31 *Mt 6,25-33* * 33-34 *Mt 6,19-21* * 39-46 *Mt 24,43-51; Mk 13,33-37* * 49-53 *Mt 10,34-36* * 58-59 *Mt 5,25k*

Evangelium Szent Lukács szerint – 13. fejezet

Felhívás a megtérésre ¹Éppen abban az időben voltak ott néhányan, akik hírt hoztak neki azokról a galileaiakról, akiknek a vérét Pilátus az áldozatukéval vegyítette. ²Ő ezt felelte nekik: »Azt hiszitek, hogy ezek a galileaiak bűnösebbek voltak a többi galileainál, mivel mindezt elszenvedték? ³Mondom nektek: Nem! De ha nem tartotok bűnbánatot, mindnyájan ugyanígy elvesztek. ⁴Vagy az a tizennyolc, akire Sílóében rádőlt a torony, és megölte őket? Azt hiszitek, hogy vétkesebbek voltak minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? ⁵Mondom nektek: Nem! De ha nem tartotok bűnbánatot, mindnyájan ugyanígy elvesztek.«

⁶Aztán ezt a példabeszédet mondta: »Egy embernek volt egy fügefafa a szőlőjében. Kiment, gyümölcsöt keresett rajta, de nem talált. ⁷Ezért így szólt az intézőjéhez: 'Íme, három esztendeje, hogy ide járok, gyümölcsöt keresek ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki, miért foglalja hiába a földet?' ⁸De az így felelt neki: 'Uram! Hagyd meg még ebben az évben, amíg körülásom és megrágyázom, ⁹hátha gyümölcsöt hoz jövőre; ha pedig nem, akkor vágd ki.'«

Egy asszony meggyógyítása szombaton ¹⁰Egyszer valamelyik zsinagógában tanított szombaton. ¹¹És íme, volt ott egy asszony, akiben tizennyolc éve lakott a betegség lelke. Annyira meggörnyedt, hogy egyáltalán nem tudott felegyenesedni. ¹²Amikor Jézus meglátta, odahívta, és azt mondta neki: »Asszony! Megszabadultál betegségedtől.« ¹³Rátette a kezét, mire az rögtön felegyenesedett, és dicsőítette Istent.

¹⁴Ekkor megszólalt a zsinagóga előjárója. Azon méltatlankodva, hogy Jézus szombaton gyógyított, ezt mondta a tömegnek: »Hat nap van, amikor dolgozni kell; azokon jöjjetek hát és gyógyíttassátok magatokat, ne pedig szombaton!« ¹⁵Az Úr ezt felelte neki: »Képmutatók! Nem oldja-e el mindegyiktek szombaton az ökrét vagy a szamarát a jászoltól, és nem viszi-e itatni? ¹⁶Ábrahámnak ezt a leányát pedig, akit immár tizennyolc éve megkötözve tart a sátán, nem kellett-e szombaton föloldani ettől a köteléktől?« ¹⁷Amint ezt elmondta, megszégyenült minden ellenfele, s az egész nép örvendezett a csodás dolgokon, amiket cselekedett.

Példabeszéd a mustármagról ¹⁸Akkor így szólt: »Mihez hasonló az Isten országa, mihez hasonlítsam? ¹⁹Hasonló a mustármaghoz, amelyet egy ember fogott, és elvetett a kertjében. Azután felnövekedett és fává lett, úgyhogy az égi madarak az ágai közt fészkeltek« {Dán 4,8k.18}.

Példabeszéd a kovászról ²⁰Aztán így folytatta: »Mihez hasonlítsam Isten országát? ²¹Hasonló a kovászhoz, amelyet fogott az asszony, belekeverte három mérő lisztbe, amíg az egész meg nem kelt.«

Isten országának új rendjéről 13,22-19,27

A szűk és a zárt kapuk ²²Ezután bejárta a városokat és falvakat, és tanított, Jeruzsálem felé haladva. ²³Közben valaki megkérdezte tőle: »Uram! Kevesen vannak-e, akik üdvözülnek?« ²⁴Ő ezt felelte nekik: ²⁴»Igyekeztek a szűk kapun bemenni, mert mondom nektek: sokan akarnak majd bemenni, de nem tudnak. ²⁵Amikor a családapa már felkel és bezárja az ajtót, ti kívül állva zörgetni kezdtek az ajtón, és azt mondjátok: 'Uram! Nyisd ki nekünk!' ²⁶Ő ezt feleli majd nektek: 'Nem tudom, honnan valók vagytok.' ²⁶Akkor ti ezt kezditek majd mondogatni: 'Előtted ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál.' ²⁷Ő erre azt feleli nektek: 'Nem ismerlek titeket, hogy honnan valók vagytok! Távozzatok tőlem mindnyájan, ti gonosztevők!' {Zsolt 6,9} ²⁸Lesz majd sírás és fogcsikorgatás, amikor látni fogjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákobot és az összes prófétát Isten országában, magatokat pedig kirekesztve. ²⁹Jönnek majd napkeletről és

napnyugatról, északról és délről, és letelepszene az Isten országában. 30 Mert íme, vannak utolsók, akikből elsők lesznek, és vannak elsők, akikből utolsók lesznek.«

Jézus elhagyja Galileát 31 Még abban az órában odajött hozzá néhány farizeus, és azt mondta neki: »Menj el, távozz innen, mert Heródes meg akar ölni.« 32 Ő azt mondta nekik: »Menjetek, mondjátok meg annak a rókának: Íme, ördögöket űzök és gyógyítok, ma és holnap, és harmadnap befejezem. 33 De ma, holnap és a következő napon úton kellennem; mert nem lehet, hogy próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el.

Jeruzsálem megfeddése 34 Jeruzsálem, Jeruzsálem! Te megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, akiket hozzád küldtek! Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint a tyúk a csibéit a szárnyai alá, de ti nem akartátok. 35 Íme, *elhagyatott lesz a házatok*. Mondom nektek, nem láttok engem, amíg el nem jön az idő, amikor majd ezt mondjátok: *‘Áldott, aki az Úr nevében jön’*« {Zsolt 118,26}.

---

* 18-19 *Mt 13,31k; Mk 4,30-32* * 20-21 *Mt 13,33* * 34-35 *Mt 23,37-39*

Evangelium Szent Lukács szerint – 14. fejezet

Egy vízkóros ember meggyógyítása szombaton ¹ Történt pedig, hogy Jézus szombaton az egyik vezető farizeus házába ment étkezni, és azok figyelték őt. ² Ott egy vízkóros ember került elébe. ³ Ekkor Jézus megkérdezte a törvénytudóktól és a farizeusoktól: »Szabad-e szombaton gyógyítani vagy nem?« ⁴ Azok csak hallgattak. Erre megérintette a beteget, meggyógyította, és elbocsátotta. ⁵ Aztán így szólt hozzájuk: »Ha közületek valakinek a fia vagy az ökre kútba esik, nem húzza-e ki rögtön, akár szombaton is?« ⁶ Erre nem tudtak mit felelni.

A szerénységről ⁷ A meghívottaknak pedig példabeszédet mondott, mert megfigyelte, hogy hogyan válogatják az első helyeket. Ezt mondta nekik: ⁸ »Amikor lakodalomba hívnak, ne ülj az első helyre. Nehogy előforduljon, hogy ha nálad előkelőbbet is meghívtak volna, ⁹ odajöjjön az, aki téged és őt is meghívta, és azt mondja neked: 'Add át a helyedet!' És akkor szégyenszemre az utolsó helyet kell elfoglalnod. ¹⁰ Ha tehát meghívnak, menj, telepedj le az utolsó helyre. Akkor odajön majd az, aki meghívott, és ezt mondja neked: 'Barátom! Menj följebb!' Így tiszteletet ébresztesz az egész vendégsereg előtt. ¹¹ Mert aki magát fölmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, fölmagasztalják.«

A vendéglátásról ¹² Annak pedig, aki őt meghívta, ezt mondta: »Amikor ebédet vagy vacsorát adsz, ne a barátaidat és testvéreidet hívd meg, se a rokonaidat és gazdag szomszédaidat, akik majd téged is meghívnak és viszonozzák neked. ¹³ Amikor vendégséget rendezel, hívd meg a szegényeket, bénákat, sántákat, vakokat. ¹⁴ Így boldog leszel, mert ők nem tudják azt viszonozni neked. De amikor az igazak feltámadnak, megkapod jutalmadat.

Példabeszéd az ünnepi lakomáról ¹⁵ Az egyik vendég ennek hallatára így szólt hozzá: »Boldog, aki asztalhoz ülhet az Isten országában!« ¹⁶ Ő pedig ezt válaszolta: »Egy ember nagy vendégséget rendezett és sokakat meghívott. ¹⁷ A vacsora órájában elküldte szolgáját, hogy szóljon a meghívottaknak: 'Jöjjetek, mert már minden el van készítve!' ¹⁸ De azok közül sorra mindegyik kezdte magát kimenteni. Az első azt mondta neki: 'Földet vettem, el kell mennem megnézni; kérlek, ments ki engem!' ¹⁹ A másik meg azt mondta: 'Őt pár ökröt vettem, megyek kipróbálni őket; kérlek, ments ki engem!' ²⁰ Egy másik azt mondta: 'Most nősültem, azért nem mehetek!' ²¹ Amikor a szolga visszatért, jelentette mindezt urának. Erre a házigazda megharagudott, és ezt mondta szolgájának: 'Menj ki gyorsan a város tereire és utcáira, és hozd be ide a szegényeket, bénákat, vakokat és sántákat!' ²² A szolga jelentette: 'Uram! Megtörtént, amit parancsoltál, de még mindig van hely.' ²³ Akkor az Úr ezt mondta a szolgájának: 'Menj ki az utakra és a sövényekhez! Kényszerítsd bejönni az embereket, hogy megteljen a házam.' ²⁴ Mondom azonban nektek, hogy azok közül, akik hivatalosak voltak, senki sem ízleli meg a lakomámat.«

Jézus követésének feltételei ²⁵ Nagy népsokaság ment vele, ő pedig hozzájuk fordult, és ezt mondta: ²⁶ »Ha valaki hozzám jön, és nem gyűlöli apját és anyját, feleségét és gyermekeit, fivéreit és nővéreit, sőt még saját életét is, nem lehet az én tanítványom. ²⁷ És aki nem hordozza keresztjét és nem jön utánam, nem lehet az én tanítványom.

²⁸ Mert ki az közületek, aki tornyot akar építeni, és nem ül le előbb, hogy kiszámítsa a költségeket, vajon van-e miből befejezni? ²⁹ Nehogy miután az alapot lerakta és nem tudta befejezni, mindenki, aki látja, csúfolni kezdje őt: ³⁰ 'Ez az ember elkezdett építeni, de nem tudta befejezni.' ³¹ Vagy melyik király az, aki amikor háborúba indul egy másik király ellen, nem ül le előbb, hogy megfontolja, vajon képes-e tízezerrel szembeszállni azzal, aki húszezerrel jön

ellene? 32 Mert ha nem, követséget küld hozzá és békét kér, amikor még messze van. 33 Így tehát aki közületek nem mond le mindenről, amije van, nem lehet az én tanítványom.

34 Jó a só; de ha a só ízét veszti, mivel sózzák meg? 35 Sem a földre, sem a szemétdombra nem való, hanem hogy kidobják. Akinek van füle a hallásra, hallja meg!«

---

* 8 A főhely közepén volt, és a házigazdát illette. A további helyek annál előkelőbbek voltak, minél közelebb voltak a főhelyhez. A példabeszéd alázatosságra ösztönöz. Nem arra tanít, hogy az utolsó helyeket keresve vívjuk ki mások tiszteletét, hanem arra, hogy ne keressük az emberi megtiszteltetést. * 15-24 *Mt 22,1-10* * 26-27 *Mt 10,37-39* »Gyűlöli«: kevésbé szereti (hebraizmus; Jézus anyanyelvében nem volt közép fok). * 28-32 A torony és a király hasonlatával Jézus arra tanít, hogy aki őt követni akarja, annak minden mástól szabaddá kell lennie. Jézus nem elégszik meg a szívünk egyik felével. * 34-35 *Mt 5,13; Mk 9,50*

Evangelium Szent Lukács szerint – 15. fejezet

Példabeszéd az elveszett bárányról 1 A vámosok és bűnösök is mindnyájan odamentek hozzá, hogy hallgassák. 2 A farizeusok és az írástudók azonban méltatlankodtak: »Ez bűnösökkel áll szóba és velük eszik.« 3 Akkor ezt a példabeszédet mondta nekik: 4 »Ha közületek valakinek száz juha van, és egyet elveszít közülük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett után, amíg meg nem találja? 5 Amikor megtalálja, örömeben vállára veszi, 6 hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: `Örüljetek velem, mert megtaláltam elveszett juhomat!' 7 Mondom nektek: éppen így nagyobb öröm lesz a mennyben is egy megtérő bűnös miatt, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.

Példabeszéd az elveszett drachmáról 8 Vagy ha egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszít egy drachmát, nem gyújt-e lámpát, nem söpri-e ki a házat, és nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja? 9 Ha pedig megtalálta, összehívja barátnőit és szomszédait, hogy elmondja nekik: `Örüljetek velem, mert megtaláltam a drachmát, amelyet elvesztettem!' 10 Mondom nektek: hasonló öröm lesz Isten angyalainak színe előtt egy megtérő bűnös miatt.«

Példabeszéd az apa két fiáról 11 Azután így szólt: »Egy embernek volt két fia. 12 A fiatalabb azt mondta apjának: `Apám! Add ki nekem az örökség rám eső részét!' Erre szétosztotta köztük vagyonát. 13 Nem sokkal ezután a fiatalabb fiú összeszedte mindenét, elment egy távoli országba, és ott léha étellel eltékozolta vagyonát. 14 Miután mindent elpazarolt, nagy éhínség támadt azon a vidéken, és nélkülözni kezdett. 15 Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához, aki kiküldte a tanyájára, hogy őrizze a disznókat. 16 Szeretett volna jóllakni a disznók eledelével, de abból sem adtak neki. 17 Ekkor magába szállt, és azt mondta: `Apámnak hány bérese bővelkedik kenyérben, én meg itt éhen halok. 18 Fölkelek, elmegyek apámhoz, és azt mondom neki: Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened! 19 Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz, csak béreseid közé fogadj be engem!' 20 Föl is kerekedett, és elment apjához.

Apja már messziről meglátta és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta. 21 A fiú így szólt hozzá: `Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened; már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz.' 22 Az apa azonban ezt mondta szolgáinak: `Hozzátok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára! 23 Azután hozzátok elő a hízlalt borjút, vágjátok le, együnk és vigadjunk, 24 mert ez a fiam meghalt, és föltámadt, elveszett, és megtaláltatott.' Aztán elkezdtek vigadozni.

25 Az idősebb fiú pedig a mezőn volt, és amikor hazatérőben a házhoz közeledett, meghallotta a zeneszót és táncot. 26 Odahívott egyet a szolgák közül, és megkérdezte, hogy mi történt. 27 Az így válaszolt neki: `Megjött az öcséd, és apád levágta a hízlalt borjút, mivel egészségben kapta őt vissza.' 28 Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött, és kérlelte. 29 Ő azonban ezt mondta apjának: `Lásd, hány esztendeje szolgállok neked, soha meg nem szegtem parancsodat, mégsem adtál nekem soha egy kecskét sem, hogy mulathassak barátaimmal. 30 De amikor megjött ez a te fiad, aki a vagyonodat parázna nőkre költötte, levágattad neki a hízlalt borjút.' 31 Ő azonban azt mondta neki: `Fiam! te mindig velem vagy, és mindenem a tiéd. 32 De vigadozni és örvendezni kellett, mert ez az öcséd meghalt, és föltámadt, elveszett, és megtaláltatott.'«

---

* 4-7 Mt 18,12-14

Evangelium Szent Lukács szerint – 16. fejezet

Példabeszéd az okos intézőről ¹ A tanítványoknak pedig ezt mondta: »Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja a vagyonát. ² Erre magához hívatta és azt mondta neki: `Mit hallok rólad? Adj számot gazdálkodásodról, mert nem lehetsz tovább az intézőm!' ³ Az intéző ezt mondta magában: Mitévő legyek, hisz uram elveszi tőlem az intézőséget? Kapálni nem tudok, koldulni szégyellek. ⁴ Tudom már, mit teszek, hogy befogadjanak az emberek a házukba, miután elmozdított az intézőségből. ⁵ Magához hívta tehát urának minden egyes adósát, és megkérdezte az elsőtől: `Mennyivel tartozol uramnak?' <sup>6</sup> Az így felelt: `Száz korsó olajjal.' Erre azt mondta neki: `Fogd adósleveledet, ülj le hamar, és írd ötvenet!' <sup>7</sup> Azután megkérdezte a másikat: `Hát te mennyivel tartozol?' Az így válaszolt: `Száz véka búzával.' Erre azt mondta neki: `Fogd adósleveledet, és írd nyolcvanat!' ⁸ Az Úr megdicsérte a hamis intézőt, hogy okosan cselekedett; mert a világ fiai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál.

A vagyon helyes használatáról ⁹ Azt mondom hát nektek: Szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonnal, hogy amikor az elmúlik, befogadjanak titeket az örök hajlékokba.

¹⁰ Aki kicsiben hű, a nagyban is hű; és aki a kicsiben gonosz, az a nagyban is gonosz.

¹¹ Ha tehát a hamis mammonban nem voltatok hűségesek, ki bírza rátok az igazit? ¹² És ha a máséban nem voltatok hűek, akkor ki adja oda nektek azt, ami a tiétek?

¹³ Egy szolga sem szolgálhat két úrnak; mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.«

A farizeusok elmarasztalása ¹⁴ Hallották mindezt a kapzsi farizeusok, és kigúnyolták őt. ¹⁵ Ekkor azt mondta nekik: »Ti ugyan igaznak mutatjátok magatokat az emberek előtt, de Isten ismeri a szíveteket, mert ami az emberek előtt magasztos, az az Isten előtt utálatos.

A Törvényről és a válasról ¹⁶ A törvény és a próféták Jánosig tartottak; azóta Isten országának örömhíret hirdetik, és mindenki erőszakkal igyekszik oda.

¹⁷ Könnyebben múlik el ég és föld, mint hogy a törvényből egy vessző is elvesszen.

¹⁸ Mindaz, aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságot tör; és aki férjétől elbocsátott asszonyt vesz el, az is házasságot tör.

Példázat a gazdag emberről és a szegény Lázárról ¹⁹ Volt egyszer egy gazdag ember. Bíborba, patyolatba öltözködött, és mindennap fényes lakomát rendezett. ²⁰ Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a kapuja előtt, tele fekélyel. ²¹ Szeretett volna jóllakni abból, ami a gazdag asztaláról lehullott, de csak a kutyák jöttek és nyalogatták a sebeit. ²² Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és az angyalok Ábrahám kebelére vitték. Meghalt a gazdag is, és eltemették. ²³ Amikor a pokolban a kínok közt föltekintett, meglátta messziről Ábrahámot, és a keblén Lázárt. ²⁴ Ekkor felkiáltott neki: `Atyám, Ábrahám! Könyörülj rajtam! Küldd el Lázárt, hogy ujjja hegyét vízbe mártva hűsítse a nyelvemet, mert kínlódom ebben a lángban!' <sup>25</sup> Ábrahám ezt felelte neki: `Fiam! Emlékezz csak vissza, hogy életedben elnyerted javaidat, Lázár pedig ugyanígy a rosszat; ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrödsz. ²⁶ Ráadásul köztünk és köztetek nagy szakadék is van, hogy akik innen át akarnának menni hozzátok, ne tudjanak, se onnan hozzánk ne jöhessen senki.' ²⁷ Erre az így szólt: `Akkor hát arra kérlek, atyám, küldd el őt apám házába, <sup>28</sup> mert őt testvérem van. Tegyen előttem tanúságot, nehogy ők is ide jussanak, e gyötrelmek helyére.' <sup>29</sup> Ábrahám ezt válaszolta: `Van Mózesük és prófétáik, hallgassanak

azokra!' 30 Az erre így könyörgött: 'Nem úgy, atyám, Ábrahám! De ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, bűnbánatot tartanak.' 31 Erre ő azt felelte: 'Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, még ha a halottak közül támad is fel valaki, annak sem fognak hinni!'[«]

---

* 8 Az úr nem a csalást, hanem az okosságot dicséri. * 9 A mammont (vagyont) Jézus hamisnak nevezi, mert az embert rabbá teheti, és a fősვნყყყყ és bírvány gyakran igazságtalanságok forrása. Ebben a versben fogalmazódik meg az előző kijelentések tanulsága: ha az anyagi javak által örök érdemeket szerzünk, akkor használjuk azokat megfelelően. * 13 **Mt 6,24** * 13 Vö. 15,26 jegyz. * 16 A mondat vége (mely így érthető: »és oda mindenki sürgető meghívást kap«) hiányzik a legrégebbi kéziratból (Sínai kódex, 4. sz.) * 18 **Mt 5,32; 19,9; Mk 10,11k.**

Evangelium Szent Lukács szerint – 17. fejezet

Óvás a botránkoztatóktól ¹ Azután így szólt tanítványaihoz: »Lehetetlen, hogy botránnyok elő ne forduljanak, de jaj annak, aki okozza azokat. ² Jobb lenne annak, ha malomkővet kötnének a nyakára és a tengerbe vetnék, mint hogy megbotránkoztatson egyet is e kicsinyek közül. ³ Vigyázatok magatokra!

A megbocsátásról Ha vét ellened testvéred, figyelmeztess; és ha megbánja, bocsáss meg neki! ⁴ Még ha napjában hétszer vét is ellened, és napjában hétszer tér vissza hozzád, és azt mondja: `Bánom!' – bocsáss meg neki.«

A hit erejéről ⁵ Az apostolok ekkor azt mondták az Úrnak: »Növeld bennünk a hitet!« ⁶ Az Úr ezt felelte: »Ha csak akkora hitetek lesz is, mint egy mustármag, és ennek az eperfának azt mondjátok: `Szakadj ki tövestől és verj gyökeret a tengerben!', engedelmeskedni fog nektek.

Példabeszéd a haszontalan szolgáról ⁷ Ki mondja közületek szolgájának, mikor az szántás vagy legeltetés után hazatér a mezőről: `Gyere gyorsan, ülj az asztalhoz?' <sup>8</sup> Nem azt mondja-e neki inkább: `Készíts nekem vacsorát, övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, azután ehetsz és ihatsz majd magad is?' ⁹ Csak nem köszöni meg a szolgának, hogy megtette mindazt, amit parancsolt? ¹⁰ Így ti is, amikor mindent megtesztek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: `Haszontalan szolgák vagyunk, csak azt tettük, ami a kötelességünk volt!«

A tíz leprás ¹¹ Történt pedig, hogy miközben Jeruzsálem felé tartott, átment Szamarián és Galileán. ¹² Amikor beért az egyik faluba, szembejött vele tíz leprás férfi. Megálltak a távolban, ¹³ és hangosan kiáltoztak: »Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk!« ¹⁴ Amikor meglátta őket, azt mondta: »Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak!« {Lev 13,49}. Történt pedig, hogy amíg mentek, megtisztultak. ¹⁵ Az egyikük, amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, hangosan magasztalta Istent, ¹⁶ és Jézus lábai előtt arcra borulva hálát adott neki; s ez samariai volt. ¹⁷ Jézus pedig így szólt: »Nemde tízen tisztultak meg? A többi kilenc hol van? ¹⁸ Nem volt más, aki visszatért volna, hogy dicsőítse Istent, csak ez az idegen?« ¹⁹ Aztán így szólt hozzá: »Kelj föl és menj; a hited meggyógyított téged.«

Isten országának eljöveteléről ²⁰ Amikor a farizeusok megkérdezték tőle, hogy mikor jön el az Isten országa, ezt válaszolta nekik: »Az Isten országa nem jön el szembeűnő módon. ²¹ Nem fogják azt mondani: `Íme itt van,' vagy `amott'. Mert az Isten országa köztetek van.«

Az Emberfia eljöveteléről ²² A tanítványoknak pedig ezt mondta: »Jönnek napok, amikor szeretnétek látni az Emberfiának egyetlen napját, és nem fogjátok látni. ²³ Ha azt mondják majd nektek: `Íme, itt van', `Íme, ott van'; ne menjetek el és ne fussatok oda. ²⁴ Mert mint ahogy a cikázó villám az ég egyik végétől a másikig látszik, olyan lesz az Emberfia is az ő napján. ²⁵ De előbb még sokat kell szenvednie, és el kell, hogy vesse ez a nemzedék. ²⁶ Ahogy Noé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfiának napjaiban is. ²⁷ Ettek, ittak, házasodtak s férjhez mentek addig a napig, amelyen Noé bement a bárkába {Ter 7,7}. Azután jött a vízözön, és mindenkit elpusztított. ²⁸ És ugyanúgy, ahogy Lót napjaiban történt: Ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek. ²⁹ Azon a napon pedig, amikor Lót kiment Szodomából, tűz és kénkö esett az égből és elpusztított mindenkit {Ter 19,24}. ³⁰ Így lesz azon a napon is, amelyen az Emberfia megjelenik. ³¹ Aki azon a napon a háztetőn lesz és a holmija a házban, ne jöjjön le érte, hogy elvigye; és aki a mezőn lesz, ne térjen vissza. ³² Emlékezzetek Lót feleségére. ³³ Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt; aki pedig elveszíti, megmenti azt. ³⁴ Mondom nektek: Azon az éjszakán ketten

lesznek egy ágyban: az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. 35 Két asszony örül együtt: az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. 36 Ketten lesznek a mezőn: az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják.«

37 Erre megkérdezték tőle: »Hol lesz ez, Uram?« Ő azt felelte nekik: »Ahol a test van, oda gyűlnek a sasok is.«

---

* 1-2 **Mt 18,6k; Mk 9,42** * 21 A zsidók meg voltak győződve arról, hogy Isten országának eljövételét látványos jelek és csodák fogják megelőzni és követni. Jézus ezzel szemben azt mondja, hogy Isten országa az ő idejében már jelen van a földön, már ott van az emberek között, hiszen az evangélium hirdetése már alakítja az emberek életét.

Evangelium Szent Lukács szerint – 18. fejezet

Példabeszéd az istentelen bíróról és az özvegyasszonyról ¹ Arról is mondott nekik egy példabeszédet, hogy szüntelen kell imádkozni és nem szabad belefáradni. ² Így szólt: »Az egyik városban volt egy bíró, aki Istentől nem félt és embertől nem tartott. ³ Volt abban a városban egy özvegyasszony is, aki elment hozzá és kérte: `Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben!' <sup>4</sup> Az egy ideig nem volt rá hajlandó. Azután mégis így szólt magában: `Bár Istentől nem félek, és embertől nem tartok, ⁵ mégis, mivel terhemre van ez az özvegyasszony, igazságot szolgáltatok neki, nehogy végül is idejőjjön és arcul üssön.'« ⁶ Azután így szólt az Úr: »Hallottátok, mit mond az igazságtalan bíró? ⁷ Hát Isten nem szolgáltat-e igazságot választottainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Vajon megvárakoztatja őket? ⁸ Mondom nektek: hamarosan igazságot szolgáltat nekik. De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?«

Példabeszéd a farizeusról és a vámosról ⁹ Néhány elbizakodottnak pedig, akik azt gondolták, hogy ők igazak, és másokat megvetettek, ezt a példabeszédet mondta: ¹⁰ »Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos. ¹¹ A farizeus megállt, és így imádkozott magában: `Istenem! Hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igaztalan és házasságtörő, mint ez a vámos is. <sup>12</sup> Kétszer bűntőlök hetente, tizedet adok mindenemből.' <sup>13</sup> A vámos pedig távol állt meg, nem merte a szemét sem az égre emelni. Mellét verve így szólt: `Istenem! Légy irgalmas nekem, bűnösnek!' ¹⁴ Mondom nektek: ez megigazultan ment haza, amaz pedig nem. Mert mindazt, aki magát felmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, felmagasztalják.«

A gyermekek megáldása ¹⁵ Odavitték hozzá a kisgyermeket is, hogy érintse meg őket. Mikor a tanítványok meglátták ezt, szemrehányást tettek nekik. ¹⁶ Jézus azonban magához hívta őket, és így szólt: »Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek, s ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa. ¹⁷ Bizony, mondom nektek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint a gyermek, nem jut be oda.«

A gazdagságról és Jézus követéséről ¹⁸ Egy előkelő ember megkérdezte tőle: »Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« ¹⁹ Jézus ezt mondta neki: »Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egyedül az Isten. ²⁰ Ismered a parancsokat: *Ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, hamisan ne tanúskodj, tiszteld apádat és anyádat*« {Kiv 20,12; MTörv 5,2-16}. ²¹ Az így felelt: »Ezeket ifjú korom óta mind megtartottam.« ²² Ennek hallatára Jézus így szólt hozzá: »Egy valami hiányzik még neked: add el mindenedet, amid van, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem!« ²³ Ennek hallatára az nagyon elszomorodott, mert igen gazdag volt. ²⁴ Amikor Jézus látta, hogy elszomorodott, így szólt: »Milyen nehezen jutnak Isten országába azok, akik gazdagok! ²⁵ Mert könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak bejutni Isten országába.« ²⁶ Akik hallották, megkérdezték: »Hát akkor ki üdvözülhet?« ²⁷ Ezt felelte nekik: »Ami az embereknek lehetetlen, az Istennek lehetséges« {Ter 18,14; Jób 42,2}.

²⁸ Ekkor Péter megszólalt: »Íme, mi mindenünket elhagytuk, és követtünk téged.« ²⁹ Ő azt mondta nekik: »Bizony, mondom nektek: Senki sem hagyja el házat vagy feleségét, vagy testvéreit vagy szüleit, vagy gyermekeit az Isten országáért ³⁰ anélkül, hogy ne kapna ezen a világon sokkal többet, az eljövendő világban pedig az örök életet.«

Harmadik jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról ³¹ Ezután Jézus maga mellé vette a tizenkettőt, és azt mondta nekik: »Íme, most fölme gyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik

mindaz, amit a próféták az Emberfiáról megírtak. ³² A pogányok kezébe adják, kigúnyolják, meggyalázzák és leköpdösik; ³³ aztán megostorozzák, megölik, de harmadnapra feltámad.« ³⁴ Ők azonban semmit sem értettek ebből. Rejtve maradt előttük ez a beszéd, és nem értették a mondottakat.

A jerikói vak gyógyítása ³⁵ Történt pedig, hogy amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak ült az út szélén és kéregetett. ³⁶ Amikor hallotta az elvonuló tömeget, megkérdezte, hogy mi az. ³⁷ Megmondták neki, hogy a Názáreti Jézus megy arra. ³⁸ Erre felkiáltott: »Jézus, Dávid fia! Könyörülj rajtam!« ³⁹ Akik elől mentek, ráparancsoltak, hogy hallgasson. De ő annál jobban kiáltozott: »Dávid fia! Könyörülj rajtam!« ⁴⁰ Erre Jézus megállt, és megparancsolta, hogy vezessék őt hozzá. Amikor odaért, megkérdezte tőle: ⁴¹ »Mit akarsz, mit cselekedjem veled?« Az így szólt: »Uram! Hogy lássak!« ⁴² Jézus azt mondta neki: »Láss! A hited megmentett téged.« ⁴³ Azonnal látott is, és követte őt, Istent magasztalva. Erre az egész tömeg, amely ezt látta, dicsőítette Istent.

---

* 15-17 *Mt 19,13-15; Mk 10,13-16* * 18-30 *Mt 19,18-30; Mk 10,17-31* * 31-34 *Mt 20,17-19; Mk 10,32-34* * 35-43 *Mt 20,29-34; Mk 10,46-52*

Evangelium Szent Lukács szerint – 19. fejezet

Jézus a vámos Zakeus házában ¹ Ezután bement Jerikóba és áthaladt rajta. ² Ekkor íme, egy Zakeus nevű férfi, aki a vámosok feje volt és gazdag, ³ szerette volna látni, hogy ki az a Jézus, de nem tudta a tömeg miatt, mert alacsony termetű volt. ⁴ Előre futott tehát, felmászott egy vadfügefára, hogy lássa őt, mert arra kellett elmennie. ⁵ Amikor Jézus arra a helyre ért, fölnézett, meglátta őt, és ezt mondta neki: »Zakeus! Jöjj le hamar, mert ma a te házában kell megszállnom.« ⁶ Erre az sietve lelépelt, és örömmel befogadta. ⁷ Akik ezt látták, mindannyian zúgolódva mondták: »Bűnös embernél száll meg!« ⁸ Zakeus azonban odaállt, és azt mondta az Úrnak: »Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette.« ⁹ Jézus azt mondta neki: »Ma üdvösség köszöntött erre a házra, hiszen ő is Ábrahám fia. ¹⁰ Az Emberfia ugyanis azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.«

Példabeszéd a kiosztott pénzről ¹¹ Azoknak pedig, akik mindezt hallották, mondott egy példabeszédet is, mert közel volt már Jeruzsálemhez, és azt hitték, hogy hamarosan megjelenik az Isten országa. ¹² Így szólt hozzájuk: »Egy nemes ember messze földre indult, hogy királyi méltóságot szerezzen magának, és aztán visszatérjen. ¹³ Hívatta tíz szolgáját, átadott nekik tíz mínát, s így szólt hozzájuk: 'Gazdálkodjatok, amíg vissza nem jövök!' ¹⁴ Alattvalói azonban gyűlölték őt, és követséget küldtek utána ezzel az üzenettel: 'Nem akarjuk, hogy ez uralkodjék rajtunk!' ¹⁵ Ő azonban, amikor megszerezte a királyi méltóságot és visszatért, maga elé hívatta a szolgákat, akiknek a pénzt adta, hogy megtudja, ki mennyit szerzett vele. ¹⁶ Jött az első, és azt mondta: 'Uram, a mínád tíz mínát hozott.' ¹⁷ Erre azt mondta neki: 'Jól van, jó szolgám, mivel a kevésben hű voltál, hatalmad lesz tíz város felett.' ¹⁸ Jött a második is, és így szólt: 'Uram, a mínád öt mínát nyert.' ¹⁹ Ennek is azt mondta: 'Uralkodj öt város felett.' ²⁰ Aztán jött a következő, és így szólt: 'Uram, itt van a mínád! Eltettem a kendőmben, ²¹ mert félttem tőled, mivel szigorú ember vagy: elveszed, amit le nem tettél, és learatod, amit nem vetettél.' ²² Azt mondta neki: 'A magad szájából ítélek meg téged, gonosz szolga! Tudtad, hogy szigorú ember vagyok: elveszem, amit le nem tettem, és learatom, amit nem vettem. ²³ Miért nem tetted hát pénzemet a pénzváltóasztalra, hogy amikor visszatérek, kamatostul kapjam azt vissza?' ²⁴ Majd így szólt az ott állókhoz: 'Vegyétek el tőle a mínát, és adjátok annak, akinek tíz mínája van.' ²⁵ Azok így szóltak: 'Uram, annak már tíz mínája van.' ²⁶ Mondom nektek: 'Mindannak, akinek van, még adnak, attól meg, akinek nincs, még azt is elveszik, amije van. ²⁷ Ellenségeimet pedig, akik nem akarták, hogy uralkodjam felettük, hozzátok ide, és öljétek meg színem előtt!«

UTOLSÓ NAPOK JERUZSÁLEMBEN: 19,28-21,38

Viták Jeruzsálemben: 19,28-21,4

Bevonulás Jeruzsálembe ²⁸ Miután ezeket mondta, haladt tovább Jeruzsálem felé.

²⁹ Amikor Betfagéhez és Betániához közeledett, ahhoz a hegyhez, amelyet Olajfák hegyének hívnak, elküldte két tanítványát ³⁰ ezekkel a szavakkal: »Menjetek a szemközti faluba. Amikor bementek, találtok ott megkötve egy szamárcsikót, amelyen még nem ült ember. Oldjátok el és vezessétek ide. ³¹ Ha pedig valaki megkérdezi tőletek: 'Miért oldjátok el?' – mondjátok neki: 'Az Úrnak szüksége van rá.'« ³² A küldöttek elmentek, és mindent úgy találtak, amint megmondta nekik. ³³ Amikor eloldották a szamárcsikót, a gazdái megkérdezték tőlük: »Miért oldjátok el a szamárcsikót?« ³⁴ Ők azt felelték: »Az Úrnak szüksége van rá.« ³⁵ És elvitték Jézushoz. A szamárcsikóra ráterítették ruháikat, aztán fölültették rá Jézust. ³⁶ Amikor pedig elindult, az útra terítették ruháikat. ³⁷ Mikor már közel volt az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész

csoportja elkezdte örvendezve, hangosan dicsérni Istent a sok csodáért, amelyet láttak. 38 Ezt mondták:

»*Aldott a király, aki az Úr nevében jön!* {Zsolt 118,26}

Békesség a mennyben és dicsőség a magasságban!«

39 A tömegből néhány farizeus azt mondta neki: »Mester, intsd meg tanítványaidat!« 40 Ő azonban ezt felelte nekik: »Mondom nektek: ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani!«

Jeruzsálem pusztulásáról 41 Mikor közeledett és meglátta a várost, megsiratta, s így szól: 42 »Bárcsak te is felismernéd ezen a napon, ami békességre szolgál! Most azonban el van rejtve a szemed elől. 43 Mert jönnek napok, amikor ellenségeid körülvesznek sáncokkal, bekerítenek és szorongatnak mindenfelől. 44 Földre tipornak téged és gyermekeidet, akik benned laknak; nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted fel látogatásod idejét.«

A templom megtisztítása 45 Azután bement a templomba, és kezdte kiűzni az árusokat. 46 Ezt mondta nekik: »Írva van: *Az én házam az imádság háza*, ti pedig *rablók barlangjává* tettétek« {Iz 56,7; Jer 7,11}.

47 Mindennap tanított a templomban. A főpapok, az írástudók és a nép vezetői az életére törtek, 48 de nem tudták módját ejteni, mert az egész nép ajkain csüngve hallgatta.

---

* 11-27 **Mt 25,14-30** * 12-13 A példabeszéd egésze utal arra az időre is, amikor Krisztus fölment a mennybe, és az általa hozott értékeket emberekre bízta. A példabeszédben szereplő ember Krisztus, a szolgák mi vagyunk, a múnak a kegyelmi ajándékok. A történet kifejezésre juttatja azt is, hogy Jézus visszatérése nem fog hamar bekövetkezni. Tanítványainak az ő távollétében, vagyis a jelen világban arra kell törekedniük, hogy az Istentől kapott ajándékokat gyümölcsözően felhasználják. A gyümölcsök alapján fogják megítélni őket. * 28-40 **Mt 21,1-9; Mk 11,1-10; Jn 12,12-19** * 45-46 **Mt 21,12k; Mk 11,15-17; Jn 2,13-16** * 47-48 **Mk 11,18**

Evangelium Szent Lukács szerint – 20. fejezet

Jézus hatalmának eredete 1 Történt pedig, hogy egy napon, amikor a népet tanította a templomban és az evangéliumot hirdette, odamentek a főpapok és az írástudók a vénekkel együtt, 2 és így szóltak hozzá: »Mondd meg nekünk, milyen hatalommal teszed ezeket, vagy ki adta neked ezt a hatalmat?« 3 Ő így válaszolt nekik: »Én is kérdezek tőletek valamit: Mondjátok meg nekem, 4 János keresztsége a mennyből való volt-e vagy az emberektől?« 5 Azok így tanakodtak egymás között: »Ha azt mondjuk: 'A mennyből volt', azt fogja felelni: 'Miért nem hittetek hát neki?' 6 Ha pedig azt mondjuk: 'Az emberektől', akkor az egész nép megkövez bennünket, mert meg van győződve, hogy János próféta.« 7 Ezért azt válaszolták, hogy nem tudják, honnét való. 8 Erre Jézus azt mondta nekik: »Akkor én sem mondom meg nektek, hogy milyen hatalommal teszem ezeket.«

Példabeszéd a gonosz szőlőművesekről 9 A népnek pedig ezt a példabeszédet kezdte mondani: »Egy ember *szőlőt ültetett*. Kiadta bérbe a szőlőműveseknek, azután elutazott hosszabb időre. 10 Amikor eljött az ideje, elküldött egy szolgát a szőlőművesekhez, hogy a szőlő terméséből adják oda neki a ráeső részt. De a szőlőművesek megverték, és üres kézzel elkergették. 11 Ekkor egy másik szolgát küldött; azok azonban azt is megverték, gyalázattal illették, és üres kézzel elkergették. 12 Erre egy harmadikat is küldött; de azok azt is megsebesítették és kidobták. 13 Akkor a szőlő ura így szólt: 'Mit tegyek? Elküldöm az én kedves fiamat; őt talán megbecsülik.' 14 A szőlőművesek azonban, amikor meglátták őt, így tanakodtak maguk között: 'Ez az örökös; öljük meg, és miénk lesz az örökség!' 15 Aztán kidobták őt a szőlőből és megölték. Mit tesz velük ezután a szőlő ura? 16 Odamegy és elpusztítja azokat a szőlőműveseket, a szőlőt pedig másoknak adja.«

Amikor meghallották ezt, így szóltak: »Távol legyen tőlünk!« 17 Ő azonban végignézett rajtuk és megkérdezte: »Mit jelent hát az, ami írva van:

'A kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkövé lett'? {Zsolt 118,22}

18 Mindaz, aki erre a kőre ráesik, összezúródik, akire pedig ez ráesik, szétmorzsolja azt.« 19 Abban az órában a főpapok és az írástudók kezét akartak emelni rá, de féltek a néptől; megértették ugyanis, hogy róluk mondta ezt a példabeszédet.

Kérdés az adóról 20 Hogy szemmel tartsák őt, megfigyelőket küldtek, akik magukat igazaknak tették, hogy megfoghassák őt beszéde alapján, és a hatóság és a helytartó hatalmába adhassák. 21 Ezek megkérdezték tőle: »Mester! Tudjuk, hogy helyesen szólsz és tanítasz, s hogy nem vagy személyválogató, hanem igazságban tanítod az Isten útját. 22 Szabad-e adót fizetnünk a császárnak, vagy nem?« 23 Ő észrevette álnokságukat, és azt mondta nekik: 24 »Mutassatok nekem egy dénárt. Kinek a képe és felirata van rajta?« Azt felelték neki: »A császáré.« 25 Erre azt mondta nekik: »Adjátok hát meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.« 26 Így nem tudtak belekötni szavaiba, melyeket a nép előtt mondott; inkább elcsodálkoztak feleletén, és elhallgattak.

Kérdés a halottak feltámadásáról 27 Odamentek hozzá néhányan a szaddúceusok közül, akik tagadják a feltámadást, és megkérdezték őt: 28 »Mester, Mózes előírta nekünk: Ha valakinek meghal a testvére, akinek felesége volt, de gyermeke nem, akkor a testvér vegye el az asszonyt, és támasszon utódot testvérenek {MTörv 25,5-6; Ter 38,8}. 29 Volt hét testvér. Az első megnősült, aztán meghalt gyermek nélkül. 30 Előbb a második, 31 majd a harmadik vette feleségül őt, és hasonlóképpen mind a heten, gyermeket nem hagyva, mind meghaltak. 32 Végül meghalt az asszony is. 33 A feltámadáskor ezek közül kinek lesz a felesége az asszony? Hiszen mind a

hétnek felesége volt.« 34 Jézus ezt felelte nekik: »E világ fiai házasodnak és férjhez mennek. 35 Azok pedig, akik méltók lesznek elnyerni a másik világot és a halálból való föltámadást, nem házasodnak, és férjhez sem mennek, 36 hiszen többé már meg sem halhatnak. Hasonlók lesznek ugyanis az angyalokhoz, és Isten fiai lesznek, mert a feltámadás fiai. 37 Hogy pedig a halottak feltámadnak, azt Mózes is jelezte a csipkebokornál, amikor az Urat *'Ábrahám Istenének, Izsák Istenének és Jákob Istenének'* {Kiv 3,6} mondta. 38 Isten pedig nem a holtaké, hanem az élőké, hiszen mindenki érte él.« 39 Ekkor néhány írástudó azt mondta neki: »Mester! Helyesen feleltél.« 40 És többé nem mertek kérdezni tőle semmit.

Kérdés a Messiásról 41 Ekkor ő kérdezte meg tőlük: »Hogyan mondhatják Krisztust Dávid fiának, 42 amikor maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében:

Így szólt az Úr az én Uramhoz:

ülj az én jobbomra,

43 míg ellenségeidet

lábad számolyává nem teszem!' {Zsolt 110,1}

44 Dávid tehát Urának hívja őt. Hogyan lehet akkor az ő fia?«

Az írástudók ellen 45 Ezután az egész nép hallatára ezt mondta tanítványainak:

46 »Óvakodjatok az írástudóktól, akik szeretnek pompás öltözékben járni, és kedvelik azt, ha köszöntik őket a tereken, meg az első üléseket a zsinagógákban, és a főhelyeket a lakomákon. 47 Felélik az özvegyek házáat, miközben színleg nagyokat imádkoznak. Ezekre súlyosabb ítélet vár.«

---

* 1-8 *Mt 21,23-27; Mk 11,27-33* * 9-18 Ebben a példabeszédben Jézus arról beszél, hogy Isten elmarasztalja Izraelt: a zsidók nem csak visszautasították, üldözték és legyilkolták Isten küldötteit, hanem az ő Fiával is szembeszegültek és keresztrefeszítették őt. Ezzel kint rekedtek az Isten országából. Mégis, ahogyan Pál mondja, az ő elmarasztalásuk nem örökre szól: egy napon majd tömegesen csatlakoznak az egyházhoz (vö. Róm 11,25-32). * 9-19 *Mt 21,33-46; Mk 12,1-12* * 20-26 *Mt 22,15-22; Mk 12,13-17* * 27-38 *Mt 22,23-33; Mk 12,18-27* * 41-44 *Mt 22,41-45; Mk 12,35-37a* * 45-47 *Mt 23,1.5-7.14; Mk 12,37b-40*

Evangelium Szent Lukács szerint – 21. fejezet

Az özvegyasszony adománya ¹ Aztán föltekintett, és látta, hogy a gazdagok hogyan dobják adományaikat a templom kincstárába. ² Látott egy szegény özvegyasszonyt is, aki két fillért dobott be. ³ Akkor így szólt: »Bizony, mondom nektek: ez a szegény özvegy többet adott mindenkinél. ⁴ Mert azok mindnyájan a fölöslegükből adtak adományokat; ő pedig a maga szegénységéből odaadta mindenét, amije csak volt: egész megélhetését.«

Beszédek a végidőről: 21,5-38

A templom pusztulása ⁵ Amikor néhányan megjegyezték a templomról, hogy milyen szép kövekkel és fogadalmi ajándékokkal van díszítve, ő így szólt: ⁶ »Jönnek majd napok, amikor mindezekből, amit itt láttok, nem marad kő kövön, amelyet le ne rombolnának.«

A csapások kezdete ⁷ Erre megkérdezték őt: »Mester! Mikor fognak ezek bekövetkezni, és mi lesz előtte a jel?« ⁸ Ő pedig így szólt: »Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek benneteket! Mert sokan jönnek az én nevemben, és azt mondják: 'Én vagyok', és: 'Elérkezett az idő'; de ti ne menjetek utánuk. ⁹ Mikor háborúkról és lázadásokról hallotok, meg ne rémüljete; ezeknek előbb meg kell történniük {Dán 2,28}; de ez még nem a vég.«

¹⁰ Azután ezt mondta nekik: »Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen. ¹¹ Földindulások lesznek, sok helyen dögvész, éhség, rettentő tűnemények és nagy égi jelek. ¹² Mindezek előtt pedig kezet emelnek rátok és üldözni fognak titeket. Átadnak benneteket a zsinagógáknak és börtönbe vetnek. Királyok és helytartók elé hurcolnak titeket az én nevemért. ¹³ Alkalom lesz ez számotokra, hogy tanúságot tegyetek. ¹⁴ Vessétek hát szívetekbe: ne gondolkodjatok előre, mi módon védekezettek. ¹⁵ Mert olyan szájat és bölcsességet adok majd nektek, amelynek egyetlen ellenfelet sem tud ellenállni vagy ellentmondani. ¹⁶ Kiszolgáltatnak titeket szüleitek és testvéreitek, rokonaitok és barátaitok, és közületek egyeseket halálra adnak. ¹⁷ Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért, ¹⁸ de egy hajszál sem vész el a fejetekről. ¹⁹ Állhatatossággal fogjátok megőrizni lelketeket.

Jeruzsálem pusztulása ²⁰ Amikor pedig látjátok, hogy seregek veszik körül Jeruzsálemet, tudjátok meg, hogy elközelgett a pusztulása. ²¹ Akkor akik Júdeában vannak, fussanak a hegyekbe. Az otlévők költözzenek ki, és akik vidéken vannak, ne menjenek oda. ²² Mert a bosszúállás napjai ezek {Mtörv 32,35}, hogy beteljesedjen mindaz, ami meg van írva. ²³ Jaj a várandós és szoptató anyáknak azokban a napokban! Mert nagy szorongatás lesz a földön és harag ezen a népen. ²⁴ Kard élén hullanak el, és fogságba hurcolják őket minden néphez, Jeruzsálemet pedig legázolják a pogányok {Zak 12,3}, míg be nem telik a nemzetek ideje.

Az Emberfia eljövetele ²⁵ Jelek lesznek a napban, a holdban és a csillagokban, és a földön a népek kétségbeesett rettegése a tenger zúgása és háborgása miatt. ²⁶ Az emberek megdermednek a rémülettől, és annak várásától, ami a világmindenséggel történik, mert az egek erői *megrendülnek*. ²⁷ Akkor meglátják az *Emberfiát, amint eljön felhőben*, nagy hatalommal és dicsőséggel {Dán 7,13}.

²⁸ Mikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjete fel és emeljéte fel a fejeteke, mert közel van a ti megváltástok.«

A végidőre vonatkozó intelmek ²⁹ Példabeszédet is mondott nekik: »Nézzéte a fügefát és a többi fát. ³⁰ Amikor kifakadnak, tudjátok, hogy közel van a nyár. ³¹ Így ti is, amikor látjátok, hogy ezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa. ³² Bizony, mondom

nektek: el nem múlik ez a nemzedék, amíg mindez meg nem történik. 33 Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.

34 Vigyázzatok hát magatokra, hogy el ne nehezdedjen szívetek a tobzódásban és részegségben, s az élet gondjai között, és az a nap meg ne lepjen titeket hirtelen. 35 Mert mint a csapda, úgy fog lecsapni mindazokra, akik az egész föld színén laknak. 36 Virrasszatok tehát, és minden időben imádkozzatok, hogy megmeneküljete mindattól, ami be fog következni, és megállhassatok az Emberfia előtt.«

Jézus tanít a templomban 37 Nappal a templomban tanított, éjszakára pedig kiment, és azon a hegyen időzött, amelyet Olajfák hegyének hívnak. 38 De már kora reggel odament hozzá az egész nép a templomba, hogy hallgassa őt.

---

* 1-4 *Mk 12,41-44* * 5-6 *Mt 24,1k; Mk 13,1k* * 7-9 *Mt 10,17-22; 24,3-14; Mk 13,3-13*
* 20-24 *Mt 24,15-22; Mk 13,14-20* * 25-28 *Mt 24,29-31; Mk 13,24-27* * 29-33 *Mt 24,32-35; Mk 13,28-32*

Evangelium Szent Lukács szerint – 22. fejezet

JÉZUS SZENVEDÉSE ÉS FELTÁMADÁSA: 22,1-24,53

A főtanács határozata ¹ Közeledett a kovásztalan kenyerek ünnepe, amelyet pászkának hívnak. ² A főpapok és írástudók keresték a módját, hogy hogyan ölhetnék meg, de féltek a néptől.

Júdás árulása ³ Akkor a sátán megszállta Júdást, akit iskariótinak neveznek, s aki egyike volt a tizenkettőnek. ⁴ Elment és megbeszélte a főpapokkal és a templomórség vezetőivel, hogy hogyan adja őt a kezükbe. ⁵ Azok megörültek, és megállapodtak, hogy pénzt adnak neki. ⁶ Ő kötelezte magát, és kereste az alkalmat, hogy kezükbe adja őt, amikor nincs jelen a tömeg.

A húsvéti vacsora előkészítése ⁷ Elérkezett a kovásztalan kenyerek napja, amelyen fel kellett áldozni a húsvéti bárányt. ⁸ Jézus elküldte Pétert és Jánost: »Menjete, készítsétek el nekünk a húsvéti bárányt, hogy elfogyaszthassuk!« ⁹ Azok megkérdezték: »Hol akarod, hogy elkészítsük?« ¹⁰ Azt felelte nekik: »Ha bementek a városba, találkoztok egy emberrel, aki vizeskorsót visz. Kövessétek őt abba a házba, ahova bemegy, ¹¹ és mondjátok meg a házigazdának: 'A Mester ezt üzeni neked: hol van az a helyiség, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elkölthetem?' ¹² Ő mutat majd nektek egy nagy, emeleti termet berendezve, ott készítsétek el.« ¹³ Elmentek tehát, és úgy találtak mindent, ahogy mondta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

A húsvéti vacsora ¹⁴ Amikor eljött az óra, asztalhoz ült az apostolokkal együtt, ¹⁵ és azt mondta nekik: »Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvednék. ¹⁶ Mert mondom nektek: többé nem eszem belőle, amíg be nem teljesedik az Isten országában.« ¹⁷ Azután fogta a kelyhet, hálát adott, és így szólt: »Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között. ¹⁸ Mert mondom nektek: mostantól fogva nem iszom a szőlő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa.« ¹⁹ Aztán fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: »Ez az én testem, mely értetek adatik. Ezt tegyétek az én emlékezetemre!« ²⁰ Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet, és azt mondta: »Ez a kehely az új szövetség {Kiv 24,8; Jer 31,31} az én véremben, amely értetek kiontatik.

²¹ De íme, az áruló keze az enyémmel együtt van az asztalon. ²² Mert az Emberfia ugyan elmegy, amint el van rendelve, de jaj annak az embernek, aki elárulja őt!« ²³ Erre ők kérdezgetni kezdték egymástól, hogy ki az közülük, aki ezt megteszi?

Az uralkodásról és szolgálatról ²⁴ Versengés is támadt köztük arról, hogy ki a nagyobb közülük. ²⁵ Erre azt mondta nekik: »A nemzetek királyai uralkodnak a népeken, és akiknek hatalmuk van fölöttük, jótevőknek hívatják magukat. ²⁶ Ti azonban ne így tegyetek, hanem aki nagyobb köztetek, legyen olyan, mint a legkisebb, és aki előljáró, legyen olyan, mint a szolga. ²⁷ Mert ki nagyobb: az, aki az asztalnál ül, vagy az, aki felszolgál? Nem az, aki az asztalnál ül? Én mégis úgy vagyok köztetek, mint aki szolgál.

²⁸ Ti kitarattatok velem megpróbáltatásaimban, ²⁹ ezért nektek adom az országot, amint nekem adta Atyám, ³⁰ hogy asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse felett.

Péter tagadásának és bűnbánatának megjövedölése ³¹ Simon, Simon! A sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, ³² de én könyörögtem érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, és egykor megtérve, megerősítsd testvéreidet.« ³³ Ő erre azt mondta neki: »Uram, kész

vagyok veled a börtönbe és a halálba is menni!« 34 De Jézus azt felelte: »Mondom neked, Péter: mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor is letagadod, hogy ismersz engem.«

A döntés órája 35 Aztán azt mondta nekik: »Amikor erszény, táská és saru nélkül küldtelek titeket, szenvedtetek-e valamiben hiányt?« 36 Ők azt felelték: »Semmiben.« Majd így folytatta: »Most azonban akinek erszénye van, vigye magával, hasonlóképpen a táskát is; akinek pedig nincsen, adja el a felső ruháját, és vegyen kardot. 37 Mert mondom nektek: be kell teljesednie annak rajtam, ami írva van: *'A gonosztevők közé számították'* {1z 53,12}. Mert ami rólam szól, az beteljesedik.« 38 Erre ők így szóltak: »Uram, íme, itt van két kard.« Ő pedig azt mondta nekik: »Elég!«

Jézus imája az Olajfák hegyén 39 Aztán elindult, és szokása szerint az Olajfák hegyére ment; követték őt a tanítványok is. 40 Amikor odaért, azt mondta nekik: »Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek!« 41 Majd mintegy kőhajításnyira eltávolodott tőlük, és térdre borulva így imádkozott: 42 »Atyám! Ha akarod, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tiéd.« 43 Ekkor megjelent neki egy angyal az égből, és megerősítette. Aztán a halállal tusakodva még buzgóbban imádkozott. 44 A verejtéke olyan lett, mint a földre hulló vér cseppjei. 45 Majd felkelt az imádságból, és odament a tanítványaihoz, de a szomorúságtól alva találta őket. 46 Azt mondta nekik: »Miért alszotok? Keljetek föl, imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek!«

Jézust elfogják 47 Még beszélt, amikor egy sereg közeledett; Júdás vezette őket, egy a tizenkettő közül. Odament Jézushoz, hogy megcsókolja. 48 Jézus azonban azt mondta neki: »Júdás! Csókkal árulod el az Emberfiát?« 49 Azok, akik körülötte voltak, látva, hogy mi készül, azt mondták: »Uram, közénk vágjunk karddal?« 50 Egyikük rá is csapott a főpap egyik szolgájára, és levágta a jobb fülét. 51 De Jézus azt felelte: »Hagyjátok, elég!« Aztán megérintette a fülét, és meggyógyította. 52 Akkor Jézus ezt mondta azoknak, akik ellene jöttek, a főpapoknak, a templomórság tisztjeinek és a véneknek: »Mint rabló ellen, úgy jöttetek kardokkal és dorongokkal. 53 Amikor nap mint nap köztetek voltam a templomban, nem emeltetek rám kezet, de ez a ti órátok, és a sötétség hatalmáé.«

Péter tagadása 54 Megragadták tehát őt, és a főpap házába vitték. Péter pedig messziről követte. 55 Amikor tüzet raktak az udvar közepén és körbeülték, Péter is közéjük ült. 56 Egy szolgáló meglátta, hogy ő is ott ül a tűznél, szemügyre vette, és azt mondta: »Ez is vele volt!« 57 De ő tagadta: »Asszony, nem ismerem őt!« 58 Nem sokkal ezután egy másik látta meg, és így szólt: »Te is közülük való vagy.« Péter azt felelte: »Ember! Nem vagyok!« 59 Körülbelül egy óra múltán ismét erősítette egy másik: »Bizony, ez is vele volt, hiszen galileai.« 60 Péter erre így szólt: »Ember! Nem tudom, mit beszélsz!« És azonnal, mikor még beszélt, megszólalt a kakas. 61 Akkor az Úr hátrafordult, és rátekintett Péterre. Péter pedig visszaemlékezett az Úr szavára, hogy azt mondta neki: »Mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor is megtagadsz engem.« 62 Ekkor kiment, és keservesen sírni kezdett.

Az őrség kigúnyolja Jézust 63 A férfiak pedig, akik őrizték, gúnyolták és verték őt. 64 Letakarták az arcát, és azt kérdezték tőle: »Profétájl! Ki ütött meg téged?« 65 És egyéb szidalmakkal is illették.

Jézus a főtanács előtt 66 Mihelyt megvirradt, egybegyűltek a nép vénei, a főpapok meg az írástudók, és főtanácsuk elé vitték. Így szóltak: »Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk!« 67 Ő azt felelte nekik: »Ha megmondom nektek, nem hiszitek el; 68 ha pedig kérdezlek titeket, nem feleltek. 69 De mostantól fogva *az Emberfia a hatalmas Isten jobbán fog ülni*« {Dán 7,13; Zsolt 110,1}. 70 Erre mindnyájan azt mondták: »Tehát te vagy az Isten Fia?« Jézus azt felelte nekik: »Ti

mondjátok, hogy én vagyok.« 71 Azok erre így szóltak: »Mi szükségünk van még tanúságtételre? Hiszen mi magunk hallottuk a saját szájából.«

---

* 1-2 *Mt 26,3-5; Mk 14,1k* * 3-6 *Mt 26,14-16; Mk 14,10k* * 7-13 *Mt 26,17-19; Mk 14,12-16* * 14-23 *Mt 26,20-29; Mk 14,17-25;* * 19-20 *1 Kor 11,23-25* Jézus saját testévé és vérévé változtatja a kenyeret és a bort, s megalapítja a papi rendet ezekkel a szavakkal: »Ezt tegyétek az én emlékezetemre.« * 21-23 *Jn 13,2.21-26* * 24-27 *Mt 20,24-28; Mk 10,41-45* * 29-33 *Mt 24,32-35; Mk 13,28-32* * 31-34 *Jn 13,36-38* * 32 Jézus imádsága kétségtelenül meghallgatásra talált: Péter hite nem rendült meg, sőt, az ő hite az egész egyház számára erőforrás; miután megbánta, amit tett, ő erősít meg másokat hitükben. * 39-46 *Mt 26,30.36-46; Mk 14,26.32-42* * 44 A vérizzadás, orvosi nevén diapedézis, rendkívüli lelkiállapotban (pl. rémület) fordulhat elő. Lukács, mint orvos, külön is figyelt erre. A 43-44. versek hiányoznak a két legrégebbi kódexből. * 47-53 *Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11* * 54-62 *Mt 26,57k.69-75; Mk 14,53k.66-72; Jn 18,12-18.25-27* * 63-65 *Mt 26,67; Mk 14,65* * 66-71 *Mt 27,1; 26,57.63-65; Mk 15,1; 14,53.61-64; Jn 18,19-24*

Evangelium Szent Lukács szerint – 23. fejezet

Jézus Pilátus előtt ¹ Akkor mindannyian fölkerekedtek, és elvitték Pilátushoz. ² Ott így kezdtek vádolni: »Azt tapasztaltuk, hogy ez félrevezeti népünket, megtiltja, hogy adót fizessünk a császárnak, és azt mondja magáról, hogy ő a Messiás király.« ³ Pilátus megkérdezte tőle: »Te vagy a zsidók királya?« ⁴ Ő azt felelte: »Te mondd.« ⁴ Pilátus erre kijelentette a főpapoknak és a tömegnek: »Semmi vétket sem találok ebben az emberben.« ⁵ De azok erősködtek, és azt mondták: »Föllázítja a népet tanításával egész Júdeában, Galileától kezdve egészen idáig.«

Heródes kigúnyolja Jézust ⁶ Ennek hallatára Pilátus megkérdezte, hogy ez az ember Galileából való-e. ⁷ Amint megtudta, hogy Heródes uralma alá tartozik, elküldte Heródeshez, aki maga is Jeruzsálemben volt azokban a napokban. ⁸ Amikor Heródes meglátta Jézust, nagyon megörült. Már régóta szerette volna őt látni, mert hallott felőle, és remélte, hogy a szeme láttára valami csodát tesz. ⁹ Hosszasan kérdezgette, ő azonban semmit sem felelt. ¹⁰ A főpapok és az írástudók pedig ott álltak, és hevesen vádolták. ¹¹ Heródes a kíséretével együtt megszegényítette őt, csúfot üzött belőle, aztán fehér ruhába öltöztette, majd visszaküldte Pilátushoz. ¹² Azon a napon Heródes és Pilátus jó barátok lettek, előtte ugyanis haragban voltak egymással.

Pilátus ítélete ¹³ Pilátus pedig összehívta a főpapokat, a nép vezetőit és a népet, ¹⁴ s azt mondta nekik: »Idehoztátok nekem ezt az embert, mint a nép lázítóját. Kihallgattam előttetek, de semmi vétséget sem találtam ebben az emberben mindazok közül, amikkel vádoljátok. ¹⁵ Sőt Heródes sem, mert visszaküldte őt hozzánk. Láthatjátok tehát, hogy semmi halált érdemlő dolgot nem követett el. ¹⁶ Megfenyítem ezért, és szabadon bocsátom.« (17)

¹⁸ Erre valamennyien fölkiáltottak: »Veszítsd el ezt, és bocsásd el nekünk Barabást!« ¹⁹ Őt valami lázadásért és gyilkosságért vetették börtönbe, amely a városban történt. ²⁰ Pilátus ismét szólt hozzájuk, mert szabadon akarta bocsátani Jézust. ²¹ De azok kiáltoztak: »Feszítsd meg, feszítsd meg őt!« ²² Ő azonban harmadszor is szólt hozzájuk: »De hát mi gonoszat tett? Semmi halált érdemlő dolgot nem találtam benne. Megfenyítem tehát, és elbocsátom.« ²³ De azok nem tángítottak, hanem nagy hangon követelték, hogy feszítse meg. A lármájuk egyre erősödött. ²⁴ Pilátus ezért úgy döntött, hogy legyen meg, amit kívánnak. ²⁵ Amint kérték, szabadon bocsátotta azt, akit lázadásért és gyilkosságért vetettek börtönbe, Jézust pedig kiszolgáltatta akaratuknak.

A keresztfeszítés ²⁶ Miközben elvezették, megragadtak egy bizonyos Simont, Cirenéből valót, aki a mezőről jött, és rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után.

²⁷ Nagy népsokaság követte őt, köztük asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. ²⁸ Jézus odafordult hozzájuk, és így szólt: »Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok! Magatokat és gyermekeiteket sirassátok! ²⁹ Mert jönnek majd napok, amikor azt mondják: `Boldogok a meddők, az anyaméhek, amelyek nem szültek, és az emlők, amelyek nem szoptattak!'

³⁰ Akkor azt kezdik majd mondani a hegyeknek: `Szakadjatok ránk!' És a halmoknak: `Takarjátok el minket!' {Óz 10,8} ³¹ Mert ha a zöldellő fával ezt teszik, mi lesz a szárazzall?«

³² Vele együtt vittek két gonosztevőt is, hogy kivégezzék.

³³ Amikor a Koponyahelynek nevezett helyhez értek, megfeszítették őt ott, és vele a gonosztevőket is, az egyiket jobbról, a másikat balról. ³⁴ Jézus ekkor így szólt: »Atyám! Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.«

A ruháit elosztották, és sorsot vetettek rájuk {Zsolt 22,19}. ³⁵ A nép bámészkodva állt ott, a főemberek pedig így gúnyolták őt {Zsolt 22,8}: »Másokat megmentett, mentse meg most magát, ha ő a Krisztus, az Isten választottja!« ³⁶ A katonák is gúnyolták őt. Odamentek, *ecettel* kínálták,

37 és azt mondták: »Ha te vagy a zsidók királya, szabadítsd meg magadat!« 38 Felirat is volt fölötte: »Ez a zsidók királya.«

39 A megfeszített gonosztevők közül az egyik szidalmazta: »Nem a Krisztus vagy te? Szabadítsd hát meg magad, és minket is!« 40 De a másik megróttá ezekkel a szavakkal: »Nem félsz Istentől? Hiszen te is ugyanazt a büntetést szenveded! 41 Mi ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését vesszük, de ez itt semmi rosszat sem cselekedett.« 42 Aztán így szólt: »Jézus, emlékezz meg rólam, mikor eljössz országodba.« 43 Ő azt felelte neki: »Bizony, mondom neked: még ma velem leszel a paradicsomban!«

Jézus halála 44 A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön, a kilencedik óráig. 45 A nap elsötétedett, a templom függőnye közepén kettéhasadt. 46 Jézus ekkor hangosan felkiáltott: »*Atyám! Kezedbe ajánlom lelkemet!*« {Zsolt 31,6} E szavakkal kilehelte a lelkét.

47 Amikor a százados látta, ami történt, dicsőítette Istent, és így szólt: »Ez az ember valóban igaz volt.« 48 Az egész sokaság, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verve hazatért.

49 Jézus minden ismerőse, és az asszonyok, akik Galileából követték őt, távolabb állva figyelték mindezt {Zsolt 38,12}.

Jézus temetése 50 Volt egy József nevű, derék és igaz férfi, a főtanács tagja, 51 aki nem értett egyet a határozatukkal és tetteikkel. Arimateából, a zsidók egyik városából származott, és maga is várta az Isten országát. 52 Elment Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. 53 Aztán levette, gyolcsba göngyölte, és egy sziklába vágott sírba helyezte, amelyben még senki sem feküdt. 54 A készület napja volt, és közeledett a szombat. 55 Az asszonyok, akik Galileából jöttek vele, utánamentek, és megnézték a sírt, hogy miképpen helyezték el a testét. 56 Aztán hazatértek, illatszereket és keneteket készítettek, de a szombatot a parancs szerint nyugalomban töltötték.

---

* 1-5 *Mt 27,2.11-14; Mk 15,1-5; Jn 18,28-38* * 17 Ez a vers a Vulgáta többlete volt: Az ünnepnapon ugyanis szabadon kellett nekik bocsátani valakit. * 18-25 *Mt 27,20-26; Mk 15,11-15; Jn 18,38-19,1* * 26-43 *Mt 27,31b-44; Mk 15,20b-32; Jn 19,16b-27.29* * 44-49 *Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Jn 19,28-30* * 50-56 *Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Jn 19,38-42*

Evangelium Szent Lukács szerint – 24. fejezet

Az angyal híradása az üres sírnál 1 A hét első napján kora hajnalban a sírhoz mentek, magukkal vitték az illatszereket, amelyeket készítettek. 2 A követ a sírtól elhengerítve találták. 3 Amikor beléptek, nem találták az Úr Jézus testét. 4 Történt pedig, hogy amíg ezen tanakodtak, egyszerre két férfi állt ott mellettük, ragyogó ruhában. 5 Az asszonyok megijedtek, és a földre szegezték tekintetüket. Azok pedig így szóltak hozzájuk: »Miért keresitek az élő a holtak között? 6 Nincs itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek csak vissza, mit mondott nektek, mikor még Galileában volt: 7 `Az Emberfiának a bűnös emberek kezébe kell kerülnie, hogy megfeszítsék, de harmadnapra föltámad.'« 8 Ekkor eszükbe jutottak ezek a szavai. 9 Visszatértek tehát a sírtól, és elmondták mindezt a tizenegynek és a többieknek. 10 Mária Magdolna, Johanna, Mária, Jakab anyja, és a velük lévő többi asszony mondta el mindezt az apostoloknak. 11 Ők azonban képzelődésnek tartották szavaikat, és nem hittek nekik. 12 Péter mégis útra kelt, és a sírhoz futott. Behajolt, de csak a lepleket látta, ezért a történeteken csodálkozva hazament.

Találkozás a Feltámadottal az emmauszi úton 13 Aznap ketten közülük egy Emmausz nevű helységbe mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan stádium távolságra volt, 14 s beszélgettek egymással mindarról, ami történt. 15 Miközben beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. 16 De a szemüket akadályozta valami, hogy fel ne ismerjék. 17 Megszólította őket: »Miről beszélgettek egymással útközben?« Ők szomorúan megálltak. 18 Az egyik, akinek Kleofás volt a neve, azt felelte: »Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?« 19 Ő megkérdezte tőlük: »Micsoda?« Azt felelték: »A Názáreti Jézus esete, aki tettben és szóban hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt. 20 Hogy hogyan adták őt a főpapok és főembereink halálos ítéletre, és hogyan feszítették meg őt. 21 Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. Azonfelül ma már harmadik napja, hogy ezek történtek. 22 De néhány közülünk való asszony is megzavart bennünket, akik hajnalban a sírnál voltak, 23 s mivel nem találták a testét, visszajöttek azzal a hírrel, hogy angyalok jelenését is látták, akik azt mondták, hogy él. 24 Társaink közül néhányan a sírhoz mentek, és úgy találták, ahogy az asszonyok mondták, de őt magát nem látták.«

25 Erre ő azt mondta nekik: »Ó, ti oktalanok és késedelmes szívűek arra, hogy elhiggyétek mindazt, amit a próféták mondtak! 26 Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Krisztusnak, hogy bemelessen dicsőségébe?« 27 És kezdve Mózesen és valamennyi prófétán, mindent megmagyarázott nekik, ami az Írásokban róla szólt. 28 Mikor odaértek a faluhoz, ahová mentek, úgy tett, mintha tovább akarna menni. 29 De marasztalták: »Maradj velünk, mert esteledik, és lemenőben van már a nap!« Bement hát, hogy velük maradjon. 30 Amikor asztalhoz ült velük, fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odanyújtotta nekik. 31 Ekkor megnyílt a szemük, és felismerték, de ő eltűnt a szemük elől. 32 Ők pedig így szóltak egymáshoz: »Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, és feltárta előttünk az Írásokat?« 33 Még abban az órában útrakeltek, és visszatértek Jeruzsálembé, ahol egybegyűlve találták a tizenegyet és a velük levőket. 34 Azok elmondták: »Valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak!« 35 Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és azt, hogy hogyan ismerték fel őt a kenyértöréskor.

A Feltámadott megjelenése Jeruzsálemben 36 Amíg ezekről beszéltek, egyszer csak maga Jézus állt közöttük, és azt mondta nekik: »Békesség nektek!« 37 Megrémültek és féltek, mert azt hitték, hogy szellemet látnak. 38 De ő megkérdezte tőlük: »Miért rémültetek meg, és miért támad kétely szívetekben? 39 Nézzétek meg a kezemet és lábamat, hogy valóban én vagyok! Tapintsatok meg, és lássátok, mert a szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van.« 40 Ezt mondta, azután megmutatta nekik a kezét és a lábát. 41 Mivel örömben még

mindig nem hittek, és csak csodálkoztak, azt mondta nekik: »Van itt valami enivalótok?«
 42 Erre adtak neki egy darab sült halat. 43 Elvette, és a szemük láttára evett belőle.

44 Azután így szólt hozzájuk: »Ezek azok az igék, amelyeket elmondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesedni mindannak, ami meg van írva rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból.« 45 Akkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat.

46 Azt mondta nekik: »Úgy van megírva, hogy a Krisztusnak szenvednie kell, és harmadnapon feltámadni a halálból. 47 A nevében megtérést kell hirdetni a bűnök bocsánatára Jeruzsálemtől kezdve minden népnek. 48 Ti tanúi vagytok ezeknek. 49 Én majd elküldöm nektek azt, amit Atyám ígért. Ti csak maradjatok a városban, amíg el nem tölt az erő benneteket a magasságból.«

50 Ezután kivezette őket Betánia közelébe, felemelte a kezét, és megáldotta őket. 51 Áldás közben eltávozott tőlük, és fölvitetett a mennybe. 52 Leborulva imádták, azután nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe. 53 Szüntelen ott voltak a templomban, és áldották Istent.

---

* 1-12 *Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Jn 20,1-13* * 36-53 *Mk 16,14-19; Jn 20,19-23* * 44 »Az ószövetségi üdvrend fő feladata az volt, hogy előkészítse és prófétailag hirdesse, különféle előképekben jelezze Krisztusnak, minden ember Megváltójának és a messiási országnak eljövételét. Az Ószövetség könyvei a krisztusi üdvösséget megelőző körülményeknek megfelelően mindenkinek bemutatják: ki az Isten és ki az ember, s hogyan bánik az igazságos és irgalmas Isten az emberekkel« (DV 15). * 49 Az Atya ígérete a Szentlélek (vö. Jn 15,26); az ő eljövételéről és munkásságáról fog beszélni az evangélista az Apostolok cselekedeteiben.

Evangelium Szent János szerint

Bevezetés

A szerző – János evangéliumát számos újkori szentíráskutató elvitatja János apostoltól, és János tanítványai egyikének tulajdonítja (pl. annak a bizonyos János presbiternek, akiről egy helyen Papiász beszél, vö. Euszébiosz, ET 3,39,3-4). János szerzősége ellen a következő érveket hozzák fel: az evangélium mély krisztológiája nem származhat szemtanútól; elbeszélés módja és anyaga teljesen eltér a szinoptikus evangéliumokétól; János apostol Jakabbal együtt már 44-ben vértanúhalált halt (egy 5. sz.-i feljegyzés szerint Papiász állítólag ezt írta); az apostol nem írhatta a 21. fejezetet (a saját halálával kapcsolatban): stb. – Ma mégis egyre többen vannak, akik ezeket az érveket nem tartják meggyőzőeknek.

Figyelemreméltóak viszont az ún. belső érvek (magából az evangéliumból): János apostol neve és a Zebedeus fiai kifejezés egyetlen egyszer sem szerepel az evangéliumban, csak a „szeretett tanítvány” megjelölés; János apostol alakja és élményei előtérben állnak a negyedik evangéliumban; idő- és helymegjelölései néhol meglepően pontosak; számos apró megjegyzés szemtanú-íróra vall (pl. a samariai asszony otffelejt a korsóját, 4,28). Úgy látszik tehát, hogy a viták, bizonytalanságok ellenére János apostolt tekinthetjük az evangélium szerzőjének. Az evangélium az első század legutolsó éveiben készült. Nagyon gyorsan elterjedt a keresztények körében, hisz másolataiból két igen régi töredéket is ismerünk (Ryland-papírusz, 125 körül; Egerton-papírusz, Kr. u. 1.sz. első fele).

Az evangélium egysége – A házasságtörő asszonyról szóló rész (7,53-8,11) hiányzik a legrégebbi kéziratokból és több régi fordításból. A görög egyházi írók csak a 11. sz. óta ismerik. A nyugati egyházból kiindulva terjedt el az ún. nyugati szövegforma hatására (legfontosabb ismert képviselője az 5. sz.-i D kódex). Biztosan nem János írta, de lehet eredeti jézusi emlék. – A víz felkavarodásáról szóló rész (a Betezda-fürdői gyógyításnál, 5,3b-4) ugyancsak hiányzik a legmegbízhatóbb kódexekből. Eredetileg lapszéli jegyzet lehetett, amelyet később beírtak a szövegbe (kiegészítés a 3-4. sz.-ből). – 21. fejezet: Jézus megjelenései Galileában. – Minden kézirat tartalmazza, tehát az evangéliumhoz kezdettől fogva hozzátartozott, a könyv ezzel együtt terjedt el. Valószínű azonban, hogy nem János apostol írta, hanem halála után valamely tanítványa, mert 1. az evangéliumnak a 20. fejezet végén is van egy befejezése; 2. ez a rész arra a kérdésre ad választ, hogy hogyan halhatott meg az a János apostol, akiről úgy hírtett, hogy megéri Jézus második eljövételét.

Az evangélium felépítése, tartalma: Ige-himnusz (1,1-18) – I. rész (1,19-12,50): Jézus kinyilatkoztatja magát a világnak – II. rész (13,1-20,31): Jézus visszatér az Atyához – Utószó (21,1-25): Találkozások a Feltámadottal Galileában.

Az evangélium himnusszal kezdődik, amely költői lendületű összefoglalását adja a legalapvetőbb témának: Jézus Isten egyszülött Fia, maga is Isten.

Az evangélium egyetlen ördögűzésről sem számol be; a szinoptikusoknál elbeszél 29 csoda közül Jánosnál csak a kenyérszaporítás és a vízben járás szerepel; ugyanakkor 6 saját csoda-elbeszélést közöl. Ezeknek a csodáknak egészen mély, jelképes értelmük van, és gyakran kiindulópontjai egy hosszabb, Jézusról szóló tanításnak (vakonszületett: Jézus a világ világossága; kenyérszaporítás: Jézus az élet kenyere; Lázár feltámasztása: Jézus a feltámadás és az élet; vö. Kánai menyegző „kinyilatkoztatta dicsőségét”; csodálatos halfogás: „Legeltesd juhaimat”). – Az elbeszélések nem szabályosak, mint a szinoptikusoknál: az elbeszélő szabadon, a tanítói célnak megfelelően számol be az eseményekről.

Jézus beszédei logikusan felépített teológiai gondolatmenetet tükröznek; több tudatosan megszerkesztett párbeszédet is találunk, ahol a beszélgetőtárs (többnyire értetlen) megjegyzései segítik elő a gondolatmenet kifejtését (szamariai asszony, Nikodémus; ez utóbbi a beszélgetés második részében nyomtalanul eltűnik); Jézus nem példabeszédekben beszél többé, hanem tökéletesen felépített allegóriákban (igazi szőlőtő, jó Pásztor).

A negyedik evangélista számára Jézus az Atyával és a Szentlélekkel teljesen egyenrangú, örök isteni személy. Ezt a hitet és meggyőződést vallja az evangélista művének szinte minden sorával, és erről (vagyis önmagáról, saját isteni méltóságáról és küldetéséről, a benne és általa feltáruuló új életéről) beszél Jézus is, akárhányszor megszólal (az örömhírről, Isten országáról itt nincs szó többé).

János szerint Jézus az Ige, aki már „kezdetben” is (=öröktől fogva) létezett Istennél, és maga is Isten volt (1,1-2). Keresztelő János is hirdeti, hogy Jézus az Isten Fia (ezt a Szentlélek a Keresztelőnek előre tudomására hozta). Jézus már első csodájával kinyilatkoztatta isteni dicsőségét tanítványai előtt, és tanítványai hittek benne (2,11). Jézus elmondja önmagáról, hogy ő az Isten „egyszülött Fia” (3,16-18), akit Isten a világba küldött (3,17.34; 5,37; 6,40; stb.). Tanítványaitól búcsúzva így szól: „Eljöttem az Atyától, a világba jöttem, de most itthagynom a világot, és visszatérek az Atyához” (16,28). János evangélista szerint a nyilvános működés idején Jézus minden tétlen keresztül az ő isteni dicsősége ragyogott, az a dicsőség, amelyben része volt az Atyánál, mielőtt a világ lett (17,5).

Különösen szép és egyben meglepő az, ahogyan az evangélista Jézus szenvedését és kereszthalálát beleilleszti Jézusnak, a második isteni személynek a képébe. János egyszerűen egyenlőségjelet tesz Jézus kereszthalála és megdicsőülése (=istenségének kinyilvánulása) között. Szünetelő előtt Jézus így szól: Eljött az óra, amikor megdicsőül az Emberfia! (12,23). – Majd így imádkozik: Most dicsőíts meg engem, Atyám, azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett! (17,5).

– Kereszthaláláról úgy beszél, mint felmagasztalásáról: Amint Mózes felemelte (hüpszósen) a kígyót a pusztában, úgy kell felmagasztaltatnia (hüpszóténaj) az Emberfiának is (3,14). – A kereszten fog majd kiderülni, hogy kicsoda ő: Amikor felmagasztaljátok az Emberfiát, meg fogjátok tudni, hogy ÉN VAGYOK! (8,28). De a kereszttel nem csak Jézus dicsősége nyilvánul meg, hanem az Atyáé is: Most megdicsőült az Emberfia, és az Isten is megdicsőült benne (13,31). Megdicsőült, mert a kereszttel ezt hirdeti: Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen (3,16).

Evangelium Szent János szerint – 1. fejezet

ELŐSZÓ: 1,1-18

1 Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. 2 Ő volt kezdetben Istennél. 3 Minden általa lett, és nála nélkül semmi sem lett, ami lett. 4 Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. 5 A világosság a sötétségben világít, de a sötétség azt nem fogta föl.

6 Volt egy ember, akit Isten küldött, János volt a neve. 7 Tanúskodni jött, hogy tanúskodjék a világosságról, s mindenki higgyen általa. 8 Nem ő volt a világosság, csak tanúságot kellett tennie a világosságról.

9 Az igazi világosság, aki minden embert megvilágosít, a világba jött. 10 A világban volt, a világ őáltala lett, de a világ nem ismerte fel őt. 11 A tulajdonába jött, övéi azonban nem fogadták be.

12 Mindazoknak azonban, akik befogadták, hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek; azoknak, akik hisznek az ő nevében, 13 akik nem a vérből, sem a test ösztönéből, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.

14 Az Ige testté lett, és köztünk lakott, és mi láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, aki telve volt kegyelemmel és igazsággal.

15 János tanúságot tesz róla, és hirdeti: »Ő az, akiről ezt mondtam: Aki utánam jön, megelőz engem, mert előbb volt, mint én.«

16 Mi mindnyájan az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre halmozva. 17 Mert a törvényt Mózes által kaptuk, a kegyelem és az igazság pedig Jézus Krisztus által valósult meg. 18 Istent soha senki nem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, ő nyilatkoztatta ki.

JÉZUS NYILVÁNOS MŰKÖDÉSE: 1,19-12,50

Jézust igazoló jelek és csodák; a működés kezdete: 1,19-4,54

Keresztelő János vallomása 19 Ez János tanúsága, amikor a zsidók papokat és levitákat küldtek Jeruzsálemből hozzá, hogy megkérdezzék őt: »Ki vagy te?« 20 Ő megvallotta, és nem tagadta, és megvallotta: »Nem én vagyok a Krisztus.« 21 Erre megkérdezték tőle: »Mi vagy tehát? Illés vagy?« Ő azt válaszolta: »Nem vagyok.« »A próféta vagy?« Azt felelte: »Nem.« 22 Akkor azt mondták neki: »Akkor ki vagy? Választ kell vinnünk azoknak, akik küldtek minket! Mit mondasz magadról?« 23 Ő azt felelte:

»A pusztaiban kiáltó szava vagyok:

'Tegyétek egyenessé az Úr útját' {Iz 40,3},

amint Izajás próféta mondta.«

24 A küldöttek a farizeusok közül voltak. 25 Ezért tovább kérdezték: »Miért keresztelsz tehát, ha nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta?« 26 János ezt felelte nekik: »Én vízzel keresztelek, de köztetek áll az, akit ti nem ismertek. 27 Ő az, aki utánam jön, akinek a saruszíját megoldani sem vagyok méltó.« 28 Ezek Betániában történtek, a Jordánon túl, ahol János keresztelt.

Keresztelő János tanúságtétele 29 Másnap látta, hogy Jézus közeledik hozzá. Erre így szólt: »Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét! 30 Ő az, akiről mondtam: Utánam jön egy férfi, aki megelőz engem, mert előbb volt, mint én. 31 Én nem ismertem őt; de azért jöttem vízzel keresztelni, hogy őt megismertessem Izraellel.« 32 János tanúságot tett és azt mondta: »Láttam, hogy a Lélek, mint galamb, leszállt az égből és rajta maradt. 33 Nem ismertem őt, de aki azért küldött, hogy vízzel kereszteljek, azt mondta nekem: 'Akire látod a Lelket leszállni és rajta

maradni, ő az, aki Szentlélekkel keresztel.' 34 Én láttam, és tanúságot tettem arról, hogy ő az Isten Fia.«

Az első tanítványok 35 Másnap ismét ott állt János két tanítványával együtt. 36 Mikor meglátta Jézust, amint arra haladt, azt mondta: »Íme, az Isten Báránya.« 37 A két tanítvány hallotta szavait, és követték Jézust. 38 Jézus pedig megfordult, és amikor látta, hogy követik, megkérdezte tőlük: »Mit kerestek?« Azt felelték neki: »Rabbi – ami Mestert jelent –, hol laksz?« 39 Ő azt mondta nekik: »Gyertek és meglátjátok.« Elmentek tehát, és meglátták, hogy hol lakik. Aznap nála maradtak. Körülbelül tíz óra volt.

40 A kettő közül, akik ezt hallották Jánostól, és követték őt, az egyik András volt, Simon Péter testvére. 41 Ő elsőként testvérével, Simonnal találkozott, s azt mondta neki: »Megtaláltuk a Messiást, azaz a Fölkentet!« 42 És elvitte Jézushoz. Jézus rátekintett, és így szólt: »Te Simon vagy, János fia. Kéfás lesz a neved.« Ez azt jelenti, hogy Péter (vagyis Szikla).

43 Másnap, amikor Jézus Galileába készült menni, találkozott Fülöppel. Azt mondta neki: »Kövess engem!« 44 Fülöp Betsaidából való volt, András és Péter városából. 45 Fülöp találkozott Natanaellel, és elmondta neki: »Megtaláltuk azt, akiről Mózes írt a törvényben és a próféták: Jézust, József fiát Názáretből.« 46 Natanael erre megjegyezte: »Jöhet valami jó Názáretből?« Fülöp azt felelte neki: »Gyere és lásd!« 47 Amikor Jézus meglátta a közeledő Natanaelt, azt mondta róla: »Íme, egy igaz izraelita, akiben nincs álnokság.« 48 Natanael megkérdezte: »Honnan ismeresz engem?« Jézus azt felelte: »Mielőtt Fülöp hívott volna téged, láttalak, amikor a fügefa alatt voltál.« 49 Natanael azt válaszolta: »Rabbi, te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!« 50 Jézus erre így szólt: »Mivel azt mondtam neked: láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobb dolgokat fogsz majd látni ezeknél.« 51 Aztán hozzátette: »Bizony, bizony, mondom nektek: látni fogjátok a megnyílt eget, s hogy az Isten angyalai föl- és leszállnak az Emberfia fölé.«

---

* 1-14 Kezdetben (vö. Ter 1,1) azt jelenti: minden dolgot megelőzően. Ige: a görög eredetiben Logosz, jelentése szó, értelem, gondolat. Az Ige örök, az Atyaistentől különböző isteni személy, az élet forrása. Jézus Krisztus istenségét egyértelműen megfogalmazzák a következő szavak: az Ige testté lett. Ez egyben kifejezi azt is, hogy az Igében, azaz Jézus Krisztusban az isteni és az emberi természet egy személyben áll fenn. * 14 Test: nem az Ige (Isten) változott testté, hanem ő, miközben megtartotta eredeti mivoltát, felvette a szolgaság alakját. Amint az emberi gondolat sem veszíti el szellemi voltát, ha szóban megfogalmazzák, úgy az Ige is, amikor megtestesült, megtartotta isteni természetét. * 19 A zsidók: János nem a zsidó népet, hanem a zsidóság korabeli vezetőit érti alatta. * 20-23 Keresztelő János alázattal beszél saját küldetéséről: nem ő a várt Messiás, ő nem is Illés, sem »a Próféta«, akiről Mózes beszélt (MTörv 18,15). Ő csak az előfutár hangja, amely előkészíti annak az útját, akit várnak az emberek.

Evangelium Szent János szerint – 2. fejezet

Csodajel a kánai menyegzőn ¹ Harmadnapon menyegző volt a galileai Kánában. Ott volt Jézus anyja, ² és Jézus is hivatalos volt a menyegzőre tanítványaival együtt. ³ Amikor fogytán volt a bor, Jézus anyja így szólt hozzá: »Nincs boruk!« ⁴ Jézus azt felelte neki: »Mi közünk ehhez, asszony? Még nem jött el az én óráim!« ⁵ Anyja ekkor ezt mondta a szolgálknak: »Tegyetek meg mindent, amit mond!«

⁶ A zsidók tisztulására volt ott hat kőedény, egyenként két vagy három mérős. ⁷ Jézus azt mondta nekik: »Töltsétek meg az edényeket vízzel!« Színig töltötték őket. ⁸ Ekkor így szólt hozzájuk: »Most merítsetek, és vigyetek belőle a násznagynak!« Azok vitték neki. ⁹ Amint a násznagy megízlelte a borra vált vizet, mivel nem tudta, hogy honnan való – de a szolgálak, akik a vizet merítették, tudták –, odahívta a vőlegényt, ¹⁰ és azt mondta neki: »Minden ember a jó bort adja először, és miután megittasodtak, akkor a kevésbé jót. Te mindedig tartogattad a jó bort!« ¹¹ Jézus ezzel kezdte meg csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, és tanítványai hittek benne.

¹² Azután lement Kafarnaumba, ő és anyja, a testvérei és tanítványai, és ott maradtak néhány napig.

A kereskedők kiűzése a templomból ¹³ Közel volt a zsidók Pászkája, és Jézus fölment Jeruzsálembe. ¹⁴ A templomban ökr-, juh- és galambkereskedőket talált, s az odatelepedett pénzváltókat. ¹⁵ Akkor kötelekből ostort font, és mindnyájukat kizavarta a templomból a juhokkal és az ökrökkel együtt, a pénzváltók pénzét szétszórta, az asztalaikat fölforgatta. ¹⁶ A galambárosoknak pedig azt mondta: »Vigyétek el innen ezeket, ne tegyétek Atyám házát vásárcsarnokká!« ¹⁷ Akkor tanítványai visszaemlékeztek arra, hogy írva van: »*Emészt engem a buzgóság házadért*« {*Zsolt 69,10*}. ¹⁸ A zsidók azonban megszólították, és azt kérdezték tőle: »Milyen csodajeleket mutatsz nekünk, hogy ezeket cselekszed?« ¹⁹ Jézus azt felelte nekik: »Bontsátok le ezt a templomot, és én három nap alatt fölépítem azt!« ²⁰ A zsidók erre így szóltak: »Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt fölépítenéd?« ²¹ De ő a saját testének templomáról mondta ezt. ²² Amikor föltámadt a halálból, tanítványai visszaemlékeztek, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak, és a szónak, amelyet Jézus mondott.

Jézus Húsvétkor Jeruzsálemben ²³ Amikor Jeruzsálemben volt Húsvét ünnepén, sokan hittek az ő nevében, mert látták csodajeleit, amelyeket művelt. ²⁴ De Jézus nem bízta magát rájuk, mert ismerte mindnyájukat, s mert ²⁵ nem szorult rá, hogy valaki tanúságot tegyen az emberről; jól tudta ugyanis, hogy mi lakik az emberben.

---

* 18-19 A zsidók tudni akarják, hogy kitől kapott felhatalmazást, hogy intézkedjék az Isten házában. Jézus azt válaszolja, hogy hatalmának bizonyítékaként saját feltámadása fog szolgálni, miután testének templomát lerombolták ütlegetéseikkel és a keresztfeszítéssel.

Evangelium Szent János szerint – 3. fejezet

Beszélgetés Nikodémussal ¹ Volt a farizeusok közt egy Nikodémus nevű ember, a zsidók egyik főembere. ² Éjszaka elment Jézushoz, és így szólt hozzá: »Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki nem tudja ezeket a csodajeleket véghezvinni, amelyeket te cselekszel, hacsak nincs vele az Isten.« ³ Jézus azt felelte neki: »Bizony, bizony mondom neked: ha valaki felülről nem születik, nem láthatja meg Isten országát.« ⁴ Nikodémus megkérdezte: »Hogyan születhet meg az ember, ha már vén? Csak nem mehet be ismét anyja méhébe, hogy megszülessék?« ⁵ Jézus azt válaszolta: »Bizony, bizony mondom neked: ha valaki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába. ⁶ Ami a testből született, az test, és ami a Lélekből született, az lélek. ⁷ Ne csodálkozz, hogy azt mondtam neked: szükséges felülről megszületnetek. ⁸ A szél ott fúj, ahol akar. Hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hová megy. Így van mindaz, aki a Lélektől született.« ⁹ Nikodémus megkérdezte: »De miképpen történhet meg mindez?« ¹⁰ Jézus azt felelte neki: »Te Izrael tanítója vagy, és nem tudod ezeket? ¹¹ Bizony, bizony mondom neked, hogy amit tudunk, azt mondjuk el, és amit láttunk, arról tanúskodunk, de a mi tanúságunkat nem fogadjátok el. ¹² Ha földi dolgokról szóltam nektek és nem hiszitek, hogyan fogjátok majd elhinni, ha a mennyei dolgokról beszélek nektek? ¹³ Senki sem ment föl a mennybe, csak az, aki a mennyből jött le: az Emberfia. ¹⁴ Ahogyan Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy kell majd az Emberfiának is fölemeltetnie, ¹⁵ hogy mindannak, aki hisz, örök élete legyen őbenne.«

Jézus küldetésének célja ¹⁶ Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. ¹⁷ Mert nem azért küldte Isten a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ. ¹⁸ Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, de aki nem hisz, az már ítélet alá esett, mert nem hitt az Isten egyszülött Fia nevében. ¹⁹ Az ítélet pedig ez: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mivel cselekedeteik gonoszak voltak. ²⁰ Mert mindaz, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy el ne marasztalják a cselekedeteit; ²¹ de aki az igazságot cselekszi, a világosságra megy, hogy nyilvánosságra jussanak tettei, mert Istenben cselekedte azokat.

Keresztelő János és Jézus ²² Ezek után Jézus Júdea földjére ment tanítványaival. Ott tartózkodott velük, és keresztelt. ²³ János szintén keresztelt Enonban, Szálím közelében, mert ott sok víz volt. Az emberek odamentek és megkeresztelkedtek. ²⁴ Akkor ugyanis János még nem volt börtönbe vetve.

²⁵ Vita támadt tehát János tanítványai és egy zsidó között a tisztulás felől. ²⁶ Odamentek Jánoshoz, és azt mondták neki: »Rabbi, az, aki veled volt a Jordánon túl, akiről tanúságot tettél, íme, ő is keresztel, és mindenki hozzá megy.« ²⁷ János azt felelte: »Az ember semmit sem szerezhet, hacsak a mennyből nem adatott neki. ²⁸ Ti magatok vagytok a tanúim, hogy azt mondtam: Nem én vagyok a Krisztus, hanem az vagyok, akit őelőtte küldtek. ²⁹ Akié a menyasszony, az a vőlegény; a vőlegény barátja pedig, aki ott áll és hallja őt, ujjongva örül a vőlegény hangjának. Ez az örömöm most beteljesedett. ³⁰ Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbednem.«

³¹ Aki felülről jön, fölötte van mindenkinek. Aki a földről való, az földi, és földi módon beszél. Aki a mennyből jön, feljebb való mindenkinnél. ³² Arról tanúskodik, amit látott és hallott, de a tanúságát senki sem fogadja el. ³³ Aki elfogadja tanúságát, az igazolja, hogy Isten igazmondó. ³⁴ Mert akit Isten küldött, az az Isten igéit mondja, ő ugyanis a Lelket nem mértékkel adja. ³⁵ Az Atya szereti a Fiút, és mindent az ő kezébe adott. ³⁶ Aki a Fiúban hisz, annak örök élete van, aki pedig nem hisz a Fiúban, nem látja meg az életet, hanem Isten haragja marad rajta.

---

* I Nikodémus a főtanács tagja volt. A hagyomány úgy tartja, hogy később keresztény lett, a főtanács megfosztotta tagságától és száműzte Jeruzsálemből. Az evangéliumban ő és Arimateai József temeti el Jézust.

Evangelium Szent János szerint – 4. fejezet

Beszélgetés a szamariai asszonnyal 1 Amikor Jézus megtudta, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és keresztel, mint János 2 – bár Jézus maga nem keresztelt, csak a tanítványai –, 3 elhagyta Júdeát, és ismét Galileába ment. 4 Át kellett mennie Szamarián. 5 Megérkezett tehát Szamaria egyik városába, amelyet Szikarnak neveznek, közel ahhoz a földdarabhoz, amelyet Jákob a fiának, Józsefnek adott. 6 Ott volt Jákob kútja. Jézus akkor elfáradva az úttól, azon nyomban leült a kútnál. Körülbelül a hatodik óra volt. 7 Odajött egy szamariai asszony, hogy vizet merítsen. Jézus azt mondta neki: »Adj innom!« 8 Tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy élelmet vegyenek. 9 A szamariai asszony erre azt mondta neki: »Zsidó létedre hogyan kérhetsz te inni tőlem, aki szamariai asszony vagyok?« Mert a zsidók nem érintkeznek a szamariaiakkal. 10 Jézus azt felelte: »Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki mondja neked: 'adj innom', talán te kérted volna őt, és ő élő vizet adott volna neked.« 11 Az asszony így szólt: »Uram, nincs is mivel merítened, a kút pedig mély; honnan vennéd hát az élő vizet? 12 Csak nem vagy nagyobb Jákob atyánknál, aki nekünk a kutat adta, amelyből ő maga, fiai és jószágai is ittak?« 13 Jézus azt felelte: »Mindaz, aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, 14 de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé nem szomjazik meg, hanem a víz, amelyet adok neki, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.« 15 Erre az asszony így szólt: »Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam, és ne járjak ide meríteni!« 16 Jézus ezt felelte neki: »Menj, hívd el a férjedet, és jöjj ide!« 17 Az asszony erre kijelentette: »Nincs férjem.« Jézus ezt válaszolta: »Jól mondtad: 'Nincs férjem'. 18 Mert öt férjed volt, és akid most van, az nem férjed. Ezt helyesen mondtad.« 19 Az asszony ekkor így szólt: »Uram, látom, hogy próféta vagy. 20 A mi atyáink ezen a hegyen imádták Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van a hely, ahol őt imádni kell.« 21 Jézus azt felelte neki: »Hidd el nekem, asszony, hogy eljön az óra, amikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogjátok imádni az Atyát. 22 Ti azt imádjátok, amit nem ismertek, mi azt imádjuk, amit ismerünk, mert az üdvösség a zsidóktól van. 23 De eljön az óra, és már itt is van, amikor az igazi imádók Lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat keres magának. 24 Az Isten lélek, és akik őt imádják, Lélekben és igazságban kell őt imádniuk.« 25 Az asszony erre megjegyezte: »Tudom, hogy eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek, és amikor ő eljön, kijelent majd nekünk mindent.« 26 Jézus azt válaszolta neki: »Én vagyok az, aki veled beszélek.«

Jézus és a szamariaiak 27 Ekkor odaérkeztek a tanítványai, és elcsodálkoztak, hogy asszonnyal beszélgetett. Mégsem kérdezte egyikük sem: »Mit akarsz, vagy mit beszélsz vele?« 28 Az asszony pedig otthagya az edényét, elment a városba, és szólt az embereknek: 29 »Gyertek, lássátok azt az embert, aki elmondott nekem mindent, amit cselekedtem. Vajon nem ő a Krisztus?« 30 Azok erre kimentek a városból, és odamentek hozzá.

31 Eközben a tanítványok kérték őt: »Rabbi, egyél!« 32 Ő azt felelte nekik: »Van nekem ennivalóm, amiről ti nem tudtok.« 33 A tanítványok egymást kérdezték: »Talán enni hozott neki valaki?« 34 Jézus pedig így folytatta: »Az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekedjem, aki küldött engem, hogy elvégezzem az ő művét. 35 Ugye ti mondjátok: Még négy hónap, és elérkezik az aratás? Íme, mondom nektek: Emeljétek föl szemeteket, és nézzétek a szántóföldeket, mert megérték már az aratásra. 36 Az arató megkapja a jutalmát, és termést gyűjt az örök életre, hogy együtt örvendjen a vető az aratóval. 37 Mert abban igaza van a közmondásnak, hogy más az, aki vet, és más az, aki arat. 38 Elküldtelek titeket, hogy learassátok, amit nem ti munkáltatok. Mások fáradoztak, és ti azok munkájába álltatok be.«

39 Abból a városból a samaritanusok közül sokan hittek benne az asszony szavára, aki bizonygatta: »Elmondott nekem mindent, amit cselekedtem.« 40 Amikor tehát a samaritanusok odamentek hozzá, kérték őt, hogy maradjon náluk. Két napig ott is maradt. 41 Ekkor már sokkal

többen hittek az ő tanítása miatt. 42 Az asszonynak pedig azt mondták: »Most már nem a te beszéded miatt hiszünk, hanem mert mi magunk hallottuk, és tudjuk, hogy ő valóban a világ üdvözítője.«

Gyógyítás Galileában 43 Két nap múlva eltávozott onnan Galileába. 44 Jézus ugyan saját maga tanúsította, hogy a prófétának nincs becsülete a saját hazájában, 45 mégis, amikor Galileába érkezett, befogadták őt a galileaiak, mivel látták mindazt, amit Jeruzsálemben művelt az ünnepen, mert ők is fölmentek az ünnepre.

46 Ismét elment tehát a galileai Kánába, ahol a vizet borrrá változtatta. Volt egy királyi tisztviselő, akinek a fia beteg volt Kafarnaumban. 47 Amikor meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, elment hozzá, és kérte őt, hogy jöjjön és gyógyítsa meg a fiát, mert az már a halálán volt. 48 Erre Jézus azt mondta neki: »Hacsak jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek!« 49 A királyi tisztviselő erre azt felelte: »Uram, gyere el, amíg meg nem hal a gyermekem!« 50 Jézus azt mondta neki: »Menj, a fiad él!« Hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott neki, és elment. 51 Amint hazafelé tartott, már eléje jöttek a szolgái, és jelentették, hogy a fia él. 52 Megtudakolta tőlük, hogy melyik órában lett jobban. Azt felelték neki: »Tegnap a hetedik órában hagyta el őt a láz.« 53 Így megértette az apa, hogy ez éppen abban az órában történt, amikor Jézus azt mondta neki: »A fiad él.« És hitt ő és egész házanépe. 54 Ez már a második csodajel volt, amelyet Jézus művelt, amikor Júdeából Galileába ment.

---

* 10 Az élő víz, amiről Jézus beszél, nem egyszerű víz, hanem az igazság és a kegyelem. Ez az, amely örökre oltja az ember szomját (14. v.). * 19 Amikor hányatott életéről esik szó, az asszony más irányba tereli a beszélgetést: fölvet egy vitatott vallási problémát.

Evangelium Szent János szerint – 5. fejezet

Jézus kinyilatkoztatja magát a világ előtt: 5,1-12,50

A béna meggyógyítása szombaton ¹ Ezek után volt a zsidók ünnepe, és Jézus fölment Jeruzsálembe. ² Van Jeruzsálemben a Juh-kapunál egy fürdő, amelyet héberül Betezdának neveznek, és öt oszlopcsarnoka van. ³ Ezekben feküdt a betegek, vakok, sánták, bénák sokasága.

(4)

⁵ Volt ott egy ember, aki már harmincnegyzet esztendő óta beteg volt. ⁶ Mikor Jézus meglátta őt, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idő óta van így, megkérdezte tőle: »Akarsz-e meggyógyulni?« ⁷ A beteg azt felelte: »Uram, nincs emberem, aki, amikor felkavarodik a víz, bevigyen engem a tóba. Mire pedig én odaérek, más megy be előttem.« ⁸ Jézus azt mondta neki: »Kelj föl, vedd ágyadat, és járj!« ⁹ Az ember azonnal meggyógyult, fogta az ágyát és járni kezdett.

Azon a napon pedig szombat volt. ¹⁰ Ezért a zsidók azt mondták a meggyógyított embernek: »Szombat van, nem szabad az ágyadat vinned.« ¹¹ Azt felelte nekik: »Aki meggyógyított engem, ő mondta nekem: `Vedd ágyadat, és járj.'« <sup>12</sup> Erre megkérdezték tőle: »Ki az az ember, aki neked azt mondta: `Vedd ágyadat és járj'?« ¹³ A meggyógyult azonban nem tudta, hogy ki volt az, mert Jézus eltávozott a helyszínen levő tömegeből. ¹⁴ Később Jézus találkozott vele a templomban, és azt mondta neki: »Íme, meggyógyultál, többé már ne vétkezz, nehogy valami rosszabb történjék veled.« ¹⁵ Az ember elment, és megvitte a hírt a zsidóknak, hogy Jézus volt az, aki meggyógyította őt. ¹⁶ A zsidók pedig üldözni kezdték Jézust azért, mert ezeket szombaton tette. ¹⁷ Jézus azt felelte nekik: »Az én Atyám mindmáig munkálkodik, és én is munkálkodom.« ¹⁸ Ezért a zsidók még inkább életére törtek, mivel nemcsak megszegte a szombatot, hanem az Istent is Atyjának mondta, és egyenlővé tette magát az Istennel.

Az Atya tanúságtétele Jézusról ¹⁹ Jézus azt felelte nekik: »Bizony, bizony mondom nektek: A Fiú nem tehet magától semmit, hanem csak azt, amit lát, hogy az Atya cselekszik. Mert amiket ő tesz, azokat cselekszi ugyanúgy a Fiú is. ²⁰ Az Atya ugyanis szereti a Fiút, és mindent megmutat neki, amit tesz. Ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd neki, hogy csodálkozzatok. ²¹ Mert amint az Atya feltámasztja a halottakat és életre kelti, úgy a Fiú is életre kelti, akiket akar. ²² Az Atya nem ítél meg senkit, az ítéletet egészen a Fiúnak adta át, ²³ hogy mindenki tisztelje a Fiút, mint ahogy tisztelik az Atyát. Aki nem tiszteli a Fiút, az Atyát sem tiszteli, aki őt küldte. ²⁴ Bizony, bizony mondom nektek: aki az én ígémet hallgatja, és hisz annak, aki engem küldött, annak örök élete van, és nem ítéletre jut, hanem átment a halálból az életre. ²⁵ Bizony, bizony mondom nektek: eljön az óra, és már itt is van, amikor a halottak meghallják az Isten Fiának szavát, és akik meghallották, élni fognak. ²⁶ Mert amint az Atyának élete van önmagában, ugyanúgy megadta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában, ²⁷ és hatalmat adott neki, hogy ítéletet tartson, mivel ő az Emberfia. ²⁸ Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amikor mindnyájan, akik a sírokban vannak, meghallják az ő szavát, ²⁹ és előjönnek: akik jót tettek, az élet feltámasztására, akik pedig gonoszokat tettek, az ítélet feltámasztására. ³⁰ Én nem tehetek magamtól semmit. Amint hallok, úgy ítélek, és ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki küldött engem.

³¹ Ha én tanúskodom magamról, tanúságom nem érvényes. ³² Más az, aki tanúskodik én rólam, és tudom, hogy igaz az a tanúság, amelyet rólam tesz. ³³ Ti Jánost kérdeztétek, és ő tanúságot tett az igazságról. ³⁴ Nekem azonban nincs szükségem emberek tanúságtételére, csak azért mondom ezeket, hogy üdvözüljete. ³⁵ Ő égő és világító lámpás volt, és ti egy ideig örvendezni akartatok az ő fényében.

36 Nekem nagyobb bizonyítékom van Jánosnál. A tettek, amelyeket az Atya bízott rám, hogy elvégezzek, azok a tettek, amelyeket én viszek végbe, tanúskodnak felőlem, hogy az Atya küldött engem. 37 Rólam az Atya tett tanúságot, aki küldött. Ti soha az ő hangját nem hallottátok, sem arcát nem láttátok, 38 és az ő igéje nem marad meg bennetek, mert nem hisztek annak, akit ő küldött. 39 Vizsgáljátok az Írásokat, hiszen azt gondoljátok, hogy azokban van örök élet számotokra. Éppen azok tesznek tanúságot rólam; 40 ti azonban nem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen.

41 Emberektől nem fogadok el dicsőséget. 42 Rólatok viszont tudom, hogy nincs bennetek Isten szeretete. 43 Én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtok el engem. Majd ha más jön a maga nevében, azt elfogadjátok. 44 Hogyan is tudnátok hinni ti, akik egymástól kaptok dicsőséget, de azt a dicsőséget, amely egyedül Istentől van, nem keresitek? 45 Ne gondoljátok, hogy én foglak vádolni titeket az Atyánál! Van, aki vádol benneteket: Mózes, akiben reménykedtek. 46 Mert ha Mózesnek hinnétek, talán nekem is hinnétek, mert ő énrólam írt. 47 Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, hogyan hisztek majd az én ígémnek?«

---

* 4 A régebbi kéziratokból hiányzik a Vulgáta 4. verse: »Mert az Úr angyala időnként leszállt a tóba és felkavarta a vizet, s aki a víz felzavarása után először ment bele a tóba, meggyógyult, akármilyen betegségben sínylődött.« * 17 Amikor Jézus Istent Atyjának mondja, akit ő tetteiben követ, nyilvánosan kifejezésre juttatja saját istenségét és az Atyával való, természet szerinti egyenlőségét. A zsidók meg is értik, amit mond, ezért akarják megkövezni, mint istenkáromlót. * 31-39 Az én tanúságon nem érvényes: Jézus válaszol a zsidóknak arra a ki nem mondott kifogására, hogy senki sem lehet egyszerre tanú, bíró és peres fél egy adott ügyben. Ezután viszont bebizonyítja, hogy tanúságtétele mégis maradéktalanul érvényes, mert négyszeresen is megerősítést nyer: Keresztelő János által, a csodatettek által, az Atya és az Írások által. A zsidók azonban ennek ellenére sem hisznek benne, mert elvakítja őket saját meggyőződésük (40-47. v.).

Evangelium Szent János szerint – 6. fejezet

Kenyérszaporítás Tibériás tavánál 1 Mindezek után Jézus Galilea, azaz Tibériás tengerén túlra ment. 2 Nagy sokaság követte őt, mert látták a csodajeleket, amelyeket a betegeken művelt. 3 Jézus fölment a hegyre, és leült ott tanítványaival. 4 Közel volt a Húsvét, a zsidók ünnepe. 5 Amikor Jézus fölemelte szemét és látta, hogy nagy sokaság közeledik hozzá, megkérdezte Fülöptől: »Honnan veszünk kenyeret, hogy ehessenek?« 6 Ezt pedig azért mondta, hogy próbára tegye őt, mert ő maga tudta, mit akar tenni. 7 Fülöp azt felelte neki: »Kétszáz dénár árú kenyér sem elég nekik, hogy mindegyiknek csak valami kevés jusson.« 8 A tanítványok egyike, András, Simon Péter testvére így szólt: 9 »Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala. De mi ez ennyinek?« 10 Jézus erre azt mondta: »Telepítsétek le az embereket!« Sok fű volt azon a helyen. Letelepédtek tehát; a férfiak szám szerint mintegy ötezren voltak. 11 Jézus pedig fogta a kenyeret, hálát adott, és szétosztotta a letelepülteknek. Ugyanígy a halakból is adott, amennyit akartak. 12 Miután jóllaktak, azt mondta tanítványainak: »Szedjétek föl a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne vesszen!« 13 Összeszedték tehát, és az öt árpakenyér darabjaiból, ami megmaradt az étkezők után, tizenkét kosarat töltöttek meg.

14 Az emberek pedig, látva a csodajelet, amelyet művelt, azt mondták: »Bizonyára ez az a próféta, aki eljön a világra!« 15 Amikor Jézus észrevette, hogy arra készülnek, hogy megragadják és királlyá tegyék, ismét visszavonult a hegyre, egészen egyedül.

Jézus a vízen jár 16 Miután beesteledett, tanítványai lementek a tengerre. 17 Beszálltak a bárkába, és elindultak a tengeren túlra, Kafarnaumba. Besötétedett már, de Jézus még mindig nem ment oda hozzájuk. 18 Mivel nagy szél támadt, a tenger háborgott. 19 Amikor mintegy huszonöt vagy harminc stádiumnyira hajóztak, látták, hogy Jézus a tengeren járva a bárkához közeledik, és megrémültek. 20 Ő pedig így szólt hozzájuk: »Én vagyok, ne féljete!« 21 Fel akarták őt venni a bárkába, de a bárka azonnal a parthoz érkezett, ahová tartottak.

Tanítás a mennyi kenyréről 22 Másnap a tömeg, amely a tengeren túl állt, észrevette, hogy csak egy bárka volt ott, és hogy Jézus nem szállt be tanítványaival a bárkába, a tanítványai egyedül távoztak el. 23 Jöttek viszont Tibériásból más bárkák annak a helynek a közelébe, ahol a kenyeret ették, miután az Úr hálát adott. 24 Amikor tehát a sokaság meglátta, hogy nincs ott sem Jézus, sem a tanítványai, beszálltak a bárkába, és Jézust keresve Kafarnaumba mentek. 25 Amikor megtalálták őt a tengeren túl, azt mondták neki: »Rabbi, mikor jöttél ide?«

26 Jézus azt felelte: »Bizony, bizony mondom nektek: Kerestek engem, de nem azért, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyerekből és jóllaktatok. 27 Ne azért az eledelért fáradozzatok, amely veszendő, hanem azért az eledelért, amely megmarad az örök életre, amelyet majd az Emberfia ad nektek. Őt ugyanis az Atyaisten jelölte meg.« 28 Erre azt kérdezték tőle: »Mit tegyünk, hogy Isten tetteit cselekedjük?« 29 Jézus azt felelte: »Isten tette az, hogy higgyetek abban, akit ő küldött.«

30 Erre megkérdezték tőle: »Milyen jelet viszel végbe, hogy lássuk és higgyünk neked? Mit cselekszel? 31 Atyáink mannat ettek a pusztában, amint írva van: *'A mennyből adott nekik kenyeret enni'*« {Kiv 16,4}. 32 Jézus ezt válaszolta: »Bizony, bizony mondom nektek: Nem Mózes adott nektek mennyből való kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyből való kenyeret. 33 Mert az Isten kenyere az, amely a mennyből szállott le, és életet ad a világnak.« 34 Ekkor azt mondták neki: »Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!« 35 Jézus azt felelte nekik: »Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem fog éhezni, és aki bennem hisz, sohasem szomjazik meg. 36 De mondtam nektek, hogy bár láttatok engem, mégsem hisztetek. 37 Mindenki, akit nekem ad az Atya, hozzám jön, és aki hozzám jön, nem utasítom el, 38 mert nem azért szálltam le a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem annak akaratát, aki

küldött engem. 39 Annak, aki küldött engem, az az akarata, hogy el ne veszítsek semmit abból, amit nekem adott, hanem föltámasszam azt az utolsó napon. 40 Mert Atyám akarata az, hogy mindenkinek, aki látja a Fiút és hisz benne, örök élete legyen; és én feltámasztom őt az utolsó napon.«

41 A zsidók ekkor zúgolódni kezdtek ellene, mivel azt mondta: »Én vagyok a kenyér, aki a mennyből szálltam alá«, 42 és azt mondták: »Nem Jézus ez, József fia, akinek ismerjük apját és anyját? Hogyan mondja most: 'A mennyből szálltam alá'?«

43 Jézus azt válaszolta nekik: »Ne zúgolódjatok egymás közt! 44 Senki sem jöhet hozzám, hacsak az Atya, aki engem küldött, nem vonzza; és én feltámasztom őt az utolsó napon. 45 Meg van írva a prófétáknál: *'Mindnyájan Isten tanítványai lesznek'* (1z 54,13). Mindaz, aki az Atyát hallgatta és elfogadta tanítását, hozzám jön. 46 Nem mintha az Atyát látta volna valaki: csak az látta az Atyát, aki Istentől való. 47 Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz, annak örök élete van.

48 Én vagyok az élet kenyere. 49 Atyáitok mannát ettek a pusztában és meghaltak. 50 Ez a mennyből alászállott kenyér, hogy aki ebből eszik, ne haljon meg. 51 Én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből szállt alá. Ha valaki ebből a kenyérből eszik, örökké él. A kenyér pedig, amelyet majd én adok, az én testem a világ életéért.

52 Vitatkozni kezdtek erre a zsidók egymás közt, és ezt kérdezték: »Hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk?« 53 Jézus azt felelte nekik: »Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok az ő véré, nem lesz élet tibennetek. 54 Aki eszi az én testemet, és issza az én vére, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon. 55 Mert az én testem valóságos étel, és az én vérem valóságos ital. 56 Aki eszi az én testemet, és issza az én vére, az bennem marad, és én őbenne. 57 Amint engem küldött az élő Atya, és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, az is általam él. 58 Ez az a kenyér, amely a mennyből szállt alá. Nem olyan, mint amit az atyák ettek és meghaltak; aki ezt a kenyeret eszi, örökké élni fog. 59 Ezeket mondta Kafarnaumban, amikor a zsinagógában tanított.

A tanítványok elbizonytalanodása 60 Amikor ezt meghallották, a tanítványai közül sokan azt mondták: »Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja ezt?« 61 Jézus tudta magában, hogy tanítványai emiatt zúgolódnak, ezért azt mondta nekik: »Megbotránkoztat ez titeket? 62 Hát ha majd látjátok az Emberfiát fölmenni oda, ahol azelőtt volt? 63 A Lélek az, ami életet, a test nem használ semmit. Az igék, amelyeket én mondtam nektek, Lélek és élet. 64 De vannak közületek egyesek, akik nem hisznek.« Mert Jézus kezdettől fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és hogy ki fogja őt elárulni. 65 Majd hozzátette: »Ezért mondtam nektek: Senki nem jöhet hozzám, hacsak az Atya meg nem adja neki.«

66 Ettől fogva a tanítványai közül sokan visszahúzódtak, és már nem jártak vele. 67 Jézus azért így szólt a tizenkettőhöz: »Talán ti is el akartok menni?« 68 Simon Péter azt felelte: »Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi a tied. 69 Mi hittünk, és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje.« 70 Jézus azt felelte nekik: »Nem tizenkettőt választottam ki közületek? Egy közületek mégis ördög.« 71 Ezt pedig Júdásra, az iskarióti Simon fiára értette, mert ez árulója lett, egy a tizenkettő közül.

---

* 1-13 *Mt 14,13-21; Mk 6,33-44; Lk 9,12-17* * 16-21 *Mt 14,22-33; Mk 6,45-52* * 26-37 Jézus értelemszerűen hivatkozik az előző napi csodára, hogy hallgatói ne keressenek más kenyeret, mint amit ő ad. Az egyszerű kenyérről azonban áttér a lelki kenyérre, amely nem más, mint ő maga: az ő teste és vére. Az igazi mennyei kenyér nem a manna volt, amellyel Isten a pusztában táplálta a népet, hanem az, amelyet Isten az új választott népnek ad. * 32 A kenyér, amelyet az Atya ad az embereknek, maga Jézus. Ezt azonban Jézus csak fokozatosan tárja fel.

Először azt mondja, hogy ő a kenyér (35. v.), aztán azt, hogy a kenyér az ő teste (51. v.), végül kimondja, hogy ez a kenyér az ő teste és vére (53. v.).

Evangelium Szent János szerint – 7. fejezet

Jézus kinyilatkoztatja magát Jeruzsálemben: 7,1-52

Jézus kerüli a nyilvánosságot ¹ Ezek után Jézus bejárta Galileát. Nem akart ugyanis Júdeába menni, mert a zsidók halálra keresték.

² Közel volt a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep. ³ Testvérei ekkor azt mondták neki: »Menj el innen, eredj Júdeába, hogy tanítványaid is lássák tetteidet, amelyeket művelsz! ⁴ Hiszen senki sem cselekszik titokban, aki nyilvánosságra akar jutni. Ha ezeket teszed, mutasd meg magad a világnak!« ⁵ Mert még testvérei sem hittek benne. ⁶ Jézus azt felelte nekik: »Az én időm még nincs itt, de számotokra az idő mindenkor alkalmas. ⁷ Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl, mert én tanúskodom arról, hogy a tettei gonoszak. ⁸ Ti csak menjetek fel az ünnepre, én nem megyek fel erre az ünnepre, mert az én időm még nem telt be.« ⁹ Ezeket mondta, és ő maga Galileában maradt.

¹⁰ Amikor azonban testvérei felmentek az ünnepre, ő is felment, de nem nyilvánosan, hanem mintegy titokban. ¹¹ A zsidók keresték őt az ünnepen, és azt kérdezték: »Hol van ő?« ¹² A nép között sok mindent beszéltek róla. Egyesek azt mondták: »Jó ember az!« Mások ellenben: »Nem, hanem félrevezeti a népet.« ¹³ Mindamellet semki sem beszélt róla nyíltan a zsidóktól való félelem miatt.

Jézus tanít a templomban ¹⁴ Mikor már az ünnep közepe volt, Jézus fölment a templomba és tanított. ¹⁵ A zsidók csodálkoztak, s ezt mondták: »Honnan ismeri ez az Írásokat, holott nem tanulta?« ¹⁶ Jézus azt felelte nekik: »Az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki engem küldött. ¹⁷ Ha valaki kész az ő akaratát megtenni, felismeri a tanításról, hogy az az Istentől való-e, vagy én magamtól szólok-e. ¹⁸ Aki önmagától beszél, az a maga dicsőségét keresi, aki pedig küldőjének dicsőségét keresi, az igazmondó, és nincs benne hamisság. ¹⁹ Nem Mózes adta nektek a törvényt? És senki közületek nem cselekszi a törvényt. Miért akartok engem megölni?« ²⁰ A nép azt felelte: »Ördögöd van! Ki akar téged megölni?« ²¹ Jézus azt mondta nekik: »Egyetlen dolgot tettem, és mindnyájan megütköztök. ²² A körülmetélést Mózes adta nektek – bár az nem is Mózesből való, hanem az atyáktól –, és szombaton körülmetélitek az embert. ²³ Ha valaki körülmetélkedhet szombaton anélkül, hogy Mózes törvényén csorba esnék, miért acsarkodtok rám azért, hogy az egész embert meggyógyítottam szombaton? ²⁴ Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek!«

A nép találgatása Jézus kilétéről ²⁵ A jeruzsálemiek közül egyesek azt mondták: »Nem ő az, akit halálra keresnek? ²⁶ Íme, nyilvánosan beszél, és semmit sem mondanak neki. Talán a főemberek valóban fölismerték, hogy ő a Krisztus? ²⁷ Róla azonban tudjuk, hogy honnan való, a Krisztust pedig, amikor eljön, senki sem tudja, honnan van.« ²⁸ Akkor Jézus, aki a templomban tanított, így kiáltott fel: »Ismertek engem is, és azt is tudjátok, hogy honnan való vagyok. Márpedig én nem magamtól jöttem, hanem az küldött engem, aki Igaz, akit ti nem ismertek. ²⁹ Én ismerem őt, mert tőle vagyok, és ő küldött engem.« ³⁰ Ekkor szerették volna elfogni, de senki sem emelte rá kezét, mert még nem jött el az ő órája. ³¹ A népből azonban sokan hittek benne és azt mondták: »A Krisztus, amikor eljön, vajon több csodajelel fog-e tenni, mint amit ő tett?«

A főtanács vitája Jézusról ³² Meghallották a farizeusok, hogy a nép ilyeneket suttog felőle, ezért a főpapok és a farizeusok szolgákat küldtek, hogy elfogják őt. ³³ Akkor Jézus így szólt: »Még egy kevés ideig veletek vagyok, aztán elmegyek ahhoz, aki küldött engem. ³⁴ Keresni fogtok engem, de nem találtok, és ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek.« ³⁵ A zsidók ezért azt

mondták egymás közt: »Hová akar ez menni, hogy nem találjuk őt? Csak nem akar a görögök közé a szórványba menni és a görögöket tanítani? 36 Miféle beszéd ez, amelyet mondott: 'Keresni fogtok engem, de nem találtok, és ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek'?«

Az élő víz 37 Az ünnep utolsó, nagy napján Jézus megállt és felkiáltott: »Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyon mindenki, 38 aki hisz bennem. Amint az Írás mondja: élővíz folyói fakadnak majd belőle.« 39 Ezt a Lélekről mondta, amelyet a benne hívők meg fognak kapni. A Lélek ugyanis még nem volt megadva, mert Jézus még nem dicsőült meg.

40 Akik a népből ezeket a szavakat hallották, azt mondták: »Ez valóban a próféta!« 41 Mások így szóltak: »Ez a Krisztus!« Némelyek pedig megjegyezték: »Csak nem Galileából jön a Krisztus? 42 Nem ezt mondta az Írás: 'Dávid utódaiból és Betlehem helységéből jön a Krisztus' (2 Sám 7,12-16; Mik 5,1), ahonnan Dávid származott?'« 43 És a sokaságban szakadás támadt miatta.

44 Közülük egyesek el akarták őt fogni, de senki sem emelt rá kezét. 45 A szolgák visszamentek a főpapokhoz és a farizeusokhoz. Azok azt mondták nekik: »Miért nem hoztátok el?« 46 A szolgák azt felelték: »Soha ember így nem beszélt!« 47 Erre a farizeusok így válaszoltak: »Talán bizony titeket is félrevezetett? 48 Vajon a főemberek vagy a farizeusok közül hitt-e valaki benne? 49 De ez a népség, amely nem ismeri a törvényt, átkozott.« 50 Erre Nikodémus, aki korábban nála járt, és közülük való volt, azt mondta nekik: 51 »Vajon a mi törvényünk elítéli-e az embert, mielőtt kihallgatták volna őt, és meg nem tudták, mit cselekedett?« 52 Azok azt felelték neki: »Csak nem vagy te is galileai? Nézz utána és lásd be, hogy Galileából nem támad próféta!« 53 Azután mindegyikük visszatért saját házába.

Evangelium Szent János szerint – 8. fejezet

Jézus és a házasságtörő asszony ¹ Jézus pedig kiment az Olajfák hegyére. ² Korán reggel ismét megjelent a templomban, ahol az egész nép köréje sereglett. Leült, és tanította őket. ³ Az írástudók és a farizeusok odavittek hozzá egy asszonyt, akit házasságtörésen értek. Középre állították, ⁴ és azt mondták Jézusnak: »Mester! Ezt az asszonyt házasságtörésen kapták. ⁵ Mózes a törvényben azt parancsolta nekünk, hogy az ilyeneket meg kell kövezni. Te ugyan mit mondasz?« ⁶ Ezt azért mondták, hogy próbára tegyék, és hogy bevádolhassák. Jézus azonban lehajolt, és ujjával írt a földre. ⁷ Amikor azok tovább faggatták őt, fölegyenesedett, és azt mondta nekik: »Aki közületek bűn nélkül van, az vessen rá először követ.« ⁸ Aztán újra lehajolt, és írt a földre. ⁹ Azok pedig ennek hallatára egymás után elmentek, kezdve a véneken, s ő egyedül maradt a középén álló asszonnyal. ¹⁰ Jézus fölegyenesedett, és azt mondta neki: »Asszony, hol vannak ők? Senki sem ítélte el téged?« ¹¹ Az erre így szólt: »Senki, Uram!« Jézus ekkor azt mondta neki: »Én sem ítélek el. Menj, és többé már ne vétkezzél!«

Jézus vitái a zsidókkal: 8,12-59

Jézus tanúsága önmagáról ¹² Jézus ismét megszólalt, és azt mondta nekik: »Én vagyok a világ világossága. Aki követ engem, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága.« ¹³ Erre a farizeusok azt mondták neki: »Te önmagadról teszel tanúságot, tanúságtételeid tehát nem igazak.« ¹⁴ Jézus azt felelte nekik: »Ha én önmagamról teszek is tanúságot, igaz az én tanúságom, mert tudom, hogy honnan jöttem, és hová megyek. Ti azonban nem tudjátok, hogy honnan jövök vagy hová megyek. ¹⁵ Ti test szerint ítélték, én viszont nem ítélek meg senkit. ¹⁶ Ha pedig ítélek, igaz az én ítéletem, mert nem vagyok egyedül, hanem én, és az, aki küldött engem, az Atya. ¹⁷ Márpedig a ti törvényetekben is meg van írva, hogy két ember tanúságtétele igaz. ¹⁸ Én vagyok az, aki tanúságot teszek magamról, és tanúságot teszek rólam az is, aki engem küldött, az Atya.« ¹⁹ Erre megkérdezték: »Hol van a te Atyád?« Jézus azt felelte: »Sem engem nem ismertek, sem Atyámat. Ha engem ismernétek, talán Atyámat is ismernétek.« ²⁰ Ezeket a szavakat mondta a kincstárban, amikor a templomban tanított. Senki sem fogta el őt, mert még nem jött el az ő órája.

Jézus származása és küldetése ²¹ Majd ismét szólt hozzájuk: »Elmegyek, és keresni fogtok, de meghaltok bűnötökben. Ahová én megyek, oda ti nem jöhettek.« ²² A zsidók erre azt mondták: »Csak nem öli meg magát, s azért mondja: 'Ahová én megyek, oda ti nem jöhettek'?« ²³ Ő azt felelte nekik: »Ti innen alulról vagytok, én meg felülről vagyok. Ti ebből a világból vagytok, én azonban nem vagyok ebből a világból. ²⁴ Azért mondtam nektek, hogy meghaltok bűneitekben. Mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok bűneitekben.« ²⁵ Erre azt kérdezték: »Ki vagy te?« Jézus azt felelte: »Az, amit mindig is mondtam nektek. ²⁶ Sokat kellene még rólatok mondanom és ítélnem, de aki küldött engem, igazmondó, és én azt mondom el a világnak, amit tőle hallottam.« ²⁷ Azok nem értették meg, hogy az Atyáról beszélt nekik. ²⁸ Ezért Jézus így szólt: »Amikor fölemelitek az Emberfiát, akkor megtudjátok majd, hogy én vagyok, és semmit sem teszek magamtól, hanem úgy mondom ezeket, amint az Atya tanított engem. ²⁹ És aki küldött engem, velem van, nem hagyott magamra, mert mindenkor azt teszem, ami kedves neki.« ³⁰ Mikor ezeket mondta, sokan hittek benne.

Ábrahám igaz gyermekei ³¹ Azoknak a zsidóknak, akik hittek neki, Jézus azt mondta: »Ha megmaradtok tanításomban, valóban tanítványaim vagytok, ³² megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.« ³³ Azok azt felelték neki: »Ábrahám utódai vagyunk, és soha senkinek nem szolgáltunk. Hogyan mondod hát te, hogy 'szabadok lesztek'?« ³⁴ Jézus így szólt:

»Bizony, bizony mondom nektek: Mindaz, aki bűnt cselekszik, szolga. 35 De a szolga nem marad örökre a házban, csak a fiú marad ott mindörökké. 36 Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek. 37 Tudom, hogy Ábrahám utódai vagytok, de meg akartok engem ölni, mert a tanításom nem hatol belétek. 38 Én azt mondom, amit az Atyánál láttam, és ti is azt teszitek, amit atyátoktól hallottatok.« 39 Azt felelték neki: »A mi atyánk Ábrahám!« Jézus azt mondta nekik: »Ha Ábrahám fiai lennétek, Ábrahám tetteit cselekednétek. 40 De most meg akartok ölni engem, azt az embert, aki nektek azt az igazságot mondtam, amelyet az Istentől hallottam; ezt Ábrahám nem tette. 41 Ti a ti atyátok tetteit cselekszitek.« Erre azt mondták neki: »Mi nem paráznaságból születtünk. Egy Atyánk van, az Isten!« 42 Jézus így szólt hozzájuk: »Ha Isten volna az Atyátok, szeretnétek engem, mert én Istentől származtam és jöttem. Hiszen nem magamtól jöttem, hanem ő küldött engem. 43 Miért nem értitek a beszédemet? Mert nem tudjátok hallgatni az ígémet. 44 Ti az ördög-atyától vagytok, és atyátok kívánságait akarjátok cselekedni. Ő gyilkos volt kezdet óta és az igazságban meg nem állt, mert nincs benne igazság. Amikor hazugságot szól, magától beszél, mert hazug, és a hazugság atyja. 45 Én azonban az igazságot mondom, ezért nem hisztek nekem. 46 Ki vádolhat engem közületek bűnnel? Ha igazságot mondok nektek, miért nem hisztek nekem? 47 Aki Istentől van, Isten ígéit hallgatja. Ti azért nem hallgatjátok, mert nem vagytok Istentől.«

Jézus és Ábrahám 48 A zsidók azt felelték: »Vajon nem helyesen mondjuk, hogy szamaritánus vagy és ördögöd van?« 49 Jézus azt felelte: »Nincs nekem ördögöm, csak tisztelem Atyámat, és ti gyalázzal illettek engem. 50 Én azonban nem keresem a magam dicsőségét; van, aki keresi azt, és ítéletet mond. 51 Bizony, bizony mondom nektek: Aki tanításomat megtartja, halált nem lát sohasem.« 52 Azt mondták erre a zsidók: »Most ismertük meg, hogy ördögöd van. Ábrahám meghalt, a próféták is, és te azt mondod: 'Ha valaki a tanításomat megtartja, nem ízleli meg a halált sohasem.' 53 Nagyobb vagy talán Ábrahám atyánknál, aki meghalt? A próféták is meghaltak. Mivé teszed magad?« 54 Jézus azt felelte: »Ha én dicsóítem magamat, az én dicsőségem semmi. Atyám az, aki megdicsóít engem, akiről ti azt mondjátok: 'Istenünk', 55 pedig nem ismeritek őt. Én azonban ismerem. Ha azt mondanám, hogy nem ismerem őt, hozzátok hasonló hazug lennék. De én ismerem őt, és a tanítását megtartom. 56 Ábrahám, a ti atyátok, ujjongott, hogy láthatja az én napomat. Láta, és örvendezett.« 57 A zsidók erre azt mondták neki: »Még ötven esztendő sem vagy, és láttad Ábrahámot?« 58 Jézus azt felelte nekik: »Bizony, bizony mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok.« 59 Ekkor köveket ragadtak, hogy megkövezzék. De Jézus elrejtőzött, és kiment a templomból.

---

* 7 Ez a megoldás nagyon jellemző Jézusra: jogszabályok helyett a való életet nézi. * 24 Én vagyok: Jézus többször is megismétli (8,28.58; 13,19) ezt a kijelentést, amely kifejezi Jézus istenségét. Ezt a kifejezést használta Isten is, amikor kinyilvánította saját természetét és mindenhatóságát (Kiv 3,14; MTörv 32,39). * 56 Az én napom: a rabbinikus irodalom szerint az Emberfia napjai azonosak a Messiás napjaival. Nehéz azonban pontosabban meghatározni, hogy Jézus mire gondolt itt. Talán arra, hogy Ábrahám is látomásban látta őt, mint Mózes és Illés (Lk 9,30).

Evangelium Szent János szerint – 9. fejezet

A vak meggyógyítása. Vita a zsidókkal: 9,1-41

A vak meggyógyítása 1 Amikor továbbment, látott egy vakon született embert. 2 Tanítványai megkérdezték őt: »Mester, ki vétkezett, ő vagy a szülei, hogy vakon született?« 3 Jézus azt felelte: »Sem ő nem vétkezett, sem a szülei, hanem Isten tetteinek kell megnyilvánulniuk benne. 4 Nekünk annak tetteit kell cselekednünk, aki engem küldött, míg nappal van. Eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhat. 5 Amíg a világban vagyok, világossága vagyok a világnak.« 6 Miután ezeket mondta, földre köpött, sarat csinált a nyálból, a sarat a vak szemére kente, 7 és azt mondta neki: »Eredj, mosakodj meg a Síoel tavában!« Ez küldöttet jelent. Elment tehát, megmosdott, és ép szemmel tért vissza. 8 Ezért a szomszédok és akik azelőtt látták őt mint koldust, azt kérdezték: »Nem ő az, aki itt ült és koldult?« Egyesek azt mondták: »Ő az.« 9 Mások így szóltak: »Nem, csak hasonlít rá.« Ő azonban kijelentette: »Én vagyok az.« 10 Erre megkérdezték tőle: »Hogyan nyíltak meg a szemeid?« 11 Azt felelte: »Az az ember, akit Jézusnak hívnak, sarat csinált, megkente a szemeimet, és azt mondta nekem: 'Menj a Síoel tavához, és mosakodj meg.' Elmentem tehát, megmosdottam, és látok.« 12 Azok megkérdezték tőle: »Hol van ő?« Ő azt felelte: »Nem tudom.«

13 Ekkor elvitték a farizeusokhoz azt, aki előbb vak volt. 14 Azon a napon pedig, amikor Jézus a sarat csinálta és megnyitotta szemeit, szombat volt. 15 Ismét megkérdezték tehát tőle a farizeusok is, hogy hogyan nyerte vissza a szemevilágát. Ő azt felelte: »Sarat tett a szemeimre, megmosdottam, és látok.« 16 Azt mondták erre néhányan a farizeusok közül: »Nem Istentől való ez az ember, aki a szombatot nem tartja meg!« Mások azt mondták: »Hogyan cselekedhet bűnös ember ilyen csodajeleket?« És szakadás támadt köztük. 17 Erre ismét megkérdezték a vaktól: »Te mit gondolsz róla, hisz megnyitotta szemeidet?« Ő pedig azt felelte: »Próféta!« 18 A zsidók azonban nem hitték el róla, hogy vak volt, és visszatért a látása, amíg elő nem hívták a most már ép szemű ember szüleit. 19 Megkérdezték őket: »A ti fiatok ez, s azt mondjátok róla, hogy vakon született? Most hogyan lát tehát?« 20 A szülei azt felelték: »Azt tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született. 21 De hogy most miképpen lát, nem tudjuk, és hogy ki nyitotta meg szemét, azt sem tudjuk. Kérdezzétek őt, megvan a kora, majd ő beszél magáról.« Ezt azért mondták a szülei, mert féltek a zsidóktól, mivel már elhatározták a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, ki kell zárni a zsinagógából. 23 Ezért mondták a szülei: »Megvan a kora, őt kérdezzétek.«

24 Másodszor is előhívták tehát az embert, aki vak volt, és azt mondták neki: »Adj dicsőséget Istennek! Mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.« 25 Ő azt felelte: »Hogy bűnös-e, nem tudom. Egyet tudok: hogy vak voltam, és most látok.« 26 Erre megkérdezték tőle: »Mit csinált veled? Hogyan nyitotta meg a szemedet?« 27 Az azt felelte nekik: »Megmondtam már nektek, de nem hallgattátok meg. Miért akarjátok újra hallani? Csak nem akartok ti is a tanítványai lenni?« 28 Erre megátkozták őt, és azt mondták: »Te vagy az ő tanítványa, mi Mózes tanítványai vagyunk. 29 Mi tudjuk, hogy Mózeshez szólt az Isten, ezt pedig nem tudjuk, honnan van.« 30 Az ember erre azt felelte: »Éppen az a csodálatos, hogy ti nem tudjátok, honnan való, nekem pedig megnyitotta a szemeimet. 31 Tudjuk, hogy Isten a bűnösöket nem hallgatja meg, de aki istenfélő, és megteszi az ő akaratát, azt meghallgatja. 32 Mióta a világ áll, soha nem lehetett hallani, hogy valaki megnyitotta volna egy vakon született szemeit. 33 Ha ő nem Istentől való volna, nem tehetett volna semmit.« 34 Azok azt felelték neki: »Mindenestől bűnben születél, és te oktatsz minket?« És kidobták őt.

Jézus kinyilatkoztatja magát a meggyógyultnak 35 Jézus meghallotta, hogy kidobták, és amikor találkozott vele, megkérdezte tőle: »Hiszel-e az Emberfiában?« 36 Az így felelt: »Ki az,

Uram, hogy higgyek benne?« 37 Jézus azt mondta neki: »Hiszen láttad őt: ő az, aki veled beszél.« 38 Erre az így szólt: »Hiszek Uram!« És leborult előtte. 39 Akkor Jézus ezt mondta: »Ítélni jöttem erre a világra, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek.« 40 A farizeusok közül, akik vele voltak, néhányan hallották ezt, és azt mondták neki: »Csak nem vagyunk mi is vakok?« 41 Jézus ezt válaszolta: »Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök. Ti azonban azt mondjátok most: 'Látunk.' Ezért megmarad a bűnötök.«

Evangelium Szent János szerint – 10. fejezet

Hasonlatok a pásztorról és a juhokról: 10,1-39

Példabeszéd az akolról 1 »Bizony, bizony mondom nektek: Aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem máshol oson be, az tolvaj és rabló. 2 Aki pedig az ajtón megy be, az a juhok pásztora. 3 Ennek ajtót nyit a kapus, a juhok pedig hallgatnak a szavára. Juhait a nevükön szólítja, és kivezeti őket. 4 Miután valamennyi sajátját kiengedi, előttük megy, a juhok pedig követik őt, mert ismerik a hangját. 5 Idegen után pedig nem mennek, hanem elfutnak tőle, mert az idegenek hangját nem ismerik.« 6 Ezt a példabeszédet mondta nekik Jézus, de ők nem értették, mit mondott.

7 Jézus ekkor ismét szólt: »Bizony, bizony mondom nektek: Én vagyok a juhok ajtaja. 8 Mindnyájan, akik előttem jöttek, tolvajok és rablók, s a juhok nem is hallgattak rájuk. 9 Én vagyok az ajtó: aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni, bejár és kijár, és legelőre talál. 10 A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson. Én azért jöttem, hogy életük legyen, és bőségben legyen.

Jézus a jó Pásztor 11 Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. 12 A béres azonban, aki nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, amikor látja, hogy jön a farkas, elhagyja a juhokat és elfut – a farkas pedig elragadja és szétszéleszti azokat –, 13 mert béres, és nem törődik a juhokkal. 14 Én vagyok a jó pásztor: ismerem enyéimet, és enyéim ismernek engem, 15 amint engem ismer az Atya, és én is ismerem az Atyát; és én életemet adom a juhokért. 16 Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is vezetnem kell. Hallgatni fognak szavamra, és egy akol lesz, és egy pásztor. 17 Azért szeret engem az Atya, mert odaadom az életemet, hogy ismét visszavegyem azt. 18 Senki sem veszi el tőlem: én adom oda magamtól. Hatalmam van odaadni, és hatalmam van újra visszavenni. Ezt a parancsot kaptam Atyámtól.«

19 Ismét szakadás lett a zsidók között emiatt a beszéd miatt. 20 Sokan közülük azt mondták ugyanis: »Ördöge van, és megháborodott! Minek hallgatjátok?« 21 Mások azt mondták: »Ezek nem egy ördögösek a szavai. Vajon az ördög megnyithatja-e a vakok szemeit?«

22 Jeruzsálemben érkezett a templomszentelés ünnepe. Tél volt. 23 Jézus a templomban járt, Salamon tornácában. 24 A zsidók körülvették őt, és azt mondták neki: »Meddig tartasz még bizonytalanságban minket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk nyíltan!« 25 Jézus azt felelte nekik: »Mondtam nektek, de nem hiszitek. Tanúskodnak rólam a tettek, amelyeket Atyám nevében művelek, 26 de ti nem hisztek, mert nem vagytok az én juhaim közül valók. 27 Az én juhaim hallgatnak szavamra; én ismerem őket, ők pedig követnek engem, 28 és én örök életet adok nekik. Nem vesznek el soha, és senki sem ragadja el őket a kezemből. 29 Amit Atyám nekem adott, az mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki az Atya kezéből. 30 Én és az Atya egy vagyunk.«

31 Erre a zsidók ismét köveket ragadtak, hogy megkövezzék. 32 Jézus azt mondta nekik: »Sok jótettet mutattam nektek az Atyától, azok közül melyik tettért köveztek meg?« 33 A zsidók azt felelték: »Jótettért nem kövezünk meg téged, hanem a káromlásért, mivel ember létedre Istenné teszed magadat.« 34 Jézus azt felelte nekik: »Vajon a ti törvényetekben nincs megírva: *Én azt mondtam: Ti istenek vagytok?* {Zsolt 82,6} 35 Ha azokat mondta isteneknek, akikhez az Isten igéje szólt – márpedig az Írás érvényét nem veszti –, 36 miképp mondhatjátok arról, akit az Atya megszentelt és a világra küldött: *'Káromkodszt!*', mivel azt mondtam: Isten Fia vagyok? 37 Ha nem cselekszem Atyám tetteit, ne higgyetek nekem, 38 de ha cselekszem, akkor, ha nekem nem is hisztek, higgyetek a tetteknek, hogy megtudjátok és belássátok, hogy az Atya énbennem van, és én az Atyában.« 39 Erre ismét el akarták őt fogni, de kisiklott a kezük közül.

Lázár feltámasztása és a csoda következményei: 10,40-11,57

Jézus a Jordán túlpartján ⁴⁰ Ezután ismét eltávozott a Jordánon túlra, arra a helyre, ahol János először keresztelt, és ott maradt. ⁴¹ Sokan jöttek hozzá, és azt mondták: »János ugyan semmi csodajelel sem cselekedett, de mindaz, amit János róla mondott, igaz volt. ⁴² És ott sokan hittek benne.

Evangelium Szent János szerint – 11. fejezet

Lázár halálának híradása ¹ Volt egy Lázár nevű beteg Betániában, Máriának és nővérének, Mártának a falujában. ² Mária volt az, aki megkenete az Urat kenettel, és lábát hajával törölgette. Az ő testvére, Lázár volt beteg. ³ A nővérek üzentek érte: »Uram, íme, akit szeretsz, beteg.«

⁴ Amikor Jézus meghallotta ezt, így szólt: »Ez a betegség nem válik halálára, hanem Isten dicsőségére, hogy megdicsőüljön általa az Isten Fia.« ⁵ Jézus szerette Mártát, meg a nővérét, és Lázárt. ⁶ Mikor tehát meghallotta, hogy beteg, két napig még azon a helyen maradt, ahol volt, ⁷ azután így szólt a tanítványokhoz: »Menjünk ismét Júdeába.« ⁸ A tanítványok azt mondták neki: »Rabbi, most akartak a zsidók megkövezni, és ismét odamégy?« ⁹ Jézus azt felelte: »Nem tizenkét órája van a nappalnak? Aki nappal jár, nem botlik meg, mert látja ennek a világnak a világosságát. ¹⁰ Aki pedig éjjel jár, megbotlik, mert nincs benne világosság.« ¹¹ Ezt mondta, azután így szólt hozzájuk: »A barátunk, Lázár elaludt, de megyek, hogy felkeltsem őt az álomból.« ¹² A tanítványok erre azt mondták: »Uram, ha alszik, meg fog gyógyulni.« ¹³ Jézus azonban a haláláról szólt, azok pedig azt gondolták, hogy az álom nyugalomáról beszél. ¹⁴ Ezért Jézus nyíltan megmondta nekik: »Lázár meghalt, ¹⁵ és örülök miattatok, hogy nem voltam ott, hogy majd higgyetek. De menjünk hozzá!« ¹⁶ Tamás, akit Ikernek neveznek, így szólt a többi tanítványhoz: »Menjünk mi is, és haljunk meg vele együtt!«

Lázár feltámasztása ¹⁷ Amikor Jézus megérkezett, úgy találta, hogy Lázár már négy napja a sírban van. ¹⁸ Betánia pedig Jeruzsálem közelében volt, mintegy tizenöt stádiumnyira. ¹⁹ Ezért a zsidók közül sokan elmentek Mártához és Máriához, hogy vigasztalják őket testvérük miatt. ²⁰ Márta, amint meghallotta, hogy Jézus jön, eléje ment, Mária pedig otthon maradt. ²¹ Márta akkor így szólt Jézushoz: »Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem. ²² De most is tudom, hogy bármit is kérsz Istentől, Isten megadja neked.« ²³ Jézus azt felelte neki: »Testvéred fel fog támadni.« ²⁴ Márta így szólt hozzá: »Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon.« ²⁵ Jézus azt mondta neki: »Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meg is halt, élni fog, ²⁶ és mindaz, aki él és hisz bennem, nem hal meg soha. Hiszed ezt?« ²⁷ Márta azt felelte neki: »Igen, Uram, hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, aki a világba jön.«

²⁸ Miután ezt mondta, elment és hívta a nővérét, Máriát, és odasúgta neki: »A Mester itt van és hív téged.« ²⁹ Amikor az meghallotta ezt, gyorsan fölkelt, és hozzá sietett. ³⁰ Jézus ugyanis még nem ért a faluba, hanem azon a helyen volt, ahol Márta eléje ment. ³¹ A zsidók pedig, akik a házban vele voltak és őt vigasztalták, amikor látták, hogy Mária gyorsan fölkelt és kiment, utánamentek, mert azt gondolták: »A sírhoz megy, hogy ott sírjon.« ³² Amikor Mária odaért, ahol Jézus volt, és meglátta őt, lábaihoz borult, és azt mondta neki: »Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.« ³³ Jézus pedig, látva, hogy sír, és hogy a vele érkező zsidók is sírnak, a lelke mélyéig megindult és megrendült. ³⁴ Megkérdezte: »Hová tettétek őt?« Azt felelték neki: »Uram, jöjj és lásd!« ³⁵ Jézus könnyezett. ³⁶ Erre a zsidók azt mondták: »Íme, mennyire szerette őt!« ³⁷ De voltak köztük, akik így szóltak: »Ő, aki megnyitotta a vak szemeit, nem tehetné volna meg, hogy ez meg ne haljon?«

³⁸ Jézus, lelkében még mindig megindulva a sírhoz ment. Egy barlang volt az, és kővel volt befedve. ³⁹ Jézus így szólt: »Vegyétek el a követ!« Márta, a megholt nővére azt mondta neki: »Uram, már szaga van, hiszen negyednapos!« ⁴⁰ Jézus azt felelte neki: »Nem azt mondtam neked, hogy ha hiszel, meglátod Isten dicsőségét?« ⁴¹ A követ tehát elvették. Jézus pedig fölemelte szemeit, és így szólt: »Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. ⁴² Én ugyan tudtam, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondtam, hogy higgyék, hogy te küldtél engem.« ⁴³ Miután ezeket mondta, hangosan ezt kiáltotta: »Lázár, jöjj ki!« ⁴⁴ S az, aki

halott volt, kijött. A lába és a keze pólyával volt körülkötve, és az arcát kendő fődte. Jézus azt mondta nekik: »Oldozzátok ki, és hagyjátok elmenni!«

A főtanács halálos ítélete; a főpap prófétai szava 45 Sokan a zsidók közül, akik Máriához és Márta-hoz jöttek, és látták, amit tett, hittek benne. 46 De néhányan közülük elmentek a farizeusokhoz, és elmondták nekik, hogy Jézus miket cselekedett. 47 Erre a főpapok és a farizeusok összehívták a főtanácsot, és azt mondták: »Mit csináljunk? Ez az ember ugyanis sok csodajelel művel. 48 Ha hagyjuk ezt neki, mindnyájan hinni fognak benne. Akkor eljönnek a rómaiak, és elveszik tőlünk földünket és népünket.« 49 Egyikük pedig, Kaifás, aki abban az esztendőben főpap volt, azt mondta nekik: »Ti nem tudtok semmit, 50 s arra sem gondoltok, hogy jobb nektek, ha egy ember hal meg a népért, mint ha az egész nemzet elvész!« 51 Ezt pedig nem magától mondta, hanem, főpap lévén abban az esztendőben, megjövendölte, hogy Jézus meg fog halni a nemzetért, 52 és nemcsak a nemzetért, hanem hogy az Isten szétszórt gyermekeit egybegyűjtse. 53 Attól a naptól tehát elhatározták, hogy megölik őt.

Jézus kerüli a nyilvánosságot 54 Ezért Jézus már nem járt nyilvánosan a zsidók közt. Elment onnan a pusztá melletti vidékre, egy Efraim nevű városba, és ott tartózkodott a tanítványaival együtt.

55 Közel volt a zsidók Pászkája, és vidékről sokan mentek föl Jeruzsálembe Húsvét előtt, hogy megszenteljék magukat. 56 Keresték Jézust, és a templomban azt mondogatták egymásnak: »Mit gondoltok? Vajon eljön-e az ünnepre?« 57 A főpapok és a farizeusok pedig parancsot adtak, hogy ha valaki megtudja, hol van, jelentse, és elfogják őt.

---

* 9-10 Az zsidók a nappalt napfelkeltétől naplementéig 12 órára osztották. Jézus itt azt fejezi ki, hogy amíg számára nappal van, azaz amíg tart az idő, melyet az Atya meghatározott számára, addig senki sem árthat neki. Erre csak akkor lesz lehetőség, amikor elérkezik a sötétségnek, a szenvedésnek az ideje. Akkor ellenségei bármit megtehetnek vele. Tudja tehát, hogy most még nincs oka a félelemre. * 50-51 Kaifás az államérdeket fejezi ki, embertelen kegyetlenséggel. Isten azonban, aki más esetekben a főpap közvetítésével is kifejezhette akaratát, most a gyűlölet diktálta szavak által adja tudtul, hogy Jézus meg fog halni az emberek megváltásáért.

Evangelium Szent János szerint – 12. fejezet

Jézus útja Jeruzsálembe az utolsó Húsvét alkalmával: 12,1-50

A betániai megkenés ¹ Húsvét előtt hat nappal Jézus Betániába ment, ahol Lázár lakott, akit Jézus föltámasztott a halálból. ² Ott vacsorát készítettek neki. Márta felszolgált, Lázár azok között volt, akik vele ültek az asztalnál. ³ Mária pedig fogott egy font igazi, drága nárduszolajat, megkenete Jézus lábát, és hajával törölgette azt. A ház megtelt a kenet illatával. ⁴ Erre tanítványai közül az egyik, az iskarióti Júdás, aki árulója lett, így szólt: ⁵ »Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénárért, és adták oda a szegényeknek?« ⁶ Ezt pedig nem azért mondta, mintha a szegényekre lett volna gondja, hanem mivel tolvaj volt, és nála lévén az erszény, az adományokat elsikkasztotta. ⁷ Jézus ekkor így szólt: »Hagyj békét neki, hogy temetésem napjára teljesítse azt. ⁸ Mert szegények mindenkor lesznek veletek, de én nem leszek mindig veletek.«

⁹ A zsidók közül sokan megtudták, hogy ott van, és odamentek, nemcsak Jézus miatt, hanem hogy Lázárt is lássák, akit föltámasztott a halálból. ¹⁰ A főpapok pedig azon tanakodtak, hogy Lázárt is megölik, ¹¹ mert a zsidók közül sokan mentek oda miatta, és hittek Jézusban.

Bevonulás Jeruzsálembe ¹² Másnap, amikor a nagy tömeg, amely az ünnepre jött, meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembe jön, ¹³ pálmaágakat fogott, eléje ment és kiáltozott:

*»Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön {Zsolt 118,26},
és Izrael királya!«*

¹⁴ Jézus pedig talált egy számarcsikót, felült rá, amint meg van írva:

»Ne félj, Sion leánya!

Íme, királyod jön számarcsikón ülve!« {Zak 9,9}

¹⁶ Tanítványai eleinte nem értették ezt, de amikor Jézus megdicsőült, visszaemlékeztek arra, hogy azt tették vele, ami meg volt róla írva. ¹⁷ Tanúskodott tehát róla a sokaság, amely vele volt, amikor előhívta Lázárt a sírból, és föltámasztotta őt a halálból. ¹⁸ A sokaság éppen azért ment eléje, mert hallotta, hogy ezt a jelet művelte. ¹⁹ A farizeusok akkor így szóltak egymáshoz: »Látjátok, hogy semmire sem mentek? Lám, az egész világ tódul utána!«

Jézus utolsó nyilvános beszédei; a döntő órák ²⁰ Azok között, akik fölmentek, hogy imádkozzanak az ünnepen, volt néhány görög is. ²¹ Ezek odamentek Fülöphöz, aki a galileai Betszaidából volt, és kérték őt: »Uram, látni szeretnénk Jézust!« ²² Fülöp elment és szólt Andrásnak, mire András és Fülöp elmentek, és szóltak Jézusnak. ²³ Jézus ezt felelte nekik: »Eljött az óra, hogy az Emberfia megdicsőüljön. ²⁴ Bizony, bizony mondom nektek: ha a földbe hullott gabonaszem meg nem hal, egymaga marad, de ha meghal, sok termést hoz. ²⁵ Aki szereti életét, elveszíti azt, és aki gyűlöli életét ezen a világon, megőrzi azt az örök életre. ²⁶ Aki nekem szolgál, kövessen engem, és ahol én vagyok, ott lesz a szolgálóm is. Azt, aki szolgál nekem, meg fogja tisztelni az Atya. ²⁷ Most megrendült a lelkem. Mit is mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától? De hiszen ezért jöttem, ezért az óráért. ²⁸ Atyám, dicsőítsd meg nevedet!« Erre szózat hangzott az égből: »Már megdicsőítettem, és újra meg fogom dicsőíteni.«

²⁹ Az ott álló tömeg, amely ezt hallotta, azt mondta, hogy mennydörgés volt. Mások így szóltak: »Angyal beszélt hozzá.« ³⁰ Jézus azt felelte: »Nem miattam hangzott el ez a szózat, hanem miattatok. ³¹ Ítélet van most e világ felett, most fogják kivetni ennek a világnak a fejedelmét. ³² Én pedig, ha majd felmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok.« ³³ Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fog meghalni. ³⁴ A tömeg megjegyezte: »Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökké megmarad. Miért mondod tehát: 'Az Emberfiát fel kell magasztalni?' Ki az Emberfia?« ³⁵ Jézus azt felelte nekik: »Már csak kevés ideig van nálatok a világosság. Addig járjatok, amíg tiétek a világosság, hogy a sötétség el ne borítson

benneteket. Aki sötétben jár, nem tudja, hová megy. 36 Amíg tiétek a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiait legyetek.« Ezeket mondta Jézus, aztán elment és elrejtőzött előlük.

A hitetlenség oka 37 Jóllehet ennyi jelet művelt a szemük láttára, mégsem hittek benne, 38 hogy beteljesedjék Izajás próféta szava, aki ezeket mondta:

*»Uram, ki hitt a mi beszédünknek,
és az Úr karja kinek nyilvánult meg?«* {Iz 53,1}

39 Nem tudtak hinni, mert Izajás ezt is megmondta:

*40 »Vakká tette a szemüket
és megkeményítette szívüket,
hogy ne lássanak a szemükkel
és ne értsenek a szívükkel,
nehogy megtérjenek és meggyógyítsam őket«* {Iz 6,9-10}.

41 Ezeket mondta Izajás, mert látta az ő dicsőségét és róla beszélt. 42 Mégis, még a főemberek közül is sokan hittek őbenne, de a farizeusok miatt nem vallották meg, hogy ki ne zárják őket a zsinagógából. 43 Mert jobban szerették az emberek megbecsülését, mint az Isten dicsőségét.

Felszólítás a döntésre 44 Jézus pedig hangját felemelve így szólt: »Aki hisz bennem, nem bennem hisz, hanem abban, aki küldött engem. 45 És aki engem lát, azt látja, aki küldött engem. 46 Azért jöttem a világba, hogy világosság legyek, hogy mindaz, aki hisz bennem, sötétségben ne maradjon. 47 Ha pedig valaki hallja az én igéimet, de nem tartja meg, azt nem ítélem el. Mert nem azért jöttem, hogy a világot elítéljem, hanem hogy megmentsem a világot. 48 Van, aki megítélje azt, aki megvet engem, és nem fogadja el igéimet: az ige, amelyet szóltam, az ítéli el őt az utolsó napon. 49 Mert nem magamtól beszéltem, hanem aki küldött engem, az Atya, ő parancsolta meg nekem, hogy mit mondjak és mit beszéljek. 50 Tudom, hogy az ő parancsa örök élet. Amit tehát én beszélek, úgy mondom el, ahogy az Atya mondta nekem.«

---

* 1-8 *Mt 26,6-13; Mk 14,3-9* * 12-19 *Mt 21,1-9; Mk 11,1-10; Lk 19,28-38* * 24 A búzaszem maga Jézus. Neki kell meghalnia és felemeltetnie a földről a keresztfeszítés által (32. v.), hogy magához vonzhassa a megváltásra váró pogányokat is. Az Atya akarata volt ugyanis, hogy Jézus az emberiség üdvösségét a kereszthalál által valósítsa meg. * 39 Gyakran mondjuk: »nem tudok«, ahelyett, hogy azt mondanánk, »nem akarok«, például szenvedni. Az evangélista is ilyen értelemben használja a szót. A zsidók nem tudtak hinni, mert felfogásuk elvakult és megrögzött volt, hisz rendre ellenszegültek Isten akaratának, semmibe vették azokat a bizonyítékokat, amelyekkel Jézus szolgált tanításának alátámasztására. Így az ő hitük hiánya vétkes volt.

Evangelium Szent János szerint – 13. fejezet

JÉZUS ELBÚCSÚZIK TANÍTVÁNYAITÓL: 13,1-17,26

A búcsúvacsora: 13,1-14,31

A lábmosás 1 A Húsvét ünnepe előtt Jézus tudta, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, bár szerette övéit, akik a világban voltak, mindvégig szerette őket. 2 A vacsora alkalmával, amikor az ördög már szívébe sugallta Júdásnak, az iskarióti Simon fiának, hogy elárulja őt, 3 Jézus tudva, hogy mindent kezébe adott az Atya, és hogy Istentől jött el és Istenhez megy, 4 fölkel a vacsorától, letette felsőruháit, fogott egy kendőt és maga elé kötötte. 5 Azután vizet öntött a mosdótálba, és mosni kezdte a tanítványok lábát, majd megtörölte a derekára kötött kendővel. 6 Amikor odaért Simon Péterhez, az így szólt hozzá: »Uram, te mosod meg az én lábamat?« 7 Jézus azt felelte neki: »Amit teszek, azt te most nem érted, de majd később meg fogod érteni.« 8 Péter erre így szólt: »Az én lábamat ugyan meg nem mosod soha!« Jézus azt felelte neki: »Ha nem moslak meg, nem lesz részed velem.« 9 Akkor Simon Péter ezt mondta: »Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet és a fejemet is!« 10 Jézus azt felelte: »Aki megfürdött, annak elég, ha csak a lábát mossák meg, akkor egészen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.« 11 Tudta ugyanis, hogy ki az, aki elárulja őt, azért mondta: »Nem vagytok tiszták mindnyájan.«

12 Miután megmosta a lábukat és fölvette felsőruháit, újra leült, és azt mondta nekik: »Tudjátok-e, mit tettem veletek? 13 Ti úgy hívtok engem: 'Mester' és 'Úr', és jól mondjátok, mert az vagyok. 14 Ha tehát én, az úr és a mester megmostam a lábokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. 15 Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek. 16 Bizony, bizony mondom nektek: Nem nagyobb a szolga uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki őt küldte. 17 Miután ezeket tudjátok, boldogok vagytok, ha meg is teszitek. 18 Nem mindnyájatokról mondom; tudom én, kiket választottam. De az Írásnak be kell teljesednie: *'Aki kenyéremet eszi, sarkát emelte ellenem'* {Zsolt 41,10}. 19 Már most megmondom nektek, mielőtt megtörténik, hogy mikor bekövetkezik, higgyétek, hogy én vagyok. 20 Bizony, bizony mondom nektek: Aki befogadja azt, akit én küldök, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.«

21 Miután ezeket mondta, Jézus megrendült lelkében, és tanúságot tett e szavakkal: »Bizony, bizony mondom nektek: Egy közületek elárul engem.« 22 A tanítványok egymásra néztek, mert zavarba jöttek, hogy kiről mondja. 23 Tanítványai közül az egyik, akit Jézus szeretett, Jézushoz egészen közel foglalt helyet. 24 Simon Péter intett neki, hogy kérdezze meg: »Ki az, akiről beszél?« 25 Az odahajolt Jézushoz, és megkérdezte tőle: »Uram, ki az?« 26 Jézus azt felelte: »Az, akinek a bemártott kenyérdarabot adom.« Azután bemártotta a darabot, és odaadta Júdásnak, az iskarióti Simon fiának. 27 Amikor az a kenyérdarabot elvette, mindjárt belészállt a sátán. Jézus pedig azt mondta neki: »Amit teszel, tedd meg gyorsan!« 28 Az asztaltársak közül senki sem értette, miért mondta ezt neki. 29 Mivel Júdásnál volt az erszény, egyesek azt gondolták, hogy Jézus azt mondta neki: »Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepen!«, vagy hogy a szegényeknek adjon valamit. 30 Ő pedig, amint elvette a falatot, azonnal kiment. Éjszaka volt.

Az új parancs 31 Miután kiment, Jézus így szólt: »Most dicsőült meg az Emberfia, és Isten megdicsőült benne. 32 Ha Isten megdicsőült benne, Isten is megdicsőíti őt önmagában, hamarosan megdicsőíti. 33 Gyermekeim, már csak kis ideig vagyok veletek. Keresni fogtok engem, de amint a zsidóknak mondtam, most nektek is mondom: Ahova én megyek, oda ti nem jöhettek. 34 Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást; ahogy én szerettelek titeket,

úgy szeressétek ti is egymást. 35 Arról ismeri meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymás iránt.«

Péter tagadásának megjövendölése 36 Ekkor Simon Péter megszólalt: »Uram, hová mégy?« Jézus azt felelte: »Ahova én megyek, oda most nem jöhetsz utánam, de később követni fogsz engem.« 37 Péter megkérdezte: »Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet is odaadnám érted!« 38 Jézus azt felelte: »Életedet adnád értem? Bizony, bizony mondom neked: Mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.

---

* 14-15 Jézus nem azt mondja követendőnek, hogy megmosta az apostolok lábát, hanem azt az alázatot és szeretetet, amellyel méltóságát félretéve azok körül végzett szolgálai munkát, akik kevesebbek voltak nála. Vegyük észre, hogy e szolgálata kapcsán milyen világosan rámutat ismételten saját méltóságára és tekintélyére, mint Mester és Úr. Ez az egyetlen alkalom, hogy ezt mondja magáról. * 21-30 *Mt 26,21-25; Mk 14,18-21; Lk 22,21-23* * 31-32 Jézus látja már, hogy közel a keresztnél, amelyen megdicsőíti az Atyát, és a megváltásban visszavezeti hozzá az embereket. A maga részéről az Atya is meg fogja dicsőíteni a Fiút, mint embert is, amikor feltámasztja a halálból és saját jobbára ülteti. * 37-38 *Mt 26,33-35; Mk 14,29-31; Lk 22,31-34*

Evangelium Szent János szerint – 14. fejezet

Jézus az Atyához vezető út 1 Ne nyugtalankodjék szívetek. Hisztek Istenben, és bennem is higgyetek. 2 Atyám házában sok hajlék van. Ha nem így volna, mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni számotokra? 3 És ha már elmentem és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. 4 Hiszen ismeritek az utat oda, ahova én megyek.«

5 Tamás erre azt mondta neki: »Uram, nem tudjuk, hová mégy, hogyan ismerhetnék az utat?« 6 Jézus azt felelte neki: »Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak általam. 7 Ha engem megismertetek volna, Atyámat is ismernétek. De mostantól fogva ismeritek és láttátok őt.« 8 Ekkor Fülöp kérte őt: »Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk!« 9 Jézus így válaszolt neki: »Annyi idő óta veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát látta. Hogyan mondhatod hát: 'Mutasd meg nekünk az Atyát'? 10 Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem? Az ígéket, amelyeket én mondok nektek, nem magamtól mondom, hanem az Atya, aki bennem lakik, ő cselekszi a tetteit. 11 Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem. Ha másért nem, hát legalább a tettekért higgyetek.

12 Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz bennem, ugyanazokat a tetteket viszi majd végbe, amelyeket én teszek, sőt nagyobbakat is tesz majd azoknál, mert én az Atyához megyek. 13 Bármit kértek az én nevemben, megteszem azt, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban. 14 Ha valamit kértek tőlem az én nevemben, megteszem azt.

A Szentlélek elküldésének ígérete 15 Ha szerettek engem, megtartjátok parancsaimat. 16 Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: 17 az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja és nem ismeri őt. De ti megismeritek őt, mert nálatok marad és bennetek lesz. 18 Nem hagylak árván titeket, eljövök hozzátok. 19 Még egy kis idő, és a világ többé már nem lát engem. De ti láttok engem, mert én élek, és ti is élni fogtok. 20 Azon a napon megtudjátok majd, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem, és én tibennetek. 21 Aki parancsaimat ismeri és megtartja azokat, szeret engem. Aki pedig szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja, én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom magam neki.«

22 Ekkor megszólalt Júdás, nem az iskarióti: »Uram, miért van az, hogy nekünk akarod magadat kinyilatkoztatni, és nem a világnak?« 23 Jézus azt felelte neki: »Ha valaki szeret engem, megtartja szavamat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk, és lakóhelyet veszünk nála. 24 Aki nem szeret engem, nem tartja meg ígéimet. Az ige pedig, amelyet hallottatok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.

25 Ezeket mondtam nektek, amíg veletek voltam. 26 A Vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az Atya küld az én nevemben, megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek. 27 Békét hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék szívetek és ne féljen. 28 Hallottátok, hogy azt mondtam nektek: Elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek annak, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam. 29 Megmondtam nektek már most, mielőtt megtörténne, hogy amikor bekövetkezik, higgyetek. 30 Most már nem sokat beszélek veletek, mert jön a világ fejedelme; felettem ugyan nincs hatalma, 31 de hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát, és úgy teszek, ahogy az Atya meghagyta nekem: keljetez föl, menjünk innen.

Evangelium Szent János szerint – 15. fejezet

Jézus tanítja az apostolokat: 15,1-17,33

Példabeszéd a szőlőtőről és a szőlővesszőkről 1 Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám pedig a szőlőműves. 2 Minden szőlővesszőt, amely nem hoz rajtam gyümölcsöt, lemetsz, és minden termőt megtisztít, hogy többet teremjen. 3 Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet mondtam nektek. 4 Maradjatok bennem, és én tibennetek. Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. 5 Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz, mert nálam nélkül semmit sem tehettek. 6 Ha valaki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad; összeszedik, tűzre vetik és elég. 7 Ha bennem maradtok, és az én igéim tibennetek maradnak, kérjétek, amit csak akartok, és megkapjátok. 8 Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy sok gyümölcsöt hoztok, és tanítványaim lesztek. 9 Ahogy engem szeretett az Atya, úgy szerettelek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben. 10 Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben, mint ahogy én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok az ő szeretetében. 11 Azért mondtam nektek ezeket, hogy az én örömöm bennetek legyen, és örömeitek teljes legyen.

12 Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. 13 Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért. 14 Ti a barátaim vagytok, ha megteszitek, amiket parancsolok nektek. 15 Már nem mondalak benneteket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Barátaimnak mondtalak titeket, mert mindent, amit hallottam Atyámtól, tudtul adtam nektek. 16 Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket. Arra rendelvek benneteket, hogy elmenjétek, gyümölcsöt teremjétek, és gyümölcsötök megmaradjon, s hogy bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. 17 Azt parancsolom nektek: szeressétek egymást!

A világ gyűlölete a tanítványok iránt 18 Ha a világ gyűlöl benneteket, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt nálatok. 19 Ha a világból valók volnátok, a világ szeretné azt, ami az övé. Mivel nem vagytok a világból valók, hanem kiválasztottalak titeket a világból, azért gyűlöl benneteket a világ. 20 Emlékezzetek a szóra, amit mondtam nektek: Nem nagyobb a szolga uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak; ha az én szavam megtartották, a tiéteket is megtartják majd. 21 Ám mindezeket az én nevemért fogják tenni veletek, mert nem ismerik azt, aki küldött engem. 22 Ha nem jöttem volna, és nem beszéltem volna nekik, nem volna vétküik, de most nincs mentségük a bűneikre. 23 Aki engem gyűlöl, Atyámat is gyűlöli. 24 Ha nem műveltem volna közöttük olyan tetteket, amelyeket senki más nem művelt, nem volna bűnük. De most láttak, s mégis gyűlöltek engem is, Atyámat is. 25 Be kellett teljesednie a mondásnak, amely meg van írva a törvényükben: *Ok nélkül gyűlöltek engem* {Zsolt 35,19}.

26 Amikor pedig eljön a Vigasztaló, akit elküldök majd nektek az Atyától, az igazság Lelkét, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam; 27 de ti is tanúságot tesztek majd, mert kezdettől fogva velem vagytok.

Evangelium Szent János szerint – 16. fejezet

¹ Azért mondtam nektek mindezt, hogy meg ne botránkozzatok. ² Ki fognak zárni benneteket a zsinagógából, sőt eljön az óra, amikor mindaz, aki megől titeket, szolgálatot vél tenni az Istennek. ³ Azért teszik ezt, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem. ⁴ Mindezt pedig azért mondtam nektek, hogy amikor eljön ezeknek az órája, emlékezzetek rájuk, hogy én megmondtam nektek. Kezdetben azért nem mondtam el nektek ezeket, mert veletek voltam.

A Szentlélek működése ⁵ Most elmegyek ahhoz, aki küldött engem, és senki közületek nem kérdi tőlem: 'Hová mégy?' ⁶ Hanem, mivel ezeket mondtam, szomorúság töltötte be szíveteket. ⁷ De én az igazságot mondom nektek: Jobb nektek, ha elmegyek. Mert ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok, ha azonban elmegyek, elküldöm őt hozzátok. ⁸ Ő, amikor eljön, meggyózi a világot a bűnről, az igazságosságról és az ítéletről: ⁹ vagyis a bűnről, hogy nem hisznek bennem; ¹⁰ az igazságosságról, hogy az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; ¹¹ és az ítéletről, hogy ennek a világnak a fejedelme megítéltetett.

¹² Még sok mondanivalóm volna számotokra, de most még nem tudjátok elviselni. ¹³ Amikor pedig eljön az igazság Lelke, ő elvezet majd titeket a teljes igazságra, mert nem magától fog szólni, hanem azt fogja mondani, amit hall, és az eljövendő dolgokat hirdeti nektek. ¹⁴ Ő majd megdicsőít engem, mert az enyémből vesz, és kijelenti azt nektek. ¹⁵ Mindaz, ami az Atyáé, az enyém; azért mondtam, hogy az enyémből vesz, és kijelenti azt nektek.

Az elválás fájdalma, a viszontlátás öröme ¹⁶ Még egy kis idő, és már nem láttok engem, majd ismét egy kis idő, és látni fogtok engem.« ¹⁷ Ekkor a tanítványok közül néhányan így szóltak egymáshoz: »Mi az, amit mond nekünk: 'Egy kis idő, és nem láttok engem, majd ismét egy kis idő, és látni fogtok engem', és: 'Az Atyához megyek'?« ¹⁸ Aztán megjegyezték: »Mi az, amit mond: 'egy kis idő'? Nem értjük, mit beszél!« ¹⁹ Jézus észrevette, hogy kérdezni akarják, azért így szólt: »Arról tanakodtok egymás között, hogy azt mondtam: 'Egy kis idő, és nem láttok engem, majd ismét egy kis idő, és látni fogtok engem'? ²⁰ Bizony, bizony mondom nektek, hogy ti sírtok majd, és jajgattok, a világ pedig örvendeni fog. Ti szomorkodtok majd, de szomorúságotok öröme fordul. ²¹ Az asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az ő órája; amikor azonban megszülte a gyermeket, már nem emlékszik a szorongatásra az öröm miatt, hogy ember született a világra. ²² Most ti is szomorkodtok, de újra látlak majd titeket, a szívetek örülni fog, és örömtöket nem veszi el tőletek senki. ²³ S azon a napon már semmit sem kérdeztek tőlem.

Bizony, bizony mondom nektek: Amit csak kértek az Atyától az én nevében, megadja nektek. ²⁴ Eddig semmit sem kértetek az én nevében. Kérjétek, és megkapjátok, hogy örömtök teljes legyen.

Szorongatás és béke ²⁵ Ezeket példabeszédekben mondtam nektek. De eljön az óra, amikor már nem példabeszédekben szólok nektek, hanem nyíltan beszélek az Atyáról. ²⁶ Azon a napon kértek majd az én nevében, és én nem mondom majd nektek, hogy én fogom kérni az Atyát értetek, ²⁷ mert maga az Atya szeret titeket, mivel ti szerettetek engem, és hittétek, hogy én Istentől jöttem. ²⁸ Eljöttem az Atyától, és idejöttem a világba; most újra elhagyom a világot, és elmegyek az Atyához.« ²⁹ Tanítványai erre azt mondták: »Íme, most nyíltan beszélsz, és nem példabeszédet mondasz. ³⁰ Most tudjuk, hogy mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki kérdezzen téged. Ezért hisszük, hogy az Istentől jöttél.« ³¹ Jézus azt felelte nekik: »Most hiszitek? ³² Íme, eljön az óra, sőt már itt is van, amikor elszéledtek, mindenki az otthonába, engem pedig magamra hagytok. De én nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. ³³ Ezeket

azért mondtam el nektek, hogy békességtek legyen bennem. A világban megpróbáltatások érnek titeket, de bízzatok, én legyőztem a világot.«

---

* 8-11 A Szentlélek az apostolok tanítása által meg fogja győzni a világot a bűnről, amelyet elkövetett a Messiás visszautasításával; az igazságról, mert a feltámadás és a mennybemenetel által megmutatkozik Jézus dicsősége, szentsége és tetteinek értéke; az ítéletről, mert nyilvánvalóvá válik, hogy a világ fejedelme, a sátán Jézus halála által vereséget szenvedett és megfutamodott; így a Lélek megmutatja, hogy a világnak erre a tetteire nincs mentsége (Aranyszájú Szt. János).

Evangelium Szent János szerint – 17. fejezet

Jézus imája az Atyához: 17,1-26

Jézus az Atyához fordul ¹ Amikor Jézus mindezt elmondta, szemét az égre emelve így szólt: »Atyám, eljött az óra: dicsőítsd meg Fiadat, hogy a Fiú is megdicsőítsen téged, ² ahogy hatalommal ruháztad fel őt minden test fölött, hogy mindenkinek, akit neki adtál, örök életet adjon. ³ Az örök élet pedig az, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust. ⁴ Én megdicsőítettelek téged a földön: befejeztem a művet, amelyet rám bízta, hogy elvégezzem. ⁵ Most te dicsőíts meg engem, Atyám, önmagadnál, azzal a dicsőséggel, amely az enyém volt nálad, mielőtt a világ lett.

⁶ Megismertetem nevedet az emberekkel, akiket a világból nekem adtál. Ők a tied voltak, és nekem adtad őket, s ők megtartották a te szavadat. ⁷ Most már megtudták, hogy minden, amit nekem adtál, tőled van, ⁸ mert az igéket, amelyeket nekem adtál, átadtam nekik; ők elfogadták, és valóban felismerték, hogy tőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél engem.

Jézus könyörög a tanítványokért ⁹ Értük könyörgök. Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert ők a tied. ¹⁰ Mindaz, ami az enyém, a tiéd, és ami a tiéd, az enyém, és én megdicsőültem bennük. ¹¹ Én már nem vagyok a világban, de ők a világban vannak, én pedig tehozzád megyek.

Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, amelyet nekem adtál, hogy egy legyenek, mint mi. ¹² Amíg velük voltam, megtartottam őket nevedben, akiket nekem adtál. Megőriztem őket, és senki más nem vett el közülük, csak a kárhozat fia, hogy az Írás beteljesedjék. ¹³ Most pedig hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük. ¹⁴ Közöltem velük igédet, és a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, ahogy én sem vagyok a világból.

¹⁵ Nem azt kérem, hogy vedd el őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól. ¹⁶ Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. ¹⁷ Szenteld meg őket az igazságban. A te igéd igazság. ¹⁸ Ahogyan engem a világba küldtél, úgy küldtem őket én is a világba. ¹⁹ Értük szentelem magam, hogy ők is meg legyenek szentelve az igazságban.

Jézus könyörög a hívókért ²⁰ De nem csupán értük könyörgök, hanem azokért is, akik az ő szavuk által hinni fognak bennem, ²¹ hogy mindnyájan egy legyenek; ahogyan te, Atyám, bennem vagy, és én tebenned, úgy ők is egy legyenek mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. ²² Azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, átadtam nekik, hogy egy legyenek, ahogyan mi egy vagyunk. ²³ Én őbennük, te énbennem, hogy tökéletesen egy legyenek. Ismerje meg ebből a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, mint ahogy engem szerettél.

²⁴ Atyám, azt akarom, hogy ők is, akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szerettél engem a világ teremtése előtt.

²⁵ Én igaz Atyám! A világ nem ismert meg téged, de én ismertelek téged, és ők is megismerték, hogy te küldtél engem. ²⁶ Megismertettem velük a nevedet, és meg is fogom ismertetni, hogy a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én őbennük.«

---

* 1 Jézus főpapi imájának nevezzük ezt az imát, mert ezzel veszi kezdetét Jézus áldozata, amely néhány óra múltán a kereszten végződik. * 9 Jézus imádkozik az apostolokért és a tanítványokért, de nem imádkozik azért a világért, amely a sötétség befolyása alatt áll, távol az ő szellemétől és tanításától. A világ alatt tehát azokat kell érteni, akik bűnös szokások szerint, az igazsággal ellentétes rendszerben élnek.

Evangelium Szent János szerint – 18. fejezet

JÉZUS MEGDICSŐÜLÉSE: 18,1-20,29

Jézus szenvedése, halála: 18,1-19,42

Jézus elfogása 1 Miután Jézus ezeket elmondta, kiment tanítványaival a Kedron patakon túlra, ahol volt egy kert; oda ment be ő és a tanítványai. 2 Ismerte azt a helyet Júdas is, aki elárulta őt, mert Jézus gyakran járt oda tanítványaival. 3 Júdas tehát, miután magához vett egy szakasz katonát, s a főpapoktól és a farizeusoktól poroszlókat, odament lámpásokkal, fáklyákkal és fegyverekkel. 4 Jézus pedig, aki tudott mindent, ami várt rá, eljűk ment, és megkérdezte tőlük: »Kit kerestek?« 5 Azt felelték neki: »A Názáreti Jézust.« Ő azt mondta nekik: »Én vagyok.« Ott állt velük Júdas is, aki elárulta őt. 6 Amikor azt mondta nekik: »Én vagyok«, meghátráltak és a földre estek. 7 Erre ismét megkérdezte őket: »Kit kerestek?« Azok pedig azt mondták: »A Názáreti Jézust.« 8 Jézus megismételte: »Mondtam nektek: Én vagyok! Ha tehát engem kerestek, hagyjátok ezeket elmenni!« 9 Be kellett teljesednie az ígének, amelyet mondott: »Akiket nekem adtál, azok közül senkit sem vesztettem el.« 10 Mivel Simon Péternek volt egy kardja, kirántotta azt, lesújtott a főpap szolgájára, és levágta a jobb fülét. A szolga neve Malkusz volt. 11 Jézus erre azt mondta Péternek: »Tedd a hüvelyébe kardodat! Ne igyam ki a poharat, amelyet az Atya nekem adott?«

Kihallgatás Annás előtt; Péter tagadása 12 Ekkor a szakasz, a parancsnok és a zsidók poroszlói elfogták Jézust, és megkötözték őt. 13 Először Annáshoz vitték, ő ugyanis apósa volt Kaifásnak, aki főpap volt abban az esztendőben. 14 Kaifás volt az, aki azt a tanácsot adta a zsidóknak: »Jobb, ha egy ember hal meg a népért.«

15 Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Ez a tanítvány ismerőse volt a főpapnak, és bement Jézussal a főpap udvarába, 16 Péter pedig az ajtón kívül állt. Kiment tehát az a másik tanítvány, aki ismerőse volt a főpapnak, szólt az ajtónálló szolgálnak, és bevezette Pétert. 17 Akkor az ajtónálló szolgáló azt mondta Péternek: »Nem vagy te is ennek az embernek a tanítványai közül való?« Ő azt felelte: »Nem vagyok!« 18 Ott álltak a szolgák és poroszlók, akik tüzet raktak, mert hideg volt, és melegedtek. Péter is ott állt velük, és melegedett.

19 A főpap eközben tanítványairól és tanításáról kérdezte Jézust. 20 Jézus azt felelte neki: »Én nyíltan beszéltem a világnak, mindig a zsinagógában tanítottam és a templomban, ahova a zsidók mindnyájan összegyűlnek, és titokban semmit sem mondtam. 21 Miért kérdezel engem? Kérdezd azokat, akik hallották, mit beszéltem nekik. Íme, ők tudják, mit mondtam.« 22 Amikor ezeket mondta, az ott álló poroszlók egyike arculütötte Jézust, és így szólt: »Így felelsz a főpapnak?« 23 Jézus azt felelte neki: »Ha rosszul szóltam, bizonyítsd be a rosszat, ha pedig jól, miért ütsz engem?« 24 Akkor Annás elküldte őt megkötözve Kaifás főpaphoz.

25 Simon Péter pedig ott állt és melegedett. Egyesek azt mondták neki: »Ugye te is az ő tanítványai közül való vagy?« Ő azonban letagadta: »Nem vagyok!« 26 A főpap egyik szolgája, rokona annak, akinek Péter levágta a fülét, így szólt: »Nem téged láttalak vele a kertben?« 27 Péter pedig ismét tagadta, és nyomban megszólalt a kakas.

Kihallgatás Pilátus előtt; az ítélet 28 Jézust Kaifástól a helytartóságra vezették. Kora reggel volt. Ők nem mentek be a helytartóságra, hogy tisztátalanná ne váljanak, és megehessék a húsvéti bárányt. 29 Ezért Pilátus ment ki hozzájuk, és megkérdezte: »Miféle vádat hoztok fel ez ellen az ember ellen?« 30 Azt felelték neki: »Ha nem volna gonosztevő, nem adtuk volna őt a kezébe.« 31 Erre Pilátus azt mondta nekik: »Vegyétek át ti őt, és ítéljétek el a törvényetek

szertint.« A zsidók azt felelték neki: »Nekünk senkit sem szabad megölnünk.« 32 Ez azért történt, hogy beteljesedjék Jézus szava, amelyet mondott, jelezve, hogy milyen halállal fog meghalni.

33 Ismét bement tehát Pilátus a helytartóságra, hívatta Jézust, és megkérdezte őt: »Te vagy-e a zsidók királya?« 34 Jézus azt felelte: »Magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam?« 35 Pilátus ezt válaszolta: »Hát zsidó vagyok én? Saját nemzeted és a főpapok adtak téged a kezembe. Mit tettél?« 36 Jézus azt felelte: »Az én országom nem ebből a világból való. Ha az én országom ebből a világból volna, szolgálaim harcra kelnének, hogy a zsidók kezébe ne kerüljek. De az én országom nem innen való.« 37 Pilátus erre megkérdezte: »Tehát király vagy te?« Jézus azt felelte: »Te mondod, hogy király vagyok. Arra születtem és azért jöttem a világra, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat a szavamra.« 38 Pilátus erre így szólt: »Mi az igazság?« Majd e szavak után ismét kiment a zsidókhoz, és azt mondta nekik: »Én semmi vétket sem találok öbenne. 39 Szokás pedig nálatok, hogy húsvétkor szabadon bocsássak nektek valakit. Akarjátok-e, hogy szabadon bocsássam nektek a zsidók királyát?« 40 Erre ismét így kiáltottak: »Ne ezt, hanem Barabást!« Barabás pedig rabló volt.

---

* 1k *Mt 26,30-36; Mk 14,26-32; Lk 22,39* * 3-11 *Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Lk 22,47-53* * 15-27 *Mt 26,58.69-75; Mk 14,54.66-72; Lk 22,54-62* * 28-38a *Mt 27,2.11-26; Mk, 15,1-15; Lk 23,1-7.13-25* * 29 Pilátus szabályszerű perben szándékozott ítéletet hozni Jézus ügyében, de ez nem sikerült neki: a zajongás, a főpapok és a farizeusok által szított tömegmegmozdulás megakadályozták őt ebben. Pilátust végül megfélemlíti az a vád is, hogy »ha ezt elbocsátod, nem vagy a császár barátja« (19,12). Ezért enged az igazságtalan követelésnek, és halálra ítéli Jézust, aki az ő szemében ártatlan álmodozó. * 36 Nem azt mondja, »nem ez a világ«, hanem azt, hogy »nem ebből a világból való«. Ezzel azt fejezi ki, hogy országa nem evilági, nem anyagi és időbeli, mint a földi uralkodóké.

Evangelium Szent János szerint – 19. fejezet

1 Akkor Pilátus elvezettette Jézust és megostoroztatta. 2 A katonák pedig koronát fontak tövisből, a fejére tették, és bíborszínű köpenyt adtak rá. 3 Aztán eléje járultak, és azt mondogatták: »üdvözlégy, zsidók királya!« És arculverték őt. 4 Pilátus újra kiment, és azt mondta nekik: »Íme, kihozom őt nektek, hogy megtudjátok, hogy semmi vétket sem találok benne.« 5 Akkor kijött Jézus, töviskoronával, bíborköpenyben. Ő pedig azt mondta nekik: »Íme, az ember!« 6 Amikor a főpapok és poroszlók meglátták, kiáltozni kezdtek: »Feszítsd meg, feszítsd meg!« Pilátus így szólt: »Vegyétek át ti őt, és feszítsétek keresztre, mert én nem találok vétket benne.« 7 De a zsidók így szóltak: »Nekünk törvényünk van, és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát!«

8 Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, még jobban megijedt. 9 Újra bement a helytartóságra, és megkérdezte Jézustól: »Honnan való vagy te?« Jézus azonban nem adott neki feleletet. 10 Ezért Pilátus azt mondta neki: »Nekem nem válaszolsz? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak, és arra, hogy megfeszítselek?« 11 Jézus azt felelte: »Semmi hatalmad sem volna felettem, ha onnan felülről nem adatott volna neked. Ezért annak, aki engem kezedbe adott, nagyobb a bűne.«

12 Ettől fogva Pilátus azon volt, hogy elbocsássa őt. De a zsidók így kiáltoztak: »Ha ezt elbocsátod, nem vagy a császár barátja! Mindaz, aki királlyá teszi magát, ellenszegül a császárnak.« 13 Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust, és a bírói székbe ült azon a helyen, amelyet kövezett udvarnak neveznek, héberül meg Gabbatának. 14 A húsvét készületnapja volt akkor, körülbelül a hatodik óra. Így szólt a zsidókhöz: »Íme, a ti királyotok!« 15 De azok így kiáltoztak: »El vele, el vele, feszítsd meg őt!« Pilátus megkérdezte tőlük: »A királyotokat feszítsem meg?« A főpapok azt felelték: »Nincs királyunk, csak császárunk!« 16 Akkor aztán kezükbe adta őt, hogy feszítsék meg. Azok átvették Jézust.

Jézus kereszthalála 17 Ő pedig keresztjét hordozva kiment az úgynevezett Koponyahelyre, amelyet héberül Golgotának neveznek. 18 Ott keresztre feszítették őt, és vele másik kettőt kétfelől, Jézust pedig középen. 19 Pilátus egy feliratot is készíttetett, és a keresztre helyeztette. Ez volt ráírva: »A Názáreti Jézus, a zsidók királya.« 20 Ezt a feliratot tehát sokan olvasták a zsidók közül, mert közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust. Héberül, latinul és görögül volt írva. 21 A zsidók főpapjai ezért arra kérték Pilátust: »Ne azt írd: A zsidók királya, hanem: Ez azt mondta: 'A zsidók királya vagyok!'« 22 Pilátus azt felelte: »Amit írtam, azt megírtam!«

23 A katonák pedig, miután megfeszítették Jézust, fogták a ruháit, elosztották négy felé, minden katonának egy részt, azután fogták a köntöst is. A köntös varratlan volt, felülről egy darabban szöve. 24 Ezért azt mondták egymásnak: »Ezt ne vágjuk szét, inkább vessünk rá sorsot, kié legyen!« Ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás, amely így szól:

*»Elosztották maguk között ruháimat,
és köntösömmre sorsot vetettek« {Zsolt 22,19}.*

A katonák tehát ezt tették.

25 Jézus keresztje mellett ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, Kleofás felesége és Mária Magdolna. 26 Amikor Jézus meglátta anyját és az ott álló tanítványt, akit szeretett, így szólt anyjához: »Asszony, íme, a te fiad!« 27 Azután azt mondta a tanítványnak: »Íme, a te anyád!« És attól az órától magához vette őt a tanítvány.

28 Ezután Jézus, aki tudta, hogy már minden bevégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: »Szomjazom!« 29 Volt ott egy ecettel teli edény. Ezért ecettel telt szivacsot tűztek egy izsópra, és a szájához nyújtották. 30 Amikor Jézus az ecetet megízlelte, azt mondta: »Beteljesedett!« És fejét lehajtva kilehelte lelkét.

Jézus temetése 31 A zsidók pedig, mivel készületnap volt, kérték Pilátust, hogy törjék meg lábszárcsontjaikat, és vegyék le őket, hogy a testek ne maradjanak ott a kereszten szombatra, mert az a szombat nagy nap volt. 32 Odamentek tehát a katonák, és eltörték a lábszárát először az egyik vele együtt keresztrefeszítettnek, aztán a másiknak. 33 Amikor azonban Jézushoz értek, mivel látták, hogy ő már meghalt, nem törték meg a lábszárát, 34 hanem az egyik katona lándzsával megnyitotta oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki. 35 Aki ezt látta, tanúságot tett róla, és igaz az ő tanúsága. Ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. 36 Mert ezek azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: »Csontját ne törjék össze« {Kiv 12,46; Zsolt 34,21}. 37 Egy másik Írás pedig azt mondja: »Látni fogják azt, akit keresztülszúrtak« {Zak 12,10}.

38 Ezek után pedig az arimateai József, aki Jézus tanítványa volt, de a zsidóktól való félelmében csak titokban, megkérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte. Elment tehát és levette a testet. 39 Eljött Nikodémus is, aki először éjszaka ment hozzá, s mirha- és áloé-keveréket hozott, körülbelül száz fontot. 40 Fogták tehát Jézus testét, és a fűszerekkel együtt gyolcsruhákba göngyölték, ahogy a zsidóknál temetni szokás. 41 Azon a helyen, ahol felfeszítették őt, volt egy kert, és a kertben egy új sírbolt, amelyben még senki sem feküdt. 42 Mivel a sír közel volt, a zsidók készületnapja miatt oda helyezték Jézust.

---

* 1-7 *Mt 27,27-31; Mk 15,16-20* * 16b-22 *Mt 27,31.33.37-38; Mk 15,20.22.25-27; Lk 23,33.38* * 23-24 *Mt 27,35; Mk 15,24; Lk 23,34* * 25-27 *Mt 27,55k; Mk 15,40k; Lk 23,49*
 Mária is gazdagodott hitében, és osztozott Fia sorsában egészen a kereszttig. Isten terve volt ez is, hogy anyai lelkének keserves fájdalmával részese legyen egyszülött Fia áldozatának, szerető és tudatos társa legyen az Áldozatnak, akinek ő adott életet. Nem csoda hát, ha halála perceiben Jézus az ott álló szeretett tanítványnak anyjául ajándékozza őt ezekkel a szavakkal: »Íme, a te anyád«. * 28-30 *Mt 27,48-50; Mk 15,36k; Lk 23,44-49* * 38-42 *Mt 27,57-60; Mk 15,42-46; Lk 23,50-54*

Evangelium Szent János szerint – 20. fejezet

Jézus feltámadása: 20,1-29

Az üres sír felfedezése ¹ Mária Magdolna a hét első napján kora reggel, amikor még sötét volt, a sírhoz ment, és látta, hogy a kő el van mozdítva a sírbolttól. ² Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és azt mondta nekik: »Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették!« ³ Erre Péter és a másik tanítvány elindultak, és a sírhoz mentek. ⁴ Ketten együtt futottak, de a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és elsőként ért a sírhoz. ⁵ Lehajolt, és látta lerakva a gyolcsokat, de nem ment be. ⁶ Azután odaért Simon Péter is, aki követte őt, és bement a sírboltba. Látta letéve a gyolcsokat ⁷ és a kendőt, amely a fején volt, nem a gyolcsok mellé helyezve, hanem külön egy helyen, összegöngyölve. ⁸ Akkor bement a másik tanítvány is, aki először érkezett a sírhoz; látta és hitt. ⁹ Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halálból. ¹⁰ A tanítványok ezután ismét hazamentek.

Jézus megjelenik Mária Magdolnának ¹¹ Mária pedig kinn állt a sírnál, és sírt. Amint sírdogált, behajolt a sírboltba. ¹² Két angyalt látott fehér ruhában ülni, az egyiket fejtől, a másikat lábtól, ahol Jézus teste feküdt. ¹³ Azok megkérdezték tőle: »Asszony, miért sírsz?« Ő azt felelte nekik: »Elvitték az én Uramat, és nem tudom hová tették!« ¹⁴ Ahogy ezt kimondta, hátrafordult, és látta Jézust, hogy ott áll, de nem tudta, hogy Jézus az. ¹⁵ Jézus megkérdezte tőle: »Asszony, miért sírsz? Kit keresel?« Ő pedig, azt gondolva, hogy a kertész az, ezt felelte neki: »Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nekem, hová tetted, és én elviszem!« ¹⁶ Ekkor Jézus megszólította őt: »Mária!« Erre ő megfordult, és héberül így szólt: »Rabbóni!«, ami azt jelenti: Mester. ¹⁷ Jézus így szólt hozzá: »Ne tarts fel engem, mert még nem mentem fel az Atyához, hanem menj el a testvéreimhez, és mondd meg nekik: Fölmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.« ¹⁸ Mária Magdolna elment, és hírül vitte a tanítványoknak: »Láttam az Urat!«, és hogy ezeket mondta neki.

Jézus megjelenik a tanítványoknak ¹⁹ Mikor azon a napon, a hét első napján este lett, és a helyiség ajtaja, ahol a tanítványok összegyűltek, be volt zárva a zsidóktól való félelem miatt, eljött Jézus, megállt középen, és azt mondta nekik: »Békesség nektek!« ²⁰ Miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, amikor meglátták az Urat. ²¹ Aztán újra szólt hozzájuk: »Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.« ²² S miután ezt mondta, rájuk lehelt, és így szólt hozzájuk: »Vegyétek a Szentlelket! ²³ Akiknek megbocsátjátok bűneiket, bocsánatot nyernek; akiknek pedig megtartjátok, azok bűnei megmaradnak.«

Jézus és Tamás ²⁴ Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívnak, nem volt velük, amikor eljött Jézus. ²⁵ A többi tanítvány elmondta neki: »Láttuk az Urat!« Ő azonban így szólt: »Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, és ujjamat a szegek helyére nem teszem, és kezemet az oldalába nem helyezem, én nem hiszem!«

²⁶ Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványai, és Tamás is velük volt. Jézus eljött – bár az ajtó zárva volt –, megállt középen, és így szólt: »Békesség nektek!« ²⁷ Azután azt mondta Tamásnak: »Tedd ide ujjadat és nézd a kezeimet; nyújtsd ki kezedet és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő!« ²⁸ Tamás azt felelte: »Én Uram és én Istenem!« ²⁹ Jézus erre azt mondta neki: »Mivel láttál engem, hittél. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hittek.«

UTÓSZÓ: 20,30-31

³⁰ Jézus még sok egyéb csodajelel is művelt tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. ³¹ Ezeket pedig azért írták le, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hit által az ő nevében életetek legyen.

---

* 1-10 *Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12* * 9 Az Írás is, Jézus is előre jelezte a feltámadást, de az apostolok akkor még nem nyerték el a megfelelő világosságot, hogy megértsék az Írásokat és Istennek ezt a titkát. * 11-18 *Mt 28,9k; Mk 16,9-11* * 19-23 *Mk 16,14-18; Lk 24,36-39* * 22-23 Az apostolok megkapták a bűnbocsátó hatalmat; Jézus a bűnök megbocsátásának hatalmát a bűnbánók belső készségének függvényében adja.

Evangelium Szent János szerint – 21. fejezet

AZ EVANGÉLIUM KIEGÉSZÍTÉSE: 21,1-25

A Feltámadott megjelenik a tónál ¹ Ezek után Jézus ismét megjelent a tanítványoknak a Tibériási tengernél. Így jelent meg: ² Együtt volt Simon Péter, Tamás, akit Ikernek hívnak, a galileai Kánából való Natanael, Zebedeus fiai, és még másik kettő a tanítványai közül. ³ Simon Péter azt mondta nekik: »Megyek halászni.« Azok azt felelték: »Megyünk veled mi is.« Elindultak tehát, és beszálltak a bárkába, de azon az éjszakán semmit sem fogtak.

⁴ Amikor már megvirradt, Jézus a parton állt, de a tanítványok nem tudták, hogy Jézus az. ⁵ Jézus azt mondta nekik: »Fiaim, nincs valami ennivalótok?« Azt felelték: »Nincsen!« ⁶ Ő ekkor azt mondta nekik: »Vessétek a hálót a bárka jobb oldalára, és találni fogtok!« Kivetették, de kihúzni már nem tudták a tömérdek hal miatt. ⁷ Akkor az a tanítvány, akit Jézus szeretett, így szólt Péterhez: »Az Úr az!« Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét, mert neki volt vetkőzve, és a tengerbe vetette magát. ⁸ A többi tanítvány pedig a bárkával jött ki, mert nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és húzták maguk után a halakkal telt hálót.

⁹ Amikor partra szálltak, égő paraszt pillantottak meg, rajta halat és mellette kenyeret. ¹⁰ Jézus azt mondta nekik: »Hozzatok a halakból, amelyeket most fogtatok!« ¹¹ Erre Simon Péter visszament, és partra vont a hálót, amely meg volt tömve százötvenhárom nagy hallal. És bár ennyi volt, nem szakadozott a háló. ¹² Jézus azt mondta nekik: »Gyertek, egyetek!« A tanítványok közül senki sem merte őt megkérdezni: »Ki vagy te?« Tudták ugyanis, hogy az Úr az.

¹³ Jézus odament, fogta a kenyeret, és odaadta nekik, ugyanígy a halat is. ¹⁴ Jézus ekkor már harmadszor jelent meg a tanítványainak azóta, hogy föltámadt a halálból.

A Feltámadott szavai Péterhez ¹⁵ Miután ettek, Jézus megkérdezte Simon Pétert: »Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?« Ő azt felelte: »Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek!« Erre azt mondta neki: »Legeltesd bárányaimat!« ¹⁶ Majd másodszor is megkérdezte: »Simon, János fia, szeretsz-e engem?« Azt felelte: »Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek!« Erre azt mondta neki: »Legeltesd juhaimat!« ¹⁷ Aztán harmadszor is megkérdezte: »Simon, János fia, szeretsz-e engem?« Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte őt: »Szeretsz-e engem?«, és azt felelte: »Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek!« Ekkor így szólt: »Legeltesd juhaimat! ¹⁸ Bizony, bizony mondom neked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál. Amikor azonban megöregszel, kiterjeszted kezeidet; más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod.« ¹⁹ Ezt pedig azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fogja megdicsőíteni az Istent. Miután ezt mondta, így szólt hozzá: »Kövess engem!«

²⁰ Amint Péter hátrafordult, látta, hogy jön utána az a tanítvány, akit Jézus szeretett, aki a vacsorán közel hajolt Jézushoz, és megkérdezte: »Uram, ki az, aki téged elárul?« ²¹ Amikor tehát Péter meglátta őt, megkérdezte Jézustól: »Uram, és ő?« ²² Jézus azt felelte neki: »Ha azt akarom, hogy maradjon, amíg eljövök, mit törödsz vele? Te kövess engem!« ²³ Ezért a testvérek között elterjedt a szóbeszéd, hogy az a tanítvány nem hal meg. Pedig Jézus nem azt mondta neki: »Nem hal meg«, hanem: »Ha azt akarom, hogy maradjon, amíg eljövök, mit törödsz vele?«

Befejező megjegyzések az Evangeliumhoz ²⁴ Ez az a tanítvány, aki tanúságot tesz mindezekről, és aki ezeket írta. Tudjuk, hogy igaz az ő tanúsága. ²⁵ Van még sok egyéb is, amit Jézus tett, s ha azokat egyenként mind megírnák, úgy gondolom, az egész világ sem tudná befogadni a könyveket, amelyeket írni kellene.

---

* 15-17 »Legeltesd az én bárányaimat«: ezekkel a szavakkal Jézus megadja Péternek mind a tisztelet, mind a joghatóság szerinti elsőbbséget nem csak a hívek, hanem a pásztorok felett is: a pásztorok pásztorává teszi őt. Miután Péter kifejezte szeretetét, rábízta a szeretet szolgálatát is.

Az Apostolok cselekedetei

Bevezetés

Lukács második könyvét nem sokkal az evangélium után írta; ugyanannak az alapfelfogásnak, ugyanannak a teológiának alapján érthetjük meg (lásd az 1160. oldalt).

Az Apostolok cselekedetei az első fejezettől kezdve »az Egyház történetéről« tudósít; csakis Pünkösddel, a Lélek ajándékozásával kezdődhet. Azok a tanítványok, akiket Lukács már az evangéliumban a kiválasztottak csoportjaként mutat be (például kihagy mindent, ami a hitetlenségükre utalna, míg ezt Márk a saját teológiai célja érdekében túlhangsúlyozza; l. az 1138. oldalt), csak most lesznek alkalmasak arra, hogy amit Jézus életének tanúiként megéltek – a Jordántól a mennybemenetelig –, azt gyakorlati hithirdetésre váltsák át, megszervezzék és szentesítsék a missziós tevékenységet.

Jézus keresztyének és halálának teológiáját Lukács már az evangéliumban egy életmód gyakorlatának és etikájának alapjává tette. Amint az Apostolok cselekedetei bemutatja, a tapasztalat nyilvánvalóvá teszi, hogy ez az életmód beválik. Tanítványnak lenni azt jelenti: a kereszt útját járni; de ugyanakkor jelenti: megélni az evangélium győzelmi menetét, a keresztyén igehirdetés sikerét, az Úr csodatetteiben megnyilvánuló hatalmát.

Lukács maga nem szemtanú. Összegyűjti a beszámolókat és hagyományokat, amelyek egyes személyekkel és helyekkel kapcsolatosak (pl. a Jeruzsálemre, Péterre, Istvánra, Antióchiára, Pálra vonatkozó hagyományokat), majd ezeket történetté illeszti össze, amely természetesen nem mindig folytatódik törés nélkül. A Krisztusról való tanúságtétel érdekében jeleneteket és párbeszédet szerkeszt; prédikációkat és védőbeszédet fogalmaz, amelyek a Krisztusról szóló igehirdetés hogyan- s mikéntjéről tanúskodnak.

A misszió kezdetei – minden Jeruzsálemben kezdődik. Ott hal meg Jézus, ott temetik el és ott támad fel, majd találkozik tanítványaival; onnan megy a mennybe. Ott hirdetik először az apostolok a Szentlélek erejével a Feltámadottat. Ott hallgatnak Péter szavára. Ott alakul meg az első krisztusi közösség (Csel 1-5. fej.). Az ősi közösség Jeruzsálemben éri el első sikereit, de ott tapasztalja meg először az ellenállást és üldöztetést is. A Jeruzsálemből elüldözött misszionáriusok viszik el az evangéliumot Júdeába és Szamariába (Csel 6-12. fej.).

Kis és szórványos kezdetekből fejlődik ki a pogány-misszió. Az Apostolok cselekedeteinek második része (13-28. fej.) a nemzetek apostoláról, Pálról és az ő működéséről szól. Lukács nem tudott vagy nem akart hivatkozni Pál leveleire s azoknak az apostol beszédeire és működésére vonatkozó adataira. Három útvonalban sorolja fel azoknak a közösségeknek a neveit, amelyek alapításukat Pálra vezetik vissza. A nemzetek apostolának működését meghatározott vázlat szerint mutatja be, amelyben siker és kudarc váltja egymást: Pál minden új helyen először a zsidókhoz fordul a zsinagógában, az ő hitüket szeretné megnyerni. Kezdeti egyetértés után elkezdődik és egyre növekszik a zsidó közösség ellenállása. Pálnak gyakran menekülve kell elhagynia a várost, és új működési helyet kell keresnie. Így szolgálja az evangélium elutasítása egyben annak terjedését is.

Az Apostolok cselekedeteiben Pál – főleg a zsidósághoz való alapvető viszonya tekintetében – másként jelenik meg előttünk, mint a leveleiben. Lukács ábrázolása szerint Pál a feltámadásban való közös hitből indul ki, amiben zsidók és keresztyének egyetértenek. Mindvégig azt képviseli, hogy a zsidóság és a keresztyénység nem zárja ki egymást. És ha az Apostolok cselekedeteiben a »zsidók« mégis a keresztyénység ellenségeiként jelennek meg, akkor e mögött az ábrázolás mögött Lukácsnak egy politikai célját láthatjuk: szeretné elnyerni az új mozgalom iránt a római hatóságok megértését. Biztosítani akarja a keresztyénység számára a

hivatalosan engedélyezett vallásként (*religio licita*) való elismerést. Ezért a keresztényeket jó, államhoz hű polgárokként mutatja be; ezért ábrázolja igazságosnak és lojálisnak a római hatóságokat; ezért írja a meg nem értést és az ellenkezést egyoldalúan »a zsidók« terhére.

A közösség kezdetei – Lukács bemutatja az ideális őskeresztény közösséget, amely egész bizonyosan valóban ilyen volt; de nem hallgatja el azokat a feszültségeket és problémákat, amelyeket ennek a közösségnek meg kell oldania, miközben választ keres arra a kérdésre, hogy mit is jelent keresztényként élni.

Az első keresztények zsidók voltak; keresztényként is egészen zsidók maradtak, akik számára teljesedett az ígélet: Jézus a Megváltó, az Egyház az Ő népe. Ez az öntudat feltétlenül ismételen ellentétre vezet a környezetükkel: az apostolokat letartóztatják, védekezniük kell; a misszionáriusokat üldözik, feljelentik. Ez az öntudat azonban a közösségen belül is vitákra vezet: a hellenista keresztények úgy érzik, hogy elhanyagolják őket; a hellenista diákonusoknak menekülniük kell Jeruzsálemből, az apostolok maradhatnak. Sejtteni lehet, hogy feszültség van Péter és Jakab között, aki felváltja Pétert a jeruzsálemi keresztény közösség vezetésében; érezhető a feszültség Pál és Jeruzsálem viszonyában is. A pogányok körében folyó misszió szükségessé teszi a zsidóságtól való elhatárolódást és elválást. A legnehezebb kérdés, amit ebben az első időszakban a vezetőknek el kellett döntenie, Pál működéséhez kötődik: az Ószövetség és a zsidó hagyomány által kialakított életmód kötelező megtartása, vagy »a törvénytől való szabadság« elhatározása, ami egyúttal a saját, önálló identitás létrehozása is (Csel 15. fejt.).

A hittapasztalat tanúsága – Az Apostolok cselekedetei a Bibliának egyetlen olyan könyve, amely összefüggően leírja a húsvét utáni közösség történetét. Több az apostolok és az ő jelentős tetteik történeténél; több mint missziók története vagy élettörténet. Lukács mint hívő, mint keresztény úgy ír, hogy az olvasó azonosulhasson vele, hogy az egyháztörténelem első fejezetének mintaképében meglássa azt, hogyan cselekszik Isten mindenkor az Egyházban.

Az Apostolok cselekedetei – 1. fejezet

Az Apostolok cselekedetei

ELŐSZÓ: 1,1-3

¹ Az első könyvben, Teofil, szóltam mindarról, amit Jézus tett és tanított kezdettől fogva ² addig a napig, amelyen felvétetett, miután a Szentlélek által parancsot adott apostolainak, akiket kiválasztott. ³ Kínszenvedése után élve megmutatta magát nekik, számos csalthatlan jellel bizonyította be számukra, hogy él, és negyven napon át megjelenve Isten országáról beszélt nekik.

A JERUZSÁLEMI EGYHÁZ: 1,4-8,3

A Feltámadott utolsó rendelkezései ⁴ Amikor együtt étkezett velük, meghagyta nekik, hogy ne távozzanak el Jeruzsálemből, hanem várjanak az Atya ígéretere: »Azt hallottátok tőlem, ⁵ hogy János csak vízzel keresztelt, ti azonban néhány nap múlva Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni.«

⁶ Erre az egybegyűltek megkérdezték tőle: »Uram, talán most állítod helyre Izrael országát?« ⁷ Ő azonban azt mondta nekik: »Nem a ti dolgotok, hogy ismerjétek az időket és a korszakokat, amelyeket az Atya saját tetszése szerint határozott meg. ⁸ A rátok lejövő Szentlélek azonban erővel tölt majd el benneteket, hogy tanúságot tegyetek rólam Jeruzsálemben és egész Júdeában, Szamariában, egészen a föld határáig.«

Jézus mennybemenetele ⁹ Miután ezeket mondta, a szemük láttára felemelkedett, és felhő takarta el a szemük elől. ¹⁰ S miközben nézték őt, amint az égbe ment, íme, két férfi állt meg mellettük fehér ruhában. ¹¹ Így szóltak: »Galileai férfiak, miért álltok és néztek az égbe? Ez a Jézus, aki felvétetett mellőletek, úgy jön el ismét, ahogy az égbe felmenni láttátok.«

Az imádkozó közösség ¹² Ekkor visszatértek Jeruzsálembe a hegyről, amelyet Olajfák hegyének hívnak, s amely Jeruzsálem mellett egy szombatnapi járásra van. ¹³ Amikor beértek, felmentek a felső terembe, ahol időzni szoktak: Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, Alfeus fia, és Simon, a buzgó, végül Júdás, Jakab testvére. ¹⁴ Ezek mindnyájan állhatatosan, egy szívvel-lélekkel kitartottak az imádkozásban az asszonyokkal, valamint Máriával, Jézus anyjával és rokonaival együtt.

Mátyás apostollá választása ¹⁵ Azokban a napokban felállt Péter a testvérek között – mintegy százhusz emberből álló sokaság volt együtt –, és így szólt: ¹⁶ »Férfiak, testvérek! Be kell teljesednie az Írásnak, amelyet a Szentlélek megjövendölt Dávid szája által Júdásról, azoknak vezetőjéről, akik elfogták Jézust. ¹⁷ Ő közénk tartozott és részes volt ebben a szolgálatban. ¹⁸ Telket szerzett azonban a gonoszság bérében, azután felakasztotta magát, kettérepedt és minden bele kiomlott. ¹⁹ Erről tudomást szerzett Jeruzsálem minden lakója, úgyhogy azt a telket az ő nyelvükön Hakeldamának, azaz Vérmezőnek hívják. ²⁰ Meg van ugyanis írva a Zsoltárok könyvében:

*'Lakóhelyük válják pusztasággá,
s ne legyen, aki benne lakik' {Zsolt 69,26},
és: 'Elöljárói tiszttségét kapja meg más' {Zsolt 109,8}.*

21 Ennélfogva szükséges, hogy azok közül a férfiak közül, akik együtt voltak velünk minden időben, amikor az Úr Jézus közöttünk járt-kelt, 22 kezdve János keresztségétől addig a napig, amelyen felvételünk tőlünk, ezek közül valaki velünk együtt az ő feltámadásának tanúja legyen.«

23 Kijelöltek tehát kettőt: Józsefet, akit Barzabásznak, melléknevén Jusztusznak hívtak, és Mátyást. 24 Majd így imádkoztak: »Urunk, aki mindenkinek a szívét ismered, mutasd meg a kettő közül az egyiket, akit kiválasztottál, 25 hogy átvegye ennek a szolgálatnak és apostoli hivatásnak a helyét, amelyet Júdás hűtlenül elhagyott, és eltávozott az őt illető helyre.« 26 Azután sorsot vetettek rájuk, és a sors Mátyásra esett, akit a tizenegy apostol közé soroltak.

---

* 13 A zsidó házak teteje vízszintes volt, mellvéddel körülvéve. A tetőteret gyakran be is fedték, így alakult ki az emeleti terem. Ez a hely igen alkalmas volt közös imák végzésére és ünnepi étkezésekre. Mivel a görög eredetiben a megjelölés előtt névelő is van (»az« emeleti terem), minden bizonnyal a közösség tagjai által jól ismert helyről volt szó. Feltehetően ugyanitt volt az utolsó vacsora is. * 15 Péter természetesen gyakorolja az elsőséget: ő beszél mindannyiuk nevében.

Az Apostolok cselekedetei – 2. fejezet

Az első pünkösöd ¹ Mikor elérkezett pünkösöd napja, mindannyian együtt voltak, ugyanazon a helyen. ² Hirtelen zaj támadt az égből, olyan, mint a heves szélvész zúgása. Betöltötte az egész házat, ahol ültek. ³ Majd pedig szétoszló nyelvek jelentek meg nekik, olyanok, mint a tűz, és leereszkedtek mindegyikükre. ⁴ Ekkor mindnyájan beteltek Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni, amint a Szentlélek megadta nekik, hogy szóljanak.

⁵ Ekkortájt az ég alatt található mindenféle nemzetből való istenfélő zsidók tartózkodtak Jeruzsálemben. ⁶ A zaj hallatára tömeg verődött össze, és teljesen elképedtek, mivel mindenki a tulajdon nyelvén hallotta beszélni őket. ⁷ Mindnyájan álmélkodtak és csodálkoztak: »Íme, ezek, akik beszélnek, ugye mindnyájan galileaiak? ⁸ Hogyan halljuk hát mégis mindannyian a saját nyelvünket, amelyben születünk? ⁹ Mi, pártusok, médek, elamiták, Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, ¹⁰ Frígiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és a Cirene körüli Líbia részeinek lakói, a Rómából való jövevények, ¹¹ zsidók, prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit.« ¹² Mindnyájan álmélkodtak, és csodálkozva mondták egymásnak: »Vajon mi ez?« ¹³ Mások azonban gúnyolódva azt mondták: »Tele vannak édes borral!«

Péter pünkösdi beszéde ¹⁴ Akkor Péter, aki a tizeneggyel ott állt, felemelte szavát, és beszédet intézett hozzájuk: »Zsidó férfiak, és Jeruzsálem összes lakója! Tudjátok meg ezt, s halljátok szavam! ¹⁵ Nem részegek ezek, ahogy ti gondoljátok, hiszen a nappalnak még csak a harmadik órája van, ¹⁶ hanem csak az történt, amit Joel próféta megmondott:

¹⁷ *És ez lesz az utolsó napokban – mondja az Úr –,*

kiárasztom Lelkemet minden emberre;

akkor fiaitok és leányaitok profétálni fognak,

ifjaitok látomásokat látnak,

öregjeiteknek pedig álomlátásaik lesznek.

¹⁸ *Szolgáimra és szolgálóimra*

kiárasztom Lelkemet azokban a napokban,

és profétálni fognak.

¹⁹ *Csodákat fogok tenni odafönn az égen*

és jeleket lenn a földön, vért, tüzet és füstpárát.

²⁰ *A nap sötétséggé fog változni,*

a hold pedig vérré, mielőtt eljön az Úrnak

nagy és nyilvánvaló napja.

²¹ *És ez fog történni:*

mindaz, aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözül' {Jó 3,1-5}.

²² Izraelita férfiak, halljátok ezeket a szavakat: ti a Názareti Jézust, azt a férfiút, akit Isten igazolt előttek erővel, csodákkal és jelekkel, amelyeket, mint ti is tudjátok, Isten általa művelt közöttetek, ²³ ezt az embert istentelenek keze által felszegezve megöltétek, miután Isten elhatározott terve és előretudása szerint átadatott. ²⁴ Isten azonban föloldozta a halál bilincseit, és föltámasztotta őt, amint lehetetlen is volt, hogy azok fogva tartsák, ²⁵ mert Dávid róla mondja:

Magam előtt látom az Urat mindenkor,

mert jobbomon áll ő, hogy meg ne inogjak.

²⁶ *Ezért örvend a szívem, és ujjong a nyelvem,*

sőt testem is békében nyugszik el,

²⁷ *mert nem hagyod lelkemet az alvilágban*

s nem engeded, hogy Szented rothadást lásson.

²⁸ *Megmutatod nekem az élet útját,*

és színed előtt örömmel töltesz el engem' {Zsolt 16,8-11}.

29 Férfiak, testvérek! Hadd szóljak hozzátok bátran Dávid ősatyáról! Ő meghalt, eltemették, és sírja a mai napig itt van nálunk. 30 Mivel azonban ő próféta volt, és tudta, hogy *Isten esküvel fogadta meg neki, hogy az ő utódaiból ül majd valaki a trónjára* {Zsolt 132,11; 2 Sám 7,12-13}, 31 a jövőbe látva Krisztus feltámadásáról beszélt: hogy *sem az alvilágban nem marad, sem a teste nem lát rothadást* {Zsolt 16,10}.

32 Ezt a Jézust Isten feltámasztotta, s ennek mi mindannyian tanúi vagyunk. 33 Miután tehát Isten jobbjára felmagasztalta őt, és akit az Atya neki megígért, a Szentlelket, kiárasztotta – akit ti láttok és hallotok. 34 Mert nem Dávid ment fel az égbe, hiszen ő azt mondja:

'Szólt az Úr az én Uramnak:

Jobbom felől foglalj helyet,

35 amíg én ellenségeidet

lábad számolyává teszem' {Zsolt 110,1}.

36 Tudja meg tehát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy Isten Úrrá és Krisztussá tette őt, azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek!«

Az első megtérések 37 Amikor ezeket hallották, szívükben megrendültek. Így szóltak Péterhez és a többi apostolhoz: »Mit tegyünk, férfiak, testvérek?« 38 Péter azt felelte nekik: »Tartsatok bűnbánatot, és mindegyiktek keresztelkedjék meg Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára; akkor megkapjátok ajándékkul a Szentlelket. 39 Mert az ígélet nektek szól, valamint a ti fiaitoknak, és mindazoknak, akik távol vannak {1z 57,19}, de akik közül mindenkit meghív magához a mi Urunk Istenünk.« 40 Számos egyéb szóval is bátorította és buzdította őket: »Mentsétek meg magatokat ettől a gonosz nemzedéktől!« 41 Azok tehát megfogadták szavát és megkeresztelkedtek; körülbelül háromezer lélek csatlakozott aznap hozzájuk.

42 Ők pedig állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában, a kenyérszegés közösségében és az imádságokban.

A fiatal keresztény közösség élete 43 Félelem fogott el mindenkit: számos csoda és jel történt az apostolok által. 44 A hívek mind összetartottak, és mindenük közös volt. 45 Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották, mindenkinek szükségéhez mérten. 46 Naponta egy szívvel-lélekkel ott voltak a templomban, házanként végezték a kenyérszegést, örvendezve és a szív tisztaságával vették magukhoz az eledelt. 47 Dicsérték Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponta növelte az üdvözülendők számát.

---

* 1 Pünkösd volt a zsidók második legnagyobb ünnepe. A szó görög eredetű, jelentése »ötvenedik«, mert ezt az ünnepet a pászka-ünnep (húsvét) után az ötvenedik napon ülték, hálaadásul az első termésért. Az aratás ünnepe volt, és annak emléknapja, hogy Isten a Sínai hegyen kihirdette törvényét. * 4 Egyesek szerint az apostolok saját nyelvükön beszéltek, és csodálatos módon mindenki megértette őket; mások szerint megadatott nekik, hogy idegen nyelveken szóljanak. Nem tudjuk tehát biztosan, hogy pontosan miben állt a nyelvek adománya (Mk 16,17; 1 Kor 14,2). * 22 Jézus, aki Isten is, ember is volt, külsőleg emberként jelent meg a földön, de isteni tetteivel megmutatta istenségét. * 36 Jézus Úr és Messiás volt megtestesülésének pillanatától, de ennek kinyilvánulása és kézzelfogható bizonyítása, valamint az ő trónraemelése a feltámadásban valósult meg. * 38 Már ekkor is a három isteni Személy nevében kereszteltek, de a keresztséget ekkor még Jézus nevében való keresztségnek nevezték, hogy megkülönböztessék azt János keresztségétől.

Az Apostolok cselekedetei – 3. fejezet

A béna meggyógyítása a templomban ¹ Péter és János pedig felmentek a templomba a kilencórai imádság idején. ² Ekkor egy férfit vittek arra, aki születésétől fogva béna volt. Naponta odatették a templomnak az úgynevezett Ékes-kapujához, hogy a templomba jövőktől alamizsnát kérjen. ³ Amikor Pétert és Jánost meglátta, amint a templomba készültek bemenni, könyörgött, hogy alamizsnát kapjon. ⁴ Péter Jánossal együtt reátekintett, és azt mondta: »Nézz ránk!« ⁵ Erre az rájuk nézett, remélve, hogy kap tőlük valamit. ⁶ Péter azonban így szólt: »Ezüstöm, aranyam nincs, de amim van, azt neked adom: a Názáreti Jézus Krisztus nevében kelj fel és járj!« ⁷ Azzal megfogta jobb kezénél, és fölemelte. Erre annak azonnal erő szállt a lábába és talpába, ⁸ úgyhogy felugrott, állt és járt-kelt. Bement velük a templomba, járkált, ugrándozott, és dicsérte az Istent. ⁹ Az egész nép látta, hogy jár, és Istent magasztalja. ¹⁰ Ráismertek, hogy ő az, aki alamizsnáért üldögélt a templom Ékes-kapujánál. Elteltek csodálkozással, és magukon kívül voltak amiatt, ami vele történt.

Péter beszéde a templomtéren ¹¹ Mivel nem tágitott Péter és János mellől, az egész nép csodálkozva futott hozzájuk az úgynevezett Salamon-csarnokba.

¹² Amikor Péter látta ezt, így szólt a néphez: »Izraelita férfiak! Miért csodálkoztok ezen és miért ámultok rajtunk, mintha a magunk erejéből vagy hatalmából tettük volna, hogy ez jár? ¹³ *Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene, a mi atyáink Istene* {Kiv 3,6} megdicsőítette Fiát, Jézust, akit ti kiszolgáltattatok ugyan és megtagadtatok Pilátus színe előtt, bár az úgy döntött, hogy szabadon bocsátja őt. ¹⁴ Ti azonban megtagadtátok a Szentet és Igazat, s azt kívántátok, hogy a gyilkost adják nektek ajándékkul ¹⁵ az élet szerzőjét pedig megöltétek, de Isten feltámasztotta őt a halálból. Ennek mi tanúi vagyunk. ¹⁶ Az ő neve adott erőt a nevében való hit által ennek az embernek, akit ti láttok és ismertek, s a tőle származó hit adta meg neki ezt az ép egészséget mindnyájatok szeme láttára.

¹⁷ Tudom azonban, testvérek, hogy tudatlanságból cselekedtetek, mint ahogy a ti elöljáróitok is. ¹⁸ Isten azonban ily módon teljesítette, amit minden prófétájának ajka által előre hirdetett, hogy az ő Krisztusa szenvedni fog. ¹⁹ Tartsatok tehát bünbánatot és térjete meg, hogy eltöröljék bűneiteket, ²⁰ s hogy az enyhülés idői eljőjenek az Úr színétől, és elküldje azt, akit hirdetnek nektek, Jézus Krisztust. ²¹ Őt ugyan az égnek kell befogadnia minden dolog helyreállításának az idejéig, amelyről Isten szólt századok óta szent prófétáinak ajka által. ²² Mózes ugyanis megmondta, hogy *'Uratok, Istenetek hozzám hasonló prófétát támaszt majd nektek testvéreitek közül, őt hallgassátok mindenben, amit mond majd nektek* {MTörv 18,15,18}. ²³ *Az történik ugyanis, hogy mindenkit, aki nem hallgatja ezt a prófétát, kiirtanak a nép közül'* {Lev 23,29; MTörv 18,19}. ²⁴ A próféták, akik szóltak Sámuelről kezdve és azután, mind hirdették ezeket a napokat.

²⁵ Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai, amelyet Isten atyáinkkal kötött, amikor Ábrahámnak azt mondta: *'A te utódodban nyer áldást a föld minden nemzetsége'* {Ter 12,3; 22,18}. ²⁶ Isten elsősorban számotokra támasztotta s küldte el Fiát, hogy megáldjon titeket, és így mindenki megtérjen gonoszságából.«

Az Apostolok cselekedetei – 4. fejezet

Péter és János a főtanács előtt ¹ Amíg ők a néphez beszéltek, odajöttek a papok, a templomőrség parancsnoka és a szaddúceusok. ² Ezek bosszankodtak, hogy tanítják a népet, és hirdetik a halálból való feltámadást Jézusban. ³ Kezet emeltek tehát rájuk, és őrizetbe vették őket másnapig, mert már esteledett. ⁴ De azok közül sokan, akik az ígét hallgatták, hittek, úgyhogy a férfiak száma elérte az ötezret.

⁵ Történt pedig másnap, hogy a vezetőembereik, a vének és az írástudók összegyűltek Jeruzsálemben, ⁶ velük Annás főpap és Kaifás is, valamint János és Alexander, és ahányan csak voltak a főpapi nemzetségből. ⁷ Miután középre állították őket, megkérdezték: »Milyen hatalommal vagy kinek a nevében tették ezt?« ⁸ Ekkor Péter Szentlélekkel eltelve így szólt hozzájuk: »Népünk vezetői és ti vének, halljátok! ⁹ Ti ma felelősségre vontok minket, mert jót tettünk egy beteg emberrel, hogy megtudjátok, hogyan lett újra egészséges. ¹⁰ Vegyétek hát tudomásul mindnyájan, ti és Izrael egész népe, hogy a mi Urunknak, a Názáreti Jézus Krisztusnak neve által, akit ti keresztre feszítettetek, akit Isten feltámasztott a halálból: őáltala áll ez itt előttetek egészségesen.

¹¹ *Ez az a kő, amelyet ti, az építők, elvetettetek, s amely szegletkő lett* {Zsolt 118,22};

¹² és nincs üdvösség senki másban, mert más név nem is adatott az embereknek az ég alatt, amelyben üdvözlünk kell.«

¹³ Amikor látták Péter és János állhatatosságát, és megtudták, hogy írástudatlan és tanulatlan emberek, elcsodálkoztak, és rájuk ismertek, hogy Jézussal voltak. ¹⁴ Mivel azonban látták, hogy a meggyógyult ember is mellettük áll, semmiben sem mondhattak ellent. ¹⁵ Megparancsolták tehát nekik, hogy menjenek ki a gyűlésből, azután így tanakodtak egymás között: ¹⁶ »Mitévők legyünk ezekkel az emberekkel? Hogy csakugyan Jeruzsálem összes lakója előtt ismeretes csodajelel műveltek, az nyilvánvaló, és nem tagadhatjuk. ¹⁷ Nehogy azonban még tovább terjedjen a híre a nép között, fenyegezzük meg őket, hogy ne beszéljenek többé senkinek se ennek a nevében.« ¹⁸ Azután beszólították őket, és megparancsolták, hogy egyáltalán ne beszéljenek, és ne tanítsanak Jézus nevében. ¹⁹ Péter és János azonban azt felelték nekik: »Ítéljétek meg ti, vajon helyes volna-e Isten színe előtt, ha inkább hallgatnánk rátok, mint Istenre! ²⁰ Hisz lehetetlen nekünk, hogy el ne beszéljük, amiket láttunk és hallottunk!« ²¹ Azok erre újra megfenyegették, majd elbocsátották őket, mivel nem találtak módot arra, hogy megbüntessék őket, a nép miatt, mert mindenki dicsőítette Istent azért, ami az emberrel történt. ²² Hiszen több, mint negyven éves volt az, akivel a gyógyulásnak ez a csodajele történt.

Az ősegyház imája a bátorságért ²³ Elbocsátásuk után övéikhez mentek, és hírül vitték nekik, hogy mi mindent mondtak nekik a főpapok és a vének. ²⁴ Mikor azok meghallották ezt, egy szívvel-lélekkel így fohászkoztak Istenhez: »Urunk, te vagy az, aki *alkottad az eget és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van'* {Zsolt 146,6; Kiv 20,11}, ²⁵ aki Dávidnak, a mi atyánknak, a te szolgálódnak szájával, a Szentlélek által azt mondtad:

Miért acsarkodnak a nemzetek s terveznek hiúságokat a népek?

²⁶ *A föld királyai felkeltek, egybegyűltek mind a fejedelmek az Úr ellen s az ő Fölkentje ellen'* {Zsolt 2,1-2}.

²⁷ Mert valóban egybegyűltek ebben a városban a te szent Fiad, Jézus ellen, akit fölkentél: Heródes és Poncius Pilátus a pogányokkal és Izrael népeivel, ²⁸ hogy végrehajtsák, amiről kezded és akaratod elhatározta, hogy megtörténjék. ²⁹ Most tehát, Urunk, tekints fenyegetéseikre, s add

meg szolgálódnak, hogy teljes bizodalommal hirdessék igédet. 30 Te pedig nyújtsd ki kezedet gyógyításokra, hogy jelek és csodák történjenek szent Fiadnak, Jézusnak neve által.«

31 Miután így imádkoztak, megremegett a hely, ahol egybegyűltek. Mindnyájan beteltek Szentlélekkel, s bátran hirdették Isten igéjét.

A vagyonközösség 32 A hívek sokaságának pedig egy volt a szíve-lelke. Egyikük sem mondott semmit sem a magáénak a birtokából, hanem mindenük közös volt. 33 Az apostolok pedig nagy erővel tettek tanúságot Urunknak, Jézus Krisztusnak feltámadásáról; és bőséges volt a kegyelem mindnyájukban. 34 Nem is volt közöttük senki szűkölködő, mert mindazok, akiknek földje vagy háza volt, eladták, s az eladott javak árát elhozták, 35 és az apostolok lábához tették. Mindenkinek annyit osztottak ki, amennyire kinek-kinek szüksége volt. 36 Így József, a ciprusi származású levita, aki az apostoloktól a Barnabás melléknevet kapta – ennek jelentése: Vigasztalás fia –, 37 mivel szántóföldje volt, eladta azt, az árát pedig elhozta, és letette az apostolok lábához.

Az Apostolok cselekedetei – 5. fejezet

Ananiás és Szafira családja 1 Egy bizonyos Ananiás nevű férfi is a feleségével, Szafirával együtt földet adott el, 2 de a felesége tudtával csalárdul megtartott valamit a föld árából, s csak egy részt hozott el és tett az apostolok lábához. 3 Péter azonban így szólt: »Ananiás, miért ejtette a sátán kísértésbe a szívedet, hogy hazudj a Szentléleknek, és csalárdul visszatarts a föld árából? 4 Ha megmaradt volna, magadnak maradt volna, és magad rendelkeznel azzal, amit eladtál. Miért vetemedett hát szíved erre a dologra? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek!« 5 Amint Ananiás ezeket a szavakat hallotta, összeesett és meghalt. Erre nagy félelem fogta el mindazokat, akik ezt hallották. 6 Az ifjak pedig felkeltek, felemelték, kivitték és eltemették. 7 Körülbelül három óra múlva belépett a felesége, aki nem tudta, hogy mi történt. 8 Péter megkérdezte tőle: »Mondd nekem, asszony, csakugyan annyiért adtátok el a földet?« Az így felelt: »Igen, annyiért.« 9 Erre Péter azt mondta neki: »Mire volt jó megegyeztetek abban, hogy megkísértitek az Úr Lelkét? Íme, akik eltemették férjedet, az ajtónál állnak, s téged is kivisznek.« 10 Nyomban összeesett a lábainál és meghalt. Az ifjak pedig beléptek, halva találták, erre kivitték és eltemették a férje mellé. 11 Ekkor nagy félelem fogta el az egész egyházat és mindazokat, akik ezeket hallották.

Jelek és csodák az apostolok által 12 Az apostolok keze által pedig sok jel és csoda történt a nép között. Mindnyájan egy szívvel voltak együtt Salamon csarnokában. 13 Mások közül senki sem mert közéjük elegyedni, de a nép nagyra becsülte őket. 14 Az Úrban hívő férfiak és nők sokasága egyre növekedett. 15 A betegeket kivitték az utcákra, hordályakra és ágyakra rakták őket, hogy amikor Péter arra megy, legalább az árnyéka érje valamelyiküket, s megszabaduljanak betegségeiktől. 16 Sőt, Jeruzsálem szomszédos városainak néptömege is odaáradt, hozták a betegeket és a tisztátalan lelkektől megszállottakat, s ezek mind meggyógyultak.

Péter letartóztatása és szabadulása 17 Felállt ekkor a főpap, és mindnyájan, akik vele tartottak – vagyis a szaddúceusok pártja –, elteltek irigységgel. 18 Elfogták az apostolokat, és a nyilvános börtönbe vetették őket. 19 Az Úr angyala azonban éjjel kinyitotta a börtön ajtaját, kivizette őket, és azt mondta: 20 »Menjetek, álljatok ki és hirdessétek a templomban a népnek a tanítást erről az életről.« 21 Miután ezt hallották, virradatkor bementek a templomba és tanítottak.

Péter a főtanács előtt Mikor megérkezett a főpap és akik vele voltak, összehívták a főtanácsot, vagyis Izrael fiainak összes vénjét, és elküldtek a börtönbe, hogy elővezessék őket. 22 De amikor a szolgák odaértek és kinyitották a tömlöcöt, nem találták ott őket. Visszatértek tehát és jelentették: 23 »A börtönt egész gondosan bezárva találtuk ugyan, az örök is ott álltak az ajtó előtt, de amikor benyitottunk, senkit sem találtunk ott.« 24 E szavak hallatára a templomőrség parancsnoka és a főpapok megdöbbenek azon, ami történt. 25 Ekkor beállított valaki, és hírül hozta nekik: »Íme a férfiak, akiket börtönbe vetettetek, a templomban állnak és tanítják a népet.«

26 Erre a parancsnok elment a szolgálkkal, és erőszak alkalmazása nélkül elhozta őket, mert félték a néptől, hogy megkövezi őket. 27 Majd odahozták és a főtanács elé állították őket. A főpap a szemükre vetette: 28 »Parancsban hagytuk meg nektek, hogy ne tanítsatok az ő nevében, s lám, ti betöltöttétek Jeruzsálemet tanításotokkal, és ránk akarjátok hárítani annak az embernek a véréét.« 29 Erre Péter és az apostolok azt felelték: »Inkább kell engedelmeskednünk Istennek, mint az embereknek. 30 Atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit ti a fára függesztve megöltetek. 31 Isten fejedelemmé és üdvözítővé emelte őt jobbával, hogy bűnbánatot és bűnbocsánatot adjon Izraelnek. 32 Ezeknek a dolgoknak tanúi vagyunk, mi és a Szentlélek, akit Isten megadott

mindazoknak, akik engedelmeskednek neki.« 33 Mikor ezt hallották, feldühödtek, és arra gondoltak, hogy megölik őket.

34 Ekkor azonban egy bizonyos Gamáliel nevű farizeus, aki az egész nép előtt tiszteletben álló törvénytudó volt, felállt a főtanácsban és rövid időre kiküldte az embereket. 35 Azután beszédet intézett hozzájuk: »Izraelita férfiak, vigyázzatok magatokra, mit tesztek ezekkel az emberekkel! 36 Mert a közelmúltban fellépett Teudás, azt mondta önmagáról, hogy ő nagy valaki, és szám szerint mintegy négyszáz férfi csatlakozott hozzá. Őt megölték, azokat pedig, akik hittek neki, mind szétszórták és semmivé lettek. 37 Őutána az összeírás napjaiban fellépett Galileai Júdás, és magához csábította a népet. Ő is elpusztult, s akik egyetértettek vele, azokat mind szétszórták. 38 Ennélfogva én most is azt mondom nektek: hagyjátok magukra ezeket az embereket és engedjétek el őket, mert ha ez a terv vagy mű emberektől van, elenyészik. 39 Ha azonban Istentől van, nem ronthatjátok le, nehogy az történjék, hogy Isten ellen hadakoztok.«

Igazat adtak neki. 40 Azután előhívták az apostolokat, megverették őket, és meghagyták nekik, hogy semmiképp se beszéljenek Jézus nevében, majd elbocsátották őket. 41 Azok pedig örvendezve eltávoztak a főtanácsból, mivel méltónak találtattak, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenvedjenek. 42 Nem is szüntek meg naponta a templomban és házaknál tanítani és hirdetni Krisztus Jézust.

---

* 3-4 Az apostoloknak hazudni egyet jelentett a Szentléleknek való hazugsággal, hiszen általuk a Lélek szólt és cselekedett. Ananiás hazudott, amikor azt színlelte, hogy a teljes árat átadta, pedig egy részét megtartotta. * 4 A szemrehányás módjából nyilvánvaló, hogy nem volt kötelező az anyagi javakról való lemondás, csak önként vállalt szeretetmegnyilvánulás.

Az Apostolok cselekedetei – 6. fejezet

A hét diákonus kiválasztása ¹ Azokban a napokban a tanítványok számának megszaporodásával zúgolódás támadt a görögök között a zsidók ellen amiatt, hogy özvegyeiket elhanyagolják a mindennapi kiszolgálásnál. ² A tizenkettő egybehívta tehát a tanítványok sokaságát, és így szóltak: »Nem volna rendjén, hogy az asztaloknál szolgáljunk, s közben elhanyagoljuk az Isten igéjét. ³ Azért testvérek, szemeljetek ki magatok közül hét jó hírű, Szentlélekkel és bölcsességgel teljes férfit, s bizzuk rájuk ezt a feladatot. ⁴ Mi meg majd az imádsággal és az ige szolgálatával foglalkozunk.« ⁵ Ez a beszéd tetszett az egész sokaságnak. Kiválasztották tehát Istvánt, akit eltöltött a hit és a Szentlélek, továbbá Fülöpöt, Prohóroszt, Nikánort, Timont, Parmenászt és Miklóst, az antióchiai prozelitát. ⁶ Ezeket az apostolok elé állították, és ők imádság közben rájuk tették kezüket.

⁷ Az Úr igéje pedig terjedt, úgyhogy a tanítványok száma igen megszaporodott Jeruzsálemben, sőt a papoknak is nagy tömege hódolt meg a hitnek.

István letartóztatása ⁸ István pedig, telve kegyelemmel és erővel, csodákat és nagy jeleket művelt a nép között. ⁹ Felléptek azonban néhányan abból a zsinagógából, amelyet a libertinusokról, a cireneiekről, az alexandriaiakról neveztek el, és azokról, akik Kilíkiából és Ázsiából valók, s vitatkoztak Istvánnal. ¹⁰ Nem tudtak azonban ellenállni a bölcsességnek és a Léleknek, amely által szólt. ¹¹ Erre férfiakat küldtek ki alattomban, akik azt mondták: »Hallottuk őt, amint káromló szavakat mondott Mózesre és Istenre.« ¹² Ilymódon felizgatták a népet, a véneket és az írástudókat, akik azután összecsődülve megragadták őt és a főtanács elé vitték. ¹³ Sőt, hamis tanúkat is állítottak, hogy mondják azt: »Ez az ember minduntalan a szent hely és a törvény ellen beszél. ¹⁴ Hallottuk ugyanis őt, amikor azt mondta, hogy ez a Názáreti Jézus lerontja majd ezt a helyet, s megmászítja a hagyományokat, amelyeket Mózes hagyott ránk.«

¹⁵ Akik a főtanácsban ültek, mind őt nézték, s olyannak látták az arcát, mint egy angyalét.

---

* 3 Válasszatok ki: az apostolok azt kérik, hogy maguk a hívek válasszák ki a megfelelő embereket, ők csak a feltételeket szabják meg. A választottakat azután ők ruházzák fel a megfelelő hatalommal és megbízással (6. v.). * 6 Itt szerepel először a kézrátétel, mint a hatalomátadás (felszentelés) szertartása. Az apostolok kézrátétellel és imával adják át a megfelelő hatalmat és a szolgálathoz szükséges kegyelmet azoknak, akiket a közösség kiválasztott.

Az Apostolok cselekedetei – 7. fejezet

István beszéde 1 A főpap erre megkérdezte tőle: »Csakugyan így áll a dolog?« 2 Ő pedig azt felelte: »Férfiak, testvérek és atyák, halljátok! A dicsőség Istene megjelent atyánknak, Ábrahámnak, midőn Mezopotámiában tartózkodott, és mielőtt Háránba költözött. 3 *Így szólt hozzá: 'Menj ki földedről és rokonságodból, s jöjj arra a földre, amelyet mutatok neked'* {Ter 12,1}. 4 Erre elhagyta a káldeaiak országát, és Háránba költözött. Innen pedig atyja halála után áthozta őt erre a földre, amelyen ti laktok most. 5 Nem adott ugyan belőle neki talpalatnyi örökséget sem, de megígérte, *hogy birtokul adja neki és utódainak útána* {Ter 12,7}, bár nem volt még fia. 6 Isten ezt mondta neki: *'Az ő utóda hontalanként fog lakni idegen földön, szolgaságba hajtják és nyomorgatják őket négyszáz esztendeig.* 7 *De én – mondja az Úr – megítélem a nemzetet, amelynek szolgálói lesznek, azután majd kivonulnak és szolgálni fognak nekem ezen a helyen'* {Ter 15,13-14; Kiv 3,12}. 8 Egyben megkötötte vele a körülmetélés szövetségét. Ábrahámnak így lett a fia Izsák, akit körülmetélt a nyolcadik napon, Izsáké pedig Jákob, Jákobé meg a tizenkét pátriárka. 9 A pátriárkák irigységből eladták Józsefet Egyiptomba, de Isten vele volt {Ter 37,11.28; 39,2}, 10 s kiragadta őt minden viszontagságából. *Kegyelmet s bölcsességet adott neki a fáraónak, Egyiptom királyának a színe előtt, úgyhogy az megtette őt kormányzónak Egyiptom föl és a tulajdon egész háza föl* {Ter 39,21; 41,37-44; Zsolt 105,21}. 11 Akkoriban éhínség és nagy nyomorúság sújtotta egész Egyiptomot és Kánaánt, s atyáink nem találtak ételmet. 12 Mikor azonban Jákob meghallotta, hogy Egyiptomban van gabona, elküldte atyáinkat első ízben; 13 a második alkalommal a testvérei megismerték Józsefet, és a fáraó előtt kitudódott a származása. 14 József erre érte küldött és elhivatta atyját, Jákobot és egész rokonságát, hetvenöt lelket. 15 Jákob tehát lement Egyiptomba, s aztán ő és atyáink meghaltak. 16 Átvitték őket Szichembe, és eltemették a sírba, amelyet Ábrahám vett meg ezüstpénzen a szichemi Hámor fiaitól {Ter 23,26-27}.

17 Mikor azonban elközelgett az ígélet ideje, amelyet Isten Ábrahámnak adott, a nép gyarapodott és sokasodott Egyiptomban, 18 amíg másik király nem támadt Egyiptomban, aki nem ismerte Józsefet. 19 Ez álnok módon bánt a népünkkel. Azzal sújtotta atyáinkat, hogy ki kellett tenniük csecsemőiket, hogy életben ne maradjanak. 20 Abban az időben született Mózes, akit Isten kedvelt. Három hónapig apja házában táplálták. 21 Mikor azután kitétték, a fáraó lánya felvette, és felnevelte saját fia gyanánt. 22 Mózes így oktatást kapott az egyiptomiak minden bölcsességében, és hatalmas lett szavaiban és tetteiben. 23 Mikor pedig betöltötte negyvenedik évét, feltette szívében, hogy meglátogatja a testvéreit, Izrael fiait. 24 Amikor meglátta, hogy egyikük méltatlanságot szenved, a védelmére kelt, és bosszút állt az igazságtalanságot szenvedőért azzal, hogy megölte az egyiptomit. 25 Azt hitte ugyanis, hogy testvérei megértik, hogy Isten az ő keze által ad nekik szabadulást, ám azok nem értették meg. 26 Másnap megjelent köztük, amikor éppen perlekedtek, és békítgette őket: *'Férfiak, ti testvérek vagytok, miért bántjátok egymást?'* 27 De az, aki bántalmazta felebarátját, eltaszította őt, és így szólt: *'Ki tett téged följobbvalóvá és bíróvá fölénk?'* 28 *Csak nem akarsz megölni, ahogy megölted tegnap az egyiptomit?'* 29 Mikor Mózes meghallotta ezt a beszédet, elmenekült, és jövevény lett Midián földjén, ahol két fia született {Kiv 2,15}.

30 Negyven esztendő eltelte után Sína hegyének pusztájában *angyal jelent meg neki a csipkebokor lángoló tűzében* {Kiv 3,2-3}. 31 Mózes látta, és csodálkozott a látványon. Amint azonban odament, hogy megnézzze, az Úr szólt hozzá: 32 *'Én vagyok atyáid Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene'* {Kiv 3,6}. Mózes erre megrettent, és nem merte megnézni. 33 *Az Úr pedig azt mondta neki: 'Oldd le lábad saruját, mert a hely, amelyen állsz, szent föld.* 34 *Jól láttam Egyiptomban élő népem nyomorúságát, hallottam sóhajtozásukat, azért szálltam le, hogy megszabadítsam őket. Jöjj tehát, elküldlek Egyiptomba'* {Kiv 3,5.7-10}.

35 Ezt a Mózeszt, akit megtagadtak, amikor azt mondták: *'Ki rendelt téged följobbvalóvá és bíróvá?'* {Kiv 2,14}, Isten vezérül és szabadítóul küldte az angyal által, aki megjelent neki a

csipkebokorban. 36 Ő hozta ki őket, közben csodákat és jeleket művelt Egyiptom földjén, majd a Vörös-tengernél és a pusztában negyven éven át. 37 Ez az a Mózes, aki megmondta Izrael fiainak: *‘Prófétát támaszt nektek Isten testvéreitek közül, hozzám hasonlót’* {MTörv 18,15}. 38 Ő volt az, aki a pusztai közösségből kapcsolatban állt az angyallal, aki Sína hegyén szólt hozzá és atyáinkhoz; ő vette át az élet igéit, hogy nekünk adja. 39 Ám atyáink nem akartak engedelmessé válni neki, hanem eltaszították, és szívük visszavágyott Egyiptomba. 40 Azért azt mondták Áronnak: *‘Készíts nekünk isteneket, vezessenek bennünket ők, mert nem tudjuk, mi történt ezzel a Mózessel, aki kihozott minket Egyiptom földjéről!’* {Kiv 32,1} 41 És borjúképmást készítettek azokban a napokban, áldozatot mutattak be a bálványnak, és örömük telt önkezüik alkotásaiban. 42 Ezért Isten elfordult tőlük, és hagyta őket, hogy szolgáljanak az ég seregeinek, amint meg van írva a próféták könyvében:

*‘Vajon mutattatok-e be nekem
áldozati állatokat és áldozatokat
negyven éven át a pusztában, Izrael háza?
43 Inkább befogadtátok Molok sátrát
és isteneteknek, Refánnak csillagát,
a bálványképeket, amelyeket készítettetek,
hogy imádjátok őket.*

Ezért Babilonon túlra viszlek majd el titeket’ {Am 5,25-27}.

44 A szövetség sátra atyáinkkal volt a pusztában, amint Isten elrendelte nekik, aki Mózeshez szólt, hogy készítse el azt a látott minta szerint. 45 Ezt atyáink átvették, s be is vitték Józsuéval a pogányok birodalmába, akiket Isten kiűzött atyáink elől, Dávid napjaiig. 46 Ő kegyelmet talált Istennél, és könyörgött, hogy hajlékot emelhessen Jákob Istenének. 47 Végül csak Salamon épített neki házat. 48 Ámde a Magasságbeli nem lakik kezek alkotásaiban, amint a próféta mondja:

*49 ‘Az ég az én trónusom,
a föld pedig lábaim zsámolya.
Miféle házat építenétek nekem
– mondja az Úr –,
vagy hol lenne az én nyugodalmam helye?
50 Nem az én kezem alkotta-e mindezeket?’* {Iz 66,1-2}

51 Ti keménynyakúak, körülmetéletlen szívűek és fülűek! Ti mindenkor ellenálltok a Szentléleknek: amint atyáitok, úgy ti is. 52 Melyik prófétát nem üldözték atyáitok? Igen, megölték őket, akik annak az Igaznak eljövételéről jövendöltek, akinek ti most árulói és gyilkosai lettetek, 53 ti, akik angyalok szolgálata által kaptátok a törvényt, de meg nem tartottátok.«

István megkövezése 54 Amikor ezeket hallották, megdühödtek szívükben, és fogukat csikorgatták ellene. 55 Ő azonban Szentlélekkel telve föltekintett az égre, látta Isten dicsőségét, és Jézust Isten jobbjára felől állni. 56 Megszólalt: »Íme, nyitva látom az egeket, és az Emberfiát állni Isten jobbjára felől.« 57 Erre ők fennhangon kiáltva befogták fülüket, és egy akarattal rárohantak. 58 Azután kihurcolták őt a városon kívülre, és megkövezték. A tanúk pedig letették ruháikat egy ifjú lábához, akit Saulnak hívtak. 59 Amikor megkövezték Istvánt, az így könyörgött: »Úr Jézus, vedd magadhoz lelkemet!« 60 Amikor pedig térdre esett, fennhangon azt kiáltotta: »Uram, ne tulajdonítsd ezt nekik bűnül!« Amint ezt kimondta, elszenderült az Úrban.

Az Apostolok cselekedetei – 8. fejezet

¹ Saul pedig egyetértett azzal, hogy megöljék őt.

Üldözés és szétszórattatás Azon a napon nagy üldözés tört ki a jeruzsálemi egyház ellen, s az apostolok kivételével mindnyájan szétszóródtak Júdea és Szamaria tartományában. ² Istvánt pedig istenfélő férfiak eltemették, és nagyon megsiratták. ³ Saul meg pusztította az egyházat, sorra járva a házakat, elhurcolta a férfiakat és asszonyokat, s őrizetbe vetette őket.

A JÚDEAI ÉS A SZAMARIAI EGYHÁZ: 8,4-12,23

Fülöp, Szamaria hittérítője ⁴ Azok, akik szétszóródtak, eközben körüljártak, és hirdették az Isten igéjét.

⁵ Így jutott el Fülöp Szamaria városába, és hirdette nekik Krisztust. ⁶ Tömegesen és egyetértően figyeltek mindarra, amit Fülöp mondott, hallva és látva a jeleket, amelyeket cselekedett. ⁷ Mert a tisztátalan lelkek hangos kiáltással kimentek sokakból, akikben laktak, és sok inaszakadt és sánta meggyógyult. ⁸ Nagy öröm támadt abban a városban.

⁹ Volt azonban a városban egy Simon nevű férfi, aki azelőtt varázslással foglalkozott, és elámította Szamaria népét, azt állítva, hogy ő rendkívüli valaki. ¹⁰ Nagyok és kicsik, mindenki egyaránt hallgatott rá, s azt mondták: »Az Isten ereje ő, akit Nagynak hívnak.« ¹¹ És követték őt, mert jó ideje ámította őket varázslataival. ¹² Amikor azonban hitték Fülöpnek, aki hirdette az örömhírt Isten országáról, a férfiak és az asszonyok megkeresztelkedtek Jézus Krisztus nevében. ¹³ Sőt, maga Simon is hitt, és megkeresztelkedése után Fülöphöz szegődött. Mikor látta, hogy jelek és igen nagy csodák is történnek, álmélkodva csodálkozott.

Péter és János Szamariában ¹⁴ Mikor pedig az apostolok, akik Jeruzsálemben voltak, meghallották, hogy Szamaria befogadta az Isten igéjét, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. ¹⁵ Amint odaértek, imádkoztak értük, hogy elnyerjék a Szentlelket, ¹⁶ mert az még egyikükre sem szállt le, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevében. ¹⁷ Ekkor rájuk tették kezüket, és azok elnyerték a Szentlelket.

¹⁸ Amikor Simon látta, hogy az apostolok kézzel megadják a Szentlelket, pénzt kínált nekik, ¹⁹ és azt mondta: »Adjátok meg nekem is ezt a hatalmat, hogy akire ráteszem a kezemet, megkapja a Szentlelket!« ²⁰ Péter azonban így szólt hozzá: »Vesszen a pénzed veled együtt, mivel azt gondoltad, hogy Isten ajándékát pénzért lehet megszerezni! ²¹ Sem részed nincs ebben, sem jussod nincs hozzá, mert a szíved nem igaz Isten előtt. ²² Térj meg tehát ebből a gonoszságodból, s kérd Istent, hogy szívednek ez a gondolata bocsánatot nyerjen! ²³ Mert azt látom, hogy a keserűség epéjében és a gonoszság kötelékében vagy.« ²⁴ Erre Simon azt felelte: »Könyörögjétek értem az Úrhoz, hogy semmi se érjen engem abból, amit mondtatok!« ²⁵ Ők pedig, miután tanúságot tettek és az Úr igéjét hirdették, visszatértek Jeruzsálembe. Közben a szamariaiak sok helységének hirdették az evangéliumot.

Az etióp férfi megkeresztelése ²⁶ Ezek után az Úr angyala így szólt Fülöphöz: »Kelj föl és menj délre, arra az elhagyatott útra, amely Jeruzsálemből Gázába visz le!« ²⁷ Az fölkelte tehát, és elment. S íme, egy etióp férfi, Kandakénak, az etiópok királynőjének hatalmas udvari tisztje és minden kincsének kezelője, aki Jeruzsálemben jött imádkozni, ²⁸ visszatértében kocsiján ülve Izajás prófétát olvasta. ²⁹ Ekkor a Lélek így szólt Fülöphöz: »Menj oda, és szegődj ahhoz a kocsinhoz!« ³⁰ Amint Fülöp odasietett és hallotta, hogy Izajás prófétát olvassa, megszólította: »Azt gondolod, hogy érted, amit olvasol?« ³¹ Az így felelt: »Hogyan érteném, ha nincs, aki

megmagyarázza nekem?« Megkérte tehát Fülöpöt, hogy szálljon fel és üljön melléje. 32 Az Írás helye pedig, amelyet olvasott, ez volt:

*»Mint a bárány, amelyet leölésre visznek,
és mint a juh, mely nyírója előtt elnémul,
nem nyitotta ki száját.*

33 *Megaláztatásban hoztak fölötte ítéletet.*

A sorsával ki törődik?

Hisz életét elvették e földön« {1z 53,7-8}.

34 Erre az udvari tiszt megkérdezte Fülöpöt: »Kérlek, kiről mondja ezt a próféta, önmagáról vagy valaki másról?« 35 Ekkor Fülöp megnyitotta száját, s ebből az Írásból kiindulva hirdette neki Jézust. 36 Amint haladtak az úton, egy vízhez értek. Erre az udvari tiszt így szólt: »Íme a víz; mi gátol abban, hogy megkeresztelkedjem?« (37) 38 Azután megállította a kocsit. Mindketten lementek a vízbe, Fülöp és az udvari tiszt, és megkeresztelte őt. 39 Mikor a vízből feljöttek, az Úr Lelke elragadta Fülöpöt. Az udvari tiszt nem látta őt többé, s örvendezve folytatta útját. 40 Fülöp pedig Aszódban termett, körüljárt, és hirdette az evangéliumot, amíg Cézareába nem érkezett.

---

* 3 Saul: a későbbi Pál apostol ekkor még hévvel üldözi a keresztényeket: a Főtanács szolgálatában áll, annak megbízásából fogdossa össze a keresztényeket. * 32 Izajás (53,7-8) Isten Szolgáját a bárányhoz hasonlítja, amelyet leölésre visznek, mégsem nyitja ki a száját. Jézus sem szegült szembe azzal, aki elítélte: az ítéletben felismerte Isten akaratát. * 37 A vers hiányzik a görög szövegből. Szövege, amely valószínűleg ősi keresztelési hitvallást őrzött meg, a Vulgátában így hangzott: Fülöp azt felelte: »Ha hiszel teljes szívedből, szabad.« Az így szólt: »Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.«

Az Apostolok cselekedetei – 9. fejezet

Saul megtérése ¹ Eközben Saul, aki még mindig gyűlölettől lihegett és halállal fenyegette az Úr tanítványait, elment a főpaphoz, ² és levelet kért tőle a damaszkuszi zsinagógákhoz, hogy megkötözve Jeruzsálembé hozhassa azokat a férfiakat és nőket, akiket ott talál ennek a tannak a követői közül. ³ De amint haladt az úton és Damaszkuszhoz közeledett, történt, hogy hirtelen fényesség ragyogta körül az égből. ⁴ Leesett a földre, és szózatot hallott, amely azt mondta neki: »Saul, Saul, miért üldözöl engem?« ⁵ Erre ő megkérdezte: »Ki vagy te, Uram?« Az így felelt: »Én vagyok Jézus, akit te üldözöl! ⁶ De kelj föl és menj be a városba, ott majd megmondják neked, mit kell tenned.« ⁷ A férfiak, akik kísérték, csodálkozva álltak. Hallották ugyan a hangot, de nem láttak senkit sem. ⁸ Saul pedig fölkel a földről, de amikor kinyitotta a szemét, semmit sem látott. Úgy vezették be kezénél fogva Damaszkuszba. ⁹ Ott volt három napig, nem látott, nem evett, nem ivott semmit.

¹⁰ Volt Damaszkuszban egy Ananiás nevű tanítvány, akihez az Úr látomásban így szólt: »Ananiás!« Ő pedig így felelt: »Itt vagyok, Uram!« ¹¹ Az Úr így folytatta: »Kelj föl, menj el az úgynevezett Egyenes utcába, keress fel Júdás házában egy Saul nevű tarzusi embert. Íme, épp imádkozik, ¹² és lát egy Ananiás nevű férfit, amint belép hozzá, és ráteszi a kezét, hogy látását visszanyerje.« ¹³ Ananiás azonban azt felelte: »Uram, sokaktól hallottam erről a férfiről, hogy mennyi gonoszat tett szentjeiddel Jeruzsálemben. ¹⁴ Itt meg felhatalmazása van a főpapoktól, hogy megkötözze mindazokat, akik segítségül hívják nevedet.« ¹⁵ De az Úr azt mondta neki: »Csak menj, mert kiválasztott edényem ő nekem, hogy hordozza nevemet a pogányok, a királyok és Izrael fiai előtt. ¹⁶ Én ugyanis megmutatom neki, mennyit kell szenvednie az én nevéért.« ¹⁷ Erre Ananiás elindult, bement a házba, rátette a kezét, és azt mondta: »Saul testvér, az Úr Jézus küldött engem, aki megjelent neked az úton, amelyen jöttél, hogy láss és eltelj Szentlélekkel.« ¹⁸ Erre azonnal halpikkely-szerű valami hullott le a szemeiről, és visszanyerte a szeme világát. Fölkel és megkeresztelkedett, ¹⁹ azután ételt vett magához és megerősödött.

Néhány napig még együtt maradt a tanítványokkal, akik Damaszkuszban voltak. ²⁰ Azonnal hirdette a zsinagógákban Jézust, hogy ő az Isten Fia. ²¹ Mindazok pedig, akik hallgatták, csodálkoztak és megjegyezték: »Nem ez az, aki Jeruzsálemben vesztére tört azoknak, akik ezt a nevet segítségül hívták, és ide is azért jött, hogy megkötözve elhurcolja őket a főpapokhoz?« ²² Saul azonban mind nagyobb erővel lépett fel, zavarba hozta a damaszkuszi zsidókat, és bizonyította előttük, hogy Jézus a Krisztus.

Saul menekülése Damaszkusból ²³ Jó néhány nap múlva a zsidók megállapodtak, hogy megölik őt. ²⁴ De Saul tudomást szerzett ármánykodásukról. Azok még a kapukat is őrizték éjjelnappal, hogy megöljék őt. ²⁵ A tanítványok azonban éjjel fogták őt, és kimenekítették a falon át, leeresztve őt egy kosárban.

²⁶ Mikor így Jeruzsálembé érkezett, a tanítványokhoz akart csatlakozni, de mindnyájan félték tőle, mert nem hitték, hogy tanítvány. ²⁷ Barnabás azonban maga mellé vette, elvezette az apostolokhoz, és elbeszélte nekik, hogyan látta meg az Urat útközben, hogyan beszélt vele, és hogy milyen bátran tevékenykedett Damaszkuszban Jézus nevében. ²⁸ Velük volt, járt-kelt Jeruzsálemben, és bátran tevékenykedett az Úr nevében. ²⁹ Beszélt a pogányokhoz is, és vitatkozott a görögökkel, de azok az életére törtek. ³⁰ Mikor a testvérek értesültek erről, lekísérték őt Cézareába, és elküldték Tarzusba.

³¹ Az egyház ekkor egész Júdeában, Galileában és Szamariában békében élt és gyarapodott, az Úr félelmében járt, s telve volt a Szentlélek vigasztalásával.

A pogányok felvétele az egyházba: 9,32-12,5

Péter Liddában és Joppében 32 Történt egyszer, hogy Péter, amikor mindenkit fölkeresett, eljutott azokhoz a szentekhez is, akik Liddában laktak. 33 Talált ott egy Éneász nevű embert, aki nyolc év óta ágyban feküdt, mert béna volt. 34 Péter így szólt hozzá: »Éneász, Jézus Krisztus meggyógyít téged! Kelj föl, vedd be ágyadat!« Erre ő azonnal fölkel. 35 Lidda és Száron lakói mind látták őt, és megtértek az Úrhoz.

36 Joppében a tanítványok közt volt egy asszony, a neve Tabíta volt, ami azt jelenti: Dorkász. Teljesen a jócselekedeteknek és az alamizsnálkodásnak szentelte életét. 37 Történt pedig azokban a napokban, hogy megbetegedett és meghalt. Miután megmosták, lefektették a felső teremben. 38 Mivel Lidda közel van Joppéhez, s a tanítványok meghallották, hogy Péter ott van, elküldtek hozzá két férfit, és kérték: »Ne késlekedj hozzánk jönni!« 39 Péter erre útrakelt, és elment velük. Amikor megérkeztek, felvezették őt a felső terembe. Az özvegyek mind körülvették őt sírva, és a köntösöket és ruhákat mutogatták, amelyeket Dorkász készített nekik, amíg velük volt. 40 Péter azonban mindnyájukat kiharcolta, azután térdre borulva imádkozott, majd a holttesthez fordulva így szólt: »Tabíta, kelj föl!« Erre az kinyitotta a szemét, meglátta Pétert, és felült. 41 Ő pedig odanyújtotta neki a kezét és felsegítette. Azután odahívta a szenteket és az özvegyeket, és megmutatta nekik őt, hogy él. 42 Híre ment ennek egész Joppében, és sokan hittek az Úrban.

43 Történt ezután, hogy sok napon át ott maradt Joppében egy bizonyos Simon tímárnál.

---

* 2 Damaszkus: ősrégi, híres város, már Ábrahám is ismerte (Ter 14,15). Jeruzsálemtől északra mintegy 200 km távolságban található. Jelentős számú zsidó is élt a város zsidó negyedében, saját önkormányzattal és saját vallási és közigazgatási törvényei szerint. Pál azért indul Damaszkusba a Főtanács megbízásából, hogy ott is elfogja a Jézusban hívő zsidókat. Az apostol megérkezésének helyszínét Damaszkus kapujától mintegy ötszáz lépésre helyezik. Az Egyenes utca ma is a város főutcája: átszeli az egész várost. * 4 Üldözöl: amit Pál a keresztényekkel tesz, azt Jézus úgy tekinti, mintha ővele tenné. Ez az első jelzés Pál számára, hogy mit jelent a Titokzatos Test. A Vulgáta többlete: »Nehéz neked az ösztöke ellen rugdalóznod.« * 36 Dorkász magyarul gazellát jelent.

Az Apostolok cselekedetei – 10. fejezet

Kornéliusz százados látomása Cézareában ¹ Volt Cézareában egy Kornéliusz nevű férfi, az Itáliainak nevezett zászlóalj századosa. ² Egész házanépével együtt vallásos és istenfélő ember volt, sok alamizsnát osztott ki a nép között, és szüntelenül imádkozott az Istenhez. ³ Egyszer, a nap kilencedik órája körül látomásban tisztán látta, hogy az Isten angyala bejött hozzá, és azt mondta neki: »Kornéliusz!« ⁴ Ő rátekintett, és megrémülve azt mondta: »Mi az, Uram?« Erre az így szólt: »Imádságaid és alamizsnáid felszálltak Isten színe elé, és ő megemlékezett rólad. ⁵ Azért küldj most férfiakat Joppéba, és hívass ide egy bizonyos Simont, akit Péternek is hívnak. ⁶ Ez egy bizonyos Simon tímárnál szállt meg, akinek a háza a tenger mellett van. Ő majd megmondja neked, mit kell tenned.« ⁷ Amikor eltávozott az angyal, aki szólt hozzá, odahívta két szolgáját és beosztottjai közül egy istenfélő katonát. ⁸ Mindent elmondott nekik, és elküldte őket Joppéba.

Péter látomása Joppében ⁹ Másnap pedig, miközben ők úton voltak és a városhoz közeledtek, hat óra tájban Péter felment a ház tetejére imádkozni. ¹⁰ Közben megéhezett, és enni akart. Amíg készítettek neki, elragadtatásba esett. ¹¹ Nyitva látta az eget, és egy edény ereszkedett alá, olyan mint egy nagy lepedő, amelyet négy sarkánál fogva eresztenek le a földre. ¹² Mindenféle négylábú, földi csúszómászó és égi madár volt benne. ¹³ Egy hang így szólt hozzá: »Kelj fel Péter, öld meg és edd!« ¹⁴ De Péter azt mondta: »Távol legyen tőlem, Uram, hiszen sohasem ettem semmi közönségeset és tisztátalant!« ¹⁵ De a hang újból, másodszor is szólt hozzá: »Amit Isten tisztává tett, azt te ne mondd tisztátalannak!« ¹⁶ Ez háromszor megisméltődött, aztán az edény hirtelen felemelkedett az égbe. ¹⁷ Amíg Péter azon tűnődött magában, hogy mit jelent a látomás, amit látott, a férfiak, akiket Kornéliusz küldött, megkeresték Simon házat. Megálltak az ajtónál, ¹⁸ bekiáltottak és tudakolták, vajon Simon, akit Péternek is hívnak, ott szállt-e meg? ¹⁹ Péternek pedig, amíg a látomásról tűnődött, azt mondta a Lélek: »Három férfi keres téged. ²⁰ Kelj fel tehát, eredj le, és menj el velük habozás nélkül, mert én küldtem őket.« ²¹ Péter tehát lement a férfiakhoz, és így szólt: »Íme, én vagyok, akit kerestek. Mi járatban vagytok?« ²² Ezek azt felelték: »Kornéliusz százados, az igaz és istenfélő férfi, aki mellett az egész zsidó nép tanúságot tesz, egy szent angyaltól parancsot kapott, hogy hívasson téged a házába, és hallgassa tőled az ígéket.« ²³ Erre bevezette és vendégül látta őket.

Kornéliusz megkeresztelése Másnap pedig fölkelt és elindult velük. Néhányan a joppéi testvérek közül elkísérték. ²⁴ A következő napon megérkezett Cézareába. Kornéliusz már várta őket. Összehívta rokonait és bizalmas barátait. ²⁵ És történt, hogy amikor Péter belépett, Kornéliusz elébe jött, és a lábaihoz borulva hódolt neki. ²⁶ Péter azonban fölemelte őt és így szólt: »Kelj föl, én magam is ember vagyok!« ²⁷ Azután beszédbe elegyedett vele, betért hozzá, és sokakat talált összegyűlve. ²⁸ Ezeknek azt mondta: »Tudjátok ti is, hogy a zsidó ember mennyire visszariad attól, hogy idegennel barátkozzon, vagy hogy belépjen a házába. De Isten értésemre adta, hogy senkit se mondjak közönségesnek vagy tisztátalannak. ²⁹ Azért ellenkezés nélkül eljöttem a meghívásra. Kérdezem tehát: Mi okból hívtatok engem?« ³⁰ Kornéliusz erre azt mondta: »Ebben az órában éppen négy napja, hogy kilenc órákor imádkoztam a házamban, és íme, egy férfi állt elém fehér ruhában. ³¹ Azt mondta: 'Kornéliusz, imádságod meghallgatásra talált, és alamizsnáidról megemlékeztek az Isten színe előtt. ³² Küldj azért Joppéba, és hívass el Simont, akit Péternek is hívnak. Simon tímár házában szállt meg a tenger mellett.' ³³ Mindjárt hozzád küldtem tehát, és te jól tetted, hogy eljöttél. Íme, most mindnyájan itt vagyunk előtted, hogy meghallgassuk mindazt, amit az Úr parancsolt neked.«

³⁴ Akkor Péter beszélni kezdett: »Valóban azt tapasztalom, hogy Isten nem személyválogató, ³⁵ ellenkezőleg, kedves előtte bármelyik nép fia, aki féli őt és igazságot cselekszik. ³⁶ Isten

elküldte igéjét Izrael fiainak, amikor békességet hirdetett Jézus Krisztus által, aki mindennek az Ura. 37 Ti is tudjátok, hogy mi történt Galileától kezdve egész Júdeában, a János által hirdetett keresztség után; 38 hogy miképpen kente föl Isten Szentlélekkel és erővel a Názáretből való Jézust, aki körüljárt, jót tett, és meggyógyította mindazokat, akiket az ördög a hatalmába kerített, mert Isten vele volt. 39 Mi pedig tanúi vagyunk mindannak, amit ő a zsidók országában és Jeruzsálemben tett. Fára függesztve megölték őt. 40 De Isten harmadnapon feltámasztotta, s megadta neki, hogy megjelenjen, 41 nem az egész népnek, hanem Isten által előre kijelölt tanúknak, minékünk, akik ettünk és ittunk vele, miután a halálból feltámadt. 42 Meg is parancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és bizonyítsuk, hogy ő az, akit Isten az élők és a holtak bírójává rendelt. 43 Róla tesz tanúságot az összes próféta, hogy az ő neve által mindenki elnyeri a bűnök bocsánatát, aki csak hisz benne.«

44 Miközben Péter ezeket a szavakat mondta, a Szentlélek leszállt mindazokra, akik az igét hallgatták. 45 A körülmetéltségből származó hívek, akik Péterrel jöttek oda, elcsodálkoztak, hogy a Szentlélek kegyelme a pogányokra is kiáradt. 46 Hallották ugyanis őket nyelveken beszélni és magasztalni Istent. 47 Ekkor Péter azt mondta: »Vajon megtagadhatjuk-e a keresztség vizét azoktól, akik a Szentlelket éppúgy elnyerték, mint mi?« 48 Elrendelte tehát, hogy kereszteljék meg őket Jézus Krisztus nevében. Ekkor megkérték őt, hogy maradjon náluk néhány napig.

---

* 28 Nem a mózesi törvény, hanem csak a zsidó hagyomány tiltotta a pogányokkal való kapcsolatot. * 34 Isten nem személyválogató: mindenki, aki lelkiismeretére hallgatva teszi a jót, kedves az ő számára. Ha tehát valaki nem is vallja az igaz hitet, Isten, aki mindenkit üdvözíteni akar, általunk ismeretlen módon el fogja azt vezetni az üdvösségre, hiszen bár tudatosan és látható módon nem tartozik az Egyházhoz, lélekben igen. Itt azonban Péter csak arról beszél, hogy Isten válogatás nélkül mindenkit hív Egyházába: zsidót és pogányt egyaránt. * 45 A zsidók úgy hitték, hogy a pogányok csak a mózesi törvény elfogadása után juthatnak Isten országába, ezért csodálkoznak itt, hogy ők is megkapták a Szentlélek ajándékát.

Az Apostolok cselekedetei – 11. fejezet

Péter beszámol a jeruzsálemi közösségnek 1 Az apostolok és a júdeai testvérek meghallották, hogy a pogányok is befogadták Isten igéjét. 2 Mikor tehát Péter feljött Jeruzsálembe, a körülmeteltségből valók nekitámadtak, 3 és azt mondták: »Bementél a körülmetéletlen férfiakhoz, és ettél velük!«

4 Erre Péter hozzáfogott, hogy sorjában elmondja a történeteket: 5 »Joppe városában voltam és imádkoztam, amikor lelkem elragadtatásában látomást láttam. Valami edény ereszkedett le, mint egy nagy lepedő, a négy sarkánál fogva az égből, úgyhogy egészen elém ért. 6 Mikor szemügyre vettem és beletekintettem, négy lábú földi állatokat és vadakat, csúszómászókat és égi szárnyasokat láttam. 7 Szózatot is hallottam, amely felszólított: `Kelj föl Péter, öld meg és edd!' 8 Én azonban azt mondtam: `Távol legyen tőlem, Uram, mert közönséges vagy tisztátalan sohasem jutott a számba!' 9 Erre másodszor is megszólalt a szózat az égből: `Amit Isten tisztává tett, azt te ne mondd közönségesnek.' 10 Ez pedig három ízben történt, mire az egész újból visszaemelkedett az égbe. 11 Akkor nyomban három férfi állt ott a házban, amelyben voltam. Cézareából küldték őket hozzám. 12 Ekkor a Lélek azt mondta nekem, hogy menjek velük minden habozás nélkül. Velem jött ez a hat testvér is, és beléptünk Kornéliusz házába. 13 Ő elbeszélte nekünk, hogyan látta az angyalt, aki megállt házában, és így szólt hozzá: `Küldj Joppéba, és hívasd el Simont, akit Péternek is hívnak; 14 ő olyan ígéket hirdet majd neked, amelyek által üdvözülsz, te és egész házad.' 15 Amikor aztán beszélni kezdtem, a Szentlélek leszállt rájuk, ahogyan miránk is kezdetben. 16 Ekkor megemlékeztem az Úr szaváról, amely megmondta: `János csak vízzel keresztelt, titeket azonban Szentlélekkel fognak megkeresztelni' {1,5; Lk 3,16}. 17 Ha tehát Isten ugyanazt a kegyelmet adta nekik, mint nekünk, akik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, ki vagyok én, hogy útjába állhattam volna Istennek?«

18 Mikor ezeket meghallották, megnyugodtak, és így magasztalták Istent: »Tehát a pogányoknak is megadta Isten az életadó bűnbánatot!«

Az antióchiai egyház létrejötte 19 Azok pedig, akik az István miatt kitört üldözés elől szétszóródtak, elmentek Föníciáig, Ciprusig és Antióchiáig, de nem hirdették az igét senki másnak, csak a zsidóknak. 20 Volt azonban közöttük néhány ciprusi és cirenei férfi, akik, mikor eljutottak Antióchiába, a görögökhöz is beszéltek, hirdetve az Úr Jézust. 21 Az Úr keze velük volt, úgyhogy a hívek nagy számban tértek meg az Úrhoz.

22 Hírük eljutott a jeruzsálemi egyház fülébe, ezért elküldték Barnabást Antióchiába. 23 Amikor odaérkezett és látta Isten kegyelmét, megörült, és mindnyájukat arra buzdította, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban, 24 mert derék férfi volt, telve Szentlélekkel és hittel. Nagy tömeg csatlakozott az Úrhoz. 25 Barnabás azután elutazott Tarzusba, hogy felkeresse Sault, és mikor megtalálta, elhozta Antióchiába. 26 Egy álló esztendőn át jelen voltak az összejöveteleken, s nagy tömeget tanítottak. Antióchiában nevezték először a tanítványokat keresztényeknek.

Az Antióchiai egyház adománya 27 Azokban a napokban próféták jöttek le Jeruzsálemből Antióchiába, 28 és az egyikük, név szerint Agabusz, felállt, és a Lélek által kijelentette, hogy nagy éhínség lesz az egész földkerekségen. Ez be is következett Klaudiusz idejében. 29 A tanítványok erre elhatározták, hogy mindegyikük küldeni fog valamit a Júdeában lakó testvérek megsegítésére, mindenki tehetsége szerint. 30 Ezt meg is tették, és elküldték a vénekhez Barnabás és Saul keze által.

---

* 2 Nem a többi apostol tesz Péternek szemrehányást, hanem azok a körülmeteltségből való zsidókeresztények, akik a mózesi törvényt a keresztények számára is kötelezőnek tartották. Ők a megtért pogányokat is kötelezni akarták a törvény betartására.

Az Apostolok cselekedetei – 12. fejezet

Jakab kivégzése és Péter letartóztatása ¹ Ugyanebben az időben Heródes király felemelte kezét, hogy az egyházból néhány emberre lesújtson. ² Így karddal kivégeztette Jakabot, János testvérét. ³ Mivel pedig látta, hogy a zsidóknak tetszik ez, még tovább ment, és elfogatta Pétert. Éppen a kovásztalan kenyerek napjai voltak. ⁴ Miután elfogatta őt, börtönbe vetette, és őrizetbe adta négy, egyenként négyszemélyes katonai őrségnek. Az volt a szándéka, hogy Húsvét után a nép elé vezetteti. ⁵ Pétert tehát a börtönben őrizték, az egyház pedig szüntelenül könyörgött érte Istenhez.

Péter csodálatos szabadulása ⁶ Amikor Heródes éppen arra készült, hogy elővezetteti, azon az éjszakán Péter két katoná között aludt kettős láncsal megbilincselve, az őnök pedig az ajtó előtt őrizték a börtönt. ⁷ De íme, megjelent mellette az Úr angyala, és fény ragyogott fel a cellában. Az angyal meglökte Péter oldalát, fölkelte, és így szólt: »Kelj fel gyorsan!« Erre a láncok lehullottak a kezéről. ⁸ Az angyal pedig azt mondta neki: »Övedd fel magad és vedd fel saruidat!« Ő megtette, az angyal pedig azt mondta neki: »Vedd magadra a ruhádat, és kövess engem!« ⁹ Péter az angyal nyomában kiment, és nem tudta, hogy valóság-e az, ami az angyal által történik. Azt hitte, látomása van.

¹⁰ Miután átmentek az első és a második őrségen, a vaskapuhoz jutottak, amely a városba vezetett. Ez magától kinyílt előttük. Kimentek, végigmentek egy utcán, s ekkor az angyal hirtelen eltűnt mellőle. ¹¹ Péter pedig magához térve azt mondta: »Most már igazán tudom, hogy az Úr elküldte angyalát, és kimentett engem Heródes kezéből és mindabból, amire a zsidó nép számított.« ¹² Ezt elgondolva, Máriának, a Márknak is nevezett János anyjának a házához ment, ahol sokan voltak egybegyűlve, és imádkoztak. ¹³ Mikor zörgetett a tornác ajtaján, egy Rodé nevű szolgáló jött ki, hogy megtudja, ki az. ¹⁴ Amint felismerte Péter hangját, örömeiben nem nyitotta ki az ajtót, hanem befutott és jelentette, hogy Péter áll az ajtó előtt. ¹⁵ Azok azonban rászóltak: »Elment az eszed!« De ő erősítette, hogy bizony úgy van. Mire azok azt mondták: »Az angyala az.« ¹⁶ Péter pedig egyre csak zörgetett. Mikor azután végre ajtót nyitottak, meglátták őt, és elcsodálkoztak. ¹⁷ Miután intett a kezével, hogy hallgassanak, elbeszélte, hogyan hozta ki őt az Úr a börtönből. Végül azt mondta: »Vigyétek hírül ezeket Jakabnak és a testvéreknek!« Azután útra kelt, és eltávozott más helyre.

¹⁸ Mikor pedig megvirradt, nem csekély zavarodás támadt a katonák között, hogy mi lett Péterrel.

Heródes Agrippa halála ¹⁹ Heródes pedig, miután kereste őt és nem találta, vallatta az őroket, azután elvitette őket, majd lement Júdeából Cézareába, és ott tartózkodott.

²⁰ Akkoriban neheztelt a tírusziakra és a szidoniakra. Ezek azonban közös akarattal eljöttek hozzá, s miután Blasztuszt, a király kamarását megnyerték maguknak, békét kértek, mert a vidékük tőle szerezte élelmét. ²¹ A kitűzött napon azután Heródes királyi ruhába öltözve ítélőszékébe ült, és beszédet intézett hozzájuk. ²² A nép pedig felkiáltott: »Isten szavai ezek és nem emberé!« ²³ De azonnal lesújtott rá az Isten angyala, mert nem háritotta Istenre a tiszteletet. Férgék emésztették el, úgy halt meg.

Barnabás és Saul visszatér Antióchiába ²⁴ Az Úr igéje pedig növekedett és terjedt. Barnabás és Saul visszatértek Jeruzsálemből, miután elvégezték a szeretetszolgálatot. Jánost, akit Márknak is neveznek, magukhoz vették.

Az Apostolok cselekedetei – 13. fejezet

A NÉPEK ÉS NEMZETEK EGYHÁZA: 13,1-28,31

Barnabás és Saul küldetése ¹ Az antióchiai egyházban több próféta és tanító is volt, köztük Barnabás és Simon, akit Nigernek neveztek, a cirenei Lúcius, továbbá Manaén, Heródes negyedes fejedelem tejtestvére és Saul. ² Miközben ezek az Úr szolgálatát végezték és böjtöltek, a Szentlélek azt mondta nekik: »Különítsétek el nekem Sault és Barnabást a munkára, amelyre meghívtam őket!« ³ Erre böjtöt tartottak, imádkoztak, rájuk tették kezüket, azután útnak indították őket.

Pál első missziós útja: 13,4-14,28

Antióchiából Cipruson át Pergébe ⁴ Ők tehát a Szentlélektől küldve lementek Szeleukiába, onnan pedig Ciprusba hajóztak. ⁵ Eljutottak Szalamiszba, és hirdették Isten igéjét a zsidók zsinagógaiban. János is a szolgálatukban volt. ⁶ Amikor bejárták Páfoszra az egész szigetet, találtak egy Barjézus nevű zsidó férfit, aki varázsló és hamis próféta volt. ⁷ Szergiusz Paulusz prokonzullal, egy bölcs férfival volt, aki magához hívatta Barnabást és Sault, mert hallani kívánta Isten igéjét. ⁸ Elimász azonban, a varázsló – a neve ugyanis ezt jelenti –, akadékoskodott, s igyekezett eltéríteni a helytartót a hittől. ⁹ De Saul, akit Pálnak is neveznek, Szentlélekkel eltelve ránézett, ¹⁰ és így szólt: »Te minden csalárdsággal és álnoksággal teljes ördögfia, minden igazságosságnak ellensége, nem szűnsz meg az Úr egyenes útjait megrontani? ¹¹ Íme, ezért az Úr keze most rajtad van, megvakulsz, s egy ideig nem látod a napvilágot.« Rögtön homály és sötétség szakadt rá, és körbe járva kereste, hogy valaki kezét nyújtsa neki. ¹² Erre a prokonzul hitt, mivel látta, hogy mi történt, és csodálkozott az Úr tanításán.

¹³ Azután Pál, és akik vele voltak, elhajóztak Páfoszból, és a pamfiliai Pergébe jutottak. János azonban elvált tőlük és visszatért Jeruzsálembe.

Barnabás és Pál működése a pizídiái Antióchiában ¹⁴ Ők pedig átmentek Pergén, s a pizídiái Antióchiába érkeztek. Szombaton bementek a zsinagóga és leültek. ¹⁵ A törvényből és a prófétákból való felolvasás után a zsinagóga előljárói hozzájuk küldtek ezzel az üzenettel: »Férfiak, testvérek, ha van valami intelmek a nép számára, mondjátok el!«

¹⁶ Pál felemelkedett tehát, s a kezével csendet intve megszólalt: »Izraelita férfiak, és ti istenfélők, halljátok! ¹⁷ Izrael népének Istene kiválasztotta atyáinkat és naggyá tette a népet, amikor Egyiptom földjén jövevények voltak. Azután hatalmas karral kivezette őket onnan, ¹⁸ és negyven esztendeig tűrte viselkedésüket a pusztában, ¹⁹ majd Kánaán földjén hét népet elpusztított, és sorsolással felosztotta nekik azoknak a földjét {Kiv 6,1.6; 16,35; Szám 14,34; MTörv 7,1}, ²⁰ mintegy négyszázötven évre. Azután bírakat adott nekik Sámuel prófétáig. ²¹ Ettől fogva királyt kívántak, és Isten negyven esztendőre Sault adta nekik, Kís fiát, a Benjamin törzséből való férfit. ²² Ennek elvetése után Dávid királyt támasztotta nekik, aki mellett tanúságot is tett, mondván: *'Szívem szerint való férfit találtam, Jessze fiát, Dávidot, aki megteszi majd minden akaratomat'* {Zsolt 89,21; 1 Sám 13,14; Iz 44,28}.

²³ Az ő ivadékából támasztotta Isten az ígéret szerint Izrael üdvözítőjét, Jézust, ²⁴ akinek eljövetele előtt János a bűnbánat kerestségét hirdette Izrael egész népének {Lk 3,3}. ²⁵ Mikor pedig János bevégezte pályafutását, azt mondta: *'Nem az vagyok, akinek tartotok engem; íme, utánam jön, akinek a lábáról a saruit sem vagyok méltó megoldani.'*

²⁶ Férfiak, testvérek! Ábrahám nemzetének fiai és a köztetek lévő istenfélők! Ennek az üdvösségnek az igéje hozzánk küldetett. ²⁷ Mert Jeruzsálem lakói és a vezetőik nem ismerték el őt, hanem ítélkezésükkel beteljesítették a próféták szavait is, amelyeket minden szombaton

felolvasnak. 28 Mert bár nem találtak benne semmi okot sem a halálra, a kivégzését kívánták Pilátustól. 29 Miután mindent végrehajtottak, ami meg volt írva róla, levették őt a fáról, és sírba helyezték. 30 De Isten feltámasztotta őt a halálból, 31 és több napon át megjelent azoknak, akik vele együtt jöttek fel Galileából Jeruzsálembe. Ezek tanúságot tesznek róla a mai napig a nép előtt.

32 Mi is az atyáknak tett ígéretet hirdetjük nektek, 33 mert azt Isten nekünk, az ő fiainak teljesítette, amikor feltámasztotta Jézust, amint meg is van írva a második zsoltárban:

'Fiam vagy te, ma nemzettelek téged' {Zsolt 2,7}.

34 Hogy pedig feltámasztotta a halálból, és hogy többé már nem tér vissza az enyészetbe, így mondta meg:

'Nektek adom a Dávidnak ígért biztos kegyelmet' {1z 55,3}.

35 Éppen ezért mondja másutt is:

'Nem engeded, hogy Szented romlást lásson' {Zsolt 16,10}.

36 Dávid ugyanis, miután a maga idejében Isten akaratát szolgálta, elszenderült, atyái mellé tették, s meglátta a romlást. 37 De az, akit Isten a halálból feltámasztott, nem látott romlást.

38 Vegyétek tehát tudomásul férfiak, testvérek, hogy őáltala hirdetjük nektek a bűnök bocsánatát, és hogy mindattól, amitől Mózes törvénye által meg nem igazulhattatok, 39 őáltala mindenki megigazul, aki hisz. 40 ügyeljetek azért, hogy be ne teljesejden rajtatok, amit a próféta mondott:

*41 'Lássátok, ti önteltek,
csodálkozzatok és semmisüljete meg,
mert napjaitokban egy művet valósítok meg,
olyan művet, amelyet el sem hinnétek,
ha valaki mondaná nektek'*« {Hab 1,5}.

42 Amikor azután kimentek, kérelték őket, hogy a következő szombaton is magyarázzák nekik ezeket a dolgokat. 43 Sőt, amikor a zsinagóga szétszlott, a zsidók és az istenfélő jövevények közül sokan követték Pált és Barnabást, ők pedig biztatták és bátorították őket, hogy maradjanak meg Isten kegyelmében.

44 A következő szombaton azután majdnem az egész város összegyűlt, hogy hallja Isten igéjét. 45 Mikor azonban a zsidók a sokaságot látták, elfogta őket a féltékenység, s káromlások között ellentmondtak annak, amit Pál mondott. 46 Erre Pál és Barnabás egész bátran kijelentették: »Először nektek kellett hirdetnünk Isten igéjét, mivel azonban ti visszautasítjátok azt, s nem tartjátok magatokat méltóknak az örök életre, íme, a pogányokhoz fordulunk, 47 mert így parancsolta nekünk az Úr:

*'A pogányok világosságává tettelek téged,
hogy szolgálj az üdvösséget a föld végső határáig'*« {1z 49,6}.

48 Mikor a pogányok meghallották ezt, megörültek, és magasztalták az Úr igéjét. Hittek is mindnyájan, akik az örök életre voltak rendelve. 49 Az Úr igéje pedig elterjedt az egész tartományban. 50 A zsidók azonban felizgatták a vallásos és előkelő asszonyokat, s a város első embereit. üldözést szítottak Pál és Barnabás ellen, és kiűzték őket határukból. 51 Ezek lerázták ellenük lábuk porát, és elmentek Ikóniumba. 52 A tanítványok pedig elteltek örömmel és a Szentlélekkel.

Az Apostolok cselekedetei – 14. fejezet

Ikóniumban, Lisztrában és Derbében 1 Ikóniumban pedig az történt, hogy mindnyájan bementek a zsidók zsinagógájába és beszéltek, úgyhogy a zsidók és görögök nagy sokasága hívő lett. 2 Akik azonban a zsidók közül nem hittek, felizgatták és felbőszítették a pogányok lelkét a testvérek ellen. 3 Mégis ott maradtak azért jó ideig, és bizakodva fáradoztak az Úrban, aki tanúságot tett kegyelmének ígéje mellett; megengedte ugyanis, hogy jelek és csodák történjenek a kezük által. 4 A város lakossága azonban megoszlott. Egyesek ugyanis a zsidókkal, mások viszont az apostolokkal tartottak. 5 Mikor pedig a pogányok és a zsidók a főembereikkel együtt támadásra készültek, hogy bántalmazásokkal illessék, sőt megkövezzék őket, 6 és ők értesültek erről, elmenekültek Likaónia városaiba, Lisztrába, Derbébe, és körös-körül az egész tartományba. 7 Mindenütt hirdették az evangéliumot.

8 Volt Lisztrában egy béalábú ember, aki születésétől fogva sánta volt, és sohasem tudott járni. 9 Hallgatta Pált, amikor beszélt. Pál rátekintett, s mivel látta, hogy hisz a gyógyulásában, 10 fennhangon azt mondta: »Állj fel egyenesen, a lábaidra!« Az felugrott és járkált. 11 Amikor a néptömeg látta, hogy mit tett Pál, likaóniai nyelven felkiáltott: »Az istenek emberi alakot öltöttek, s leszálltak hozzánk!« 12 Barnabást elnevezték Jupiternek, Pált meg Merkurnak, mert ő vitte a szót.

13 A város előtt lévő Jupiter-templom papja bikákat és koszorúkat hozott a kapuk elé, és a tömeggel együtt áldozatot akart bemutatni. 14 Amikor az apostolok, Barnabás és Pál meghallották ezt, megszaggatták ruhájukat, kiáltozva kisiettek a tömeg közé, 15 és ezt mondták: »Férfiak, miért teszitek ezt? Mi is hozzátok hasonló halandó emberek vagyunk, s éppen azt hirdetjük nektek, hogy ezektől a hiábavaló dolgoktól térjete meg az élő Istenhez, *aki az eget és a földet teremtette, a tengert és mindazt, ami bennük van* {Kiv 20,11}. 16 A letűnt időkben megengedte minden pogánynak, hogy a saját útján járjon, 17 de önmagát sem hagyta tanúságtétel nélkül, mert jót cselekedett az égből: esőt, termékeny időket adott, betöltötte szívünket eledellel és örömmel.« 18 Bár ezeket mondták, alig tudták lecsillapítani a tömeget, hogy ne mutasson be nekik áldozatot. 19 Antióchiából és Ikóniumból azonban utánuk jött néhány zsidó. Felbujtották a tömeget, és megkövezték Pált. Azután kivonszolták a városon kívülre, abban a hitben, hogy meghalt. 20 De amikor a tanítványok körülvették, felkelt, és bement a városba. Másnap pedig Barnabással útra kelt Derbébe.

Visszatérés Szíriába 21 Miután ennek a városnak is hirdették az evangéliumot és sokakat tanítottak, visszafordultak Lisztrába, Ikóniumba és Antióchiába. 22 Útközben megerősítették a tanítványok lelkét, és intették őket, hogy maradjanak meg a hitben. Elmondták, hogy sok viszontagságon át kell bemennünk az Isten országába. 23 S miután az egyes egyházakban böjtölve és imádkozva presbitereket rendeltek számukra, az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek. 24 Azután átmentek Pizídián, és Pamfiliába jutottak. 25 Miután Pergében is hirdették az Úr igéjét, lementek Attáliába, 26 onnan pedig elhajóztak Antióchiába, ahonnan Isten kegyelmébe ajánlva elindították őket a most elvégzett munkára.

27 Amikor megérkeztek és egybegyűjtötték az egyházat, elbeszélték, milyen nagy dolgokat művelt általuk az Isten, és hogy a hit ajtaját megnyitotta a pogányoknak. 28 Ezután jó ideig ott maradtak a tanítványokkal.

Az Apostolok cselekedetei – 15. fejezet

Az apostoli zsinat Jeruzsálemben: 15,1-35

Az antióchiai vita ¹ Eközben néhányan azok közül, akik lejöttek Júdeából, így tanították a testvéreket: »Ha nem metélkedtek körül Mózes törvénye szerint, nem üdvözülhettek.«

² Mivel pedig Pál és Barnabás nagyon felháborodtak ezen, elhatározták, hogy Pál, Barnabás és még néhányan a többiek közül menjenek fel Jeruzsálembe az apostolokhoz és a presbiterekhez ennek a kérdésnek az ügyében. ³ Az egyház elkísérte őket, ők pedig átmentek Fönícián és Szamarián. Elbeszéltek a pogányok megtérését, nagy örömet szerezve az összes testvéreknek. ⁴ Amikor megérkeztek Jeruzsálembe, az egyház, az apostolok és a presbiterek fogadták őket, ők pedig elbeszéltek, hogy milyen nagy dolgokat művelt velük az Isten. ⁵ De egyesek, akik a farizeusok felekezetéből lettek hívők, előálltak, és azt mondták, hogy azoknak is körül kell metélkedniük, és nekik is meg kell parancsolni, hogy tartsák meg Mózes törvényét.

Az apostolok és presbiterek tanácskozása ⁶ Emiatt az apostolok és a presbiterek összegyűltek, hogy megvizsgálják ezt a kérdést. ⁷ Mivel azonban nagy vitatkozás támadt, Péter felállt, és így szólt hozzájuk: »Férfiak, testvérek! Tudjátok, hogy Isten a régmúlt napoktól fogva kiválasztott engem közülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangélium igéjét és hívők legyenek. ⁸ És Isten, aki ismeri a szíveket, tanúságot tett, mert nekik éppúgy megadta a Szentlelket, mint nekünk. ⁹ Nem tett semmi különbséget köztünk és közöttük, amikor a hit által megtisztította szívüket. ¹⁰ Most tehát miért kísértitek Istent azzal, hogy azt az igát rakjátok a tanítványok nyakára, amelyet sem atyáink, sem mi nem tudunk elviselni? ¹¹ Ellenkezőleg, mi hisszük, hogy Jézus Krisztus kegyelme által üdvözülünk, amint ők is.«

¹² Erre az egész sokaság elhallgatott, aztán meghallgatta Barnabást és Pált, akik elbeszéltek, milyen nagy jeleket és csodatetteket művelt Isten a pogányok között általuk.

¹³ Miután ők elhallgattak, Jakab szólalt meg: »Férfiak, testvérek, hallgassatok meg engem! ¹⁴ Simon elbeszélte, hogyan és mi módon történt Isten látogatása első ízben azért, hogy a pogányok közül támasszon népet az ő nevének. ¹⁵ Ezzel egyeznek a próféták mondásai is, amint meg van írva:

¹⁶ *Ézután majd visszatérek,
és felállítom Dávidnak leomlott hajlékát,
kijavítom falainak repedéseit,
és ami romba dőlt, megújítom,
¹⁷ hogy keresse az Urat
a többi ember és minden nép,
amely segítségül hívta nevemet
– így szól az Ur, és meg is teszi azt', {Ám 9,11-12}*

¹⁸ ami ismert volt öröktől fogva. –

¹⁹ Ennél fogva úgy gondolom, hogy nem kell háborgatni azokat, akik a pogányok közül megtérnek Istenhez, ²⁰ hanem meg kell írni nekik, hogy tartózkodjanak a bálványoktól, nehogy tisztátalanná váljanak, a paráznaságtól, a fojtott állatoktól és a vértől. ²¹ Mert akik Mózeszt hirdetik, a régi időktől fogva ott vannak minden városban a zsinagógákban, és minden szombaton felolvassák azt.«

A zsinat határozatai ²² Erre az apostolok és a presbiterek az egész egyházzal együtt jónak látták, hogy férfiakat válasszanak ki maguk közül, és elküldjék Antióchiába Pállal és Barnabással Júdást, akit melléknevén Barszabásznak hívnak, és Szilást – ők a testvérek között vezetők voltak –, ²³ és kezük által ezt az írást küldték: »üdvözlet az apostoloktól és a presbiter

testvérektől a pogányokból lett testvéreknek, akik Antióchiában, Szíriában és Kilíkiában vannak! 24 Mivel hallottuk, hogy némelyek, akik közülünk kerültek ki, megzavartak titeket szavaikkal, és feldúlták lelketeket, bár tőlünk megbízást nem kaptak, 25 jónak láttuk, miután megállapodásra jutottunk, hogy férfiakat válasszunk ki és küldjünk el hozzátok a mi igen kedves Barnabásunkkal és Pálunkkal, 26 ezekkel az emberekkel, akik életüket adták a mi Urunk, Jézus Krisztus nevéért. 27 Elküldtük tehát Júdást és Szilást, akik mindezt személyesen, élőszóval is tudtokra adják. 28 Úgy tetszett ugyanis a Szentléleknek és nekünk, hogy semmi további terhet ne rakjunk rátok, csak azt, ami szükséges: 29 hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fojtott állatoktól és a paráznaságtól. Ha ezektől őrizkedtek, jól teszitek. Jó egészséget!«

A határozatok kihirdetése Antióchiában 30 Azok tehát, miután elbocsátották őket, lementek Antióchiába. Itt egybegyűjtötték a sokaságot, és átadták a levelet. 31 Amikor elolvasták, örültek a vigasztalásnak. 32 Júdás és Szilás pedig, akik maguk is próféták voltak, sok beszéddel vigasztalták a testvéreket és megerősítették őket. 33 Miután pedig egy ideig itt időztek, a testvérek visszaszállították őket békében azokhoz, akik küldték őket. (34) 35 Pál és Barnabás is Antióchiában időztek. Tanítottak a többiekkel együtt, és hirdették az Úr igéjét.

Pál második missziós útja: 15,36-18,22

Pál és Barnabás útjai elválnak 36 Néhány nap múlva azonban Pál így szólt Barnabáshoz: »Menjünk vissza, és városról városra mindenütt, ahol hirdettük az Úr igéjét, látogassuk meg a testvéreket, hogy vannak.« 37 Barnabás magával akarta vinni Jánost, akit Márknak is hívnak. 38 Pál azonban kérte őt, hogy ne kelljen visszafogadni azt, aki elvált tőlük Pamfiliától kezdve, s nem ment velük a munkába. 39 Így nézeteltérés támadt köztük, és különváltak egymástól. Barnabás Ciprusba hajózott, miután maga mellé vette Márkot. 40 Pál viszont Szilást választotta, és útra kelt, miközben a testvérek őt Isten kegyelmébe ajánlották. 41 Bejárta Szíriát és Cilíciát, megerősítette az egyházakat, és megparancsolta, hogy tartsák meg az apostolok és a presbiterek rendelkezéseit.

---

* 1 Számos egykori zsidó és farizeus elment Antióchiába, hogy érvényesítsék az ott megtért pogányokkal szemben a zsidók előjogait. Ezek az ún. zsidózók, akik a mózesi törvény betartását követelték, a kereszténységet egy zsidó szekta szintjére degradálták volna, ezért létében fenyegették az Egyházat. Az ő akadékoskodásuk következtében kellett összehívni az apostoli zsinatot. Jeruzsálemben. A kereszténység itt szakadt el végérvényesen a zsinagógától, miután leszögezték, hogy a Krisztus által megvalósult megváltás elegendő az üdvösséghez. Az említett irányzat azonban tovább élt, Pál apostolnak egész működése során sokat kellett szenvednie ezektől a zsidózóktól.

Az Apostolok cselekedetei – 16. fejezet

Pál Likaóniában ¹ Eljutott Derbébe és Lisztrába is. Volt ott egy Timóteus nevű tanítvány, egy hívővé lett zsidó anyának és pogány apának volt a fia. ² A testvérek, akik Lisztrában és Ikóniumban voltak, jó véleménnyel voltak róla. ³ Pál azt akarta, hogy vele menjen az útra, azért magához vette és körülmetéltette, tekintettel a zsidókra, akik ezekben a helységekből voltak; mindenki tudta ugyanis, hogy az apja pogány volt. ⁴ Amikor sorra járták a városokat, s tudatták, mihez kell tartaniuk magukat, közölték velük a határozatokat, amelyeket az apostolok és a presbíterek hoztak, akik Jeruzsálemben voltak. ⁵ Így az egyházak megerősödtek a hitben és gyarapodtak számban napról-napra.

Kis-Ázsián át Troászba ⁶ Amikor keresztülmentek Frígián és Galácia tartományán, a Szentlélek megtiltotta nekik, hogy Ázsiában hirdessék Isten igéjét. ⁷ Míziába érve megkísérelték ugyan, hogy Bitíniába menjenek, de Jézus Lelke nem engedte őket. ⁸ Ezért átmentek Mízián, és lementek Troászba. ⁹ Itt látomás jelent meg Pálnak éjnek idején: egy makedón férfi eléje állt és könyörgött neki: »Jöjj át Makedóniába, és segíts rajtunk!« ¹⁰ Miután ezt a jelenést látta, késedelem nélkül igyekeztünk elindulni Makedóniába. Biztosan tudtuk, hogy Isten hívott minket, hogy hirdessük nekik az evangéliumot.

Pál működése Filippiben ¹¹ Elhajóztunk tehát Troászból. Egyenesen Szamotrákiába jutottunk, másnap Neápolisba, ¹² innen pedig Filippibe, amely Makedóniának ebben a részében az első telepes város. Ebben a városban töltöttünk néhány napot, és beszélgetéseket folytattunk. ¹³ Szombaton kimentünk a kapun kívül a folyóvízhez; úgy gondoltuk, hogy ott az imahely. Leültünk ott, és szóltunk az asszonyokhoz, akik összegyűltek. ¹⁴ A hallgatóságban volt egy Lídia nevű istenfélő bíboráros asszony Tiatíra városából, akinek az Úr megnyitotta a szívét, hogy hallgasson mindarra, amit Pál mondott. ¹⁵ Miután ő és házanépe megkeresztelkedett, így könyörgött: »Ha úgy ítélték meg, hogy hűséges vagyok az Úrhoz, térjete be házamba és maradjatok nálam.« És erővel rá is vett minket.

¹⁶ Történt pedig, hogy amikor az imádságra mentünk, egy jósoló szellemtől megszállott lánnyal találkoztunk, aki jövendöléseivel nagy hasznot hajtott gazdáinak. ¹⁷ Ez nyomon követte Pált és minket, és így kiáltozott: »Ezek az emberek a magasságbeli Isten szolgálói, akik az üdvösség útját hirdetik nektek.« ¹⁸ Több napon át így tett. Pált bántotta ez, azért hátrafordult, és azt mondta a léleknek: »Jézus Krisztus nevében parancsolom, menj ki belőle.« Ki is ment belőle abban az órában. ¹⁹ Mikor azonban a gazdái látták, hogy oda van a reményük a bevételre, megragadták Pált és Szilást, és elvitték a piacra az előjárókhöz. ²⁰ A bírák elé állították őket, és így szóltak: »Ezek a zsidó emberek zavart keltenek városunkban, ²¹ és olyan életmódot hirdetnek, amelyet nekünk nem szabad elfogadnunk, sem cselekedetben követnünk, mivel rómaiak vagyunk.« ²² A nép is összecsődült ellenük, a bírák pedig letépték a ruháikat, és megvesszőztették őket. ²³ Sok ütést mértek rájuk, aztán börtönbe vetették őket. Az őrnök pedig megparancsolták, hogy szigorúan őrizze őket. ²⁴ Miután ilyen parancsot kapott, a belső tömlöcbe vitte őket, a lábukat pedig kalodába zárta.

²⁵ Éjjeltájban Pál és Szilás imádkozva dicsérték Istent, a foglyok pedig hallgatták őket. ²⁶ Ekkor hirtelen nagy földrengés támadt, s a börtön alapjai meginogtak. Egyszerre minden ajtó kinyílt, és mindnyájuk bilincsei leoldódtak. ²⁷ Amikor a börtönőr felriadt és azt látta, hogy a börtön ajtajai nyitva vannak, kirántotta a kardját, és meg akarta magát ölni abban a hitben, hogy a foglyok megszöktek. ²⁸ Pál azonban fennhangon így kiáltott: »Ne tégy magadban semmi kárt, mert mindannyian itt vagyunk!« ²⁹ Az erre világosságot kért, beljebb ment, és remegve borult Pál és Szilás lábához. ³⁰ Azután kivezette őket és így szólt: »Uraim, mit kell tennem, hogy üdvösséget nyerjek?« ³¹ Azok azt felelték: »Higgy az Úr Jézusban és üdvözülni fogsz, te és

házad népe.« 32 Aztán hirdették neki az Úr igéjét, és mindazoknak, akik a házában voltak. 33 Ő pedig még abban az éjjeli órában elvitte őket, megmosta sebeiket, s mindjárt megkeresztelkedett, és vele övéi is mindnyájan. 34 Aztán bevezette őket otthonába, asztalt terített nekik, és örvendezett házanépével együtt, hogy híve lett Istennek.

35 Miután megvirradt, a bírák elküldték a törvényszolgákat ezzel az üzenettel: »Bocsásd el azokat az embereket!« 36 A börtönőr pedig elvitte Pálnak az üzenetet: »A bírák ideküldtek, hogy bocsássalak el titeket. Most tehát menjetek ki, és távozzatok békével!« 37 Pál azonban azt mondta neki: »Mielőtt elítéltek volna minket, nyilvánosan megvesszőztek és börtönbe vetettek, noha római polgárok vagyunk, s most titokban kiutasítanak? Azt már nem! Jöjjenek ide, és ők maguk vezessenek ki minket!« 38 A törvényszolgák pedig hírül vitték ezeket a szavakat a bírának. Azok megijedtek, amikor meghallották, hogy római polgárok. 39 Eljöttek tehát és megkövették, majd kivezették őket, és kérték, hogy távozzanak a városból. 40 Amikor kijöttek a börtönből, betértek Lídiához. Miután látták a testvéreket, és megvigasztalták őket, útra keltek.

---

* 3 Pál körülmetéltette Timóteust, hogy a zsidókkal való viták során társa lehessen. A körülmetélés már nem volt kötelező, de tilos sem. Mindenesetre, amikor a zsidók azt követelték, hogy Títuszt is metéltesse körül a mózesi előírások értelmében, Pál ezt határozottan visszautasította (Gal 2,3). * 10 A szerző váratlanul többes szám első személyben folytatja elbeszélését (»mi-részek«). Ez sokak szerint annak a jele, hogy Lukács, az Apostolok cselekedeteinek szerzője ekkor csatlakozott Pálhoz.

Az Apostolok cselekedetei – 17. fejezet

Pál Tesszalonikiben és Béreában ¹ Ezután áthaladtak Amfipoliszon és Apollónián, majd Tesszalonikibe érkeztek, ahol a zsidóknak zsinagógájuk volt. ² Pál szokás szerint bement hozzájuk, és három szombaton át magyarázta nekik az Írást. ³ Kifejtette és kimutatta, hogy Krisztusnak szenvednie kellett, a halálból fel kellett támadnia, és hogy »ez a Jézus az a Krisztus, akit én hirdetek nektek.« ⁴ Némelyikük hitt, és csatlakozott Pálhoz és Sziláshoz, az istenfélő pogányokból szintén nagy sokaság, és nem kevesen az előkelő asszonyok közül. ⁵ A zsidók azonban féltékenykedtek. Maguk mellé vettek a csőcselékből néhány gonosz embert. Csődületet támasztottak, és izgalomba hozták a várost, majd Jázon házában csoportosulva megkísérelték, hogy kihozzák őket a nép közé. ⁶ Mivel azonban nem találták meg őket, Jázont és néhány testvért vonszolták a város előjárói elé, s közben így kiáltoztak: »Ide is eljöttek ezek, akik felkavarják a világot. ⁷ Jázon meg befogadta őket, pedig ezek mindnyájan a császár rendeletei ellen cselekszenek. Azt mondják ugyanis, hogy másvalaki, hogy Jézus a király!« ⁸ Fel is bősztették a népet és a város előjáróit, akik ezt végighallgatták. ⁹ Mégis szabadon bocsátották őket, miután Jázon és a többiek kezeskedtek értük.

¹⁰ A testvérek pedig mindjárt éjjel elküldték Pált és Szilást Béreába, ahol megérkezésük után bementek a zsidók zsinagógájába. ¹¹ Ezek már nemesebb lelkűek voltak, mint a tesszalonikiek. Be is fogadták az ígét lelkesen, és nap-nap után kutatták az Írásban, vajon ezek a dolgok valóban így vannak-e. ¹² Közülük sokan hívők lettek, sőt még az előkelő pogány asszonyok és férfiak közül is számosan. ¹³ Amikor azonban Tesszalonikiben a zsidók megtudták, hogy Pál Béreában is hirdette az Isten ígétjét, ide is eljöttek, felizgatták és fellázították a tömeget. ¹⁴ Erre a testvérek azonnal útra bocsátották Pált, hogy eljusson a tengerig: Szilás és Timóteus azonban ott maradtak. ¹⁵ Akik elkísérték Pált, elvezették őt Athénig, aztán elutaztak, miután parancsot kaptak tőle Szilás és Timóteus számára, hogy mihamarabb menjenek hozzá.

Pál Athénben ¹⁶ Amíg Pál Athénben várt rájuk, a lelke megrendült a bálványimadásba merült város láttán. ¹⁷ Vitakozott a zsidókkal és az istenfélőkkel a zsinagógában, s a köztéren is nap-nap után azokkal, akik ott voltak. ¹⁸ Némelyik epikureus és sztoikus bölcselő vitába ereszkedett vele. Egyesek azt kérdezték: »Mit akar mondani ez a szószaporító?« Mások viszont: »Új istenek hirdetőjének látszik« – mert Jézust és a feltámadást hirdette nekik. ¹⁹ Aztán megragadták, és az Areopáguszra vitték ezekkel a szavakkal: »Megtudhatjuk-e, mi az az új tanítás, amelyet hirdetsz? ²⁰ Mert valami újszerűt mondogatsz a fülünkbe, tudni akarjuk tehát, vajon mik ezek.« ²¹ Ugyanis az összes athéni és az ott lévő jövevények semmi egyébben nem foglalkoztak, mint azzal, hogy valami újat mondjanak vagy halljanak.

²² Pál pedig felállt az Areopágusz közepére és így szólt: »Athéni férfiak! Minden tekintetben nagyon vallásosnak látlak titeket. ²³ Amikor ugyanis körüljártam és megszemléltem a bálványképeiteket, egy olyan oltárra akadtam, amelyen ez a felirat volt: 'Az ismeretlen istennek.' Nos, akit ti nem ismertek és mégis tiszteltek, azt hirdetem én nektek. ²⁴ Isten, aki a világot alkotta, és benne mindent – mivel ő a mennynek és a földnek ura –, nem lakik kézzel épített templomokban. ²⁵ Ő nem szorul emberi kéz szolgálatára, mintha valamire szüksége volna, hiszen ő ad mindennek életet, lehetetet és mindent. ²⁶ Az ő műve, hogy az egytől származó egész emberi nem lakja a teljes földkerekséget. Ő szabta meg tartózkodásuk meghatározott idejét és határait, ²⁷ hogy keressék Istent, hátha megérik őt és megtalálják – bár nincs messze egyikünkötől sem. ²⁸ Hiszen őbenne élünk, mozgunk és vagyunk, amint az egyik költők meg is mondta:

'Az ő gyermekei vagyunk.'

²⁹ Mivel tehát Isten gyermekei vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy az istenség hasonló aranyhoz, ezüsthöz, kőhöz, a művészet és az emberi gondolat alkotásához. ³⁰ Isten elviselte

ennek a tudatlanságnak az idejét, most azonban hirdeti, hogy mindnyájunknak bűnbánatot kell tartani mindenütt, ³¹ mert meghatározott egy napot, amelyen ítékezni fog a világ felett igazságban {Zsolt 96,13} egy férfi által, akit arra rendelt, és igazolt is mindenki előtt, mikor feltámasztotta a halálból.«

³² Mikor a holtak feltámadásáról hallottak, egyesek gúnyolódtak, mások meg azt mondták: »Erről majd még egyszer meghallgatunk téged.« ³³ Ezzel Pál eltávozott körükből. ³⁴ De néhány férfi csatlakozott hozzá és hívó lett, köztük Areopagita Dénes, valamint egy Damarisz nevű asszony, és velük együtt mások is.

Az Apostolok cselekedetei – 18. fejezet

Pál Korintusban ¹ Ezek után eltávozott Athénból, és elment Korintusba. ² Itt találkozott egy Akvila nevű, Pontuszból származó zsidóval, aki nemrégén jött Itáliából – mivel Klaudiusz elrendelte, hogy az összes zsidó távozzon Rómából –, meg a feleségével, Priscillával, és elment hozzájuk. ³ Mivel ugyanaz volt a mesterségük – sátorkészítők voltak –, náluk maradt és dolgozott. ⁴ Minden szombaton vitatkozott a zsinagógában, hirdette az Úr Jézus nevét, és igyekezett meggyőzni a zsidókat és a görögöket.

⁵ Amikor pedig Szilas és Timóteus megjöttek Makedóniából, Pál még többet fáradozott az igehirdetésben, és bizonyította a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus. ⁶ Mivel azok káromlások között ellentmondtak neki, lerázta ruháit, és azt mondta nekik: »A fejeteken a véretek! Én tiszta vagyok, és mostantól fogva a pogányokhoz megyek.« ⁷ Elköltözött tehát onnan, és betért egy bizonyos Tícius Jusstus nevű istenfélő férfinak a házába. Az illető háza a zsinagóga mellé épült. ⁸ Kriszpusz pedig, a zsinagóga előjárója hitt az Úrban egész házával együtt, sőt, a korintusiak közül sokan, akik hallgatták, hittek és megkeresztelkedtek.

⁹ Az Úr pedig azt mondta éjjel látomásban Pálnak: »Ne félj, csak beszélj és ne hallgass, ¹⁰ mert én veled vagyok. Senki sem fog hozzád nyúlni, hogy ártson neked, mert sok népem van nekem ebben a városban.« ¹¹ Ott maradt tehát egy évig és hat hónapig, s közben tanította nekik az Isten igéjét.

¹² Egyszer azonban, amikor Gallió volt Akhája prokonzula, a zsidók egy akarattal rátámadtak Pálra. Odavitték az ítélőszékhez, ¹³ és azt mondták: »Ez törvényellenes istentiszteletre beszéli rá az embereket!« ¹⁴ Mielőtt azonban Pál szóra nyitotta volna száját, Gallió így szólt a zsidókhoz: »Zsidó férfiak! Türelemmel lennék hozzátok annak rendje s módja szerint, ha csakugyan valami törvényteleneségről vagy nagyon gonosz bűntettéről volna szó. ¹⁵ De ha tanításról, nevekről és a ti törvényetekről folyik a vita, intézzétek el magatok. Ezekben én nem akarok bíró lenni.« ¹⁶ S elűzte őket az ítélőszéktől. ¹⁷ Erre mindnyájan megragadták Szoszténészt, a zsinagóga előjáróját, és megverték az ítélőszék előtt, de Gallió ezzel sem törődött semmit.

Pál Efezuson át visszatér Antióchiába ¹⁸ Pál pedig még jó ideig ott maradt, aztán búcsút vett a testvérektől. Miután Kenkreában megnyíratta a fejét – fogadalma volt ugyanis –, elhajózott Szíriába, és vele ment Priscilla és Akvila is. ¹⁹ Efezusba érkezve elvált tőlük. Bement a zsinagógába, és vitatkozott a zsidókkal. ²⁰ Bár az ottaniak kérték, hogy huzamosabb ideig maradjon, nem állt rá, ²¹ hanem búcsút vett tőlük ezekkel a szavakkal: »Újra visszatérek hozzátok, ha Isten akarja.« Ezzel útra kelt Efezusból. ²² Lement Cézareába, onnan felment, köszöntötte az egyházat, aztán lement Antióchiába.

Pál harmadik missziós útja: 18,23-21,17

²³ Miután itt töltött egy bizonyos időt, útra kelt, és sorjában bejárta Galácia tartományát és Frigiát, s minden tanítványt megerősített.

Apolló missziós tevékenysége Efezusban ²⁴ Eközben egy Apolló nevű, alexandriai származású zsidó jött Efezusba, aki ékesszóló és az Írásokban igen jártas volt. ²⁵ Mivel már oktatást kapott az Úr útjáról, buzgó lélekkel beszélt el és szorgosan tanította az Úrra vonatkozó dolgokat, de csak János keresztségéről tudott. ²⁶ Bátran kezdett tehát működni a zsinagógában. Amikor Priscilla és Akvila hallották őt, maguk mellé vették, és alaposabban megmagyarázták neki Isten útját. ²⁷ Mikor aztán Akhájába készült menni, a testvérek buzdították, s írtak a tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Amikor odaérkezett, sok mindenben hasznukra volt a

híveknek, 28 mert ellenállhatatlanul megcáfolta a zsidókat a nyilvánosság előtt, s kimutatta az Írások alapján, hogy Jézus a Krisztus.

---

* 3 A sátort kecske- vagy teveszőrből készítették; durva szőttes volt ez, akkori közismert nevén kilíkion (latinosan cilícium), mert Kilíkiából terjedt el. Pál jól értett ehhez a mesterséghez, hiszen a kilíkiai Tarzusból származott, és mint leendő írástudónak, a tanulmányok mellett kötelező volt elsajátítania egy kézműves mesterséget is, hogy ezzel keresse kenyerét, ne a tanítással. * 18 Pál tanúsítani akarta, hogy a zsidó szokásokhoz hű maradt, ezért tette le az időleges naziréatusi fogadalmat. Ez azt jelentette, hogy tartózkodnia kellett a bortól, és haját nem vágathatta le, amíg a fogadalommal ígért áldozatot be nem mutatta Jeruzsálemben. – Kenkrea: Korintus égei- tengeri kikötője. * 22 Cézareából tett egy kitérőt Jeruzsálembé, majd visszatért Antióchiába, ahonnan elindult.

Az Apostolok cselekedetei – 19. fejezet

Pál János-tanítványokkal találkozik ¹ Amíg Apolló Korintusban volt, Pál bejárta a felső tartományokat, aztán Efezusba jött, s néhány tanítványra talált. ² Ezeknek azt mondta: »Vajon megkaptátok-e a Szentlelket, amikor hívők lettetek?« Azok azonban azt felelték neki: »Még csak azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.« ³ Ő erre megkérdezte: »Hogyan vagytok hát megkeresztelve?« Azok így feleltek: »János keresztségével.« ⁴ Erre Pál azt mondta: »János a bűnbánat keresztségével keresztelte a népet, s azt mondta, hogy abban higgyenek, aki utána jön, azaz Jézusban.« ⁵ Amikor ezt meghallották, megkeresztelkedtek az Úr Jézus nevében. ⁶ Pál rájuk tette kezeit, és a Szentlélek leszállt rájuk, ők pedig nyelveken kezdtek beszélni és profétáltak. ⁷ Ezek a férfiak összesen mintegy tizenketten voltak.

Pál efezusi működése ⁸ Azután bejárta a zsinagógába, bátran tanított három hónapon át, és meggyőzően vitatkozott Isten országáról. ⁹ Mivel azonban egyesek megátalkodtak és nem hittek, sőt gyalázták az Úr útját a sokaság előtt, eltávozott tőlük. Különhívta a tanítványokat és nap mint nap egy bizonyos Tirannoszhoz az iskolájában mondott beszédet. ¹⁰ Ez két esztendeig tartott, így mindazok, akik Ázsiában laktak, zsidók és pogányok, hallották az Úr igéjét.

Pál csodatette Efezusban ¹¹ Isten rendkívüli csodákat is művelt Pál keze által. ¹² Elvitték kendőit és kötényeit, amelyeket viselt, és a betegekre tették, mire azok meggyógyultak, és a gonosz lelkek kimentek belőlük.

¹³ Egyes kóbor zsidó ördögűzők is megkísérelték, hogy az Úr Jézusnak a nevét hívják segítségül azokra, akikben gonosz lelkek voltak. Azt mondogatták: »Parancsolok nektek Jézus által, akit Pál hirdet!« ¹⁴ Egy zsidó főpaprak, Szkévának hét fia tette ezt. ¹⁵ A gonosz lélek azonban így felelt nekik: »Jézust ismerem, Párról is tudok, de ti kik vagytok?« ¹⁶ Aztán az ember, akiben a gonosz lélek volt, rájuk vetette magát, a hatalmába kerítette őket, s úgy megmutatta nekik az erejét, hogy ruhátlanul és sebesülten menekültek ki abból a házból. ¹⁷ Ezt aztán megtudta Efezus valamennyi zsidó és pogány lakója, mire félelem fogta el mindnyájukat, és magasztalták az Úr Jézus nevét. ¹⁸ A hívek közül is sokan eljöttek, bevallották és elmondták tetteiket. ¹⁹ Azok közül pedig, akik a rendkívüli dolgokat hajhászták, sokan összehordták a könyveket, és mindenki szeme láttára elégették. Megbecsülték azok értékét is, és úgy találták, hogy az értékük ötvenezer ezüst. ²⁰ Így tehát az Úr igéje rendkívüli módon gyarapodott és megerősödött.

Az ezüstműves lázadása ²¹ Amikor mindezek megtörténtek, Pál a Lélek által elhatározta, hogy átmegy Makedónián és Akháján, s elmegy Jeruzsálembe. Azt gondolta ugyanis: »Ha ott már voltam, Rómát is meg kell látogatnom.« ²² Előreküldött tehát Makedóniába kettőt azok közül, akik szolgáltak neki, Timóteust és Erasztoszt, maga pedig egy ideig még Ázsiában maradt.

²³ Abban az időben azonban nem kis háborúság támadt az Úr útja miatt. ²⁴ Egy Demetriosz nevű ezüstműves ugyanis Diana-templomocskákat készített ezüsből, és jókora keresethez juttatta a kézműveseket. ²⁵ Ezeket és a hasonló foglalkozású iparosokat összehívta, s azt mondta nekik: »Emberek! Jól tudjátok, hogy ebből a mesterségből származik a keresetünk. ²⁶ De látjátok és halljátok azt is, hogy ez a Pál nemcsak Efezusban, hanem szinte egész Ázsiában nagy tömegeket térít el rábeszéléssel. Azt mondja, hogy nem istenek azok, amiket kézzel csinálnak. ²⁷ Így azonban nem csak a mi foglalkozásunk sodródik veszélybe és válik érdektelenné, hanem a nagy Dianának a templomát is semmibe fogják venni, s annak fölsége is meg fog inogni, akit egész Ázsia és a föld kerekége tisztel.«

28 Mikor ezeket a szavakat meghallották, harag töltötte el őket, és felkiáltottak: »Nagy az efezusiak Dianája!« 29 Kavargás töltötte be a várost, és egy akarattal a körszínházba rohantak. Odahurcolták a makedóniai Gájuszt és Arisztarchuszt, Pál társait. 30 Ekkor Pál be akart menni a nép közé, de a tanítványok nem engedték. 31 Néhányan az ázsiai főtisztviselők közül is, akik barátai voltak, elküldtek hozzá és kérték, hogy ne menjen a színházba. 32 Ott mindenki mást kiabált, mert a népgyűlés meg volt zavarodva, s többen azt sem tudták, hogy mi okból gyűltek össze.

33 Végül előhozta a tömegből Alexandert, akit a zsidók előretuszkoltak. Alexander pedig csendet intett a kezével, mert fel akarta világosítani a népet. 34 Amikor azonban felismerték, hogy zsidó, egyszerre mindnyájan lármázni kezdtek, és vagy két órán át így kiáltottak: »Nagy az efezusiak Dianája!« 35 Végre a jegyző lecsendesítette a tömeget, és így szólt: »Efezusi férfiak! Van-e ember, aki ne tudná, hogy Efezus városa tiszteli a nagy Dianát, Jupiter magzatát? 36 Mivel ez nem kétséges, meg kell nyugodnotok, és semmit sem kell meggondolatlanul cselekednetek. 37 Idehoztátok ugyanis ezeket az embereket, akik sem nem szentségtörők, sem a ti istennőtöket nem káromolták. 38 Ha tehát Demetriosznak és a többi kézművesnek panaszuk van valaki ellen – miután tartanak törvénynapokat és vannak prokonzulok –, emeljének panaszt egymás ellen. 39 Ha pedig másféle vitás ügyetek van, a törvényes népgyűlésen el lehet intézni. 40 Mert még abba a veszélybe kerülünk, hogy bevádolnak a mai zendülés miatt – hiszen semmi okunk sincs erre a csődületre –, hogy számot adjunk róla.« Ezt mondta, azután feloszlatta a gyűlést.

Az Apostolok cselekedetei – 20. fejezet

Pál Makedóniában és Akhájában ¹ A zavargás megszűntével Pál magához hívta a tanítványokat, buzdította őket, azután elbúcsúzott, és útra kelt, hogy Makedóniába menjen. ² Miután bejárta azokat a területeket, többször is beszélt és intette őket, elment Görögországba, ³ és ott töltött három hónapot. Amikor Szíriába készült hajózni, a zsidók cselet szöttek ellene. Ezért úgy határozott, hogy Makedónián át tér vissza. ⁴ A béreai Szopatér, Pirrosz fia volt a kísérője, a tesszalonikiek közül pedig Arisztarchosz és Szekundusz, továbbá a derbéi Gájusz és Timóteus, végül Ázsiából Tichikusz és Trofimusz. ⁵ Ők elmentek előre, és megvártak minket Troászban. ⁶ Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után elhajóztunk Filippiből, és öt nap múlva értük utol őket Troászban, ahol hét napot töltöttünk.

Pál elbúcsúzik a troászi hívektől ⁷ A hét első napján azután, amikor egybegyűltünk a kenyérszegésre, Pál beszélni kezdett nekik. Mivel másnap útra akart kelni, a beszédet egészen éjfélig nyújtotta. ⁸ A felső teremben, ahol egybegyűltünk, volt lámpa bőven. ⁹ Közben egy Eutichosz nevű fiút, aki az ablakban ült és mély álomba merült, mert Pál hosszan beszélt, az álom elnyomta, leesett a harmadik emeletről, és holtan szedték fel. ¹⁰ Pál lement hozzá, ráborult, átkarolta, és így szólt: »Ne nyugtalankodjatok, mert a lelke benne van!« ¹¹ Aztán felment, megszegte a kenyeret és evett, s beszélt még jó sokáig, egészen virradatig, akkor kelt útra. ¹² A fiút pedig élve hozták oda, és teljesen megvigasztalódtak.

Troászból Miléoszba ¹³ Mi pedig hajóra szálltunk, és Asszoszba hajóztunk, hogy ott felvegyük Pált. Így rendelkezett ugyanis, mert ő maga szárazon akarta megtenni az utat. ¹⁴ Amikor aztán összetalálkozott velünk Asszoszban, felvettük őt, és Mítilénebe mentünk. ¹⁵ Innen elhajóztunk, s másnap Khiosz elé értünk. A következő nap Szamoszon kötöttünk ki, majd a rákövetkező napon megérkeztünk Miléoszba. ¹⁶ Pál ugyanis úgy határozott, hogy Efezus mellett elhajózik, hogy ne kelljen időznie Ázsiában. Sietett, hogy ha lehetséges, pünkösdsz napján már Jeruzsálemben legyen.

Pál búcsúbeszéde Miléoszban ¹⁷ Miléoszból beüzent tehát Efezusba, és hívatta az egyház presbitereit. ¹⁸ Amikor azok odaértek és együtt voltak, így szólt hozzájuk: »Tudjátok, hogy Ázsiába jövetelem első napjától fogva hogyan voltam veletek az egész idő alatt. ¹⁹ Szolgáltam az Úrnak teljes alázatossággal, könnyhullatás és megpróbáltatások között, amelyek a zsidók cselszövései miatt értek. ²⁰ Semmi hasznosat el nem hagytam, mindent hirdettem nektek, tanítottalak titeket nyilvánosan és házanként. ²¹ Tanúságot tettem mind a zsidók, mind a pogányok előtt az Istenhez való megtérésről és a Jézus Krisztusba, a mi Urunkba vetett hitről. ²² És most íme, lélekben megköötözve elmegyek Jeruzsálembé, és nem tudom, mi minden vár ott rám. ²³ Csak azt tudom, amit a Szentlélek minden városban értésemre ad, hogy bilincsek és szorongatások várnak rám Jeruzsálemben. ²⁴ De nem félek ezektől. Az életemet sem tartom értékesebbnek, mint magamat, csak elvégezhessem pályafutásomat, az ige szolgálatát, amelyet az Úr Jézustól kaptam, hogy tanúságot tegyek Isten kegyelmének evangéliumáról.

²⁵ Azt is tudom már, hogy közületek, akik között jártam, s akiknek hirdettem Isten országát, többé senki sem fogja látni arcomat. ²⁶ Azért szentül állítom ma nektek, hogy nem szárad rajtam senkinek a vére sem. ²⁷ Mert nem vonakodtam attól, hogy hirdessem nektek Isten maradéktalan akaratát. ²⁸ Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra, amely fölé a Szentlélek előljáróul helyezett titeket, hogy kormányozzátok Isten egyházát, amelyet tulajdon vérén szerzett. ²⁹ Tudom, hogy miután elmegyek, ragadozó farkasok jönnek közétek, és nem fogják kímélni a nyáját. ³⁰ Sőt köztetek is támadnak férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, hogy magukkal

ragadják a tanítványokat. 31 Örökdjetez azért és tartátok emlékezetben, hogy három éven át éjjel-nappal könnyek között szüntelenül intettem mindegyikteket.

32 Most pedig Istennek ajánllak titeket, és az ő kegyelme igéjének. Neki van hatalma, hogy gyarapodást és örökséget adjon az összes megszentelt számára. 33 Nem kívántam el senki ezüstjét, aranyát vagy ruháját. 34 Magatok tudjátok, hogy ezek a kezek dolgoztak meg azért, amire szükségem volt nekem és azoknak, akik velem vannak. 35 Mindenben megmutattam nektek, hogy így kell fáradozni, segíteni a gyöngéken, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert ő mondta: 'Nagyobb boldogság adni, mint kapni.'«

36 Miután ezeket elmondta, letérdelt, és együtt imádkozott mindnyájukkal. 37 Azok pedig mindannyian nagy sírásra fakadtak, és Pál nyakába borulva csókolgatták őt. 38 Az a mondása fáj nekik leginkább, hogy nem fogják többé viszontlátni az arcát. Végül pedig elkísérték őt a hajóra.

Az Apostolok cselekedetei – 21. fejezet

Pál útja Jeruzsálembe ¹ Amikor azután elváltunk tőlük, kihajóztunk, és egyenes irányban haladva Kószba értünk, másnap Rodoszba, onnan pedig Patarába. ² Amikor találtunk egy Föníciába menő hajót, beszálltunk és továbbhajóztunk. ³ Mikor feltűnt előttünk Ciprus, azt bal felől haladva elhagytuk, aztán Szíriába hajóztunk, és eljutottunk Tíruszba, mert a hajó ott készült kirakni a rakományt. ⁴ Miután a tanítványokat megtaláltuk, ott maradtunk hét napig. Ők a Lélek által azt mondták Pálnak, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. ⁵ Néhány nap elteltével mégis elindultunk és továbbmentünk. Ők pedig mindannyian elkísértek bennünket feleségeikkel és gyermekeikkel, kikísértek a városból, és a parton letérdelve imádkoztunk. ⁶ Miután elbúcsúztunk egymástól, mi hajóra szálltunk, ők pedig visszatértek övéikhez. ⁷ A hajóút befejezéseként lementünk Tíruszból Ptolemaisba. Köszöntöttük a testvéreket, és egy napig náluk maradtunk.

⁸ Másnap továbbmentünk, és Cézareába érkeztünk. Itt betértünk Fülöp evangélista házába, és megszálltunk nála, aki a hét közül az egyik volt. ⁹ Négy hajadon leánya volt, s ezek prófétáltak. ¹⁰ Amíg mi néhány napig időztünk, egy Agabusz nevű próféta érkezett oda Júdeából. ¹¹ Odajött hozzánk, fogta Pál övét, megkötözte vele a saját lábát és kezét, és így szólt: »A Szentlélek ezeket mondja: Azt a férfit, akié ez az öv, a zsidók így kötözik meg Jeruzsálemben, és átadják a pogányok kezébe.« ¹² Mikor ezt meghallottuk, mi is kértük őt, meg az ottaniak is, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. ¹³ De Pál így felelt: »Mit csináltok, miért sírtok és szomorítjátok a szívemet? Hiszen én kész vagyok az Úr Jézus nevéért nemcsak arra, hogy megkötözzenek, hanem hogy meg is haljak Jeruzsálemben.« ¹⁴ S mivel nem tudtuk lebeszélni őt, megnyugodtunk, és így szóltunk: »Legyen meg az Úr akarata!«

¹⁵ E napok után tehát útnak eredtünk, és felmentünk Jeruzsálembe. ¹⁶ Cézareából a tanítványok közül is velünk tartottak néhányan. Magukkal hozták Mnázont, egy Ciprusról való régi tanítványt, hogy nála szálljunk meg. ¹⁷ Amikor Jeruzsálembe értünk, a testvérek szívesen fogadtak minket.

Pál letartóztatása és fogsága: 21,18-28,31

Pál Jakabnál; Pál fogadalma ¹⁸ Másnap Pál velünk együtt bement Jakabhoz, és a presbiterek is mindnyájan összegyűltek. ¹⁹ Miután köszöntötte őket, részletesen elmondta, mit művelt Isten a pogányok között az ő szolgálata által. ²⁰ Azok pedig, miután meghallgatták, dicsőítették Istent, neki pedig azt mondták: »Nézd, testvér, sok ezren vannak a zsidók között, akik hívők lettek, de azért mind féltékenyen tartják a törvényt. ²¹ Rólad azonban azt hallották, hogy a Mózesből való elpártolásra tanítod azokat a zsidókat, akik a pogányok között vannak. Azt mondod nekik, hogy nem kell sem a fiaikat körülmetéltetniük, sem a szokásokat követniük. ²² Mi tehát a teendő? Elkerülhetetlen, hogy a tömeg össze ne csődüljön, ha meghallják, hogy megjöttél. ²³ Tedd meg tehát azt, amit mondunk neked. Van nálunk négy férfi, akik fogadalmat vettek magukra. ²⁴ Vedd őket magad mellé, szentelődj meg velük, fizess helyettük, hogy megnyiratkozzanak. Akkor mindenki tudni fogja, hogy nem igaz, amit rólad hallottak; ellenkezőleg, te is megtartod a törvényt, és aszerint élsz. ²⁵ Ami pedig azokat illeti, akik a pogányok közül lettek hívők, mi megírtuk végzésünket, hogy tartózkodjanak a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fojtott állatoktól és a paráznaságtól.«

²⁶ Erre Pál maga mellé vette a férfiakat, másnap tisztulást végzett, velük együtt bement a templomba, és bejelentette, hogy a tisztulás napjai letelnek, amikor mindegyikükért bemutatják az áldozatot.

Pál letartóztatása ²⁷ Mikor azonban a hét nap lassan már letelt, az Ázsiából való zsidók meglátták őt a templomban, fölizgatták az egész népet, és elfogták őt. ²⁸ Közben ezt kiáltozták:

»Izraelita férfiak! Segítsetek! Ez az az ember, aki a nép, a törvény és ez ellen a hely ellen tanít mindenkit mindenütt, sőt még pogányokat is behozott a templomba, és megfertőzte ezt a szent helyet!« 29 Vele látták ugyanis az efezusi Trofimoszt a városban, s róla gondolták, hogy Pál bevitte a templomba. 30 Meg is mozdult az egész város. A nép összecsődült, megragadták Pált, és kihurcolták a templomból, a kapukat pedig azonnal bezárták. 31 Mikor már azon voltak, hogy megöljék őt, az a hír jutott el a helyőrség ezredéséhez, hogy egész Jeruzsálem zavargásban tört ki. 32 Az mindjárt katonákat és századosokat vett maga mellé, és lesietett hozzájuk. Azok pedig, amikor meglátták az ezredest és a katonákat, abbahagyták Pál ütlegelését. 33 Ekkor az ezredes odalépett, megfogta őt, és megkötöztette két láncsal. Aztán megkérdezte, hogy kicsoda ez, és mit tett. 34 De a tömegből az egyik ember ezt, másik azt kiabált, s mivel pontosan nem tudott tájékozódni a zajongás miatt, a várba vitette őt. 35 Amikor azonban a lépcsőkhöz jutott, történt, hogy a nép erőszakossága miatt a katonáknak már vinniük kellett. 36 A népsokaság ugyanis utána tódult, és azt kiáltozta: »Öld meg őt!«

37 Amikor már a várba készültek bevezetni Pált, ő így szólt az ezredeshez: »Szabad-e valamit mondanom neked?« Az megkérdezte: »Te tudsz görögül? 38 Nem te vagy az az egyiptomi, nem te keltettél a napokban zavargást, s kivezettél a pusztába négyezer szikárius férfit?« 39 Pál azonban azt mondta neki: »Én zsidó ember vagyok a cilíciai Tarzusból, annak az ismert városnak vagyok a polgára. Kérlek azonban, engedd meg nekem, hogy szóljak a néphez!« 40 Mikor az megadta az engedélyt, Pál a lépcsőkön állva intett a népnek a kezével. Erre nagy csendesség lett. Ő pedig megszólalt zsidó nyelven, és ezt mondta:

---

* 21 Ez rágalom volt, hiszen Pál, bár meggyőződése volt, hogy az üdvösséget nem a mózesi törvény betartása, hanem Krisztus kegyelme által nyerjük el, mégsem kötelezte a zsidókat soha arra, hogy hagyjanak fel a törvény betartásával. Jakab nyilván nem hitte el azokat a rágalmakat, amelyek elterjedtek Pálról; javaslata arra szolgált, hogy Pál tisztázhassa magát és a dolog rendeződjék. * 23 A nazireátusi fogadalomról van szó (Szám 6,1-21). A nazír, miután egy ideig tartózkodott a bortól és a tisztátalan dolgoktól, a templomba ment, hogy áldozatot mutasson be. Ha szegény volt, gazdag támogatókat keresett, hogy fizessék az áldozat költségeit. Pálnak azt ajánlják, hogy vállalja magára a kérdéses nazírok támogatását, így bizonyítsa be a törvény iránti hűségét. Pál megfogadja a tanácsot.

Az Apostolok cselekedetei – 22. fejezet

Pál beszéde 1 »Férfiak, testvérek és atyák! Hallgassátok meg védekezésemet, melyet most elétek tárok.« 2 Amint meghallották, hogy héber nyelven szól hozzájuk, még csendesebbek lettek. 3 Ő pedig így szólt: »Zsidó ember vagyok, a cilíciái Tarzusban születtem, de ebben a városban nevelkedtem fel Gamáliel lábánál. Az atyák törvényének szigorúsága szerint nyertem oktatást, a törvény buzgó követője voltam, amint ti is azok vagytok ma mindnyájan. 4 Ezt az utat pedig halálra üldöztem, megkötöztem és őrizetbe adtam férfiakat és nőket. 5 Ezt a főpap és a vének mind tanúsítják rólam. Kaptam tőlük leveleket is, úgy mentem el Damaszkuszba a testvérekhez, hogy az ottaniakat is megkötözve Jeruzsálembe hozzam, hogy megbüntessék őket.

6 Történt azonban, hogy útközben, amikor Damaszkuszhoz közeledtem, déltájban hirtelen nagy világosság áradt rám az égből. 7 Leestem a földre, és szózatot hallottam, amely azt mondta nekem: `Saul, Saul miért üldözöl engem?' 8 Én pedig így feleltem: `Uram, ki vagy?' Ő azt válaszolta: `Én vagyok a Názáreti Jézus, akit te üldözöl.' 9 Akik velem voltak, látták ugyan a világosságot, de nem hallották annak szavát, aki velem beszélt. 10 Erre én megkérdeztem: `Mit tegyek, Uram?' Az Úr pedig azt mondta nekem: `Kelj fel, és menj Damaszkuszba. Ott megmondják majd neked mindazt, amit tenned kell.' 11 Mivel azonban a ragyogó fény következtében nem láttam, a kísérek kézenfogva vezettek, s így értem Damaszkuszba.

12 Egy bizonyos Ananiás nevű férfi, aki félté Istent a törvény szerint, s akiről az otlakó zsidók mind jó véleménnyel vannak, 13 felkeresett, és mellém állva azt mondta nekem: `Saul testvér, láss!' Abban a pillanatban megláttam őt. 14 Ő pedig így folytatta: `Atyáink Istene előre kijelölt téged, hogy megismerd akaratát, meglásd az Igazat, és szavait a saját szájából halld. 15 Tanúskodni fogsz mellette minden ember előtt azokról a dolgokról, amiket láttál és hallottál. 16 Most pedig miért késlekedsz? Kelj fel, keresztelkedj meg, mosd le bűneidet, és hívd segítségül az Ő nevét!

17 Amikor később visszatértem Jeruzsálembe, és imádkoztam a templomban, lelki elragadtatásba estem. 18 Láttam őt, s ő azt mondta nekem: `Siess, menj ki gyorsan Jeruzsálemből, mert nem fogadják el a rólam szóló tanúságtételeidet!' 19 Erre megkérdeztem: `Uram, hisz tudják, hogy én voltam az, aki börtönbe zárattam, és a zsinagógákban megvertettem a benned hívőket. 20 Amikor pedig Istvánnak, a te tanúdnak vérét ontották, ott álltam, helyesltem azt, és őriztem gyilkosainak ruháját.' 21 De ő azt mondta nekem: `Menj el, mert én elküldlek téged messzire, a pogányok közé.'«

Pál és a római ezredes 22 Amíg ezeket elmondta, hallgatták őt, de ekkor hangosan kiáltozni kezdtek: »Veszítsd el az ilyen embert a földről, nem élhet tovább!« 23 Mivel egyre csak lármáztak, köntöseiket eldobálták, és port szórtak a levegőbe, 24 az ezredes megparancsolta, hogy vezessék be a várba, ostorozzák meg, vessék kínvallatás alá, mert meg akarta tudni, hogy miért kiabálnak úgy ellene.

25 Mikor azonban szíjjakkal lekötötték, Pál megkérdezte a mellette álló századost: »Szabad nektek római polgárt megostorozni, mielőtt elítélték volna?« 26 A százados, aki ezt hallotta, odament az ezredeshez, és jelentést tett neki: »Mit akarsz tenni? Hiszen ez az ember római polgár.« 27 Erre az ezredes odament hozzá, és azt mondta neki: »Mondd meg nekem, valóban római polgár vagy?« Ő azt felelte: »Igen.« 28 Az ezredes erre azt mondta: »Én sok pénzért jutottam ehhez a polgársághoz.« Mire Pál azt mondta: »Én pedig abban születtem.« 29 Erre nyomban félreálltak, akik kínvallatására készültek. Az ezredes is megijedt, amikor megtudta, hogy római polgár léte megkötöztette őt.

Pál a főtanács előtt 30 Másnap aztán tüzetesebben meg akarta tudakolni, hogy a zsidók mivel vádolják. Eloldoztatta őt, összehívta a papokat és az egész főtanácsot, azután elővezette Pált, és eléjük állította.

---

* 6 A 9. fejezetben Lukács által adott leírás részletesebb, de Pál itt szolgál még néhány kiegészítéssel, amelyek megerősíthetik a hallgatókban az esemény hihetőségét. Látomása délben volt; Ananiás beszéde hosszabb (14-16. v.), nem csak szózatot hall, hanem látja is Jézust (18. v.). Ezek a kis különbségek kézzelfoghatóbbá teszik az eseményt. * 28 Pál római pogár volt, nem születési helye miatt (Tarzus római kolónia volt), hanem mert szülei római pogárjoggal rendelkeztek. Hogy hogyan jutottak hozzá, azt nem tudjuk.

Az Apostolok cselekedetei – 23. fejezet

¹ Pál a főtanács felé fordult, és így szólt: »Férfiak, testvérek! Mind a mai napig maradéktalanul jó lelkiismerettel jártam az Úr előtt.« ² Ananiás főpap erre megparancsolta a mellette állóknak, hogy üssék őt szájon. ³ Pál ekkor így szólt hozzá: »Megver téged Isten, te fehérre meszelt fal! Leülsz, hogy a törvény szerint ítélkezz rajtam, és a törvény ellenére parancsot adsz, hogy megüssenek!« ⁴ Az ottállók azt mondták: »Az Isten főpapját szidalmazod?« ⁵ Pál azonban így szólt: »Nem tudtam, testvérek, hogy ő a főpap. Hiszen meg van írva: *'Ne átkozd néped fejedelmét!'*« {Kiv 22,27}

⁶ Mivel Pál tudta, hogy egyrésztük a szaddúceusok közül, a többi pedig a farizeusok közül való, felkiáltott a főtanácsban: »Férfiak, testvérek! Farizeus vagyok, és farizeusok fia! A reménység és a holtak feltámadása miatt állok törvény előtt.« ⁷ Mihelyt kimondta ezt, nézeteltérés támadt a farizeusok és a szaddúceusok között, és a sokaság megoszlott. ⁸ A szaddúceusok ugyanis azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek; a farizeusok pedig mindkettőt vallják. ⁹ Lett erre nagy lárma. A farizeusok közül ugyanis néhányan felálltak, és harciasan kijelentették: »Semmi rosszat sem találunk ebben az emberben! Lehet, hogy lélek, vagy angyal szólt hozzá.« ¹⁰ Mivel a vita elfajult, az ezredes attól tartott, hogy szétszaggatják Pált. Kiadta tehát a parancsot, hogy a katonák jöjjenek le, ragadják ki közülük, és vigyék a várba. ¹¹ A következő éjszakán pedig megállt mellette az Úr, és azt mondta neki: »Légy állhatatos, mert amint tanúságot tettél rólam Jeruzsálemben, úgy kell tanúságot tenned Rómában is.«

A zsidók összeesküvése Pál ellen ¹² Amikor megvirradt, a zsidók közül néhányan összefogtak, és fogadalmat tettek. Azt mondták, hogy sem nem esznek, sem nem isznak, amíg Pált meg nem ölik. ¹³ Negyvennél többen voltak a férfiak, akik így összeesküdtek. ¹⁴ Elmentek a főpapokhoz és a vénekhez, és azt mondták nekik: »Fogadalommal köteleztük magunkat, hogy addig semmit sem ízlelünk meg, amíg Pált meg nem öljük. ¹⁵ Most tehát jelentsétek be a főtanácsal együtt az ezredesnek, hogy hozassa őt elétek, mintha valami biztosabbat akarnátok róla megtudni; mi pedig készen állunk, hogy mielőtt ideérne, megöljük.«

¹⁶ Pál nővérének a fia azonban értesült a cselszövésről. Odament tehát, bement a várba, és tudtára adta Pálnak. ¹⁷ Pál pedig magához hivatott egyet a századosok közül, és azt mondta neki: »Vezesd ezt az ifjút az ezredeshez, mert valami jelenteni valója van számára!« ¹⁸ Az maga mellé vette, elvezette az ezredeshez, és így szólt: »A fogoly Pál megkért, hogy vezessem hozzád ezt az ifjút, mert valami mondanivalója van számodra.« ¹⁹ Az ezredes megfogta a kezét, félrevonult vele, és megkérdezte: »Milyen jelentenivalód van számomra?« ²⁰ Az pedig elmondta: »A zsidók megállapodtak abban, hogy megkérnek téged, vezettesd Pált a holnapi napon a főtanácsba, mintha valami biztosabbat akarnának megtudni róla. ²¹ De te ne higgy nekik, mert közülük negyvennél több férfi lesben áll ellene; ezek fogadalommal kötelezték magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak, amíg meg nem ölik őt. Készen is állnak már, és várják ígéretedet.«

Pált Cézáréába viszik ²² Az ezredes erre elbocsátotta az ifjút, s megparancsolta neki, ne mondja el senkinek, hogy »ezeket tudtul adtad nekem«. ²³ Azután hivatott két századost, és azt mondta nekik: »Éjjeli három órától kezdve tartsatok készenlétben hetven lovas és kétszáz dárdást, hogy Cézáréába menjenek. ²⁴ Szereljetek fel hátasállatokat is«, hogy Pált felültessék és épségben elvigyék Félix helytartóhoz. ²⁵ Aztán levelet írt. Ez állt benne: ²⁶ »Klaudiusz Líziasz Félixnek, a kegyelmes helytartónak. üdv neked! ²⁷ A zsidók elfogták ezt a férfit, és meg akarták ölni, amikor katonasággal közbeléptem és kimentettem, mert megtudtam, hogy római. ²⁸ Azzal a szándékkal, hogy megtudjam a vádat, amelyet ellene felhoznak, bevittem őt a főtanácsukba. ²⁹ Úgy láttam, hogy törvényüknek vitás kérdései miatt vádolják, de semmi bűne sincs, ami miatt

halált vagy bilincset érdemelne. ³⁰ Mivel azt is jelentették nekem, hogy cselet szöttek ellene, elküldtem őt hozzád, s a vádlóknak is értésükre adtam, hogy hozzád folyamodjanak. Jó egészséget!«

³¹ A katonák tehát parancsuk értelmében magukhoz vették Pált, s az éj folyamán elvitték Antipatriszba. ³² Másnap a lovasokat útra bocsátották, hogy továbbmenjenek vele, ők pedig visszatértek a várba. ³³ Azok pedig, amikor eljutottak Cézareába, átadták a levelet a helytartónak, és Pált is eléje állították. ³⁴ Amikor az elolvasta a levelet, megkérdezte, hogy melyik tartományból való. Mikor megtudta, hogy cilíciái, ³⁵ azt mondta: »Majd kihallgatlak, amikor vádlóid is megjönnek.« Végül megparancsolta, hogy tartsák őrizetben Heródes székházában.

---

* ⁶ Mivel Pál nem tudja meggyőzni a felajzott ellenfeleket, ügyes húzással megosztja őket, mondván, hogy a feltámadás hite miatt vádolják; ebben csak a farizeusok hisznek.

Az Apostolok cselekedetei – 24. fejezet

Pál Félix római helytartó előtt 1 Öt nap múlva Ananiás főpap lement néhány vénnel és egy bizonyos Tertullusz nevű ügyvéddel, s jelentkeztek a helytartó előtt Pál ellen. 2 Miután Pált előhívták, Tertullusz elkezdte előadni a vádat: »Igazi békében élünk alattad, és gondoskodásod folytán sok dologban javulás állt be, 3 azt mindig és mindenütt teljes hálával fogadjuk, kegyelmes Félix. 4 Hogy azonban hosszasan föl ne tartalak, kérlek, hallgass meg minket röviden a te kegyelmességed szerint. 5 Úgy találtuk, hogy ez az ember veszedelmet terjeszt és lázadásokat szít az összes zsidó között az egész földkerekségen, és élére áll a názáretiek eretnoksége által keltett lázadásnak. 6 Sőt a templomot is meg akarta szentségteleníteni, ezért elfogtuk. (7) 8 Ha törvényt ülsz, magad is megtudhatod tőle mindazt, amivel mi vádoljuk őt.« 9 A zsidók is megerősítették ezt, és bizonygatták, hogy mindez így van.

10 Pál azonban, miután a helytartó intett neki, hogy beszéljen, ezt válaszolta: »Mivel tudom, hogy sok esztendeje bírāja vagy ennek a népnek, jó lélekkel felelek meg magamért. 11 Meggyőződhetek ugyanis, hogy nincs több, mint tizenkét napja, amikor feljöttem Jeruzsálembe imádkozni. 12 Nem látott engem senki vitatkozni vagy népcsődületet támasztani, sem a templomban, sem a zsinagógákban, 13 sem a városban. Nem is tudják előtted bebizonyítani, amikkel most vádolnak engem. 14 Azt azonban megvallom előtted, hogy az Atyának, az én Istenemnek szolgállok, azt a felekezetet követve, amelyet ők eretnokségnek mondanak, s hiszek mindabban, ami meg van írva a törvényben és a prófétákban. 15 Reménységem van az Istenben, amit ők maguk is várnak, hogy az igazak és a gonoszok föltámadnak. 16 Ennélfogva magam is arra törekszem, hogy lelkiismeretem feddhetetlen legyen mindenkor Isten és az emberek előtt. 17 Több esztendő eltelte után azonban megérkeztem, hogy adományt hozzak népemnek, áldozzak és fogadalmakat teljesítsek. 18 Ez alkalomból találtak engem megtisztulásom után a templomban, de nem sokasággal, és nem is zavargás közepette. 19 Az a néhány Ázsiából való zsidó, akiknek meg kellett volna előtted jelenniük és vádat emelniük, ha panaszuk van ellenem, 20 vagy akár ezek itt maguk is, csak mondják meg, hogy találtak-e bennem valami gonoszságot, amikor a főtanács előtt álltam. 21 Legfeljebb abban az egy mondasban, melyet hangosan hirdettem, mikor köztük álltam, hogy »a holtak feltámadása miatt állok ma ítélőszéketek előtt.«

22 De Félix elhalasztotta ügyüket, mert jól ismerte ezt az utat, s azt mondta: »Majd ha Líziász ezredes lejön, meghallgatlak benneteket.« 23 A századosnak pedig megparancsolta, hogy tartsa őt őrizetben, hagyja nyugton, és ne akadályozzon meg senkit sem övéi közül, hogy a szolgálatára legyen.

24 Néhány nap múlva Félix odajött Druzillával, a feleségével, aki zsidó nő volt. Hívatta Pált, és meghallgatta őt a Krisztus Jézusban való hitről. 25 Amikor azonban ő az igazságosság, a tisztaság és a jövőendő ítélet kérdését kezdte fejtegetni, Félix ijedten közbeszólt: »Most egyelőre menj; alkalmas időben majd hívatlak.« 26 Ezenkívül azt is remélte, hogy Pál majd lefizeti, ezért gyakran hívatta, és elbeszélgetett vele.

27 Két év elteltével azonban Félix utóda Porcius Fesztusz lett. Mivel Félix a zsidók kedvében akart járni, Pált fogságban hagyta.

---

* 6-7 A 6. vers folytatása, a 7. v., valamint a 8. vers eleje a Vulgáta többlete volt: »hogyan ítélkezzünk felette a magunk törvénye szerint. Líziász ezredes azonban közbelépett, s nagy karhatalommal kiragadta őt kezünkből, egyben megparancsolta, hogy hozzád jöjjenek, akik vádat emelnek ellene.« * 10 Miután a rend helyreállt, Pál tisztázza magát a rendzavarás (11-15. v.), a szektaalapítás (14-16. v.) és a templomgyalázás vádjától (17-19. v.).

Az Apostolok cselekedetei – 25. fejezet

Pál Fesztusz helytartó előtt; a császárhoz fellebbez ¹ Amikor Fesztusz megérkezett a tartományba, három nap múlva felment Cézaréából Jeruzsálembe. ² A főpapok és a zsidók főemberei eléje járultak, és Pál ellen kérelmet terjesztettek elő. ³ Azt a kegyet kérték az ő kárára, hogy hozassa fel őt Jeruzsálembe. Azt a cselekedet tervelték ki ugyanis, hogy útközben megölik. ⁴ Fesztusz azonban azt válaszolta, hogy Pált Cézaréában őrizteti, maga pedig hamarosan elutazik. ⁵ »Akik tehát közületek hatalommal vannak felruházva – mondta –, jöjjenek le velem, és emeljenek vádat ellene, ha valami gonoszság van abban a férfiban.« ⁶ Még vagy nyolc-tíz napig tartózkodott köztük, aztán lement Cézaréába. Másnap törvényt ült, s elővezettette Pált. ⁷ Amikor odahozták őt, a zsidók, akik lejöttek Jeruzsálemből, körülállták, és sok, súlyos vádat hoztak fel ellene. Bizonyítani azonban nem tudták, ⁸ mert Pál előadta a védekezését: »Én sem a zsidók törvénye, sem a templom, sem a császár ellen nem vétettem semmit.« ⁹ De Fesztusz kedvében akart járni a zsidóknak, azért ezt válaszolta Pálnak: »Akarsz-e Jeruzsálembe felmenni, hogy ezek ott ítéljenek meg téged az én jelenlétemben?« ¹⁰ Pál azonban azt mondta: »A császár ítélőszéke előtt állok, ott kell ítélni felettem. A zsidók ellen semmit sem vétettem, amint magad is igen jól tudod. ¹¹ Mert ha ártottam volna, vagy valami halálra méltó dolgot tettem, kész vagyok meghalni; ha azonban semmi alapja sincs mindannak, amivel ezek vádolnak, senki sem szolgáltat ki engem nekik. A császárhoz fellebbezek!« ¹² Erre Fesztusz értekezett tanácsosaival, és így szólt: »A császárhoz fellebbeztél, a császárhoz fogsz menni.«

Pál Fesztusz helytartó és Agrippa király előtt ¹³ Néhány nap múlva Agrippa király és Bereniké lejöttek Cézaréába, hogy Fesztuszt üdvözöljék. ¹⁴ Mikor már több napja ott időztek, Fesztusz említést tett a királynak Pálról: »Félix itthagytott egy fogoly férfit, ¹⁵ akinek dolgában a zsidók főpapjai és vénei hozzám fordultak, amikor Jeruzsálemben voltam, és követelték az elítélését. ¹⁶ Azt feleltem nekik: A rómaiaknak nem szokásuk, hogy elítéljenek valakit, amíg a vádlottat nem szembesítették vádlóival, és lehetőséget nem adtak neki az önvédelemre, hogy a büntettek alól tisztázza magát. ¹⁷ Amikor ennek következtében minden késedelem nélkül idegyűltek, másnap az ítélőszékbe ültem, és elővezettettem azt a férfit. ¹⁸ A vádlók előálltak, de nem hozakodtak elő semmi olyasmivel, amiből én gonoszat gyanítottam volna, ¹⁹ csak holmi vitás kérdések voltak ellene a vallásuk dolgában, és valami meghalt Jézust illetően, akiről Pál azt erősítette, hogy él. ²⁰ Mivel pedig én nem igazodom el az efféle kérdésben, azt mondtam, hogy akar-e felmenni Jeruzsálembe, hogy ezek ott ítélkezzenek felette. ²¹ Pál azonban fellebbezett, hogy a császár ítélkezzen fölötte, őrizetben tartottam, amíg el nem küldöm a császárhoz.« ²² Erre Agrippa azt mondta Fesztusznak: »Magam szeretném meghallgatni ezt az embert.« »Holnap – válaszolta – majd meghallod.«

²³ A következő napon Agrippa és Bereniké nagy pompával eljöttek, és bementek a tárgyalóterembe az ezredesekkel és a város előkelő polgáraival. Fesztusz parancsára elővezették Pált. ²⁴ Ekkor Fesztusz így szólt: »Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan, akik velünk itt jelen vagytok! Íme, látjátok őt, aki miatt a zsidók egész sokasága megkeresett engem Jeruzsálemben, követelőzve és lármázva, hogy nem szabad tovább élnie. ²⁵ Én azonban úgy találtam, hogy nem követett el semmit sem, ami miatt halált érdemelne. Mivel ő a császárhoz fellebbezett, úgy határoztam, hogy odaküldöm. ²⁶ Nincsen semmi, ami bizonyosat írhatnék róla uramnak. Ezért hoztam őt elétek, kiváltképpen teled, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténte után tudjak mit írni. ²⁷ Mert nem látom ésszerűnek, hogy elküldjem a foglyot, és ne jelentsem az ellene emelt vádakat.«

---

* 10 Pálnak mint római polgárnak joga volt fellebbeznie a császárhoz, aki ekkor (Kr. u. 60) Néró volt. Azért él ezzel a lehetőséggel, hogy nehogy alattomosan megöljék. Így kikerül az alsóbb római bírói testületek joghatósága alól; Rómába kell vinni, hogy a császár ítélkezzen felette.

Az Apostolok cselekedetei – 26. fejezet

¹ Agrippa erre azt mondta Pálnak: »Megengedjük, hogy szólj a magad érdekében.« Ekkor Pál kitárta kezét, és elkezdte előadni védekezését: ² »Boldognak tartom magam, Agrippa király, hogy jelenlétedben védekezem ma mindaz ellen, amivel a zsidók vádolnak. ³ Főként pedig azért, mert te ismered a zsidóknál levő összes szokást és vitás kérdést. Azért kérek, hallgass meg türelmesen. ⁴ A zsidók mindnyájan ismerik ugyanis életemet ifjúságomtól kezdve, amely elejétől fogva népem körében folyt le Jeruzsálemben. ⁵ Tudják rólam korábról, kezdettől fogva – ha hajlandók lennének tanúskodni –, hogy vallásunknak legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus. ⁶ Most mégis itt állok, ítélezésnek alávetve, mert reménykedem abban az ígéletben, amelyet Isten tett atyáinknak, ⁷ s amelyre tizenkét törzsünk éjjel-nappal szolgálva reméli, hogy eljut. E reménység miatt vádolnak engem a zsidók, király. ⁸ Mi hihetlent találtok abban, hogy Isten a halottakat feltámasztja?

⁹ Korábban magam is azt tartottam, hogy nagy ellenségként kell eljárnom a Názáreti Jézus neve ellen, ¹⁰ s ezt meg is tettem Jeruzsálemben. A szentek közül sokat zárattam börtönökbe, miután a főpapoktól felhatalmazást nyertem. Amikor pedig megölték őket, a hozzájárulásomat adtam. ¹¹ Zsinagógáról zsinagógára járva sok esetben megkínóztam őket, így akartam őket káromlásra kényszeríteni. S aztán, egyre jobban dühöngve ellenük, idegen városokban is üldöztem őket.

¹² Amikor ilyen szándékkal a főpapok felhatalmazásával és engedélyével Damaszkuszba mentem, ¹³ útközben egyszer déltájban azt láttam, király, hogy az égből a nap fényénél ragyogóbb világosság ragyogott körül engem, s azokat, akik velem voltak. ¹⁴ Mindannyian leestünk a földre, s ekkor szózatot hallottam, amely héber nyelven így szólt hozzám: 'Saul, Saul, miért üldözöl engem? Nehéz neked az ösztöke ellen rugdalóznod!' ¹⁵ Erre megkérdeztem: 'Ki vagy, Uram?' Az Úr ekkor így szólt: 'Én vagyok Jézus, akit te üldözöl.' ¹⁶ De kelj fel, és állj lábadra, mert azért jelentem meg neked, hogy szolgáljává és tanújává tegyelek azoknak a dolgoknak, amiket láttál, és amelyek végett még meg fogok jelenni neked. ¹⁷ Ezért kimentelek téged a népből és a pogányok közül, akik közé most küldlek, ¹⁸ hogy megnyisd szemüket, s hogy a sötétségből a világosságra, és a sátán hatalmából Istenhez térjenek, s így elnyerjék a bűnök bocsánatát, és az örökrészt a szentek között a bennem való hit által.'

¹⁹ Mindezek következtében, Agrippa király, nem kételkedtem a mennyei látomásban. ²⁰ Először a Damaszkuszban levőknek, aztán Jeruzsálemben és Júdea egész tartományában, végül a pogányoknak hirdettem, hogy tartsanak bűnbánatot, és térjenek Istenhez, végezzék a bűnbánat méltó cselekedeteit. ²¹ Emiatt fogtak el a zsidók, amikor a templomban voltam, és meg akartak ölni. ²² De Isten oltalma megsegített, és a mai napig helyálltam mint tanú, kicsi és nagy előtt. Nem mondok semmit sem azokon kívül, amikről Mózes és a próféták beszéltek, mint eljövendő dolgokról: ²³ hogy Krisztus szenvedni fog, első lesz a halottak feltámasztásában, és világosságot fog hirdetni a népnek és a pogányoknak.«

²⁴ Mikor ezeket szólva előadta védekezését, Fesztusz jó hangosan azt mondta: »Esztelen vagy Pál, a sok tudomány esztelenségbe kerget téged!« ²⁵ Pál pedig: »Nem vagyok én esztelen, kegyelmes Fesztusz, hanem az igazság és a józanság szavait mondom. ²⁶ A király ugyanis, akihez éppen ezért bátran beszélek, tud ezekről. Úgy gondolom, ezek közül semmi sem ismeretlen előtte, hiszen ezekből semmi sem történt holmi zugban. ²⁷ Agrippa király, hiszel a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel!« ²⁸ Erre Agrippa így szólt Pálhoz: »Kevésen múlik, hogy meggyőzz, és keresztény legyek.« ²⁹ Pál pedig: »Kérem Istentől, akár kicsi, akár nagy áron, hogy nemcsak te, hanem azok is mindnyájan, akik ma hallanak, olyanok legyenek, amilyen én is vagyok, leszámítva ezeket a köteleket.«

³⁰ Erre a király, a helytartó, Bereniké és akik mellettük ültek, felkeltek. ³¹ Távozás közben így beszélgettek egymással: »Ez az ember semmit sem tett, ami halált vagy bilincseket

érdemelne.« 32 Agrippa pedig azt mondta Fesztusznak: »Ezt az embert el lehetett volna bocsátani, ha nem fellebbezett volna a császárhoz.«

---

* 11 Ezekkel a részletekkel arról igyekeznek meggyőzni Agrippát, hogy ő csak a csodáknak és a nyilvánvaló igazságnak engedett, amikor üldözöből apostol lett. * 12 A megtérés leírása a 9,3-19-ben és a 22,5-16-ban is megtalálható. Ezek közül az első a legteljesebb, a másik kettőben olyan részletek is vannak, amelyeket Pál az adott körülmények között szükségesnek talált elmondani. Elbeszélése során mindig figyelembe veszi az adott helyzetet és a hallgatóságot.

Az Apostolok cselekedetei – 27. fejezet

A fogoly apostol útja Rómába 1 Miután a határozat úgy szólt, hogy hajón elviszik őt Itáliába, Pált a többi fogollyal együtt átadták az Augusztá-zászlóalj Júliusz nevű századosának. 2 Felszálltunk tehát egy adramittiumi hajóra, s útnak indultunk, megkezdve a hajózást az ázsiai helységek felé. A Tesszalonikiból való makedóniai Arisztarchosz is velünk tartott. 3 Másnap elérkeztünk Szidonba. Júliusz emberségesen bánt Pállal. Megengedte neki, hogy felkeresse barátait, s gondoskodják magáról. 4 Amikor onnan elindultunk, Ciprus alá hajóztunk, mert a szelek éppen szembe fújtak. 5 Áthajózva Cilícia és Pamfília tengerén, elérkeztünk a líkiai Mírába. 6 Mivel a százados talált ott egy Itáliába induló alexandriai hajót, arra szállított át minket. 7 Miután hajónk több napon át lassan haladt előre, nagy nehezen eljutottunk Knidosz elé, de mert a szél gátolt bennünket, Szalmóné táján áthajóztunk Kréta alá. 8 Nagy nehezen haladtunk mellette, s elérkeztünk egy Jókikötő nevű helyhez Lászea város közelében. 9 Mivel az idő igen előre haladt, és a hajózás nem volt már biztonságos, hisz a böjt is elmúlt már, Pál figyelmeztette őket 10 ezekkel a szavakkal: »Férfiak, látom, hogy a hajózás nemcsak a rakománynak és a hajónak, hanem az életünknek is gyötrelmére és nagy kárára kezd lenni.« 11 A százados azonban inkább hitt a kormányosnak és a kapitánynak, mint Pál szavainak. 12 S mivel a kikötő sem volt alkalmas a telelésre, a többség megállapodott abban a tervben, hogy elhajóznak onnan. Ha csak lehetséges, elérik Főnixet, és ott telelnek a krétai kikötőben, amely a délnyugati és északnyugati szélirányra tekint.

13 Mivel a déli szél gyengén fújt, és úgy gondolták, hogy kitarthatnak szándékuk mellett, felszedték hát a horgonyt, és tovább haladtak szoroson Kréta mellett.

A tengeri vihar 14 De röviddel ezután rájuk tört onnan az Északkeletinek nevezett orkán. 15 Mivel elkapta a hajót, és nem tudtunk a szél ellen haladni, elsodrótunk, átengedve a hajót a szélrohamoknak. 16 Amikor elszáguldtunk egy Kauda nevű kis sziget alatt, alig tudtuk megmenteni a csónakot. 17 Mikor végre sikerült azt felhúzni, védőintézkedéseket alkalmaztak: átkötötték a hajót, és mivel attól tartottak, hogy a Szirtiszhez csapódnak, lebocsátották a lassítót, és így haladtak tovább. 18 A hatalmas vihar úgy hányt-vetett bennünket, hogy másnap kidobálták a rakományt. 19 Harmadnap pedig a hajó felszereléseit dobálták ki saját kezükkel. 20 S mert több napon át sem a nap, sem a csillagok nem tűntek fel, és a rémséges vihar folyton dühöngött, odalett már minden reményünk, hogy megmenekülünk.

21 Mikor már sokat éheztek, Pál közéjük állt, és így szólt: »Férfiak, rám kellett volna hallgatnotok, nem kellett volna elindulni Kréta alól, s nem szenvednénk ezt a vesződéséget és kárt. 22 De most is arra biztatlak titeket, legyen a lelketek bizakodó, mert egy ember sem fog közületek elveszni, egyedül a hajó. 23 Ezen az éjszakán ugyanis megállt mellettem Isten angyala – én az övé vagyok és neki szolgállok –, 24 s azt mondta: `Ne félj, Pál! A császár elé kell állnod; íme, Isten neked ajándékozta mindazokat, akik veled hajóznak!' 25 Azért férfiak, legyetek bizakodó lelkűek, mert én elhiszem Istennek, hogy úgy lesz, amint nekem megmondta. 26 Ki kell vetődnünk valamelyik szigetre.«

Hajótörés egy szigetnél 27 Amikor már a tizennegyedik éjszaka is beállt, amióta az Adrián hajóztunk, éjfél tájban a hajósok azt gyanították, hogy valamiféle föld tűnik fel előttük. 28 Erre lebocsátották a mélységmérőt, és húsz ölet mértek. Majd kicsit továbbhaladva onnan már tizenöt ölet mértek. 29 Ezért attól tartva, hogy sziklás helyekbe ütközünk, leeresztettek négy vasmacsskát a hajó faráról, és aggódva várták, hogy kivilágosodjon. 30 Közben a hajósok meg akartak szökni a hajóról. Azzal az ürüggyel, hogy a hajó orráról horgonyokat vetnek ki, leeresztették a csónakot. 31 Ekkor Pál azt mondta a századosnak és a katonáknak: »Ha ezek nem maradnak a

hajón, ti nem menekülhettek meg.« 32 Erre a katonák elvágták a csónak köteleit és hagyták kiesni.

33 Amikor világosodni kezdett, Pál kérte mindnyájukat, hogy vegyenek magukhoz eledelt. Ezt mondta nekik: »Ma tizennegyedik napja, hogy vártok, étlen vagytok, és semmit sem vesztek magatokhoz. 34 Azért arra kérlek titeket, vegyetek táplálékot magatokhoz, ez a javatokra lesz. Egyikteknek sem vész el egy hajaszála sem a fejről.« 35 Miután ezt elmondta, fogta a kenyeret, s mindnyájuk szeme láttára hálát adott Istennek. Aztán megtörte azt, és elkezdett enni. 36 Erre mindnyájan megnyugodtak, és ők is vettek magukhoz eledelt. 37 Összesen kétszázhetvenhatan voltunk a hajón. 38 Amikor jóllaktak az étellel, úgy könnyítettek a hajón, hogy a gabonát a tengerbe dobták.

39 Bár ekkorra megvirradt már, a szárazföldet nem ismerték fel, de észrevettek egy öblöt, amelynek lejtős partja volt. Azt gondolták, hogy erre futtatják ki a hajót, ha tudják. 40 Miután a horgonyokat eloldották és a tengerbe dobták, meglazították a kormányrudak köteleit is, majd felvonták a vezérvitorlát a szél fújásának az irányában, így igyekeztek a part felé. 41 Amikor végül egy földnyelvhez jutottak, ráhajtották erre a hajót. A hajóorr megakadt ugyan, és mozdulatlan maradt, de a hátsó rész kezdett szétesni a hullámverés ereje miatt. 42 A katonáknak az volt a szándékuk, hogy megölik a foglyokat, nehogy valamelyik kiússzon és megszökjön. 43 A százados azonban meg akarta menteni Pált, ezért megtiltotta, hogy ezt megtegyék. Megparancsolta tehát, hogy azok bocsátkozzanak le elsőként, akik úszni tudnak. Jussanak ki és menjenek ki a szárazra. 44 A többieket pedig kivitték, kit deszkákon, kit a hajó roncsain. Így történt azután, hogy minden ember kimenekült a partra.

Az Apostolok cselekedetei – 28. fejezet

Áttelelés a szigeten ¹ Megmenekülésünk után tudtuk meg, hogy a szigetet Máltának hívják. ² A barbárok nem csekély emberséget tanúsítottak irántunk: tüzeket raktak, és gondoskodtak mindannyiunkról a ránk szakadt esőben és hidegben. ³ Amikor azonban Pál összeszedett egy csomó rőzsét és rárakta a tűzre, egy vipera mászott elő a melegtől, és rávetette magát a kezére. ⁴ A barbárok meglátták a kezén lógó állatot, és azt mondogatták egymásnak: »Ez az ember bizonyosan gyilkos, mert kimenekült ugyan a tengerből, de a bosszú nem hagyja életben.« ⁵ De ő lerázta a kígyót a tűzbe, és nem lett semmi baja. ⁶ Pedig azok azt hitték, hogy felpuffad, nyomban lerogy és meghal. Vártak is erre jó ideig, s amikor látták, hogy semmi baj sem érte, mást gondoltak: azt mondták, hogy isten.

⁷ Azon a vidéken a sziget Publiusz nevű főemberének voltak birtokai. Ez befogadott minket, és három napig jól tartott bennünket. ⁸ Publiusz apja éppen akkor lázban és vérhasban gyötrődve feküdt. Pál bement hozzá, imádkozott, aztán rátette a kezét, és meggyógyította. ⁹ Ez után az eset után a szigetről minden beteg eljött hozzá, és mind meggyógyult. ¹⁰ Ezek nagy tisztelettel vettek körül minket, s amikor hajóra szálltunk, elhalmoztak bennünket a szükséges dolgokkal.

Hajóút Rómába ¹¹ Három hónap múlva aztán elindultunk egy alexandriai hajón, amely a szigeten telelt, s a »Dioszkuroszok« jelvényét viselte. ¹² Eljutottunk Szirakúzába, és ott maradtunk három napig. ¹³ Onnan körbehajózva Régiumba értünk. Mivel másnap déli szél támadt, a rákövetkező napon Puteoliba érkeztünk. ¹⁴ Itt testvéreket találtunk, akik kértek minket, hogy maradjunk náluk hét napig, s csak aztán mentünk Rómába. ¹⁵ A testvérek meghallották ezt, és elének jöttek onnan a Fórum Appii-ig és Tresz Tabernéig. Mikor Pál meglátta őket, hálát adott Istennek, és bízni kezdett.

A népek apostola Rómába érkezik és tanít ¹⁶ Mikor aztán megérkeztünk Rómába, megengedték Pálnak, hogy magánházban lakjon katonai őrizet mellett. ¹⁷ Harmadnapra összehívta a zsidók főbereit. Amikor összegyűltek, így szólt hozzájuk: »Testvérek, férfiak, nem tettem ugyan semmit sem a nép vagy az ősi szokás ellen, mégis megkötözve adtak át Jeruzsálemben a rómaiak kezébe. ¹⁸ Miután vizsgálatot tartottak ügyemben, el akartak bocsátani, hisz nincs semmi főbenjáró vétkem. ¹⁹ Mivel azonban a zsidók tiltakoztak, kénytelen voltam a császárhoz fellebbezni. Nem azért, mintha vádolnám valamivel nemzetemet. ²⁰ Emiatt kértem, hogy lássalak titeket és beszéljek veletek. Ezek a kötelek ugyanis Izrael reménysége miatt vesznek körül engem.« ²¹ Azok azt válaszolták neki: »Semmilyen levelet nem kaptunk rólad Júdeából, és az idejövő testvérek egyike sem hozott hírt vagy mondott rólad valami rosszat. ²² Kérünk, hadd halljuk tőled, hogyan gondolkozol. Tudjuk ugyanis erről a felekezetről, hogy mindenütt ellenzésre talál.«

²³ Megállapodtak tehát vele egy napban, s akkor igen sokan eljöttek hozzá a szállásra. Ő pedig magyarázott nekik, és tanúságot tett Isten országáról. Reggeltől estig igyekezett őket Mózes törvényéből és a prófétákból meggyőzni Jézusról. ²⁴ Egyesek hittek szavainak, mások viszont nem hittek. ²⁵ Mivel nem értettek egyet egymás között, szétszéledtek, Pál pedig ezt a mondást idézte nekik: »Jól mondta a Szentlélek atyáinknak Izajás próféta által:

²⁶ *Menj el ehhez a néphez és mondd nekik:*

Hallván hallotok, de nem értetek,

nézőn néztek, de nem láttok.

²⁷ *Mert megkeményedett ennek a népnek a szíve,
és fülükkel nehezen hallanak, a szemüket eltakarják,
nehogy lássanak a szemükkel, s halljanak a fülükkel,
nehogy értsenek a szívükkel,*

s megtérjenek, és meggyógyítsam őket' {Iz 6,9-10}.

28 Vegyétek tehát tudomásul, hogy Istennek ez az üdvözítő szándéka a pogányoknak szól, azok majd meghallgatják!« (29)

30 Ő pedig két álló esztendeig ott maradt bérelt szállásán, és fogadta mindazokat, akik hozzá betértek. 31 Közben hirdette Isten országát, s bátran és akadálytalanul tanított Urunkról, Jézus Krisztusról.

---

* 16 A nem főbenjáró bűnösök kiváltsága volt az ún. szabad őrizet. Ez azt jelentette, hogy egyik karját őrének karjához kötötték egy kötéllel. Mivel őrei váltották egymást, Pálnak gyakran adódik lehetősége arra, hogy az evangéliumot számos római alkalmazottnak hirdesse (Filem 1,10-11). A szabad őrizet alatt lévő foglyok – az őrrel együtt – saját otthonukban vagy barátaiknál lakhattak. * 27 Pál itt az Iz 6,9-10-et idézi. Erre a helyre többször is hivatkozik az Újszövetség, hogy kiemelje a zsidók megrögzöttségét, és alátámassza Jézus Krisztus igazságát (vö. Mt 13,14p; Róm 11,8; stb.). * 28 A zsidókhöz intézett buzdítás befejezése, amely az izajási szövegre támaszkodik, igen találóan zárja Pál apostolnak az Apostolok cselekedeteiben olvasható beszédeinek sorát. Ezekben Pál úgy mutatja be önmagát, mint akinek legfőbb feladata, hogy a pogányoknak hirdesse az evangéliumot. Ebben a befejező beszédben Pál feltárja Isten üdvözítő tervét – ezt máshol Isten titkának nevezi –, azt ti., hogy Isten minden népet üdvözíteni akar, az üdvösség nem egyedül a zsidók kiváltsága. * 29 A vers a Vulgáta többlete volt: »Miután mindezt elmondta, a zsidók eltávoztak tőle, maguk között nagyban vitatkozva.« * 31 Pál minden alkalmat és lehetőséget felhasznál arra, hogy hirdesse Isten országát, amely elérkezett Jézus eljövételével, tanításával és tetteivel: a szenvedéssel és a feltámadással. Nincs tehát okunk arra, hogy más, újabb üdvözítő eseményekre várjunk a földön; feladatunk, hogy elfogadjuk a Jézus Krisztusban elérkezett megváltást. Pál kétévi fogság után feltehetően kiszabadult, és újabb missziós utakra indult. Valószínűleg járt Hispániában is; elment Krétára, bejárta az Égei-tenger környékét. Végül ismét fogságba került (második római fogság), és 67-ben lefejezték (római polgárt nem volt szabad keresztre feszíteni).

Szent Pál apostol levelei

A keresztény misszió kezdetei elválaszthatatlanul összekapcsolódnak Pál nevével és személyével. Ő az első keresztény évszázad ötvenes éveiben közösségeket alapít messze Palesztínán kívül, és igehirdetésével létrehozza azok önértelmezésének és hitének teológiai alapjait. Pál a Krisztus-eseményt átülteti az igehirdetésbe. Az elbeszélő teológiából levonja a megfelelő következtetéseket, és hittételekké alakítja át azokat. Ezeknek a hittételeknek érvényességéről vitát folytat a zsidó irányultságú őskeresztény közösséggel, és megalapít egy olyan keresztény teológiát, amely – a benne foglalt új ellenére – hű marad ószövetségi gyökereihez.

Pál apostol személyi körülményei, életének és működésének színhelyei tekintetében azokra az adatokra kell hagyatkoznunk, amelyek leveleiben és az Apostolok cselekedeteiben találhatóak. Ezeket az adatokat nem egyeztették egymással, és nem is egyeznek pontosan mindenben (vessük össze pl. a Csel 15. fejezetét a Gal 2,1-10-ben leírtakkal); mégis viszonylag hű képet nyújtanak: Pál Tarsusban született szórványban élő zsidó családban, s apjához hasonlóan a tarsusi polgárság mellett a római polgárok jogaival is rendelkezett. Családja Benjamin törzséből való volt, s így ő a Benjamin házából való Saul király nevét viselte; emellett volt latin neve is: Paulusz (»a kicsiny«). Megtanulta a sátorkészítés mesterségét, és felkészült arra, hogy farizeusi beállítottságú zsidó tanítómesterként (rabbiként) működjék. Mind felkészülése, mind saját, törvényhez hű vallásossága alapján csakis elutasíthatta a krisztusi közösségeket, amelyekkel a zsinagógákban találkozott.

Damaszkusz kapuja előtt (kb. Kr. u. 33-35 között) történt meg a fordulat Pál életében, amelyről az Apostolok cselekedetei és Pál levelei többszörösen is tanúskodnak: felismerte és elfogadta Jézus Krisztust, a Feltámadottat. Pál Damaszkusztól fogva tartotta magát meghívott apostolnak; ez a meghívás legitimálja, igazolja apostol voltát.

A megtérést követő első évekre vonatkozólag az Újszövetség csak utalásszerű támpontokat tartalmaz. Pál Damaszkuszban és környékén működik; értesülünk első jeruzsálemi útjáról, amikor kapcsolatot keres Péterrel; Antióchiában csatlakozik a liberálisabb hellenista közösséghez. Onnan indul (az Apostolok cselekedetei szerint) Barnabással együtt »első missziós útjára«. Később Antióchiában felmerül az az alapvető kérdés, hogy vajon – a törvény erkölcsi parancsain kívül, amelyeket természetesen átvesszük mind a zsidóságból, mind a pogányok közül származó keresztények – kötelező érvényűek-e a rituális parancsok is (többek között a körülmetélés). Ez a kérdés teszi szükségessé »az apostoli zsinatot« (Kr. u. 48-49-ben). Némi vita után a jeruzsálemi őskeresztény közösség elismeri az antióchiai gyakorlatot; ezzel szabaddá válik az út a pogányok körében folytatott misszió kibővítésére. Az apostoli zsinat határozatai ellentétet keltenek az antióchiai közösségen belül, amely zsidó-keresztényekből és pogány-keresztényekből áll (1. Gal 2,11-15).

Ezután Pál munkatársaival (elsősorban Szilással és Timóteussal) együtt »missziós utakat« tesz, hogy vándor-igehirdetőként közösségeket alapítson, amelyekkel – mint hitünk közvetítője – később is kapcsolatban marad. E nagy feladatra alig néhány év áll rendelkezésre a Kr. u. 58-59-ben történt fogságba vetéséig. Pál azonban fogolyként is síkraszáll Krisztus ügyéért mindig, amikor csak teheti. Kr. u. 64-ben vagy 67-ben végzik ki Rómában.

Pál működése nyomán már kezdettől fogva problémák merülnek fel az Egyházban, amely ekkor keresi végleges alakját, szervezetét. Milyen tekintély alapján prédikál és hirdeti az igét Pál? Milyen viszonyban vannak az általa alapított közösségek a jeruzsálemi irányzatú őskereszténységgel? És nem lehet hatalmi szóval egyszer s mindenkorra megoldani a rituális előírások kötelező voltának kérdését sem (hiszen ezek nem csak külsődleges alakítói a zsidók életének és önértelmezésének).

Pál misszionáriusként sajátos viszonyban van közösségeivel. Megalapítja őket, hosszabb vagy rövidebb ideig ott működik városukban vagy a környékén, majd tovább megy (az Apostolok cselekedetei szerint többnyire külső kényszer hatására). De nem Pál az egyetlen őskeresztény vándor-igehirdető. Közösségeibe más tanítók is érkeznek, és – amint azt a levelekből láthatjuk – Krisztust más felfogás szerint hirdetik (egy részük gnosztikus, egy részük pogány, legtöbbször azonban erősen zsidó beállítottsággal). Pál a leveleiben folytatja tovább a közösségeihez intézett tanító szavait; helyesbít, harcol e közösségek hitéért. Ezekből a levelekből ismerjük a Szent Pál által hirdetett evangéliumot, és belőlük ismerjük meg magát Pál apostolt is.

Az Újszövetség tizennégy levelet kapcsol az ő nevéhez (köztük a legelső újszövetségi írásokat). Nem egy olyan levéltárban maradtak ránk, amely összegyűjtötte Pál teljes levelezését, hanem mindegyiknek saját története van (lásd az egyes levelekhez írt magyarázatokat). Egy részük az apostol levele, eredeti formában. Egy másik részük úgy jöhetett létre, hogy az áthagyományozás során az egy-egy közösséghez írt levelek részleteit egyetlen irattá egyesítették (lásd pl. a Filippieknek írt levél előtt olvasható magyarázatot az 1313. oldalon). A levelek egy része Pál tanítványaitól származik, akik a pogányok apostola nevében és tekintélyével írnak, hogy tanítómesterüket és a kereszténységet az ő elgondolása szellemében megvédjék, és hogy tanítsanak. Némelyik irat csak formai szempontból »levél«, valójában inkább értekezés vagy prédikáció (lásd magyarázatunkat a Zsidóknak írt levélhez, 1336. o.).

Szent Pál levelei nemcsak a pogányok apostolának életét és munkásságát tárják fel előttünk; hiteles mintát mutatnak be a hitről és a Krisztus-esemény hirdetéséről.

A rómaiaknak írt levél

Bevezetés

A római keresztényeknek szóló levél (amelyet Pál talán a Kr. u. 57. év elején Korintusban írt) különleges helyet foglal el az apostol levelei között. Ezt a közösséget nem Pál alapította; nem ő hitüknek felelős kialakítója. Még soha nem járt náluk, és a közösség konkrét problémáival kapcsolatban csak általánosságban tud állást foglalni. A közösség néhány tagját ismeri, ezeket levele végén (a 16. fejezetben) név szerint említi. És Pál mégis éppen ehhez a közösséghez írja az ismert írásai közül legalapvetőbb teológiai összefoglaló művét.

Végső fokon nem világosak az okok, amelyek erre késztették. Lehetséges, hogy Pál önmaga számára akarja tisztázni saját álláspontját a zsidókkal folytatott vitájában, akik szakadárként elítélik, és a zsidóból lett keresztényekkel, akik az Evangéliummal kapcsolatos felfogását bírálják. A pogányságból csatlakozott keresztényeket be akarják olvasztani, annak minden gyakorlati következményével együtt, egy megújított Izraelbe. Az is lehet, hogy Pál – számítva arra, hogy a római közösség tudhat valamit erről a személye körül kialakult vitáról – le akarja szerelni az ily módon lehetséges előítéleteket és félreértéseket.

Egy főként pogánykeresztényekből álló közösségnek Pál elmagyarázza, hogy ő mint a pogányok apostola miként látja a Krisztus-eseményt a kiválasztottság történetének egészében. Levelének első részében (1-8. fejezet) felveti azt a nehéz kérdést, hogy a bűnbeesett ember miként nyerheti el az »igaz állapotot«, vagyis az Istenhez való helyes viszonyt. A zsidó népnek van erre felelete; azt védelmezi és aszerint él. Ezt a feleletet a »törvény« vezérszóval jelölhetjük, és ezen értjük a mózesi törvényeket (1-5 Móz) az írástudók kötelezővé tett magyarázataival együtt. Aki »a törvény tetteit« cselekszi, az helyes viszonyban van Istennel. Pál az alapoktól elindulva érvel; Jézus Krisztusból indul ki, és az egész emberiséget tartja szem előtt. A zsidók és pogányok egyaránt, mint emberek lényegüknél fogva a bűn rabságában élnek. Saját erejükből nem képesek igazzá tenni magukat Isten előtt. Most azonban, amikor Isten Jézus Krisztusban ismét kinyilatkoztatta magát, megváltozott a helyzet. Isten – a törvénytől függetlenül – mindenkinek, aki hisz, felajánlja az igaz állapotot, a hozzá való helyes viszonyt. A megkereszteltek részesednek az új emberségben: megszabadulva a törvénytől, a bűntől és a haláltól, Krisztus közösségében élhetnek.

Ezután a zsidó Pál számára még fennmarad a saját népének sorsára vonatkozó kérdés (9-11. fejezet). Isten kiválasztotta Izraelt, és nem vonja vissza ezt a kiválasztást, bár Izrael nem ismeri fel és nem is ismeri el Jézus Krisztust. Sőt, ez az elutasítás is mély értelmet kap: megnyitja az Istenhez vezető utat a pogányok számára. S a végén – ez az Isten tervének titka – Izrael is a megmentettek Istennel való közösségéhez fog tartozni.

A harmadik, befejező részben (12-15. fejezet) Pál állást foglal a keresztényként való élet kérdéseiben.

A római keresztényekhez írt levél inkább érvelő fejtegetés. Pál összefoglalást nyújt; olyan témákat és kérdéseket vesz elő újra, amelyeket már a korábbi leveleiben (különösen a Galatáknak írt levélben) megtárgyalt. A szabadságért síkraszállva igyekszik megfogalmazni Jézus Krisztus evangéliumának központi tanítását és következményeit.

A rómaiaknak írt levél – 1. fejezet

CÍMZÉS ÉS KÖSZÖNTÉS: 1,1-7

¹ Pál, Jézus Krisztus szolgája, meghívott apostol, akit Isten kiválasztott evangéliuma számára – ² amelyet Isten előre megígért a szent iratokban prófétái által ³ Fiáról, Jézus Krisztusról, a mi Urunkról, aki testileg Dávid nemzetségéből született, ⁴ de akit a szentség Lelke szerint, a halálból való föltámadás által Isten hatalmas Fiául rendelt; ⁵ s aki által kegyelmet és apostoli megbízást kaptunk minden néphez, hogy engedelmeskedjenek a hit által az ő nevének dicsőségére ⁶ – ezek közé tartoztok ti is, Jézus Krisztus meghívottjai –, ⁷ Isten összes szereteteinek, akik Rómában vannak, a meghívott szenteknek. Kegyelem és békesség nektek Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól!

Hálaadás; a levél témája: 1,8-17

⁸ Először is hálát adok Istenemnek Jézus Krisztus által mindnyájatokért, mert az egész világon magasztalják a ti hiteteket. ⁹ Tanúm az Isten, akinek szolgálók lelkeimmel Fiának evangéliumában, hogy hogyan emlékezem meg rólatok szüntelenül, ¹⁰ s mindenkor könyörgök imádságaimban azért, hogy Isten akaratából végre-valahára sikerüljön valahogyan eljutnom hozzátok. ¹¹ Hiszen vágyódom az után, hogy lássalak titeket, és juttassak nektek némi lelki kegyelmet, hogy megerősítsek benneteket, ¹² és hogy közöttetek tartózkodva közösen megvigasztalódjunk egymás hite, a tiétek és az enyém által. ¹³ Nem akarom, testvérek, hogy ne tudjátok, milyen sokszor feltettem magamban, hogy elmegyek hozzátok, és hogy elérjek valami eredményt köztetek is, mint ahogy a többi népnél, de mindeztideig gátolva voltam. ¹⁴ Adósa vagyok görögnek és barbárnak, bölcsnek és tudatlannak; ¹⁵ ezért, ami engem illet, megvan bennem a készség, hogy hirdessem az evangéliumot nektek is, rómaiaknak.

¹⁶ Nem szégyellem ugyanis az evangéliumot, mert Isten ereje az mindenkinek az üdvösségére, aki hisz, elsősorban a zsidónak, aztán a görögnek. ¹⁷ Mert Isten igazsága nyilvánul meg benne, amely a hitből hitre vezet, amint írva van: »Az igaz a hitből él« {Hab 2,4}.

AZ EMBEREK MEGMENTÉSE: 1,18-8,39

A bűnök és azok büntetése: 1,18-3,20

Isten haragja az emberi gonoszságok miatt ¹⁸ Isten haragja megnyilvánul az égből azoknak az embereknek minden gonoszsága és igazágtalansága fölött, akik igazágtalansággal elfojtják az isteni igazságot. ¹⁹ Amit ugyanis tudni lehet Istenről, azt világosan ismerik, mert Isten kinyilvánította nekik. ²⁰ Hiszen azt, ami láthatatlan benne: örök erejét, valamint istenségét tapasztalni lehet a világ teremtése óta, mert az értelem a teremtmények révén felismeri. Éppen ezért nincs mentség számukra, ²¹ mivel ők, bár megismerték Istent, nem dicsőítették őt mint Istent, és nem adtak hálát neki, hanem üressé váltak gondolataikban, és sötétség borult oktalan szívükre. ²² Bölcseneknek mondogatták magukat, és esztelenek lettek, ²³ fölcserélték a halhatatlan Isten dicsőségét halandó embereknek, sőt madaraknak, négylábúaknak és csúszómászóknak a képmásával.

²⁴ Ezért Isten átadta őket szívük vágya szerint a tisztátalanságnak, hogy maguk becstelenítsék meg testüket, ²⁵ mint olyanok, akik felcserélték Isten igazságát a hazugsággal, és inkább tisztelték és szolgálták a teremtményt, mint a Teremtőt, aki áldott mindörökké. Ámen.

²⁶ Ezért Isten átadta őket gyalázatos szenvedélyeiknek. Asszonyaik ugyanis elcserélték a természet szerint való szokást azzal, amely a természet ellen van. ²⁷ Hasonlóképpen a férfiak is,

elhagyva a természet szerint való együttélést az asszonnyal, egymás iránt gerjedtek vágyra, férfiak férfiakkal ocsmányságot műveltek; el is vették eltévelyedésük megfelelő bérét. ²⁸ Ahogy ők nem törekedtek arra, hogy ragaszkodjanak Isten ismeretéhez, úgy Isten is ráhagyta őket romlott értelmükre, hadd tegyék azt, ami nem való; ²⁹ hiszen telve vannak mindenféle igazságtalansággal, rosszasággal, paráznasággal, kapzsisággal, romlottsággal, telve irigységgel, gyilkossággal, viszálykodással, csalással, gonoszlelkűséggel; árulkodók ők, ³⁰ és rágalmazók, Isten előtt gyűlöletesek, gyalázkodók, kevélyek, kérkedők, fortélyos gazok, a szülőkkel szemben engedetlenek, ³¹ ostobák, megbízhatatlanok, szívtelenek, szószegők, könyörtelenek. ³² Jóllehet megismerték Isten törvényét, hogy akik ilyeneket tesznek, méltók a halálra, mégis, nemcsak megteszik, hanem az így cselekvőkkel egyet is értenek.

---

* 1 Jézus Krisztus szolgája: szó szerint »rabszolgája«, mert teljesen neki szenteli az életét, minden energiáját. – Meghívott: itt – és több más helyen is (6-7. v.; 8,28; 1 Kor 1,24) – a hitre kapott meghívást jelenti. * 4 Isten Fiául rendelt: a feltámadásban. Jézus, mint ember, ekkor kapta meg a megszentelő hatalmat, ami Isten Fiának legfőbb sajátja. * 14 Barbár: a korabeli felfogásnak megfelelően Pál két csoportra osztja az emberiséget: kultúrnépekre (görögök, rómaiak) és barbárokra (az összes többi nép). * 17 Hitből hitre: a kifejezés értelme talán ez: »A megigazulás egész folyamata a hitbe van ágyazva, kizárólag a hit keretei között valósulhat meg« (U. Vanni S.J.).

A rómaiaknak írt levél – 2. fejezet

Az ember Isten ítélőszéke előtt ¹ Nincs tehát mentség számodra, bárki légy, te ember, aki ítélkezel; mert azzal, hogy mást elítélsz, önmagadat ítéled el, hiszen te, aki ítélkezel, hasonlókat teszel. ² Márpedig tudjuk, hogy Isten ítélete igazságosan éri azokat, akik ilyeneket tesznek. ³ Vagy azt gondolod, te ember, hogy megmenekülsz Isten ítélete elől, amikor azt teszed, amiért elítélsz másokat, akik ilyeneket tesznek? ⁴ Vagy megveted jóságának, türelmének és hosszantűrésének gazdagságát, s nem fogod fel, hogy Isten jósága bűnbánatra vezet? ⁵ Pedig konokságod és megátalkodott szíved által haragot halmozol magadra, a harag napjára, amikor Isten igazságos ítélete megnyilvánul, ⁶ s ő majd megfizet mindenkinek tettei szerint {Zsolt 62,13}: ⁷ Örök élettal azoknak, akik a jócselekedetben való kitartásukkal dicsőséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek, ⁸ haraggal és bosszúval a viszálykodóknak és azoknak, akik nem engedelmeskednek az igazságnak, hanem a gonoszságnak hisznek. ⁹ Gyötrelem és kín lesz az minden embernek, aki gonoszat tesz, elsősorban a zsidónak, aztán a görögnek; ¹⁰ viszont dicsőség, tisztesség és béke mindenkinek, aki jót cselekszik, elsősorban a zsidónak, aztán a görögnek. ¹¹ Mert Istennél nincs személyválogatás.

A pogányok és a törvény ¹² Mindazok ugyanis, akik törvény nélkül vannak és vétkeztek, elvesznek a törvény nélkül is; mindazokat pedig, akik a törvény alatt vétkeztek, a törvény alapján ítélik el, ¹³ mert nem a törvény hallgatói igazak Isten előtt, hanem a törvény megtartói nyernek megigazolást. ¹⁴ Ugyanis a pogányok, holott törvényük nincsen, a természettől vezérelve megteszik mindazt, ami a törvényben van, s noha törvényük nincsen, ők maguk a törvény maguknak, ¹⁵ és így megmutatják, hogy a törvény követése a szívükbe van írva. Lelkiismeretük tesz nekik erről tanúságot, és a gondolataik, amelyek hol vádolják őket, hol pedig felmentik ¹⁶ azon a napon, amikor Isten ítélkezni fog Jézus Krisztus által az emberek rejtett dolgairól az én evangéliumom szerint.

A zsidók és a törvény ¹⁷ Ha tehát zsidó a neved, s megnyugvást találsz a törvényben, és dicsekvédsz az Isten, ¹⁸ ismered az akaratát, felismered a hasznosabbat, mert a törvény által oktatást nyertél, ¹⁹ és azt hiszed, hogy a vakoknak vezetője, a sötétségben levők világossága, ²⁰ az oktalanok oktatója, a kisdedek nevelője vagy, aki megkaptad a törvényben a tudás és az igazság formáját; ²¹ nos tehát te, aki mást tanítasz, önmagadat nem tanítod? Aki másnak hirdeted, hogy nem szabad lopni, te lopsz? ²² Aki azt mondod, hogy nem szabad paráználkodni, paráználkodsz? Aki utáld a bálványokat, templomrablást követsz el? ²³ Aki kérkedsz a törvénnyel, a törvény megszegésével gyalázod az Istent? ²⁴ »*Miattatok káromolják Isten nevét a pogányok között*«, amint írva van {1z 52,5}.

²⁵ A körülméltetés használ ugyan, ha a törvényt megtartod, de ha a törvényt áthágod, körülméltetésed körülméltetlenségévé válik. ²⁶ Ha viszont a körülméltetlen megtartja a törvény igazságait, nem számít körülméltetésnek a körülméltetlensége? ²⁷ S az, aki a természet szerint körülméltetlen, ha teljesíti a törvényt, megítél majd téged, aki az Írás és a körülméltetés mellett törvényszegő vagy. ²⁸ Mert nem az a zsidó, aki külsőleg az, és nem az a körülméltetés, ami kívül, a testen látható, ²⁹ hanem az a zsidó, aki bensejében az. Ez a szív körülméltetése a lélek szerint és nem a betű szerint; az, aki nem az emberektől nyer dicséretet, hanem Istentől.

---

* 1 Te ember: zsidó embert tart szem előtt. Pál kidomborítja a kortárs-zsidók felelősségét, hiszen ők a természeti törvényen kívül az Isten által adott mózesi törvényt is ismerik.

* 12 Mózesi törvény nélkül: a pogányok. A törvény alatt: a zsidók. Isten nem a gondolat, hanem a cselekedet alapján ítél, amely a lelkiismeretből fakad; a lelkiismeretet és a cselekedeteket a

törvénynek kell alakítania: a pogányok esetében a természeti törvénynek, a zsidók esetében a mózesi törvénynek. * 26-29 A körülmetélést Ábrahám és leszármazottai azért kapták, hogy jele legyen a választott néphez való tartozásuknak. Ez a külső jel azonban nem elegendő ahhoz, hogy valaki Isten népének tagja legyen; ehhez Isten akaratának megvalósítása szükséges.

A rómaiaknak írt levél – 3. fejezet

Isten hűséges az emberi bűnök ellenére ¹ Mi előnye van tehát a zsidónak? Vagy mi haszna a körülmetélkedésnek?

² Sok, minden tekintetben. Éspedig először az, hogy Isten rájuk bízta igéit.

³ De ha közülük egyesek hitetlenek voltak? Vajon azoknak a hitetlensége nem szünteti-e meg Isten hűségét? Bizony nem!

⁴ Ellenkezőleg, Isten igaz, legyen bár minden ember hazug {Zsolt 116,11}, amint meg van írva: »Hogy elismerjenek igaznak beszédeidben, és győztes légy, mikor perbe szállnak veled« {Zsolt 51,6}.

⁵ De mit mondjunk arra, ha a mi igaztalanságunk teszi nyilvánvalóvá Isten igazságát? Nem igazságtalan-e Isten, amikor haragjával sújt? – Emberi módon szólok.

⁶ Semmiképpen sem. Különben hogyan ítélné meg Isten ezt a világot?

⁷ De ha Isten igazsága az én hazugságom révén bővelkedik az ő dicsőségére, akkor miért sújt engem az ítélet, mint bűnöst? ⁸ És miért ne tennénk rosszat, hogy jó származzék belőle, amivel rágalmaznak is minket egyesek, s ránk fogják, hogy mi így beszélünk? Ezek kárhoztatása igazságos.

⁹ Hogyan áll tehát a dolog? Különbek vagyunk-e náluk? Semmiképpen sem. Az imént bizonyítottuk be, hogy a zsidók és a görögök mind a bűn alatt vannak, ¹⁰ amint írva van:

»Nincs egy igaz ember sem;

¹¹ nincs, aki megértse, nincs, aki keresse Istent;

¹² mindnyájan eltévedtek,

s egyaránt haszontalanok lettek,

nincs, aki jót tenne,

nincs egyetlen egy sem {Préd 7,20; Zsolt 14,1-3}.

¹³ A torkuk tátongó sír,

nyelvüket álnokul forgatják {Zsolt 5,10},

kígyók mérge van az ajkuk alatt {Zsolt 140,4}.

¹⁴ Átkozódással és keserűséggel van tele a szájuk {Zsolt 10,7}.

¹⁵ Lábuk gyors a vérontásra.

¹⁶ Csapás és szerencsétlenség van útjaikon,

¹⁷ s a békesség útját nem ismerik {1z 59,7-8},

¹⁸ Isten félelme nincs a szemük előtt« {Zsolt 36,2}.

¹⁹ Mi pedig tudjuk, hogy mindazt, amit a törvény mond, azoknak mondja, akik a törvény alatt vannak, s így minden száj némuljon el, és az egész világ kerüljön Isten ítélete alá! ²⁰ Mert nincs az az ember, aki megigazul előtte a törvény tettei által {Zsolt 143,2}. A bűn megismerése is a törvény által van.

Igazság és új élet: 3,21-8,39

Krisztus keresztje: az új igazságosság alapja ²¹ Most azonban Isten igazsága nyilvánvaló lett, függetlenül a törvénytől. A törvény és a próféták tanúságot tesznek róla. ²² Isten igazságát ugyanis a Jézus Krisztusban való hit által nyerik el mindazok, és száll mindazokra, akik hisznek benne; különbségtétel ugyanis nincsen. ²³ Mert mindnyájan vétkeztek, és nélkülözik Isten dicsőségét, ²⁴ s így megigazulnak ingyen az ő kegyelméből a megváltás által, amely Jézus Krisztusban van, ²⁵ akit Isten rendelt hit által való engesztelésül az ő vére által, hogy így kimutassa a maga igazságát, miután eltúrta az előző idő bűneit ²⁶ Isten béketűréseivel, hogy kimutassa – mondom – a maga igazságát a mostani időben, s hogy ő maga igaz legyen, s igazzá tegye azt, aki Jézus Krisztus hitéből való.

27 Hol van tehát a dicsekvésed? Semmivé lett. Melyik törvény által? A cselekedetek törvénye által? Nem, hanem a hit törvénye által. 28 Mi ugyanis azt tartjuk, hogy az ember a hit által igazul meg a törvény cselekedetei nélkül. 29 Vagy Isten csak a zsidóké volna, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is! 30 Mert ugyanaz az egy Isten az, aki megigazulttá teszi a körülmetéltet a hitből, és a körülmetéletlent a hit által. 31 Lerontjuk tehát a törvényt a hit által? Dehogyan! Ellenkezőleg: megerősítjük a törvényt.

---

* 2 Isten ígérei: a Szentírás egésze, amely bemutatja az üdvtörténetet a Teremtés könyvének ígéreteitől a próféták által adott ígérekig. * 31 Megerősítjük a törvényt: a törvényből még akkor sem származhatott megigazulás, ha betartották, mert a megigazulás Isten ajándéka. Mindenesetre, ha a törvényt betartották, ahogyan kellett, vagyis az ígéreteket adó Isten iránti engedelmségből, akkor mégis értékes volt. Isten ugyanis, bár a megigazulást nem a törvények betartásáért adja meg, megadja a hit miatt, amellyel a törvényt fogadják és teljesítik.

A rómaiaknak írt levél – 4. fejezet

A hit értéke: Ábrahám példája 1 Mit mondjunk tehát Ábrahámról, test szerint való atyánkról? Mit nyert el ő? 2 Ha ugyanis Ábrahám a tettei által igazult meg, van mivel dicsekedjék, de nem az Istennél. 3 Mert mit mond az Írás? »*Ábrahám hitt Istennek, s ez megigazulásul tudatott be neki*« {Ter 15,6}. 4 Márpedig aki tetteket visz végbe, annak a bért nem kegyelemből számítják be, hanem a tartozás kiegyenlítéseként. 5 Annak ellenben, aki nem visz végbe tetteket, hanem hisz abban, aki megigazulttá teszi a bűnöst, annak a hitét számítják be megigazulásul Isten kegyelmének végzése szerint. 6 Mint ahogy Dávid is hirdeti annak az embernek a boldogságát, akinek Isten beszámítja a megigazulást tettek nélkül:

7 »*Boldogok, akiknek megbocsátották gonoszságait és elfedték bűneit.*

8 *Boldog az a férfi, akinek az Úr nem számítja be bűneit*« {Zsolt 32,1-2}.

9 De vajon ez a boldogság csak a körülmélteteket illeti meg, vagy a körülméletleneket is? Hiszen azt mondjuk, hogy »*a hitet számították be Ábrahámnak megigazulásul*« {Ter 15,6}. 10 Nos hát, hogyan számították be? Körülmélt, vagy körülméletlen állapotában? Bizony, nem mint körülméltnek, hanem mint körülméletlennek. 11 A körülméltetés jelét úgy kapta, mint a hitből való, a körülméletlenségben elnyert megigazulás pecsétjét {Ter 17,10-11}, hogy atyja legyen mindenkinek, aki hisz, bár körülméletlen, s a megigazulást nekik is beszámítsák, 12 és hogy atyjuk legyen a körülmélteteknek is; nemcsak azoknak, akik a körülméltetésből valók, hanem azoknak is, akik követik Ábrahám atyánknak a körülméletlenség állapotában tanúsított hitének nyomdokait.

13 Azt az ígéretet ugyanis, hogy a világ örököse lesz, Ábrahámnak és utódainak nem a törvény közvetítésével adták, hanem a hitből való megigazulás alapján. 14 Ha az örökösök azok, akik a törvényből valók, akkor a hit hiábavaló, és az ígéret semmis. 15 Hisz a törvény haragot szül. Ahol ugyanis nincs törvény, ott törvényszegés sincs. 16 Azért hitből, hogy minden kegyelemből legyen, és az ígéret biztos legyen minden utód számára, nemcsak azoknak, akik a törvényből vannak, hanem azoknak is, akik Ábrahám hitéből vannak, aki mindnyájunknak atyja 17 Isten előtt, amint meg van írva: »*sok nemzet atyjává rendellek*« {Ter 17,5}. Ő hitt annak, aki életre kelti a holtakat, és aki nevet ad a nemlétezőknek, hogy létezzenek. 18 Ő reménységgel hitt a remény ellenére, így *sok nemzet atyja lett*, amint megmondattott neki: »*Annyi lesz a te utódod*« {Ter 15,5}. 19 És nem gyengült meg a hitben, holott már majdnem százesztendő volt, nem gondolt sem életerejét vesztett testére, sem Sára elapadt méhére, 20 és Isten ígéretével szemben sem kételkedett hitetlenkedéssel, hanem megerősödött hitében, s megadta a tiszteletet Istennek 21 abban a teljes meggyőződésben, hogy van hatalma megtenni, amit ígért. 22 És ezt *számították be neki megigazulásul* {Ter 15,6}.

23 De nemcsak róla írták meg azt, hogy beszámították neki, 24 hanem rólunk is, akiknek beszámítják, ha hiszünk abban, aki feltámasztotta a halálból Jézust, a mi Urunkat, 25 aki bűneinkért átadatott, és megigazulásunkért feltámadt.

---

* 1-5 Ábrahám: Ábrahám nem a mózesi törvény betartása által vált igazzá, hanem azért, mert hitt Isten ígéretének. A bizonyítás meglehetősen komplikált, hasonlít a korabeli rabbinista érveléshez.

A rómaiaknak írt levél – 5. fejezet

A hívők reménye ¹ Mivel tehát elnyertük a megigazolást a hitből, békességünk van Istennel a mi Urunk, Jézus Krisztus által. ² Ő általa megnyílt számunkra az út a hit által a kegyelemhez, amelyben kitartunk, és dicsekszünk Isten dicsőségének reménysége alapján. ³ Sőt dicsekszünk még a szorongatásokban is, tudva, hogy a szorongatás türelmet eredményez, ⁴ a türelem kipróbáltságot, a kipróbáltság reményt, ⁵ a remény pedig nem engedi, hogy megszegyenüljünk, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által.

⁶ Krisztus ugyanis akkor, amikor még erőtleneke voltunk, a meghatározott időben, meghalt a gonoszokért. ⁷ Pedig az igaz emberért is aligha hal meg valaki; esetleg a jóért képes valaki meghalni. ⁸ Isten azonban azzal bizonyítja irántunk való szeretetét, hogy abban az időben, amikor még bűnösök voltunk, ⁹ Krisztus meghalt értünk. Azért most, miután az ő vére által megigazultunk, még sokkal inkább megment minket a haragtól. ¹⁰ Ha mi, amikor még ellenségek voltunk, kiengesztelődhattünk Istennel Fiának halála által, most, mint kiengesztelődöttük, sokkal inkább üdvösséget nyerünk az ő élete által. ¹¹ Sőt még dicsekszünk is Istenben a mi Urunk, Jézus Krisztus által, aki most megszerezte nekünk a kiengesztelődést.

A régi és az új ember ¹² Egy ember által jött a bűn ebbe a világba, a bűn által pedig a halál, s így a halál átment minden emberre, mert mindenki vétkezett. ¹³ Bűn ugyanis volt a világon a törvény előtt is, de a bűnt nem számítják be, ha nincs törvény. ¹⁴ A halál mégis uralkodott Ádámtól Mózesig azokon is, akik nem vétkeztek hasonló törvényszegéssel, mint Ádám, aki előképe az Eljövendőnek.

¹⁵ De nem úgy áll a dolog a kegyelem ajándékával, mint a bűnbeeséssel. Ha ugyanis sok ember meghalt egynek bűnbeesése következtében, Isten kegyelme, és az egy embernek, Jézus Krisztusnak a kegyelmében nyert ajándék még sokkal bőségebben kiáradt sokakra. ¹⁶ Az ajándékkal pedig nem úgy van, mint annak az egy bűnösnek a tétével; mert az egy miatt való ítélet a kárhozatra visz, a kegyelem azonban sok vétekből a megigazulásra vezet. ¹⁷ Mert ha a halál uralomra jutott egy által, egynek a bűnbeesése miatt, akkor sokkal inkább uralkodnak majd az életben az egy Jézus Krisztus által mindazok, akik megkapják a kegyelem és a megigazulás ajándékának a bőségét.

¹⁸ Amint tehát kárhozat szállt minden emberre egynek a bűnbeesése miatt, úgy az életet adó megigazulásban is minden ember részesül egynek az igaz volta miatt. ¹⁹ Ahogyan ugyanis a sok ember bűnössé vált egy ember engedetlensége által, éppúgy a sok ember megigazulttá is válik egynek az engedelmissége által.

²⁰ A törvény azért jött közbe, hogy a bűnözés fokozódjék; amikor azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem, ²¹ hogy amint a bűn halált hozva uralkodott, úgy uralkodjék a kegyelem is a megigazulás által az örök életre a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

---

* ¹ Pál itt az ember jelenlegi állapotát tartja szem előtt, mint aki Jézus megváltó műve által elnyerte a megigazolást. A megigazulás első gyümölcse a béke Istennel. * ¹² Mindenki vétkezett: az eredeti bűnre vonatkozó hittétel világos megfogalmazása. Pál azonban nem csak az eredeti bűnre gondol itt, hanem a személyes bűnökre is, amelyet minden ember elkövet. A bűnről úgy beszél, mint megszemélyesített gonosz erőről, amely Ádám bűnével megjelent a világban, és ami által az ember elszakad Istentől, szembefordul vele, és amelynek következménye a halál: nem csak a testi halál, hanem a lelki, örök halál is.

A rómaiaknak írt levél – 6. fejezet

A megkereszteltek közössége Krisztussal ¹ Mit mondjunk tehát? Megmaradjunk-e a bűnben, hogy a kegyelem annál bőségebb legyen?

² Semmi esetre sem. Mert mi, akik meghaltunk a bűnnek, hogyan éljünk továbbra is benne?

³ Vagy nem tudjátok, hogy mindnyájan, akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusra, az ő halálára keresztelkedtünk meg? ⁴ Eltemettek tehát vele együtt a halálba a keresztség által, hogy amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust a halálból, éppúgy mi is új életet éljünk. ⁵ Ha ugyanis hasonlókká lettünk hozzá halálának hasonlóságában, úgy majd a feltámasztásban is egy leszünk vele. ⁶ Hisz tudjuk: a régi embert bennünk azért feszítették meg vele együtt, hogy a bűn teste elpusztuljon, s ne szolgáljunk többé a bűnnek. ⁷ Mert aki meghalt, az felszabadult a bűn alól.

⁸ Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy Krisztussal együtt élni is fogunk, ⁹ mert tudjuk, hogy Krisztus, miután feltámadt a halálból, már nem hal meg, s a halál többé nem uralkodik rajta. ¹⁰ Mert halála egyszer s mindenkorra való halál volt a bűnnek; az élete azonban élet az Istennek. ¹¹ Ti is úgy tekintétek tehát magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

¹² Ne uralkodjék tehát a bűn halandó testetekben, ne engedelmességetek kívánságainak, ¹³ de ne is adjátok oda tagjaitokat a bűnnek a gonoszság fegyvereiként, hanem mint akik a halálból életre keltetek, adjátok magatokat Istennek, s tagjaitokat is, mint az igazság fegyvereit, adjátok Istennek! ¹⁴ Mert a bűn nem fog uralkodni rajtatok, hisz nem vagytok már a törvény alatt, hanem a kegyelem alatt.

A keresztények büntől való szabadsága ¹⁵ Mi következik tehát ebből? Vétkezzünk, mert nem a törvény, hanem a kegyelem alatt vagyunk? Isten ments! ¹⁶ Nem tudjátok, hogy ha odaadjátok magatokat szolgálak gyanánt engedelmességre annak, akinek engedelmeskedtek, a szolgálói vagytok: vagy a bűné a halálra, vagy az engedelmisségé a megigazulásra? ¹⁷ Hála legyen azonban Istennek, hogy bár szolgálói voltatok a bűnnek, szívből engedelmesek lettetek annak a tanításnak, amelynek Isten átadott titeket, ¹⁸ s így megszabadultatok a büntől, és az igazság szolgálói lettetek.

¹⁹ Emberi módon fejezem ki magam testetek gyarlósága miatt. Ahogyan ugyanis egykor átadtátok tagjaitokat a tisztátalanság és a gonoszság szolgálatában a gonoszságra, úgy adjátok most az igazság szolgálatára a megszentelődés végett! ²⁰ Mert amíg a bűn szolgálói voltatok, szabadok voltatok ugyan az igazsággal szemben, ²¹ de milyen gyümölcsét kaptátok akkor ennek? Most szégyenkeztek miattuk, mert halál a végük. ²² Most azonban, miután felszabadultatok a bűn alól, s Isten szolgálói lettetek, megvan a gyümölcsötök a megszentelődésre, aminek a vége az örök élet. ²³ Mert a bűn zsoldja a halál, Isten kegyelme azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

A rómaiaknak írt levél – 7. fejezet

A keresztények törvénytől való szabadsága ¹ Vagy talán nem tudjátok, testvérek – hiszen olyanokhoz szólok, akik ismerik a törvényt –, hogy a törvény addig uralkodik az emberen, amíg él? ² A férjes asszonyt törvény köti életben levő férjéhez, de ha a férj meghal, felszabadul a férfi törvénye alól. ³ Házasságtörőnek mondják, ha más férfié lesz, amíg a férj él; ha azonban a férj meghalt, szabad lesz férje törvényétől, és már nem válik házasságtörővé, ha más férfié lesz. ⁴ Éppígy ti is, testvérek, meghaltatok a törvénynek Krisztus teste által, hogy másé legyetek, azé, aki a halálból feltámadt, s így gyümölcsöt teremjünk Istennek. ⁵ Amíg ugyanis a test szerint éltünk, a törvény folytán a bűnök szenvedélyei működtek tagjainkban, s azok a halálnak hoztak gyümölcsöt. ⁶ Most azonban, miután meghaltunk annak, ami minket fogva tartott, felszabadultunk a törvény alól, hogy új lélekben szolgáljunk, és nem az elavult betű szerint.

A gonoszság ereje: a törvény, a bűnök és a halál ⁷ Mit mondjunk tehát? Azt, hogy a törvény bűn? Isten ments! De a bűnt nem ismertem, csak a törvény által, s a kívánságot sem ismertem volna, ha a törvény nem mondaná: »*Ne kívánd!*« {Kiv 20,17}. ⁸ De a bűn, mivel a parancs által alkalmat kapott, felkeltett bennem minden kívánságot; törvény nélkül ugyanis halott a bűn. ⁹ Valamikor én is törvény nélkül éltem, de amikor a parancs megérkezett, a bűn életre kelt, ¹⁰ én pedig meghaltam, és a parancs, amelynek életet kellett volna adnia nekem, számomra halálhozónak bizonyult. ¹¹ Mert a bűn, amely a parancs által alkalmat nyert, megcsalt engem, és megölt általa. ¹² Így tehát a törvény szent, a parancs is szent, igaz és jó. ¹³ Az lett hát a halálom, ami jó? Egyáltalán nem. Hanem a bűn, hogy bűnnek mutatkozzék, halálomat okozta olyasmivel, ami jó, és a bűn így még bűnösebb lett a parancs által.

¹⁴ Tudjuk ugyanis, hogy a törvény lelki, én azonban testi vagyok, rabszolgája a bűnnek. ¹⁵ Magam sem értem, hogy mit teszek. Mert nem azt teszem, amit akarok, hanem azt teszem, amit gyűlölök. ¹⁶ De ha azt teszem, amit nem akarok, helyeslem a törvényt, hogy jó. ¹⁷ Így már nem is én cselekszem azt, hanem a bennem lakó bűn. ¹⁸ Tudom ugyanis, hogy a jó nem lakik bennem, azaz a testemben; mert megvan bennem az akarat a jóra, de a jót megtenni nem tudom. ¹⁹ Hisz nem teszem a jót, amelyet akarok, hanem azt teszem, amit nem akarok, a rosszat. ²⁰ Ha pedig azt cselekszem, amit nem akarok, már nem én teszem azt, hanem a bűn, amely bennem lakik. ²¹ Így tehát én, aki a jót akarom tenni, azt a törvényt találom, hogy a rossz áll hozzám közel; ²² mert belső emberi voltom szerint gyönyörűségemet találom Isten törvényében, ²³ de más törvényt érzek tagjaimban, s ez küzd értelmem törvénye ellen, és a bűn törvényének foglyává tesz, amely tagjaimban van.

²⁴ Ó, én szerencsétlen ember! Ki szabadít meg e halálnak testétől? ²⁵ Isten kegyelme, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Így tehát én magam az értelmem által Isten törvényének szolgáló, a test által azonban a bűn törvényének.

---

* 1 Mindenki, aki él, ki van szolgáltatva a halálnak; a megtért zsidók meghaltak a mózesi törvénynek, annak többé nincsenek alávetve. * 5-6 »A keresztény ember, akit a Lélek éltet, Krisztusban szabaddá lett nem csak a mózesi törvénytől, hanem a törvénytől általában, vagyis minden olyan törvénytől, amely külsőleg kötelezi az embert, és mégsem válik erkölcs nélküli emberré« (J. Vicentin). * 7 Ne kívánd: a zsidók szerint ez volt minden bűn forrása; a pogányokat így hívták: »azok, akik kívánnak«. * 9 Én...: Ez az »én« vonatkozhat Ádámra is, mielőtt az Éden-kertben megkapta volna Isten parancsát. Ekkor még boldog volt Ádám, de amikor a parancs elhangzott, a sátán kihasználta ezt, felkeltette benne a kívánságot, és rávette a törvényszegésre.

A rómaiaknak írt levél – 8. fejezet

A keresztények élete a Lélekben 1 Nincs tehát már semmi kárhozható ítélet azok ellen, akik Krisztus Jézusban vannak. 2 Mert a Krisztus Jézusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől. 3 Ami ugyanis lehetetlen volt a törvénynek, mert a test erőtlenné tette, azt Isten – aki elküldte a bűn miatt saját Fiát a bűn testéhez hasonló testben –, elkárhoztatta a bűnt a testben, 4 hogy a törvény rendelkezése beteljesedjék mibennünk, akik nem élünk test szerint, hanem lélek szerint.

5 A testi ember ugyanis a testi dolgokra törekszik, a lélek embere pedig a lelkiekre törekszik. 6 Mert a test törekvése a halál, a lélek törekvése pedig élet és béke, 7 mivel a test törekvése ellenszegülés az Istennek, mert nem veti alá magát Isten törvényének, hiszen nem is képes rá. 8 Márpedig a testi ember nem lehet kedves Isten előtt.

9 Ti azonban nem testi, hanem lelki emberek vagytok, ha valóban Isten Lelke lakik bennetek. Akiben viszont nincs meg Krisztus Lelke, az nem az övé. 10 Ha azonban Krisztus bennetek van, a test halott ugyan a bűn miatt, de a lélek él a megigazulás által. 11 S ha annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halálból, akkor Ő, aki feltámasztotta Jézus Krisztust a halálból, életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lelke által.

12 Ennélfogva, testvérek, nem vagyunk a test lekötelezettjei, hogy a test szerint éljünk. 13 Ha ugyanis a test szerint éltek, meghaltok, de ha a lélekkel megöliték a test cselekedeteit, élni fogtok. 14 Mert akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. 15 Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét csak féljete, hanem a gyermekké fogadás lelkét, amelyben azt kiáltjuk: »Abba, Atyánk!« 16 Maga a Lélek tesz lelkünkkel együtt tanúságot, hogy Isten fiai vagyunk. 17 Ha pedig fiai, akkor örökösök is: Isten örökösei, Krisztusnak pedig társörökösei, mert vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.

A világ megváltásának reménye 18 Azt tartom ugyanis, hogy mindaz, amit most szenvedünk, nem mérhető össze a jövő dicsőséggel, amely meg fog nyilvánulni rajtunk.

19 Mert a teremtett világ sóvárogva várja, hogy Isten fiai megnyilvánuljanak. 20 Hiszen a teremtett világ hiábavalóságnak van alávetve, nem önként, hanem az által, aki alávetette a reménység ajándékozásával. 21 Mert a teremtett világ is felszabadul majd a romlottság szolgaságából Isten fiai dicsőségének szabadságára. 22 Tudjuk ugyanis, hogy minden teremtmény együtt sóhajt az égig és vajódik mindaddig. 23 De nemcsak azok, hanem mi is, akik magunkban hordjuk a Lélek zsengeit: mi magunk is sóhajtunk bensőnkben, s várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását. 24 üdvözülésünk ugyanis reménybeli. Ha látjuk azt, amit remélünk, az nem reménység; hisz ki remélné azt, amit lát? 25 Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor várjuk is türelemmel.

26 Hasonlóképpen a Lélek is segítségünkre van erőtlenségünkben, mert nem tudjuk, miképpen kell kérnünk, amit kérünk; de maga a Lélek jár közben értünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal. 27 Aki azonban vizsgálja a szíveket, tudja, hogy melyek a Lélek kívánságai, tudja, hogy közbenjár a szentekért Isten akarata szerint.

28 Tudjuk, hogy az Istent szeretőknek minden javukra válik, azoknak, akik az ő végzése értelmében arra hivatottak, hogy szentek legyenek. 29 Mert akiket eleve ismert, azokat eleve arra is rendelte, hogy hasonló legyenek Fia képmásához, s így ő elsőszülött legyen a sok testvér között. 30 Akiket pedig eleve elrendelt, azokat meg is hívta; és akiket meghívott, azokat megigazultakká is tette; akiket pedig megigazultakká tett, azokat meg is dicsőítette.

A hívők bizonyossága 31 Mit mondjunk tehát mindezek után? Ha Isten velünk, ki ellenünk? 32 Ő, aki tulajdon Fiát sem kímélte, hanem odaadta értünk, mindnyájunkért, ne ajándékozna vele együtt mindent nekünk? 33 Ki lenne vádlója Isten választottjainak? Isten az, aki a megigazulást

adja; 34 ki lenne hát az, aki kárhozzát? Talán Krisztus Jézus, aki meghalt, mi több, fel is támadt, Isten jobbán van, és közbenjár értünk?

35 Ki szakíthat el minket Krisztus szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás? Éhség, mezítelenség, veszedelem, üldözés vagy kard? 36 Amint írva van:

»Miattad gyilkolnak minket naphosszat,

olybá vesznek, mint a leölésre szánt juhokat« {Zsolt 44,23}.

37 De mindezekben győzedelmeskedünk azáltal, aki szeret minket. 38 Abban ugyanis biztos vagyok, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, 39 sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van.

---

* 2 Az élet lelkének törvénye: zsidó felfogás szerint a törvény, mint Isten akaratának kifejezése, a megigazulás eszköze. A bűntől való szabadulást tehát nem tudták elképzelni törvény nélkül, amelyet be kell tartani. Az élet lelkének törvénye viszont a szeretet törvénye, melyet Jézus adott. * 3 Isten Fia eljött és magára vette testünket. A bűntől azonban mentes volt; a bűn tehát, amelyet magára vett, nem a test bűne (nem az ő személyes bűne). Mivel a testet magára vette, azzal olyan szoros kapcsolatban áll, hogy amikor áldozatként meghal bűneink miatt, meg tud bennünket szabadítani bűneinktől. Isten elkárhozza (megsemmisíti) erkölcsi halálunkat Krisztus testében. * 19-20 A teremtett világ, amelynek ura az ember, megalázott helyzetbe került Ádám elmarasztalásával; Isten ítélete az egész világot sújtja. A világ alá van vetve a hiábavalóságnak: a pusztító erőknek, a halál törvényének, az állandó átalakulásnak. Ezért várja Isten fiainak megnyilvánulását, amely a világ végén következik be. * 22-24 A testnek és léleknek ez a megváltása és megdicsőülése, amelyet az egész világ vár, most még csak a reményben létezik, s türelmesen várunk rá.

A rómaiaknak írt levél – 9. fejezet

IZRAEL VÉGSŐ MEGSZABADÍTÁSA: 9,1-11,36

Pál és Izrael ¹ Igazat mondok Krisztusban, nem hazudom, a lelkiismeretem mellettem tesz tanúságot a Szentlélekben, ² hogy nagy a szomorúságom és szívemnek fájdalma szüntelen. ³ Hiszen azt kívánám, hogy magam legyek átkozottként távol Krisztustól testvéreimért, test szerint való rokonaimért, ⁴ az izraelitákért, akiké a gyermekké fogadás, a dicsőség, a szövetségek, a törvényadás, az istentisztelet és az ígéretek. ⁵ Ővék az atyák, és test szerint Krisztus is közülük való, aki mindenek fölött álló, örökké áldott Isten. Ámen.

Isten biztos ígérete ⁶ Az nem lehet azonban, hogy Isten ígéje meghiúsult. Hiszen nem mind izraelita, aki Izraeltől származik; ⁷ és nem is mindnyájan Ábrahám gyermekei azért, mert az ő leszármazottjai; hanem: *»Izsák utódait hívják majd a te utódodnak«* {Ter 21,12}. ⁸ Más szóval: nem azok gyermekei Istennek, akik a test gyermekei, hanem az ígélet gyermekei, azok számítanak utódnak. ⁹ Az ígélet ugyanis így hangzik: *»Ez idő tájban eljövök, és Sárának fia lesz«* {Ter 18,10}. ¹⁰ Ezt nemcsak az ő esete mutatja, hanem Rebekáé is, aki egytől, Izsák atyántól foganta fiait, ¹¹ mert mielőtt még megszülettek volna, s akár jót, akár rosszat tettek volna – azért, hogy az Isten szabad választása megmaradjon –, ¹² nem a tettekért, hanem a meghívó akaratából ezt a kijelentést kapták: *»a nagyobb lesz a kisebbnek a szolgálója«* {Ter 25,23}, ¹³ amint írva van: *»Jákobot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem«* {Mal 1,2-3}.

Isten szabadsága és irgalma ¹⁴ Mit szólunk ehhez? Nem igazságtalanság ez Isten részéről? Egyáltalán nem. ¹⁵ Hiszen megmondta Mózesnek: *»Könyörülök azon, akin könyörülök, és irgalmazok annak, akinek irgalmazok«* {Kiv 33,19}.

¹⁶ Tehát nem azon múlik, aki akar, vagy aki törekszik, hanem a könyörülő Istenen. ¹⁷ Az Írás ugyanis azt mondja a fáraónak: *»Azért támasztottalak téged, hogy megmutassam rajtad hatalmamot, s nevedet világszerte hirdessék«* {Kiv 9,16}. ¹⁸ Azon könyörül tehát, akin akar, s azt teszi megátalkodottá, akit akar.

¹⁹ Azt mondod majd nekem erre: *»Akkor miért büntet mégis? Hiszen ki állhat ellen az ő akaratának?«* ²⁰ Ember! Ki vagy te, hogy perbe szállj Istennel? *Vajon kérde-e az edény a formálójától* {Iz 29,16}: *»Miért alkottál engem ilyennek?«* ²¹ Nincs-e a fazekasnak hatalma az agyag fölött, hogy ugyanazon anyagból az egyik edényt tisztos célra készítse, a másikat dicstelenre? ²² Isten pedig nem a haragját akarta-e megmutatni és a hatalmát megláttatni, és nem azért hordozta-e türelemmel a harag eszközeit, amelyek pusztulásra készültek? ²³ És nem azért, hogy megismertesse dicsőségének gazdagságát az irgalmasság eszközein, amelyeket dicsőségre készített, ²⁴ amilyenek mi vagyunk, akiket meghívott nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is?

²⁵ Ahogy Ózeásnál mondja:

»Aki nem népem, azt népemnek fogom hívni, és a nem kedveltet kedveltnek« {Óz 2,25k}.

²⁶ És akkor ez lesz:

»Azon a helyen, ahol azt mondták nekik:

'Ti nem vagytok népem',

ott az élő Isten fiainak hívják majd őket« {Óz 2,1}.

²⁷ Izajás pedig fennen hirdeti Izraelről: *»Ha Izrael fiainak száma annyi lesz is, mint a tenger fővénye, csak a maradék üdvözüül. 28 Szavát ugyanis beteljesíti és sietve végrehajtja az Úr a földön«* {Iz 10,22-23}. ²⁹ Amint előre megmondta Izajás:

»Ha a seregek Ura nem hagyott volna nekünk utódot,

*úgy jártunk volna, mint Szodoma,
és olyanok lettünk volna, mint Gomorra» {1z 1,9}.*

Izrael buzgalma tévútra vezet 30 Mit mondjunk tehát? Azt, hogy a pogányok, akik nem jártak a megigazulás útján, elnyerték a megigazulást, mégpedig a hitből való megigazulást. 31 Izrael ellenben törekedett a megigazulás törvényére, mégsem jutott el a megigazulás törvényére. 32 Miért? Mert nem a hit, hanem a tettek által akarta azt elérni. Megbotlottak a botlás kövében, 33 amint írva van:

*»Íme, Sionban leteszem a botlás követ
és a botrány szikláját,
és senki sem szégyenül meg,
aki hisz benne« {1z 28,16}.*

---

* 3 Távolság Krisztustól: Pál tudja, hogy ez elképzelhetetlen, hiszen Isten nem fogadhatja el a személyes üdvösségről való lemondást. Az apostol erősen túloz, hogy érzékeltesse zsidó testvérei iránti mélységes szeretetét. * 13 Pál megmagyarázza az izraelitáknak, hogy a nekik szóló ígéretek átszálltak a pogányokra, mint egykor az Ézsauinak adott ígélet Jákobra. Gyűlölttem: héber kifejezés. Jelentése: kevésbé szerettem. * 19 Az ellenvetés helyénvalónak tűnik, mégis inkább akadékoskodást fejez ki, mint őszinte aggodalmat. Pál érzi, hogy nem könnyű egyértelmű választ adni erre az ellenvetésre. Miközben érzékelteti, hogy az ember szabad és tetteiért felelős Isten előtt, megadja az egyetlen lehetséges egyenes választ: hivatkozik a legfőbb rendre, az Isten transzcendenciájára, amelyet mi soha át nem láthatunk.

A rómaiaknak írt levél – 10. fejezet

1 Testvérek! Szívemből kívánom és könyörgök Istenhez az ő üdvösségükért. 2 Mert tanúságot teszek mellettük, hogy megvan bennük a buzgóság Istenért, de ez a nem ismerők buzgósága. 3 Nem ismerték el ugyanis az Istentől való megigazulást, s a magukét igyekeztek helyébe állítani; nem vetették alá magukat az Istentől való megigazulásnak. 4 Pedig Krisztus a törvény vége, mindenkinek a megigazulására, aki hisz.

Megváltó örömhír mindenki számára 5 Mózes ugyanis azt írja a törvényből eredő megigazulásról: *»Az ember, aki teljesíti azt, élni fog általa«* {Lev 18,5}. 6 A hitből eredő megigazulásról pedig így szól: *»Ne mondd szívedben: Ki megy föl az égbe?«* {MTörv 30,12} – tudniillik, hogy Krisztust lehozza. 7 Vagy: *»Ki száll le az alvilágba?«* {Zsolt 107,26} – tudniillik, hogy Krisztust a halálból visszahívja. 8 Az Írás viszont mit mond? *»Közel van hozzád az ige, a szádban és a szívedben«* {MTörv 30,14}, tudniillik a hit ígéje, amelyet hirdetünk. 9 Ha tehát a száddal vallod, hogy *»Jézus az Úr!«*, és a szívedben hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, üdvözülsz. 10 A szív hite megigazulásra, a szájjal való megvallás pedig üdvösségre szolgál. 11 Az Írás ugyanis azt mondja:

*»Mindaz, aki hisz benne,
meg nem szégyenül«* {1z 28,16}.

12 Nincsen ugyanis különbség zsidó és görög között, mert mindnyájuknak ugyanaz az egy Ura van, aki bőkezű mindazokhoz, akik segítségül hívják őt. 13 Mert *mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözül* {Jo 3,5}.

14 De hogyan hívják segítségül azt, akiben nem hisznek? S hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak, ha nincsen, aki hirdesse? 15 S hogyan hirdessék, ha nem küldték őket? Amint meg van írva:

*»Milyen gyönyörűségesek azok lábai,
akik a jó hírt hirdetik!«* {1z 52,7}

Izrael engedetlensége 16 De nem mindnyájan fogadták engedelmességgel az evangéliumot. Azért mondja Izajás:

»Uram, ki hitt annak, amit hallott tőlünk?« {1z 53,1}

17 Eszerint a hit hallásból van, a hallás pedig Krisztus szava által. 18 De kérdem én: Talán nem hallották? Sőt, ellenkezőleg:

*»Hangjuk elhatott az egész földre,
s beszédük a földkerekség határaitra«* {Zsolt 19,5}.

19 Vagy kérdem én: Talán Izrael nem értette meg? Mózes mondja először:

*»Versengésre indítalak benneteket
azok ellen, akik 'nem népem',
és haragra ingereltek titeket
az okatlan nép ellen«* {MTörv 32,21 G}.

20 Izajás bátran kimondja: *»Megtaláltak engem, akik nem kerestek, és kinyilvánítottam magam azoknak, akik nem kutattak utánam«* {1z 65,1}.

21 Izraelhez azonban így szól: *»Kitártam kezemet egész nap a hitetlen és ellenszegülő nép felé«* {1z 65,2}.

---

* 4-13 Az egész Ószövetség Krisztusra irányul. Ő üdvözíti mindazokat, akik hisznek. Ezért annak, aki üdvözülni akar, öhozzá kell csatlakoznia, az ő tanítása szerint kell élnie.

A rómaiaknak írt levél – 11. fejezet

Isten népe és a kiválasztott »maradék« 1 Azt kérdem tehát: Vajon elvetette Isten az ő népét? Szó sincs róla! Hiszen én is izraelita vagyok, Ábrahám utóda Benjamin törzséből. 2 *Isten nem taszította el népét* {Zsolt 94,14}, amelyet eleve magáénak ismert. Vagy nem tudjátok, mit mond az Írás Illésről, hogyan tesz panaszt Istennél Izrael ellen? 3 »Uram, *prófétáidat megölték, oltáraidat felforgatták, egyedül én maradtam meg, s nekem is az életemre törnek*« {1 Kir 19,10}.

4 És mit mond neki az isteni válasz?

»*Meghagytam magamnak hétezer férfit, akik nem hajtottak térdet Baál előtt*« {1 Kir 19,18}.

5 Éppígy a jelenben is van maradék a kegyelemből való kiválasztás alapján. 6 De ha kegyelemből, akkor már nem tettek fejében; különben a kegyelem már nem volna kegyelem.

7 Hogyan is van tehát? Amit Izrael keres, azt nem érte el. A választottak elérték ugyan, a többiek azonban megvakultak, 8 amint meg van írva:

»*Isten a kábulat lelkét adta nekik; szemeket, hogy ne lássanak, füleket, hogy ne halljanak, mind a mai napig*« {Iz 6,9-10; MTörv 29,3}.

9 Dávid is azt mondja:

»*Asztaluk váljék számukra törre és csapdává, botránkozásá és megtorlássá!*

10 *Szemük homályosodjék el, hogy ne lássanak, és hátukat görnyeszd meg egészen!*« {Zsolt 69,23}

11 Azt kérdem mármost: Vajon úgy botlottak-e meg, hogy végleg elessenek? Semmiképpen sem. Ellenkezőleg, az ő vétkükből üdvösség támadt a pogányoknak azért, hogy őket versengésre serkentse. 12 Ha pedig már a vétküik is nyereség a világnak, és mulasztásuk gazdagodás a pogányoknak, mennyivel inkább az lesz a beteljesedésük!

Hasonlat az olajfáról 13 Nektek, pogányoknak azonban azt mondom: Amennyiben én a pogányok apostola vagyok, a szolgálatomat megbecsülöm, 14 hátha versengésre serkenthetem véreimet, és üdvözíték közülük egyeseket. 15 Mert ha elvettetésük a világ megengesztelése, mi más lesz a befogadásuk, ha nem élet a halálból? 16 Ha a termés zsengeje szent, a belőle készült tészta is az, és ha a gyökér szent, az ágak is azok. 17 Ha egyik-másik ág le is törött, téged pedig vadolajfa létedre beoltottak közéjük, s így részese lettél az olajfa gyökerének és dús nedvének, 18 ne kérkedj az ágak ellenében. Ha kérkedsz, tudd meg, hogy nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.

19 Mondhatnád ugyan: »Letörték az ágakat, hogy engem beoltsanak.« 20 Igen, ők a hitelenség következtében törtek le, te azonban a hit által állsz; ne légy tehát fennhézó, hanem félj. 21 Mert ha Isten nem kegyelmezett meg a természetes ágaknak, neked sem fog megkegyelmezni!

22 Lásd meg tehát Isten jó voltát és szigorúságát! Azok iránt, akik elestek, a szigorúságát, irántad pedig Isten jóvoltát, ha megmaradsz a jóságban – máskülönben téged is le fognak metszeni. 23 De ha felhagynak hitelenségükkel, őket is beoltják, mert Istennek van hatalma, hogy újra beoltsa őket. 24 Ha ugyanis téged kivágtak a természetes vadolajfából, és beoltottak a természet rendjén kívül a nemes olajfába, mennyivel inkább be fogják oltani saját olajfájukba azokat, akik a természet szerint oda tartoznak?

Izrael végső megmentése 25 Nem akarom, testvérek, hogy saját bölcsességekre hagyatkozzatok, és meg ne ismerjétek azt a titkot, hogy a vakság Izraelnek csak egy részében

következett be, addig, amíg a pogányok összessége be nem lép, 26 s így majd egész Izrael üdvözülni, amint meg van írva:

*»Eljön a Szabadító Sionból,
és elfordítja Jákobtól a gonoszságot {Iz 59,20-21 G},
27 S ez lesz velük a szövetségem,
amikor elveszem a bűneiket« {Jer 31,33-34}.*

28 Ők az evangéliumot tekintve ellenségek ugyan a ti javatokra; a kiválasztottságot tekintve azonban igen kedvesek az ősök kedvéért. 29 Isten ugyanis nem bánja meg adományait és hívását. 30 Hiszen ahogyan egykor ti nem hallgattatok Isten szavára, most azonban irgalmasságot nyertetek az ő engedetlenségük miatt: 31 ugyanúgy ők most engedetlenek az irántatok megnyilvánult irgalmasság miatt, hogy azután ők is irgalmasságot nyerjenek. 32 Isten ugyanis mindenkit engedetlenségbe zárt, hogy mindenkin könyörüljön.

33 Milyen nagy Isten gazdagságának, bölcsességének és tudásának mélysége! Mennyire megfoghatatlanok az ő ítéletei, és kifürkészhetetlenek az ő útjai!

*34 Mert ki ismerte az Úr gondolatát?
Vagy ki volt az ő tanácsadója?
35 Vagy ki adott előbb neki,
hogy vissza kellene fizetnie? {Iz 40,13-14}*

36 Mert minden belőle, általa és érte van. Dicsőség neki mindörökké! Ámen.

---

* 3 Isten megtartja ígéreteit: ha a választott nép visszautasítja magatartásával az üdvösséget, Isten kiválasztja tervei megvalósításához a »maradék«-ot, amelyről az egykori próféták ismételt említést tesznek. * 25 Izraelnek a másik, választott része már most részesül a megváltásban; miután a pogányok megtérnek, Izrael egésze is hinni fog. Pál Istentől kapta ezt a kinyilatkoztatást, s ezt itt nyilvánosságra hozza. * 32 Meglehetősen erős megfogalmazás (vö. Gal 3,22). Isten azt akarja, hogy mindenki megtapasztalja: saját erejéből képtelen a bűnöktől és azok következményeitől megszabadulni. Ezután siet az ember segítségére a maga irgalmával. Így az ember megértheti, hogy kitől származik az üdvösség, és áldani fogja Istent. Bezárt: hagyta, hogy megtapasztalja a bűnnek való kiszolgáltatottságot.

A rómaiaknak írt levél – 12. fejezet

A HÍVEK ÉLETE: 12,1-15,13

A közösség és az adományok ¹ Kérlek tehát benneteket, testvérek, Isten irgalmasságára, hogy adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen a ti ésszerű istentiszteletetek. ² Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át értelmetek megújításával, hogy felismerjétek, mi az Isten akarata, mi a jó, neki kedves és tökéletes.

³ Azt mondom ugyanis mindegyikteknek a nekem adott kegyelemnél fogva, hogy senki se gondoljon magáról a kelletténél többet; hanem józanul gondolkodjék, mindenki a hit mértéke szerint, amelyet Isten juttatott neki. ⁴ Amint ugyanis egy testben sok testrésznk van, s nem ugyanaz a rendeltetése minden testrésznek, ⁵ ugyanúgy vagyunk sokan egy test Krisztusban; egyenként pedig egymásnak tagjai. ⁶ Különböző adományaink vannak a nekünk adott kegyelemnek megfelelően: ha prófétaság, akkor gyakoroljuk a hit mértéke szerint; ⁷ ha szolgálat, akkor fáradozzunk a szolgálatban; ha valaki tanít, tanítson; ⁸ aki buzdít, buzdítson; aki adakozik, tegye egyszerűségben; aki elöljáró, buzgóságban, aki irgalmasságot gyakorol, vidámságban.

Felhívás a Lélekben való életre ⁹ A szeretet legyen tettetés nélkül! Utáljátok a rosszat, s ragaszkodjatok a jóhoz! ¹⁰ Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek egymás iránt gyengédek, a tisztelet dolgában egymással versengők, ¹¹ az igyekezetben nem lusták, lélekben buzgók: az Úrnak szolgáltok! ¹² Legyetek örvendezők a reménységben, béketűrők a nyomorúságban, állhatatosak az imádságban, ¹³ résztvevők a szentek bajaiban; gyakoroljátok a vendégszeretetet! ¹⁴ Áldjátok azokat, akik üldöznek titeket; áldjátok, és ne átkozzátok! ¹⁵ Örüljétek az örvendezőkkel, és sírjátok a sírókkal! ¹⁶ Ugyanazzal az érzéssel legyetek egymás iránt: nem nagyravágyók, hanem együttérzők az alacsonyrendűekkel. Ne legyetek bölcsek a magatok szemében {Péld 3,7}!

¹⁷ Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért! *A jóra törekedjétek minden ember előtt!* {Péld 3,4 G}. ¹⁸ Amennyiben rajtatok áll, lehetőség szerint éljétek békében minden emberrel! ¹⁹ Ne tegyetek a magatok ügyében igazságot, kedveseim, hanem adjatok helyet az isteni haragnak, mert meg van írva: »*Enyém a bosszúállás, én majd megfizetek*« {MTörv 32,35} – mondja az Úr. ²⁰ Hanem, *ha ellenséged éhezik, adj neki enni, ha szomjazik, adj neki inni! Mert ha ezt teszed, eleven parazsat gyűjtesz a fejére* {Péld 25,21-22}. ²¹ Ne hagyd, hogy a rossz legyőzzön téged; te győzd le a rosszat jóval!

---

* ¹ Ésszerű: Istennek olyan tisztelete, amely értelmes voltunknak megfelel. Értelmünket a Teremtőtől kaptuk, istentiszteletünket ezért egész értelmes valónkkal ki kell fejeznünk: értelmünkkel, akaratunkkal, külső cselekedeteinkkel, egész életünkkel. * ²⁰ A szemita megfogalmazás értelme: hadd legyen ellenséged feje vörös, mint az izzó parázs, a szégyentől: szégyenítse meg a szereteted, s bánja meg a gonoszságot, amit veled tett.

A rómaiaknak írt levél – 13. fejezet

A keresztény ember és a politikai hatalom ¹ Mindenki vesse alá magát a felettes hatóságoknak! Nincs ugyanis hatalom, csak Istentől; amelyek pedig vannak, azokat Isten rendelte. ² Aki tehát ellene szegül a felsőbbségnek, szembeszáll Isten rendelésével. Az ellenszegülők pedig önmagukat vetik ítélet alá. ³ Mert a fejedelmek a jótettet nem büntetik, csak a rosszat. Azt akarod, hogy ne kelljen félned a felsőbbstől? Tedd a jót, és dicséretet nyersz tőle, ⁴ mert ő Isten szolgálja a javadra. De ha rosszat tettél, félj, mert nem ok nélkül hordozza a kardot; szolgálja ugyanis Istennek, hogy bosszút álljon büntetéssel azon, aki rosszat cselekszik. ⁵ Eszerint tehát szükséges, hogy alávéssétek magatokat, nemcsak a büntető harag, hanem a lelkiismeret miatt is. ⁶ És az adókat is fizessétek, mert Istenért végzik a szolgálatot, amikor ezért szolgálnak. ⁷ Adjátok meg tehát mindenkinek, amivel tartoztok; akinek adóval, annak az adót, akinek illetékkel, annak az illetéket, akinek félelemmel, annak a félelmet, akinek tisztelettel, annak a tiszteletet!

A legfontosabb parancs ⁸ Ne tartozzatok senkinek semmivel, csak azzal, hogy egymást szeretitek, mert aki embertársát szereti, teljesítette a törvényt. ⁹ Azt ugyanis, hogy *ne paráználkodjál, ne ölj, ne lopj, hamis tanúságot ne szólj, ne kívánd meg a másét* {Kiv 20,13-17; MTörv 5,17-21}, és ami egyéb parancs még van, újra egybefoglalja ez az egy ige: *Szeresd felebarátodat, mint önmagadat* {Lev 19,18}. ¹⁰ A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A törvény teljesítése tehát a szeretet.

¹¹ Annál is inkább, mivel ismeritek az időt, hogy itt az óra, amikor fel kell keljünk az álomból. Most ugyanis az üdvösség közelebb van már hozzánk, mint amikor hívők lettünk. ¹² Az éjszaka előrehaladt, a nappal pedig elközelgett. Vessük el tehát a sötétség cselekedeteit, és öltünk magunkra a világosság fegyvereit. ¹³ Mint nappal, járjunk tisztességesen; nem tobzódásban és részegeskedésben, nem bujálkodásban és kicsapongásban, nem civódásban és versengésben, ¹⁴ hanem öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust, és ne dédelgessétek testeteket az érzéki vágyakban!

---

* 1 Az 1-7. versekben Pál arról beszél, hogy a tekintélynek alá kell vetnünk magunkat. Pál ezt a kötelezettséget visszavezeti az Isten iránti engedelmességre, anélkül azonban, hogy felvetné és megoldaná a tekintélyekkel kapcsolatban fölmerülő problémákat. Tulajdonképpen visszás dolog az, ha ember embernek engedelmeskedik, hisz mindketten egyformán emberek; Istennek engedelmeskedni azonban nemes és szent dolog, még közvetve is, amikor az ő tekintélyét legitim közvetítők hordozzák.

A rómaiaknak írt levél – 14. fejezet

»Erősek« és »gyengék« a közösségben ¹ Karoljátok fel szeretettel azt, aki gyöngé a hitben, de anélkül, hogy vitatkoznátok az eltérő felfogásokról. ² Van, aki hiszi, hogy mindent szabad ennie; aki pedig gyöngé, az növényekkel táplálkozik. ³ Aki eszik, ne vesse meg azt, aki nem eszik; és aki nem eszik, ne kárhoztassa azt, aki eszik. Hiszen Isten magáévá fogadta őt. ⁴ Ki vagy te, hogy kárhoztasd más szolgáját? Urának áll vagy bukik; bizonyára állni fog, mert Istennek van hatalma, hogy fenntartsa.

⁵ Van, aki különbséget tesz nap és nap között, más meg egyformán ítél meg minden napot: legyen mindegyik határozott a maga meggyőződésében. ⁶ Aki megtartja a napot, az Úrért tartja meg; s aki eszik, az Úrra való tekintettel eszik, mert hálát ad Istennek; és aki nem eszik, az Úrra való tekintetből nem eszik – s ő is hálát ad Istennek. ⁷ Hiszen egyikünk sem él önmagának, és egyikünk sem hal meg önmagának; ⁸ amíg élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Akár élünk tehát, akár halunk, az Úré vagyunk. ⁹ Krisztus ugyanis azért halt meg és támadt fel, hogy a holtaknak is, az élőknek is Ura legyen.

¹⁰ Miért ítéled meg hát testvéredet? És te miért veded meg testvéredet? Hiszen mindnyájan odaállunk majd Krisztus ítélőszéke elé. ¹¹ Mert írva van:

*»Életemre mondom – mondja az Úr –,
minden térd meghajlik előttem,
és minden nyelv magasztalja Istent«* (1z 49,18; 45,23).

¹² Így tehát mindegyikünk magáról ad majd számot Istennek. ¹³ Ezért ne ítéljük el többé egymást, hanem inkább arra határozzátok el magatokat, hogy ne okozzatok a testvérek megütközést vagy megbotránkozást!

¹⁴ Tudom, és meggyőződésesem az Úr Jézusban, hogy semmi sem tisztátalan önmagában; csak annak tisztátalan, aki tisztátalannak tartja. ¹⁵ De ha a testvéred elszomorodik az ételed miatt, akkor már nem a szeretetnek megfelelően jársz el. Ne veszítsd el ételeddel azt, akiért Krisztus meghalt! ¹⁶ Ne káromolják azt a jót, amelyben részesültetek! ¹⁷ Isten országa ugyanis nem étel és nem ital, hanem igazság, béke és öröm a Szentlélekben. ¹⁸ Aki ebben szolgál Krisztusnak, kedves az Isten előtt, és dicséretes az emberek előtt. ¹⁹ Azért tehát arra törekedjünk, ami békességre és egymás épülésére szolgál. ²⁰ Ne rontsd le az étel miatt Isten művét! Minden tiszta ugyan, de ártalmára lesz annak az embernek, aki botránkozással eszi. ²¹ Jobb, ha nem eszel húst és nem iszol bort, sem egyebet nem teszel, ami miatt testvéred megütközik.

²² A meggyőződésed maradjon a tied Isten előtt! Boldog, aki nem ítéli el magát azzal, amire elhatározza magát. ²³ Akinek azonban kétségei vannak, és mégis eszik, ítéletet von magára, mert cselekvése nem származik meggyőződésből. Bűn tehát mindaz, ami nem történik hitből eredő meggyőződésből.

---

* 1-12 A hitben erősek a pogányok, mert hittek, gyöngék a zsidók, mert hittek ugyan, de nehezen szakadnak el a mózesi törvény előírásaitól, és mások magatartását bírálják; egyedül Krisztusra tartozik az ítélkezés (6-8.v.). * 14 Cselekedeteink döntő, gyakorlati szabálya a lelkiismeret. Ha tilt vagy parancsol, követni kell, mert különben vétkezünk. Ha megenged vagy javasol, követhetjük, de nem vagyunk erre kötelezve.

A rómaiaknak írt levél – 15. fejezet

Felhívás az egyetértésre a közösségben ¹ Nekünk azonban, akik erősek vagyunk, kötelességünk, hogy elviseljük az erőtlenekek gyengeségeit, és ne a magunk kedvét keressük. ² Mindegyiketek igyekezzen keresni felebarátjának kedvét, javát és épülését! ³ Hiszen Krisztus sem kereste a maga kedvét, hanem amint meg van írva: *»Szidalmazóid szidalmi rám hullottak«* {Zsolt 69,10}. ⁴ Márpedig mindazt, amit előre megírtak, okulásunkra írták meg, hogy reménységünk legyen az Írásokból származó béketűrés és vigasztalás által. ⁵ A béketűrés és a vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy Jézus akarata szerint egyetértés legyen köztetek, ⁶ hogy egy lélekkel és egy szájjal dicsőítsétek Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak Istenét és Atyját!

⁷ Fogadjátok el tehát egymást, ahogyan Krisztus is elfogadott titeket Isten dicsőségére! ⁸ Azt mondom ugyanis, hogy Krisztus Jézus a zsidók szolgája lett, hogy bebizonyítsa Isten igazmondását, megvalósítva az atyáknak tett ígéreteket; ⁹ a pogányok azonban irgalmasságáért dicsőítik Istent, amint meg van írva:

»Ezért magasztallak, Uram, a pogányok között, és zengek dalt nevednek« {Zsolt 18,50}.

¹⁰ Azt mondja továbbá:

»Pogányok, örvendeztetek az ő népével együtt« {MTörv 32,43 G}.

¹¹ Majd pedig:

»Nemzetek, dicsérjétek mindnyájan az Urat!

Magasztalja őt minden nép!« {Zsolt 117,1}

¹² Izajás továbbá azt mondja:

»Jeszének sarja lesz, aki felkel, hogy uralkodjék a népeken, benne reménykednek a nemzetek« {Iz 11,1.10 G}.

¹³ A reménység Istene töltsön el titeket a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a remény bőségben legyen bennetek a Szentlélek erejéből!

A levél befejezése: 15,14-16,27

Pál útitervei ¹⁴ Testvérek, veletek kapcsolatban meg vagyok győződve arról, hogy ti is telve vagytok jósággal, bővében vagytok az ismeretnek, és képesek vagytok figyelmeztetni egymást. ¹⁵ Itt-ott merészebben írtam nektek, testvérek, hogy emlékeztesselek titeket bizonyos dolgokra. Annak a kegyelemnek erejében tettem ezt, amit Isten adott nekem, ¹⁶ hogy Krisztus Jézus szolgája legyek a pogányok között, és Isten evangéliumának szent szolgálatát végezzem, s így a pogányok kedves, és a Szentlélek által megszentelt áldozattá legyenek. ¹⁷ Van tehát mivel dicsekednem Krisztus Jézusban Isten előtt. ¹⁸ Természetesen csak arról merek beszélni, amit Krisztus vitt általam végbe a pogányok megtérítésére szóval és tettel: ¹⁹ a jelek és csodák erejével, a Lélek erejével, amíg Jeruzsálemtől messze körbejárva Illíriáig teljesítettem Krisztus evangéliumának hirdetését. ²⁰ Így tehát becsületbeli dolognak tartottam hirdetni az evangéliumot, de nem ott, ahol Krisztus neve már ismert volt, nehogy más által rakott alapra építsek, ²¹ hanem amint meg van írva:

»Akiknek nem hirdették, meglátják, s akik nem hallották, megértik« {Iz 52,15}.

²² Ez akadályozott meg igen sokszor abban, hogy hozzátok menjek. ²³ Mivel azonban most már nincs helyem ezeken a tájakon, s már sok év óta vágyódom hozzátok menni, ²⁴ amikor majd útra kelek Hispániába, remélem, hogy átmenőben meglátlak titeket, s ti elkísértek majd oda, miután körötökben kissé felüdültem.

25 Most azonban Jeruzsálemben indulok a szentek szolgálatában. 26 Makedónia és Akhája ugyanis jónak látták, hogy némi gyűjtést rendezzenek a jeruzsálemi szentek szegényei számára. 27 Jónak látták, de tartoznak is nekik. Mert ha a pogányok részesei lettek az ő lelki javaiknak, kötelességük a testiekben nekik szolgálni. 28 Amikor tehát ezt elvégeztem és kezükbe tettem ennek a gyűjtésnek a gyümölcsét, utamba ejtve titeket, elmegyek Hispániába. 29 Tudom, hogy amikor hozzátok megyek, Krisztus evangéliuma áldásának bőségével megyek.

Az apostol imát kér 30 Kérlek tehát titeket, testvérek, a mi Urunk Jézus Krisztusra és a Szentlélek szeretetére, segítsetek engem imádságaitokban. Kérjétek Istent értem, 31 hogy megmeneküljek a hitetlenektől, akik Júdeában vannak, és Jeruzsálem érdekében való szolgálatom kedves legyen a szenteknek, 32 s így azután Isten akaratából örömmel menjek hozzátok, és megpihenhessek nálatok. 33 A békesség Istene legyen veletek, mindnyájatokkal! Ámen.

A rómaiaknak írt levél – 16. fejezet

Üdvözlések és intelmek ¹ Ajánlom nektek Főbe testvérünket, aki a kenkreai egyház szolgálatában áll. ² Fogadjátok őt az Úrban, ahogyan a szentekhez illik! Legyetek segítségére, bármiben van is szüksége rátok, mert ő is sokaknak segítségére volt, nekem magamnak is.

³ Köszöntsétek Prizskát és Akvilát, munkatársaimat Krisztus Jézusban! ⁴ Ők életüket kockáztatták az én életemért; nemcsak én vagyok hálás nekik, hanem a pogányok minden egyháza is. ⁵ Köszöntsétek a házukban levő közösséget is!

Köszöntsétek az én kedves Epenétuszomat, aki Ázsiának zsengeje Krisztusban!

⁶ Köszöntsétek Máriát, aki sokat fáradozott értetek! ⁷ Köszöntsétek Andronikoszt és Júniaszt, rokonaimat és fogolytársaimat, akiket az apostolok körében nagyra becsülnek, s akik előbb lettek Krisztusban hívők, mint én. ⁸ Köszöntsétek Ampliátust, aki nekem igen kedves az Úrban!

⁹ Köszöntsétek Urbánuszt, munkatársunkat Krisztus Jézusban, és az én kedves Sztakhiszomat!

¹⁰ Köszöntsétek Apellészt, aki helyállt Krisztusért! Köszöntsétek az Arisztobulosz házához tartozókat!

¹¹ Köszöntsétek rokonomat, Heródiót! Köszöntsétek a Narcisszusz házához tartozókat, akik hisznek az Úrban! ¹² Köszöntsétek Trifénát és Trifózát, akik munkálkodnak az Úrban! Köszöntsétek a szeretett Persziszt, aki sokat fáradozott az Úrban! ¹³ Köszöntsétek Rúfuszt, a kiválasztottat az Úrban, valamint anyját, aki nekem is az!

¹⁴ Köszöntsétek Aszinkritoszt, Flegont, Hermát, Patrobászt, Hermászt és a testvéreket, akik velük vannak!

¹⁵ Köszöntsétek Filologoszt és Júliászt, Néreuszt és nővérét, meg Olimpiászt, valamint az összes szentet, akik velük vannak! ¹⁶ Köszöntsétek egymást szent csókkal! Krisztus minden egyháza köszönt titeket.

¹⁷ Kérlek azonban titeket, testvérek, tartsátok szemmel azokat, akik egyenetlenséget és botránkozást okoznak – ellentétben azzal a tanítással, melyet tanultatok. Kerüljétek őket! ¹⁸ Az ilyenek ugyanis nem Krisztus Urunknak szolgálnak, hanem a hasuknak. Szentelkedő beszéddel és hízlgő szavakkal megtevesztik az ártatlanok szívét.

¹⁹ A ti engedelmessegetek híre ugyanis mindenhová eljutott; örömem is telik bennetek. Akarom azonban, hogy bölcsök legyetek a jóra és együgyűek a rosszra. ²⁰ A békesség Istene tiporja össze hamarosan lábatok alatt a sátánt!

Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak kegyelme legyen veletek!

²¹ Köszönt titeket Timóteus, a munkatársam, továbbá Lúcius, Jázon, Szoszipatrosz, a rokonaim. ²² Köszöntlek titeket az Úrban én, Terciusz is, aki írtam a levelet. ²³ Köszönt titeket Gájusz, aki házigazdám nekem és az egész egyháznak. Köszönt titeket Erasztusz, a város vagyongazdálkodója és Kvartusz testvér.

Istendicsőítés ²⁵ Annak pedig, akinek van hatalma arra, hogy megerősítsen titeket evangéliumomban és a Jézus Krisztusról szóló tanításban, s annak a titoknak a kinyilatkoztatásában, amelyre az örök idők során hallgatás borult, ²⁶ de amely most az örök Isten parancsára a próféták iratai által a hitnek való engedelmesség végett nyilvánvalóvá lett, s így minden nemzet előtt ismeretes, ²⁷ az egyedül bölcs Istennek, Jézus Krisztus által, tisztelet és dicsőség örökkön-örökké. Ámen.

Első levél a korintusiaknak

Bevezetés

Az Apostolok cselekedeteiből ismerjük a korintusi keresztény közösség születését. Pál Athénből, ahol nem sikerült közösséget alakítania, a Kr. u. 50. vagy 51. év őszén először egyedül érkezik Korintusba (lásd Csel 18,1-18). Akvilánál és Priszcellánál lakik és dolgozik. Tulajdonképpen csak Timóteus és Títusz megérkezése után kezdődik a misszió ebben a világvárosban, amelyben sokféle népcsoport él saját vallása szerint, sok a szegény és kevés a gazdag. A keresztény misszionáriusok igehirdetése eredménnyel jár, főleg a szegények körében. Kialakul egy főként pogánykeresztényekből álló közösség. Körülbelül másfél év múlva Pál továbbmegy, de kapcsolatban marad a közösséggel: küldöttek jönnek és mennek, levelek és válaszlevelek követik egymást. Abba a két levélbe, amely ebből a levelezésből ránk maradt, más (elvesztett) levelek egyes szövegrészeit is beillesztették, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy egybegyűjtsék alapító apostoluk lényeges útmutatásait.

Az első levelet Pál Efezusból írta Kr. u. 53 és 55 között. Jól látható belőle, hogy Pál elutazása óta a közösség megváltozott, s az is, hogy milyen irányban. A városban működni kezdtek más hithirdetők is: így a zsidó-keresztény Apolló, valamint olyan misszionáriusok, akik Péterre hivatkoznak és - a merev zsidó-keresztény irányzatot képviselve – magukat »apostoloknak« nevezik, de Páltól elvitatják ugyanezt a rangot. Csoportok alakulnak ki a közösségen belül. Kifejlődik egy saját (pneumatikus) lelkiség. Olyan alapelvekre hivatkoznak, mint például: »Minden meg van engedve«, vagy: »A halottak nem támadnak fel«. Pál értesül a fejleményekről, kérdéseket intéznek hozzá. Tudja, hogy felelős a közösségért, és állást foglal. Harcol a közösség egységéért, saját apostolságának elismeréséért, és mindenekelőtt a helyesen értelmezett keresztény életért.

Első levél a korintusiaknak – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-3

¹ Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából meghívott apostola, és Szosztenész testvér, ² Isten korintusi egyházának, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, a meghívott szenteknek, mindazokkal együtt, akik segítségül hívják a mi Urunk Jézus Krisztus nevét, minden helyen, náluk és nálunk. ³ Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.

Hálaadás: 1,4-9

⁴ Szüntelenül hálát adok Istenemnek értetek Isten kegyelméért, amely megadatott nektek Krisztus Jézusban, ⁵ hogy mindenben gazdagok lettetek őbenne, minden igében és minden ismeretben. ⁶ Mert Krisztus tanúbizonysága megerősödött bennetek, ⁷ úgyhogy semmiféle kegyelmi adománynak sem vagytok híjával, miközben a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését várjátok, ⁸ aki meg is erősít majd titeket mindvégig, hogy feddhetetlenek legyetek a mi Urunk Jézus Krisztus napján. ⁹ Hűséges az Isten, aki által meghívást nyertetek Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak közösségébe.

Pártoskodás a közösségben: 1,10-4,21

Intés az egységre ¹⁰ Kérlek titeket, testvérek, a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan ugyanazt mondjátok, és ne legyen köztetek pártoskodás, hanem legyetek tökéletesen egyek ugyanabban a lelkületben és ugyanabban a felfogásban. ¹¹ Azt a hírt kaptam ugyanis felőletek, testvéreim, Klóé házanépétől, hogy viszálykodások vannak köztetek. ¹² Arról beszélek, hogy közületek mindenki ilyeneket mond: »Én Pálé vagyok«, »Én Apollóé«, »Én Kéfásé«, »Én pedig Krisztusé«.

¹³ Talán részekre oszlott Krisztus? Vajon Pált feszítették meg értetek, vagy Pál nevében vagytok megkeresztelve? ¹⁴ Hálát adok Istennek, hogy senkit sem kereszteltem meg közületek, csak Kriszpuszt és Gájuszt, ¹⁵ nehogy valaki azt mondhassa, hogy az én nevemben vagytok megkeresztelve. ¹⁶ Még Sztefanász házanépét is megkereszteltem; ezenkívül nem tudom, hogy másvalakit megkereszteltem volna. ¹⁷ Mert nem azért küldött engem Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangéliumot hirdessem, nem szavak bölcsességével, hogy Krisztus keresztje erejét ne veszítse.

A kereszt örömhíre ¹⁸ Mert a kereszt igéje azoknak, akik elvesznek, oktalanság ugyan, de azoknak, akik üdvözülnek, vagyis nekünk, Isten ereje. ¹⁹ Mert írva van: »*Elpusztítom a bölcsék bölcsességét, és az okosak okosságát megsemmisítem*« {1z 29,14}.

²⁰ Hol van a bölcs? Hol az írástudó? Hol e világnak kutatója? Nemde oktalansággá tette Isten a világ bölcsességét? ²¹ Mivel ugyanis a világ a maga bölcsességével nem ismerte fel Istent isteni bölcsességében, úgy tetszett Istennek, hogy az igehirdetés oktalansága által üdvözítse a hívőket. ²² Mert a zsidók jelet kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, ²³ mi azonban a keresztrefeszített Krisztust hirdetjük, ami ugyan a zsidóknak botrány, a pogányoknak pedig oktalanság; ²⁴ maguknak a meghívottaknak azonban, zsidóknak és görögöknek egyaránt, Krisztus Isten ereje és Isten bölcsessége, ²⁵ mert Isten oktalansága bölcsőbb az embereknél, és Isten gyöngesége erősebb az embereknél.

²⁶ Mert nézzétek csak meghívásokat, testvérek: nem sok a bölcs test szerint, nem sok a hatalmas, nem sok az előkelő; ²⁷ hanem azt, ami a világ szerint oktalan, azt választotta ki Isten,

hogy megszégyenítse a bölcseket, és ami a világ szerint gyöngé, azt választotta ki Isten, hogy megszégyenítse az erőseket. ²⁸ Ami a világ szerint alacsonyrendű és megvetett, azt választotta ki Isten: azt, ami semmi, hogy azt, ami valami, megsemmisítse, ²⁹ hogy egy ember se dicsekedhessen Isten színe előtt. ³⁰ Általa vagytok ti Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünké, igazságunká, megszentelődésünké és megváltásunkká lett, ³¹ hogy amint írva van:

»Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék« {Jer 9,22k}.

---

* 17 Az apostoloknak – nem csak Pálnak – az volt az elsőrendű feladata, hogy imádkozzanak és hirdessék az evangéliumot. Az emberek megtéréséhez más, emberi hozzájárulásra nincs szükség: a keresztben és az evangéliumban elegendő erő van ahhoz, hogy megváltoztassa az emberek szívét. * 26 Az első keresztények között valószínűleg elég kevés volt az iskolázott és a világi előkelőség. Isten az evangéliumot elsősorban azoknak ajánlotta fel, akik anyagiakban és tudományban szegények voltak, így is tanúsítva, hogy a hit ingyenes ajándék, és senki nem dicsekedhet saját gazdagságával öelötte. * 30 Krisztus a bölcsesség, amely beavat bennünket Isten titkaiba; az emberek számára, akik hisznek, igazsággá és megszentelődéssé lesz, mert megszabadít a bűntől, megajándékoz a Szentlélek ajándékaival, és vére által részesít a megváltás teljességében.

Első levél a korintusiaknak – 2. fejezet

Pál, az isteni bölcsesség hirdetője ¹ Én is, amikor hozzátok mentem, testvérek, nem a beszéd vagy a bölcsesség fölényével mentem, hogy hirdessem nektek Isten titkát. ² Mert nem akartam másról tudni köztetek, mint Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről. ³ Gyöngeségben, félelemben és nagy rettegésben voltam nálatok. ⁴ Beszédem és igehirdetésem nem a bölcsesség meggyőző szavaiból állt, hanem a Lélek és az erő bizonyosságából, ⁵ hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék.

⁶ Bölcsességet pedig a tökéletesek közt hirdetünk, de nem ennek a világnak bölcsességét, sem ennek a világnak pusztulásra ítélt fejedelmeit; ⁷ hanem Istennek titokzatos, elrejtett bölcsességét hirdetjük, amelyet Isten öröktől fogva előre elrendelt a mi dicsőségünkre. ⁸ Ezt senki sem ismerte fel ennek a világnak a fejedelmei közül, mert ha felismerték volna, sohasem feszítették volna keresztre a dicsőség Urát. ⁹ Hanem amint írva van: *»Amit szem nem látott, fül nem hallott, ami az ember szívébe föl nem hatolt, azt készítette Isten azoknak, akik szeretik őt«* {1z 64,3}.

¹⁰ Nekünk azonban kinyilatkoztatta Isten a Lélek által; mert a Lélek mindent kikutat, még az Isten mélységeit is. ¹¹ Mert ki ismeri az emberek közül az ember benső dolgait, ha nem az ember lelke, amely benne van? Éppúgy Isten benső dolgait sem ismeri senki, csak Isten Lelke. ¹² Mi azonban nem a világ lelkét kaptuk, hanem azt a Lelket, amely Istentől van, hogy megismerjük, amit Isten nekünk ajándékozott. ¹³ Ezt hirdetjük is, de nem az emberi bölcsesség által, hanem a Lélek által tanított szavakkal, lelkiekhez lelkieket mérve. ¹⁴ Az érzéki ember azonban nem fogja fel, ami az Isten Lelkéé, mert oktalanság az számára, és nem tudja megérteni, hiszen lelki módon kell azt megítélni. ¹⁵ A lelki ember pedig mindent megítél, őt azonban senki sem ítéli meg.

¹⁶ *Mert ki ismeri az Úr gondolatait,
hogyan oktathatná őt?* {1z 40,13}

Bennünk pedig Krisztus gondolatai vannak.

---

* 14-15 Az érzéki ember, aki a kegyelem segítsége nélkül, csupán természetes adottságai szerint éli életét, nem értheti meg Isten természetfölötti bölcsességét. Lelki ember viszont az, aki Isten kegyelmében él, és gondolataiban, cselekedeteiben a Lélek vezetésére bízta magát.

Első levél a korintusiaknak – 3. fejezet

Az apostol felelőssége és munkatársai ¹ Én azonban, testvérek, nem beszélhettem nektek mint lelkieknek, hanem mint testieknek, mint kisdedeknek Krisztusban. ² Tejet adtam nektek inni, nem szilárd eledelt, mert még nem bírtátok volna el. Sőt még most sem bírjátok el, ³ mert még testiek vagytok. Mert amikor köztetek féltékenység és viszály van, nem vagytok-e testiek, és nem viselkedtek-e emberi módon?

⁴ Amikor ugyanis azt mondja az egyik: »Én Pálé vagyok«, a másik pedig: »Én Apollóé«, vajon nem vagytok-e emberiek? ⁵ Vajon mi Apolló? Mi Pál? Szolgák, akik hitre vezettek titeket, mégpedig mindegyik úgy, ahogy az Úr megadta nekik. ⁶ Én ültettem, Apolló öntözte, de a növekedést Isten adta. ⁷ Tehát sem az nem számít, aki ültet, sem az, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja. ⁸ Aki ültet, és aki öntöz, mind egy; mindegyikük a saját jutalmát nyeri majd el munkája szerint. ⁹ Mert Isten munkatársai vagyunk, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok.

¹⁰ Isten nekem adott kegyelme szerint, mint bölcs építőmester, alapot vettem; más pedig arra épít. De mindenki ügyeljen, hogyan épít rá. ¹¹ Mert a lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, más alapot senki sem rakhat. ¹² Ha pedig valaki az alapra aranyat, ezüstöt, drágaköveket, fát, szénát, szalmát épít, ¹³ mindegyiknek a munkája nyilvánvaló lesz; ugyanis az Úr napja megmutatja, mivel az tűzben fog megnyilvánulni, s a tűz majd kipróbálja, hogy kinek-kinek milyen a munkája. ¹⁴ Az, akinek megmarad a munkája, amelyet ráépített, jutalmat nyer. ¹⁵ Az, akinek munkája elég, kárt vall; ő maga ugyan megmenekül, de csak mintegy tűz által. ¹⁶ Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakik bennetek? ¹⁷ Azt pedig, aki Isten templomát lerombolja, lerombolja az Isten. Mert Isten temploma szent, s ti vagytok az.

¹⁸ Senki se ármítsa önmagát. Aki közületek bölcsnek véli magát ezen a világon, legyen oktalanná, hogy bölcs lehessen. ¹⁹ Mert e világ bölcsessége oktalanság Isten előtt. Írva van ugyanis:

»Megfogja a bölcseket ravaszágukban« {Jób 5,13}.

²⁰ Továbbá:

»Az Úr tudja a bölcsék gondolatairól, hogy hiábavalók« {Zsolt 94,11}.

²¹ Senki se dicsekedjék tehát emberekkel. Mert minden a tietek, ²² akár Pál, akár Apolló, akár Kéfás, akár a világ, akár az élet, akár a halál, akár a jelenvalók, akár a jövődők: minden a tietek, ²³ ti pedig Krisztuséi vagytok, Krisztus pedig Istené.

---

* ³ Testiek vagytok: a korintusiaknak, akik hallgatták Pál tanítását, előre kellett volna haladniuk Krisztus ismeretében és követésében. Ők azonban hagyták magukat elragadni szenvedélyeik és önzésük által, féltékenységeik és viszálykodásaik által, annyira, hogy szakadás támadt közöttük. Mindez lelki szegénységük ékes bizonyítéka. * ⁸ Az evangélium munkásai mindnyájan egyek, hiszen mindannyian ugyanannak a nagy Építésznek a munkatársai, aki Isten épületét, az egyházat építi. Nem lehet tehát őket rangsorolni, nem szabad közöttük válogatni és bármelyikük személyéhez ragaszkodni; az általuk adott tanítást kell elfogadni.

Első levél a korintusiaknak – 4. fejezet

1 Úgy tekintsen ránk minden ember, mint Krisztus szolgálóra, és Isten titkainak intézőire. 2 Márpedig az intézőtől azt kívánják, hogy hűséges legyen. 3 Nekem azonban az a legkisebb gondom, hogy ti mondjatok rólam ítéletet, vagy más emberi fórum, sőt magam sem ítélem meg magamat. 4 Semmiben sem érzem ugyan magamat bűnösnek, de ez még nem tesz engem igazzá. Az Úr az, aki megítél engem. 5 Tehát ne mondjatok ítéletet idő előtt, amíg el nem jön az Úr, aki a sötétség titkait megvilágítja, és a szívek szándékait is nyilvánosságra hozza. Akkor majd mindenki megkapja a dicséretet Istentől.

6 Ezt pedig, testvérek, értetek alkalmaztam magamra és Apollóra, hogy rajtunk tanuljátok meg: »Ne többet annál, ami írva van!« Senki se fuvalkodjék fel kérkedve az egyikükkel a másikkal szemben. 7 Mert ki tesz téged különbbé? Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, miért dicsekszel, mintha nem kaptad volna?

8 Már jóllaktatok, már gazdagok lettetek. Nélkülünk uralomra jutottatok; bárcsak valóban uralomra jutottatok volna, hogy mi is uralkodhatnánk veletek együtt! 9 Mert úgy gondolom, hogy Isten minket apostolokat az utolsó helyre állított, mint halálra szántakat, mert látványossága lettünk a világnak, az angyaloknak is, s az embereknek is. 10 Mi oktalanok vagyunk Krisztusért, ti pedig okosak Krisztusban; mi gyöngék, ti pedig erősek; ti megbecsültek, mi pedig megvetettek. 11 Mind ez óráig éhezünk és szomjazunk, nincs ruhánk és verést szenvedünk, nincs otthonunk, 12 és saját kezünkkel dolgozva fáradozunk. Ha átkoznak minket, mi áldást mondunk; ha üldözést szenvedünk, mi eltűrjük; 13 ha gyaláznak minket, mi jó szóval felelünk; szinte salakja lettünk a világnak, mindennek a söpredékévé mind ez ideig.

14 Nem azért írom ezeket, hogy megszegyenítselek titeket, hanem azért, hogy mint kedves fiaimat intselek. 15 Mert ha tízezer tanítótok is volna Krisztusban, atyátok nincs sok, hiszen Krisztus Jézusban az evangélium által én adtam nektek életet. 16 Kérlek tehát titeket: legyetek az én követőim!

Egy közelgő látogatás hírüladása 17 Ezért küldtem hozzátok Timóteust, aki kedves és hűséges fiam az Úrban; ő majd eszetekbe juttatja tanításomat Krisztusban, úgy, ahogy mindenütt, minden egyházban tanítok.

18 Mintha nem szándékoznék hozzátok menni, úgy felfuvalkodtak némelyek. 19 Pedig elmegyek hozzátok hamarosan, ha az Úr akarja; s akkor megismerem majd a felfuvalkodottaknak nem a beszédét, hanem az erejét. 20 Mert nem beszédből áll az Isten országa, hanem erőből. 21 Mit akartok? Vesszővel menjek hozzátok, vagy szeretettel és a szelídség lelkületével?

---

* 4-15 A ige hirdetőit nagy tisztelet illeti meg, mert Isten munkatársai. Szolgái, szó szerint: rabszolgái ők ennek a fáradtságos munkának; intézői, szó szerint: adminisztrátorai, gondnokai az evangélium ügyének. Amit adnak, nem az övék, hanem Istentől származik.

Első levél a korintusiaknak – 5. fejezet

Visszaélések a közösségben: 5,1-6,20

A vérfertőzés esete ¹ Az a hír járja felőletek, hogy paráznaság van köztetek, és pedig olyan paráznaság, amilyen még a pogányok közt sincs, hogy tudniillik valaki az apjának feleségével él. ² És ti még fel vagytok fuvalkodva, ahelyett, hogy inkább szomorkodnátok, és eltávolítanátok magatok közül azt, aki ezt a dolgot tette. ³ Én, aki ugyan test szerint távol, de lélek szerint jelen vagyok, már ítéletet mondtam mint jelenlevő arról, aki így tett. ⁴ A mi Urunk Jézus nevében fonódjék egybe a ti lelketek és az enyém, és a mi Urunk Jézus hatalmával ⁵ adjuk át az ilyet a sátánnak, testének vesztére, hogy a lélek üdvözüljön az Úr napján.

⁶ Dicsekvéstek nem helyes. Nem tudjátok, hogy egy kevés kovász az egész tésztát megkeleszti? ⁷ El a régi kovással, hogy új tésztává legyetek, hisz valójában kovásztalanok vagytok! Mert húsvéti báránynukat, Krisztust feláldozták. ⁸ Ülünk tehát ünnepet, de ne a régi kovással, sem a rosszaság és a gonoszság kovászával, hanem az egyeneslelkűség és az igazság kovásztalanságával.

⁹ Levelemben megírtam már nektek: Ne érintkezzetek a paráznákkal. ¹⁰ Nem általában ennek a világnak paráznáival vagy kapzsijaival, rablóival vagy bálványimádóival; mert akkor ki kellene mennetek a világból. ¹¹ Most viszont azt írtam nektek, hogy ne érintkezzetek azzal, akit testvérnek neveznek, de parázna vagy kapzsi, bálványimádó vagy átkozódó, részeges vagy rabló; az ilyennel még csak ne is étkezzetek együtt. ¹² Mert talán rám tartozik, hogy a kívüllevők felett ítélkezem? Nem azok fölött ítélkeztek-e ti is, akik belül vannak? ¹³ A kívüllevőket pedig Isten fogja megítélni. *Vessétek ki a gonoszt magatok közül!* {MTörv 17,7}

---

* 6-7 Pál, mivel számunkra minden nap Húsvét van, hiszen Krisztus minden nap feláldozza magát a szentmisében, felhasználja ezt a tényt arra, hogy buzdítsa a híveket: tartózkodjanak az olyan cselekedetektől, melyeknek kovásza a bűn.

Első levél a korintusiaknak – 6. fejezet

A keresztények peres ügyei ¹ Hogyan merészel közületek bárki, ha peres ügye van a másikkal szemben, a hitetleneknél keresni igazságot és nem a szenteknél? ² Vagy nem tudjátok, hogy a szentek fogják a világot megítélni? Ha pedig ti fogjátok megítélni a világot, talán méltatlanok vagytok arra, hogy jelentéktelen dolgokban ítélezzetek? ³ Nem tudjátok, hogy angyalok fölött fogunk ítélezni? Mennyivel inkább világi dolgok fölött!

⁴ Amikor tehát világi dolgokban pereskedtek, azokat teszitek meg bírónak, akik az egyházban semmit sem számítanak? ⁵ Azért mondom ezt, hogy szégyelljétek magatokat! Ennyire nincs köztetek egyetlen bölcs ember sem, aki ítéletet tudna mondani testvérei ügyében? ⁶ Testvér a testvérel pereskedik, és pedig hitetlenek előtt? ⁷ Egyáltalában már az is hiba nálatok, hogy peres ügyeitek vannak egymással. Miért nem viselitek el inkább az igazságtalanságot? Miért nem tűritek el inkább a károsodást? ⁸ Sőt, ti idéztek elő igazságtalanságot és okoztok kárt, mégpedig testvéreknek! ⁹ Vagy nem tudjátok, hogy az igazságtalanok nem részesülnek Isten országában? Ne ejtsétek tévedésbe önmagatokat: sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem kéjencek, sem férfiakkal paráználkodó férfiak, ¹⁰ sem tolvajok, sem kapzsik, sem iszákosak, sem átkozódók, sem rablók nem részesülnek Isten országában.

¹¹ Bizony, ilyenek voltatok néhányan; de megmosakodtatok, megszentelést nyertetek, és megigazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében, a mi Istenünk Lelke által.

Az erkölcostelenségek és a keresztény szabadság ¹² »Minden szabad nekem!« Csakhogy nem minden használ. »Minden szabad nekem!« Csakhogy én ne legyek semminek a rabszolgája. ¹³ »Az étel a gyomorért van, s a gyomor az ételért!« De Isten ezt is, azt is megsemmisíti. A test azonban nem a paráznaságért van, hanem az Úrért, az Úr pedig a testért. ¹⁴ Isten ugyanis feltámasztotta az Urat, és minket is fel fog támasztani hatalmával.

¹⁵ Nem tudjátok, hogy a testetek Krisztus tagja? Elszakítsam tehát Krisztus tagját, és parázna nő tagjává tegyem? Isten mentsen! ¹⁶ Vagy nem tudjátok, hogy aki parázna nővel egyesül, egy testté lesz vele? Mert – amint az Írás mondja – »ketten egy testté lesznek« (1Kor 6,17). ¹⁷ Aki pedig az Úrral egyesül, egy lélek övele. ¹⁸ Kerüljétek a paráznaságot! Minden bűn, amelyet az ember elkövet, a testen kívül van; aki azonban paráználkodik, az a saját teste ellen vétkezik. ¹⁹ Vagy nem tudjátok, hogy testetek a Szentlélek temploma, aki bennetek van, s akit Istentől kaptatok, tehát nem vagytok a magatokéi? ²⁰ Mert nagy volt a ti váltságdíjatok! Dicsőítsétek meg tehát Istent testetekben.

---

* 4 Akik az egyházban semmit sem számítanak: ironikus megfogalmazás. Nagy dolog, ha valaki tud evilági dolgokban helyesen ítélezni, de ha valaki keresztény, az ennél sokkal nagyobb. * 13-15 Három dolognak kell visszatartania bennünket a tisztátalanságtól: a test a Teremtő Isten tulajdona; a test fel fog támadni; testünkkel együtt Krisztus tagjai vagyunk.

Első levél a korintusiaknak – 7. fejezet

Állapotbeli köteleességek: 7,1-40

A keresztény házasság ¹ Ami pedig azt illeti, amiről írtatok nekem, azt felelem: jó az embernek asszonyt nem illetni. ² A paráznság miatt azonban minden férfinak legyen meg a maga felesége, és minden asszonynak legyen meg a maga férje.

³ A férj adja meg a feleségnek amivel tartozik, hasonlóképpen a feleség is férjének. ⁴ Az asszonynak nincs hatalma teste fölött, hanem a férfinak; hasonlóképpen a férfinak sincs hatalma teste fölött, hanem az asszonynak. ⁵ Ne tartózkodjatok egymástól, legfeljebb közös akaratból egy időre, hogy az imádságnak éljete; azután legyetek ismét együtt, hogy a sátán meg ne kísértsen titeket amiatt, hogy nem tudjátok magatokat megtartóztatni. ⁶ Ezt pedig úgy mondom, mint engedményt, nem mint parancsot. ⁷ Mert azt szeretném, ha mindenki olyan lenne, mint én magam, de mindenkinek saját ajándéka van Istentől: az egyiknek ilyen, a másiknak meg olyan.

Nőtlenység, házasság, válás ⁸ A nőtleneknek és az özvegyeknek pedig ezt mondom: Jó nekik, ha úgy maradnak, mint én is. ⁹ De ha meg nem tartóztatják magukat, lépjenek házasságra; mert jobb dolog megházasodni, mint égni.

¹⁰ Azoknak pedig, akik házasságban élnek, nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy a feleség a férjétől el ne váljon ¹¹ – ha pedig elválik, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön ki férjével –, és a férfi se bocsássa el a feleségét.

¹² A többieknek viszont én mondom, nem az Úr: Ha valamelyik testvérnek hitetlen felesége van, és az kész vele lakni, ne bocsássa el; ¹³ és ha valamelyik asszonynak hitetlen férje van, és az kész vele lakni, ne hagyja el a férjét. ¹⁴ Mert a hitetlen férj megszentelődik a felesége által, és a hitetlen asszony megszentelődik a férje által. Különbön fiaitok tisztátalanok volnának, pedig szentek. ¹⁵ Ha azonban a hitetlen fél elválik, válják csak el. Mert a testvér vagy a nővér ilyen esetben nincs szolgásgára kötelezve, hiszen békességre hívott meg minket az Isten. ¹⁶ Mert honnan tudod, te asszony, hogy megmentheted a férjedet? Vagy honnan tudod, te férfi, hogy megmentheted a feleségedet?

Isten hívása és a meghívottak életállapota ¹⁷ Egyébként éljen mindenki úgy, ahogy az Úr megadta neki, amint Isten meghívta. Ezt tanítom minden egyházban. ¹⁸ Mint körülmetélt kapta valaki a meghívást? Ne tüntesse el körülmetéltségét! Körülmetéletlenül kapta valaki a meghívást? Ne metéltesse magát körül! ¹⁹ A körülmetéltség semmi, és a körülmetéletlenség is semmi, egyedül csak Isten parancsainak megtartása fontos. ²⁰ Mindenki maradjon meg ugyanabban a hivatásban, amelyben meghívást kapott. ²¹ Mint rabszolga kaptad a meghívást? Ne törődj vele; és ha szabaddá is válhatnál, inkább ezt használd fel. ²² Mert aki mint rabszolga kapott hivatást az Úrban, az az Úr szabadosa; hasonlóképpen, aki mint szabad ember kapott hivatást, az Krisztus rabszolgája. ²³ Nagy volt a ti váltságdíjatok! Ne legyetek emberek szolgái! ²⁴ Mindenki maradjon meg abban a hivatásban Isten előtt, amelyben meghívást kapott.

Az újránházasság kérdése ²⁵ A szüzekre nézve nincs parancsom az Úrtól, tanácsot azonban adok, mint aki irgalmasságot nyertem az Úrtól, hogy hitelt érdemeljek. ²⁶ Azt tartom tehát jónak a közelálló szükség miatt, hogy jó az embernek így maradnia. ²⁷ Feleséghez vagy kötve? Ne keresd az elválást. Feleség nélkül vagy? Ne keress feleséget. ²⁸ Ha feleséget veszel, nem vétkeztél; és ha a szűz férjhez megy, nem vétkezett. Azonban az ilyeneknek testi gyötrelmük lesz, én pedig meg akarlak kímélni benneteket. ²⁹ Azt mondom tehát, testvérek: Az idő rövid. Ezután azok is, akiknek feleségük van, legyenek olyanok, mintha nem volna, ³⁰ és akik sírnak, mintha nem sírnának, akik örvendeznek, mintha nem örvendeznének, akik vásárolnak, mintha

nem volna tulajdonuk, 31 és akik élnek ezzel a világgal, mintha nem élnének vele; mert elmúlik ennek a világnak a formája. 32 Én pedig azt szeretném, ha gond nélkül lennétek. Akinek nincs felesége, arra gondol, ami az Úré, hogy hogyan tetsszék az Úrnak. 33 Akinek pedig felesége van, arra gondol, ami a világé, hogy hogyan tetsszék feleségének, 34 tehát meg van osztva. Férj nélkül az asszony is, a szűz is arra gondol, ami az Úré, hogy testben és lélekben szent legyen; aki azonban férjnél van, arra gondol, ami a világé, hogy hogyan tetsszék a férjének. 35 Ezt pedig a ti érdekekben mondom, nem azért, hogy csapdát állítsak nektek, hanem hogy tisztességesen éljete, és osztatlan szívvel ragaszkodjatok az Úrhoz.

36 Ha pedig valaki azt hiszi, hogy szégyenkeznie kell hajadon leánya miatt, mert eljárt felette az idő, és meg kell történnie, tegye hát meg, amit akar. Nem vétkezik; kössenek csak házasságot. 37 De aki erősen elhatározta szívében, és nem kényszeríti őt a szükség, hanem hatalma lévén saját akarata fölött, azt tette fel szívében, hogy megőrzi hajadon leányát, jól teszi. 38 Tehát aki férjhez adja hajadon leányát, az is jól teszi; de aki nem adja férjhez, az még jobban teszi.

39 Az asszony le van kötve, amíg férje él; de ha a férje meghal, szabadon férjhez mehet, akihez akar, de csak az Úrban. 40 Véleményem szerint azonban boldogabb lesz, ha magában marad. Hiszem, hogy bennem is Isten Lelke van.

---

* 1 A korintusiak kérdéseket intéztek az apostolhoz több, gyakorlati dologra vonatkozóan. Pál itt részletesen ír mindegyik témáról: a házasságról, 7,1; a szüzességről, 7,25; a bálványoknak áldozott hús fogyasztásáról, 8,1; a Szentlélek ajándékairól, 12,1. Az apostol válasza gyakorlatiak és határozottak. * 12-16 A keresztény hagyomány ezt a lehetőséget páli kiváltságnak nevezi (privilegium paulinum): ha az egyik házaspár kereszténnyé lesz, s a pogány fél nem akar tovább vele maradni, a keresztény fél elválhat, sőt másik házasságot is köthet. Ha azonban a pogány fél a keresztény házastársával akar maradni, a házasság érvényben marad. * 21 Pál nem hagyja jóvá a rabszolgaság intézményét, csak azt mondja, hogy a szolgaság nem lehet akadálya az örök életnek. Használd fel helyzetedet, hogy Krisztusról tanúságot tegyél. * 36-38 Ez a gondolatmenet nehezen érthető. Nem jelenti azt, hogy a szülő azt teheti lányával, amit akar. Lehet, hogy az ún. védő házasságról van szó, amely a régi keresztények között szokásban volt: a lányokat férjhez adták valamely keresztény ifjúhoz, hogy megvédjék a pogány környezet veszélyeitől. Ez azonban csak feltételezés. Mindenesetre megfigyelhetjük, hogy Pál mindkét állapotot jónak tartja, a házasságot is, a szüzességet is, az utóbbit azonban értékesebbnek tekinti, mert ez az Úrnak való teljesebb önátadásra adhat lehetőséget.

Első levél a korintusiaknak – 8. fejezet

Pogány áldozatok, keresztény szentségek és istentisztelet: 8,1-11,34

A keresztény szabadság ¹ Ami pedig a bálványoknak áldozott húst illeti, tudjuk, hogy mindnyájunknak van ismeretünk. Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít. ² Ha valaki úgy véli, hogy valamilyen ismeretre tett szert, még nem ismerte fel, hogyan kell megismernie. ³ De ha valaki szereti Istent, azt már megismerte Isten. ⁴ Ami tehát a bálványoknak áldozott hús fogyasztását illeti, tudjuk, hogy nincs bálvány a világon, és hogy nincs más Isten, csak egy. ⁵ Mert ha vannak is úgynevezett istenek, akár az égben, akár a földön, amint sok isten van és sok úr, ⁶ nekünk mégis egy Istenünk van, az Atya, akitől minden van, s akiért mi is vagyunk; és egy Urunk van, Jézus Krisztus, aki által minden van, s aki által mi is vagyunk.

⁷ De nem mindenkinek van ismerete; egyesek mindmáig bálványokhoz szokva, a húst, mint bálványáldozatot eszik, és lelkiismeretük, mivel gyöngé, beszennyeződik. ⁸ Pedig az étel nem tesz minket kedvesebbé Isten előtt; ha nem eszünk, nem fogunk hiányt szenvedni, s ha eszünk, nem fogunk bővelkedni. ⁹ Vigyázzatok azonban, hogy a ti szabadságotok ne legyen valamiképpen a gyengék botránkozására. ¹⁰ Mert ha valaki azt, akinek ismerete van, a bálványtemplomban látja az asztalnál, annak a lelkiismerete, mert gyöngé, felbátorodik a bálványhús evésére. ¹¹ Így a te ismereted miatt elvész gyöngé testvéred, akiért Krisztus meghalt! ¹² Amikor azonban testvéreitek ellen így vétkeztek, és megsértitek az ő gyöngé lelkiismeretüket, Krisztus ellen vétkeztek. ¹³ Ezért ha étel botránkoztatja meg testvéreimet, inkább nem eszem húst sohasem, hogy testvéreimet meg ne botránkoztassam.

Első levél a korintusiaknak – 9. fejezet

Az apostol példája 1 Nem vagyok-e szabad? Nem vagyok-e apostol? Nem láttam-e Jézust, a mi Urunkat? Nem az én művem vagytok-e ti az Úrban? 2 Ha másoknak nem is volnék apostola, nektek bizony az vagyok; mert az én apostolságom pecsétje ti vagytok az Úrban. 3 Ez az én védekezésem azok előtt, akik kérdőre vonnak engem. 4 Vajon nincs jogunk enni és inni? 5 Vajon nincs jogunk asszonytestvért magunkkal vinni, mint a többi apostol, az Úr testvérei és Kéfás? 6 Vagy csak nekem és Barnabásnak nincs jogunk arra, hogy ne dolgozzunk?

7 Ki katonáskodik a saját zsoldján? Ki ültet szőlőt, és nem eszik annak gyümölcséből? Vagy ki legeltet nyáját, és nem élvezi a nyáj tejét? 8 Vajon emberi módon mondom ezeket? Nem ugyanezt mondja a törvény is? 9 Mert írva van Mózes törvényében: *»Nyomatató ökörnek ne kösd be a száját!«* (Mórv 25,4) Vajon az ökrökre van gondja Istennek? 10 Nem inkább miértünk mondja ezt? Bizony, értünk írták meg ezt, hogy aki szánt, reménységben szántson, és aki csépel, abban a reményben csépeljen, hogy része lesz a termésben. 11 Ha mi lelki javakat vetettünk nektek, nagy dolog-e, ha anyagi javaitokat aratjuk? 12 Ha mások részesülnek a ti javaitokból, miért nem sokkal inkább mi? De nem élünk ezzel a hatalommal, hanem mindent eltűrünk, hogy akadályt ne állítsunk Krisztus evangéliuma elé. 13 Nem tudjátok, hogy akik a templomi szolgálatokat végzik, a szentélyből származó dolgokat eszik? És akik az oltárnál szolgálnak, az oltárról részesednek? 14 Éppen így rendelte az Úr is azok számára, akik az evangéliumot hirdetik, hogy az evangéliumból éljenek.

15 Én azonban ezek közül semmivel sem éltem. De nem azért írtam ezt, hogy ezután így legyen, mert jobb meghalnom, semhogy valaki üressé tegye az én dicsekvésemet. 16 Mert ha hirdetem az evangéliumot, nincs miért dicsekednem, hiszen kényszer alatt vagyok. Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot! 17 Mert ha szabad akarattal teszem ezt, jutalmam van; ha pedig kénytelen-kelletlen, csak ügyintéző vagyok. 18 Mi tehát az én jutalmam? Hogy az evangéliumot hirdetve ingyen adjam az evangéliumot, és ne éljek az evangéliumból eredő hatalmammal.

19 Mert én, bár mindenkitől független voltam, mindenki szolgáivá tettem magam, hogy minél többeket nyerjek meg. 20 A zsidóknak olyan lettem, mint zsidó, hogy megnyerjem a zsidókat; azoknak, akik a törvény alatt vannak, mintha a törvény alatt volnék – bár én magam nem vagyok a törvény alatt –, hogy azokat, akik a törvény alatt voltak, megnyerjem; 21 azoknak, akik a törvény nélkül voltak, mintha a törvény nélkül volnék – bár nem vagyok Isten törvénye nélkül, hanem Krisztus törvénye alatt élek –, hogy megnyerjem azokat, akik a törvény nélkül voltak. 22 A gyöngéknek gyöngé lettem, hogy megnyerjem a gyöngéket; mindenkinek mindene lettem, hogy egyeseket megmentssek. 23 Mindent az evangéliumért teszek, hogy nekem is részem legyen benne. 24 Nem tudjátok, hogy akik a versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de csak egy nyeri el a jutalmat? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek! 25 Az pedig, aki részt vesz a versenyben, mindentől tartózkodik: ők azért, hogy hervatag koszorút nyerjenek, mi pedig, hogy hervadhatatlant. 26 Futok tehát, és nem csak vaktában; mérem az ökölcsapásokat, s nem csak úgy, a levegőbe csapkodva; 27 hanem sanyargatom a testemet és szolgáságba vetem, nehogy, míg másokat tanítok, magam elvetésre méltó legyek.

---

* 5 Az apostolok kíséretében jámbor asszonyok is voltak, akik szolgálatukra lehettek, például pogány asszonyokkal való kapcsolatfelvétel esetében, vagy nők keresztelésénél.

* 12 Pál saját kezével kereste kenyerét (Csel 18,3): részben azért, hogy ne legyen terhére a fiatal keresztény közösségeknek, részben pedig, hogy példát adjon a szorgalmas munkára. Ez akkor nagyon időszerű volt, mert a munkát szabad emberhez méltatlannak tartották.

Első levél a korintusiaknak – 10. fejezet

Izrael történelme, mint figyelmeztetés 1 Nem akarom, hogy figyelmen kívül hagyjátok, testvérek, hogy atyáink mindnyájan a felhő alatt voltak, és mindnyájan átvonultak a tengeren, 2 és mindnyájan megkeresztelkedtek Mózes által a felhőben és a tengerben. 3 Mindnyájan ugyanazt a lelki eledelt ették, 4 és mindnyájan ugyanazt a lelki italt itták, ittak ugyanis az őket követő lelki sziklából: a szikla pedig Krisztus volt. 5 De legtöbbjünkben nem telt kedve Istennek, hiszen elpusztultak a pusztában {Szám 14,16}.

6 Ez pedig számunkra előképként történt, hogy mi ne kívánjuk meg a rosszat, mint ahogy ők megkivánták. 7 Se bálványimádók ne legyetek, mint egyesek azok közül, amint írva van: *»Leült a nép enni és inni, és fölkeltek játszani«* {Kiv 32,6}. 8 És ne paráználkodjunk, ahogy egyesek paráználkodtak azok közül, és egy nap huszonzháromezren pusztultak el {Szám 25,1.9}. 9 Krisztust se kísértjük, mint egyesek azok közül kísértették, és elvesztek a kígyók által {Szám 21,5}. 10 Zúgolódní se zúgolódjatok, mint egyesek zúgolódtak azok közül, és elvesztek a pusztító által {Szám 14,2.36}. 11 Mindezek előképként történtek velük, és azért írták le, hogy okuljunk belőlük mi, akikhez az idők vége közelgett. 12 Aki tehát azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék. 13 Emberi erő meghaladó kísértés még nem ért titeket. Isten hűséges, és nem engedni meg, hogy erőtokön felül szenvedjétek kísértést, hanem a kísértéssel együtt a szabadulást is megadja, hogy elviselhessétek.

A bálványimádás és a pogány áldozatok 14 Ezért, szerettem, kerüljétek a bálványimádást. 15 Úgy szólok hozzátok, mint értelmes emberekhez; ítéljétek meg ti magatok, amit mondok: 16 Az áldás kelyhe, amelyet megáldunk, nem Krisztus vérében való részesedés? És a kenyér, amelyet megtörünk, nem Krisztus testében való részesedés? 17 Mert egy kenyér, egy test vagyunk sokan, hiszen mindnyájan egy kenyérből részesülünk. 18 Tekintsétek a test szerint való Izraelt: akik az áldozatokat eszik, ugye közösségben vannak az oltárral?

19 Mit akarok ezzel mondani? Talán azt, hogy a bálványoknak áldozott hús vagy a bálvány ér valamit? 20 Dehogy! De amit a pogányok áldoznak, azt a démonoknak áldozzák és nem Istennek {Zsolt 106,37}. Nem akarom, hogy démonokkal legyetek közösségben. 21 Nem ihatjátok az Úr kelyhét és az démonok kelyhét. Nem lehettek részesei az Úr asztalának és a démonok asztalának. 22 Ingereljük talán féltékenységre az Urat? {Mal 1,7; Mtörv 32,21} Talán erősebbek vagyunk nála?

23 »Minden szabad«, de nem minden használ. »Minden szabad«, de nem minden szolgál épülésre. 24 Senki se keresse a magáét, hanem azt, ami a másé. 25 Mindent, ami a húspiacon eladásra kerül, egyetek meg, anélkül, hogy lelkiismereti okból bármit kérdeznétek. 26 *Mert az Úr a föld és annak teljessége* {Zsolt 24,1}.

27 Ha valaki a hitetlenek közül meghív titeket és el akartok menni, mindent egyetek meg, amit elétek tesznek, anélkül, hogy lelkiismereti okból bármit kérdeznétek. 28 De ha valaki azt mondja nektek: »Ez a bálványok áldozatából való«, ne egyetek meg amiatt, aki szóvá tette, és a lelkiismeret miatt; 29 nem a te lelkiismeretedet értem ezen, hanem a másikét. Miért ítélje meg az én szabadságomat másnak a lelkiismerete? 30 Ha én hálaadással étkezem, miért káromoljon engem valaki azért, amiért hálát adok?

31 Tehát akár esztek, akár isztok, és bármi mást tesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek. 32 Ne adjatok okot a botránkozásra se zsidóknak, se görögöknek, se Isten egyházának, 33 mint ahogy én is mindenben mindenkinek kedvében járok, nem azt keresve, ami nekem hasznos, hanem ami a többieknek, hogy üdvözüljenek.

* 25-28 Húspiac: ma hentes vagy mészárszék. A bálványoknak feláldozott állatok húsát is kimérték, ha a papság vagy az áldozatbemutató nem tudta elfogyasztani. Pál szerint jobb lemondani saját jogainkról ill. szabadságunkról, mint bárkit is megbotránkoztatni azok közül, akiket Krisztus megváltott.

Első levél a korintusiaknak – 11. fejezet

Asszonyok az istentiszteleten ¹ Legyetek a követőim, amint én Krisztus követője vagyok.

² Dicsérlek titeket, hogy mindenben megemlékeztek rólam, és megtartjátok a hagyományokat, úgy, ahogy átadtam nektek. ³ Szeretném azonban, ha tudnátok, hogy minden férfinak feje Krisztus, az asszonynak a feje a férfi, Krisztus feje pedig az Isten. ⁴ Minden férfi, aki fedett fővel imádkozik vagy prófétál, szégyent hoz a fejére; ⁵ viszont minden asszony, aki fedetlen fővel imádkozik vagy prófétál, szégyent hoz a fejére: mert ez ugyanaz, mintha megnyírták volna. ⁶ Ha az asszony nem fedi be a fejét, vágassa le a haját; ha viszont szégyenletes dolog az asszonynak, hogy a haját levágassa vagy leborotváltassa, fedje csak be fejét.

⁷ A férfinak nem kell befednie fejét, mert ő Isten képmása és dicsősége, az asszony azonban a férfi dicsősége. ⁸ Mert nem a férfi van az asszonyból, hanem az asszony a férfiből {Ter 2,22}; ⁹ és nem a férfit teremtették az asszonyért, hanem az asszonyt a férfiéért. ¹⁰ Ezért az asszonynak viselnie kell a fején az alárendeltség jelét az angyalok miatt. ¹¹ Igaz azonban, hogy az Úrban sem asszony nincs férfi nélkül, sem férfi asszony nélkül. ¹² Mert amint az asszony a férfiből lett, úgy a férfi is az asszony által születik, mégis, minden Istentől van. ¹³ Ítéljétek meg ti magatok: illik-e asszonynak fedetlen fővel imádkozni Istenhez? ¹⁴ Nem tanít-e titeket maga a természet is arra, hogy ha a férfi hosszú hajat növeszt, szégyenére válik, ¹⁵ ha pedig az asszony növeszt hosszú hajat, dicsőségére szolgál? Mert a haj fátyol gyanánt adatott neki. ¹⁶ Ha pedig valaki vitatkozni kíván, nekünk ez nem szokásunk, sem Isten egyházainak.

Az Úr vacsorájának helyes megünneplése ¹⁷ A következő intézkedéssel kapcsolatban nem dicsérhetem, hogy nem javatokra, hanem károtokra gyűltök össze. ¹⁸ Mert először is úgy hallom, hogy amikor közösségbe gyűltök, szakadások vannak köztetek, és ezt részben el is hiszem. ¹⁹ Mert szükséges, hogy megosztottság is legyen köztetek, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká legyenek. ²⁰ Mikor azonban egybegyűltök, az már nem az Úr vacsorájának elköltése, ²¹ mert étkezés közben mindenki a saját vacsoráját veszi elő, és az egyik éhezik, a másik pedig dőzsöl. ²² Vajon nincsen házatok az evésre és ivásra? Vagy megvetitek Isten egyházát, és megszegyénítitek azokat, akiknek semmijük nincsen? Mit mondjak nektek? Dicsérjelek titeket? Ebben nem dicsérlek!

²³ Mert az Úrtól kaptam, amit átadtam nektek, hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, amelyen elárulták, fogta a kenyeret, ²⁴ hálát adott, megtörte, és így szólt: *»Ez az én testem, amely értetek adatik. Ezt tegyétek az én emlékezetemre!«* ²⁵ A vacsora után ugyanígy fogta a kelyhet is, és így szólt: *»Ez a kehely az új szövetség {Jer 31,31} az én véremben. Tegyétek ezt, ahányszor csak isszátok, az én emlékezetemre!«* ²⁶ Mert amikor ezt a kenyeret eszitek, és ezt a kelyhet isszátok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön. ²⁷ Aki tehát méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. ²⁸ Vizsgálja meg tehát az ember önmagát, és úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, ²⁹ mert aki úgy eszik és iszik, hogy nem különbözteti meg a testet, saját ítéletét eszi és issza. ³⁰ Ezért van köztetek sok beteg és erőtlen, és sokan meghaltak. ³¹ Ha ellenben megítélnénk önmagunkat, nem esnénk ítélet alá. ³² Amikor pedig ítélet alá esünk, az Úr fenyít meg minket, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal.

³³ Ezért, testvéreim, amikor egybegyűltök az étkezésre, várjátok meg egymást. ³⁴ Ha valaki éhes, egyen odahaza, hogy ne ítéletre gyűljetek össze. A többit pedig majd akkor rendezem el, ha odamegyek.

Első levél a korintusiaknak – 12. fejezet

A Lélek adományai és a keresztények élete: 12,1-14,40

Egy a Lélek – sokféle az adomány 1 A lelki adományokra nézve pedig, testvérek, nem akarom, hogy tudatlanok legyetek. 2 Tudjátok, hogy amikor pogányok voltatok, kényszernek engedve mentetek a néma bálványokhoz. 3 Ezért tudotokra adom, hogy senki, aki Isten Lelke által szól, nem mondja: »Átkozott legyen Jézus!«, és senki sem mondhatja: »Jézus az Úr«, csakis a Szentlélek által.

4 A kegyelmi adományok különfélék ugyan, de a Lélek ugyanaz. 5 A szolgálatok is különfélék, de az Úr ugyanaz. 6 És az erőmegnyilvánulások is különfélék, de Isten, aki mindezt mindenkiben cselekszi, ugyanaz. 7 A Lélek megnyilvánulásait mindenki azért kapja, hogy használjon vele. 8 Egyik a bölcsesség szavait kapja a Lélek által, a másik a tudományét ugyanattól a Lélektől. 9 Más valaki a hitet kapja ugyanabban a Lélekben, ismét más a gyógyítások adományát az egy Lélek által, 10 vagy csodatévő hatalmat, prófétálást, a szellemek megítélését, a nyelveken való beszédet vagy a nyelveken való beszéd értelmezését. 11 Ezt mind egy és ugyanaz a Lélek műveli, mindenkinek úgy adva részt, ahogy akarja.

Egy a Test – sok a tagja 12 Mert amint a test egy, bár sok tagja van, a testnek pedig minden tagja, bár sok, mégis egy test, úgy Krisztus is. 13 Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté keresztelkedtünk, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájunkat egy Lélek itatott át. 14 Mert a test sem egy tag, hanem sok. 15 Ha azt mondaná a láb: »Nem vagyok kéz, nem vagyok a test része«, vajon akkor nem lenne a test része? 16 És ha azt mondaná a fül: »Nem vagyok szem, nem vagyok a test része«, vajon akkor nem lenne a test része? 17 Ha az egész test szem volna, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás volna, hol lenne a szaglás? 18 Már pedig Isten helyezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, amint akarta. 19 Ha valamennyi egy tag volna, hol volna a test? 20 Márpedig sok ugyan a tag, de a test egy. 21 Nem mondhatja a szem a kéznek: »Nincs rád szükségem!«, sem a fej a lábaknak: »Nincs rátok szükségem!« 22 Sőt azok, amelyek a test gyöngébb tagjainak látszanak, sokkal inkább szükségesek, 23 és amelyeket a test kevésbé nemes tagjainak tartunk, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül. Amelyek tisztességtelen tagjaink, azoknak nagyobb tisztességük van, 24 tisztességes tagjainknak viszont nincs erre szükségük. De Isten azért alkotta úgy a testet, hogy amelyik tagnak nem volt, annak nagyobb tisztességet adott, 25 hogy ne legyen meghasonlás a testben, hanem a tagok egymásért kölcsönösen szorgoskodjanak. 26 Ha tehát az egyik tag szenved, vele együtt szenved valamennyi tag; vagy ha az egyik tag tiszteletben részesül, együtt örvendezik vele valamennyi tag. 27 Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként tagjai.

28 Az egyházban Isten egyeseket először is apostolokká tett, másodsor prófétákká, harmadszor tanítókká; másoknak csodatevő erőt adott, vagy a gyógyítás, segélynyújtás, kormányzás és a nyelveken való szólás adományát. 29 Vajon mindnyájan apostolok? Vajon mindnyájan próféták? Vajon mindnyájan tanítók? Vajon mindnyájan csodatevők? 30 Vajon mindnyájuknak megvan a gyógyítás adománya? Vajon mindnyájan szólnak nyelveken? Vajon mindnyájan értelmezik azt? 31 Ti azonban törekedjete a nagyobb adományokra! Emellett még egy mindennél kiválóbb utat is mutatok nektek.

Első levél a korintusiaknak – 13. fejezet

Magasabbrendű adományok: a szeretet-himnusz ¹ Szóljak bár az emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, olyan vagyok, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.

² Legyen bár prófétáló tehetségem, ismerjem akár az összes titkot és minden tudományt, és legyen bár olyan teljes a hitem, hogy a hegyeket áthelyezzem: ha szeretet nincs bennem, semmi sem vagyok. ³ Osszam el bár egész vagyonomat alamizsnaként, és adjam át testemet, hogy dicsekedhessem: ha szeretet nincs bennem, semmit sem használ nekem.

⁴ A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, nem féltékeny, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, ⁵ nem nagyravágyó, nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, nem gondol rosszra, ⁶ nem örül a gonoszságnak, de együtt örül az igazsággal; ⁷ mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.

⁸ A szeretet soha meg nem szűnik. A prófétálások véget érnek, a nyelvek megszűnnek, a tudomány elenyészik. ⁹ Mert töredékes a megismerésünk, és töredékes a prófétálásunk; ¹⁰ amikor pedig eljön majd a tökéletes, a töredékes véget fog érni. ¹¹ Amikor gyermek voltam, úgy beszéltem, mint a gyermek, úgy éreztem, mint a gyermek, úgy gondolkoztam, mint a gyermek; amikor pedig férfivá lettem, felhagytam azokkal a dolgokkal, amelyek gyermekhez valók. ¹² Most ugyanis tükör által, homályban látunk, akkor pedig majd színről színre. Most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, mint ahogy én is ismert vagyok.

¹³ Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, ez a három; de ezek közül legnagyobb a szeretet.

Első levél a korintusiaknak – 14. fejezet

A prófétálás és a nyelveken szólás adománya ¹ Törekedjete a szeretetre, keressétek buzgón a lelki adományokat, különösen pedig azt, hogy prófétálhassatok. ² Aki ugyanis nyelveken szól, nem embereknek beszél, hanem Istennek; senki sem érti, hanem a Lélek által beszél titkos dolgokat. ³ Aki pedig prófétál, embereknek beszél, az ő épülésükre, buzdításukra és vigasztalásukra. ⁴ Aki nyelveken szól, önmaga épülésére szolgál; aki azonban prófétál, az egyházat építi. ⁵ Szeretném ugyan, ha mindnyájan szólnátok nyelveken, de még inkább azt, hogy prófétáljatok, mert nagyobb az, aki prófétál, mint az, aki nyelveken szól, kivéve, ha meg is magyarázza, hogy az egyház épüljön.

⁶ Így tehát, testvérek, ha hozzátok érkeve nyelveken szólnék, mit használnék nektek, ha nem szólnék hozzátok kinyilatkoztatással vagy ismerettel, prófétálással vagy tanítással? ⁷ Hiszen az élettelen hangszerek is, mint a fuvola vagy a citera, ha nem adnak különböző hangokat, hogyan lehet felismerni a fuvolázást vagy a citerázást? ⁸ És ha a trombita bizonytalan hangot ad, ki fog harcra készülödni? ⁹ Így ti is, ha a nyelveken való szólás során világos beszédet nem mondotok, hogyan fogják megérteni, hogy mit beszéltek? Csak a levegőbe beszéltek. ¹⁰ Olyan sokféle nyelv van ezen a világon, és egy sem érthetetlen. ¹¹ Ha tehát nem ismerem a szónak a jelentését, idegen leszek annak, aki beszél, és a beszélő is idegen lesz számomra.

¹² Így ti is, mivel lelki adományokra törekedtek, azon legyetek, hogy az egyház épülésére gazdagodjatok. ¹³ Éppen ezért, aki nyelveken szól, imádkozzék, hogy meg is magyarázza. ¹⁴ Mert ha nyelveken imádkozom, a lelkem imádkozik, az értelmem viszont gyümölcstelen. ¹⁵ Mi következik ebből? Imádkozzam lélekben, de imádkozzam értelemmel is; énekeljek lélekben, de énekeljek értelemmel is. ¹⁶ Különben, ha csak lélekben mondasz hálaadást, az ott levő avatatlan miképpen mondja rá hálaadásodra az »Ámen«-t, ha nem tudja, hogy mit beszélsz? ¹⁷ Mert te ugyan szépen adsz hálát, de a másik nem épül rajta. ¹⁸ Hálát adok Istennek, hogy mindnyájatoknál jobban szólok nyelveken; ¹⁹ de az egyházban inkább akarok öt szót mondani értelmesen, hogy másokat is oktassak, mint tízezer szót nyelveken.

²⁰ Testvérek, értelem dolgában ne legyetek gyermekek, legyetek inkább a gonoszságban gyermekek; értelem dolgában viszont legyetek érettek.

²¹ Írva van a törvényben:

*»Idegen nyelveken és idegenek ajkával
szólok majd ehhez a néphez,
de még így sem hallgatnak rám«* {1z 28,11k}

– mondja az Úr.

²² Tehát a nyelveken való szólás nem a hívek számára szolgál jelül, hanem a hitetleneknek; a prófétálás pedig nem a hitetleneknek, hanem a hívőknek. ²³ Ha tehát összegyűlik az egész egyház, és mindnyájan nyelveken szólnak, ha avatatlanok vagy hitetlenek lépnek be, vajon nem azt mondják-e, hogy őrzöngtök? ²⁴ Ha azonban valamennyien prófétálnak, és belép egy hitetlen vagy avatatlan, annak mindenki a lelkére beszél, azt mindenki megítéli, ²⁵ szívének titkai nyilvánvalóvá lesznek, úgyszólván arca borulva imádja Istent, és megvallja: »Valóban közöttetek van Isten« {1z 45,14; Zak 8,23}.

Az istentisztelet egysége és rendje ²⁶ Mi következik tehát ebből, testvérek? Amikor egybegyűltök, és mindenkinek van zsolttára, van tanítása, van kinyilatkoztatása, van nyelvadomány, van értelmezése: minden a ti épületekre történjék. ²⁷ Ha nyelveken szól valaki, kettő vagy legfeljebb három szóljon, mégpedig egymás után, egy pedig értelmezze. ²⁸ Ha nincs, aki értelmez, akkor hallgasson az egyházban: szóljon önmagának és Istennek. ²⁹ A próféták pedig ketten vagy hárman beszéljenek, a többiek pedig ítéljék meg. ³⁰ Mikor pedig valaki más otlévó nyer kinyilatkoztatást, az előbbi hallgasson el. ³¹ Mert egymás után

mindnyájan prófétálhattok, hogy mindnyájan tanuljanak, és mindnyájan buzdítást nyerjenek. 32 A prófétaág lelke aláveti magát a prófétáknak. 33 Mert Isten nem a zűrzavar Istene, hanem a békességé.

Miként a szentek összes egyházában, 34 az asszonyok hallgassanak az összejöveteleken, mert nem szabad nekik szólniuk; hanem legyenek engedelmesek, amint a törvény is mondja. 35 Ha pedig tanulni akarnak valamit, kérdezzék meg otthon a férjüket; mert nem illik asszonymnak az összejöveteleken beszélni.

36 Vajon töletek indult ki az Isten igéje, vagy egyedül hozzátok jutott el? 37 Aki prófétának vagy lelki embernek tartja magát, értse meg, hogy amit nektek írok, az az Úr parancsa. 38 Ha pedig valaki nem ismeri el, akkor őt sem fogják elismerni. 39 Ezért tehát, testvéreim, törekedjétek a prófétálásra, és ne akadályozzátok meg a nyelveken való szólást sem. 40 De minden tisztességesen és rendben történjék.

Első levél a korintusiaknak – 15. fejezet

Krisztus és a keresztyének feltámadása: 15,1-58

Krisztus feltámadása és az üdvösség ¹ Figyelmetekbe ajánlom, testvérek, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek, amelyet el is fogadtatok, és amelyben álltok. ² Általa üdvözülni is fogtok, ha megtartjátok úgy, ahogy hirdettem nektek, különben hiába lettetek volna hívőkké. ³ Mert mindenekelőtt azt adtam át nektek, amit én is kaptam: hogy Krisztus meghalt a bűneinkért az Írások szerint, ⁴ eltemették, és harmadnapon feltámadt, az Írások szerint. ⁵ Megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek. ⁶ Azután megjelent több, mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még élnek, egyesek pedig elszenderültek. ⁷ Azután megjelent Jakabnak, majd valamennyi apostolnak. ⁸ Mindnyájuk után pedig mint félresikerültnek, megjelent nekem is. ⁹ Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak nevezzenek, mert üldöztem Isten egyházát. ¹⁰ De Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok, és nekem juttatott kegyelme nem volt hiábavaló. Sőt, valamennyiüknél többet munkálkodtam, bár nem én, hanem Isten kegyelme velem együtt. ¹¹ Tehát akár én, akár ők, így hirdetjük, és ti így lettetek hívőkké.

¹² Ha tehát Krisztusról az hirdetjük, hogy a halálból feltámadt, hogyan mondják egyesek közületek, hogy nincs halottak feltámadása? ¹³ Mert ha nincs halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel! ¹⁴ Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, és hiábavaló a ti hitetek is. ¹⁵ Sőt, Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert tanúságot tettünk Isten ellen, hogy feltámasztotta Krisztust, pedig nem is támasztotta fel, ha a halottak valóban nem támadnak fel. ¹⁶ Mert ha a halottak nem támadnak fel, Krisztus sem támadt fel. ¹⁷ Ha pedig Krisztus nem támadt fel, hiábavaló a ti hitetek, és még mindig bűneitekben vagytok. ¹⁸ Sőt, akkor azok is, akik Krisztusban elszenderültek, elvesztek. ¹⁹ Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, nyomorultabbak vagyunk minden más embernél.

²⁰ Krisztus azonban feltámadt a halálból, mint az elszenderültek zsengeje. ²¹ Mert amint egy ember által lett a halál, úgy egy ember által lett a halottak feltámadása is. ²² Amint ugyanis Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy Krisztusban mindnyájan életre fognak kelni. ²³ Mindenki a maga rendje szerint: elsőként Krisztus; azután azok, akik Krisztuséi, az ő eljövetelekor. ²⁴ Azután jön a vég, amikor majd átadja az uralmat az Istennek és Atyának, miután megsemmisített minden fejedelemséget, minden hatalmasságot és erőt. ²⁵ Mert addig kell neki uralkodnia, *amíg ellenségeit mind a lába alá nem veti* {Zsolt 110,1}. ²⁶ Mint utolsó ellenséget, a halált semmisíti meg, ²⁷ mert *mindent lába alá vetett*. Amikor azonban ezt mondja: »Minden alá van vetve« {Zsolt 8,7}, kétségtelenül kivétel az, aki mindent alávetett neki. ²⁸ Mikor pedig minden alá lesz vetve neki, akkor a Fiú maga is aláveti magát annak, aki mindent alávetett neki, hogy Isten legyen minden mindenben.

²⁹ Hisz különben mit csinálnak azok, akik megkeresztelkednek a halottakért? Ha a halottak egyáltalán nem támadnak fel, miért keresztelkednének meg értük? ³⁰ Miért tesszük ki mi is magunkat veszélynek minden órában? ³¹ Nap mint nap meghalok, olyan igaz ez, testvérek, mint a veletek való dicsekvésem Krisztus Jézusban, a mi Urunkban. ³² Ha csak emberi módon küzdöttem a vadállatokkal Efezusban, mit használ nekem? Ha a halottak nem támadnak fel, akkor csak »együnk és igyunk, mert holnap meghalunk« {1z 22,13}. ³³ Ne engedjétek magatokat félrevezetni: »A gonosz társaság megrontja a jó erkölcsöt.« ³⁴ Józanodjatok ki teljesen, és ne vétkezzetek! Némelyek ugyanis nem ismerik Istent. Azért mondom ezt, hogy szégyelljétek magatokat!

Az üdvösség beteljesedése a feltámadásban ³⁵ Azt mondhatná azonban valaki: »Hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testtel jönnek majd elő?« ³⁶ Balga! Amit vetsz, nem kel életre,

ha előbb meg nem hal. 37 És amikor vetsz, nem a leendő testet veted el, hanem a pusztá magot, például a búzáét vagy másét. 38 Isten pedig testet ad annak, amint akarja, mégpedig minden egyes magnak tulajdon testet. 39 Nem minden test ugyanaz a test, hanem más az embereké, és más az állatoké, más a madaraké, és más a halaké. 40 És vannak égi testek és földi testek, de más az égiek fényessége, és más a földieké. 41 Más a fényessége a napnak, más a fényessége a holdnak, és más a fényessége a csillagoknak. Mindegyik csillag különbözik fényességben a másik csillagtól. 42 Így van a halottak feltámadása is: romlandóságban vetik el, romolhatatlanságban támad fel; 43 szégyenben vetik el, dicsőségben támad fel; gyöngeségben vetik el, erőben támad fel; 44 érzéki testet vetnek el, lelki test támad fel.

Ha van érzéki test, van lelki test is. 45 Ezt mondja az Írás is: »Ádám, az első ember élő lénygé lett« {Ter 2,7}, az utolsó Ádám pedig éltető lélekké. 46 De nem a lelki az első, hanem az érzéki, csak azután a lelki. 47 Az első ember a földből való, földi {Ter 2,7}, a második ember a mennyből való. 48 Amilyen a földi, olyanok a földiek is, és amilyen a mennyei, olyanok a mennyeiek is. 49 És amint hordtuk a földi ember képét, úgy hordani fogjuk a mennyeinek képét is. 50 Mondom pedig, testvérek, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem fogja örökölni a romolhatatlanságot.

51 Íme, titkot mondom nektek: Nem fogunk ugyan mindnyájan meghalni, de mindnyájan el fogunk változni: 52 hirtelen, egy szempillantás alatt, a végső harsonaszóra, mert megszólal a harsona, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, mi pedig elváltunk. 53 Mert ennek a romlandó testnek romolhatatlanságba kell öltöznie, és ennek a halandó testnek halhatatlanságba kell öltöznie. 54 Amikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és ez a halandó halhatatlanságba, akkor beteljesedik az ige, amely írva van:

»Elnyelte a halált a diadal {1z 25,8}.

55 *Halál, hol a te győzelmed?*

Halál, hol a te fullánkod?« {Óz 13,14}

56 A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény. 57 De hála Istennek, aki megadta nekünk a győzelmet a mi Urunk Jézus Krisztus által. 58 Tehát, szeretett testvéreim, legyetek állhatatosak, rendíthetetlenek, tegyetek mindig többet az Úrért, hiszen tudjátok, hogy munkátok nem hiábavaló az Úrban.

---

* 12 Jézus a Titokzatos Test feje, lehetetlen tehát hinni az ő feltámadásában anélkül, hogy saját feltámadásunkban ne hinnénk. Lehetetlen hinni olyan élő Fejben, melynek tagjai örök halálra vannak szánva. * 14 Ha tagadjuk Krisztus feltámadását, a hit elveszíti alapját, hisz mind Krisztus (Mt 12,39-40; Jn 2,19-22), mind az apostolok (Csel 1,22; 2,32; 4,10) Krisztus feltámadását tekintik a feltámadás legfőbb bizonyítékának. Krisztus feltámadása nélkül csalóka ábránd lenne a megváltás is, annak minden gyümölcsével együtt. * 20 Krisztus feltámadt: Pál szerint ez az alapja a keresztény életszemléletnek, ma is, a jövőben is.

Első levél a korintusiaknak – 16. fejezet

A levél befejezése: 16,1-24

Gyűjtés a jeruzsálemi hívek számára 1 Ami pedig a szentek javára való gyűjtést illeti, ti is úgy tegyetek, amint azt Galácia egyházainak elrendeltem. 2 A hét első napján mindegyiktek tegye félre és gyűjtse össze, ami neki tetszik, hogy ne akkor történjék a gyűjtés, amikor megérkezem. 3 Amikor aztán ott leszek, azokat, akiket ajánlani fogtok, majd elküldöm levéllel, hogy szeretetadományokat elvigyék Jeruzsálembe. 4 Ha pedig érdemes lesz, hogy én is elmenjek, velem fognak jönni.

Az apostol tervei 5 Hozzátok pedig akkor megyek, ha már bejártam Makedóniát, mert Makedónián keresztül utazom. 6 Talán ott is maradok nálatok, vagy a telet is ott töltöm, hogy ti is adjatok nekem kíséretet, bármerre is megyek majd. 7 Mert nem akarlak titeket most csak úgy átmenőben látni, remélem ugyanis, hogy egy ideig nálatok maradok, ha az Úr megengedi. 8 Efezusban pedig pünkösdig maradok. 9 Nagy és tágas kapu nyílt meg ugyanis előttem, de sok az ellenség is. 10 Amikor odaérkezik Timóteus, legyetek azon, hogy félelem nélkül legyen nálatok, mert az Úr dolgában munkálkodik, amint én is. 11 Tehát senki se vesse meg őt, hanem kísérjétek el őt békével, hogy hozzám jöjjön, mert várom őt a testvérekkel együtt. 12 Ami pedig Apolló testvért illeti, nagyon kértem őt, hogy menjen el hozzátok a testvérekkel együtt, de semmiképp sem akart most elmenni; el fog azonban menni, mihelyt ideje lesz.

Végső intelmek és köszöntések 13 Vigyázzatok, legyetek állhatatosak a hitben, cselekedjétek férfiasan és legyetek erősek (Józs 1,7). 14 Minden, amit tesztek, szeretetben történjék. 15 Kérlek titeket, testvérek: ismeritek Sztefanász házanépét, hogy ők Achájának zsengei, és hogy magukat a szentek szolgálatára szentelték; 16 ti is engedelmeskedjétek az ilyeneknek, és mindenkinek, aki velük együtt munkálkodik és fárad. 17 Örülök Sztefanász, Fortunátusz és Achaikusz ittlétének, mert távolléteketben ők pótolnak titeket, 18 hiszen felüdítették mind az én lelkemet, mind a tieteket. Tartsátok tehát az ilyeneket tiszteletben.

19 Köszöntenek titeket Ázsia egyházai. Sokszor köszöntenek benneteket az Úrban Akvila és Priscilla a házukban lévő közösséggel együtt. 20 Köszöntenek titeket a testvérek mindnyájan. Köszöntsétek egymást szent csókkal.

21 Én, Pál, sajátkezűleg írom a köszöntést. 22 Aki nem szereti az Urat, legyen kiteszított! Marana tha!

23 Az Úr Jézus kegyelme legyen veletek! 24 Szeretetem mindnyájatokkal Krisztus Jézusban.

---

* 22 Marana tha: arám kifejezés, jelentése »Urunk, jöjj el!« vagy »Urunk eljött«. Őskeresztény hitvallás-forma.

Második levél a korintusiaknak

Bevezetés

Lásd a Pál leveleihez írt bevezető magyarázatot az 1261-2. oldalon! – A Korintusiaknak írt második levelet nem könnyű megérteni. A szöveg felépítése látszólag nem logikus; a hangvétel változó; a szóba kerülő események – úgy látszik – nincsenek közvetlen kapcsolatban egymással, ha a ránk maradt levél sorrendjében haladunk.

A szentírástudósok megpróbálták feltárni az események hátterét és lehetséges sorrendjét. Az ilyen kísérlettel járó összes bizonytalansági tényezővel együtt nagyjából a következő helyzetkép tárul elénk: A korintusi közösségben olyan tanítók lépnek fel, akik vitatják Pál apostoli hivatalát és jogát. A közösség tagjai elbizonytalanodnak: csatlakoznak az új tanítókhoz. Pál erről a fejleményről Timóteustól értesül, aki Korintusból Efezusba érkezik. Az apostol nem akar lemondani az általa alapított közösségről. Títust küldi Korintusba, hogy álljon ki az érdekében, és hogy fejezze be a megkezdett adománygyűjtést. Títusz visz magával egy írást is, amelyben Pál arról ad számot, hogyan értelmezi saját apostoli hivatalát (1. 2,14-16; 7,2-4; 9. fejezet). Títusznak nem sikerül helyreállítani az apostol tekintélyét Korintusban. Visszautazik Efezusba és jelentést tesz. Ekkor határozza el Pál, hogy egy »közbenső látogatást« tesz Korintusban. Ennek során viták folynak: elvitatják Páltól azt a jogot, hogy önálló igehirdetőként lépjen fel, kétségbe vonják becsületességét az adományok vonatkozásában, bírálják személyes fellépését. Sőt, sor kerül egy olyan incidensre is, amikor valaki a közösség tagjai közül provokálja és megsérti Pált. Ő elhagyja Korintust, de nem szakítja meg a közösséggel való kapcsolatát. Megírja az ún. »könnyek levelét« (vö. 2,3-4; 7,8.12 és a 10,1-13,10); ezt a levelet ismét Títusz viszi el mint küldött. Ebben a levélben Pál hevesen vitatkozik ellenfeleivel. Türelmetlenül várja a híreket Títusztól, akivel megbeszélte, hogy Troászban találkoznak. Végül eléje utazik, Makedóniában találkozik Títusszal, és megtudja, hogy ezúttal sikerült békésen lezárni a vitát. Pál Títust egy újabb levéllel küldi vissza Korintusba (»a kibékülés levele«; 1. 1,1-2,13; 7,15-16; 8. fejezet). Ezzel együtt Pál közbenjár azért a személyért, aki megsértette (2,6-8.10), és igyekszik tisztázni a még megmaradt félreértéseket. E látogatás alkalmával kell befejeznie Títusznak a félbeszakadt gyűjtést is Jeruzsálem számára.

Ilyen rekonstrukció után a Korintusiaknak írt második levél tükrében belátunk egy vitába és kibékülésbe egy őskeresztény közösség és alapító apostola között. Az a szerkesztő, aki ennek az összeütközésnek a dokumentumait összegyűjtötte, arra törekedett, hogy megőrizze a népek apostolának azokat az írásait és tanításait, amelyek az egyedi közösségen túl is érvényesek. Az egyes levélrészeket kiragadta eseti összefüggésükből, és inkább tárgyuk szerint csoportosította őket: Pál vitába száll ellenfeleivel; megvédi saját apostoli hivatalát (1-7. fejezet). Felszólít a jeruzsálemi közösség számára való gyűjtésre (8-9. fejezet). Az ellenfelekkel való vita során egészen személyesen mérlegre teszi Krisztus szolgálatában folyó életét (10-13. fejezet).

Második levél a korintusiaknak – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

1 Pál, Isten akaratából Krisztus Jézus apostola, és Timóteus testvér, Isten korintusi egyházának, valamint az összes szenteknek, akik egész Achájában vannak. 2 Kegyelem nektek és békeség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól!

Az apostol szenvedései és vigasztalása: 1,3-11

3 Áldott legyen Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene, 4 aki megvigasztal minket minden szorongatásunkban, hogy mi is megvigasztalhassuk azokat, akik bármiféle szorongatásban vannak, azzal a vigasztalással, amellyel Isten minket is megvigasztal. 5 Mert amint bőven van részünk Krisztus szenvedéseiben, úgy bőven van részünk Krisztus által a vigasztalásban is. 6 Ha szorongatást szenvedünk, az a ti vigasztalásotokért és üdvösségetekért van, ha pedig vigasztalásban van részünk, az is a ti megvigasztalásotokért van, amely erőt ad ugyanazoknak a szenvedéseknek az elviselésére, amelyeket mi is elszenvedünk. 7 Szilárd a reménységünk titeket illetően, mert tudjuk, hogy amint társaink vagytok a szenvedésekben, úgy társaink lesztek a vigasztalásban is.

8 Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok, testvérek, a mi szorongatásunkról, amelyben Ázsiában volt részünk. Mófólett, erőnkön felül próbára tettek minket, úgyhogy még az életünk felől is kétségeink voltak. 9 Sőt magunkban már a halálos ítéletet is elfogadtuk, hogy ne magunkban bízunk, hanem Istenben, aki feltámasztja a halottakat. 10 Ő megszabadított és megszabadít minket az ilyen halálos veszedelemből, és őbenne bízunk, hogy ezután is meg fog szabadítani, 11 ha ti is segítségünkre lesztek értünk mondott imáitokkal, hogy a kegyelmi adományokért, amelyeket sokan eszközöltek ki számunkra, sokan adjanak hálát értünk.

A félreértések tisztázása: 1,12-2,11

Az apostol lelkiismeretessége 12 Mert ez a mi dicsekvésünk: lelkiismeretünknek az a bizonyossága, hogy egyszerű módon és istenfélő őszinteséggel, nem testi bölcsességben, hanem Isten kegyelmével jártunk a világon, kiváltképpen nálatok. 13 Hiszen nem írunk nektek mást, mint amit olvastok és meg is értetek – remélem, hogy teljesen meg fogjátok érteni, 14 mint ahogy részben már meg is értettetek minket –, hogy mi a ti dicsekvésetek vagyunk, ugyanúgy, ahogy ti is a miénk, a mi Urunk Jézus napján.

Pál útitervének megváltozása 15 Ezzel a bizalommal akartam hozzátok menni a múltkor, hogy másodízben legyen részetek a kegyelemben, 16 és aztán tőletek átmenni Makedóniába, és Makedóniából ismét visszatérni hozzátok, hogy ti kísérjétek el Júdeába. 17 Amikor tehát ezt akartam, vajon könnyelmű voltam? Vagy amit tervezek, azt test szerint tervezem, úgyhogy nálam az »igen, igen« egyben »nem, nem« is? 18 Isten hűségére mondom, hogy beszédünkben, amelyet hozzátok intéztünk, nincs: »igen« is meg »nem« is. 19 Mert Isten Fia, Jézus Krisztus, akit köztetek hirdettünk, én, Szilvánusz és Timóteus, nem volt »igen« is meg »nem« is, hanem az »igen« valósult meg benne. 20 Mert ahány ígérete csak van Istennek, mind »igen« lett őbenne. Ezért az »amen« is általa hangzik fel tőlünk Isten dicsőségére. 21 Aki pedig megerősít minket veletek együtt Krisztusban, és aki felkent minket, az Isten, 22 és ő az, aki pecsétjével megjelölt minket, s a Lélek zálogát adta szívünkbe.

23 Istent hívom tanúnak magam mellett, hogy irántatok való kíméletből nem mentem el eddig Korintusba. Mert nem uralkodni akarunk hiteteken, hanem örömtők segítői vagyunk, hiszen a hitben erősen álltok.

Második levél a korintusiaknak – 2. fejezet

¹ Azt tettem fel magamban, hogy nem megyek ismét szomorúsággal hozzátok. ² Mert ha én megszorítottalak titeket, ugyan ki az, aki megörvendeztet engem, ha az nem, akit én megszorítottok? ³ És arról a dologról is azért írtam nektek, hogy amikor majd odamegyek, ne érjen engem szomorúság azok miatt, akiknek örülnöm kellene, mert meggyőződésük mindnyájatokról, hogy az én örömöm mindnyájatok öröme. ⁴ Hiszen szívemnek nagy szorongattatásából és aggodalmából írtam nektek sok könnyhullatás közepette, nem azért, hogy szomorúságot okozzak nektek, hanem hogy megismerjétek, milyen szeretettel vagyok elsősorban irántatok.

Intés a szelídségre ⁵ Ha nekem valaki szomorúságot okozott, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy ne túlozzak, mindnyájatokat. ⁶ Elég az ilyennek az a büntetés, amely a többség részéről érte. ⁷ Most pedig, éppen ellenkezőleg, inkább bocsássatok meg neki, és vigasztaljátok meg, hogy a nagyon mély bánat valamiképpen el ne eméssze őt. ⁸ Éppen ezért kérek titeket, tanúsítsatok iránta szeretetet. ⁹ Hiszen azért is írtam, hogy próbára tegyelek titeket, és megtudjam, vajon mindenben engedelmesek vagytok-e? ¹⁰ Akinak pedig ti megbocsátotok valamit, annak én is megbocsátok; mert én is, amikor megbocsátottam, ha volt mit megbocsátanom, azt értetek tettem Krisztus színe előtt, ¹¹ hogy be ne hálózzon minket a sátán, mert nem ismeretlenek előttünk az ő szándékai.

Az apostoli szolgálat dicsősége és szükségszerűsége: 2,12-5,10

Az apostol Krisztus ismeretét terjeszti ¹² Amikor Troászba érkeztem Krisztus evangéliumának hirdetésére, bár a kapu nyitva volt előttem az Úrban, ¹³ nem volt nyugalma lelkemnek, mert nem találtam ott Títusz testvéremet, azért búcsút vettem tőlük, és Makedóniába mentem. ¹⁴ De hála legyen Istennek, aki mindig diadalra segít minket Krisztusban, és az ő ismeretének jó illatát minden helyen elterjeszti általunk! ¹⁵ Mert Krisztus jó illata vagyunk az Istenért azok közt, akik üdvözülnek, és azok közt is, akik elvesznek. ¹⁶ Ezeknek a halál illata a halálra, azoknak pedig az élet illata az életre. De ki alkalmas erre? ¹⁷ Mert mi nem vagyunk olyanok, mint igen sokan, akik meghamisítják Isten igéjét, hanem őszintén, mintegy Istenből beszélünk, Isten előtt, Krisztusban.

Nem mindig könnyű megérteni Pál gondolatait, mert nem ismerjük az események hátterét.
 * ⁵ »Ha nekem valaki«: Pált valaki súlyosan megsértette, de vele együtt megsértette a korintusiakat is. Valószínűleg nyíltan nekitámadt Pálnak, kétségbevonta apostoli tekintélyét. Biztos, hogy Pál itt nem arra az esetre gondol, amikor valaki botránnyosan viselkedett Korintusban (1 Kor 5).

Második levél a korintusiaknak – 3. fejezet

Az apostol a közösséget szolgálja 1 S most kezdjük-e újra ajánlani magunkat? Talán nekünk is szükségünk van, mint egyeseknek, hozzátok szóló vagy tőletek való ajánló levelekre? 2 A mi levelünk ti vagytok, beírva a szívünkbe, ismeri és olvassa azt minden ember. 3 Mert nyilvánvaló veletek kapcsolatban, hogy Krisztus levele vagytok, amely a mi szolgálatunk által készült, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével írva, nem kőtáblákra, hanem a szív húsból való tábláira {Kiv 24,12; Ez 11,19}.

Szolgálat betű szerint és Lélek szerint 4 Isten iránt ilyen bizalmunk Krisztus által van. 5 Nem mintha magunktól, mintegy saját erőnkől képesek lennénk bármit is kigondolni, ellenkezőleg: a mi képességünk Istentől van. 6 Ő tett minket alkalmassá arra, hogy az Újszövetség szolgálói legyünk, nem a betűé, hanem a Léleké: mert a betű öl, a Lélek pedig éltet.

7 Ha már a halálnak a betűkkel, kövekre írt szolgálata dicsőséges volt, úgyhogy Izrael fiai nem nézhettek Mózes arcára arcának mulandó dicsősége miatt, 8 hogyne lenne még dicsőségesebb a Lélek szolgálata? 9 Mert ha már a kárhóztatás szolgálata dicsőséges, sokkal dicsőségesebb az igazság szolgálata. 10 Sőt, ami ott dicsőséges volt, ezen túlradó dicsőség miatt már nem is dicsőséges. 11 Mert ha a mulandó dicsőséges, sokkal dicsőségesebb a maradandó.

12 Mivel tehát ilyen reménységünk van, nagy nyíltsággal beszélünk, 13 nem pedig úgy, mint Mózes, aki leplet helyezett arcára {Kiv 34,33.35}, hogy Izrael fiai ne lássák annak a végét, ami mulandó. 14 De értelmük eltompult. Hisz mind a mai napig, amikor az Ószövetséget olvassák, ott van ugyanaz a lepel, nincs levéve, mert az csak Krisztusban tűnik el. 15 Sőt, mind a mai napig, mikor Mózeset olvassák, lepel takarja szívüket. 16 *De amikor megtérnek az Úrhoz, elvételik majd a lepel* {Kiv 34,34}. 17 Mert az Úr Lélek, s ahol az Úr Lelke, ott a szabadság. 18 Mi pedig mindnyájan, miközben fedetlen arccal szemléljük az Úr dicsőségét {Kiv 16,7}, ugyanarra a képmásra változunk át dicsőségről dicsőségre az Úr Lelke által.

Második levél a korintusiaknak – 4. fejezet

1 Mivel tehát ilyen szolgálatunk van, miután irgalmasságot nyertünk, nem csüggedünk el, 2 hanem lemondunk a gyalázatos alattomoságról, nem járunk álnokságban, és nem hamisítjuk meg Isten igéjét, hanem az igazság hirdetésével ajánljuk magunkat minden ember lelkiismeretének Isten előtt.

3 Ha a mi evangéliumunk mégis el van takarva, azok előtt van eltakarva, akik elvesznek, 4 akikben ennek a világnak az istene elvakította a hitetlen értelmet, hogy az Isten képmásának, Krisztusnak dicsőségéről szóló evangélium fénye ne ragyogjon fel számukra. 5 Mi ugyanis nem önmagunkat hirdetjük, hanem Jézus Krisztust, az Urat; önmagunkat pedig mint a ti szolgákat Jézusért. 6 Mert Isten, aki azt mondta: »A sötétségből világosság ragyogjon fel«, maga támasztott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon Isten dicsőségének ismerete Jézus Krisztus arcán.

Az apostol közössége Krisztussal a szenvedésben 7 Ez a kincsünk pedig cserépedényben van, hogy a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk és ne önmagunknak. 8 Mindenfelől szorongatnak minket, de agyon nem nyomnak; bizonytalanságban vagyunk, de nem esünk kétségbe; 9 üldözést szenvedünk, de elhagyottak nem vagyunk; földre terítenek, de el nem veszünk; 10 állandóan hordozzuk testünkben Jézus halálát, hogy Jézus élete is nyilvánvaló legyen testünkben. 11 Mert minket, akik élünk, szüntelenül halálra adnak Jézusért, hogy Jézus élete is nyilvánvaló legyen halandó testünkön. 12 Bennünk tehát a halál munkálkodik, bennetek pedig az élet.

13 Mivel azonban a hitnek ugyanaz a lelke van bennünk, mint amiről írva van: »*Hittem, azért szóltam*« {*zsol* 116,10G}, mi is hiszünk, és ezért beszélünk. 14 Hiszen tudjuk, hogy aki az Úr Jézust feltámasztotta, minket is fel fog támasztani Jézussal, és veletek együtt elébe állít. 15 Mert minden értetek van, hogy a kegyelem bőséges kiáradása miatt egyre többen adjanak hálát Isten dicsőségére. 16 Éppen ezért nem csüggedünk el, sőt, még ha a mi külső emberünk romlásnak indul is, a belső emberünk mégis napról napra megújul. 17 Ez a mi mostani, könnyű szenvedésünk ugyanis a dicsőségnek igen nagy, örök mértékét szerzi meg nekünk, 18 ha nem a látható dolgokra figyelünk, hanem a láthatatlanokra. Mert ami látható, az ideigvaló, ami pedig láthatatlan, az örökkévaló.

---

* 5 Kifejező megfogalmazása az apostoli munkának és az Egyház szerepének a világban.

* 10-11 Az apostolok gyöngesége, szemben az apostoli munka tárgyának nagyszerűségével, jól tükrözi Jézus hatalmát, aki meghalt és feltámadt, és aki most küldötteiben folytatja művét, hatalmával és kegyelmével megerősítve őket.

Második levél a korintusiaknak – 5. fejezet

Az apostol reménye ¹ Tudjuk ugyanis, hogy ha ez a mi földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk hajlékot, nem kézzel alkotott, örök házat az égben. ² Azért is sóhajtozunk ebben a testben, mert vágyakozunk felölteni rá égi hajlékunkat, ³ hogy ha le kell majd vetkőznünk, mezítelennek ne bizonyuljunk. ⁴ Mert amíg ebben a sátorban vagyunk, roskadozva sóhajtozunk, mivel nem azt akarjuk, hogy levetköztessenek, hanem hogy felöltöztessenek, s így azt, ami halandó, elnyelje az élet. ⁵ Aki pedig felkészített erre bennünket, Isten az, aki a Lélek zálogát adta nekünk.

⁶ Ezért mindenkor bizakodunk, és tudjuk, hogy amíg a testben élünk, távol járunk az Úrtól, ⁷ mert hitben járunk, és nem szemlélésben. ⁸ De bizakodunk, s jobban szeretnénk kiköltözni a testből, és elérkezni az Úrhoz. ⁹ Ezért igyekszünk is neki tetszeni, akár nála vagyunk, akár távol élünk tőle. ¹⁰ Mert mindnyájunknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy mindenki elvegye a bérét, aszerint, hogy jót vagy gonoszat cselekedett testében.

Az apostolt a szolgálata igazolja: 5,11-6,10

A kiengesztelődés szolgálata ¹¹ Mivel tehát ismerjük az Úr félelmét, az embereket igyekszünk meggyőzni, Isten előtt azonban nyíltan állunk. Remélem pedig, hogy a ti lelkiismeretek előtt is nyíltan állunk. ¹² Nem ajánljuk magunkat nektek újra, hanem alkalmat adunk nektek, hogy velünk dicsekedjetek azokkal szemben, akik a külső szerint dicsekszenek, és nem a szív szerint. ¹³ Mert ha magunkon kívül vagyunk, az az Istenért történik; ha eszünknel vagyunk, az pedig értetek van.

¹⁴ Krisztus szeretete sürget minket. Azt gondoljuk ugyanis, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor valamennyien meghaltak; ¹⁵ és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, már ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt. ¹⁶ Mi tehát mostantól fogva senkit sem ismerünk test szerint. És ha Krisztust test szerint ismertük is, most már nem úgy ismerjük. ¹⁷ Ezért aki Krisztusban van, új teremtmény; a régiek elmúltak, s íme, újak keletkeztek.

¹⁸ Mindez pedig Istentől van, aki Krisztus által kiengesztelt minket önmagával, és nekünk adta a kiengesztelés szolgálatát. ¹⁹ Mert Isten volt az, aki Krisztusban kiengesztelte magával a világot, úgy, hogy nem számította be bűneinket, és ránk bízta a kiengesztelés ígését. ²⁰ Mi tehát Krisztus követségében járunk, s maga Isten buzdít általunk. Krisztusért kérünk tehát benneteket, engesztelődjete ki Istennel! ²¹ Ő azt, aki nem ismert bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őáltala.

---

* ⁸ Mindannyian szeretnénk szenvedés és halál nélkül az örök boldogságba jutni. Pál is vágyakozott erre, mivel azonban ez nem lehetséges, a ránk váró dicsőség gondolata segít bennünket megbékélni a gondolattal, hogy halandó testünket le kell vetnünk ahhoz, hogy örökké az Úrral legyünk. * ²¹ Isten szeretete azáltal éri el csúcspontját, hogy egyszülött Fia a bűnös ember helyébe lép, magára veszi az ember bűneit és jóvátételt ad azokért. Így teszi lehetővé az ember számára nemcsak az újjászületést, hanem az Istennel való barátságot és az istenfiúságot is. Bűnné tette: úgy bánt vele, mintha ő lenne bűnös, hogy helyreálljon az isteni igazságosság rendje.

Második levél a korintusiaknak – 6. fejezet

Az apostoli szenvedés dicsősége ¹ Mint munkatársak pedig intünk titeket, ne vegyétek hiába Isten kegyelmét. ² Mert ő mondja:

*»A nekem tetsző időben meghallgatlak,
és az üdvösség napján megsegítelek téged«* {Iz 49,8}.

Íme, most van a kellő idő, íme, most van az üdvösség napja! ³ Senkinek sem okozunk semmiféle botrányt, hogy ne szidalmazzák szolgálatunkat, ⁴ hanem mindenben Isten szolgálóiként viselkedünk: sok tűrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban, ⁵ verésben, börtönben, zendülés közepette, fáradságban, virrasztásban, böjtölésben, ⁶ tisztaságban, tudásban, béketűrésben, kedvességben, a Szentlélekben, nem színlelt szeretetben, ⁷ az igazság igéjében, Isten erejében; jobbról és balról az igazság fegyverzetében, ⁸ dicsőségben és becstelenségben, gyalázatban és jó hírnévben; mint csábítók és mégis igazmondók; ⁹ mint ismeretlenek és mégis ismertek; mint halálra váltak, és íme, mégis élünk; mint megverték, de meg nem öltek; ¹⁰ mint szomorkodók, és mégis mindig örvendezők; mint szűkölködők, és mégis sokakat gazdagítók; mint akiknek semmijük sincsen, és mindenük megvan.

Kibékülés a korintusiakkal: 6,11-7,16

Buzdítás és figyelmeztetés ¹¹ A szánk megnyílt felétek, korintusiak, s a szívünk kitarult. ¹² Nem bennünk van szűk hely számotokra, hanem a ti szívetekben szűk a hely. ¹³ Hogy pedig ezt viszonzátok, mint gyermekeimnek mondom, tárjátok ki ti is szíveteket!

¹⁴ Ne húzzatok egy igát a hitetlenekkel! Mert mi köze az igazságnak a gonoszsághoz? Vagy milyen közösség van a világosság és a sötétség között? ¹⁵ Hogyan egyezne ki Krisztus Béliállal? Vagy mi köze a hívónek a hitetlenhez? ¹⁶ Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Hisz ti az élő Isten temploma vagytok, amint Isten mondja:

*»Köztük fogok lakni és közöttük jární,
az ő Istenük leszek, és ők az én népem lesznek* {Lev 26,11k}.

¹⁷ Menjetek ki tehát közülük,
váljatok külön – mondja az Úr –,
s ne érintsetek tisztátalant! {Iz 52,11}
Akkor magamhoz fogadlak majd titeket,
¹⁸ és én atyátok leszek,
ti pedig az én fiaim és leányaim lesztek {Szo 3,20G; Jer 31,9; Iz 43,6},
mondja a mindenható Úr« {Ám 3,13G; 2Makk 1,24}.

Második levél a korintusiaknak – 7. fejezet

¹ Mivel tehát ilyen ígéreteink vannak, szeretteim, tisztítsuk meg magunkat a test és a lélek minden szennytől, és tegyük teljessé megszentelődésünket Isten félelmében.

² Fogadjatok be minket szívetekbe! Senkit nem bántottunk meg, senkit nem döntöttünk romlásba, senkit nem csaltunk meg. ³ Nem kárhoztatásokra mondom ezt; hiszen az előbb mondtam, hogy a szívünkben vagytok, úgyhogy együtt halunk, és együtt élünk. ⁴ Nagy a bizalmam bennetek, nagyon dicsekszem veletek; telve vagyok vigasztalással, nagyon bőséges az én örömöm minden szorongatásunk mellett.

Títusz küldetése ⁵ Mert amikor Makedóniába érkeztünk, semmi nyugalma sem volt testünknek, hanem mindenféle szorongatást szenvedtünk: kívül harcok, belül félelem.

⁶ De Isten, aki megvigasztalja a megalázottakat, megvigasztalt minket Títusz megérkezésével; ⁷ sőt nemcsak az ő megérkezésével, hanem azzal a vigasztalással is, amellyel megvigasztalódott köztetek, mert elbeszélte nekünk vágyódásokat, sírásokat, buzgólkodásokat érettem, úgyhogy még jobban megörültem.

⁸ Mert ha meg is szomorítottalak titeket levelemmel, nem bánom; de ha meg is bántam volna – mivel látom, hogy az a levél, bár ideig-óráig, megszorított titeket –, ⁹ most örülök, nem azért, mert megszorodtatok, hanem azért, mert bűnbánatra szolgált a szomorúságotok. Isten szerint szomorodtatok meg, úgyhogy semmiben se szenvedtetek kárt miattunk. ¹⁰ Mert az Isten szerint való szomorúság állhatatos megtérést szerez az üdvösségre; a világ szomorúsága azonban halált szerez. ¹¹ S íme, éppen ez a ti Isten szerint való szomorúságotok milyen nagy buzgóságot ébresztett bennetek, sőt mentegetőzést, méltatlankodást, félelmet, vágyódást, buzgólkodást és a vétkes megbüntetését! Mindenben megmutattátok, hogy ti ártatlanok vagytok a dologban. ¹² Tehát, ha írtam is nektek, nem a sértő miatt tettem, és nem is a sértett miatt, hanem hogy kinyilvánuljon Isten előtt a buzgóságotok, amelyet irányunkban tanúsítottok. ¹³ Ezért vigasztalódtunk meg.

De vigasztalódásunkban még jobban megörültünk Títusz öröme miatt, hogy lelkét mindnyájan felüdítettétek, ¹⁴ és ha valamivel dicsekedtem neki veletek kapcsolatban, nem vallottam szégyent, hanem ahogyan nektek mindent az igazság szerint mondtunk, úgy a mi Títusz előtt való dicsekvésünk is igaznak bizonyult. ¹⁵ És ő még jobb szívvel van irántatok, amikor megemlékezik mindnyájatok engedelmességéről, ahogyan félelemmel és rettegéssel fogadtátok őt. ¹⁶ Örülök, hogy mindenben bizalommal lehetek hozzátok.

---

* 2-16 Ez a fejezet, amely a levél első részét lezárja, arra ösztönzi a korintusiakat, hogy borítsanak fátylat a múltra, ne gondoljanak arra többé. A probléma rendeződött, a megbántást kiengesztelte a megbánás, a béke helyreállt. Pál számít olvasóinak hűségére: csak tovább, előre, tekinteteket az égre vetve! Sok jót kell még tenni, kitartóan kell szeretni. Az apostol csak utal a múltra, hogy jelezze, nem kell azzal többé sokat törődni, hiszen Isten képes volt a rosszból nagyobb jót támasztani: őszinte megbánást és a jóvátétel vágyát.

Második levél a korintusiaknak – 8. fejezet

Felhívás az adakozásra: 8,1-24

A makedóniai keresztények példája ¹ Tudtotokra adjuk, testvérek, Isten kegyelmét, amelyet Makedónia egyházai kaptak, ² hogy a nyomorúság sok megpróbáltatása között bőséges lett az örömük, és igen nagy szegénységükből megszületett jószívűségük túlaradó gazdagsága. ³ Mert tanúskodom róla, hogy erejük szerint, sőt erejükön felül is önként adakoztak, ⁴ és kérvén-kérve igyekeztek meggyőzni minket, hogy részük lehessen a jótékonyságban és a szentek javára végzett szolgálatban. ⁵ És reményünket felülmúlva önmagukat adták oda először az Úrnak, aztán pedig nekünk, Isten akarata szerint.

A gyűjtés befejezése Korintusban ⁶ Ezért arra kértük Títuszt, hogy amint már megkezdte, fejezze is be nálatok ezt a jótékonyságot.

⁷ Ezért, mint ahogy mindenben kitűntök: hitben, szóban, ismeretben, minden buzgóságban és a tőlünk kapott szeretetben, úgy tünjete ki ebben a jótékonyságban is. ⁸ Nem parancsképpen mondom ezt, hanem hogy mások buzgósága által a ti szeretetetek őszinteségét próbára tegyem. ⁹ Hiszen ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmét, hogy értetek szegénnyé lett, bár gazdag volt, hogy az ő szegénysége által ti gazdagok legyetek. ¹⁰ Tanácsot viszont adok ebben az ügyben, mert ez hasznotokra van nektek, akik tavaly óta elkezdtetek cselekedni, még hozzá saját akaratotokból. ¹¹ Most tehát a cselekvést is hajtsátok végre, hogy amilyen készséges az akarat, olyan legyen a végrehajtás is abból, amitek van. ¹² Mert ha az akarat készséges, aszerint kedves az, ami je valakinek van, nem aszerint, ami je nincs. ¹³ Nem úgy, hogy másoknak könnyebbségük legyen, nektek pedig nyomorúságtok, hanem az egyenlőség szerint: ¹⁴ most a ti bőségetek pótolja azoknak szűkölködését, hogy az ő bőségük is pótolja majd a ti szűkölködésüket; hogy egyenlőség legyen, ahogy írva van: ¹⁵ »*Aki sokat gyűjtött, nem bővelkedett, és aki keveset, nem szűkölködött*« {Kiv 16,18}.

A munkatársak buzgalma és önzetlensége ¹⁶ Hála legyen Istennek, aki ugyanezt a buzgóságot adta értetek Títusz szívébe, ¹⁷ mert elfogadta a felkérést, sőt, mivel buzgósága nagy volt, önszántából ment el hozzátok. ¹⁸ Vele küldtük azt a testvért is, aki az evangélium hirdetéséért minden egyházban elismerésnek örvend, ¹⁹ sőt mi több, akit az egyházak kísérőnké is rendeltek ebben a jótékonyságban, melyet az Úr dicsőségére és elszántságunk megmutatására szolgálunk. ²⁰ Így kívánjuk elkerülni azt, hogy valaki megrágalmazhasson minket ezen bőséges adomány miatt, amely gondunkra van bízva, ²¹ mert *gondunk van a tisztességre* nemcsak az Úr előtt, *hanem az emberek előtt is* {Pé1 3,4G}. ²² Velük együtt elküldtük azt a testvérünket is, akinek buzgó voltát sok dologban gyakran kipróbáltuk, most pedig még sokkal buzgóbb, irántatok való nagy bizalommal.

²³ Ami Títuszt illeti: ő az én társam és segítóm közöttetek, a testvéreink pedig az egyházak küldöttei, Krisztus dicsősége. ²⁴ Mutassátok meg tehát irántuk szereteteteknek és rólatok való dicsekvésünknek bizonyosságát az egyházak színe előtt.

A 8. és a 9. fejezet azzal a jótékonysági gyűjtéssel foglalkozik, amelyet Pál készült megszervezni az általa alapított közösségekben: adományokat gyűjtött a jeruzsálemi hívek számára. Érdekes megfigyelni, hogy Pál sohasem alkalmazza a hétköznapi, s a talán megalázó »gyűjtés« megjelölést, ehelyett ilyen szavakat használ: kegyelem, szolgálat, bőség, áldás, közösködés. Ezzel is jelzi ennek a szeretetszolgálatnak a természetfölötti értékét.

Második levél a korintusiaknak – 9. fejezet

Újabb felhívás az adakozásra: 9,1-15

A megbízottak ajánlása ¹ A szentek javára való szolgálatról fölösleges nektek írnom; ² hiszen ismerem készségeket, amelyért dicsekszem is veletek a makedónok előtt, hogy Akhája készen áll a múlt esztendő óta, és a ti buzgóságotok igen sokakat föllelkesített. ³ Mindamellet elküldtem a testvéreket, nehogy a veletek való dicsekvésünk ebben az ügyben alaptalannak bizonyuljon, hanem, amint mondtam, készen legyetek. ⁴ És ha a makedónok eljönnek velem, és titeket készületlenül találhatnak, szégyent ne valljunk mi – hogy ne is mondjam: ti – ebben a dologban. ⁵ Azért szükségesnek tartottam megkérni a testvéreket, hogy menjenek előre hozzátok, és készítsék elő a megígért adományt, hogy az úgy legyen készen, mint bő áldás, nem mint szűk alamizsna.

Az adakozók dicsérete ⁶ Azt mondom: Aki szűken vet, szűken is arat; és aki bőven vet, bőven is arat. ⁷ Mindenki úgy adjon, ahogyan eltökélte szívében, ne kedvetlenséggel vagy kényszerűségből, mert *Isten a jókedvű adakozót szereti* {*1P 11,22,8G*}. ⁸ Isten pedig elég hatalmas, hogy minden kegyelmét bőven árássa rátok, hogy mindig, mindennel teljesen el legyetek látva, és bőven teljék minden jótéteményre, ⁹ amint írva van:

»Bőven adott a szegényeknek;

igazsága fennmarad örökkön-örökké» {*Zsolt 112,9*}.

¹⁰ Aki pedig magot ad a magvetőnek, és kenyeret nyújt eledelül {*1z 55,10*}, megsokasítja majd a ti vetéseket is, és megszorítja igazságotok gyümölcsét {*Óz 10,12G*}. ¹¹ Így mindenben gazdagok lesztek minden jószívűségre, amely általunk hálaadást eredményez Isten iránt. ¹² Mert ennek a szolgálatnak a teljesítése nemcsak azt pótolja, ami a szenteknek hiányzik, hanem sokakat hálaadásra is készít Isten iránt. ¹³ Ennek a szolgálatnak a próbája folytán ugyanis dicsőítik majd Istent azért az engedelmisségért, amellyel Krisztus evangéliumát valljátok, és azért az őszinte közösségvállalásért, amelyet irántuk és mindenki iránt tanúsítottok. ¹⁴ Imádkoznak is értetek és vágyódnak utánatok, mivel Isten kegyelme bőségesen áradt ki rátok. ¹⁵ Hála legyen Istennek kimondhatatlan ajándékáért!

Második levél a korintusiaknak – 10. fejezet

A támadások visszautasítása: 10,1-18

Az ellenfelek vádjai ¹ Krisztus szelídségére és szerénységére kérlek titeket, én Pál, aki szemtől szemben ugyan alázatos vagyok köztetek, távollétemben azonban bátor vagyok veletek szemben: ² kérlek benneteket, hogy amikor majd nálatok leszek, ne kelljen bátornak lennem, olyan határozottsággal, amellyel, úgy gondolom, bátor lehetek egyesekkel szemben, akik úgy vélekednek rólunk, mintha mi a test szerint járnánk. ³ Mert noha a testben járunk, nem a test szerint harcolunk. ⁴ Mert a mi harci fegyvereink nem test szerint valók, hanem Isten által erősek az erősségek lerombolására. Harcunkkal leromboljuk a terveket, ⁵ és minden magasságot, amely Isten ismerete ellen fölemelkedik, és fogságba ejtünk minden értelmet, Krisztus iránt való engedelmisségre. ⁶ Készek vagyunk megbüntetni minden engedetlenséget, mihelyt teljes lesz a ti engedelmisségetek.

⁷ Nézzétek azt, ami a szemetek előtt van! Ha valaki azzal biztatja magát, hogy Krisztusé, gondolja meg magában azt is, hogy amint ő Krisztusé, úgy mi is. ⁸ Mert még ha kissé többet is találnék dicsekedni hatalmunkkal, amelyet az Úr a ti építésekre, s nem romlásotokra adott, nem vallanék szégyent. ⁹ De nem akarom azt a látszatot kelteni, hogy csak rémisztgetlek titeket a levelekkel. ¹⁰ Mert »a levelek ugyan – mondják – súlyosak és erősek, a testi megjelenése azonban erőtlen, és a beszéde gyarló.« ¹¹ Gondoljon az ilyen arra, hogy amilyenek távollétünkben vagyunk leveleinkben, szóval, olyanok leszünk ottlétünkön is, tettel.

Az apostol nem önmagát ajánlja ¹² Mert mi nem merjük magunkat azokhoz számítani vagy hasonlítani, akik önmagukat ajánlják; de oktanul viselkednek, hiszen önmagukhoz mérik és önmagukhoz hasonlítják magukat. ¹³ Mi azonban nem dicsekszünk mértéktelenül, hanem annak a hatáskörnek a mértéke szerint, melyet Isten jelölt ki számunkra, hogy hozzátok is eljussunk. ¹⁴ Mert mi nem terjeszkedünk ki rátok, mintha nem jutottunk volna el hozzátok, hiszen hozzátok is eljutottunk Krisztus evangéliumával. ¹⁵ Nem dicsekszünk mértéktelenül mások munkájával, de megvan a reményünk, hogy ha hitetek növekedni fog, bőséges megbecsülésben lesz részünk köztetek saját hatáskörünkben. ¹⁶ Akkor a rajtatok túl levő területeken is hirdetni fogjuk az evangéliumot, anélkül, hogy idegen hatáskörben a már elvégzett munkával dicsekednénk.

¹⁷ *Aki pedig dicsekszik, az Úrban dicsekedjék* {Jer 9,22k}; ¹⁸ mert nem az érdemel hitelt, aki önmagát ajánlja, hanem akit az Úr ajánl.

---

* ¹ Ironizálva megismétli a vádakat, amelyekkel ellenfelei illették őt. Az előző fejezetek barátságos hangneme után itt ismét védekezni kezd, meglepő hévvel, lehangoló érvekkel cáfolja kérlelhetetlen ellenfeleinek, a zsidózóknak a vádjait. A levél befejezése előtt egyszer s mindenkorra el akarja hallgattatni vádlóit, hogy végre békében hagyják a fiatal egyházat. Én, Pál: a levél most kezdődő részének személyes jellegét emeli ki. Szelídségét gyávaságnak vélték: ám legyen, tud ő keményen is fellépni, tud erős kézzel büntetni is.

Második levél a korintusiaknak – 11. fejezet

Az apostol munkája: 11,1-12,13

Az apostol önzetlensége 1 Bárcsak eltűrnék tőlem egy kis ostobaságot! Sőt viseljete el engem is! 2 Mert Isten féltékenységgel vagyok féltékeny rátok. Eljegyeztelek ugyanis titeket egy férfinak, hogy mint tiszta szüzet vezesselek Krisztushoz. 3 De félek, hogy amint a kígyó félrevezette Évát álnokságával, úgy a ti értelmetek is elfordul a Krisztus iránti őszinte és tiszta odaadástól. 4 Mert ha valaki jön, és más Krisztust hirdet, mint akit mi hirdettünk, vagy más lelket fogadtok be, mint amit kaptatok, vagy más evangéliumot, mint amit elfogadtatok, azt igen jól eltűritek. 5 Pedig azt hiszem, semmivel sem tettem kevesebbet a fő-fő apostoloknál, 6 mert ha járatlan vagyok is a beszédben, az ismeretben nem, hiszen azt minden tekintetben mindenki előtt megmutattam nektek.

7 Vagy talán bünt követtem el akkor, amikor önmagamat megaláztam, hogy titeket fölmagasztaljalak, mivel Isten evangéliumát ingyen hirdettem nektek? 8 Más egyházakat fosztottam ki, támogatást fogadtam el tőlük, hogy titeket szolgálhassalak. 9 Amikor nálatok voltam és szükségem szenvedtem, senkinek sem voltam a terhére, mert ami hiányzott nekem, azt pótolták a Makedóniából jött testvérek, és mindenben vigyáztam, hogy terhetekre ne legyek, és vigyázni is fogok. 10 Krisztus bennem levő igazságára mondom, hogy ezt a dicsőséget nem lehet megtagadni tőlem Akhája vidékein.

11 Miért? Azért, mert nem szeretlek titeket? Isten a tudója! 12 De amit teszek, tenni is fogom, hogy elvegyem az alkalmat azoktól, akik alkalmat keresnek, hogy abban, amivel dicsekszenek, olyanoknak bizonyuljanak, mint mi. 13 Mert az ilyenek álapostolok, álnok munkások, akik Krisztus apostolainak tettetik magukat. 14 S ez nem is csoda, hiszen maga a sátán is a világosság angyalának tettei magát. 15 Nem nagy dolog tehát, ha az ő szolgálói is az igazság szolgálóinak tettetik magukat. Végük megfelel majd a cselekedeteiknek.

»Balga beszédek«: 11,16-12,13

Az apostol szenvedései és fáradalmai 16 Újra mondom tehát, ne tartson senki ostobának. De ha mégis, fogadjatok el engem akár mint ostobát, hadd dicsekedjem én is egy kissé. 17 Amit mondok, nem az Úr szerint mondom, hanem mintegy ostobaságból, ha ezekkel a dolgokkal dicseksem. 18 Mivel sokan dicsekszenek test szerint, most én is dicsekedni fogok. 19 Ti ugyanis örömet eltűritek az ostobákat, hiszen bölcsek vagytok. 20 Mert elviselitek, ha valaki szolgaságra vet benneteket, ha valaki elnyel, ha valaki hatalmába kerít, ha valaki felfuvalkodik, ha valaki arcul ver.

21 Szégyenkezve mondom, hisz mintha mi gyöngék lettünk volna ebben a tekintetben. De azzal, amivel valaki dicsekedni mer – ostobaságból mondom –, én is merek. 22 Zsidók ők? Én is! Izraeliták ők? Én is! Ábrahám ivadékai ők? Én is! 23 Krisztus szolgálói ők? Mint oktalan mondom, én még inkább: számtalan fáradság, igen sokszor fogság, módfelett való verések, gyakori halálveszély által. 24 A zsidóktól öt ízben kaptam egy híján negyven ütést. 25 Háromszor szenvedtem megvesszőzést, egyszer megkövezést, háromszor hajótörést, egy nap és egy éjjel a mély tengeren hanyódtam. 26 Gyakran voltam úton, veszélyben folyóvizeken, veszélyben rablók között, veszélyben saját népem körében, veszélyben a pogányok között, veszélyben városban, veszélyben pusztaságban, veszélyben tengeren, veszélyben hamis testvérek között, 27 fáradságban és nyomorúságban, gyakori virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakori böjtölésben, hidegben és mezítelenségben. 28 Ezek mellett ott van még a naponkénti zaklatásom, s az összes egyház gondja. 29 Ki erőtlenségem, hogy én ne lennék erőtlenségem? Ki botránkozik meg, hogy én ne égnék?

30 Ha dicsekedni kell, gyöngeségemmel dicsekszem. 31 Isten, a mi Urunk Jézus Atyja, aki áldott mindörökké, tudja, hogy nem hazudom. 32 Damaszkuszban Aretász király helytartója őriztette a damaszkusziak városát, hogy engem elfogjon, 33 és az ablakon keresztül, kosárban bocsátottak le a falon, így menekültem meg a kezéből.

Második levél a korintusiaknak – 12. fejezet

Az apostol »dicsekvése« és gyöngesége 1 Ha már dicsekednem kell – bár semmit sem használ – áttérek a látomásokra és az Úr kinyilatkoztatásaira is. 2 Ismerek egy embert Krisztusban, aki tizennégy évvel ezelőtt – testben-e, nem tudom, vagy testen kívül, nem tudom, Isten tudja – elragadtatott a harmadik égig. 3 S tudom, hogy ugyanez az ember – testben-e, vagy testen kívül, nem tudom, Isten tudja – 4 elragadtatott a paradicsomba, és titkos igéket hallott, amelyeket embernek nem szabad kimondania. 5 Ezzel az emberrel dicsekszem, önmagammal viszont nem dicsekszem, csak gyöngeségeimmel. 6 Pedig ha dicsekedni akarnék, akkor sem lennék ostoba, hiszen igazságot mondanék, de tartózkodom ettől, nehogy valaki többre becsüljön annál, amit bennem lát vagy amit tőlem hall 7 a kinyilatkoztatások nagysága miatt. Ezért, hogy el ne bízzam magam, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy arcul verjen. 8 Háromszor kértem emiatt az Urat, hogy távozzék az tőlem; 9 de ő azt mondta nekem: »Elég neked az én kegyelmem, mert az erő a gyöngeségben lesz teljessé.« Legszívesebben tehát gyöngeségeimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje lakozzék bennem. 10 Ezért telik kedvem a Krisztusért való erőtlenségben, bántalmazásban, szükségben, üldöztetésben és szorongatásban, mert amikor gyöngé vagyok, akkor vagyok erős.

11 Ostobává lettem, ti kényszerítettetek rá. Mert nektek kellett volna engem ajánlanotok, ugyanis semmivel sem voltam kisebb azoknál, akik fölötté nagy apostolok – bár semmi sem vagyok; 12 de az én apostoli mivoltom jelei a végtelen türelemben, jelekben, csodákban és hatalmi tettekben nyilvánultak meg közöttetek. 13 Mert miben kaptatok kevesebbet a többi egyházaknál, hacsak nem abban, hogy én magam nem voltam a terhetekre? Bocsássátok meg nekem ezt az igazságtalanságot!

Pál látogatásának hírüladása: 12,14-13,10

Az apostol gondjai és célja 14 Íme, most harmadszor készülök hozzátok menni, de nem leszek a terhetekre. Mert nem azt keresem, ami a tietek, hanem titeket, hiszen nem a gyermekek tartoznak kincseket gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek. 15 Én pedig igen szívesen áldozok, sőt magam is áldozattá leszek a ti lelketekért. Ha én ennyire szeretlek titeket, kevesebb szeretetre találnék nálatok?

16 Ám legyen, én nem voltam terhetekre, mivel azonban ravasz vagyok, csellel fogtalak meg titeket. 17 Behálózta-e titeket küldöttem bármelyike által? 18 Megkértem Títuszt, és vele elküldtem azt a testvért. Behálózott-e titeket Títusz? Nem jártunk-e ugyanazon lélek szerint? S nem ugyanazon az úton?

Félelmek és aggodalmak 19 Régóta azt gondoljátok már, hogy mentegetőzünk előttetek? Isten előtt, Krisztusban beszélünk. Mindez pedig, szeretteim, a ti épülésetekre szolgál. 20 Mert félek, hogy amikor majd odaérek, nem olyanoknak talállak titeket, amilyeneknek szeretnék, és ti is olyannak találtok engem, amilyennek nem szeretnétek. Félek, hogy versengés, irigység, indulatosság, egyenetlenkedés, rágalom, fondorkodás, felfuvalkodottság, pártoskodás lesz közöttetek, 21 úgyhogy amikor odaérek, az én Istenem ismét megaláz engem nálatok, és meg kell majd siratnom sokakat azok közül, akik régebben vétkeztek, és nem tartottak bűnbánatot a tisztátalanság, parázناسág és szemérmertlenség miatt, amelyet elkövettek.

---

* 2 Harmadik ég: a mennyország. Egy ember: ő maga, Pál. Tizennégy évvel ezelőtt: Pál a levelet 57 végén vagy 58 elején írja, tehát az elragadtatás Kr. u. 44-ben volt. Ezt megelőzően Pál hosszabb időre visszavonult Kilíkiába; Barnabás ekkor ment érte Tarzusba, hogy magával vigye

őt térítő útjára. * 14 Most harmadszor: Pál először hosszabb ideig tanított Korintusban (Csel 18), később egyszer röviden meglátogatta a közösséget (2 Kor 2,1), ekkor történt a sértés, az apostol visszautasítása. Most is tart attól, hogy a híveket nem buzgóságban, Isten és egymás szeretetében fogja találni, hanem személyeskedések és intrikák közepette.

Második levél a korintusiaknak – 13. fejezet

Apostoli teljhatalommal végzett munka ¹ Íme, ezúttal harmadszor megyek hozzátok: »Két vagy három tanú vallomása döntsön el minden ügyet« (Mt 19,15). ² Előre megmondtam, és most előre kijelentem, ahogy második otlétemkor, most a távollétemben is azoknak, akik régebben vétkeztek, és a többieknek is, hogy ha ismét odamegyek, nem fogok kegyelmezni. ³ Hiszen annak bizonyítékát keresitek, hogy belőlem Krisztus szól, aki veletek szemben nem erőtlén, hanem erős köztetek. ⁴ Mert bár erőtlenségből megfeszítették, Isten erejéből él. Mi is erőtlének vagyunk benne, de élni fogunk vele együtt Isten erejéből értetek.

⁵ Önmagatokat vizsgáljátok meg, vajon a hitben vagytok-e; önmagatokat tegyétek próbára. Vagy nem ismeritek fel önmagatokon, hogy Jézus Krisztus bennetek van? Ha nem, akkor nem álltatók ki a próbát. ⁶ Azt azonban remélem felismeritek, hogy mi kiálltuk a próbát. ⁷ Kérjük Istent, hogy semmi gonoszat ne tegyetek, nem azért, hogy mi kipróbálnak látsszunk, hanem hogy ti megtegyétek a jót, mi pedig hadd látsszunk ki nem próbálnak. ⁸ Mert semmit sem tehetünk az igazság ellen, hanem csak az igazságért. ⁹ Sőt örülünk, amikor mi erőtlének vagyunk, ti pedig erősek vagytok; könyörgünk is a ti tökéletességetekért. ¹⁰ Azért írom mindezt távollétemben, hogy ha jelen leszek, ne járjak el keményen azzal a hatalommal, melyet az Úr nekem építésre adott, és nem rombolásra.

Zárszó és áldás: 13,11-13

¹¹ Egyébként, testvérek, örüljétek, legyetek tökéletesek, buzdítsátok egymást, legyetek egyetértők, éljétek békességben, s a szeretet és békesség Istene veletek lesz. ¹² Köszöntsétek egymást szent csókkal. Üdvözlnek titeket a szentek mindnyájan.

¹³ Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!

Levél a galatáknak

Bevezetés

A »második missziós út« során Pál, Szilas és Timóteus Európa felé tartva áthaladnak a galaták által lakott vidéken Kis-Ázsia belsejében (vö. 1,2). Meg kell szakítaniuk útjukat, valószínűleg Pál megbetegedése miatt. Hirdetni kezdik az evangéliumot a galatáknak, és pogány-keresztény közösségeket alapítanak Galáciában (kb. Kr. u. 50-ben). Később Pál még egyszer felkeresi ezeket a közösségeket és »elket önt valamennyi tanítványba« (Csel 18,23).

Egy idő múlva értesül e közösségek életének új fejleményeiről, és (kb. Kr. u. 55-ben) Efezusból küldi el nekik a ránk maradt levelet.

A háttérben álló okokat kiolvashatjuk a levél szövegéből: a galáciai közösségekben misszionáriusok lépnek fel, akik rossz hírbe hozzák nem csak az evangéliumot és a keresztény önértelmét, hanem Pál személyét is. Az őskeresztény közösségnek ezek a zsidó-keresztény irányzatú képviselői még a kereszténységhez való tartozást is teljesen elvitatják a galatáktól, hacsak nem fogadják el a törvény rituális előírásait, nem metéltetik körül magukat és nem tartanak meg bizonyos ünnepnapokat, mindenekelőtt a szombatot. Ezeknek a tanítóknak a kritikája nem csak a galáciai keresztény gyakorlatot érinti, hanem elsősorban e közösségek alapítóját. A szóban forgó misszionáriusok vitatják Pál apostoli jogát és igehirdetésének törvényességét. Ezzel nem várt hatást érnek el a galáciai közösségekben, hiszen ezek pogány-keresztényekből állnak.

Pál felismeri a veszélyt, és vitába száll a támadókkal. Levelének első részében elkötelezettként számot ad hivatásáról és a jeruzsálemi őskeresztény közösséghez való viszonyáról egészen az apostoli zsinatig. Megbízását magától Krisztustól kapta; az apostoli zsinat elismerte őt és evangéliumát. Igaz, hogy összeütközésbe került Péterrel és Barnabással Antióchiában, Pál azonban a továbbiakban a zsidó-keresztények képviselőitől függetlenül hirdeti az igét és végzi misszióját. Ennek a háttérnek az ismeretében a galáciai misszionáriusok fellépését olyan próbálkozásnak tekinthetjük, amely a jeruzsálemi irányzat tekintélyét kívánta érvényre juttatni a Pál által alapított közösségekben.

A levél fő részében Pál egy teológiai kérdést tárgyal, amely a vázolt ellentét háttérében áll. A keresztények (mégpedig mind a zsidó-, mind a pogány-keresztények) számára a Jézus Krisztusban való hitnek van döntő szerepe. A hit által – és csakis azáltal – jutnak helyes viszonyba Istennel. A »törvény tettei« nem teszik igazzá az embert. Érthetetlen volna, ha a galaták feladnák a hit üdvözítő útját, visszatérnének a törvény útjára, és ezzel elárulnák a szabadságot, amit Krisztus az övéinek megszerzett.

Pál a Galatáknak írt levélben evangéliumának alapelveit foglalja írásba és védi meg a konkrét közösségek hitéért folytatott küzdelemben. Ugyanezeket alaposabban kifejti a Rómaiaknak írt levélben, amely bizonyos fokban hasonlít a Galatáknak írt levélhez.

Levél a galatáknak – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-5

¹ Pál, aki nem emberektől, nem ember által apostol, hanem Jézus Krisztus és az Atyaisten által, aki feltámasztotta őt a halálól, ² és a velem levő testvérek mindnyájan, Galácia egyházainak. ³ Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól, ⁴ aki feláldozta önmagát bűneinkért, hogy kiragadjon minket a jelen gonosz világból, Istennek és a mi Atyánknak akarata szerint, ⁵ akinek dicsőség mindörökkön örökké! Amen.

A levél megírásának oka: 1,6-9

⁶ Csodálom, hogy attól, aki titeket Krisztus kegyelme által meghívott, ilyen hamar más evangéliumhoz pártoltok, ⁷ holott nincsen más, csak olyanok vannak, akik zavarba ejtenek titeket, és el akarják fordítani Krisztus evangéliumát. ⁸ De még ha mi, vagy akár az égből egy angyal hirdetne is nektek más evangéliumot, mint amit hirdettünk nektek, átkozott legyen! ⁹ Ahogy azelőtt is mondtuk, most megismétlem: Ha valaki más evangéliumot hirdet nektek, mint amit átvettetek, átkozott legyen!

Pál apostoli tisztsége: 1,10-2,10

Az apostol meghívása ¹⁰ Vajon embereket akarok most megnyerni, vagy Istent? Embereknek igyekszem-e tetszeni? De ha az embereknek igyekeznék tetszeni, nem volnék Krisztus szolgálója!

¹¹ Tudtotokra adom ugyanis, testvérek, hogy az evangélium, melyet én hirdettem, nem ember szerint való; ¹² mert én nem embertől kaptam vagy tanultam azt, hanem Jézus Krisztus kinyilatkoztatásából. ¹³ Hallottátok ti is, hogyan viselkedtem egykor a zsidóságban, hogy mód felett üldöztem Isten egyházát, és pusztítottam azt. ¹⁴ Felülmúltam a zsidóságban számos kortársamat nemzetemből, nagyobb buzgósággal követve őseim hagyományait. ¹⁵ Mikor azonban úgy tetszett Istennek, aki engem anyám méhétől fogva ^{1z 49,1} kiválasztott, és kegyelme által meghívott, ¹⁶ hogy kinyilatkoztassa bennem Fiát, hogy hirdessem őt a pogányok között, egyáltalán nem törődtem testtel és vérrel, ¹⁷ Jeruzsálembe sem mentem föl apostol-elődeimhez, hanem elmentem Arábiába, majd ismét visszatértem Damaszkuszba.

¹⁸ Három év múlva azután felmentem Jeruzsálembe, hogy meglátogassam Kéfást, és nála maradtam tizenöt napig. ¹⁹ Mászt azonban az apostolok közül nem láttam, csak Jakobot, az Úr testvérét. ²⁰ Amit pedig írok nektek, íme, Isten előtt mondom, hogy nem hazudom. ²¹ Azután Szíria és Kilikia vidékeire mentem. ²² Júdea egyházai számára, amelyek Krisztusban vannak, személyesen nem is voltam ismert. ²³ Csak azt hallották felőlem: »Az, aki minket egykor üldözött, most hirdeti a hitet, amelyet valaha pusztított«, ²⁴ és dicsőítették miattam az Istent.

---

* ¹ Pál, mivel kétségbevonják apostoli mivoltát, mindjárt kezdetben hangsúlyozza, hogy apostoli meghívását az Atyaisten akaratából Krisztustól kapta, tehát ugyanolyan apostol, mint a Tizenkettő. * ⁴ Ebben a levélben rövid a köszöntés, s már ez is tükrözi, hogy a hívek hite milyen nagy veszélynek van kitéve. Már itt hangsúlyozza, hogy Jézus Krisztus feláldozta önmagát értünk.

Levél a galatáknak – 2. fejezet

Az apostoli zsinat Jeruzsálemben ¹ Tizennégy esztendő múlva azután ismét fölmentem Jeruzsálembé Barnabással, s magammal vittem Títuszt is. ² Kinyilatkoztatástól indítva mentem föl, és megtárgyaltam velük az evangéliumot, amelyet a pogányok közt hirdetek, azokkal külön is, akik tekintélyesek voltak, nehogy hiábavaló legyen, ahogy futok vagy ahogy futottam. ³ De még a velem levő Títuszt sem kényszerítették a körülmetélésre, bár görög volt. ⁴ Ami pedig a belopódzott hamis testvéreket illeti, akik befurakodtak, hogy kikémleljék a Krisztus Jézusban való szabadságunkat, s így minket szolgaságba taszítsanak, ⁵ ezeknek egy pillanatig sem engedjük magunkat alávetni, hogy az evangélium igazsága megmaradjon nálatok.

⁶ Azok pedig, akik tekintélyesek voltak – hogy milyenek voltak valamikor, az nem tartozik rám; Isten nem nézi az ember személyét –, azok a tekintélyesek engem semmivel sem terheltek meg. ⁷ Sőt inkább, amikor látták, hogy rám van bízva a körülmetéletlenek evangéliuma, mint ahogy Péterre a körülmetélteké ⁸ – mert aki erőt adott Péternek a körülmetéltek apostolságára, nekem is erőt adott a pogányok között –, ⁹ és amikor megismerték a nekem adott kegyelmet, Jakab, Kéfás és János, akiket oszlopoknak tekintettek, az egység jeléül jobbot nyújtottak nekem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között apostolkodjunk, ők pedig a körülmetéltek között. ¹⁰ Csak legyen gondunk a szegényekre, amit én törekedtem is megtenni.

A hitből fakadó igazságosság: 2,11-4,7

Törvénynek való engedelmesség vagy hit ¹¹ Amikor azonban Kéfás Antióchiába jött, nyíltan szembeszálltam vele, mert méltó volt a feddésre. ¹² Mielőtt ugyanis Jakabtól odaérkeztek volna néhányan, mindig együtt étkezett a pogányokkal; de amikor azok odaérkeztek, visszavonult, és különvált tőlük, mert félt azoktól, akik a körülmetélésből valók voltak. ¹³ Képmutatását követte a többi zsidó is, úgyhogy Barnabást is belevitték a színlelésbe. ¹⁴ De amikor láttam, hogy nem járnak egyenesen az evangélium igazsága szerint, mindnyájuk előtt azt mondtam Kéfásnak: »Ha te zsidó létedre pogány módon élsz és nem zsidó módon, hogyan kényszerítheted a pogányokat, hogy zsidó módon éljenek?« ¹⁵ Mi természet szerint zsidók vagyunk, és nem a pogányok közül való bűnösök. ¹⁶ Mivel pedig tudjuk, hogy az ember nem a törvény cselekedeteiből igazul meg, hanem a Jézus Krisztusba vetett hit által, mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk Krisztus hite, és nem a törvény cselekedetei által, mert a törvény cselekedeteiből *egy ember sem igazul meg*.

¹⁷ Hogyha mi, akik Krisztusban megigazulást keresünk, magunk is bűnösöknek bizonyulunk, vajon akkor Krisztus a bűn szolgálója? Semmi esetre sem! ¹⁸ Mert ha ismét felépítem azt, amit leromboltam, önmagamot teszem törvényszegővé. ¹⁹ Mert a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy Istennek éljek. Krisztussal együtt keresztre vagyok szegezve: ²⁰ élek én, de már nem én, hanem Krisztus él bennem. Amit pedig most a testben élek, azt az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem. ²¹ Nem érvénytelenítem Isten kegyelmét, mert ha a megigazulás a törvény által van, akkor Krisztus hiába halt meg.

---

* ¹⁷ Ha a mózesi törvény még érvényben volna, elhagyása bűn lenne; tehát aki az üdvösséget Krisztus által keresi, bűnös dolgot cselekedne. Ez képtelenség, tehát képtelenség a kiindulás is. * ¹⁸ Törvényszegővé: ha felépítem, amit leromboltam, vagyis ha visszatérek a törvényhez, amit elhagytam, elismerem, hogy hibáztam. Péter tulajdonképpen ezt tette, amikor nem állt ki meggyőződése mellett (12.v.).

Levél a galatáknak – 3. fejezet

A galatáknak szóló felhívás ¹ Ó, esztelen galaták! Ki babonázott meg titeket, miután a szemetek elé tártuk a megfeszített Jézus Krisztust? ² Csak azt akarom tőletek megtudni: a törvény cselekedetei alapján kaptátok-e meg a Lelket, vagy az ígehirdetés hívő hallgatása által? ³ Ennyire oktalanok vagytok? Amit a Lélekkel kezdtetek, most a testtel fejezitek be? ⁴ Hiába éltetek át oly sok mindent? Akkor bizony hiába! ⁵ Aki tehát a Lelket adja nektek és csodákat művel köztetek, a törvény cselekedetei, vagy az ígehirdetés hívő hallgatása alapján teszi-e ezt?

Ábrahám hite és az áldás ígérete ⁶ Meg van ugyanis írva: »*Ábrahám hitt Istennek, és ez megigazulására szolgált*« {Ter 15,6}. ⁷ Értsétek meg tehát, hogy akik a hitből valók, azok Ábrahám fiai. ⁸ Mivel pedig az Írás előre látta, hogy Isten a hit által ad megigazulást a pogányoknak, előre hirdette Ábrahámnak: »*Tebenned nyer áldást minden nemzet*« {Ter 12,3}. ⁹ Így tehát akik hitből valók, azok nyernek áldást a hívő Ábráhámmal. ¹⁰ Mert mindazok, akik a törvény cselekedetei szerint élnek, átok alatt vannak. Írva van ugyanis: »*Átkozott mindenki, aki nem marad meg mindabban, aminek teljesítése elő van írva a törvény könyvében*« {MTörv 27,26}. ¹¹ Hogy pedig a törvény által senki sem igazul meg Isten előtt, nyilvánvaló, mert »*az igaz hitből él*« {Hab 2,4}. ¹² A törvény pedig nem hitből van, hanem »*aki teljesíti, élni fog általa*« {Lev 18,5}. ¹³ Krisztus megváltott minket a törvény átkától, amikor átokká lett értünk, mert írva van: »*Átkozott mindaz, aki a fán függ*« {MTörv 21,23}. ¹⁴ Ez azért történt, hogy Ábrahám áldása Krisztus Jézusban a pogányokra is rászálljon, és hogy a Lélek ígétét megkapjuk a hit által.

¹⁵ Testvérek, emberi módon szólok. Még az ember érvényes végrendeletét sem érvénytelenítheti senki, és nem egészítheti ki. ¹⁶ Nos, az ígéretek Ábrahámnak és utódjának szóltak. Nem azt mondja az Írás: »*és utódainak*«, mint soknak, hanem mint egynek: »*és a te utódodnak*« {Ter 22,17}, aki a Krisztus. ¹⁷ Azt mondom tehát: az Isten által megerősített végrendeletet a négyszázharminc évvel később adott törvény nem teszi érvénytelenné, hogy megszüntesse az ígétet. ¹⁸ Mert ha a törvényből származna az örökség, akkor már nem az ígétből; Ábrahámnak pedig Isten ígét által adta ajándékát.

A törvény üdvtörténeti szerepe ¹⁹ Mi tehát a törvény? A bűnök miatt hozták, amíg el nem jön az utód, akinek az ígét szól. Angyalok által hirdették ki, közvetítő útján. ²⁰ A közvetítő azonban nem egy személy közvetítője, Isten pedig egy. ²¹ A törvény tehát az Isten ígéretei ellen van? Semmi esetre sem! Mert ha olyan törvényt adtak volna, amely éltetni képes, valóban a törvényből lenne a megigazulás. ²² De az Írás mindent a bűn alá foglalt, hogy az ígétet Jézus Krisztus hite által nyerjék el a hívők.

²³ Amíg a hit el nem érkezett, a törvény őrizete alatt voltunk, egybefogva a hit számára, amely majd kinyilatkoztatást nyer. ²⁴ Ennélfogva a törvény nevelőnk volt Krisztusra, hogy a hit által igazuljunk meg. ²⁵ Amikor azonban elérkezett a hit, már nem vagyunk a nevelő alatt.

Hit és istengyermekség ²⁶ Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a hit által Krisztus Jézusban. ²⁷ Hiszen mindannyian, akik megkeresztelkedtetek Krisztusra, Krisztust öltöttétek magatokra: ²⁸ nincs többé zsidó, sem görög, sem szolga, sem szabad, sem férfi, sem nő; mert mindnyájan egy vagytok Krisztus Jézusban. ²⁹ Ha pedig ti Krisztuséi vagytok, akkor Ábrahám utódai, s az ígét szerint való örökösök.

---

* 1-5 Pál hivatkozik a galaták személyes tapasztalatára: mi által nyerték el a Szentlélek ajándékait? A törvény megtartása által, vagy a hit által? A választ nem adja meg, mert a galaták nagyon is tudták, mi az igazság: amikor megkeresztelkedtek, a Szentlélek megnyilvánult

bennük, hatékonyan működni kezdett bennük és közöttük. * 10 Hogy Pált megértsük, azt is szem előtt kell tartanunk, amit nem mond ki, ti. hogy a törvény előírásait nem lehet megtartani kegyelmi segítség nélkül, amit nem a törvény ad. A gondolatmenet részletesebben olvasható a Róm 3,1-7,25-ben. * 19 Pál kiemeli a törvény alárendelt szerepét. A Sínai hegynél elhangzott ígérek és fenyegetések egy szerződéshez kötődtek, amelyet Isten a néppel kötött. Mindkét fél részéről közvetítő is volt: Isten részéről az angyalok, a nép részéről Mózes; a szerződés kölcsönös kötelezettségeket tartalmazott, az ígérek feltételesek voltak. Az Ábrahámmal kötött szövetségnél viszont közvetítők nem voltak, s Isten feltételekhez sem kötötte ígéretét. Ennek beteljesedése nem függ tehát a nép hűségétől, csak Isten hűségétől, amely megingathatatlan. Így tehát az Ábrahámnak tett ígéret magasabb rendű és szilárdabb a mózesi törvénytől és a hozzá kapcsolódó ígérekénél.

Levél a galatáknak – 4. fejezet

1 Mondom pedig: Amíg az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, bár mindennek ura, 2 hanem gyámok és gondviselők alatt van az apjától előre meghatározott időig. 3 Így mi is, amíg kiskorúak voltunk, a világ elemeinek szolgasága alatt voltunk. 4 De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, és a törvény alattvalója lett, 5 hogy azokat, akik a törvény alatt voltak, megváltsa, és elnyerjük a fogadott fiúságot. 6 Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki azt kiáltja: »Abba, Atya!« 7 Tehát többé nem vagy már szolgál, hanem fiú; ha pedig fiú, akkor örökös is az Isten által.

A keresztény szabadság: 4,8-6,10

Óvás a régi szolgaságba való visszaeséstől 8 Azelőtt ugyan, mivel Istent nem ismertétek, azoknak szolgálatok, amik természet szerint nem istenek; 9 de most, amikor megismertétek Istent, sőt ismertek vagytok Isten előtt, hogyan fordultok ismét az erőtlenséges és szegényes elemekhez, hogy azoknak újból szolgáljatok? 10 Napokat tartotok meg és hónapokat, időket és esztendőket! 11 Féltetek titeket, hogy talán hiába fáradoztam köztetek.

12 Legyetek olyanok, mint én, mert én is olyan vagyok, mint ti; kérve-kérlek titeket, testvérek! Semmivel sem bántottatok meg. 13 Hiszen tudjátok, hogy a test erőtlenségében hirdetem nektek először az evangéliumot; 14 és azt, ami kísértésekre szolgálhatott testemben, nem vetettétek meg, és meg sem utáltatok, hanem úgy fogadtatok engem, mint Isten angyalát, mint Krisztus Jézust.

15 Hol van tehát a boldogságotok? Mert tanúsítom rólatok, hogy ha lehetett volna, a szemeteket is kivájtátok volna és nekem adtátok volna. 16 Tehát ellenségetek lettem, mert igazat mondok nektek? 17 Nem jó szándékkal buzgólkodnak körülöttetek, hanem el akarnak tőlem szakítani titeket, hogy mellettük buzgólkodjatok. 18 Jó dolog mindenkor buzgólkodnotok a jóban, nemcsak akkor, amikor jelen vagyok köztetek, 19 fiacskáim, akiket fájdalommal szülök újra, míg Krisztus kialakul bennetek! 20 Szeretnék most nálatok lenni, és más hangon beszélni, mert bizonytalan vagyok miattatok.

Az Írás tanúsága 21 Mondjátok meg nekem, akik a törvény alatt akartok lenni: nem halljátok a törvényt? 22 Mert írva van: Ábrahámnak két fia volt, egy a szolgától, és egy a szabad asszonytól {Ter 16,15; 21,2-3}. 23 De az, aki a szolgától volt, test szerint született, aki pedig a szabad asszonytól, ígéret folytán. 24 Ezeket példázatképpen mondták; mert ezek az asszonyok a két szövetséget jelentik: az egyik a Sínai hegyről valót, amely szolgaságra szül, ez Hágár. 25 Hágár voltaképpen az Arábiában levő Sínai hegyet jelenti, s megfelel a mostani Jeruzsálemnek; ugyanis fiaival együtt szolgaságban él. 26 A magasságbeli Jeruzsálem pedig szabad: ez a mi anyánk. 27 Mert írva van:

*»Örülj, te magtalan, aki nem szülsz;
ujjongj és kiált, aki nem vajúdsz,
mert több a fia az elhagyottnak,
mint annak, akinek férje van« {1z 54,1}.*

28 Ti pedig, testvérek, mint ahogy Izsák, az ígéret fiai vagytok. 29 De amint akkor az, aki test szerint született, üldözte a lélek szerint valót, úgy van most is. 30 De mit mond az Írás? »Úzd el a szolgát és fiát, mert a szolgáló fia nem fog örökölni a szabad asszony fiával« {Ter 21,10}. 31 Tehát, testvérek, nem a szolgálónak vagyunk fiai, hanem a szabad asszonynak.

Levél a galatáknak – 5. fejezet

Szabadság vagy szolgaság ¹ Erre a szabadságra tett szabaddá minket Krisztus. Legyetek tehát állhatatosak, és ne vegyétek magatokra ismét a szolgaság igáját. ² Íme én, Pál, mondom nektek, hogy ha körülmetélkedtek, Krisztus semmit sem használ nektek. ³ Újra tanúságot teszek minden ember előtt, aki körülmetélkedik, hogy köteles az egész törvényt megtartani. ⁴ Elszakadtatok Krisztustól, akik a törvényben keresitek a megigazulást, kiestetek a kegyelemből. ⁵ Mert mi a Lélek által, hitből várjuk a megigazulás reményét. ⁶ Hiszen Krisztus Jézusban sem a körülmetélés nem ér semmit, sem a körülmetéletlenség, csak a hit, amely a szeretet által munkálkodik.

⁷ Jól futottatok; ki akadályozott meg benneteket, hogy engedelmessédjétek az igazságnak? ⁸ Ez a hitegetés nem attól van, aki meghívott titeket. ⁹ Egy kevés kovász az egész tésztát megkeleszti. ¹⁰ Bízom benneték az Úrban, hogy nem fogtok másképp vélekedni. Aki pedig megzavar titeket, viselni fogja az ítéletet, akárki legyen is az. ¹¹ Én pedig, testvérek, ha még most is a körülmetélkedést hirdetem, miért szenvedek még mindig üldözést? Akkor megszűnt a kereszt botránya. ¹² Bárcsak csonkítanak is meg magukat azok, akik titeket megzavarnak!

A szeretet, mint a Lélek gyümölcse ¹³ Mert ti szabadságra vagytok hivatva, testvérek, csak a szabadság ne legyen kibúvó a testnek, hanem szeretetben szolgáljatok egymásnak!

¹⁴ Mert az egész törvény egy mondatban teljesedik be, mégpedig ebben: »*Szeresd felebarátodat, mint önmagadat*« (Lev 19,18). ¹⁵ De ha egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, hogy egymást el ne emésszétek!

¹⁶ Azt mondom tehát: Lélek szerint járjatok, és ne teljesítsétek a test kívánságait! ¹⁷ Mert a test a Lélek ellen vágyakozik, a Lélek pedig a test ellen; ezek ugyanis egymással ellenkeznek, hogy ne azt tegyétek, amit szeretnétek. ¹⁸ Ha a Lélek vezet titeket, nem vagytok a törvény alatt. ¹⁹ A test cselekedetei nyilvánvalók: paráznaság, tisztátalanság, bujaság, ²⁰ bálványimádás, mágia, ellenségeskedés, viszálykodás, versengés, harag, veszekedés, széthúzás, szakadás, ²¹ irigykedés, részegeskedés, tobzódás és hasonlók. Ezekről előre mondom nektek, mint előbb is mondtam, hogy akik ilyen dolgokat tesznek, nem nyerik el Isten országát. ²² A Lélek gyümölcse pedig a szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, ²³ szelídség, önmegtartóztatás. Ilyenek ellen nincsen törvény. ²⁴ Akik pedig Krisztus Jézuséi, megfeszítették testüket a vétkekkel és a kívánságokkal együtt. ²⁵ Ha a Lélek által élünk, járjunk is a Lélek szerint!

²⁶ Ne vágyódjunk a hiú dicsőség után, egymást ingerelve, egymásra irigykedve!

Levél a galatáknak – 6. fejezet

Krisztus törvénye ¹ Testvérek, ha valakit valamilyen bűnben tetten is érnek, ti, akik lelkiek vagytok, oktassátok az illetet a szelídség szellemében; de ügyelj magadra, nehogy te is kísértésbe ess. ² Hordozzátok egymás terhét, s így teljesíteni fogjátok Krisztus törvényét. ³ Mert ha valaki valaminek tartja magát, holott semmi, félrevezeti önmagát. ⁴ Mindenki a saját tetteit vizsgálja meg, és akkor csak önmagára nézve lesz dicsekednivalója, és nem másra nézve. ⁵ Mert mindenki a maga terhét fogja hordozni.

⁶ Aki pedig az igében oktatást nyer, részesítse oktatóját minden jóban. ⁷ Ne vezessétek félre magatokat: Istent nem lehet kijátszani. Mert amit az ember vet, azt fogja aratni is; ⁸ hiszen aki testének vet, a testből arat majd romlást, aki pedig a Léleknek vet, a Lélekből arat majd örök életet. ⁹ Ne fáradjunk bele a jótettekbe, mert ha el nem lankadunk, annak idején majd aratni is fogunk. ¹⁰ Tehát amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképpen pedig hittestvéreinkkel.

Zárszó és áldás: 6,11-18

¹¹ Nézzétek csak, milyen nagy betűkkel írok nektek saját kezemmel! ¹² Akik test szerint akarnak tetszeni, azok kényszerítenek titeket a körülmetélkedésre, csak azért, hogy Krisztus keresztyéért ne szenvedjenek üldözést. ¹³ Mert maguk a körülmetéltek sem tartják meg a törvényt; csak azért akarják, hogy körülmetélkedjétek, hogy testetekkel dicsekedjenek. ¹⁴ Tőlem azonban távol legyen másban dicsekedni, mint a mi Urunk, Jézus Krisztus keresztyében, aki által a világ meg van feszítve számomra, és én a világnak. ¹⁵ Mert sem a körülmetélés nem ér semmit, sem a körülmetéletlenség, csak az új teremtmény. ¹⁶ És mindazokra, akik ezt a szabályt követik, békesség és irgalom, és Istennek Izraeljére!

¹⁷ Ezután senki se okozzon nekem kellemetlenséget, mert Jézus jegyeit viselem testemen.

¹⁸ A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel, testvérek! Ámen.

Levél az efezusiaknak

Bevezetés

Az Efezusiaknak írt levél (hasonlóan a Zsidókhoz írt levélhez, l. az 1336. oldalt) ünnepi szentbeszéd. Ezt »az Egyházzól, mint Krisztus testéről« szóló kinyilatkoztató beszédet csak a bevezető és a befejező versek (1,1-2 és 6,21-24) próbálják levél formájába öltöztetni.

Az irat nem meghatározott címzettekhez szól, bár a megszólítás az efezusiakat nevezi meg (vö. 1,1-2). A levélben hiába keresünk konkrét indítékot. Így talán a leghelyesebb, ha a (kisázsiai) pogánykeresztényekhez írt általános körlevélként fogjuk fel.

A szerző ismeri és használja a liturgia stílusát, felvesz a szövegbe himnuszokat, liturgikus veretű felszólításokat és intelmeket, amelyek a megtérők és keresztelkedők katekéziséből származhatnak. A »levél« egyik különleges problémája a Kolosszeieknek írt levéllel való kapcsolata, amellyel mind a témája, mind a nyelvezete sok tekintetben közös. Lehetséges, hogy mindkét levél szerzője ugyanabból a hagyományból merít, csak eltérő módon önti azt formába, s így akkor a két levél között nincs közvetlen összefüggés. De az is elképzelhető, hogy az Efezusi levél szerzője – egy zsidókeresztény, aki később Pál tanítványa lett – ismeri a Kolosszei levelet, azt részben átveszi, részben szabadon átdolgozza (Kr. u. 90 körül). A megírás helyeként általában Efezust jelölik meg. Lásd a Filippieknek írt levélhez írt bevezetőnk az 1313. oldalon!

A szerző teológiai programját és a »levél« hátterét egyrészt a Kolosszei levéllel való összehasonlításból, másrészt magából az Efezusi levélből deríthetjük ki. A Kolosszeieknek írt levélből eltérően az Efezusi levél nem vitatkozik hamis tanítókkal; az a jellegzetes teológiai stílus, amellyel az előbbi a gnosztikus-zsidó eretnesség ellen harcol, itt olyan eszközzé válik, amely »az Egyház egységéről« szóló tanítást mutatja be. A Kolosszei levélben Krisztus úgy jelenik meg, mint fej, amelynek teste a világmindenség; ebből adódik a »fejedelemségek és hatalmasságok« alávetése. Az Efezusi levélben is Krisztus a fej, teste a zsidókból és pogányokból létrejött Egyház, a megváltottak közössége, amelyen Ő uralkodik. Az Egyház fejeként Ő egyúttal a világ feje is.

A zsidókból és pogányokból alakult Egyház az »apostolok és próféták« alapjára épül (2,20; 3,5); emellett ott van Pál, a maga apostoli tekintélyével, akit a levél a pogányokhoz küldött egyetlen és hiteles misszionáriusként mutat be (3,1-13) és példaképként állít az olvasók elé. A szerző célja az lehet, hogy egységbe hívja a sok pogánykeresztény közösséget, amelyek Szent Pál missziójától és hagyományától függetlenül jöttek létre, és keveset tudnak Pál teológiájának zsidókeresztény gyökereiről; lehetséges, hogy egy tanítvány védelmezi tanítómesterének tekintélyét.

A levél szerzője feltételezi, hogy a keresztények már nem várnak az Úr visszatérésére. Új önértelmezést találtak: Az Egyház Krisztus testeként él a földön; Ő mint fej a mennyben van; tagjait magához fogja vonni. Ennek megfelelően alakul a végidővárás képe is. A zsidó elképzelést, amely időbeli keretekben fejezi ki magát (»régik« és »új« világ) egyre jobban elfedi a hellenista jellegű elképzelés, amely térbeli keret fogalmait használja (»fent« és »lent«). Ezért Krisztusról sem mint a megváltás forrásáról, hanem mint közvetítőjéről beszélnek.

Ő, mint a fejedelemségek és hatalmasságok uralkodója, a mennyben trónol; Ő az Egyház feje, amely általa él. A megkeresztelteket kiragadta »a sötétség hatalmából«; ők össze vannak kötve Krisztussal és felnőnek Hozzá.

Levél az efezusiaknak – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

1 Pál, Isten akaratából Krisztus Jézus apostola, az Efezusban lévő szenteknek és a Krisztus Jézusban hívőknek. 2 Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!

Isten üdvözítő terve: 1,3-2,22

Isten üdvözítő tervének magasztalása 3 Áldott legyen Urunknak, Jézus Krisztusnak Istene és Atyja, aki Krisztusban minden mennyei, lelki áldással megáldott minket.

4 Mert kiválasztott minket őbenne

a világ megteremtése előtt,
 hogy szentek és szeplőtelenek
 legyünk előtte a szeretetben.

5 Eleve arra rendelt minket,
 hogy fiaivá fogadjon Jézus Krisztus által,
 akaratának jóságos tetszése szerint,

6 és magasztaljuk dicsőséges kegyelmét,
 amellyel megajándékozott minket szeretett Fiában.

7 Benne van számunkra a megváltás az ő vére által,
 a bűnök bocsánata,

kegyelme gazdagságának megfelelően,
 8 amelyet igen bőségesen juttatott nekünk
 minden bölcsességgel és ismerettel.

9 Megismertette ugyanis velünk
 akaratának a titkát jóságos tetszése szerint,
 amelyet elhatározott benne

10 az idők teljességének megvalósításáról:
 hogy Krisztusban, mint Főben,
 újra összefogjon mindent,
 ami az égben és ami a földön van.

11 Benne részesei is lettünk az örökségnek, mi, akik erre rendeltettünk annak végzése szerint, aki mindent akaratának végzése szerint cselekszik, 12 hogy magasztaljuk az ő dicsőségét, mi, akik már azelőtt is reméltünk Krisztusban.

13 Benne ti is hallottátok az igazság igéjét, hittetek is neki, és megkaptátok a megígért Szentlélek pecsétjét, 14 aki foglalója örökségünknek, amíg Isten teljesen meg nem váltja tulajdonát dicsőségének magasztalására.

Imádság Krisztus fenségének megismeréséért 15 Ezért én is, miután hallottam az Úr Jézusban való hitetekről és az összes szent iránti szeretetetekről, 16 nem szűnök meg hálát adni értetek, megemlékezve rólatok imádságaimban, 17 hogy Urunk, Jézus Krisztus Istene, a dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kinyilatkoztatás Lelkét, hogy megismerjétek őt.

18 Világosítsa meg lelki szemeteket, hogy tudjátok, milyen reményre hívott meg titeket, milyen gazdag dicsőséges öröksége a szentek számára, 19 és milyen mérhetetlenül nagy az ő hatalma rajtunk, akik hiszünk. Hatalmas erejének hatékonyságát 20 Krisztusban mutatta meg, amikor feltámasztotta a halálból és jobbjára {Zsolt 110,1} állította a mennyekben, 21 minden fejedelemség és hatalmasság, erő és uralom, és minden név fölé, amelyet nemcsak ezen a világon említenek,

hanem a jövőben is. 22 *Mindent a lába alá vetett* {Zsolt 8,7}, s megtette őt mindenek fölött álló főnek az egyházban, 23 amely az ő teste, és annak a teljessége, aki mindent mindenben betölt.

---

* 10 Az idők teljessége: amikor elteltek az Isten által meghatározott korszakok. Krisztusban mint főben összefogni mindent: az itt szereplő ritka görög szó jelentése szó szerint »egy fő alatt újra egyesíteni« mindent. Tulajdonképpen erről szól az egész levél: Krisztus főisége alatt újjászületik és új egységet alkot az egész világ, zsidók és pogányok, hogy mindannyian Istenhez térjenek. * 22-23 A Krisztus Titokzatos Testéről szóló csodálatos tanítás olvasható itt. Annak teljessége: az Egyházat mondhatjuk Krisztus teljességének, mert Krisztus általa öleli magához a világot, általa valósítja meg megváltó művét a világban. A mindent mindenben kifejezés a korlátok nélküli teljességet akarja kifejezni.

Levél az efezusiaknak – 2. fejezet

Isten a halálból az életre vezet 1 Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, 2 amelyekben éltetek egykor ennek a világnak szokása szerint, a levegőben uralkodó fejedelemnek engedelmességgel, annak a léleknek, amely most a hitetlenség fiaiban működik. 3 Egykor mi is mindnyájan ezek között éltünk, mikor követtük testünk vágyait, és teljesítettük a test és az érzékek kívánságait. Természetünkénél fogva a harag fiaivá lettünk, akárcsak a többiek. 4 De Isten, aki gazdag az irgalmasságban, igen nagy szeretetéből, mellyel szeretett minket, 5 noha bűneink miatt halottak voltunk, Krisztussal együtt életre keltett – az ő kegyelméből üdvözültetek –, 6 vele együtt feltámasztott, és az égiek közé helyezett el Jézus Krisztus által, 7 hogy megmutassa a jövőben kegyelmének bőséges gazdagságát hozzánk való jóvoltából Krisztus Jézusban. 8 Mert kegyelemből üdvözültetek a hit által. Ez nem töletek van, hanem Isten ajándéka: 9 nem tettek által, hogy senki se dicsekedjék. 10 Hiszen az ő műve vagyunk, Krisztus Jézusban jótettekre teremtve, amelyeket Isten előre elkészített, hogy bennük éljünk.

Egység a zsidókkal és a pogányokkal Krisztusban 11 Tartsátok tehát eszetekben, hogy egykor pogányok voltatok testi származás szerint, és körülmetéletleneknek neveztek titeket azok, akik a testen kézzel végzett körülmetélkedésről kapják a nevüket. 12 Akkoriban Krisztus nélkül éltetek, idegenek voltatok Izrael közösségétől, kívül álltatok az ígért szövetségein, remény nélkül és Isten nélkül éltetek ezen a világon. 13 Most azonban Jézus Krisztusban ti, akik egykor távol voltatok, közel jutottatok Krisztus vére által. 14 Mert ő a mi békességünk, aki a két népet egygőz tette, és a közöttük lévő válaszfalat, az ellenségeskedést lebontotta saját testében. 15 A tételes parancsokból álló törvényt megszüntette, hogy mint békeszerző, a kettőt egy új emberré teremtse önmagában, 16 és mindkettőt egy testben engesztelje ki Istennel a keresztfán által, megölve az ellenségeskedést saját magában. 17 Eljött, hogy *békét hirdessen nektek, akik távollévők voltatok, s békét a közel lévőknek* (1z 57,19); 18 mert általa van mindkettőnknek szabad utunk egy Lélekben az Atyához.

19 Így tehát most már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Isten házanépe, 20 az apostolok és próféták alapjára rakott épület, melynek szegletköve maga Krisztus Jézus. 21 Benne illeszkedik egybe az egész építmény, és az Úr szent templomává növekszik. 22 Ti is benne épültök egybe Isten lakóhelyévé a Lélekben.

---

* 5-6 Kegyelmi életünk a Jézussal való egységből fakad: Krisztussal egy, titokzatos testet alkotunk, s így már előre birtokoljuk a mennyet, hiszen ahol a Fő, oda tartoznak a tagok is. Az 5. versben folytatódik az 1-2. versekben elkezdett gondolat: akik halottak voltunk, elnyertük az életet.

Levél az efezusiaknak – 3. fejezet

Az apostol és a közösség: 3,1-21

Pál a pogányok apostola ¹ Ezért vagyok én, Pál, Krisztus Jézus foglya értetek, pogányokért. ² Bizonyára hallottátok, hogy Istennek milyen kegyelmi adományában részesültem a ti javatokra, ³ vagyis azt, hogy kinyilatkoztatásból megismertem a titkot, ahogyan már fentebb röviden megírtam. ⁴ Ha elolvassátok, megérthetitek belőle, hogy megismertem Krisztus titkát, ⁵ amely más nemzedékek idejében nem volt ismert az emberek fiai előtt, úgy ahogyan most a Lélek által kijelentette szent apostolainak és prófétáinak: ⁶ azt ugyanis, hogy a pogányok Krisztus Jézusban társörökösök, tagjai az egy testnek, és együtt részesülnek az ígéletben az evangélium által. ⁷ Ennek lettem én szolgája Isten kegyelmének adományából, melyet nekem juttatott hathatós ereje szerint. ⁸ Nekem, az összes szent közül a legkisebbnek jutott osztályrészül ez a kegyelem: hirdetni a pogányoknak Krisztus felfoghatatlan gazdagságát, ⁹ és felvilágosítani mindenkit, miként vált valóra a titok, amely öröktől fogva el volt rejtve a mindent teremtő Istenben, ¹⁰ hogy most kinyilvánuljon Isten sokrétű bölcsessége a mennyei fejedelemségeknek és hatalmasságoknak az egyház útján. ¹¹ Ez volt az ő örök végzése, amelyet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban valósított meg, ¹² akiben bizalmunk van, és biztonságos utunk a benne való hit által. ¹³ Ezért kérek titeket, ne csüggedjete el az értetek viselt megpróbáltatásaim miatt. Ez dicsőségekre fog szolgálni.

Könyörgés az egyházért ¹⁴ Ezért hajtom meg térdemet az Atya előtt, ¹⁵ akitől minden nemzetség nevét nyerte a mennyben és a földön: ¹⁶ Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy megerősödjete benső emberré az ő Lelke által, ¹⁷ hogy Krisztus a hit által a szívetekben lakjék, ¹⁸ s a szeretetben meggyökerezve és megalapozva ¹⁸ fel tudjátok fogni az összes szenttel együtt, hogy mi a szélesség és a hosszúság, a magasság és a mélység, ¹⁹ és megismerhesséte Krisztus szeretetét is, amely minden ismeretet meghalad, ²⁰ s beteljete Isten egész teljességével.

²⁰ Annak pedig, aki a bennünk munkálkodó erőnél fogva mindent megtehet bőségesen azon túl is, amit mi kérünk vagy megértünk, ²¹ dicsőség legyen az egyházban és Krisztus Jézusban minden nemzedéken át örökkön-örökké! Ámen.

---

* ⁶ Isten misztériumának nyílt kifejezése: miután lehullottak a védőfalak és korlátok, amelyekkel Isten a választott népet körülvette, hogy megőrizze tisztán a nekik adott kinyilatkoztatást, most minden nép meghívást kap, hogy velük együtt részesüljön az egyetlen megváltásban, amelyet Krisztus hozott az emberiségnek. * ¹⁸⁻¹⁹ A szélesség...: a négy kifejezés egy tárgy méreteinek meghatározására szolgál; itt valószínűleg Krisztus szeretetére vonatkozik, amelyről a ^{19.} v. beszél.

Levél az efezusiaknak – 4. fejezet

Különböző intelmek: 4,1-6,20

Felhívás az egységre 1 Kérlek tehát titeket, én, aki fogoly vagyok az Úrban, éljete méltó módon ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok, 2 teljes aláztatóságban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. 3 Igyekeztek megtartani a lelki egységet a béke kötelékében. 4 Egy a test és egy a Lélek, amint hivatásotok is egy reménységre szól. 5 Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. 6 Egy az Isten és mindeneknek Atyja, aki mindenek fölött áll, mindent áthat, és mindenben benne van.

Az egyházat építő kegyelmi adományok 7 A kegyelmet azonban mindegyikünk Krisztus ajándékozásának mértéke szerint kapta. 8 Ezért mondja az Írás:

*»Felment a magasba, foglyokat vitt magával,
s ajándékokat adott az embereknek.«* {Zsolt 68,19}

9 Az pedig, hogy »felment«, mi mást jelent, mint hogy le is szállt a föld alsó részeire? 10 Aki leszállt, ugyanaz, mint aki felment, feljebb minden égnél, hogy betöltsön mindent.

11 Ő tett egyeseket apostollá, másokat pedig prófétává vagy evangélistává, ismét másokat pedig pásztorrá és tanítóvá, 12 hogy alkalmassá tegye a szenteket a szolgálat végzésére Krisztus testének felépítése céljából, 13 amíg mindnyájan eljutunk a hitnek és Isten Fia megismerésének egységére, az emberi érettségre, olyan életkorra, amelynek mércéje Krisztus teljessége; 14 hogy ne legyünk már ingatag gyermekek, és ne vessen minket ide-oda a tanítás bármely szélfúvása emberi megtévesztéssel és tévedésbe ejtő álnoksággal. 15 Ellenkezőleg, járjunk az igazság szerint szeretetben, és mindenben nőjünk fel öhozzá, Krisztushoz, aki a fej. 16 Altala az egész test, az összekötő ízek segítségével egybefogva és összetartva, minden egyes rész sajátos tevékenységével gondoskodik saját növekedéséről, hogy felépüljön a szeretetben.

A régi és az új ember 17 Azt mondom tehát, és kérve kérlek titeket az Úrban, hogy most már ne éljetek úgy, ahogy a pogányok élnek, akik hiúságokon jártatják az eszüket. 18 Sötétség borult az értelmükre, az istenes élettől elidegenedtek a bennük levő tudatlanság miatt, amely szívük megátalkodottságának következménye. 19 Érzéketlenné váltak, átadták magukat a fajtalanságnak, és haszonlesésből mindenféle tisztátalan tettet elkövetnek.

20 Ti azonban nem így tanultátok Krisztustól, 21 ha valóban őt hallottátok és róla kaptatok oktatást, annak az igazságnak megfelelően, amely Jézusban van: 22 vessétek le a korábbi életmód szerint való régi embert, aki romlásba rohan a megtévesztő kívánságok miatt; 23 újuljatok meg gondolkodástok szellemében, 24 és öltsetek magatokra az új embert, aki Isten képére {Ter 1.26} igazságban és valódi szentségben teremtett.

Kötelességek a felebaráttal szemben 25 Éppen ezért szakítsatok a hazugsággal, és *mindenki mondjon igazat felebarátjának* {Zak 8,16}, hiszen tagjai vagyunk egymásnak. 26 *Ha haragszotok is, ne vétkezzetek* {Zsolt 4,5 G}; a nap ne nyugodjék le haragotok fölött, 27 és ne adjatok helyet az ördögnek. 28 Aki lopott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját kezével szerezzen javakat, hogy legyen miből adnia a szűkölködőnek. 29 Semmiféle gonosz beszéd ne kerüljön ki szátokból, csak olyan, amely, ahol szükséges, alkalmas az építésre, hogy kegyelmet közöljön a hallgatókkal. 30 Ne szomorítsatok meg Isten Szentlelkét, aki által meg vagytok pecsételve a megváltás napjára.

31 Minden keserűség és harag, indulat, szóváltás és szitkozódás legyen távol tőletek minden gonossággal együtt. 32 Egymás iránt legyetek inkább jóságosak, könyörületesek, bocsássatok meg egymásnak, ahogy Isten is megbocsátott nektek Krisztusban.

Levél az efezusiaknak – 5. fejezet

¹ Kövessétek tehát, mint kedvelt gyermekek, Isten példáját, ² s éljeteke szeretetben, ahogy Krisztus is szeretett minket, és odaadta magát adományként, jó illatú áldozatul Istennek.

Út a sötétségből a világosságra ³ Paráznaság és mindenféle tisztátalanság vagy kapzsiság szóba se jöjjön köztetek, mint ahogy ez a szentekhez illik, ⁴ sem ocsmányság, sem ostoba vagy kétértelmű beszéd, ami illetlen, hanem inkább a hálaadás. ⁵ Értsétek már meg, és jegyezzétek meg magatoknak, hogy semmiféle paráznának vagy tisztátalannak, kapzsinak, vagy bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és Isten országában.

⁶ Senki se vezessen félre benneteket üres fecsegéssel, hiszen ilyenek miatt sújtja Isten haragja a hitetlenség fiait. ⁷ Ne legyetek tehát bűneik részesei. ⁸ Mert valamikor sötétség voltatok, most azonban világosság vagytok az Úrban. Úgy éljeteke, mint a világosság gyermekei ⁹ – a világosság gyümölcse pedig csupa jóság, igazságosság és igazság –, ¹⁰ keressétek azt, ami az Úrnak tetszik. ¹¹ Ne vegyetek részt a sötétség meddő cselekedeteiben, sőt inkább korholjátok azokat. ¹² Mert amiket ők titokban tesznek, még kimondani is szégyen. ¹³ Mindenre azonban, ami elmarasztalásban részesül, világosság derül, ¹⁴ s minden, ami napvilágra jut, világossággá válik. Innen a mondás: »Kelj fel alvó, támadj fel halottaidból, és Krisztus rád ragyog!«

¹⁵ Gondosan ügyeljeteke tehát arra, hogyan élteke, ne mint esztelenek, ¹⁶ hanem mint bölcsek. Jól használjátok fel az időt, mert rossz napokat élünk! ¹⁷ Ne legyetek tehát ostobák, hanem értséteke meg, hogy mi az Úr akarata! ¹⁸ Ne részegedjeteke le bortól, mert abból erkölcstelenség fakad, inkább teljeteke el Lélekkel! ¹⁹ Magatöke közt zsoltárokat, szent dalokat és lelki énekeket zengjeteke, énekeljeteke és zengedezzeteke szívetökeben az Úrnak! ²⁰ Adjateke hálát mindenkor mindenért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében az Istennek és Atyának!

A keresztény család ²¹ Engedelmeskedjeteke egymásnak Krisztus félelmében!

²² Az asszonyöke engedelmeskedjenek férjöknek, akárcsak az Úrnak, ²³ mert a férfi feje az asszonynak, amint Krisztus is feje az egyháznak; ő a test üdvözítöje. ²⁴ De mint ahogy az egyház Krisztusnak van alárendelve, úgy az asszonyöke is mindenben a férjöknek.

²⁵ Ti férjök, szeresséteke feleségetöke, ahogy Krisztus is szerette az egyházat! Önmagát adta érte, ²⁶ hogy a víz fürdöjében az ige által megtisztítva megszentelje, ²⁷ és dicsövé tege magának az egyházat, hogy sem fölt, sem ránc, sem más efféle ne legyen rajta, hanem legyen szent és szeplötlen. ²⁸ Ugyanígy a férfiak is úgy szeressék feleségököt, mint önnön testököt. Aki szereti a feleségét, önmagát szereti. ²⁹ Hiszen soha, senki sem gyölöli a testét, hanem táplálja és ápolja, akárcsak Krisztus az egyházat, ³⁰ mert tagjai vagyunk az ő testének. ³¹ »Ezért az ember elhagyja apját és anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és ketten egy test lesznek« (Ter 2,24). ³² Nagy titök ez; én pedig Krisztusról és az egyházzól mondom! ³³ Tehát mindegyikteke úgy szeresse a feleségét, mint önmagát, az asszony pedig tisztelje a férjét.

---

* 23-32 »Ezöke a versek párhuzamba állítják a házasságot és Krisztusnak az egyházzal való kapcsolatát. A két dolog kölcsönösen megvilágítja egymást: Krisztust az egyház jegyesének nevezhetjük, mert ő az egyház feje és úgy szereti az egyházat, mint saját testét (így van ez a házastársak esetében is); ez egyben az emberek házastársi kapcsolata számára is eszményi mintaképeül szolgál« (P. Benoit).

Levél az efezusiaknak – 6. fejezet

1 Gyermekek, engedelmeskedjete szüleiteknek az Úrban, mert így van az rendjén. 2 »Tiszteld apádat és anyádat« {Kiv 20,12}; ez az első, ígérettel egybekötött parancs: 3 »*hogy jó dolgod legyen, és hosszú életű légy a földön*« {Mtörv 5,16}. 4 És ti apák, ne ingereljétek haragra gyermekeiteket, hanem neveljétek őket fegyelemben és az Úr intelmével!

5 Szolgák, engedelmeskedjete test szerinti uraitoknak félelemmel és remegéssel szívetek egyszerűségében, akárcsak Krisztusnak! 6 Ne látszatra szolgáljatok, mintha emberek tetszését keresnétek, hanem mint Krisztus szolgálói, akik szívesen teljesítik Isten akaratát! 7 Készséges akaratlan szolgáljatok, mintha az Úrnak tennétek, s nem embereknek! 8 Tudjátok, hogy mindenki, aki valami jót tesz, annak jutalmát megkapja majd az Úrtól, akár szolgál, akár szabad.

9 Ti pedig, gazdák, ugyanezt tegyétek velük, hagyjátok a fenyegetőzést, hiszen tudjátok, hogy nekik is, nektek is Uratok van az égben, s nála nincs személyválogatás.

Felhívás a küzdelemre 10 Végezetül pedig: erősödjete meg az Úrban és az ő hathatós erejében! 11 Öltsetek fel Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög cselvetéseivel szemben! 12 Mert nem a vér és a test ellen kell küzdenünk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, a sötétség világának kormányzói ellen, a gonoszságnak az ég magasságaiban lévő szellemei ellen.

13 Vegyéte fel tehát Isten fegyverzetét, hogy ellenállhassatok a gonosz napon, s megállhassatok, mert mindent megtettetek. 14 Úgy álljatok tehát, hogy *derekatokat övezzéte fel igazsággal, s öltsetek magatokra a megigazulás vértjét!* {1z 59,17} 15 *Lábatok saruja legyen a béke evangéliumának hirdetésére való készség.* 16 Mindezekhez vegyéte a hit pajzsát, amellyel kiolthatjátok a gonosz minden tüzes nyilát. 17 Vegyéte fel *az üdvösség sisakját* is, és *a Lélek kardját*, vagyis *az Isten igéjét*. 18 Mindenkor esedezzetek a Lélekben, minden imádságban és könyörgésben, s őbenne virrasszatok teljes állhatatossággal könyörögve az összes szentért, 19 és értem is, hogy Isten adjon nekem szavakat, amikor megnyitom ajkamat, hogy bátran hirdessem az evangélium titkát, 20 aminek hírnöke vagyok a bilincsekben is; hadd beszéljek bátran, amint kötelességem.

Zárszó és áldás: 6,21-24

21 Hogy pedig ti is megtudjátok, mi van velem, mit művelek, Tichikus, a szeretett testvér és hűséges szolga az Úrban, mindent el fog nektek mondani. 22 Éppen azért küldtem őt hozzátok, hogy megtudjátok, mi van velünk, s megvigasztalja szíveteket.

23 Békesség a testvéreknek, és hittel párosult szeretet az Atyaistentől és az Úr Jézus Krisztustól! 24 Kegyelem mindazoknak, akik meg nem fogyatkozó szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust!

Levél a filippieknek

Bevezetés

Augusztusz császár (Kr. e. 31-Kr. u. 14) a makedóniai Filippi várost római gyarmattá (colonia) nyilvánítja. Ettől kezdve élnek ott kiszolgált katonák és római parasztok; önkormányzattal bír, polgárai ugyanolyan előjogokat élveznek, mint az anyaország, Itália (pl. adómentesség).

»Második missziós útja« során Pál Szilással és Timóteussal együtt érkezik Filippibe, s ott megalapítja (Kr. u. 50 körül) az első európai keresztény közösséget. A befolyásos és jómódú Lídia áttérése után a misszionáriusok az ő házában találnak támaszra és vendéglátásra. Mégis rövidesen ellentétbe kerülnek a római hatóságokkal, és kiutasítják őket a városból (1. Csel 16,11-40).

Pál ezután is különös bensőséggel kötődik ehhez az első európai közösséghez; nekik megengedi, hogy anyagilag támogassák (1. 4,15 és 2 Kor 11,8-9). Hozzájuk írja fogságából (kb. Kr. u. 55-ben) a ránk maradt levelet.

Kérdezhetjük, hogy melyik fogságára céloz Pál (1. 1,13). Sem Róma (1. Csel 28,16-31), sem Cézárea (1. Csel 23-26. fej.) nem illik a levélben feltételezett helyzethez: egyikük sem teszi lehetővé a gyors kapcsolatot és érintkezést. Ezért feltételezhetjük Pálnak egy (az Apostolok cselekedeteiben nem említett) efezusi fogságát, hiszen ő maga is több fogságáról beszél (1. 2 Kor 6,5; 11,23). Erre a fogságra való közvetett utalást olvashatunk ki 1 Kor 15,32-ből és 2 Kor 1,8-10-ből.

Ebben a levélben Pál különböző témákat érint: Válaszol – mégpedig nem csak felszínesen – a filippieknek az ő hógylétére vonatkozó kérdésére. Megköszöni a közösség által küldött támogatást. Állást foglal a hamis tanítókkal szemben. A különböző témák lazán kapcsolódnak egymáshoz. Kérdés, hogy vajon a ránk maradt levél a filippiekhez írt különböző levelek részleteit egyesíti magában, vagy a stílus és a hangulat eltérései a levél spontán, személyes jellegéből fakadnak.

Levél a filippieknek – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

¹ Pál és Timóteus, Krisztus Jézus szolgálói, Krisztus Jézus összes szentjének Filippiben az előjárókkal és a diakonusokkal együtt. ² Kegyelem nektek és békeség Istentől, a mi Atyántól és az Úr Jézus Krisztustól!

Az apostol és az ő evangéliuma: 1,3-26

Hálaadás és könyörgés ³ Valahányszor megemlékezem rólatok, hálát adok Istenemnek, ⁴ és mindig, minden imádságomban örömmel könyörgök mindnyájatokért, ⁵ mivel részt vettek az evangélium szolgálatában az első naptól kezdve mindmáig. ⁶ Bízom is abban, hogy aki megkezdte bennetek a jó művet, teljessé teszi azt Krisztus Jézus napjáig. ⁷ Illő is, hogy így gondolkozzam mindnyájatokról, mert szívembe zártalak titeket, akik a bilincseimben, valamint az evangélium védelmezésében és megerősítésében mindannyian részesei vagytok a nekem juttatott kegyelemnek. ⁸ Mert Isten a tanúm, mennyire vágyódom mindnyájatok után Krisztus Jézus szeretetében. ⁹ Azért imádkozom, hogy szeretetetek mindjobban gazdagodjék megismerésben és teljes megértésben, ¹⁰ hogy meg tudjátok ítélni, mi a helyes, hogy tiszták és kifogástalanok legyetek Krisztus napjára, ¹¹ telve az igazságnak Jézus Krisztus által szerzett gyümölcsével Isten dicsőségére és dicséretére.

Pál, az örömhír hirdetője ¹² Tudomásotokra akarom hozni, testvérek, hogy jelen körülményeim inkább hasznára vannak az evangéliumnak, ¹³ mert az egész császári testőrségben és máshol is ismeretes lett, hogy bilincseimet Krisztusért viselem, ¹⁴ és az Úrban való testvérek többsége bilincseimből bizalmat merítve bátrabban, félelem nélkül meri hirdetni az igét. ¹⁵ Némelyek ugyan irigységből és versengésből, mások azonban jóakaratból hirdetik Krisztust. ¹⁶ Ezek szeretetből, mert tudják, hogy az evangélium védelméért vagyok itt; ¹⁷ azok meg versengésből, nem tiszta szándékkal hirdetik Krisztust, s azt hiszik, hogy lelki kint okoznak bilincseimben. ¹⁸ De mit számít ez? Csak Krisztust hirdessék bármi módon, akár hátsó gondolattal, akár őszinte szándékkal. Én örülök neki. Sőt, ezután is örülni fogok, ¹⁹ mert tudom, hogy ez üdvösségemre válik ^{Jób 13,16 G} imádságotok és Jézus Krisztus Lelkének segítségével által. ²⁰ Ez az én várakozásom és reménységem, hogy semmiben sem szégyenülök meg, ellenkezőleg, teljes a bizalmam, hogy mint mindig, úgy most is megdicsőül Krisztus az én testemben, akár élet, akár halál által.

²¹ Mert számomra az élet Krisztus, a halál pedig nyereség. ²² De ha tovább kell élnem a testben, akkor ez számomra gyümölcsöző munkát jelent, és nem tudom, mit válasszak. ²³ A kettő között vívodom: szeretnék elköltözni és Krisztussal lenni, mert ez mindennél jobb lenne, ²⁴ tiértetek viszont szükségesebb, hogy a testben maradjak. ²⁵ Mivel meg vagyok erről győződve, tudom, hogy maradok, és együtt maradok mindnyájatokkal a ti előrehaladásotok érdekében, és hitből fakadó örömtökre, ²⁶ hogy még inkább dicsekedhessetek velem Krisztus Jézusban, amikor újból elmegyek hozzátok.

Felhívás az egyetértésre ²⁷ Ezért tehát éljetez is méltón Krisztus evangéliumához, hogy akár elmegyek és meglátlak benneteket, akár távol vagyok, azt halljam rólatok, hogy egy Lélekben vagytok, egyetértően együtt küzdötök az evangélium hitéért, ²⁸ és egyáltalán nem rettentek meg az ellenfelektől. Ez számukra a kárhozatnak, számotokra pedig az üdvösségnek a jele, mégpedig Istentől. ²⁹ Mert Krisztusért ti nem csak azt a kegyelmet kaptátok, hogy higgyetek

benne, hanem hogy szenvedjete is érte, ³⁰ hiszen ti is ugyanazt a harcot vívjátok, amelyet nálam láttatok, és amelyet most felőlem hallotok.

---

* 20 A keresztény, aki a keresztségben és Krisztus Testének vétele által egyesül Jézussal, testben és lélekben Krisztushoz tartozik. Így mindaz, ami a testet sújtja – szenvedés, fogság vagy betegség –, titokzatos módon magának Krisztusnak a szenvedése, az ő dicsőségét szolgálja.

Levél a filippieknek – 2. fejezet

1 Ha tehát ér valamit a Krisztusban adott buzdítás, a szeretetből fakadó intelem, a lelki közösség, az együttérzés és a könyörület, 2 tegyetek teljessé örömet azzal, hogy egyetértők vagytok, ugyanazon szeretet van bennetek, és együttérezve ugyanarra törekedtek. 3 Ne tegyetek semmit versengésből, sem hiú dicsőségvágyból, hanem mindenki alázatosan tekintse a másikat maga fölött állónak. 4 Egyiktek se tartsa csak a maga érdekét szem előtt, hanem a másokét is.

Krisztus példája 5 Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is megvolt,

6 aki isteni mivoltában
nem tartotta Istennel való egyenlőségét
olyan dolognak,
amelyhez mint zsákmányhoz ragaszkodnia kell,
7 hanem kiüresítette önmagát, szolgai alakot vett fel,
és hasonló lett az emberekhez,
külsőjét tekintve úgy jelent meg, mint egy ember.
8 Megalázta magát, engedelmes lett a halálig,
mégpedig a kereszthalálig.
9 Ezért Isten felmagasztalta őt,
és olyan nevet adott neki,
amely minden más név fölött van,
10 hogy Jézus nevére *hajoljon meg minden térd*
az égben, a földön és az alvilágban,
11 és *minden nyelv vallja* {1z 45,23},
hogy »Jézus Krisztus az Úr!«
az Atyaisten dicsőségére.

Az apostol aggodalma a közösség üdvösségéért 12 Így tehát, kedveseim, amint mindig is engedelmesek voltatok, munkáljátok üdvösségeteket félelemmel és rettegéssel, nemcsak úgy, ahogy jelenlétemben tettétek, hanem még sokkal inkább most, a távollétemben. 13 Mert Isten az, aki bennetek az akarást és a véghezvitelt egyaránt műveli jóakarata szerint. 14 Tegyetek meg mindent zúgolódás és habozás nélkül, 15 hogy kifogástalanok és tiszták, Isten feddhetetlen fiai legyetek a gonosz és romlott nemzedék között {MTörv 32,5}, akik között ragyogtok, mint csillagok a mindenségben. 16 Ragaszkodjatok az élet ígéjéhez, hogy meglegyen a dicsőségem Krisztus napján, hogy nem futottam hiába, és nem fáradtam eredménytelenül {1z 65,23 G}. 17 Sőt, ha a hitetek áldozatán és szolgálatán felül még véretem is kiontják italáldozatul, örülök és együtt örvelezem mindnyájatokkal. 18 Hasonlóképpen ti is örüljétek, és velem együtt örvezzetek.

Az apostol tervei: 2,19-30

19 Remélem az Úr Jézusban, hogy Timóteust hamarosan hozzátok küldhetem, hogy én is megnyugodjam, ha értesülök dolgaitokról. 20 Senkim sincs ugyanis, aki lélekben annyira hozzám hasonló volna és olyan őszintén szívén viselné ügyeteket. 21 Hiszen mindenki a maga dolgával törődik, és nem Jézus Krisztuséval. 22 Megbízhatóságát ismeritek, hiszen mint a gyermek apjának, úgy végezte velem a szolgálatot az evangéliumért. 23 Remélem tehát, hogy elküldhetem őt, mihelyt látom, hogy merre fordulnak ügyeim. 24 Sőt, bízom az Úrban, hogy magam is hamarosan el tudok menni.

25 Szükségesnek tartottam, hogy Epafroditosz testvért, társamat a munkában és a küzdelemben, aki mint a ti küldöttetek, szükségemben szolgálomra volt, hozzátok küldjem, 26 mert kívánczolt mindnyájatok után, és bánkódott azon, hogy hírét hallottátok betegségének. 27 Bizony, halálosan beteg volt, Isten azonban megkönyörült rajta, de nemcsak rajta, hanem rajtam is, nehogy bánatra bánat érjen. 28 Annál gyorsabban küldtem tehát őt, hogy újból örüljete, ha viszontlátjátok, és ne bánkódjam én sem. 29 Fogadjátok tehát őt az Urban teljes örömmel, és becsüljétek meg az ilyen férfiakat! 30 Hiszen ő Krisztus ügye miatt került közel a halálhoz, s kockára tette életét, hogy pótolja az irányomban végzett szolgálatban azt, amit ti nem teljesíthettetek.

---

* 5 Jézus szeretetének legcsodálatosabb megnyilvánulása az volt, hogy mindenről lemondott, hogy bennünket üdvözíthessen. * 6-11 Krisztus Isten volt, mielőtt emberré lett volna; a megtestesülésben pedig – istenségét megtartva – felvette a szolga alakját. Megtehetette volna, hogy az Atyáéval azonos isteni mivoltát érvényre juttassa, ő azonban inkább az engedelmisséget vállalta a kereszthalálig, hogy példát adjon nekünk az alázatra és az engedelmisségre.

Levél a filippieknek – 3. fejezet

A keresztények élete, az apostol példája: 3,1-4,9

Állhatatosság a hitben ¹ Egyébiránt, testvéreim, örvendezzettek az Úrban. Nekem nem terhes, hogy ugyanazt írjam nektek, titeket viszont megerősít. ² Ügyeljete a kutyákra, ügyeljete a rossz munkásokra, ügyeljete a megcsonkítottakra! ³ Mert a körülmetéltek mi vagyunk, akik Isten Lelke által szolgálunk, és Krisztus Jézusban dicsekszünk, s bizalmunkat nem a testbe helyezzük. ⁴ Nekem lehetne ugyan bizalmam a testben is. Ha másvalaki úgy gondolja, hogy bizakodhat a testben, én még inkább: ⁵ a nyolcadik napon körülmetéltek, Izrael nemzetéből, Benjamin törzséből származom, héber a héberek közül, a törvény megtartásában farizeus, ⁶ buzgóságból az egyház üldözője, a törvény szerinti igazság dolgában kifogástalan.

Vágyakozás a Krisztussal való teljes közösségre ⁷ De ami számomra nyereség volt, azt vesztéségnak tartottam Krisztusért. ⁸ Sőt, mindent vesztéségnak tartok Krisztus Jézus, az én Uram ismeretének mindent fölülmúló voltaért. Óerte mindent veszni hagytam, és szemétnak tekintek, csak hogy Krisztust elnyerjem, ⁹ és hogy én őbenne legyek, nem a saját megigazulásom alapján, amely a törvényből származik, hanem az által a megigazulás által, amely Krisztus hitéből való, vagyis amely Istentől van a hit révén. ¹⁰ Krisztust akarom megismerni, és feltámadásának erejét, a szenvedéseiben való részvételt hozzá hasonulva a halálban, ¹¹ hogy eljuthassak a halálból való feltámadásra. ¹² Nem mintha már kezemben tartanám, vagy már tökéletes lennék, de törekszem rá, hogy magamhoz ragadjam, mert Krisztus is magához ragadott engem. ¹³ Testvérek, nem képzelem magamról, hogy már magamhoz ragadtam, de egyet igen: felejttem, ami mögöttem van, és nekifeszülök annak, ami előttem van. ¹⁴ Így futok a cél felé, annak a hivatásnak jutalmáért, amelyet Isten felülről adott Krisztus Jézusban.

¹⁵ Akik tehát tökéletesek vagyunk, gondolkodjunk így mindnyájan; ha pedig valamiben másképp gondolkoztok, Isten azt is feltárja majd előttetek. ¹⁶ Amire azonban már eljutottunk, aszerint éljünk.

¹⁷ Legyetek követőim, testvérek, és figyeljete azokra, akik úgy élnek, ahogy példát adtunk nektek. ¹⁸ Mert sokan élnek úgy – sokszor mondtam nektek, és most is sírva mondom –, mint Krisztus keresztjének ellenségei. ¹⁹ Végük a pusztulás, istenük a hasuk, dicsekvésük az, ami a szégyenük, s a figyelmük földi dolgokra irányul. ²⁰ A mi hazánk azonban a mennyekben van, ahonnan mint üdvözítőt várjuk az Úr Jézus Krisztust. ²¹ Ő átalakítja gyarló testünket, és hasonlóvá teszi az ő dicsőséges testéhez, azzal az erővel, amellyel hatalma alá vethet mindent.

---

* 11 A halálból való feltámadás: nem az egyetemes feltámadásra vonatkozik, hanem az igazak feltámadására, melynek során az igazakat Isten elkülöníti a gonoszoktól, akik lélekben holtak, és elvezeti őket az igazi, örök életre, a Jézus Krisztussal való végső egyesülésre. * 13 Az apostol még nem érte el a célt, azaz a keresztény tökéletességet, de állandóan törekszik arra, hogy Krisztus közelségébe jusson.

Levél a filippieknek – 4. fejezet

A keresztény állhatatosság ¹ Azért tehát, szeretett és hön óhajtott testvéreim, örömöm és koronám, így tartsatok ki az Úrban, szerettem!

² Evódiát nagyon kérem, és Szintichét is kérve-kérem, hogy értsenek egyet az Úrban. ³ Téged is felkérlek, igazi munkatársam, légy azok segítségére, akik velem együtt küzdöttek az evangéliumért, Kelemennel és a többi munkatársammal, akiknek a neve benne van az élet könyvében {Zsolt 69,29}.

⁴ Örüljtek az Úrban mindig! Újra mondom: Örüljtek! ⁵ Ismerje meg mindenki a ti szelídségeket! Az Úr közel van! ⁶ Ne legyetek semmiben sem aggodalmaskodók, hanem minden helyzetben hálaadással végzett imádságban és könyörgésben terjesszék a kéréseiteket Isten elé! ⁷ Isten békéje pedig, amely meghalad minden értelmet, megőrzi szíveteket és elméteket Krisztus Jézusban.

⁸ Egyébként, testvérek, arra irányuljanak gondolataitok, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetreméltó, ami dicséretes, ami erényes és magasztos. ⁹ Amit tanultatok és elfogadtatok, amit hallottatok és láttatok tőlem: azt tegyétek; és veletek lesz a békesség Istene.

Az apostol hálája: 4,10-20

¹⁰ Igazán megörültem az Úrban, hogy végre-valahára megint annyira erőre kaptatok, hogy rólam gondoskodhattok. Korábban is gondoskodtatok volna, de nem volt rá módotok. ¹¹ Nem az ínség mondatja ezt velem, hiszen megtanultam, hogy beérem azzal, amim van. ¹² Tudok szűkölködni és tudok bővelkedni is; mindenütt mindent megszoktam: tudok jóllakni is, éhezni is, bővelkedni és nélkülözni is. ¹³ Mindenre képes vagyok abban, aki nekem erőt ad.

¹⁴ Mégis jól tettétek, hogy társaim lettetek nyomorúságomban. ¹⁵ Ti is tudjátok, filippiek, hogy az evangélium hirdetésének kezdetén, amikor Makedóniából útnak indultam, egy egyház sem lépett velem az adás és viszonzás kapcsolatára, egyedül csak ti. ¹⁶ Már Tesszalonikibe is küldtetek néha-néha valamit a szükségleteimre. ¹⁷ Nem mintha adományra vágynék, hanem mert annak gyümölcsét áhítom, amelyet bőségesen írnak majd a javatokra. ¹⁸ Átvettem mindent, és bővelkedem; el vagyok látva, amióta megkaptam Epafroditosztól, amit küldtetek, mint kellemes illatot, kedves és Istennek tetsző áldozatot. ¹⁹ Az én Istenem kielégíti majd minden szükségteket gazdagsága szerint dicsőséggel Krisztus Jézusban. ²⁰ Istennek és a mi Atyánknak dicsőség mindörökkön-örökké! Ámen.

Befejezés: köszöntések és áldás: 4,21-23

²¹ Köszöntetek minden szentet Krisztus Jézusban. A testvérek, akik velem vannak, köszöntenek titeket. ²² A szentek mindnyájan, különösen a császár házából valók, köszöntenek titeket.

²³ Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel! Ámen.

Levél a kolosszeieknek

Bevezetés

Kolossze Pál idejében kis város volt Frígia délnyugati részén, a Lükosz folyó felső folyása mentén (ahol jelentősebb szomszédvárosa volt Laodícea és Hierapolisz). A városkát Kr. u. 61 körül földrengés pusztította el. A lükosz-völgybeli városokba Epafrász, Pál tanítványa vitte meg Krisztus örömhírét, és ő alapított közösségeket; maga Pál soha nem járt ezen a vidéken. Ezek a közösségek – miként a többiek is – hamarosan szembekerülnek egy zsidó-gnosztikus jellegű tévtanítással. A levél ennek a vitának a keretei között válik érthetővé. Emlékezteti a keresztényeket azokra a hitbeli szabályokra és hitvallásformákra, amelyeket apostoli tanításként kaptak. Érveket sorol fel, amelyeknek alapján megítélhetik az új tanítókat és az általuk képviselt vallási magatartást.

Maga a levél nyelvezetében és kérdésfelvetésében is eltér Pál többi levelétől, így igen sokan vitatják szerzőségének kérdését. Egyesek felteszik, hogy Pál maga írta a levelet, de viszonylag későn, amikor fogságban volt Cézareában (Kr. u. 57-59-ben; l. Csel 23,33-26,32), vagy Rómában (Kr. u. 59-60-ban; l. Csel 28,16-31). Mások úgy gondolják, hogy az iratot Pál egyik tanítványa írta az apostol halála után (Kr. u. 70 táján), s azért használta az apostol nevét és tekintélyét, hogy így hatásosabban léphessen fel a hamis tanítók ellen (akik csak közvetett apostoli tekintélyre hivatkoznak). E két felfogás közt középutat képvisel egy harmadik lehetőség, amely mellett nyomós érvek szólnak. Eszerint a levelet Pál életében írta egy munkatársa (talán Timóteus?), nem sokkal a Filemonhoz írt levél után (l. 1335. old.) Efezusban (Kr. u. 54-56-ban; l. magyarázatunkat a Filippieknek írt levélhez). Ez a feltevés nemcsak a levél teológiai és nyelvi egyedülállóságát magyarázza meg, hanem a szerző jártasságát is Szent Pál gondolataiban és munkatársi köre tekintetében.

Levél a kolosszeieknek – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

1 Pál, Isten akaratából Krisztus Jézus apostola, és Timóteus testvér 2 a Kolosszéban élő szent és hívő testvéreknek Krisztusban. Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól!

Isten üdvözítő terve: 1,3-23

Hálaadás a közösségért 3 Hálát adunk Istennek, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyjának, valahányszor értetek imádkozunk, 4 mivel hallottunk hitetekről Krisztus Jézusban, és a szeretetről, amelyet az összes szent iránt tanúsítotok, 5 azért a reménységért, amely készen áll számotokra a mennyben, s amelyről már hallottatok az evangélium igaz igéjében. 6 Ez eljutott hozzátok, és ahogy az egész világon gyümölcsöt hoz és növekszik, úgy nálatok is, attól a naptól kezdve, amelyen a maga igazságában hallottátok és megismertétek Isten kegyelmét. 7 Így tanultátok azt Epafrásztól, a mi szeretett szolgatársunktól, aki Krisztus hűséges szolgája értünk. 8 Ő értesített minket Lélekből fakadó szeretetetekről is.

Könyörgés a közösségért 9 Ezért mi is, attól a naptól kezdve, hogy ezt hallottuk, szüntelenül imádkozunk és könyörgünk értetek, hogy az ő akaratának az ismerete teljes legyen bennetek, minden lelki bölcsességgel és megértéssel együtt, 10 és az Úrhoz méltóan éljetez, mindenben az ő tetszése szerint, hogy minden jócselekedetben gyümölcsöt hozzatok, és gyarapodjatok Isten ismeretében. 11 Erősítsen meg titeket dicsőségének hatalmából minden erővel, hogy végig kitartsatok, és béketűrők legyetek.

Dicsőítő ének Krisztusról, az Atya képmásáról 12 Örömmel adjatok hálát az Atyának, aki méltókká tett titeket arra, hogy nektek is részetek legyen a szentekkel a világosságban. 13 Kiragadott minket a sötétség hatalmából, s áthelyezett szeretett Fiának országába. 14 Benne van a mi megváltásunk, a bűnök bocsánata. 15 Ő a láthatatlan Isten képmása, és minden teremtmény elsősülöttje, 16 mert benne teremtetett minden az égben és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, a trónusok és uralmak, a fejedelemségek és hatalmasságok. Minden őáltala és őerte teremtetett. 17 Ő előbb van mindennél, és minden benne áll fenn. 18 Ő a testnek, az egyháznak a feje; ő a kezdet, az elsősülött a halottak közül, hogy az övé legyen az elsőség mindenben. 19 Mert úgy tetszett az Atyának, hogy benne lakjon az egész teljesség, 20 és hogy általa engeszteljen ki magával mindent, ami a földön és a mennyben van, azáltal, hogy békességet szerzett keresztjének vérével.

A közösség bátorítása 21 Titeket is, akik egykor idegenek és ellenséges érzületűek voltatok a gonosz tettek miatt, 22 kiengesztelt most az ő emberi testében a halál által, hogy mint szenteket, szeplőtelenül és feddhetetlenül állítson önmaga elé. 23 Maradjatok meg ezért a hitben szilárdan és állhatatosan, ne tántorodjatok el az evangélium reménységétől, amelyet hallottatok, amelyet minden teremtménynek hirdettek az ég alatt, s amelynek én, Pál, a szolgája lettem.

Az apostol és a közösség: 1,24- 2,23

Az egyház minden ember szolgálatában 24 Most pedig örömet szenvedek értetek, és kiegészítem testemben azt, ami hiányzik Krisztus szenvedéseiből, testének, az egyháznak javára, 25 amelynek én szolgája lettem az Istentől értetek kapott tisztségnél fogva, hogy teljesen érvényt szerezzek Isten ígéjének, 26 a titoknak, amely századok és nemzedékek óta el volt rejtve, de amelyet most kinyilatkoztatott szentjeinek. 27 Velük akarta Isten megismertetni ennek a titoknak dicsőséges gazdagságát a pogányok között. Ez a titok pedig nem más, mint a bennetek lévő Krisztus, a dicsőség reménye. 28 Mi őt hirdetjük, amikor minden embert intünk és tanítunk teljes bölcsességgel, hogy minden embert tökéletessé tegyünk Krisztusban. 29 Ezért fáradozom és küzdök az ő erejének segítségével, amely hatékonyan működik bennem.

---

* 19-20 Mivel Jézus személyében együtt van az Ige emberi és isteni természete, benne megtalálható az isteni lényeg teljessége és minden természetfölötti adomány. Jézus Krisztus fölötté áll minden teremtménynek, nincs tehát senki és semmi őhozá mérhető sem a természeti, sem a kegyelmi rendben.

Levél a kolosszeieknek – 2. fejezet

A közösség hite 1 Azt akarom, hogy tudjátok meg, hogyan küzdök értetek, a laodíceiakért, és mindazokért, akik nem látták szemtől-szembe személyemet, 2 hogy a szívük megvigasztalódjék, és szeretetben összeforrva eljussanak a megértés teljességének minden gazdagságára, Isten titkának, Krisztusnak ismeretére, 3 akiben a bölcsesség és a tudomány minden kincse rejlik. 4 Ezt azért mondom, hogy senki félre ne vezessen titeket tetszetős beszéddel. 5 Mert ha testileg távol vagyok is, lelkileg veletek vagyok, és örülök, amikor látom köztetek a rendet és a Krisztusban való hiteteknek a szilárdságát.

6 Ezért tehát, ahogyan elfogadtátok az Úr Jézus Krisztust, úgy éljétek is benne, 7 gyökerezetek meg őbenne, és épüljétek rá! Erősödjétek meg a hitben, ahogyan tanultátok, és legyen bőséges a hálaadásotok!

Óvás a tévtanítóktól 8 Vigyázzatok, hogy senki rabul ne ejtsen titeket bölcsélettel és hiú megtévesztéssel, amely emberi hagyományhoz, a világ elemeihez, nem pedig Krisztushoz igazodik. 9 Mert őbenne lakik az istenség egész teljessége testi formában, 10 és benne jutottatok teljességre, benne, aki minden fejedelemségnek és hatalmasságnak a feje. 11 Benne körül is metélkedtetek, nem kézzel végzett körülmetéléssel, hanem az érzéki test levetésével, a Krisztus szerinti körülmetéléssel, 12 amikor vele együtt eltemetkeztetek a keresztségben, és vele együtt fel is támadtatok, annak az Istennek erejébe vetett hit által, aki őt feltámasztotta a halálból. 13 Vele együtt titeket is, amikor halottak voltatok vétkeitek és testetek körülmetéletlensége miatt, életre keltett azáltal, hogy megbocsátotta minden vétkünket. 14 Rendelkezéseivel az adóslevelet, mely vádolt minket és ellenünk szólt, eltörölte, eltette az útból, és a keresztre szegezte; 15 lefegyverezte a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, nyilvánosan megszégyenítette őket, és diadalmaskodott rajtuk.

16 Senki ne ítéljen el tehát titeket étel vagy ital dolgában, sem az ünnepnapra, újholdra vagy szombatra vonatkozó dolgokban. 17 Ezek csak árnyékai a jövődő dolgoknak, a valóság azonban Krisztusé. 18 Jutalomra méltatlanoknak ne mondjon titeket az olyan ember, aki tetszeleg magának az alázatoskodásban és az angyalok tiszteletében, aki látomásai miatt felfuvalkodik, alaptalanul elbizakodik érzékies lelkületében, 19 és nem ragaszkodik a Főhöz, aki az illesztések és az ízületek segítségével gondolja és összetartja az egész testet, hogy megvalósítsa abban az Isten szerint való növekedést.

20 Ha tehát Krisztussal meghaltatok a világ elemeinek, miért vesztek magatokra szabályokat, mintha a világban élnétek: 21 »Ne nyúlj hozzá, ne ízeled, ne érintsd!« 22 Hiszen ezek mind arra valók, hogy a használat folytán elpusztuljanak. Csak emberi parancsokról és tanításokról van szó (1z 29,13 G). 23 A bölcsesség látszatát keltik az önkényes istentisztelettel, az alázatoskodással és a test sanyargatásával, de nincs bennük semmi érték; csak az érzéki test kielégítésére szolgálnak

---

* 2 Isten titka (misztériuma) az, hogy a Krisztusba való beépülés által minden ember meghívást nyer az üdvösségre és a mennyei dicsőségre. Pált nagy öröm tölti el azért, hogy meghívást kapott ennek az irgalmas isteni tervnek a hirdetésére. * 14 Az adóslevelet, mely ellenünk szólt: tartozásunk, adósságunk volt Isten igazságosságával szemben, mert Isten törvényeit – a pozitív és természeti törvényeket – nem tartottuk meg. Ezt az adósságot, amely egyenértékű volt a kárhozattal sújtó ítélettel – Isten eltörölte, mintegy felszegezte a keresztre, amelyen meghalt értünk a Megváltó.

Levél a kolosszeieknek – 3. fejezet

Figyelmeztetések a megkereszteltek számára: 3,1-4,6

A régi és az új ember 1 Ezért tehát, ha feltámadtatok Krisztussal, keressétek az odafent valókat, ahol Krisztus van, Isten jobbán ülve {zsoltt 110,1}. 2 Az odafent való dolgokkal törődjétek, ne a földiekkel. 3 Hiszen meghaltatok, és életetek Krisztussal el van rejtve Istenben. 4 Amikor pedig Krisztus, a ti életetek, megjelenik, akkor majd ti is megjelentek vele együtt a dicsőségben.

5 Irtsátok ki tehát tagjaitokból azt, ami földi: a paráznaságot, a tisztátalanságot, a bujaságot, a gonosz kívánságot és a kapzsiságot, ami nem más, mint bálványimádás. 6 Miattuk érkezik el Isten haragja a hitetlenség fiaira. 7 Ti is ezeket műveltétek egykor, amikor köztük éltetek. 8 Most azonban vessétek el magatoktól mindezeket: a haragot, az indulatosságot, a rosszakaratot, szátokból a káromlást és a rút beszédet. 9 Ne hazudjatok egymásnak, ti, akik levetettétek a régi embert cselekedeteivel együtt, 10 és magatokra öltöttétek az újat, aki teremőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig. 11 Itt nincs már többé görög és zsidó, nincs körülmetéltség és körülmetéletlenség, nincs barbár, szkíta, szolga és szabad, hanem minden és mindenben Krisztus.

12 Öltsetek tehát magatokra, mint Isten szent és kedves választottjai, az irgalom érzületét, a jóságot, az alázatosságot, a szelídséget és a béketűrést! 13 Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasza van a másik ellen! Ahogy az Úr megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is! 14 Mindezek fölött pedig: öltsetek magatokra a szeretetet, amely a tökéletesség köteléke! 15 S Krisztus békéje, amelyre meghívást kaptatok egy testben, uralkodjék a szívetekben! Legyetek hálásak!

16 Krisztus igéje lakjék bennetek gazdagon! Minden bölcsességgel tanítsátok és intsétek egymást! Hálaadással szívetekben énekeljétek Istennek zsoltárokat, szent dalokat és énekeket! 17 Bármit tesztek, szóval vagy tettel, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek, és adjatok hálát az Atyaistennek általa!

Állapotbeli köteleességek 18 Asszonyok, engedelmeskedjétek férjeteknek, ahogy illik az Úrban! 19 Férfiak, szeressétek feleségeteket, és ne legyetek kemények irántuk! 20 Gyermek, fogadjatok szót mindenben szüleiteknek, mert ez kedves az Úrnak! 21 Apák, ne keltsétek fel a haragot gyermekeitekben, hogy kedvüket ne veszítsék! 22 Szolgák, engedelmeskedjétek mindenben test szerinti uraitoknak, de ne látszatra szolgáljatok, mintha emberek kedvét keresnétek, hanem egyenes szívvel az Úr félelmében! 23 Bármit tesztek, szívből tegyétek, mintha az Úrnak, és nem embereknek tennétek! 24 Hiszen tudjátok, hogy az Úrtól megkapjátok jutalmul az örökséget. Az Úr Krisztusnak szolgáljatok; 25 mert aki igazságtalanságot követ el, visszakapja, amit igaztalanul cselekedett: ebben nincs személyválogatás.

Levél a kolosszeieknek – 4. fejezet

¹ Urak, adjátok meg a szolgálóknak azt, ami jogos és méltányos, hiszen tudjátok, hogy nektek is van Uratok a mennyben!

Általános intelmek ² Az imádságban legyetek állhatatosak, legyetek abban éberek, hálaadással! ³ Imádkozzatok értünk is, hogy Isten tárja fel előttünk az ajtót a beszédhez, Krisztus titkának hirdetéséhez, amely miatt bilincsekbe is vertek, ⁴ hogy úgy ismertessem meg azt, mint ahogy róla szólnom kell. ⁵ Bölcsen viselkedjétek a kívülállók előtt, használjátok fel a kedvező alkalmat! Jól értékesítsétek az időt! ⁶ Beszédeitek legyen mindig kedves, sóval ízesített, hogy tudjátok, miképpen kell kinek-kinek megfelelnetek!

Befejezés: személyes közlések és köszöntések: 4,7-18

⁷ Az én sorsomról mindent elmond majd nektek Tichikusz, a szeretett testvér, a hűséges szolga és szolgatársam az Úrban. ⁸ Éppen azért küldtem őt hozzátok, hogy megismerjétek helyzetünket, és megvigasztalja szíveteket. ⁹ Vele megy Onezimosz, a kedves és hű testvér is, aki közületek való. Ők mindenről értesítenek majd titeket, ami itt történik.

¹⁰ Köszönt titeket Arisztarchosz fogolytársam, és Márk, Barnabás unokaöccse, akiről utasításokat kaptatok – ha hozzátok megy, fogadjátok be –, ¹¹ valamint Jézus is, akit Jusztusznak hívnak. A zsidók közül csak ők munkatársaim Isten országának hirdetésében, s a vigasztalásomra is voltak. ¹² Köszönt titeket a közületek való Epafrász, Krisztus Jézus szolgája, aki mindig küzd értetek az imádságban, hogy tökéletesen és szilárd meggyőződéssel álljatok helyt mindabban, ami Isten akarata. ¹³ Tanúskodom róla, hogy sokat fáradozik értetek, és azokért, akik Laodíceában és Hierapoliszban vannak. ¹⁴ Köszönt titeket Lukács, a szeretett orvos, és Démász. ¹⁵ Köszöntétek a Laodíceában lévő testvéreket, Nimfát és a közösséget, amely a házában van! ¹⁶ Ha ezt a levelet nálatok már felolvasták, gondoskodjatok róla, hogy a laodíceaiak egyházában is felolvassák, a laodíceaiakét pedig ti olvassátok el! ¹⁷ Mondjátok meg Archipposznak: »Légy rajta, hogy teljesítsd a szolgálatot, amelyet kaptál az Úrban!«

¹⁸ A köszöntést magam, Pál, saját kezemmel írom. Emlékezzetek meg bilincseimről! Kegyelem veletek!

Első levél a tesszalonikieknek

Bevezetés

Pál »második missziós útja« során érkezik Tesszalonikibe vándor-igehirdetőként. Keres és talál is rá váró feladatot. Beszél a zsinagógában, egyeseket követőül nyer meg, de ellenzői is támadnak, akiknek sikerül elűzniük őt a városból (1. Csel 17,1-9). Rövidesen szorongatás éri a közösséget is. Hitük ellenáll a külső gyanúsításoknak és üldöztetésnek, de problémák adódnak és viták támadnak a közösségen belül is. Pál tudomást szerez a nehézségekről, és szeretne visszatérni Tesszalonikibe. Nem tudjuk, hogy ebben ki vagy mi akadályozza. Így Timóteust küldi el, majd az ő visszatérte után (kb. Kr. u. 50-51-ben), valószínűleg Korintusban, megírja első levelét (amely az Újszövetség legkorábban keletkezett írása) a tesszaloniki közösséghez. Ehhez szorosan kapcsolódik a Tesszalonikieknek írt második levél is.

Pál a levélben részletesen ír a címzett közösséghez való viszonyáról. Ezután rátér a tesszaloniki keresztényeket foglalkoztató kérdésre. Ez nem más, mint az Úr újraeljövételének várása és a meghalt keresztények sorsa. Pál megmagyarázza – kortársainak ugyanúgy, mint nekünk –, hogy mit jelent egy, a halálon túl is tartó ígéret várakozásában élni.

Első levél a tesszalonikieknek – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1

¹ Pál, Szilvánusz és Timóteus a tesszalonikiek egyházának, amely az Atyaistenben és az Úr Jézus Krisztusban él. Kegyelem nektek és békesség!

Az apostol és a közösség: 1,2- 3,13

A tesszalonikiek környezetük példaképei ² Hálát adunk Istennek mindnyájatokért mindenkor, amikor megemlékezünk rólatok imádságainkban. Szüntelenül ³ gondolunk Istenünk és Atyánk előtt a mi Urunkban, Jézus Krisztusban való hitetek gyümölcseire, fáradozó szeretetetekre és türelmes reménységekre. ⁴ Tudjuk, Istentől szeretett testvéreim, hogy választottak vagytok. ⁵ Mi ugyanis az evangéliumot nem csak szóval hirdettük nálatok, hanem erővel és Szentlélekkel is, és egész teljességgel. Hiszen tudjátok, milyenek voltunk köztetek, a ti érdeketekben. ⁶ Ti pedig a mi követőink lettetek, és az Úréi, elfogadtátok az ígét sok szorongatás közt, a Szentlélek örömeivel. ⁷ Így példaképpé lettetek minden hívő számára Makedóniában és Akhájában. ⁸ Az Úr ígéjének hirdetése ugyanis töletek haladt tovább, nem csak Makedóniában és Akhájában. Istenbe vetett hitetek eljutott mindenhová, úgyhogy szükségtelen is arról beszélnünk. ⁹ Hiszen mindenki beszél rólunk, hogy hogyan érkeztünk hozzátok, és hogyan tértek meg a bálványoktól Istenhez, hogy az élő, igaz Istennek szolgáljatok, ¹⁰ és várjátok a mennyből Fiát, akit feltámasztott a halálból, Jézust, aki megment minket a jövődő haragtól.

Első levél a tesszalonikieknek – 2. fejezet

Visszatekintés az apostol első látogatására ¹ Magatok is tudjátok, testvérek, hogy hozzátok való érkezésünk nem volt hiábavaló. ² Ellenkezőleg, noha előbb, mint tudjátok, szenvedések és bántalmak értek minket Filippiben, mégis, Istenben bízva, a nagy gondok között is hirdettük nektek Isten evangéliumát. ³ Mert a mi igehirdetésünk nem tévedésből fakad, sem tisztátalanságból, és nem történik álnoksággal, ⁴ hanem úgy beszélünk, mint akiket Isten megpróbált és igazolt, hogy ránk bízva az evangéliumot. Nem mint olyanok, akik az emberek tetszését keresik, hanem Istenét, aki vizsgálja szívünket {*Jer 11,20*}. ⁵ Egyáltalán nem szokásunk a hízelgő beszéd, amint tudjátok, sem a kapzsiság alkalmának keresése – Isten a tanúnk erre. ⁶ Az emberek elismerését sem kerestük, sem a tiéteket, sem másokét. ⁷ Bár rátok támaszkodhattunk volna, mint Krisztus apostolai, mégis úgy voltunk köztetek, mint kicsinyek, úgy, ahogyan a dajka gondozza a gyermekeit. ⁸ Ragaszkodtunk hozzátok, és szívesen nektek adtuk volna nemcsak Isten evangéliumát, hanem életünket is, mert nagyon megkedveltünk titeket. ⁹ Emlékeztek ugyanis, testvérek, munkánkra és fáradásunkra. Éjjel-nappal dolgoztunk, és úgy hirdettük nálatok Isten evangéliumát, hogy ne legyünk közületek senkinek sem a terhére. ¹⁰ Ti tanúi vagytok ennek, és Isten is, hogy milyen szent, igaz és feddhetetlen módon éltünk értetek, akik hívők lettetek. ¹¹ Hasonlóképpen azt is tudjátok, hogy amint az apa inti a gyermekeit, mindegyiketeket ¹² úgy intettünk és vigasztaltunk, s kérve-kértünk, hogy viselkedjétek méltóan ahhoz az Istenhez, aki országába és dicsőségére hív titeket.

A közösség elfogadta az evangéliumot ¹³ Szüntelenül hálát adunk tehát Istennek, hogy ti, akik Isten igéjének hirdetését tőlünk hallottátok, azt nem úgy fogadtátok, mint emberek szavát, hanem mint ami az valójában: mint Isten igéjét, amely bennetek is munkálkodik, akik hisztek. ¹⁴ Mert ti, testvéreim, hasonló sorsra jutottatok, mint Isten egyházai, amelyek Júdeában vannak Krisztus Jézusban, mert ti ugyanazt szenvedtétek el fajtestvéreitektől, amit ők is a zsidóktól, ¹⁵ akik megölték az Úr Jézust és a prófétákat, s minket is üldöztek. Istennek nem telik kedve bennük. Ők ellenséges érzületűek minden ember iránt, ¹⁶ és megtiltják nekünk, hogy a pogányokhoz beszéljünk, nehogy üdvözljenek. Így mindenkor betöltik bűneik mértékét {*Ter 15,16; Dán 8,23*}, és Isten haragja utol is érte őket mindvégig.

Az elmaradt látogatás ¹⁷ Testvérek, mi rövid időre elszakadtunk ugyan tőletek és egymás látásától, de nem a szívünkkel! Ezért nagy vágyódásunkban annál jobban igyekeztünk arra, hogy színről színre lássunk titeket. ¹⁸ El akartunk ugyanis menni hozzátok, kiváltképpen én, Pál, egyszer is, másszor is, de a sátán megakadályozott. ¹⁹ Mert ki a mi reménységünk, örömünk, vagy dicsőségünk koszorúja? Nem ti, a mi Urunk Jézus előtt, amikor eljön? ²⁰ Igen, ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk!

---

* 16 Az emberi méltóság elleni bűn, ha a pogányokat megakadályozzuk abban, hogy elnyerjék az Evangélium vigaszát. Ezzel a vétséggel tetézik bűneiket a zsidózók, végleg kihíva maguk ellen Isten haragját. * 17 Elszakadtunk: jól érzékelteti Pál apostol atyai szeretetét a hitben gyermekei iránt. Mint a gyermekeitől elszakított apának vagy anyának a gyermekek, úgy hiányoznak Pálnak a hívek, és vágyva vágyik arra, hogy ismét magához ölelhesse őket.

Első levél a tesszalonikieknek – 3. fejezet

Timóteus elküldése ¹ Mivel tovább már nem állhattuk meg, jónak láttuk, hogy magunkra maradjunk Athénben, ² és elküldtük Timóteust, a testvérünket, Isten szolgáját Krisztus evangéliumában, hogy hiteteket szolgálja, megerősítsen és buzdítson titeket, ³ hogy senki meg ne tántorodjék ezekben a szorongatásokban. Hiszen tudjátok, hogy erre vagyunk rendelve. ⁴ Meg is mondtuk előre, amikor nálatok voltunk, hogy szorongatásokat fogunk elszenvedni, mint ahogy meg is történt, s tudtok is róla. ⁵ Azért nem állhattam meg tovább, s elküldtem, hogy értesüljek hitetekről, hogy nem kísértett-e meg titeket a kísértő, és nem vész-e kárba a munkánk.

Az apostol örömet leli a közösségben ⁶ Most viszont, amikor Timóteus visszatért tőletek hozzánk, és hírt hozott hitetekről és szeretetetekről, s arról, hogy mindig örömmel emlékeztek ránk, és látni kívántok minket, ahogy mi is titeket. ⁷ Ezért vigasztalást találtunk bennetek és a ti hitetekben, testvérek, minden ínségünk és szorongatásunk ellenére is, ⁸ mivel mi akkor éledünk fel, ha ti állhatatosak vagytok az Úrban. ⁹ Mivel is róhatnánk le hálánkat értetek Istennél a bőséges örömért, mellyel örvendezünk miattatok a mi Istenünk előtt? ¹⁰ Éjjel-nappal igen buzgón esedezünk, hogy meglássuk arcotokat, és pótoljuk azt, ami hiányos még a hitetekben.

Áldás ¹¹ A mi Istenünk és Atyánk, és Urunk Jézus Krisztus vezesse utunkat hozzátok! ¹² Titeket pedig gyarapítson, és tegyen gazdaggá a szeretetben egymás és mindenki iránt, ahogyan mi szeretünk titeket, ¹³ s így szívetek erős legyen, feddhetetlen és szent Istenünk és Atyánk előtt, amikor Urunk, Jézus eljön minden szentjével. Ámen.

Első levél a tesszalonikieknek – 4. fejezet

Intelmek a keresztények számára: 4,1-5,22

Felhívás az életszentségre ¹ Egyébként, testvérek, az Úr Jézusban kérünk és intünk titeket arra, amit tőlünk tanultatok, hogy hogyan kell élnetek és Isten kedvében járnatok. Éljetek is úgy, hogy előrehaladásotok mind nagyobb legyen. ² Hiszen ismeritek a parancsokat, amelyeket az Úr Jézus által adunk nektek. ³ Isten akarata ugyanis ez: a ti megszentelődésetek, hogy megtartóztassátok magatokat a paráznaságtól; ⁴ hogy mindegyiktek meg tudja őrizni a testét szentségben és tisztességben, ⁵ nem a vágyódás szenvedélyében, mint a pogányok, akik nem ismerik Istent {Jer 10,25}. ⁶ És senki se károsítsa meg, s ne csalja meg semmilyen ügyletben a testvérét, mert az Úr bosszút áll mindezért, mint ahogy már régebben megmondtuk nektek és bebizonyítottuk. ⁷ Isten ugyanis nem tisztátalanságra hívott meg minket, hanem szentségre. ⁸ Azért, aki megveti ezeket, nem embert vet meg, hanem Istent, aki Szentlelkét is nektek ajándékozta {Ez 36,27}.

⁹ A testvéri szeretetről nem szükséges írnom nektek, mert magatok tanultatok Istentől, hogy szeressétek egymást. ¹⁰ Hiszen gyakoroljátok is ezt minden testvér iránt egész Makedóniában. Kérünk azonban titeket, testvérek, hogy ebben gyarapodjatok még, ¹¹ és igyekezzetek békében élni, dolgaitokat végezni, saját kezetekkel dolgozni, mint ahogy megparancsoltuk nektek, ¹² hogy viselkedjetez tisztességesen a kívül lévőkkel, és senkire se szoruljatok rá.

A keresztény remény ¹³ Testvérek, nem akarunk titeket, tudatlanságban hagyni azokról, akik elhunytak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. ¹⁴ Ha ugyanis hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadt, akkor Isten ugyanígy elő fogja vezetni vele együtt azokat is, akik Jézusban hunytak el. ¹⁵ Az Úr ígéje alapján azt mondjuk ugyanis nektek, hogy mi, akik élünk, és megmaradunk az Úr eljöveteléig, nem előzzük meg azokat, akik elhunytak. ¹⁶ Mert a parancsszóra, a főangyal hangjára és Isten harsonájának szavára az Úr maga leszáll az égből, és először a Krisztusban elhunytak támadnak fel, ¹⁷ azután mi, az élők, a megmaradtak, velük együtt elragadtatunk a felhőkön az égbe az Úr elé, s így mindenkor az Úrral leszünk. ¹⁸ Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel.

---

* 4 Testét: a saját testét vagy a feleségét; az eredeti szöveg mindkettőt jelentheti (szó szerint: »edényét«). A keresztény ember számára ez(ek midegyike) szent, mert Krisztusnak van szentelve, s a Titokzatos Test tagja.

Első levél a tesszaloniaknak – 5. fejezet

Felszólítás a készenlétre az Úr napja előtt 1 Az időről és az óráról azonban, testvérek, szükségtelen írnom nektek. 2 Hiszen magatok is igen jól tudjátok, hogy az Úr napja úgy jön el, mint éjjel a tolvaj. 3 Amikor azt mondják: »Békesség és biztonság«, éppen akkor szakad rájuk hirtelen a veszedelem, mint a várandós asszonyra a fájdalom, és nem menekülnek meg. 4 De ti, testvérek, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap tolvaj módjára lepjen meg titeket. 5 Mindnyájan a világosság fiai és a nappal fiai vagytok. Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé. 6 Ne is aludjunk tehát, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok! 7 Az alvók éjjel alszanak, a részegek éjjel részegednek le. 8 Mi azonban, akik a nappaléi vagyunk, legyünk józanok, és *oltsuk fel* a hit és szeretet *páncélját*, *sisak* gyanánt pedig *az üdvösség* reményét (1z 59,17; Bölcs 5,18-19). 9 Mert Isten nem haragra rendelt, hanem arra, hogy elnyerjük az üdvösséget a mi Urunk, Jézus Krisztus által, 10 aki meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár alszunk, övele éljünk. 11 Vigasztaljátok tehát egymást, és legyetek egymás épülésére, mint ahogy meg is teszitek.

Tanácsok a közösségi élettel kapcsolatban 12 Kérünk ezenkívül titeket, testvérek, hogy becsüljétek meg azokat, akik fáradoznak közöttetek, akik előljáróitok az Úrban, és intenek titeket. 13 Munkájukért legyetek irántuk különösen nagy szeretettel! Éljetek békességben egymással! 14 Kérünk továbbá titeket, testvérek, feddjétek meg a nyughatatlanokat, bátorítsátok a félénk szívűeket, gyámolítsátok a gyengéket, legyetek türelmesek mindenki iránt! 15 Vigyázzatok, hogy senki rosszért rosszal ne fizessen, hanem mindenkor szolgáljátok egymás és mindenki javát! 16 Mindig örüljétek! 17 Szüntelenül imádkozzatok! 18 Mindenért adjatok hálát, mert ezt várja Isten mindnyájatoktól Krisztus Jézusban. 19 A Lelket ki ne oltsátok! 20 A prófétai beszédet meg ne vessétek! 21 Mindent vizsgáljátok meg; ami jó, azt tartsátok meg! 22 Mindenfajta rossztól óvakodjatok!

Befejezés: áldás és köszöntés: 5,23- 28

23 A békesség Istene szenteljen meg titeket mindenben, és egész lelki valótok, mind a lelketek, mind a testetek maradjon feddhetetlen Urunk, Jézus Krisztus eljövételére. 24 Aki hív titeket, hűséges, tehát meg is valósítja. 25 Testvérek, imádkozzatok értünk. 26 Köszöntsetek minden testvért szent csókkal. 27 Parancsolom az Úr nevében, hogy ezt a levelet olvassák fel az összes testvérnek. 28 Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen veletek! Ámen.

Második levél a tesszalonikieknek

Bevezetés

A Tesszalonikieknek írt második levél ugyanazokhoz a címzettekhez szól, mint az első. És – bár megváltozott körülmények között – azonos kérdésben foglal állást. A közösség az Úr rövid időn belül való visszatértét várja; de »az utolsó nap« várat magára. Ekkor új, kiélezett helyzet áll elő: csoportok képződnek, s ezek olyan mozgalmat keltenek életre, amelyben az üldöztetést és zaklatást (l. 1,4) a végső idő jeleként fogják fel. Hamis tanítók azt a véleményt hirdetik, hogy beköszöntött az Úr napja, megkezdődött a végső idő. Keresztény prófétákra és Pálra hivatkoznak. A közösségen nyugtalanság és bizonytalanság lesz úrrá. Egyesek abbahagyják a munkát; várakoznak, és közben hagyják, hogy mások gondoskodjanak róluk; a rendet felborulás fenyegeti. Ebben a helyzetben érkeznek a közösséghez a levél útmutatásai és intelmei.

Egyes érvek mellett szólnak, hogy ezt a levelet nem maga Pál írta (kb. Kr. u. 52-ben Korintusból), hanem egy későbbi tanítványa. Ő akarta megvédeni a Pál által alapított közösség hitét és Pál igehirdetését a félreértéstől és hamis magyarázattól. Ezért ír Pál nevében, az ő tekintélyével.

Második levél a tesszalonikieknek – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

¹ Pál, Szilvánusz és Timóteus a tesszalonikiek egyházának, amely Istenben, a mi Atyánkban és az Úr Jézus Krisztusban él. ² Kegyelem és békesség nektek Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól!

Az apostol aggódik a közösségért: 1,3-12

A tesszalonikiek szorongattatása és Isten igazságos ítélete ³ Mindig hálaadással tartozunk Istennek értetek, testvérek, méghozzá méltán, mert a hitetek komolyan erősödik, és az egymás iránti szeretet mindnyájatokban gyarapszik, ⁴ annyira, hogy dicsekszünk is veletek Isten egyházaiban, béketűrésetekkel és hitetekkel, amellyel minden üldözést és viszontagságot elviseltek. ⁵ Isten igazságos ítéletének a jelei ezek, hogy méltónak találjanak benneteket Isten országára, ha meg is szenvedtek érte. ⁶ Mert Istennél éppen az az igazság, hogy szorongatással fizessen azoknak, akik titeket szorongatnak, ⁷ és nyugalommal velünk együtt nektek, a szorongatottaknak, amikor az Úr Jézus megjelenik az égből hatalmának angyalaival, ⁸ *tűz lángjában, és bosszút áll azokon, akik nem ismerik Istent, s nem engedelmeskednek Urunk, Jézus evangéliumának.* ⁹ Ezeket a kárhozatban örök büntetéssel sújtja *az Úr színe és hatalmának dicsősége* (1z 2,10.19.21), ¹⁰ amikor eljön azon a napon, hogy megdicsőüljön szentjeiben, és megcsodálják mindazokban, akik hittek; nálatok ugyanis hitelre talált a tanúságtételünk.

Az apostol könyörgése ¹¹ Ezért imádkozunk is mindig értetek, hogy Istenünk méltónak találjon titeket meghívására. Adjon beteljesedést a jóra irányuló minden készségnek és a hit erőteljes munkájának, ¹² hogy Urunk, Jézus Krisztus neve megdicsőüljön bennetek, és ti is őbenne, Istenünk és az Úr Jézus Krisztus kegyelméből.

Második levél a tesszalonikieknek – 2. fejezet

A keresztény remény és az Úr napja: 2,1-17

A végidő jelei ¹ Urunk, Jézus Krisztus eljövetele és a hozzá való gyülekezésünk dolgában kérünk titeket, testvérek, ² ne tántorodjatok el egyhamar józan felfogásotoktól, és ne riasszon meg titeket semmiféle lélek, sem beszéd, sem állítólag tőlünk küldött levél, mintha az Úr napja már közel volna. ³ Semmiképp se ámítson el titeket senki, mert előbb az elpártolásnak kell bekövetkeznie, és meg kell jelennie a bűn emberének, a kárhozat fiának, ⁴ aki ellenszegül, és önmagát föléje helyezi mindannak, amit Istennek vagy isteni tiszteletre méltónak nevezünk, beül Isten templomába, és úgy mutogatja magát, mintha Isten volna.

⁵ Nem emlékeztek rá, hogy amikor még nálatok voltam, megmondtam ezt nektek? ⁶ És azt is tudjátok, mi tartja vissza most, amíg meg nem jelenik majd a maga idejében. ⁷ A gonoszság titka ugyanis már munkálkodik, csakhogy azt, aki most még visszatartja, előbb el kell távolítani az útból.

⁸ Akkor majd megjelenik az *a gonosz*, akit az Úr Jézus *elpusztít szájának leheletével* {Lz 11,4}, és megsemmisít eljövételének fényességével. ⁹ Az érkezését pedig – a sátán hatalmából – mindenféle hamis erőmegnyilvánulás, jel és csoda kíséri, ¹⁰ és mindenféle csábítás a gonoszságra, azok vesztére, akik elkárhoznak, mert nem fogadták be az igazság szeretetét, hogy üdvözüljenek. ¹¹ Ezért bocsátja rájuk Isten a megtévesztés erejét, hogy higgyenek a hazugságnak, ¹² és ítélet alá essenek mindannyian, akik nem hittek az igazságnak, hanem beleegyeztek a gonoszságba.

A hívek bátorítása ¹³ Nekünk pedig mindenkor hálát kell adnunk Istennek értetek, testvérek, akiket Isten szeret, azért, mert Isten kiválasztott titeket első zsengeül az üdvösségre a Lélek megszentelése és az igazság hite által. ¹⁴ Meg is hívott titeket erre evangéliumunk által, hogy elnyerjétek Urunk Jézus Krisztus dicsőségét. ¹⁵ Ezért tehát, testvérek, legyetek állhatatosak, és őrizzétek szilárdan a hagyományokat, amelyeket akár élőszó, akár levelünk útján tanultatok.

Apostoli áldás ¹⁶ Urunk, Jézus Krisztus pedig, és Isten, a mi Atyánk, aki szeret minket, s örök vigasztalást és jó reménységet ajándékozott nekünk kegyelemben, ¹⁷ bátorítsa és erősítse meg szíveteket minden jótettben és beszédben.

---

* 2-12 Az Úr napja: a világ vége, az utolsó ítélet napja. Ezzel kapcsolatban az apostol hangsúlyozza, hogy tévednek, akik szerint ez már igen közel van. Pál elmondja, hogy ezt megelőzően még két dolognak be kell következnie: megvalósul a keresztény nemzetek nagy elpártolása és megjelenik a világban a bűn embere, az Antikrisztus, aki nem ismeri el Istent Istennek, s Isten helyébe akar lépni. * 3-7 Ma már nehéz megértenünk ezt a részt, mert olyan korábbi tanításra hivatkozik, amelyet mi nem ismerünk, emellett olyan végidei képeket és kifejezéseket használ, amelyek jelentése számunkra nem világos, ráadásul mindez prófétai beszéd is. A lényeg azonban érthető: Pál hangsúlyozza, hogy Jézus eljövetele még nincs közel, mert a közeledtét jelző jelek még nem láthatók a világban.

Második levél a tesszalonikieknek – 3. fejezet

Útmutatások a közösség számára: 3,1-15

Az apostol imát kér a közösségtől 1 Egyébként, testvérek, imádkozzatok értünk, hogy az Úr igéje, amint nálatok is, terjedjen és dicsőségre jusson, 2 s megszabaduljunk az alkalmatlan és gonosz emberektől, mert a hit nem mindenkié. 3 Az Úr azonban hűséges: ő megerősít titeket és megóv a gonosztól. 4 Ami titeket illet, bizalmunk van az Úrban, hogy megteszitek és meg fogjátok tenni, amit parancsolunk. 5 Az Úr vezesse szíveteket Isten szeretetére és Krisztus béketűrésére!

A naplopók rendreutasítása 6 Ugyanakkor Urunk, Jézus Krisztus nevében meghagyjuk nektek, testvérek, hogy tartsátok távol magatokat minden olyan testvértől, aki rendetlenül él, és nem a szerint a hagyomány szerint, amelyet tőlünk kapott. 7 Jól tudjátok, miként kell minket követni, és pedig abban, hogy nem voltunk köztetek izgágák, 8 nem ettük ingyen senki kenyerét, hanem megdolgoztunk érte, fáradtsággal, éjjel-nappal munkálkodva, hogy ne legyünk terhére egyikteknek sem. 9 Nem mintha nem lett volna jogunk hozzá, hanem hogy magunkat követendő példakép gyanánt állítsuk elétek. 10 Amikor ugyanis még nálatok voltunk, meghagytuk nektek, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék. 11 Hallottuk azonban, hogy egyesek izgágán élnek köztetek, nem dolgoznak semmit, és hiábavalóságokkal töltik idejüket. 12 Az ilyeneknek meghagyjuk, és könyörgünk nekik az Úr Jézus Krisztus nevében, hogy csöndben munkálkodva, a saját kenyerüket egyék.

Általános intelmek 13 Ti pedig testvérek, ne hagyjatok fel a jócselekedetekkel! 14 Ha valaki nem engedelmeskedik levélben megírt szavunknak, azt tartsátok számon, és kerüljétek a társaságát, hadd szégyellje magát. 15 De azért ne tekintsétek ellenségnek, hanem úgy feddjétek meg, mint testvért.

Befejezés: 3,16-18

16 A békesség Ura adjon nektek örök békességet mindenhol! Az Úr legyen mindnyájatokkal!
17 Én Pál, a saját kezemmel írom az üdvözlést. Minden levelemben ez az ismertető jel. Így írok.

18 A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal! Ámen.

---

* 6-13 Rendetlenül él: Pál azt akarja mondani, hogy tétlenül, lustálkodva. Mondanivalóját saját példájával világítja meg: ő sem vonta ki magát a munka rendje alól, amely mindenkire vonatkozik, ti. hogy senki ne egye ingyen mások kenyerét.

Első levél Timóteusnak

Bevezetés

A lelkipásztori levelek – A Timóteusnak írt két levél és a Títusznak írt levél címzettjei nem közösségek, hanem közösségvezetők (latinul »pastores«, pásztorok); ezért hívjuk ezeket a leveleket »lelkipásztori leveleknek«.

A három levél tartalmilag és célját tekintve összetartozik. Tükröződik bennük a korai keresztény közösségek szervezete és problémaköre. Az első hithirdetés idején már túl vagyunk; az evangélium tanítása »kerek egésszé« vált, amit ismernek, amihez igazodhatnak és amit védelmeznek. Kialakul a közösségek rendje, a felelősök hivatalátadásának szabálya, a hitvallások és a keresztségi fogadalom formái, megszületnek az egyházi énekek. A közösségek önmagukat szervezik, a vezetői hivatalok megvonják egymás közt felelősségi területük határait. Az Egyház intézménnyé lesz – nem csupán azért, hogy az állam és a társadalom is elismerje. A külső szorításnak ellen tudnak állni; a hitükért való szenvedés hozzátartozik a Krisztus-követés útjához, a vértanúság eszménykép a vallásosok számára. Az igazi problémák, amelyek megkívánják az intézményesedést, a közösségeken belül állnak elő: új tanítások és tanítók jelennek meg, tévtanok és tévtanítók bukkannak fel és folytatnak missziót a maguk módján. Nyugtalanságot keltenek, bizonytalan helyzetet teremtenek. Hogy a keresztény közösség képes legyen ezekkel eredményesen szembenézni, és elkerülje a szétforgácsolódást, határozottan ki kell mondani, mi tartozik kötelezően a keresztény közösség hitéhez, milyen rendet kell tiszteletben tartani, és hogy szükség van a tekintélyre.

Ebben a helyzetben keletkeznek a lelkipásztori levelek. Feltüntetett küldőjük Pál, címzettjük két férfi, akiket az ő munkatársaiként ismerünk. Mégis nagyon nehéz ezeket a leveleket Pál életének idejébe és életpályájába beilleszteni. Elképzelhető lenne, hogy a római fogságból való esetleges szabadon bocsátása után írta őket (viszont l. Csel. 28,30-31 tudósítását). De feltehető-e, hogy a közösségekben olyan gyorsan átalakultak a viszonyok? Mivel magyarázható a levelek sajátos nyelvezete és különleges tematikája, ami nyilvánvalóan egy későbbi kor problémáinak felel meg? Egyes szentírásutatók ilyen okok miatt jutottak arra a feltevésre, hogy a lelkipásztori levelek nem magától Páltól származnak, hanem egyik tanítványa írta őket. Alapul veszi tanítómesterének utasításait, saját korának tényleges egyházi gyakorlatát, és szabályokat dolgoz ki a hit megőrzésére és a közösség vezetésére. Ezek a szabályok fenyegető helyzetekben (az I. század végén) irányelvül szolgálhatnak. Ha ez igaz, akkor Pálnak ez a tanítványa – abban a korban egyáltalán nem szokatlanul – tanítását Pál neve alatt adja közre, írásában az apostol tekintélyét használja. Így biztosítja a kapcsolatot a későbbi közösség és annak első misszionáriusa között, hiszen ő mint apostol, akinek a hitüket köszönhetik, a közösség számára mindenkor tekintély és példakép marad.

Timóteus apja pogány, anyja zsidókeresztény volt. Pállal való találkozása révén lett kereszténnyé. Pál – hogy elkerülje a zsidók megbotránkoztatását – körülmetéltette Timóteust (l. Csel 16,1-3). Kr. u. 50-től kezdve Timóteus Pál kísérője és munkatársa; néhány levélben társ-küldőként szerepel. A hagyomány szerint ő lett Efezus első püspöke. A neki címzett lelkipásztori levél a közösségi élet rendjéről és a közösség hitének a hamis tanítástól való megóvásáról szól.

Első levél Timóteusnak – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

¹ Pál, Istennek, a mi Üdvözítőnknek és Krisztus Jézusnak, a mi reménységünknek rendeletéből Jézus Krisztus apostola ² Timóteusnak, kedves fiának a hitben. Kegyelem, irgalom és béke az Atyaistentől és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól!

Alapvető igazságok: 1,3-20

A hitet hűségesen kell tanítani ³ Amikor elindultam Makedóniába, arra kértelek, hogy maradj Efezusban, és parancsold meg egyeseknek, hogy ne tanítsanak másként, ⁴ ne foglalkozzanak mesékkel és vég nélküli nemzetségtáblákkal, amelyek inkább szórszálhasogatáshoz vezetnek, mint az Isten szerint való rendhez, amely hiten alapszik. ⁵ A parancs célja a tiszta szívből, a jó lelkiismeretből és a tettetés nélküli hitből származó szeretet. ⁶ Az illetők eltértek mindentől, és üres fecsegésre adták a fejüket. ⁷ A törvény tanítói akarnak lenni, pedig nem is értik, amit mondanak és bizonygatnak.

A törvényt megfelelően kell alkalmazni ⁸ Mi azonban tudjuk, hogy a törvény jó, ha a törvénynek megfelelően alkalmazzák: ⁹ tudva, hogy az igazra nem vonatkozik törvény, hanem csak a gonoszokra, engedetlenekre, istentelenekre, bűnösökre, vétkesekre, szentségtelenekre, apagyilkosokra, anyagyilkosokra, gyilkosokra, ¹⁰ paráznákra, férfiakkal fajtalankodókra, emberrablókra, hazugokra, hamisan esküvőkre, és arra, ami ezeken kívül még ellenkezik az egészséges tanítással, ¹¹ a boldog Isten dicsőségének rám bízott evangéliuma szerint.

Hálaadás az apostol meghívásáért ¹² Hálát adok annak, aki erőt adott nekem, Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy megbízhatónak ítélte, és erre a szolgálatra rendelt engem, ¹³ aki azelőtt káromló, üldöző és gyalázkodó voltam, de irgalmat találtam, mert hitetlenségemben tudatlanul cselekedtem. ¹⁴ Sőt, valósággal elárasztott a mi Urunk kegyelme, a Krisztus Jézusban való hittel és szeretettel együtt. ¹⁵ Igaz beszéd ez, s teljes hitelt érdemlő: azért jött el Krisztus Jézus erre a világra, hogy üdvözítse a bűnösöket. Ezek között az első én vagyok. ¹⁶ De éppen azért találtam irgalmasságot, hogy Krisztus Jézus rajtam, az elsón mutassa meg egész hosszantűrését, okulásul azoknak, akik hinni fognak benne az örök életre.

¹⁷ Tisztesség és dicsőség érte az örökkévalóság halhatatlan, láthatatlan Királyának, az egy Istennek, mindörökkön örökké! Ámen!

Timóteus felelőssége ¹⁸ Ezt a parancsot kötöm a lelkedre, Timóteus fiam, hivatkozva a rád vonatkozó, egykori jóvendölésekre, hogy azokban bízva harcold a jó harcot, ¹⁹ s tartsd meg a hitet és a jó lelkiismeretet, amelyet egyesek elvetettek, s így hajótörést szenvedtek a hitben. ²⁰ Ezek közé tartozik Himéneusz és Alexander, akiket átadtam a sátánnak, hadd tanulják meg, hogy ne káromkodjanak.

---

* ⁵ Timóteus feladata nem csak az volt, hogy a tévtanítókkal szembeszálljon, hanem az is, hogy a közösségben segítse érvényre jutni a szeretetet, minden üres széthúzás ellentétét.

Első levél Timóteusnak – 2. fejezet

A helyes rend a közösségben: 2,1-6,19

Imádság mindenkiért 1 Mindenekelőtt arra kérlek tehát, tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért: 2 a királyokért és minden feljebbvalóért, hogy békés és csendes életet élhessünk, telve istenfélelemmel és tisztességgel. 3 Ez jó és kedves a mi Üdvözítő Istenünk előtt, 4 aki azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére. 5 Hiszen egy az Isten, és egy a közvetítő is Isten és az emberek között: az ember Jézus Krisztus, 6 aki odaadta önmagát váltságul mindenkiért, tanúságot téve a maga idejében. 7 Emiatt rendelt ő engem hírnökké s apostollá – igazat mondok, nem hazudom –, a pogányok tanítójává hitben és igazságban.

Férfiak és asszonyok 8 Azt akarom tehát, hogy a férfiak mindenütt tisztán emeljék fel kezüket imádságra, harag és viszálykodás nélkül. 9 Hasonlóképpen elvárom, hogy az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmesen és józanul ékesítsék magukat, nem bodorított hajjal, arannyal, gyönggyel és drága ruhával, 10 hanem, amint az az istenfélelmet valló asszonyokhoz illik: jócselekedetekkel.

11 Az asszony csendben tanuljon, teljes alázatossággal. 12 Nem engedem, hogy az asszony tanítson, és a férfi fölé kerekedjék: maradjon csak csendben. 13 Mert Ádámot alkották először, Évát azután, 14 és nem Ádámot szedték rá; az asszonyt azonban rászedték, és engedetlenségbe esett. 15 Gyermek születése által fog üdvözülni, ha megmarad a hitben, a szeretetben, a szentségben és a józanságban.

---

* 6 Jézus, a közvetítő, odaadta önmagát: az embernek, mint Isten, és Istennek, mint áldozat-ember, – úgy, amint ezt Isten előre meghatározta akkorra, amikor az idő beteljesedik. * 15 Az asszony elsődleges feladata, hogy továbbadja az életet és nevelje a gyermekeket. Lehet, hogy Pál ezt azért mondja, mert voltak, akik bűnösnek tartották a házasságot (vö. 4,3).

Első levél Timóteusnak – 3. fejezet

A püspök ¹ Igaz beszéd ez: aki püspökségre vágyik, derék dolgot kíván. ² Éppen azért a püspöknek feddhetetlennek, egyszer nősült férfinak, józannak, megfontoltnak, tisztességesnek, vendégszeretőnek, tanításra alkalmasnak kell lennie. ³ Nem iszákosnak és verekedőnek, hanem szelídeknek, nem viszálykodónak és kapzsinak, hanem olyannak, ⁴ aki házát jól vezet, fiait engedelmségben és mindenképpen tisztességben tartja, ⁵ hiszen aki a maga házát nem tudja vezetni, hogy tudná gondját viselni Isten egyházának? ⁶ Ne legyen újonnan megkeresztelt ember, nehogy felfuvalkodjék, és ugyanaz az ítélet érje, mint az ördögöt. ⁷ A kívül levőktől is jó tanúságot kell kapnia, nehogy gyalázatba és az ördög kelepcéjébe essék.

A diákonus ⁸ A diákonusok hasonlóképpen tisztességes emberek legyenek, nem kettős nyelvűek, nem a sok bor hívei, nem rút haszonlesők; ⁹ olyanok, akik tiszta lelkiismerettel őrzik magukban a hit titkát. ¹⁰ Először ezeket is próba alá kell vetni, s csak akkor szolgáljanak, ha kifogástalanok. ¹¹ Az asszonyok hasonlóképpen tisztességesek legyenek, nem megszólók, józanok, és mindenben megbízhatóak. ¹² A diákonusok egyszer nősült férfiak legyenek, olyanok, akik gyermekeiket és házukat jól vezetik. ¹³ Mert akik szolgálatukat jól végzik, szép rangot és a Krisztus Jézusban való hitben nagy bizalmat szereznek maguknak.

Az egyház, Isten igazságának oszlopa ¹⁴ Azért írom ezeket neked – bár remélem, hogy hamarosan hozzád jutok –, ¹⁵ hogy ha késlekedném is, tudd, hogy hogyan kell forgolódnod az Isten házában, amely az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és szilárd alapja. ¹⁶ Márpedig nyilvánvalóan nagy dolog a jámborság titka, amely

testben kinyilvánította magát,
a Lélek által igazolást nyert,
bemutatták az angyaloknak,
a pogányok között hirdették,
világszerte hittek benne,
s fölment a dicsőségbe.

---

* ¹ A püspökség: a görög kifejezés felügyelőt jelent; itt még nem kell a mai értelemben vett püspöki méltóságra gondolni. Ebben a korban ez az egyházi feladatkör még csupán egy volt a többi között, az istentiszteleti rend felügyeletét foglalta magában, vagy más, hasonló szervező tevékenységet jelentett. Mivel inkább szolgálatot jelentett, sokak számára kevésbé volt vonzó, mint a karizmák: a prófétálás, a tanítás, a nyelveken szólás. Pál dicséri azt, aki ezt a szolgálatot akarja végezni.

Első levél Timóteusnak – 4. fejezet

Óvás a tévtanítóktól ¹ A Lélek azonban kifejezetten mondja, hogy az utolsó időkben egyesek elszakadnak a hittől, a megtévesztés szellemeire és az ördögök tanítására hallgatnak, ² azokra, akik képmutatóskodva, de lelkiismeretükben megbélyegezve hazugságokat hirdetnek. ³ Akik azt mondják, hogy tilos a házasság, hogy tartózkodni kell egyes ételektől, holott azokat azért teremtette Isten, hogy hálát adva élvezzék őket a hívek, azok, akik megismerték az igazságot. ⁴ Mert Isten minden teremtménye jó, és semmi sem elvetendő, amit hálaadással vesz magához az ember, ⁵ mert szentté lesz Isten igéje és az imádság által.

A helyes értékrend ⁶ Ha ezt tárod a testvérek elé, Krisztus Jézus jó szolgája leszel. A hitnek és annak az igaz tanításnak igéivel táplálkozol, amelynek követője lettél. ⁷ Hagyd a képtelen és vénasszonyos meséket, a jámborságban gyakorold magadat. ⁸ Mert a test edzése kevés dologra jó: a jámborság azonban mindenre hasznos, mert hordozza a jelen és a jövő élet ígését. ⁹ Igaz beszéd ez, és minden hitelre méltó! ¹⁰ Hiszen azért fáradozunk és azért szidalmaznak minket, mert remélünk az élő Istenben, aki Üdvözítője minden embernek, különösen a híveknek. ¹¹ Ezt parancsold, ezt tanítsd!

Utasítások Timóteusnak ¹² Senki meg ne vessen téged ifjú korod miatt, de légy is példaképe a híveknek beszédben, viselkedésben, szeretetben, hitben, tisztaságban. ¹³ Amíg odamegyek, fordíts gondot a felolvasásra, az intésre és a tanításra. ¹⁴ Ne hanyagold el a benned levő kegyelmet, amelyet a jövődölés alapján a presbiterek kézföltétele által kaptál. ¹⁵ Ezekre a dolgokra legyen gondod, ezeknek szenteld magad, hogy haladásod nyilvánvaló legyen mindenki előtt. ¹⁶ Vigyázz magadra és a tanításra! Légy állhatatos ezekben, mert ha ezt teszed, üdvözítet magadat is, meg azokat is, akik hallgatnak téged.

Első levél Timóteusnak – 5. fejezet

¹ Az öreget ne korhold, hanem intsd, mint atyádat; a fiatalabbakat mint testvéreidet, ² az idős asszonyokat, mint anyádat, a fiatalabb nőket, mint lánytestvéreidet, teljes tisztasággal.

Az özvegyek rendje és feladata ³ Az özvegyasszonyokat, ha igazán özvegyek, tiszteld. ⁴ Ha pedig valamelyik özvegyasszonynak fiai vagy unokái vannak, tanulják meg elsősorban a maguk házat vezetni és szüleik szolgálatára lenni, mert ez kedves dolog Isten előtt. ⁵ Az az özvegy pedig, aki igazán özvegy és elhagyatott, bízzék Istenben, s tartson ki éjjel-nappal az imádságban és a könyörgésben, ⁶ mert az, aki érzéki, élő halott. ⁷ Ezt parancsold hát nekik, hogy feddhetetlenek legyenek. ⁸ Aki pedig övéinek, főképpen házanépének gondját nem viseli, megtagadta a hitet, s rosszabb a hitelennél.

⁹ Az özvegyek sorába csak olyant kell választani, aki legalább hatvanéves, aki csak egyetlen férfi felesége volt, ¹⁰ s akinek jótetteiről tanúskodnak; aki gyermeket nevelt, vendégszerető volt, a szentek lábát mosta, és segített a nyomorúságban sínylődőkön; aki minden jócselekedetet gyakorolt. ¹¹ A fiatalabb özvegyeket utasítsd vissza, mert ha Krisztus ellenére átadják magukat az érzékiségnek és férjhez akarnak menni, ¹² akkor büntetést vonnak magukra, mert az első hűséget megszegték, ¹³ ezenkívül kerülük a munkát, megszokják, hogy házról házra járogassanak, és pedig nemcsak a munkát kerülve, hanem pletykálkodva, kotnyeleskedve, olyanokat beszélve, amiket nem kellene. ¹⁴ Azért tehát azt akarom, hogy a fiatalabbak menjenek csak férjhez, szüljenek gyermekeket, vezessék a háztartást, és ne adjanak alkalmat az ellenfélnek a gyalázkodásra. ¹⁵ Néhányan már visszaszegődtek a sátánhoz! ¹⁶ Ha valamelyik hívó asszonynak özvegyei vannak, lássa el őket, ne terheljék azok az egyházközséget, hogy az a valóban özvegyeket segíthesse.

A presbiterek ¹⁷ A tisztüket jól végző presbitereket kétszeres tiszteletre tartsák méltóknak, főképpen azokat, akik az igehirdetést és a tanítást végzik, ¹⁸ mert azt mondja az Írás: »*A nyomtató ökörnek ne kösd be a száját*« {Mtörv 25,4}, és: »*Méltó a munkás a maga bérére*« {Mt 10,10}. ¹⁹ Presbiter ellen ne fogadj el vádat, *csak két vagy három tanú vallomása alapján* {Mtörv 19,15}. ²⁰ A vétkeseket valamennyiük előtt fedd meg, hogy a többiek is elrettenjenek. ²¹ Kérve kérlek Istenre, Krisztus Jézusra, a választott angyalokra, tartsd be ezt előítélet nélkül, és részrehajlásból ne tégy semmit sem. ²² A kezedet elhamarkodva fel ne tedd senkire, hogy ne legyen részed idegen bűnökben. Őrizd meg magadat tisztán.

Különböző intelmek ²³ Ezután ne csak vizet igyál, hanem élj egy kis borral is a gyomrod és gyakori gyengélkedéseid miatt. ²⁴ Egyes emberek bűnei nyilvánvalók már az ítélet előtt is, másokéi csak az után; ²⁵ éppígy nyilvánvalók a jótettek is; ezekkel más a helyzet, ezek nem maradhatnak elrejtve.

---

* ¹¹ Ha ugyanis megfelelkeznek arról, hogy Istennek vannak szentelve, kiteszik magukat a kárhozat veszélyének: nem azért, mert nem maradnak hűségesek elhunyt férjükhöz, hanem mert hűtlenné válnak a szentelésben kapott kegyelemhez.

Első levél Timóteusnak – 6. fejezet

A szolgák ¹ Akik járomba vannak fogva, a rabszolgák, tartsák urukat minden tiszteletre méltónak, hogy azok ne káromolják az Úr nevét és a tanítást. ² Akiknek hívő uruk van, ne vegyék őket kevésbé komolyan, azzal az ürüggyel, hogy azok testvérek, sőt éppen azért szolgáljanak nekik jobban, mert hívők, a szeretet és a jótétemények részesei.

Óvás a tévtanítástól és a kapzsiságtól Ezeket tanítsd, ezekre ints! ³ Aki másként tanít, s nem tartja magát a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges igéihez és az istenfélelemmel összhangban levő tanításhoz, ⁴ az önhitt, nem tud semmit, a szórszálhasogatás és a szócséplés betege, ebből pedig irigykedés, veszekedés, káromlás, rosszakaratú gyanúsítás fakad, ⁵ a megbomlott elméjű, az igazságtól megfosztott, az istenfélelmet jövedelmi forrásnak tekintő emberek torzsalkodása.

⁶ Az istenfélelem természetesen igen előnyös, ha megelégedés kíséri. ⁷ Mert semmit sem hoztunk magunkkal a világra, és el sem vihetünk semmit. ⁸ Ha tehát van ennivalónk és ruházatunk, elégedjünk meg azzal. ⁹ Mert akik gazdagok akarnak lenni, kísértésbe esnek, kelepcebe, sok haszontalan és káros kívánságba, amelyek pusztulásba és romlásba döntik az embert. ¹⁰ Minden bajnak gyökere ugyanis a kapzsiság: jó néhányan, akik hozzá szegődtek, eltévelyedtek a hittől, és sok gyötrelmet okoztak maguknak.

Timóteus buzdítása ¹¹ De te, Isten embere, menekülj ezektől a dolgoktól: igazságra, vallásosságra, hitre, szeretetre, béketűrésre, szelídségre törekedj. ¹² Harcold a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet, amelyre meghívást kaptál, s amelyre számos tanú előtt letetted az igaz hitvallást. ¹³ Megparancsolom neked Isten előtt, aki mindenkit éltet, és Krisztus Jézus előtt, aki Poncius Pilátus alatt tanúságot tett ugyanarról az igaz hitvallásról: ¹⁴ tartsd meg a parancsot szeplőtelenül, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljöveteleig, ¹⁵ amelyet meg fog mutatni annak idején a boldog és egyetlen Hatalmasság, a királyok Királya, az urak Ura, ¹⁶ aki egyedül birtokolja a halhatatlanságot, aki megközelíthetetlen világosságban lakik, akit senki ember nem látott és nem láthat, akinek dicsőség és örök hatalom! Ámen!

A gazdagok lelki gondozása ¹⁷ E világ gazdagjainak hagyd meg, hogy ne legyenek fennhéjázók, ne bizakodjanak a csalóka gazdagságban, hanem az élő Istenben, aki bőségesen megad nekünk mindent, amire szükségünk van; ¹⁸ hogy legyenek jótékonyak, jócselekedetekben gazdagok, szívesen adakozzanak, osztogassanak, ¹⁹ és gyűjtsenek maguknak gazdag, jó alapot a jövőre, hogy elnyerjék az igaz életet.

Befejezés: figyelmeztetés és köszöntés: 6,20-21

²⁰ Timóteus! Őrizd meg a rád bízott kincset, kerülj a profán, újdonsághajhászó fecsegést, az álságos »ismeret« ellenvetéseit, ²¹ amelyet némelyek elfogadtak, és a hittől elszakadtak. Kegyelem veletek! Ámen!

Második levél Timóteusnak

Bevezetés

Lásd általános bevezetőnk az 1326. oldalon. – A Timóteusnak írt második levél személyesebb hangvételű, mint az első. Szerzőjének valószínűleg közlések és feljegyzések állnak rendelkezésére Pál életének utolsó éveiről. Felhasználja ezeket a hagyományokat, és így szóba hozhatja az apostol személyes tapasztalatait. A levélben Pál fogolyként jelenik meg, akit övéi magára hagytak, aki hűséggel kitart a szenvedésben, és ebben példaképe minden későbbi hívőnek. Ezt a levelet »Pál végrendeletének« nevezhetnénk.

Második levél Timóteusnak – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

¹ Pál, Isten akaratából, a Krisztus Jézusban való élet ígérete szerint Krisztus Jézus apostola
² Timóteusnak, szeretett fiának. Kegyelem, irgalom és béke az Atyaistentől, és Krisztus Jézustól,
a mi Urunktól!

Timóteus bátorítása: 1,3-18

Az apostol hálaadása ³ Hálát adok Istennek – akinek, miként őseim, tiszta lelkiismerettel szolgálók –, szüntelenül, amikor éjjel-nappal megemlékezem rólad imádságaimban. ⁴ Ilyenkor – könnyeidre gondolva – úgy szeretnék látni, hadd teljek el örömmel, ⁵ mert eszembe jut a benned levő képmutatás nélküli hit, amely előbb nagyanyádban, Loiszban, majd anyádban, Eunikében élt, és biztos tudom, tebenned is megvan.

Timóteus figyelmeztetése ⁶ Éppen ezért figyelmeztetek, szítsd fel magadban Isten kegyelmét, amely kézzátételem által benned van. ⁷ Hiszen Isten nem a féltékenység lelkét adta nekünk, hanem az erőt, a szeretetet és a józanságét. ⁸ Ne szégyenkezz hát az Úrról való tanúságtétel miatt, sem énmiattam, aki őerte bilincseket hordok, hanem szenvedj velem az evangéliumért Isten erejének segítségével. ⁹ Ő megmentett és szent hívással meghívott minket, nem tetteink alapján, hanem saját elhatározása és kegyelme által, amelyet örök idők előtt adott nekünk Krisztus Jézusban. ¹⁰ Ez most nyilvánvalóvá lett a mi Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak megjelenése által, aki a halált legyőzte, az életet pedig és a halhatatlanságot felragyogtatta az evangélium által. ¹¹ Ennek lettem hírnöke, apostola és tanítója.

¹² Ezt is emiatt szenvedem, de nem szégyenkezem, mert tudom, kinek hittem, s biztos vagyok abban, hogy ő meg tudja őrizni rábízott kincsemet addig a napig. ¹³ Tartsd hát magadat a tőlem hallott egészséges igékhez, legyenek azok a példaképeid hittel és szeretettel Krisztus Jézusban! ¹⁴ Őrizd meg a rád bízott drága kincset a Szentlélek által, aki bennünk lakik!

Az ellenfelek magatartása és az apostol öröme ¹⁵ Hiszen tudod, hogy az ázsiaiak valamennyien cserben hagytak, köztük Figelosz és Hermogenész is. ¹⁶ Könyörüljön az Úr Oneziforosz házában: sokszor felüdített engem, és bilincseim miatt nem szégyenkezett, ¹⁷ hanem amikor Rómába jött, szorgalmasan keresett, és meg is talált. ¹⁸ Adja meg neki az Úr, hogy irgalmat leljen az Úr előtt azon a napon! Hogy milyen szolgálatokat tett Efezusban, azt te tudod legjobban.

---

* 6-10 Az apostol buzdító szavai bensőségesek, telve aggodalommal. Isten kegyelméhez társulnia kell az emberi erőfeszítéseknek; s Pál tudatában van annak, hogy Timóteus milyen fiatal még. Tudja, hogy munkája folyamán sok, nehéz megpróbáltatás vár tanítványára, ezért aggódik annyira. A szent hívás az, amely a keresztény életre szólít. Isten örök időktől eltervezte ezt, míg végül kinyilvánította Jézus Krisztus megtestesülése által.

Második levél Timóteusnak – 2. fejezet

Lelkipásztori útmutatások: 2,1-4,8

Krisztus áldozatos szolgálata ¹ Fiam, légy tehát erős a Jézus Krisztusban levő kegyelem által, ² és amit tőlem számos tanú által megerősítve hallottál, bízd azt hűséges, mások tanítására is alkalmas emberekre. ³ Fáradozz, mint Krisztus Jézus jó katonája. ⁴ Aki Istenért harcol, nem bocsátkozik világi dolgokba, hanem annak akar tetszeni, akihez szegődött. ⁵ Hiszen a versenyző is csak akkor nyer koszorút, ha szabályszerűen versenyez. ⁶ A termésből elsősorban a fáradozó földművest illeti a részesedés. ⁷ Értsd meg, amit mondok, akkor az Úr megadja majd neked, hogy mindent megérts! ⁸ Gondolj Jézus Krisztusra, Dávid sarjára, aki feltámadt a halálból, mint ahogy hirdeti az én evangéliumom, ⁹ amelyért a bilincseket is beleértve úgy szenvedek, mint egy gonosztevő. De Isten ígéje nincs megbilincselve. ¹⁰ Mindent elviselek tehát a választottakért, hogy ők is elnyerjék a Krisztus Jézusban levő üdvösséget, az örök dicsőséggel együtt. ¹¹ Igaz beszéd ez: ha vele együtt meghalunk, vele együtt élni is fogunk; ¹² ha vele együtt szenvedünk, vele együtt uralkodni is fogunk. Ha megtagadjuk őt, ő is megtagad minket, ¹³ de ha hűtlenek leszünk, ő hű marad, mert önmagát meg nem tagadhatja.

Helyes magatartás a tévtanítókkal szemben ¹⁴ Erre figyelmeztess, kérve kérj mindenkit Istenre. Szóvitát ne folytass; nem jó az semmire, csak a hallgatóság romlására. ¹⁵ Azon légy tehát, hogy derék embernek bizonyulj az Úr előtt, olyan munkásnak, aki meg nem szégyenül, s aki helyesen munkálja az igazság ígését. ¹⁶ A világi, üres fecsegéseket viszont kerüld, mert azok általában istentelenséghez vezetnek. ¹⁷ Az ilyen emberek fecsegése úgy terjed, mint a rákfene. Ezek közül való Himéneosz és Filétosz is, ¹⁸ akik eltévelyedtek az igazságtól, azt állítva, hogy a feltámadás már megtörtént – és jó néhány ember hitét feldúlták. ¹⁹ De a szilárd alap, amelyet Isten lefektetett, rendületlenül áll, és ez a pecsétje: *»Ismeri az Úr az övét«* {Szám 16,5}, továbbá: *»Hagyjon fel a gonossággal mindaz, aki az Úr nevét hívja segítségül!«* ²⁰ De egy nagy házban nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fából és agyagból valók is; az előbbiek tisztességes, az utóbbiak pedig közönséges célokra. ²¹ Aki magát az utóbbiaktól tisztán tartja, az tisztességes célra való, szent, az Úr számára hasznos, minden jó dologra alkalmas edény lesz.

²² Kerüld az ifjúkor vágyait! Igazságra, hitre, reményre, szeretetre és békességre törekedj azokkal, akik tiszta szívvel hívják segítségül az Urat. ²³ Az oktalan és zabolátlan szórszálhasogatásokat kerüld, tudva, hogy viszályokat szülnék. ²⁴ Márpedig az Úr szolgájának nem veszekednie kell, hanem mindenkihez jóságosnak, tanításra alkalmasnak és béketűrőnek kell lennie. ²⁵ Azokat pedig, akik ellenszegülnek neki, szelídséggel meg kell feddenie, hátha egyszer töredelmet ad nekik is Isten az igazság megismerésére, ²⁶ és magukhoz térnek az ördög kelepcéjéből, aki fogva tartja őket a maga kedvére.

---

* 10 Krisztus elégtételt adott mindenki helyett, de az üdvözítő tervnek megfelelően Isten azt akarja, hogy az üdvösség szolgálói és munkatársai ne csak az evangélium hirdetésével, hanem saját szenvedéseikkel is részt vállaljanak az emberiség megváltásában. A szöveg magában rejti a szentek egységének hittételét. * 20 Nem szabad csodálkozni azon, ha az egyházban a szentek (= arany) és jók (= ezüst) mellett rosszak is vannak. A szétválasztás az utolsó ítéleten fog megtörténni.

Második levél Timóteusnak – 3. fejezet

Az emberek magatartása a végső időkben ¹ Azt pedig tudnod kell, hogy az utolsó napokban veszedelmes idők következnek. ² Az emberek önzők lesznek, kapzsiak, kérkedők, kevélyek, káromlók, szüleik iránt engedetlenek, hálátlanok, gonoszok, ³ szeretetlenek, békétlenkedők, rágalmozók, mértéktelenek, kegyetlenek, rosszakarók, ⁴ árulók, vakmerők, felfuvalkodottak; inkább fogják szeretni a gyönyört, mint Istent. ⁵ A vallásosság látszatát viselni fogják ugyan magukon, de megtagadják annak erejét. Az ilyeneket kerülj! ⁶ Ezek közül valók ugyanis azok, akik beosonnak a házakba, és rabul ejtenek bűnökkel terhelt, különböző vágyaktól hajtott asszonyokat, azokat, ⁷ akik mindig tanulnak, de az igazság ismeretére soha el nem jutnak. ⁸ Ahogy Jannész és Jambrész ellene szegültek Mózesnek, úgy szegülnek ellene ezek is az igazságnak, mert bomlott elméjű, megbízhatatlan hitű emberek. ⁹ De sokra nem jutnak ezzel: ostobaságuk éppúgy nyilvánvalóvá lesz mindenki előtt, mint ahogy azoké is az lett.

Timóteus feladata ¹⁰ Te követted tanításomat, életmódomat, elhatározásomat, hitemet, béketűrésemet, szeretetemet, türelmemet, ¹¹ üldöztetéseimet, szenvedéseimet. Mi minden történt velem Antióchiában, Ikóniumban és Lisztrában, milyen üldözéseket álltam ki! És mindezekből kiszabadított engem az Úr! ¹² De hiszen mindazok, akik buzgón akarnak élni Krisztus Jézusban, üldözést fognak szenvedni! ¹³ A gonosz emberek és a csalók viszont a gonoszságban haladnak előre: tévelyegnek, és tévelygésbe vezetnek. ¹⁴ Te azonban tarts ki abban, amit tanultál, és amiről meggyőződted! Hiszen tudod, kitől tanultad, ¹⁵ és gyermekkorod óta ismered a szent Írásokat, amelyek a Krisztus Jézusban való hit révén üdvösségre szolgáló bölcsességet adhatnak neked. ¹⁶ Minden Istentől sugalmazott írás hasznos a tanításra, az intésre, a feddésre, az igazságban való oktatásra, ¹⁷ hogy Isten embere tökéletes és minden jótettre kész legyen.

---

* ⁸ Jannész és Jambrész két egyiptomi varázsló volt, akik szembeszálltak Mózesrel, amikor a fáraótól népe szabadságát kérte. * ¹⁵ Szent Írások: az Ószövetség szent könyvei, sugalmazott írások, Isten szavát tartalmazzák. Ahhoz azonban, hogy belőlük üdvösségre szóló, igazi bölcsességet nyerjünk, Krisztusba vetett hittel kell olvasnunk azokat, mert mindezek az írások órá, a Megváltóra mutatnak.

Második levél Timóteusnak – 4. fejezet

Buzdítás a rendületlen erőfeszítésre 1 Kérve kérlek Isten színe előtt, és Krisztus Jézus előtt, aki ítélni fog élőket és holtakat, az ő eljövetele és országa által: 2 hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan! Ints, kérj, buzdíts minden türelemmel és tudománnyal. 3 Lesz ugyanis idő, amikor az emberek nem viselik el az egészséges tanítást, hanem saját kívánságaik szerint seregszámra szereznek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük; 4 elfordítják fülüket az igazságtól, és átadják magukat a meséknek. 5 Te vigyázz, viseld el a szenvedéseket mindenben, végezd az evangélista dolgát, töltsd be szolgálatodat. 6 Engem ugyanis már kiöntenek, mint italáldozatot, elköltözésem ideje közel van. 7 A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. 8 Készen vár már rám az igazság koszorúja, amelyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, sőt nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik sóvárogva várják az ő eljövetelét.

Személyes közlések és kérések: 4,9-18

9 Siess, jöjj hozzám mielőbb! 10 Démász ugyanis elhagyott a világ szeretete miatt, és elment Tesszalonikibe, Kreszcensz Galáciába, Títusz pedig Dalmáciába. 11 Egyedül Lukács van velem. Márkot is vedd magadhoz, és hívd el: jó hasznát tudom venni a szolgálatban. 12 Tichikuszt elküldtem Efezusba. 13 A köpenyemet, amelyet Troászban Karpusznál hagytam, arra jöttödben hozd magaddal, úgyszintén a könyveket is, de legfőképpen a pergameneket. 14 A rézműves Alexander sok rosszat tett velem; az Úr majd megfizet neki tettei szerint {Zsolt 62,13; 28,4}. 15 Te is óvakodj tőle, nagyon ellene szegült ugyanis szavainknak.

16 Első védekezésem alkalmával senki sem volt mellettem, mindenki cserbenhagyott – ne tudassék be nekik! 17 De az Úr mellém állt, és erőt adott nekem, hogy az igehirdetés befejeződjék általam, s tudomást szerezzen róla az összes pogány. Ezért megszabadultam az oroszlán torkából {Zsolt 22,22}. 18 Az Úr megszabadít minden gonosz ármánytól, és meg fog menteni mennyei országa számára. Dicsőség neki mindörökkön örökké! Ámen!

Befejezés: Köszöntések és áldás: 4,19-22

19 Köszöntsd Prizkát és Akvilát, azonkívül Oneziforosz házat. 20 Erasztusz Korintusban maradt, Trofimoszt pedig Milétoszban hagytam, betegen. 21 Siess, hogy még a tél előtt ideérj! Köszönt Eubulosz, Pudensz, Línusz, Klaudia és az összes testvér!
22 Az Úr legyen a lelkeddel! Kegyelem veletek! Ámen.

Levél Títusznak

Bevezetés

Lásd magyarázatunkat az 1326. oldalon. – A Títusznak írt levél sok mindenben hasonlít a Timóteusnak írt első levélhez. Miként ott, úgy ebben a levélben is az Egyház helyes rendjéről, a téves tanítással való összeütközésről és a keresztény élet zsinórmértékéről van szó.

Títusz, aki pogányból lett keresztény, Timóteushoz hasonlóan Pál munkatársa. Elkíséri az apostoli zsinatra (1. Gal 2,1-3); később Pál megbízásából közvetít a korintusi közösség egymással viszálykodó csoportjai között (1. 2 Kor 7,13; 8,6.16.23). Levelünkben (1,5) a szerző a krétai egyház felelős tisztségviselőjeként szól hozzá; a hagyomány szerint ott püspökként működött.

Levél Títusznak – 1. fejezet

Apostoli vallomás, címzés és köszöntés: 1,1-4

¹ Pál, Isten szolgája és Jézus Krisztus meghívott apostola, hogy Isten választottjait hitre és az igazi istentisztelet ismeretére vezesse, ² az örök élet reményében, amelyet örök idők előtt megígért Isten, aki nem hazudik, ³ s aki a meghatározott időben ki is nyilvánította szavát az igehirdetés által, amelyet Üdvözítő Istenünk rendelete rám bízott: ⁴ Títusznak, a közös hit révén szeretett fiának. Kegyelem és békesség az Atyaistentől és Krisztus Jézustól, a mi Üdvözítőnktől!

Títusz feladatai: 1,5-3,11

Az alkalmas előjárók kiválasztása ⁵ Azért hagytalak Kréta szigetén, hogy ami hátramaradt, elvégezd, és városról városra presbitereket rendelj, amint meghagytam neked: ⁶ feddhetetlent, egyszer nősültet, akinek a fiai hívők, nem kicsapongók vagy engedetlenek. ⁷ A püspöknek ugyanis, mint Isten intézőjének, feddhetetlennek kell lennie, nem kevélynek, nem haragosnak, nem iszákosnak, nem verekedőnek, nem rút haszonlesőnek, ⁸ inkább vendégszeretőnek, jóakarátúnak, józannak, igaznak, szentnek, önmegtartóztatónak, ⁹ aki helytáll a hiteles tanítás megbízható végzésében, hogy az egészséges tanítás alapján képes legyen inteni is, és azokat, akik ellentmondanak, megcáfolni.

Harc a tévtanítók ellen ¹⁰ Van ugyanis sok engedetlenkedő, üres fecsegést folytató, csaló ember is, főképp a körülmetéltek köréből. ¹¹ Ezeket le kell inteni, mert feldúlnak egész házakat, rút haszon kedvéért olyasmiket tanítanak, amiket nem kellene. ¹² Közülük az egyik, az ő tulajdon prófétájuk azt mondta: »A krétaiak örök hazugok, gonosz bestiák, lusta haspókok.« ¹³ Ez a tanúságtétel igaz. Éppen azért fedd meg őket keményen, hogy egészségesek legyenek a hitben, ¹⁴ ne hallgassanak zsidó mesékre, és olyan emberek parancsaira, akik hátat fordítottak az igazságnak. ¹⁵ A tisztáknak minden tiszta; a tisztátalanoknak és a hitetleneknek viszont semmi sem tiszta, mert szennyes az elméjük is, a lelkiismeretük is. ¹⁶ Azt hangoztatják, hogy ismerik Istent, de tetteikkel megtagadják, mert utálatosak, hűtlenek, és minden jótetre alkalmatlanok.

---

* ⁴ Títuszt Pál térítette a keresztény hitre. * ⁵ A presbiterek püspökök (egyházi előjárók) és papok, de a kifejezés még nem méltóságot vagy tisztséget jelöl elsősorban, hanem a szó eredeti jelentésének megfelelően inkább életkort (szó szerint: vének).

Levél Títusznak – 2. fejezet

Állapotbeli köteleességek 1 Te azonban azt hirdesd, ami a józan tanításnak megfelel. 2 Az időseknek azt, hogy legyenek józanok, tisztességesek, megfontoltak a hitben, a szeretetben és a türelemben. 3 Az idős asszonyok hasonlóképpen szent magaviseletűek legyenek, nem rágalmozók, nem a sok bor rabjai, hanem tanítsanak a jóra, 4 oktassák a fiatal asszonyokat arra, hogy férjüket szeressék, gyermekeiket kedveljék. 5 Legyenek ezenkívül megfontoltak, tiszták, háziasak, jóságosak, férjüknek engedelmesek, hogy ne káromolják miattuk Isten igéjét. 6 Az ifjakat ugyanígy buzdítsd, hogy józanok legyenek. 7 Mindenekelőtt te magad légy példakép a jótettekben; a tanításban feddhetetlen és komoly. 8 A szavad legyen józan, megcáfolhatatlan, hogy az ellenfél megszégyenüljön, mivel semmi rosszat sem tud mondani rólunk. 9 A rabszolgákat intsd, hogy vessék alá magukat uruknak, keressék mindenben azok kedvét, ne vitatkozzanak, 10 ne hűtlenkedjenek, hanem tanúsítsanak mindenben igaz hűséget, hogy mindenben díszére váljanak Üdvözítő Istenünk tanításának.

Kegyelem és a keresztény élet 11 Megjelent ugyanis Üdvözítő Istenünk kegyelme minden embernek, 12 és arra oktat minket, hogy tagadjuk meg az istentelenséget és a világi vágyakat. Élünk józanul, igazként, istenfélelemmel ezen a világon, 13 és várjuk a boldog reménységet, a nagy Isten és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének eljövetelét. 14 Ő önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket jótettekre törekvő, tulajdon népévé {Ez 37,23; Kiv 19,5}. 15 Ezt hirdesd, erre buzdíts, és így figyelmeztess teljes határozottsággal. Senki meg ne vessen téged!

Levél Títusznak – 3. fejezet

A megkereszteltek szociális kötelességei ¹ Figyelmeztessd őket, hogy a fejedelmeknek és a hatóságoknak vessék alá magukat, hogy engedelmeskedjenek, legyenek minden jótetre készek, ² senkit se szidalmazzanak, ne veszekedjenek. Legyenek szerények, tanúsítsanak minden ember iránt mindig szelídséget. ³ Hiszen valamikor mi magunk is oktalanok, hűtlenek és tévelygők voltunk, sokféle vágynak és gyönyörnek szolgáltunk, gonoszságban és irigységben tengődtünk, gyűlöletesek és gyűlölködők voltunk. ⁴ Mikor azonban Üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete megjelent, ⁵ megmentett minket, nem a mi igaz cselekedeteinkért, amelyeket véghezvittünk, hanem az ő irgalmassága által, a Szentlélek újjáteremtő és megújító fürdője által, ⁶ akit bőségesen kiárasztott ránk Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk által, ⁷ hogy kegyelme révén megigazulva, reménybeli örökösivé legyünk az örök életnek. ⁸ Igaz beszéd ez, és azt akarom, hogy erősítsd meg bennük ezt, hogy akik hisznek Istenben, igyekezzenek előljárni a jócselekedetekben. Jó ez és hasznos az emberek számára.

Óvás a tévtanítóktól ⁹ Az oktalan szórszálhasogatásokat, nemzetségtáblákat, veszekedéseket és a törvényről való vitákat ellenben kerüld, mert azok haszontalan és hiábavaló dolgok. ¹⁰ Az eretnek embert egy-két intés után kerüld, ¹¹ tudva, hogy az ilyen romlott, vétkezik, és saját maga ítéli el önmagát.

Befejezés: személyes közlések és köszöntések: 3,12-15

¹² Mihelyt hozzád küldöm Artemászt vagy Tichikuszt, siess, gyere hozzám Nikopoliszba! Úgy határoztam ugyanis, hogy ott töltöm a telet. ¹³ A törvénytaniót Zénaszt, valamint Apollót gondosan ellátva küldd tovább, hogy ne legyen hiányuk semmiben. ¹⁴ De a mieink is tanulják meg, hogy jótettekkel járjanak elől, ahol szükséges, hogy ne legyenek gyümölcstelenek.

¹⁵ Köszöntenek a velem levők mindnyájan. Köszönts azokat, akik szeretnek minket a hitben!

Kegyelem legyen mindnyájatokkal! Ámen.

Levél Filemonnak

Bevezetés

A Filemonnak írt levélben nem a keresztény teológia és igehirdetés elméleti kérdéseiről, hanem azok gyakorlati megvalósításáról van szó. Onezimosz, egy pogány rabszolga megszökött urától. Találkozik a fogságban lévő Pállal, valószínűleg Efezusban (lásd magyarázatunkat a Filippieknek írt levélhez), és maga is keresztény lesz. Pál menlevelet ír a szökevény számára, és visszaküldi (kb. Kr. u. 55-ben) keresztény gazdájához, Filemonhoz (Kolosszébe?).

Mai szemlélettel megkérdezhetjük, hogy vajon Pál, a keresztény szabadság apostola miért jutott erre a döntésre, és miért kívánja egy keresztény hittestvérétől, hogy rabszolga maradjon. Pál döntése más alapokra épít: Onezimoszt nem rabszolgaként, hanem mint testvért küldi vissza Filemonhoz, aki – mint ő maga is – az Úr mielőbbi eljöttét várja (1. 1 Kor 7,17-24). Maga a levél semmit nem mond arról, hogyan fogadta azt Filemon, de ha hihetünk a Kolosszei levélnek (1. Kol 4,9), Onezimoszt utóbb Pál környezetében találjuk. A hagyomány szerint később Efezus püspöke volt.

Levél Filemonnak

Címzés és köszöntés: 1-3

1 Pál, aki fogoly Krisztus Jézusért, valamint Timóteus testvér Filemonnak, szeretett munkatársunknak, 2 Appia nővérünknek, Archipposz küzdőtársunknak, és a házában levő közösségnek. 3 Kegyelem és békesség nektek Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól!

Az apostol hálaimája: 4-7

4 Hálát adok Istenemnek, és mindenkor megemlékezem rólad imádságaimban – 5 hiszen hallottam szeretetedről és hitedről, amellyel az Úr Jézus és az összes szent iránt viseltetsz –, 6 hogy hited által a közösség nyilvánvalóvá váljék minden olyan jócselekedet megismerése által, amely köztünk Krisztusban végbemegy. 7 Nagy örömöm telik és vigasztalódom szeretetedben, hogy felüdült a szentek szíve általad, Testvér!

Közbenjárás Onezimoszért: 8-20

8 Ezért, bár Krisztusba vetett nagy bizalmamnál fogva meg is parancsolhatnám neked azt, aminek meg kell lennie, 9 a szeretetnél fogva azonban inkább kérlek én, amint vagyok, az öreg Pál, aki most fogoly is Krisztus Jézusban. 10 Fiamért, Onezimoszért könyörgök, akit bilincseimben nemzettem, 11 aki egykor haszontalan volt számodra, most azonban számodra is, számomra is hasznos. 12 Visszaküldtem hozzád, mint a saját szívemet. 13 Szerettem volna magamnál tartani, hogy az evangéliumért szenvedett bilincseimben helyetted szolgáljon nekem, 14 de elhatározásod nélkül semmit sem akartam tenni, hogy jótéteményed ne kényszerből, hanem önként szülessék. 15 Talán éppen azért távozott el tőled egy időre, hogy visszakapd őt mindörökre, 16 már nem mint rabszolgát, hanem többet: mint szolgát, mint szeretett testvért. Nekem nagyon is az ő, de mennyivel inkább neked: test szerint is, s az Úr szerint is. 17 Azért, ha társadnak tartasz, fogadd úgy, mint engem. 18 Ha pedig valamivel megkárosított vagy tartozik, nekem tudd be: 19 – én, Pál sajátkezűleg írom – én térítem meg. Bár – hadd ne mondjam neked – te önmagaddal is nekem tartozol. 20 Bizony, Testvér! Hasznodat akarom venni az Úrban, enyhítsd meg hát szívemet Krisztusban!

Köszöntések és áldás: 21-25

21 Engedelmisségedben bízva írtam neked: tudom, te többet is fogsz tenni annál, amit kérek. 22 Ezenkívül készíts nekem szállást is; remélem ugyanis, hogy imádságaitokra ajándéku­ l visszakaptok engem.

23 Köszönt téged Epafrász, fogolytársam Krisztus Jézusban, 24 valamint Márk, Arisztarchosz, Démász és Lukács, a munkatársaim.

25 Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel! Ámen.

---

* 1 Filemon egy gazdag keresztény volt Kolosszéban; Pálnak jó barátja és Onezimosz gazdája. Onezimosz valószínűleg ki is rabolta őt, amikor megszökött tőle. * 16 Pál alapjaiban támadja a rabszolgaság intézményét, amikor hangsúlyozza Krisztus szavát: ti mindannyian testvérek vagytok. Aki Krisztusban él, nem rabszolga, s nem is szabad többé (Gal 3,28). Test szerint: azon természetes kötelékek alapján, amelyek a rabszolgát urához fűzik. A természetes

indítékok mellett most már más, magasabb oka is van Filemonnak arra, hogy szeresse Onezimoszt: a rabszolga megtért, Krisztusban testvére lett urának, tagja ugyanannak a Testnek, amelyhez Filemon is tartozik, hozzá hasonlóan részese az üdvösségnek az Úr szerint. Pál nem kéri kifejezetten, hogy Filemon szabadítsa fel Onezimoszt, de burkoltan igen.

Levél a zsidóknak

Bevezetés

Aki hozzákezd ennek a »levélnek« az olvasásához, az már az első mondatnál észreveszi a többi újszövetségi levelektől való eltéréseket: hiányzik a megszólítás és a levél küldője; az írásnak a bibliai levelek közé való sorolását csupán a (később hozzáírt) befejezés (13,18-25) indokolja.

A »Zsidóknak írt levél« lényegében (szóbeli vagy írott) teológiai értekezés. Egy zsidókeresztény írástudó – aki később Pálnak volt tanítványa – a zsidó származású keresztényekhez szól (kb. Kr. u. 85-95-ben). Ez magyarázza a később föléírt címet: »A Zsidóknak«.

A férfi, akinek szavait halljuk, a zsidó teológia és vallásosság szellemében gondolkodik és érvel. Az Ószövetséget a korabeli zsidó módszerek szerint értelmezi. Ezért a bizonyításait gyakran nehezen értjük meg. Alapjában véve azt akarja elmondani hallgatóinak és olvasóinak, hogy mit jelent a megdicsőült Úr az ő kereszténységük és a mi keresztényi létünk számára. Az ószövetségi tapasztalatokból és szokásokból indul ki: Izrael népe az Istennel való szövetség tudatában él. E szövetség közvetítője volt Mózes. Hisznek abban, és tapasztalatból tudják, hogy Isten jelen van népében és népével. A sátorban és később a templomban ünneplik az Urat, áldozatot mutatnak be neki. A papság, elsősorban a főpap szolgál neki, aki – a Krisztus előtti utolsó évszázadokban – egyre inkább Isten és a nép közti közvetítővé lett. A kiengesztelődés ünnepén évente ő mutatta be az áldozatot saját bűneiért és egy másik áldozatot az egész nép bűneiért, s ezzel ismét helyreállította a közösséget Isten és a nép között. Abban a korban, amikor Jeruzsálem városa és temploma romokban hever (Kr. u. 70-től), amikor nincs többé főpap, aki az áldozatot bemutatná és az embereket Istennel kiengesztelhetné, csak a vágyakozás él Jeruzsálem iránt, közvetítés és kiengesztelődés iránt. A zsidókeresztényeknek is csak emlékeiben él a templom pompája, az áldozatbemutatás és a papság.

A Zsidóknak írt levél szerzője magáévá teszi a zsidó vallásosságnak ezeket a hagyományait és tapasztalatait. A földi istentiszteletből, a földi közvetítőktől és papságtól kiindulva – amint ezeket az Ószövetség bemutatja és a zsidó közösség megéli – megrajzolja a mennyei beteljesedést: Jézus Krisztus, a megdicsőült Úr az Új Szövetség közvetítője. Ő az örök főpap; önmagát adta értünk áldozatul, s a mennyben, Isten világában kiengesztelődést szerez azoknak, akik a földön élnek. A Zsidóknak írt levél tehát Jézus halálát a zsidó engesztelő áldozat szellemében értelmezi: Ő önmagát áldozta fel, kiengesztelést szerzett mindenkinek, egyszer s mindenkorra.

Isten új népe, az Egyház, amelyet Krisztus nyert meg magának, úton van Isten világa felé. Hinni azt jelenti: együtt haladni az úton lévők közösségével. Minden elmaradás, minden elcsüggedés bűn és visszaesés. Ezért küzdeni kell az elfáradás ellen, kölcsönösen erősítve egymást a reményben, nem tévesztve a célt szemünk elől. És ez a cél nem egy földi, hanem a mennyei város: részesedés Isten szombati nyugalmában.

Levél a zsidóknak – 1. fejezet

A Fiú, mint az isteni ígélet beteljesedése: 1,1-4,13

A Fiú és az angyalok 1 Sokszor és sokféle módon szolt hajdan Isten az atyákhoz a próféták által, 2 ezekben a végső napokban pedig Fia által szolt hozzánk, akit a mindenség örökösévé rendelt, aki által a világokat is teremtette, 3 s aki – mivel az ő dicsőségének fénye és lényegének képmása, és mindent fenntart hatalmának igéjével –, miután a bűnöktől megtisztulást szerzett, a Fölség jobbán ül a magasságban {Zsolt 110,1}. 4 Mert annyival kiválóbb az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt náluk.

5 Hiszen melyik angyalnak mondta valaha:

»Fiam vagy te, én ma szültelek téged« {Zsolt 2,7}?

És ismét: »Én Atyja leszek,

ő pedig a fiam lesz?« {2 Sám 7,14}

6 Amikor pedig újra bevezeti elsőszülöttjét a földkerekségre, így szól:

»És imádja őt Isten minden angyala!« {MTörv 32,43G}

7 Az angyalokat illetőleg ugyanígy szól:

»Aki angyalait szelekké teszi,

és szolgálit tűznek lángjává« {Zsolt 104,4G}.

8 Fiához pedig:

»A te trónod, Isten, örökkön-örökké áll;

országod jogara az igazság jogara.

9 Szeretted az igazságot és gyűlölted a gonoszságot;

azért kent fel téged Isten, a te Istened,

az öröm olajával társaid felett« {Zsolt 45,7-8G}.

10 És:

»Kezdetben te, Uram, megvetted a föld alapját,

és az egek a te kezéd művei.

11 Elmúlnak ezek, de te megmaradsz;

és mint a ruha, mind elavulnak,

12 összegöngyölöd őket, mint a ruhát, és elváltoznak;

te azonban ugyanaz vagy,

és éveid el nem fogynak« {Zsolt 102,26-28}.

13 Angyalai közül melyiknek mondta valaha is:

»Jobbom felől foglalj helyet,

míg lábad zsámolyává teszem ellenségeidet« {Zsolt 110,1}?

14 Ők ugye mindnyájan szolgáló lelkek, s azok szolgálatára küldték őket, akiknek az a hivatása, hogy örököljék az üdvösséget?

---

* 1-14 Isten, a kinyilatkoztatás forrása, fokozatosan közölte titkait a pátriárkákkal és a prófétákkal, majd kinyilatkoztatta önmagát, saját benső titkait és az üdvösség és isteni irgalom tervét Fiának, Jézusnak a személye, tanítása és élete által. Jézus tehát az Atyaisten dicsőségének fénye és lényegének képmása, mert ő mutatja meg nekünk Isten gazdagságát. * 3 Jézus nagyságát fejezik ki és foglalják össze az ószövetségi idézetek: Isten Fia, Teremtő, Kinyilatkoztató, Üdvözítő.

Levél a zsidóknak – 2. fejezet

Isten tanúsága a Fiúról ¹ Ezért még inkább meg kell tartanunk mindazt, amit hallottunk, hogy valamiképpen el ne sodródjunk. ² Mert ha már az angyalok által hirdetett ige is olyan hatalmas volt, hogy minden bűn és engedetlenség elnyerte igazságos, megérdemelt büntetését, ³ hogyan fogunk megmenekülni mi, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel? Ezt, miután kezdetét vette az Úr tanításával, azok, akik hallották, megerősítették számunkra, ⁴ és velük együtt Isten is tanúságot tett róla jelekkel és csodákkal, akarata szerint sokféle erőmegnyilvánulással és a Szentlélek közléseivel.

A Fiú leereszkedése és felmagasztalása ⁵ Mert nem angyaloknak vetette alá Isten az eljövendő világot, amelyről beszélünk. ⁶ Sőt, az egyik helyen valaki tanúságot is tett erről:

»*Mi az ember, hogy megemlékezel róla,*

s az ember fia, hogy meglátogatod?

⁷ *Kevéssel tetted kisebbé az angyaloknál;*

dicsőséggel és tisztelettel koronáztad,

⁸ *és mindent a lábai alá vetették» {Zsolt 8,5-7}.*

Mert azzal, hogy mindent alávetett, nem hagyott semmit sem, ami ne lenne alávetve neki. Most azonban még nem látjuk, hogy minden alá van vetve neki. ⁹ Láttuk azonban, hogy Jézust, aki *kevéssel lett kisebb az angyaloknál*, a halál elszenvedéséért *dicsőséggel és tisztelettel koronázta* {Zsolt 8,5-7G}, hogy Isten kegyelme szerint mindenkiért megízlelje a halált.

¹⁰ Mert illetett ahhoz, akiért és aki által minden van, s aki sok fiat akart a dicsőségbe vezetni, hogy üdvösségük szerzőjét szenvedés által vezesse el a teljességre. ¹¹ Mert aki megszentel és akik megszentelődnek, egytől vannak mindnyájan. Ezért nem szégyelli őket testvéreinek nevezni, ¹² amikor így szól:

»*Hirdetem nevedet testvéreim előtt;*

a közösségben dicsérni foglak téged» {Zsolt 22,23}.

¹³ És ismét:

»*Bízni fogok őbenne» {1z 8,17}.*

És ismét:

»*Íme, én és gyermekeim,*

akiket Isten nekem adott» {1z 8,18 G}.

¹⁴ Mivel tehát a gyermekek részesei a testnek és vérnek, ő maga is hasonlóan részese lett ezeknek, hogy a halál által lerontsa azt, akinek a halál fölött uralma volt, az ördögöt, ¹⁵ és megszabadítsa azokat, akiket a halál félelme egész életükön át rabszolgaságban tartott. ¹⁶ Mert bizony nem az angyalokat karolta fel, hanem *Ábrahám utódát karolta fel* {1z 41,8-9}. ¹⁷ Ezért mindenben hasonlóan kellett lennie testvéreihez {Zsolt 22,23}, hogy irgalmas legyen, és hűséges főpap Isten előtt, hogy kiengesztelje a nép bűneit. ¹⁸ Mivel ő maga is megtapasztalta a szenvedést és a kísértést, segítségükre tud lenni azoknak, akik kísértést szenvednek.

---

* ¹⁰ Illetett: a helyettesítő szenvedés titka tárul fel: Jézus Krisztus helyettesít bennünket, és helyrehozza a bűnök által felborult rendet. Isten az emberek megmentésének ezt a módját választotta, és irgalmának ez felelt meg leginkább, s az ő igazságossága sem szenvedett csorbát.

Levél a zsidóknak – 3. fejezet

A Fiú és Mózes ¹ Ezért tehát, szent testvérek, a mennyei hivatás részesei, tekintsetek a mi hitvallásunk követére és főpapjára, Jézusra, ² aki hűséges ahhoz, aki őt megbízta, mint ahogy az volt Mózes is *az ő egész házában* {Szám 12,7G}. ³ Mert annyival nagyobb dicsőségre tartották méltónak Mózesnél, amennyivel nagyobb tisztelete van a háznál annak, aki azt alkotta. ⁴ Mert minden háznak van építőmestere; aki pedig a mindenséget teremtette, az az Isten. ⁵ De míg Mózes *hűséges volt az ő egész házában mint szolga*, mint tanúja mindannak, amit hirdetni kellett, ⁶ addig Krisztus, mint Fiú, a saját háza fölött áll {Szám 12,7G}. Ez a ház mi vagyunk, ha a bizalmat és a dicsőséges reménységet mindvégig szilárdan megtartjuk.

Isten szava, mint ítélet ⁷ Ezért – amint a Szentlélek mondja:

*»Ma, amikor meghalljátok az ő szavát,
8 meg ne keményítsétek szíveteket,
mint a megkeseredésben, a kísértés napján a pusztában,
9 ahol atyáitok megkísértettek engem a próbatételben
noha látták cselekedeteimet 10 negyven éven át!
Megharagudtam ezért arra a nemzedékre,
és így szóltam: Mindig csak tévelyegnek szívükben!
Ők azonban nem ismerték fel az én útjaimat.*

¹¹ Amint megesküdtem haragomban:

Nem mennek be az én nyugalomba!« {Zsolt 95,7-11}

¹² Vigyázzatok, testvérek, ne legyen közületek senkiben hitetlenségre hajló gonosz szív, hogy el ne szakadjon az élő Istentől! ¹³ Inkább buzdítsátok egymást minden egyes nap, amíg azt nem mondják: *»ma«*, nehogy megkeményítsen valakit is közületek a bűn csalárdsága. ¹⁴ Mert Krisztusnak részesei lettünk, de csak akkor, ha az általa vetett alapon mindvégig erősen kitartunk, ¹⁵ amíg azt nem mondják:

*»Ma, amikor meghalljátok az ő szavát,
meg ne keményítsétek szíveteket,
mint abban a megkeseredésben!«*

¹⁶ Mert egyesek, amikor ezt hallották, elkeserítették Istent; de nem mindnyájan, akik Mózes alatt Egyiptomból kivonultak. ¹⁷ Kikre *haragudott negyven esztendeig?* Nem azokra, akik vétkeztek, s *akiknek a holtteste elhullott a pusztában?* {Szám 14,29} ¹⁸ Kiknek *esküdött meg, hogy nem fognak bemenni az ő nyugalamába* {Zsolt 95,11}, ha nem azoknak, akik hitetlenek voltak? ¹⁹ S látjuk is, hogy nem mehettek be a hitetlenség miatt.

---

* ¹ Apostol, küldött: Jézust Isten küldte az emberekhez, hogy hirdesse nekik az üdvösséget. Főpap: ő a főpapja az általa alapított keresztény vallásnak. * ² Isten házában, az Egyházban Jézus a Fiú; Mózes viszont, bármennyire hűséges volt is, csak szolga volt Isten népe körében. Jézus tehát nagyobb Mózesnél, miként az építész is nagyobb a háznál, amelyet épített.

Levél a zsidóknak – 4. fejezet

Isten szava, mint ígéret ¹ Mivel tehát még hátravan az ő nyugalmaiba való bemenetelünk ígérete, féljünk attól, hogy közületek bárkit is későn jöttek találjanak {Zsolt 95,11}! ² Mert a jó hírt kinyilatkoztatta nekünk ugyanúgy, mint nekik; de nekik nem szolgált javukra a hallott beszéd, mert nem egyesült a hit mindazzal, amit hallottak. ³ Hiszen csak akkor megyünk be a nyugalomba, ha hiszünk, ahogy megmondta:

»Amint megesküdtem haragomban:

Nem mennek be az én nyugalomba!» {Zsolt 95,11}

– akkor tudniillik, amikor a világ teremtésének művei befejeződtek. ⁴ Mert egy helyen így szól a hetedik napról: *»És Isten nyugalomban töltötte a hetedik napot, nem alkotott«* {Ter 2,2G}.

⁵ Ugyanígy ezen a helyen is: *»Nem mennek be az én nyugalomba!»* {Zsolt 95,11} ⁶ Mivel tehát még hátravan, hogy egyesek bemenjenek abba, viszont azok, akiknek először hírül adták, nem mentek be az engedetlenség miatt, ⁷ ismét meghatároz egy napot: *»Ma«* – mondja Dávid által, annyi idő után, mint fentebb mondja:

»Ma, amikor meghalljátok az ő szavát,

meg ne keményítsétek szíveteket« {Zsolt 95,7}.

⁸ Mert ha Józsué megszerezte volna nekik a nyugalmat, sohasem beszélt volna ezután más napról. ⁹ Eszerint a szombati nyugalom Isten népe számára van fenntartva. ¹⁰ Mert aki bement az ő nyugalmaiba, maga is megnyugodott tetteitől, mint Isten az övéitől.

¹¹ Törekedjünk tehát bemenni abba a nyugalomba {Zsolt 95,11}, nehogy valaki az engedetlenségnek ugyanazt a példáját kövesse. ¹² Mert Isten szava eleven és hatékony, áthatóbb minden kétélű kardnál, behatol az értelemnek és a léleknek, az ízeknek és velőknek elágazásaihoz, és megítéli a szív gondolatait és szándékait. ¹³ Semmiféle teremtmény nem láthatatlan a színe előtt, sőt, minden mezítelen és nyitott annak a szemé előtt, akinek elszámolással tartozunk.

Krisztus, az új szövetség igaz és tökéletes főpapja: 4,14-10,18

A főpapi tisztség ¹⁴ Mivel tehát olyan kiváló főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, tartsunk ki a hitvallás mellett. ¹⁵ Mert nem olyan főpapunk van, aki nem tud részvétellel lenni gyöngeségeink iránt, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűnt kivéve. ¹⁶ Járuljunk ezért bizalommal a kegyelem trónja elé, hogy irgalmasságot nyerjünk, és kegyelmet találjunk az alkalmas időben való segítségre.

Levél a zsidóknak – 5. fejezet

¹ Mert minden főpapot az emberek közül választanak, és az emberekért rendelkez az Istennel kapcsolatos dolgokban, hogy Isten elé vigye ügyeiket, hogy ajándékokat és áldozatokat mutasson be a bűnökért. ² Részvétellel tud lenni a tudatlanok és tévelygők iránt, mert ő maga is körül van véve gyöngeséggel, ³ s így, miként a népért, úgy önmagáért is áldozatot kell bemutatnia a bűnökért.

⁴ Erre a tisztségre senki sem választja önmagát, hanem akit Isten hív, mint Áront. ⁵ Így Krisztus sem önmagát dicsőítette meg, hogy főpappá legyen, hanem az, aki azt mondta neki:

»Fiam vagy te, ma szültelek téged« {Zsolt 2,7}.

⁶ És ahogy más helyen is mondja:

»Te pap vagy mindörökké

Melkizedek rendje szerint« {Zsolt 110,4}.

⁷ Ő, testi mivoltának napjaiban imáit és könyörgéseit nagy kiáltással és könnyhullatással bemutatta annak, aki megszabadíthatta őt a haláltól; és meghallgatást is nyert hódolatáért. ⁸ Bár Isten Fia volt, engedelmeséget tanult abból, amit elszenvedett; ⁹ és amikor eljutott a beteljesedéshez, örök üdvösség forrása lett mindazoknak, akik engedelmeskednek neki {1z 45, 17G}, ¹⁰ mivel Isten főpapak nevezte őt *Melkizedek rendje szerint* {Zsolt 110,4}.

A közösség gyöngesége ¹¹ Sok mindent kell erről mondanunk, és nehéz is megmagyarázni, mert késedelmesek lettetek a hallásra; ¹² mert ez idő szerint már tanítóknak kellene lennetek, de ismét arra van szükségetek, hogy valaki tanítson titeket Isten tanításának elemi dolgaira; olyanok lettetek, mint akiknek tejre van szükségük, nem szilárd eledelre. ¹³ Mert mindaz, aki tejet kap, tapasztalatlan az igazság tanításában, mivel még csecsemő; ¹⁴ a tökéleteseknek pedig a szilárd étel való, azoknak, akik a gyakorlás által kifejlesztették érzékeiket, hogy megkülönböztessék a jót és a rosszat.

---

* ¹⁰ Melkizedek papsága megelőzte Áronét és nagyobb volt annál, mert Jézus Krisztusban örökre fennmaradt; Áron papsága viszont csak időleges volt: Krisztusig tartott.

Levél a zsidóknak – 6. fejezet

¹ Így tehát, mellőzve Krisztus tanításának elemeit, a tökéletesebb dolgokra térünk át, s nem rakjuk le újra az alapot a holt cselekedetekből való megtéréstől és az Istenben való hitről, ² a keresztségek tanításáról, valamint a kézföltételről, a halottak feltámadásáról és az örök ítéletről. ³ Ezt is megteesszük majd, ha Isten megengedi.

⁴ Lehetetlen ugyanis, hogy azok, akik egyszer megvilágosodtak, megízlelték a mennyei ajándékot, részesültek a Szentlélekben, ⁵ és megízlelték Isten értékes ígését és a jövő világ erőit, ⁶ azután mégis elestek, hogy ismét megújuljanak a bűnbánatra. Ők ugyanis újra megfeszítik Isten Fiát, amennyire rajtuk áll, és csúfot üznek belőle. ⁷ Mert az a föld, amely beissza a gyakran hulló esőt, és alkalmas növényt terem azoknak, akik művelik, Istentől áldást nyer; ⁸ az viszont, amelyik *tövist és bojtort* terem {Ter 3,18}, megvetésre méltó, *átok* fenyegeti, s a sorsa a tűzben való megégettetés.

⁹ De töletek, szeretteim, jobbat remélünk, és azt, ami közelebb van az üdvösséghez, bár így beszélünk. ¹⁰ Mert Isten nem igazságtalan, hogy megfélemezze művetekről és a szeretetről, amelyet az ő nevében tanúsítottatok, amikor a szenteknek szolgáltatok és szolgáltok. ¹¹ Azt kívánjuk, hogy közületek mindenki ugyanazt a készséget tanúsítsa mindvégig, míg a remény be nem teljesedik, ¹² s hogy ne legyetek restek, hanem azok követői, akik a hit és a béketűrés által örökösei az ígéreteknek.

Az ígélet, mely meg nem hiúsul ¹³ Mert amikor az Úr Ábrahámnak ígéletet tett, mivel nála nem volt senki nagyobb, akire esküdjék, *önmagára esküdött*: ¹⁴ »Bizony, áldván áldalak téged és sokasítván megsokasítalak.« {Ter 22,16-17} ¹⁵ Az pedig türelmesen várakozva elnyerte az ígéletet. ¹⁶ Mert az emberek önmaguknál nagyobbra esküsznek, és minden viszálykodásuk vége a megerősítő eskü. ¹⁷ Ezért Isten, hogy annál inkább megmutassa az ígélet örököseinek terve változatlanágát, esküvel kötelezte magát, ¹⁸ hogy két megmásíthatatlan dolog által, melyek tekintetében Isten nem hazudhat, igazán komoly vigasztalásunk legyen nekünk, akik törekszünk az élénk tárt remény elnyerésére. ¹⁹ Ez a mi lelkünk biztos és szilárd horgonya, amely elér a kárpit belsejéig {Lev 16,2}, ²⁰ ahová mint a mi előljárónk, értünk lépett be Jézus, aki *Melkizedek rendje szerint* főpap lett *mindörökké* {Zsolt 110,4}.

---

* 4-6 Valószínűleg azt jelenti, hogy azok, akik megvilágosodtak (a keresztségben) és megízlelték a mennyei ajándékot (az Eucharisziát), kimerítettek minden Krisztus által nyújtott lehetőséget. Ha ezeket elvetették és hitszegővé váltak, nincs már számukra más, újabb lehetőség, hogy ismét részesüljenek a megváltásban. Ez nem annak az Istennek a tehetetlensége, aki az emberi szabadságot alkotta; maga a hitszegő hozza magát abba a lehetetlen helyzetbe, hogy nem hisz többé az egy Krisztusban, aki őt megmenthetné. Isten ugyanis egyetlen Üdvözítőt rendelt az egész emberi nem számára (vö. Csel 4,12).

Levél a zsidóknak – 7. fejezet

Krisztus és az Ószövetség papjai: 7,1-8,13

Melkizedek és a leviták ¹ Mert ez a *Melkizedek, Szálem királya, a fölséges Isten papja*, aki *Ábrahámnak eléje ment, amikor az a királyok legyőzése után visszatért, megáldotta őt.*

² *Ábrahám tizedet adott neki mindenből.* A neve először is azt jelenti, hogy az igazságosság királya, azután pedig Szálem királya {Ter 14,17-20}, azaz a békesség királya; ³ apa nélkül, anya nélkül, nemzetségtábla nélkül jelent meg; mivel sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, hasonlónak lett Isten Fiához, és pap marad mindörökké {Zsolt 110,4}.

⁴ Nézzétek tehát, milyen nagy az, akinek a zsákmány legjavából Ábrahám pátriárka tizedet is adott {Ter 14,20}! ⁵ Azoknak, akik Lévi fiai közül nyerik el a papságot, parancsuk van arra, hogy a törvény szerint tizedet szedjenek a néptől, azaz testvéreiktől, noha azok is Ábrahám testéből származtak; ⁶ az viszont, akinek eredetét nem is tőle számítják, tizedet szedett Ábrahámtól, és megáldotta azt, akié az ígéretek voltak {Ter 14,20}. ⁷ Márpedig nem kétséges, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet.

⁸ Itt halandó emberek szednek tizedet, ott viszont az, akiről a tanúság szól, hogy él. ⁹ Úgy is lehet mondani, hogy Ábrahám által Lévi is, aki beszedi a tizedet, megfizette a tizedet; ¹⁰ mert még atyjának testében volt, amikor *Melkizedek kiment eléje* {Ter 14,17}.

Krisztus és a leviták ¹¹ Ha tehát a teljességet a leviták papsága jelentette volna – a nép ugyanis általa kapta a törvényt –, mi szükség lett volna arra, hogy *Melkizedek rendje szerint* más *pap* támadjon {Zsolt 110,4}, aki nem Áron *rendje szerint* való? ¹² Mert ha megváltozik a papság, szükséges, hogy a törvény is megváltozzék. ¹³ Akiről ugyanis mindezt mondták, más törzsből való, amelyből senki sem szolgált az oltárnál. ¹⁴ Mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából származott, s erre a törzsre vonatkozóan papokról semmit sem mondott Mózes.

¹⁵ Ez még inkább nyilvánvaló, ha *Melkizedekhez hasonlóan* más *pap* támad, ¹⁶ aki nem a testi parancs törvénye szerint lett azzá, hanem az örök élet ereje szerint. ¹⁷ Mert így szól a tanúságtétel:

»*Te pap vagy mindörökké*

Melkizedek rendje szerint« {Zsolt 110,4}.

¹⁸ Egy korábbi törvény megszüntetése annak erőtlensége és használhatatlansága miatt történik. ¹⁹ A törvény nem is vezetett el senkit a tökéletességre, csak bevezetése volt egy jobb reménynek, amely által Istenhez közeledünk.

²⁰ S amennyiben ez nem eskü nélkül történt – mások ugyan eskü nélkül lettek papokká, ²¹ ez pedig annak esküje által, aki így szólt hozzá:

»*Megesküdött az Úr és nem bánta meg:*

Te pap vagy mindörökké« {Zsolt 110,4} –,

²² annyiban jobb szövetségnek lett kezese Jézus.

²³ S míg azok többen lettek papokká, mert a halál miatt nem maradhattak meg, ²⁴ neki, mivel örökre megmarad {Zsolt 110,4}, örökkévaló a papsága. ²⁵ Így örökre üdvözítheti is azokat, akik általa Istenhez közelednek, hisz mindenkor él, hogy értük közbenjárjon.

Krisztus, a tökéletes főpap ²⁶ Illő volt ugyanis, hogy ilyen főpapunk legyen: szent, ártatlan, szeplőtlen, a bűnösöktől elkülönített, és fölségesebb az egeknél; ²⁷ akinek nincs arra szüksége, hogy mint a papok, minden nap először a saját vétkeikért mutasson be áldozatot, azután a nép vétkeiért, mert ő ezt egyszer s mindenkorra megtette, amikor önmagát feláldozta. ²⁸ A törvény ugyanis gyarló embereket rendel papokká; az eskü szava pedig, amely a törvény után jött, az örökké tökéletes Fiút {Zsolt 2,7; 110,4}.

A hetedik fejezet képezi a Zsidóknak írt levél középpontját: bemutatja Melkizedek papságát, mely magasabbrendű az ároni papságnál; Jézus Melkizedek papságának beteljesítője, nem a legális zsidó papság folytatója. * 1-2 Melkizedek: szinte látomás-szerű, titokzatos ószövetségi alak. Mind neve alapján (az igazságosság királya, a béke királya), mind Ábrahámmal való kapcsolata miatt kifejező előképe Krisztusnak, aki valóban a béke királya, akiről még inkább el lehet mondani, hogy apa nélkül, anya nélkül, ősök nélkül jelent meg és gyakorolja örök papságát. * 27 Egyszer s mindenkorra: Krisztus egyetlen áldozata áll az üdvösség művének középpontjában. Korábban előkészítették és ígérték, aztán megvalósult, most számunkra a kegyelem és a remény forrása. Érvényes mindig, mindenki számára. Soha nem fog megisméltódni. Megújul mindennap, amikor gyümölcseiből merítenek a rászorulóak. Mindörökre az egyetlen reménye marad az üdvösségre vágyóknak, nemzedékről nemzedékre az eljövendő századokban.

Levél a zsidóknak – 8. fejezet

Krisztus, az új szövetség közvetítője 1 Mindabból azonban, amit mondani akarunk, ez a legfontosabb: olyan főpapunk van, aki a Fölség trónjának jobbján ül az egekben {Zsolt 110,1}, 2 mint a szentély szolgálója és az igaz sátoré, amelyet nem ember, hanem az Úr épített {Szám 24,6G}.

3 Mivel minden főpapot az ajándékok és áldozatok bemutatására rendelnek, ezért szükséges, hogy neki is legyen valamije, amit bemutat. 4 Ha ő a földön volna, nem is volna pap, mert ezek a törvény szerint mutatnak be áldozatokat, 5 az égi dolgok képmásának és árnyékának szolgálnak, ahogyan Isten Mózesnek megmondta, mikor a sátrat készítette: *»Nézd – mondta –, készíts mindent arra a mintára, amelyet neked a hegyen megmutattam!«* {Kiv 25,40} 6 Ő azonban most annyival kiválóbb szolgálatot nyert, amennyivel kiválóbb szövetségnek közvetítője, amely kiválóbb ígéreteken alapul. 7 Mert ha az az első kifogástalan lett volna, bizonyára nem lett volna szükség másokra. 8 Ezért inti őket, és mondja: *»Íme, jönnek napok – mondja az Úr –, amikor új szövetségre lépek Izrael házával és Júda házával, 9 nem aszerint a szövetség szerint, amelyet atyáikkal kötöttem azon a napon, amelyen megfogtam kezüket, hogy kivezessek őket Egyiptom földjéről. Mivel ők nem maradtak meg szövetségemben, én is megvettem őket – mondja az Úr. – 10 Ez az a szövetség, amelyet Izrael házával kötni fogok azok után a napok után – mondja az Úr: – Elméjükbe adom törvényeimet, s a szívükbe írom azokat; én Istenük leszek, ők pedig az én népem lesznek. 11 Akkor senki sem fogja majd tanítani a felebarátját, és senki sem mondja a testvérének: 'Ismerd meg az Urat!', mert mindnyájan ismerni fognak engem, a legkisebbtől a legnagyobbig; 12 s én megbocsátom gonoszágaikat, és bűneikre többé már nem emlékezem«* {Jer 31,31-34}.

13 Amikor *»új«*-ról beszélt, az előzőt elavulttá tette. Ami pedig elavul és megvénül, közel jár az enyészethez.

Levél a zsidóknak – 9. fejezet

Krisztus és az ószövetségi áldozatok: 9,1-10,18

Az Ószövetség istentisztelete ¹ Voltak ugyan az előbbinek is istentiszteleti törvényei és evilági szentélye, ² hiszen felállították a sátrat, az elsőt, amelyben lámpás, asztal és kitett kenyerek voltak; ezt nevezik szentélynek. ³ A második kárpit mögött pedig az a sátor van, amelyet szentek szentjének neveznek, ⁴ amelyben az arany tömjénező és a szövetség szekrénye volt, minden oldalán arannyal borítva, ebben pedig a manna tartalmazó aranyveder, Áron kivirágzott vesszője, és a szövetség táblái. ⁵ Fölötte a dicsőség kerubjai voltak, amelyek beárnyékozták a fedelet; minderről nem szükséges most egyenként beszélni.

⁶ Mivel pedig ezek így voltak elrendezve, az első sátorba ugyan mindig beléptek a papok, hogy elvégezzék az áldozat szolgálatát; ⁷ a másodikba azonban már csak évenként egyszer, egyedül a főpap, és soha nem a vér nélkül, amelyet bemutat önmaga és a nép tévedéseiért. ⁸ Ezzel azt akarta jelezni a Szentlélek, hogy a szentélybe vezető út addig nem volt látható, amíg az első sátor fennállt. ⁹ Ez jelképe a mai időknek is, amikor olyan ajándékokat és áldozatokat mutatnak be, amelyek a bemutatót lelkiismeretben nem tehetik tökéletessé, ¹⁰ hiszen ezek csak ételből, italból és különböző mosakodásokból, azaz testi előírásokból álltak; ezek a beteljesülés idejéig voltak rendelve.

Krisztus egyszeri áldozata ¹¹ Krisztus azonban mint a jövődő javak főpapja jelent meg, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel készített, azaz nem ebből a világból való sátoron át, ¹² nem is bakok vagy borjak vére által, hanem a saját vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett. ¹³ Mert ha bakok és bikák vére, és az üszök elhintett hamva {Szám 19,9,17} a tisztátalanokat megszenteli a test megtisztulására, ¹⁴ mennyivel inkább fogja Krisztus vére, aki az örök Lélek által önmagát adta szeplőtlen áldozatul Istennek, hogy megtisztítsa lelkiismeretünket a halott tettektől, és az élő Istennek szolgáljunk!

¹⁵ Így tehát egy új szövetség közvetítője: ő, aki halálával megszabadított az első szövetség alatt történt törvényszegésektől, hogy a meghívottak elnyerjék az örökké tartó örökség ígérését. ¹⁶ Mert ahol végrendelet van, szükséges, hogy bekövetkezzék a végrendelkező halála. ¹⁷ A végrendelet csak halál esetén jogerős, addig még nem érvényes, amíg él a végrendelkező. ¹⁸ Így az elsőt sem avatták fel vér nélkül, ¹⁹ hiszen Mózes is, miután felolvasta a törvény minden parancsát az egész népnek, fogta a borjak és bakok vérét, és vízzel, vörös gyapjúval és izsóppal meghintette magát, a tekercset és az egész népet, ²⁰ közben ezt mondta: »Ez a szövetség vére, amelyet Isten rendelt számotokra« {Kiv 24,8}. ²¹ A sátrat is és az istentisztelet minden eszközét hasonlóképpen meghintette vérrel. ²² A törvény szerint ugyanis majdnem minden dolog vérrel tisztul meg, vérontás nélkül nincs bűnbocsánat.

²³ Szükséges volt tehát, hogy az égi dolgok képmásait ilyenekkel tisztítsák meg; magukat az égi dolgokat pedig ezeknél nemesebb áldozatokkal. ²⁴ Mert Krisztus nem kézzel alkotott szentélybe lépett be, amely a valóságnak csak jelképe, hanem magába az égbe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék értünk; ²⁵ nem is azért, hogy gyakran föláldozza önmagát, mint ahogy a főpap évről-évre bemegy a szentélybe idegen vérrel; ²⁶ különben gyakran kellett volna szenvednie a világ kezdete óta; így pedig egyszer jelent meg az idők teljességében, hogy áldozatával eltörölje a bűnt. ²⁷ És ahogyan el van határozva, hogy az emberek egyszer meghaljanak, és utána következik az ítélet, ²⁸ úgy Krisztus is egyszer lett áldozattá, hogy sokak bűnét elvegye {1z 53,12}; másodszer pedig bűn nélkül fog megjeleni az őt várók üdvösségére.

---

* 2 A szerző sátorról beszél, utalva arra sátorra, amelyet Mózes állított fel a pusztában, és amely később mintául szolgált a templom építése során. A Szent Sátor leírása a Kiv 25-26. fejezetekben található, a salamoni templomról pedig az 1 Kir 6-ban olvashatunk. A legszentebb részt a templomban is sátornak hívták, és két részre osztotta egy függöny, amely mögé egyedül a főpap léphetett az engesztelés napján. Ez a függöny hasadt ketté Jézus halálának pillanatában (Mt 27,51).

Levél a zsidóknak – 10. fejezet

Tökéletes kiengesztelődés Istennel ¹ Mivel tehát a törvényben a jövőendő javaknak csak az árnyéka van meg, nem a dolgok valóságos formája, ugyanazokkal az áldozatokkal, melyeket évről-évre szünet nélkül bemutatnak, sohasem teheti tökéletessé azokat, akik bemutatják. ² Nemde felhagytak volna az áldozatok bemutatásával, ha az áldozatok bemutatói egyszer s mindenkorra megtisztultak volna, és nem volna többé büntudatuk? ³ De éppen ezek az áldozatok emlékeztetik őket minden évben bűneikre. ⁴ Lehetetlen ugyanis, hogy bikák és bakok vére bűnököt töröljön el. ⁵ Ezért mondta, amikor a világba jött:

*»Áldozatot és ajándékot nem akartál,
de testet alkottál nekem;*

⁶ *az égő- és engesztelő áldozatok nem tetszettek neked.*

⁷ *Akkor azt mondtam: Íme, eljövök!*

*A könyvtekericsben meg van írva rólam,
hogy megteszem, Istenem, a te akaratodat.«*

⁸ Először azt mondja: az *»áldozatokat és ajándékokat, az égő- és engesztelő áldozatokat nem akartad, nem tetszenek neked«*, amelyeket a törvény szerint mutatnak be. ⁹ *Aztán* azt mondta: *»Íme eljövök, hogy megtegyem a te akaratodat«* {Zsolt 40,7-9G}. Megszünteti az elsőt, hogy a helyébe a következőt állítsa. ¹⁰ Ezzel az akarattal szenteltek meg minket Krisztus Jézus testének egyszer történt feláldozása által.

¹¹ Mert minden pap naponta szolgálatban áll, és gyakran mutatja be ugyanazokat az áldozatokat, amelyek sohasem törölhetik el a bűnököt; ¹² ő pedig egy áldozatot mutatott be a bűnökért, s *örökké trónol Isten jobbján*, ¹³ arra várva, hogy *ellenségeit lábai számolyává tegyék* {Zsolt 110,1}. ¹⁴ Mert egy áldozattal mindörökké tökéletessé tette a megszentelteket. ¹⁵ Tanúságot tesz nekünk erről a Szentlélek is, mert miután így szólt: ¹⁶ *»Ez pedig az a szövetség, amelyet kötni fogok velük azok után a napok után – mondja az Úr –, a szívükbe adom törvényeimet, elméjükbe írom azokat* {Jer 31,33G}, ¹⁷ *és bűneikre s gonoszságaikra többé már nem emlékezem«* {Jer 31,34G}.

¹⁸ Ahol pedig ezek bocsánatot nyertek, nincs többé bűnért való áldozat.

A hit útja: 10,19-13,19

A hit megvallása ¹⁹ Mivel tehát bízunk abban, testvérek, hogy Jézus vére által bemegyünk a szentélybe, ²⁰ amelyet nekünk mint új és élő utat a függönyön azaz a saját testén keresztül megnyitott, ²¹ és mivel van főpapunk Isten háza fölött, ²² járuljunk hozzá igaz szívvel a hit teljességében, hintsük meg és tisztítsuk meg szívünket a rossz lelkiismerettől, és mossuk le testünket tiszta vízzel. ²³ Tartsunk ki rendületlenül reménységünk megvallása mellett – mert hűséges az, aki az ígéreteket tette –, ²⁴ és figyeljünk egymásra, hogy szeretetre és jótettekre buzduljunk, ²⁵ ne hagyjuk el összejövetelünket, mint némelyek szokták, hanem bátorítsuk egymást, annál inkább, minél inkább látjátok a napot közeledni.

Óvás az elpártolástól ²⁶ Mert ha szántsándékkal vétkezünk, miután az igazság ismeretét elnyertük, nincs már többé áldozat a bűnökért, ²⁷ csak a rettenetes ítélet várása és a tűz heve, amely megemésztí az ellenszegülőket {1z 26,11}. ²⁸ Ha valaki Mózes törvényét megveti, annak *két vagy három tanú szavára irgalom nélkül meg kell halnia* {MTörv 17,6}. ²⁹ Mennyivel súlyosabb büntetésre tartjátok méltónak azt, aki Isten Fiát megtapossa, és a szövetség vérét megszentelteleníti {Kiv 24,8}, s a kegyelem Lelkét, amely által megszentelődött, kigúnyolja? ³⁰ Mert ismerjük azt, aki így szólt: *»Enyém a bosszú, én majd megfizetek!«* És ismét: *»Mert az Úr ítéletet tart népe felett«* {MTörv 32,35-36}. ³¹ Rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni!

Figyelmeztetés a kitartásra 32 Emlékezzetek vissza a hajdani napokra, amikor, miután megvilágosodtatok, a szenvedések kemény küzdelmét álltátok ki, 33 s részint gyalázásokban és szorongatásokban látványul szolgáltatok, részint pedig azoknak, akikkel így bántak, társai lettetek. 34 Mert részetek volt a foglyok szenvedésében, és javaitok elrablását is örömmel viseltétek, tudva, hogy jobb és maradandó javatok van. 35 Ne veszítsétek hát el bizalmatokat, mert nagy lesz annak a jutalma. 36 Béketúrásra van szükségetek, hogy Isten akaratát megtegyétek, s elnyerjétek az ígéretet.

37 *Mert még egy kis idő* {1z 26,20},

s az, aki eljövendő, eljön és nem késik {Hab 2,3G}.

38 *Az én igazam a hit által élni fog;*

de ha meghátrál,

a lelkem nem leli benne kedvét {Hab 2,4G}.

39 Mi azonban nem vagyunk a meghátrálás gyermekei a romlásra, hanem a hité az élet elnyerésére.

---

* 19-20 Amint a templomban a Szentek Szentjébe a Szentély függönyén keresztül lehetett bejutni, úgy kellett a Megváltó testét is átszúrnunk a kereszten. Az emberiség számára így lett Krisztus az új és élő út, amelyen keresztül eljuthatunk Istenhez. Ez az út nem csak átjáró, hanem eszköz is, Krisztus áldozatának eszköze. Számunkra pedig üdvösségünk útja, ha Krisztussal a hitben egyesülünk és egyedül az ő érdemeiben bízunk, nem saját tetteinkben.

Levél a zsidóknak – 11. fejezet

Az ősatyák hite: 11,1-12,3

Az ősatyák ¹ A hit pedig alapja annak, amit remélünk, bizonyítéka annak, amit nem látunk.

² A régiek erről tettek tanúságot.

³ A hit által ismerjük meg, hogy a világot Isten ígéje alkotta, s a nem látható dolgokból lett mindaz, ami látható.

⁴ Mivel hitt, azért mutatott be Ábel nemesebb áldozatot Istennek, mint Káin {Ter 4,4}, így bizonyoságot nyert arról, hogy igaz, mert Isten tanúságot tett az ő ajándékai mellett; s hite által még holta után is beszél.

⁵ Mivel hitt, azért ragadtatott el Hénok, hogy halált ne lásson; *nem találták, mert Isten elragadta őt*. Elragadtatása előtt ugyanis bizonyoságot nyert, hogy *Istennek tetsző volt*. ⁶ Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni {Ter 5,24G}, mert aki Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza az őt keresőket.

⁷ Mivel hitt, azért épített Noé isteni félelemmel bárkát családjá megmentésére, miután kinyilatkoztatást kapott a még nem látható dolgokról, {Ter 6,13-22}; s hite által elítélte a világot, és az igazságosság örököse lett, amely hitből fakad.

A pátriárkák ⁸ Mivel hitt, azért engedelmeskedett az, akit Ábrahámnak hívnak, hogy elköltözzék arra a helyre, amelyet örökségül kellett kapnia. Elköltözött {Ter 12,1,4}, bár nem tudta, hová megy.

⁹ Mivel hitt, azért tartózkodott az ígéret földjén, mint idegen földön, sátrakban lakva {Ter 26,3} Izsákkal és Jákobbal, az ígéreték társörököseivel; ¹⁰ várta ugyanis a szilárd alapokon álló várost, amelynek Isten az építője és alkotója.

¹¹ Mivel hitt, azért nyert még a meddő Sára is erőt magzat fogadására, még idején túl is, mert hűségesnek hitte azt, aki az ígéretet tette. ¹² Ezért származtak egy embertől – és pedig egy ereje vesztettől – olyan sokan, *mint az ég csillagai, és mint a megszámlálhatatlan homok, amely a tenger partján van* {Ter 22,17}.

¹³ Ők mindannyian hitben haltak meg, anélkül, hogy elnyerték volna az ígéreteket. Csak messziről szemlélték és üdvözölték azokat, és megvallották, hogy zarándokok és jövevények a földön. ¹⁴ Mert akik így beszélnek, azt jelzik, hogy hazát keresnek. ¹⁵ Ha ugyanarra gondoltak volna, amelyből kiköltöztek, lett volna még idejük visszatérni, ¹⁶ ők azonban a jobb felé törekszenek, a mennyei felé. Ezért Isten nem szégyelli őket, amikor őt Istenüknek hívják, hisz várost készített nekik.

¹⁷ Mivel hitt, azért áldozta fel Ábrahám Izsákot, amikor próbára tétetett; feláldozta egyszülöttjét {Ter 22,1-2}, aki az ígéreteket kapta, ¹⁸ mikor azt mondták neki: »*Izsák utódait hívják majd utódaidnak*« {Ter 21, 12G}. ¹⁹ Hitt ugyanis abban, hogy Istennek van hatalma a halálból is életre kelteni; ezért fiát – előképül – vissza is nyerte.

²⁰ Mivel hitt az eljövendő dolgokban, azért áldotta meg Izsák is Jákobot és Ézsaut.

²¹ Mivel hitt, azért áldotta meg a haldokló Jákob József mindkét fiát, és *imádkozva borult rá botjának végére* {Ter 47,31G}.

²² Mivel hitt, azért emlékezett meg a haldokló József Izrael fiainak kivonulásáról, és rendelkezett csontjairól.

A hit többi tanúja ²³ Mivel hittek, azért rejtegették szülei az újszülött Mózeset három hónapig, mikor látták, hogy szép a gyermek {Kiv 2,2}, és nem féltek a király parancsától.

²⁴ Mivel hitt, azért tagadta meg Mózes, amikor felnőtt, hogy a fáraó leányának fia. ²⁵ Inkább azt választotta, hogy gyötrelmet szenvedjen Isten népével, mint hogy az ideig-óráig tartó bűn

gyönyörűségét élvezze. ²⁶ Az egyiptomiak kincsénél nagyobb gazdagságnak tartotta Krisztus gyalázatát {Zsolt 89,51-52}, mert a jutalomra tekintett.

²⁷ Mivel hitt, azért hagyta el Egyiptomot, s nem félt a király haragjától; mintegy látva a Láthatatlant, állhatatos maradt.

²⁸ Mivel hitt, azért ünnepelte a húsvétot és a vérrel való meghintést {Kiv 12,11.13.22-23}, hogy ne érintse őket az, aki az elsőszülötteket megölte.

²⁹ Mivel hittek, azért mentek át a Vörös-tengeren mint szárazföldön; mikor ezt az egyiptomiak is megkísérelték, elnyelte őket.

³⁰ Mivel a nép hitt, azért omlottak le Jerikó falai, miután hét nap körüljárták azt.

³¹ Mivel hitt, azért nem vezett el a hitetlenekkel a parázna Ráháb, aki békével befogadta a kémeket.

³² És kit említsek még? Kifogynék az időből, ha beszélnek Gedeonról, Báraókról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról, ³³ akik, mivel hittek, legyőztek országokat, igazságosságot cselekedtek, ígéreteket nyertek el, orozslánok száját tömték be, ³⁴ elfojtották a tűz erejét, megmenekültek a kard élétől, felgyógyultak betegségeikből, diadalmaskodtak a harcban, megfutamították az idegenek táborát; ³⁵ így nyerték vissza asszonyok feltámadás által halottaikat. Egyeseket kínpadra vontak, mégsem fogadták el a szabadulást, hogy jobb feltámadást nyerjenek, ³⁶ mások meg gúnyt és megvesszőzést szenvedtek, ezenfelül még bilincseket és börtönt is; ³⁷ megkövezték, szétfűrészelték, kardélre hányva megölték őket, szerte bujdostak juhok és kecskék bőrében, szűkölködve, szorongatást szenvedve, nyomorogva. ³⁸ Akikre nem volt méltó a világ, sivatagokban bolyongtak, hegyek közt, barlangokban és a föld üregeiben.

³⁹ És mindezek, akiket hitük tanúságtétele igazolt, nem nyerték el az ígéretet, ⁴⁰ mert számunkra Isten valami jobbat rendelt, s ők nélkülünk nem juthattak el a tökéletességre.

---

* 1 A hitet alapnak mondja a szerző, vagy azért, mert reményünk ezen alapszik, vagy pedig azért, mert jelenvalóvá teszi a jövő dolgokat, amelyekre figyelmünket irányítja. Ugyanakkor bizonyíték is, mert az igazságról biztosít bennünket, hiszen Isten nem hazudhat, s ha valamit Isten mondott, az igaz. * 26 Krisztus gyalázata: már Mózes is részesülni akart Krisztus szenvedéséből. Más fordítás szerint Mózes a választott nép sorsában akart osztozni. * 33-38 Utalás a zsidóság hitvallóira és vértanúira.

Levél a zsidóknak – 12. fejezet

¹ Azért mi is, akiket a tanúknak ilyen nagy felhője vesz körül, tegyük le minden terhet és a minket környező bünt, kitartással fussuk végig az előttünk álló küzdőpályát. ² Tekintsünk fel a hit szerzőjére és bevezetőjére, Jézusra, aki az előtte levő öröm helyett keresztet szenvedett, nem törődve a gyalázzal; és Isten trónjának jobbán ül {Zsolt 110,1}. ³ Gondoljatok tehát órá, aki a bűnösök részéről maga ellen ilyen nagy ellentmondást szenvedett el –, hogy el ne lankadjatok, és lelketekben ne csüggedjetek.

Befejező Intelmek: 12,4- 13,19

A fenyítés az atyai szeretet jele ⁴ Mert még nem álltatok ellen a vérontásig a bűn ellen vívott harcban, ⁵ és elfelejtettétek a vigasztalást, amely nektek, mint fiaknak szól:

*»Fiam, ne vesd meg az Úr fenyítését,
és ne csüggedj el, ha büntet,
⁶ mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti,
és megostoroz minden gyermeket,
akit magához fogad«* {Péd 3,11-12G}.

⁷ A fegyelemért szenvedtek. Mint fiakkal, úgy bánik veletek Isten, s melyik fiú az, akit apja nem fenyít meg? ⁸ Ha kimaradtatok a fenyítésből, amelyben mindenki részesült, akkor korcsok vagytok és nem fiak! ⁹ Ezenkívül ha a testi apáink megfenyítették minket, és féltünk tőlük, vajon nem kell-e sokkal inkább engedelmeskednünk a lelkek Atyjának, hogy éljünk? ¹⁰ Mert apáink kevés napon át, tetszésük szerint fenyítették meg minket, ő pedig azért, ami segítségünkre van, hogy az ő szentségében részesedjünk. ¹¹ A fenyítés a jelenben nem látszik ugyan örvendetesnek, inkább elszomorítónak. Később azonban azoknak, akik általa megedződtek, az igazságosság békeszerző gyümölcsét adja.

¹² Ezért tehát *feszítsétek ki lankadt kezeteket és ingadozó térdeiteket* {1z 35,3}, ¹³ és *lábatokat szoktassátok egyenes járásra* {Péd 4,26G}, hogy a béna tag ne ficamodjon ki, hanem gyógyuljon meg!

Óvás a könnyelműségtől ¹⁴ Békességre törekedjétek mindenkivel {Zsolt 34,15}, és megszentelődésre, mert enélkül senki sem fogja meglátni Istent. ¹⁵ Ügyeljétek arra, hogy senki se hanyagolja el Isten kegyelmét, nehogy a keserűségnek valamilyen hajtása felnövekedve zavart okozzon {Mtörv 29,17G}, és így sokan megfertőződjenek. ¹⁶ Senki se legyen parázna, és a szent dolgokat se vesse meg, mint Ézsau, aki egy ételért eladta elsőszülöttségét {Ter 25,33}. ¹⁷ Mert tudjátok, hogy azután is, amikor örökölni akarta az áldást, és könnyek között kérte azt, elvetették, mert nem találta helyét a megbánásnak.

A helyes istenfélelem ¹⁸ Ti ugyanis nem érinthető hegyhez járultatok, nem lángoló tűzhöz és forgószélhez, sötétséghez és fergeteghez, ¹⁹ harsonazengéshez és szózatok hangjához. Akik ezt hallották, azért esedeztek, hogy ne szőljon hozzájuk az ige {Kiv 19,16-19; Mtörv 4,11}, ²⁰ mert nem viselhették el azt, ami parancsba volt adva: *»Még ha oktalan állat érinti is a hegyet, kövezzék meg«* {Kiv 19,13}; ²¹ s a látvány is olyan rettenetes volt, hogy Mózes így szólt: *»Megrémültem és reszketek«* {Mtörv 9,19}. ²² Ti Sion hegyéhez járultatok, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, sokezernyi angyal seregéhez, ²³ az elsőszülöttek egyházához, akik fel vannak jegyezve a mennyben, és mindenki bírójához, az Istenhez, a tökéletes igazak lelkeihez, ²⁴ az új szövetség közvetítőjéhez, Jézushoz, és a meghintés véréhez, amely hangosabban kiált, mint Ábelé.

25 Vigyázzatok tehát, ne utasítsátok vissza azt, aki beszél! Mert ha azok, akik vonakodtak meghallgatni a földön szólót, nem menekültek meg, sokkal kevésbé mi, ha elfordulunk attól, aki a mennyből szól hozzánk! 26 Az ő szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz: *»Még egyszer megrendítem nemcsak a földet, hanem az eget is«* {Agg 2,6G}. 27 Ez a *»Még egyszer«* annak a megváltozására utal, ami megrendül, mert teremtmény –, hogy megmaradjon az, ami rendíthetetlen.

28 Mivel tehát rendíthetetlen országot nyertünk, őrizzük meg a kegyelmet, hogy általa Istennek tetsző módon, félelemmel és tisztelettel szolgáljunk, 29 mert emésztő tűz a mi Istenünk {MTörv 4,24}.

Levél a zsidóknak – 13. fejezet

Felhívás az igaz keresztény életre 1 A testvéri szeretet maradjon meg bennetek! 2 Ne feledkezzetek meg a vendégszeretetről, mert általa egyesek tudtukon kívül angyalokat fogadtak be szállásra. 3 Emlékezzetek meg a foglyokról, mintha ti is velük együtt foglyok volnátok, és azokról, akiket nyomorgatnak, mint akik magatok is testben vagytok. 4 Tisztességes legyen a házasság mindenben, és szeplőtlen a házasság; mert a paráznakat és a házasságtörőket megítéli Isten.

5 Legyen viselkedésetek fősvénység nélkül való, elégedjete meg azzal, amitek van; mert ő mondta:

»Nem hagylak el, s nem távozom el tőled« {Mtörv 31,6.8},

6 ezért bizalommal mondhatjuk:

»Az Úr az én segítőm, nem félek,

ember mit is tehetne ellenem?« {Zsolt 118,6G}

7 Emlékezzetek meg előljáróitokról, akik nektek Isten ígését hirdették, nézzétek életük végét, és kövessétek hitüket! 8 Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, és ma, és mindörökké. 9 Sokféle és idegen tanítással ne engedjétek magatokat félrevezetni; mert legjobb, ha a szívét kegyelemmel erősítjük meg, nem ételekkel, amelyek nem használnak az azokkal élőknek. 10 Van oltárunk, amelyről nem ehetnek azok, akik a sáornak szolgálnak. 11 Mert amelyik állat vérét a főpap a bűnért a szentélybe viszi, annak testét a táboron kívül égetik el {Lev 16,27}. 12 Ezért Jézus is, hogy a saját vére által megszentelje a népet, a kapun kívül szenvedett. 13 Menjünk ki tehát hozzá a táboron kívülre, s hordozzuk az ő gyalázatát. 14 Hiszen nincs itt maradandó városunk: az eljövendőt keressük. 15 Általa mutassuk be tehát Istennek mindenkor a dicséret áldozatát {Zsolt 50,14}, azaz ajkunk gyümölcsét {Óz 14,3}, amely az ő nevét magasztalja.

16 A jótékonyaságról pedig és az adakozásról ne feledkezzetek meg, mert ilyen áldozatok tetszenek Istennek.

17 Engedelmeskedjete előljáróitoknak, és vessétek magatokat alá nekik, hiszen úgy örködnek ők fölöttetek, mint akik számot fognak adni lelketekért, hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtvá, mert ez nem szolgálna javatokra.

18 Imádkozzatek értünk, hiszen bízunk abban, hogy tiszta a lelkiismeretünk, mert mindenben jól akarunk eljárni. 19 Annál inkább kérlek titeket, tegyetek így, hogy mielőbb visszakapjatek.

Befejezés: áldások és köszöntések: 13,20-25

20 A békesség Istene pedig, aki a mi Urunkat, Jézust {1z 63,11; Zak 9,11; 1z 55,3}, a juhok nagy pásztorát a halálból kivezette az örök szövetség vérében, 21 tegyen tökéletesekké titeket minden jóban, hogy megtegyétek az ő akaratát. Azt munkálja bennünk, ami előtte kedves, Jézus Krisztus által, akié a dicsőség örökkön-örökké! Ámen.

22 Kérlek titeket, testvérek, vegyétek jó néven az intés ígését; mert röviden írtam nektek.

23 Tudjátok meg, hogy Timóteus testvérünk kiszabadult. Ha nemsokára eljön, meg foglak vele látogatni benneteket. 24 Üdvözljétek összes előljáróitokat és minden szentet! Üdvözlnek titeket az itáliai testvérek!

25 Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen.

---

* 11-12 Az engesztelés napján (Lev 16,27) a főpap a feláldozott állatok vérével meghintette a Szentek Szentjét. A kivonulás időszakában az áldozatok tetemét a táboron kívül, a templom felépülése után pedig Jeruzsálem falain kívül elégették. Mindez előképe volt Krisztus áldozatának, amely a Kálvária-hegyen, a kapun kívül, Jeruzsálem falain kívül valósult meg.

Katolikus levelek

Azt a hét újszövetségi levelet, amelyeket a hagyomány nem köt Pál nevéhez, »katolikus«, azaz általános, egyetemesen érvényes leveleknek hívjuk (Jak, 1-2 Pét, 1-3 Jn, Júd). Nem egy meghatározott közösséghez szólnak, hanem a széles egyházi nyilvánossághoz. Találunk bennük felszólításokat és intelmeket, állásfoglalásokat az élet és a hit kérdéseiben, óvásokat a téves tanításoktól, s azok megítélését.

Ezek a levelek, egy olyan időszakban, amikor belülről merül fel a hit kérdése, a keresztényeket ismét a kezdetekre emlékeztetik, és újból az apostoli hagyomány mögé állítják. A helyzet, amelyhez szólnak, az első század végének egyházi állapota. Valamennyi levél az első keresztény generációból való férfiak nevét viseli: Jakabot, Pétert és Jánost »oszlopoknak« tekintették az őskeresztény közösségben (Gal 2,9); Júdás Jakab testvéreként mutatkozik be. A tudományos bibliamagyarázók már régen felismerték, hogy ezek a megnevezések így nem helyesek. Azt állítják, hogy a levelek a »pszeudoepigráf irodalom« körébe tartoznak. Ezen olyan írásokat értenek, amelyeket a szerzőjük másnak a neve alatt ír. Más szerző nevének választását a levelekben megszólaló őskeresztény tanítók szándékával magyarázhatjuk meg. Arról van ugyanis szó, hogy egy későbbi kor keresztényeit az eredeti hagyományra kell emlékeztetni, az apostolok által szavatolt tanítás mellé kell elkötelezni, meg kell védeni az igazságot, tovább kell adni a hitet. Ezért saját személyük egy olyan férfi neve mögé lép vissza, aki ezt a hamisítatlan kereszténységet garantálja.

Szent Jakab levele

Bevezetés

Azt a hét újszövetségi levelet, amelyeket a hagyomány nem köt Pál nevéhez, »katolikus«, azaz általános, egyetemesen érvényes leveleknek hívjuk (Jak, 1-2 Pét, 1-3 Jn, Júd). Nem egy meghatározott közösséghez szólnak, hanem a széles egyházi nyilvánossághoz. Találunk bennük felszólításokat és intelmeket, állásfoglalásokat az élet és a hit kérdéseiben, óvásokat a téves tanításoktól, s azok megítélését.

Ezek a levelek, egy olyan időszakban, amikor belülről merül fel a hit kérdése, a keresztényeket ismét a kezdetekre emlékeztetik, és újból az apostoli hagyomány mögé állítják. A helyzet, amelyhez szólnak, az első század végének egyházi állapota. Valamennyi levél az első keresztény generációból való férfiak nevét viseli: Jakabot, Pétert és Jánost »oszlopoknak« tekintették az őskeresztény közösségben (Gal 2,9); Júdás Jakab testvéreként mutatkozik be. A tudományos bibliamagyarázók már régen felismerték, hogy ezek a megnevezések így nem helyesek. Azt állítják, hogy a levelek a »pszeudoepigráf irodalom« körébe tartoznak. Ezen olyan írásokat értenek, amelyeket a szerzőjük másnak a neve alatt ír. Más szerző nevének választását a levelekben megszólaló őskeresztény tanítók szándékával magyarázhatjuk meg. Arról van ugyanis szó, hogy egy későbbi kor keresztényeit az eredeti hagyományra kell emlékeztetni, az apostolok által szavatolt tanítás mellé kell elkötelezni, meg kell védeni az igazságot, tovább kell adni a hitet. Ezért saját személyük egy olyan férfi neve mögé lép vissza, aki ezt a hamisítatlan kereszténységet garantálja.

Jakab »levele« szoros értelemben véve nem levél, hanem inkább tanító irat. A szerző – egy hellenista műveltségű zsidókeresztény – valószínűleg azok köréből való, akik közel álltak Jakabhoz, »az Úr testvérehez« (vö. Mt 12,46-50), aki később a jeruzsálemi közösség vezetője volt. Az írás az I. század vége felé keletkezett. Felszólításokat és intelmeket tartalmaz laza egymásutánban, amelyek a hit gyakorlatát, a keresztény erkölcs követését akarják segíteni.

Jakab következetes etikát képvisel, s azt teológiai alapra helyezi: Isten szava, a fentről származó bölcsesség képessé teszi a keresztényt arra, hogy tökéletességre törekedjék. Az ember tettei csak akkor válnak »igazzá«, ha az Ige vezeti azokat. Amikor Jakab arra hívja fel a figyelmet, hogy az ember nem a puszta hit által válik igazzá, hanem ehhez a cselekedetei is szükségesek (l. 2,24), akkor csak látszólag áll ellentétben Pállal, aki a hit igazzá tevő hatását hangsúlyozza (l. Róm 3,28); hiszen Pál is tudja, hogy a hitnek »a szeretetben kell kiteljesednie« (l. Gal 5,6). A Jakab által hirdetett etika az Úr eljöveteleig terjedő »közbenső időre« érvényes. Ez a célpont határozza meg a keresztény életet. Jakab közösségi etikát képvisel, állást foglal a szociális kérdésekben, és nyomatékosan figyelmezteti a keresztényeket, hogy felelősek egymásért.

Szent Jakab levele – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1

1 Jakab, Istennek és az Úr Jézus Krisztusnak szolgája üdvözetét küldi a szórványban élő tizenkét nemzetségnek!

A próbatételek értelme és lényege: 1,2-18

2 Mindig örömmel tartásotok, testvéreim, ha különféle kísértésbe estek, 3 hiszen tudjátok, hogy a hitetek megpróbálása béketűrést szerez. 4 A béketűrés pedig tökéletességre viszi a tetteket, hogy minden fogyatkozás nélkül tökéletesek és feddhetetlenek legyetek.

5 Ha pedig valaki közületek szűkölködik bölcsességben, kérje azt Istentől, aki mindenkinek bőven ad, szemrehányás nélkül meg fogja adni neki. 6 De ne kételkedve, hanem hittel kérje, mert aki kételkedik, hasonló a tenger hullámához, amelyet a szél fölver, és ide-oda hajszol. 7 Az ilyen ember ne gondolja, hogy kap valamit az Úrtól. 8 Minden útján állhatatlan a kettős lelkű ember.

9 A szegény sorsú testvér azzal dicsekedjék, hogy felemelték, 10 a gazdag viszont azzal, hogy megalázták, mert el fog tűnni, mint a fű virága. 11 Fölkelt ugyanis a nap perzselő hevével, kiszáritotta a füvet, lehullott a virága, s tönkrement a színpompája; így fog a gazdag is elhervadni az ő útján. 12 Boldog az a férfi, aki a kísértést kiállja, mert ha hűnek találják, elnyeri az élet koronáját, amelyet Isten az őt szeretőknak megígért.

13 Senki se mondja, amikor kísértést szenved, hogy »Isten kísért«, mert Istent nem lehet rosszra kísérteni, és ő sem kísért senkit. 14 Mindenkit, aki kísértésbe esik, a saját kívánsága vezet félre és csábítja a rosszra. 15 A kívánság pedig, mihelyt megfogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha elkövetik, halált okoz.

16 Ne tévedjetez tehát, szeretett testvéreim! 17 Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától származik, akinél nincs változás, sem árnyéka a változandóságnak. 18 Szabad akaratból nemzett minket az igazság igéjével, hogy mintegy zsongéje legyünk az ő teremtésének.

Figyelmeztetések és intelmek: 1,19- 5,12

Az Ige igaz hallgatói 19 Szeretett testvéreim, ti is tudjátok! Legyen minden ember gyors a hallásra, és késedelmes a szólásra, s késedelmes a haragra! 20 Mert haragjában nem azt teszi az ember, ami Isten előtt igazságos. 21 Azért vessetek el minden tisztátalanságot és a különféle gonoszságokat, és fogadjátok szelídséggel a belétek oltott igét, amely meg tudja menteni lelketeket. 22 Cselekedjetez az ige szerint, s ne csak hallgassátok, önmagatokat ámítva. 23 Mert ha valaki hallgatja az igét és nem cselekszi, hasonlít ahhoz az emberhez, aki a saját arcát a tükörben szemléli; 24 ha megnézte magát és elment, rögtön elfelejti, hogy milyen volt. 25 Aki azonban gondosan beletekint a szabadság tökéletes törvényébe, és megmarad abban, s annak nem feledékeny hallgatója, hanem tevékeny megvalósítója, az boldog lesz tette által.

26 Ha pedig valaki vallásosnak tartja magát, de nem fékezi a nyelvét, hanem megcsalja saját szívét, annak hiábavaló a vallásossága. 27 Mert ez a tiszta és szeplőtlen vallásosság az Isten és Atya előtt: meglátogatni az árvákat és özvegyeket szorongatásukban, és önmagunkat szeplőtelenül megőrizni ettől a világtól.

---

* 2 A levél gyakorlati célja kezdettől fogva nyilvánvaló. Az üdvözlés után mindjárt rátér a gyakorlati tanácsokra. A jelen élet megpróbáltatásaiban és nehézségeiben a keresztényeknek az

öröm forrását kell látniuk, hiszen ezek alkalmat adnak arra, hogy megmutassák Istennek hűségüket és szeretetüket.

Szent Jakab levele – 2. fejezet

Magatartás a gazdagokkal és a szegényekkel ¹ Testvéreim, a mi dicsőséges Urunkban, Jézus Krisztusban való hitetek legyen mentes minden személyválogatástól. ² Mert ha belép a ti közösségetekbe egy ember aranygyűrűvel, fényes öltözetben, és belép egy szegény is rongyos ruhában, ³ s ti arra figyeltek, aki drága ruhába van öltözve, és azt mondjátok neki: »Foglalj itt helyet kényelmesen«, a szegénynek pedig azt mondjátok: »Te csak állj meg ott vagy ülj a lábam zsámolya elé«, ⁴ vajon nem ítéltetek-e magatokban, s nem lettetek-e gonosz felfogású bírakká?

⁵ Halljátok, szeretett testvéreim! Nem a szegényeket választotta ki Isten ezen a világon, hogy gazdagok legyenek a hitben, és örökösei annak az országnak, melyet azoknak ígért, akik őt szeretik? ⁶ Ti pedig tiszteletlenséggel illettétek a szegényt. Nem a gazdagok nyomnak el titeket, s hurcolnak benneteket a törvény elé? ⁷ Nem ők káromolják azt a nagy nevet, amelyről el vagytok nevezve? ⁸ Ha teljesítitek a királyi törvényt az Írás szerint: »*Szeresd felebarátodat, mint önmagadat*« {Lev 19,18}, jól teszitek. ⁹ De ha személyválogatók vagytok, bűnt követtek el, s a törvény ítél el titeket, mert megszegtétek azt. ¹⁰ Aki ugyanis megtartja az egész törvényt, de egy ellen vét, valamennyiben vétkes lett. ¹¹ Hiszen aki azt mondta: »*Ne törj házasságot!*« {Kiv 20,14}, azt is mondta: »*Ne ölj!*« {Kiv 20,13} Ha tehát nem törsz házasságot, de ölsz, megszegted a törvényt. ¹² Úgy beszéljete és úgy cselekedjete, hogy titeket a szabadság törvénye által fognak megítélni. ¹³ Mert irgalom nélkül ítélet vár arra, aki nem cselekszik irgalmasságot, az irgalmasság viszont diadalmaskodik az ítéleten.

A hit és tettek viszonya ¹⁴ Mit használ, testvéreim, ha valaki azt mondja, hogy hite van, de tettei nincsenek? Vajon a hit üdvözítheti-e őt? ¹⁵ Ha pedig egy testvér vagy nővér ruhátlan és szükségét szenved a mindennapi élelemben, ¹⁶ valaki pedig közületek azt mondja neki: »Menj békében, melegedjél és lakjál jól!« – de nem adjátok meg neki, amire a testnek szüksége van, mit fog ez használni? ¹⁷ Így a hit is, ha tettei nincsenek, halott önmagában. ¹⁸ De azt mondja valaki: »Neked hited van, nekem pedig tetteim vannak.« Mutasd meg nekem hitedet tettek nélkül, és én megmutatom neked a tettekből a hitemet. ¹⁹ Hiszed, hogy egy az Isten – és jól teszed. De az ördögök is hiszik ezt – és mégis remegnek! ²⁰ Akarod azonban tudni, ó balga ember, hogy a hit tettek nélkül halott? ²¹ Ábrahám, a mi atyánk, nem a tettei által igazult meg, feláldozva fiát, Izsákot az oltáron? {Ter 22,9} ²² Láthatod, hogy a hite közreműködött a tetteinél, és a hite a tettek által lett tökéletessé. ²³ Így beteljesedett az Írás, amely azt mondja: »*Ábrahám hitt Istennek, ezt igazságul tudták be neki*« {Ter 15,6}, és Isten barátjának nevezték {Iz 41,8}. ²⁴ Látjátok, hogy tettek által igazult meg az ember, és nem egyedül a hit által. ²⁵ Hasonlóképpen a parázna Ráháb is nem a tettek által igazult-e meg, amikor befogadta a kémeket, és más úton bocsátotta el őket? {Józs 2,1-11} ²⁶ Mert ahogyan halott a test lélek nélkül, úgy a hit is halott tettek nélkül.

---

* 14 Jakab tanítása nem ellenkezik Páléval (Róm 1,17; 3,20), mert Pál nem egyszerűen a jócselekedetéről beszél, hanem a mózesi törvény megtartásáról. Pál azt fejt ki, hogy aki a mózesi törvényben úgy bíz, mintha azok teljesítésével kiérdemelné az üdvösséget, az téved. Az üdvösséget egyedül Krisztustól remélhetjük, s hozzá a hit által kapcsolódunk. Egyébként Pál is többször hangsúlyozza, hogy a hit jócselekedetek nélkül értéktelen, és csak akkor üdvözít, ha a szeretet élte (1 Kor 13,2). Leveleiben lépten-nyomon olyan részek fordulnak elő, ahol a keresztény erények gyakorlására buzdít. * 20 Jakab kiegészíti Pál tanítását és magyarázza azt: Pálnál a hit a jótettek forrása, Jakab pedig rámutat, hogy a jótettek a hit gyümölcsei.

Szent Jakab levele – 3. fejezet

A nyelv hatalma 1 Ne akarjatok sokan tanítók lenni, testvéreim, hiszen tudjátok, hogy így súlyosabb ítéletet veszünk magunkra. 2 Mert sok mindenben vétünk mindnyájan. Ha valaki a szavában nem hibázik, az tökéletes ember, s az ilyen féken tudja tartani egész testét is. 3 Ha ugyanis a lovaknak zablát teszünk a szájába, hogy engedelmeskedjenek nekünk, az egész testüket kormányozzuk. 4 Lám, a hajókat is, bár nagyok, és erős szelek hajtják őket, a kis kormányossal oda irányítják, ahová a kormányos akarata vezeti. 5 Így a nyelv is kicsi testrész ugyan, de nagy dolgokat visz végbe. Íme, egy csekély tűz milyen nagy erdőt gyújt fel! 6 A nyelv is tűz, a gonoszság egész világa. Testrészeink közül a nyelv az, amely beszenyezi egész testünket, s a pokoltól lángra lobbanva egész életünk folyamát lángra gyullasztja. 7 Mert minden vadállat és madár, kígyó és egyéb állat természetét meg lehet szelídíteni, és meg is szelídíti az ember, 8 a nyelvet azonban az emberek közül senki sem szelídítheti meg. Nyughatatlan rossz az, telve halálos méreggel. 9 Azzal áldjuk az Istent és az Atyát, és azzalátkozzuk az embereket, akiket Isten a saját képére teremtett (Ter 1,26k). 10 Egyazon szájából ered az áldás és az átok. Testvéreim, ennek nem kellene így lennie. 11 Vajon a forrás bocsát-e ki ugyanabból a nyílásból édes és keserű vizet? 12 Vajon teremhet-e, testvéreim, a fügefa szőlőt, vagy a szőlő fügét? Így a sós forrás sem adhat édes vizet.

A felülről származó bölcsesség 13 Ki a bölcs és képzett közületek? Az ilyen mutassa fel az igaz élet tetteit bölcs szelídségben. 14 De ha keserű irigység van bennetek, és viszálykodás a szívetekben, ne dicsekedjete és ne hazudjatok, meghazudtolva az igazságot. 15 Mert az ilyen nem felülről jövő bölcsesség, hanem földi, érzéki, ördögi. 16 Ahol ugyanis irigység és versengés van, ott állhatatlanság is, és minden rossz cselekedet. 17 Az a bölcsesség pedig, amely felülről származik, először is szemérmes, azután békeszerető, szerény, engedelkeny, telve van irgalommal és jó gyümölcsökkel, nem ítélkezik, s nincs benne tettetés. 18 Az igazság gyümölcseit pedig békességben vetik el a békeszeretők.

Szent Jakab levele – 4. fejezet

Óvás a széthúzástól és az evilági gondolkodástól ¹ Honnan a háborúság és a civakodás köztetek? Nemde bensőtökből, a kívánságaitokból, amelyek tagjaitokban háborognak? ² Csak kívántok, s nem kaptok semmit, öldököltök és versengtek, s nem szerezték semmit. Civakodtok és tusakodtok, és nincs semmitek – azért, mert nem kérték. ³ Kérték és nem kaptok – mert rosszul kérték: azért, hogy kívánságaitokra fordítsátok. ⁴ Ti házasságtörők! Nem tudjátok, hogy a világgal való barátkozás ellensége az Istennek?

Aki tehát ennek a világnak barátja akar lenni, ellenségévé lesz Istennek. ⁵ Vagy azt gondoljátok, hogy hiába mondja az Írás: »Féltékenyen vágyakozik a Lélek, amely bennünk lakik«? ⁶ Sőt még nagyobb kegyelmet is ad. Azért mondja:

*»Isten a kevélyeknek ellenáll,
az alázatosaknak pedig kegyelmet ad«* {PÉL 3,34G}.

⁷ Engedelmeskedjete tehát Istennek; az ördögnek pedig álljatok ellen, és futni fog tőletek. ⁸ Közeledjete Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeteket, bűnösök, és tisztítsátok meg szíveteket, ti kettős lelkűek! ⁹ Keseregjete, szomorkodjatek és siránkozzatek, nevetésetek forduljon gyászra, és örömtök szomorkodásra. ¹⁰ Alázkodjatek meg az Úr színe előtt, és ő felmagasztal titeket.

¹¹ Ne rágalmazzátok egymást, testvéreim! Aki rágalmazza testvérét vagy aki megítéli testvérét, a törvényt rágalmazza és a törvényt ítéli el. Ha pedig elítéled a törvényt, nem vagy a törvény követője, hanem bírója. ¹² Egy törvényhozó és bíró van, az, aki megmenthet és elveszíthet. Te pedig ki vagy, hogy felebarátodat megítéled?

Óvás a magabiztosságtól ¹³ Rajta hát, akik így szóltok: »Ma vagy holnap elmegyünk ebbe és ebbe a városba, s ott töltünk egy esztendő, kereskedünk és nyereszkedünk« – ¹⁴ pedig azt sem tudjátok, mi lesz veletek holnap. Pára vagytok, amely kevés ideig látszik, aztán elenyészik. ¹⁵ Ahelyett, hogy azt mondanátok: »Ha az Úr akarja, és ha élünk, ezt vagy azt fogjuk tenni.« ¹⁶ Ti most dicsekedtek büszkeségetekben – pedig minden ilyen dicsekvés rossz. ¹⁷ Aki tehát tudna jót tenni és nem tesz, az vétkezik.

Szent Jakab levele – 5. fejezet

Figyelmeztetés a keményszívű gazdagok számára ¹ Rajta hát, gazdagok! Sírjatok, jajveszékéljete a nyomorúságok miatt, amelyek rátok következnek! ² Gazdagságotok elpusztult, ruháitokat megemészttette a moly. ³ Aranyotok és ezüstötök megrozsdásodott, a rozsdája tanúskodni fog ellenetek, és megemészti testeteket, mint a tűz. Még az utolsó napokban is gyűjtögettetek! ⁴ Íme, a munkások bére, akik mezőiteket learatták, s amelyet ti megdézsmáltatok, felkiáltott, és az aratók kiáltása eljutott a Seregek Urának fülébe. ⁵ Lakmároztatok a földön, és bujaságban hizlaltátok szíveteket a leölés napjára! ⁶ Elítéltétek és megöltétek az igazat, s ő nem állt ellen nektek!

Figyelmeztetés a kitartásra ⁷ Legyetek tehát béketűrők, testvéreim, az Úr eljöveteleig! Íme, a földművelő is várja a föld drága terményét, türelmesen várakozik, amíg *a korai és a késői esőt* megkapja. {Mtörv 11,14}. ⁸ Legyetek ti is türelmesek, és erősítétek meg szíveteket, mert az Úr eljövetele közel van! ⁹ Ne panaszkodjatok, testvérek, egymás ellen, hogy meg ne ítéljenek benneteket! Íme, a bíró az ajtó előtt áll! ¹⁰ A szenvedésben és béketűrésben legyenek példaképeitek, testvérek, azok a próféták, akik az Úr nevében szóltak! ¹¹ Íme, boldognak mondjuk őket, mert kitarottak. Hallottatok Jób béketűréséről, és láttátok a végét, melyet az Úr adott, mert *irgalmas az Úr, és könyörületes* {Zsolt 103,8}.

Óvás az esküdözéstől ¹² Mindenekelőtt pedig, testvéreim, ne esküdjete sem az égre, sem a földre, és semmi egyébre sem! Legyen a ti »igen«-etek igen, a »nem«-etek nem, hogy ne essetek ítélet alá!

A bizalomteli imádság ereje: 5,13-18

¹³ Szomorkodik valaki közületek? Imádkozzék! Jó hangulatban van? Énekeljen zsoltárokat! ¹⁴ Beteg valaki köztetek? Hívassa el az egyház presbitereit, azok imádkozzanak fölötte, és kenjék meg őt olajjal az Úr nevében! ¹⁵ A hitből fakadó imádság megszabadítja a beteget, és az Úr megkönnyebíti őt, ha pedig bűnökben van, bocsánatot nyer. ¹⁶ Valljátok meg tehát egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok, mert sokat megtehet az igaz ember állhatatos könyörgése. ¹⁷ Illés hozzánk hasonló, szenvedő ember volt, s amikor könyörögve könyörgött, hogy ne essék eső a földre, nem is esett három évig és hat hónapig. ¹⁸ Aztán ismét imádkozott, és az ég esőt adott, s a föld megadta termését {1 Kir 17-18}.

Felelősség a testvérekért: 5,19-20

¹⁹ Testvéreim! Ha valaki közületek eltéved az igazságtól, és valaki megtéríti őt, ²⁰ tudja meg, hogy aki a bűnöst visszatéríti téves újáról, megmenti annak lelkét a haláltól, és betakarja bűneinek sokaságát {Peta 10,12}.

---

* 15 A Trentói zsinat szerint ez a rész (14-15.v.) a Szentkenet szentségére vonatkozik: meghatározza a Szentkenet anyagát (olajjal való megkenés), formáját (ima a betegért), kiszolgáltatóját (pap keni meg a beteget) és hatását (bűnök bocsánata, testi gyógyulás).

Szent Péter első levele

Bevezetés

Lásd a bevezetőt az 1348. oldalon! – Péter első levelében az ősegyháznak egy pásztorlevele maradt ránk. Maga a szöveg közli a szerzőt és a címzetteket. Eszerint a levél küldője Péter apostol, címzettként pedig több kisázsiai római tartomány szerepel (1,1). A levelet »Babilonban« (5,13) – ami Róma fedőneve – Szilvánusz írta (5,12), akit az Apostolok cselekedeteiből ismerünk, mint az ősi jeruzsálemi közösség egyik vezetőjét és Szent Pál kísérelőjét (1. Csel 15. fej.).

Vitatkoznak arról, hogy vajon írhatta-e ezt a levelet Szent Péter (ill. »titkára«) Rómában, vértanúhalála előtt (Kr. u. 64-ben vagy 67-ben). Péter zsidókeresztény volt. Az említett kisázsiai tartományok viszont Pál missziós területéhez tartoznak, ezeken a helyeken ő alapított közösségeket. Hogyan képzelhető el egy »tartomány« a levél címzettjeként? Elfogadhatjuk-e azt, hogy a közösségek már Szent Péter életében olyan szilárd szervezeti rendben éltek, mint ahogy ezt a levél feltételezi? Továbbá: az egész levélben azt olvassuk, hogy a keresztényeket a társadalom és a környezet kereszténységükért lenézi, sőt üldözi. Keltezhetjük-e ezt az üldözési állapotot ilyen korai időre? Néro császár életében bizonyára nem lehet szó minden területre kiterjedő üldözésről (1. 5,9). – Több dolgot megmagyaráz, ha feltesszük, hogy a levelet egy kisázsiai közösség előljárója (presbitere, »öregje«) írta (1. 5,1), aki átélte a Rómából kiinduló üldöztetést, és elmondja a közösségeinek, hogyan lehet azokban helytállni, és minek kell tekinteni őket. Pétert állítja közösségei elé, aki Rómában vértanúvá lett, hogy tudatosítsa bennük: a helyzetük nem egyedülálló, a szenvedés hagyománya rájuk is vonatkozik. Megmondja a nemkeresztény társadalomban élő keresztényeknek, hogyan viselkedjenek az állami és társadalmi rendszerekkel szemben, hogyan tudják a lenézést, megkárosítást, üldözést nem csupán elviselni, hanem Krisztus követésének realitásaként tekinteni.

Szent Péter első levele – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

1 Péter, Jézus Krisztus apostola, a szórványban élő, választott jövevényeknek Pontuszban, Galáciában, Kappadóciában, Ázsiában és Bitíniában, 2 az Atyaisten előretudása szerint, a Lélektől eredő megszentelésben, hogy Jézus Krisztusnak engedelmeskedjenek, és az ő vére hintse meg őket. A kegyelem és béke gyarapodjék bennetek!

A hit célja és útja: 1,3-2,10

A hit célja 3 Áldott legyen Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmasságával élő reménységre szült újjá minket, Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által, 4 romolhatatlan, szennyezetlen és hervadhatatlan örökségre, amely a mennyekben fenn van tartva számotokra. 5 Isten ereje a hit által megőriz titeket az üdvösségre, amely készen áll, hogy az utolsó időben kinyilvánuljon. 6 Ennek örülni fogtok, ha most szomorkodnotok kell is egy kissé a különféle kísértésekben, 7 hogy hitetek próbája a romlandó aranynál – melyet tűz által próbálnak meg – sokkal értékesebbnek bizonyuljon dicséretetekre, dicsőségetekre és tisztességetekre Jézus Krisztus megjelenésekor, 8 akit bár nem láttatok, szerettek; akiben, bár most sem látjátok, hisztek; 9 mivel hisztek, örvendezni fogtok kimondhatatlan és megdicsőült örömmel, 9 elérve hitetek célját, lelketek üdvösségét.

10 Ezt az üdvösséget vizsgálták és kutatták a próféták, akik a bennetek megvalósuló kegyelemről jövendöltek, 11 kutatva, hogy melyik vagy milyen időre mutat bennük Krisztus Lelke, aki előre megjövendölte a Krisztusra váró szenvedéseket és a rájuk következő dicsőséget. 12 Tudomásukra adták, hogy nem önmaguknak, hanem nektek szolgáltak mindazzal, amit most az evangélium hirdetői feltárnak nektek, miután az égből elküldetett a Szentlélek; ennek szemlélésére vágnak az angyalok is.

A hit útja 13 Ezért tehát övezzétek fel elmétek derekát, legyetek józanok, és bízzatok tökéletesen a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor felajánlanak nektek; 14 mint engedelmes fiak, nem tudatlanságotok régi vágyaihoz alkalmazkodva, 15 hanem a Szent szerint, aki titeket meghívott, magatok is egész életmódotokban szentek legyetek, 16 mert írva van: »Szentek legyetek, mert én szent vagyok!« {Lév 19,2} 17 És ha Atyának hívjátok azt, aki személyválogatás nélkül ítél kinek-kinek cselekedete szerint, járjatok félelemmel zarándokságotok idején, 18 tudva, hogy nem romlandó ezüstön vagy aranyon történt a megváltásotok az atyáitoktól rátok hagyományozott hiú életmódotokból {1z 52,3}, 19 hanem a szeplőtlen és érintetlen Báránynak, Krisztusnak drága vérén, 20 akit az Atya ugyan a világ alkotása előtt szemelt ki, de az utolsó időben jelentett ki tiértetek. 21 Általa hisztek Istenben, aki őt feltámasztotta a halálból, és dicsőséget adott neki, hogy Istenben legyen a hitetek és reményetek.

22 Tisztítsátok meg tehát lelketeket az igazságnak engedelmeskedve, a nem színlelt testvéri szeretetben. Figyelmesebben, szívből szeressétek egymást, 23 újjászületve nem romlandó, hanem romolhatatlan magból Isten élő és örökké megmaradó igéje által, 24 mert

minden test olyan, mint a fű,

s minden dicsősége, mint a fű virága:

elszárad a fű, és lehull a virága,

25 az Úr igéje azonban örökre megmarad {1z 40,6-8G}.

Ez pedig az az igé, amelyet hirdettek nektek.

---

* 2 Az Atya kiválaszt, a Fiú megvált, a Szentlélek megszentel: ezt a három isteni tevékenységet a Szentháromság egy-egy személyének tulajdonítjuk elsősorban, de nem kizárólagosan. Csak a Fiúról mondjuk azonban, hogy megtestesült, szenvedett és meghalt értünk.

Szent Péter első levele – 2. fejezet

Jézus Krisztus, az élő kő ¹ Vessetek le hát minden gonoszságot, minden álnokságot és képmutatást, irigységet és minden rágalalmazást, ² és mint a most született kisdedek, hamisítatlan szellemi tej után vágyakozzatok, hogy általa növekedjete az üdvösségre, ³ miután *megízleltétek, milyen édes az Úr* {Zsolt 34,9}. ⁴ Járuljatok hozzá, mint élő kőhöz, akit az emberek elvetettek ugyan, de Isten kiválasztott és megtisztelt {1z 28,16G}. ⁵ Ti is, mint élő kövek, épüljete fel rajta lelki házzá, szent papsággá lelki áldozatok bemutatására, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által.

⁶ Azért áll az Írásban:

»Íme, kiválasztott, értékes szegletkövet teszek le Sionban; aki hisz benne, meg nem szégyenül« {1z 28,16G}.

⁷ Ez nektek, hívőknek, tisztesség, a nem hívőknek pedig *»ez az a kő, amelyet az építők elvetettek, és mégis szegletkövé lett«* {Zsolt 118,22}.

⁸ Ezenkívül *»a botlás köve és a botrány sziklája«* {1z 8,14} mindazoknak, akik megütköznek az igén, és nem hisznek benne, pedig erre rendelték őket.

⁹ Ti pedig *választott nép, királyi papság, szent nemzet, megváltott nép vagytok, hogy hirdessétek annak erényeit* {Kiv 19,5kG; 1z 43,20k}, aki a sötétségből meghívott titeket az ő csodálatos világosságára, ¹⁰ akik egykor *»nem nép«* voltatok, most pedig *Isten népe* vagytok; akik *számára azelőtt nem volt irgalom, most pedig irgalmat nyertetek* {Óz 1,6,9; 2,3}.

Keresztény élet a családban és a társadalomban: 2,11-4,11

A keresztény a társadalomban ¹¹ Szeretteim, kérlek titeket, mint jövevényeket és zarándokokat, tartózkodjatek a testi kívánságoktól, amelyek a lélek ellen harcolnak.

¹² Tanúsítatek jó magatartást a pogányok között, hogy éppen abban, amiben mint gonosztevőket megrágalmaznak, a jócselekedetek láttán, dicsőítsétek Isten a látogatás napján.

¹³ Engedelmesek legyetek tehát minden emberi teremtménynek az Úrért, akár a királynak, mint legfelsőbbnek, ¹⁴ akár a helytartóknak, mint akiket ő a gonosztevők büntetésére, a jóknak pedig dicséretére küldött. ¹⁵ Mert az az Isten akarata, hogy jót cselekedve elnémítsatek az oktalan emberek tudatlanságát; ¹⁶ mint szabadok, és nem mint olyanok, akik a szabadságot a gonoszság palástjául használjatek, hanem mint Isten szolgálói.

¹⁷ Mindenkit becsüljete, a testvériséget szeresséte, az Istent féljete, a királyt tiszteljete.

Szolgák Krisztus követésében ¹⁸ Szolgák, engedelmeskedjetek uraitoknak teljes félelemmel, ne csak a jóknak és szelídeknek, hanem a szigorúaknak is. ¹⁹ Mert kegyelem az, ha valaki Isten iránti lelkiismeretességéből igazságtalanul szenvedve túri a viszontagságokat.

²⁰ Hiszen miféle dicsőség az, ha vétkezete, és azért viselitek el a pofonokat? De ha jót cselekedtete, és békével túrtok, ez kedves Isten előtt. ²¹ Hiszen erre vagytok hivatva,

mert példát hagyva nektek,

Krisztus is szenvedett értete,

hogy az ő nyomdokait kövesséte.

²² *Ő, aki bünt nem cselekedett,*

s álnokságot sem találtak szájában {1z 53,9},

²³ aki, mikor szidalmazták, maga nem szidalmazott,

mikor szenvedett, nem fenyegetőzött,

hanem rábízta magát az igazságos Bíróra;

²⁴ aki a mi *bűneinket maga elviselte* testében a fán,

hogy a bűnöknek meghalva az igazságnak éljünk;

az ő sebe által gyógyultatok meg.

25 Mert olyanok voltatok, *mint a tévelygő juhok* {1z 53,5k},
de most megtértetek lelketek pásztorához és felügyelőjéhez.

Szent Péter első levele – 3. fejezet

Asszonyok és férjek ¹ Ugyanígy az asszonyok is legyenek engedelmesek férjüknek, hogy ha egyesek nem hisznek is az igének, az asszonyok magaviselete beszéd nélkül is megnyerje őket, ² mikor látják istenfélő, tiszta életeteket. ³ Ne a külső hajdís, az arany viselése vagy fényes ruha legyen az ékességük, ⁴ hanem ami a szívben rejtőző, múlhatatlan ékszer: a szerény és nyugodt természet. Ez értékes Isten szemében. ⁵ Hiszen egykor így ékesítették fel magukat a szent és Istenben bízó asszonyok is, engedelmeskedve saját férjüknek, ⁶ mint ahogy Sára engedelmeskedett Ábrahámnak, urának nevezve őt, akinek ti leányai vagytok, ha jót tesztek, és semmi viszontagságtól nem féltek.

⁷ De ti is, férfiak, legyetek megértőek asszonyaitokkal, becsüljétek meg őket, mint a gyengébb asszonyi nemet, és mint társörököseiteket a kegyelemből való életben, hogy imádságotoknak ne legyen akadály.

Felhívás az egyetértésre ⁸ Végül pedig legyetek mindnyájan egyetértők, együttérzők, szeressétek a testvériséget, legyetek irgalmasok, alázatosak! ⁹ Ne viszonozzátok a rosszat rosszal, sem a szidalmat szidalommal, inkább mondjatok áldást; hisz arra vagytok hivatva, hogy áldás legyen az örökrészetek.

¹⁰ »Mert aki *az életet szeretni akarja, és jó napokat szeretne látni, fèkezze nyelvét a rossztól, és szája ne szóljon álnokságot.*

¹¹ *Forduljon el a gonosztól, és tegyen jót; keresse a békét, és kövesse azt.*

¹² *Mert az Úr szemei az igazakon nyugszanak, és fülei hallgatnak könyörgéseikre; de az Úr tekintete haragos a gonosztevők felé» {Zsolt 34,13-17}.*

Helyes magatartás a világban ¹³ Ki árthat nektek, ha a jónak buzgó követői lesztok? ¹⁴ De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok vagytok. *Az ettől való rettegés ne félemlítsen meg, és meg ne zavarodjatok,* ¹⁵ hanem *őrizzétek szentül* szívetekben *az Úr* Krisztust {1z 8,12k}. Mindenkor legyetek készen arra, hogy válaszolni tudjatok mindenkinek, aki a bennetek lévő reménység okát kérdezi tőletek. ¹⁶ De ezt szelídséggel és félelemmel, jó lelkiismerettel tegyétek, hogy akik rágalmazzák buzgó életeteket Krisztusban, szégyent valljanak abban, amivel titeket gyaláznak. ¹⁷ Jobb ugyanis – ha Isten úgy akarja – jót cselekedve szenvedni, mint rosszat cselekedve. ¹⁸ Mert Krisztus is meghalt egyszer a bűnökért, az Igaz a bűnösökért, hogy titeket Istenhez vezessen. Test szerint megölték ugyan, de a Lélek életre keltette. ¹⁹ Őbenne ment el, hogy azoknak a lelkeknek is hirdesse a megváltást, akik a börtönben voltak, ²⁰ akik egykor hitetlenek voltak, amikor Isten türelmesen várt Noé napjaiban, míg a bárka épült, amelyben kevés, összesen nyolc lélek menekült meg a víz által. ²¹ Ennek felel meg most a keresztség, amely titeket most megment, nem a test szennyének lemosása által, hanem mint a jó lelkiismeret kérése Istentől Jézus Krisztus feltámadása alapján, ²² aki az Isten jobbán van, miután felment a mennybe, és uralma alá vetette az angyalokat és hatalmasságokat és erőket.

Szent Péter első levele – 4. fejezet

1 Mivel tehát Krisztus testben szenvedett, ti is ugyanezzel a gondolattal fegyverkezzetek fel, mert aki testben szenved, megszűnik vétkezni, 2 hogy már ne az emberi vágyaknak, hanem Isten akaratainak éljen a testben még hátralevő időben. 3 Mert elég, hogy az elmúlt időt a pogányok akarata szerint töltöttétek, akik érzékiségben, tobzódásban, részegeskedésben, lakmározásban, ivásban és a bálványok tiltott tiszteletében élnek. 4 Most meg csodálkoznak, hogy nem tartotok velük ugyanezen érzékiség undokságában, és káromolnak titeket. 5 De számot fognak adni annak, aki készen áll ítélni eleveneket és holtakat. 6 Mert azért hirdették az evangéliumot a megholtaknak is, hogy bár testben, emberek módjára ítélték meg őket, Lélek által azonban Isten szerint éljenek.

7 Közel van mindennek a vége. Legyetek tehát okosak, és virrasszatok imádságokban!
8 Mindenekelőtt pedig kölcsönös szeretettel legyetek egymás iránt szüntelenül, mert a szeretet sok bűnt eltakar {Pál 10,12}! 9 Legyetek vendégszeretők egymás iránt zúgolódás nélkül!
10 Mindegyiktek, ahogy kapta a kegyelmet, úgy adja tovább másnak is, mint jó intézői az Isten sokféle kegyelmének. 11 Ha valaki beszél, mintegy Isten szavaival beszéljen; ha valaki szolgálatot tesz, mintha azzal az erővel tenné, amelyet Isten oszt ki, hogy mindenben Isten dicsősége valósuljon meg Jézus Krisztus által, akinek dicsőség és hatalom mindörökkön örökké! Ámen.

Befejező intelmek: 4,12-5,11

A kitarás próbája 12 Szeretteim, ne lepődjete meg azokon a perzselő szorongatásokon, amelyek megpróbáltatásul értek benneteket, mintha valami hallatlan dolog esett volna veletek. 13 Inkább örüljete, hogy részetek lehet Krisztus szenvedéseiben, hogy amikor dicsősége kinyilvánul, vigadozva örvendeztetek. 14 Ha szidalmaznak titeket Krisztus nevéért, boldogok lesztek, mert a dicsőség és Isten Lelke nyugszik rajtatok {1z 11,2}. 15 Közületek senkit se azért érjen szenvedés, mert gyilkos, vagy tolvaj, vagy gonosztevő, vagy a máséra áhítozik. 16 Ha pedig mint keresztény szenved, ne szégyellje, hanem dicsőítse Istent ebben a névben.

17 Itt az ideje ugyanis, hogy megkezdődjék az ítélet Isten házában. Ha pedig rajtunk kezdődik, mi lesz a vége azoknak, akik nem hisznek Isten evangéliumának?

18 »Ha az igaz is alig üdvözü, mivé lesz az istentelen és a bűnös?« {Pál 11,31G}

19 Ezért azok is, akik Isten akarata szerint szenvednek, ajánlják lelküket a hűséges Teremtőnek jótetteik által.

Szent Péter első levele – 5. fejezet

A pásztor és a nyáj ¹ A presbitereket, akik köztetek vannak, kérem – mint előljárótársuk és Krisztus szenvedésének tanúja és az ő dicsőségének is részese, amely a jövőben ki fog nyilvánulni: – ² legeltessétek Isten nyáját, amelyet rátok bíztak. Viseljétek gondját, ne kényszerűségből, hanem szabad akaratból Isten szerint; ne rút nyereszkeségből, hanem buzgóságból; ³ nem uralkodva a választottak fölött, hanem szívből, mint a nyájnak példaképei. ⁴ S ha majd megjelenik a pásztorok Fejedelme, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koronáját.

⁵ Hasonlóképpen ti ifjak, engedelmeskedjétek az idősebbeknek! Mindnyájan öltsetek magatokra az alázatosságot, mert

Isten a kevélyeknek ellenáll,

az alázatosoknak pedig kegyelmet ad {Pál 3,34G}.

⁶ Alázzátok meg tehát magatokat Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején. ⁷ Bízátok rá minden aggodalmatokat {Zsolt 55,23}, mert gondja van rátok. ⁸ Józanok legyetek és vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán körüljár, keresve, kit nyeljen el. ⁹ Erős hittel álljatok neki ellen, tudjátok ugyanis, hogy ugyanez a szenvedés vár testvéreitekre is, akik ezen a világon vannak.

¹⁰ Minden kegyelem Istene pedig, aki meghívott titeket az ő örök dicsőségére Jézus Krisztus által, maga fog minket – miután kissé szenvedtünk – tökéletesíteni, megerősíteni, megszilárdítani és megalapozni. ¹¹ Neki legyen dicsőség és uralom mindörökkön örökké! Ámen.

Befejezés: köszöntések és áldás: 5,12-14

¹² Szilvánusz, a hú testvér által – úgy gondolom – röviden írtam nektek, kérve-kérve titeket, és tanúságot téve arról, hogy Isten igaz kegyelme az, amelyben éltek. ¹³ Üdvözl titeket a veletek együtt kiválasztott egyház Babilonban, és Márk, a fiam. ¹⁴ Köszöntsétek egymást a szeretet csókjával!

Békesség mindnyájatoknak, akik Krisztusban vagytok! Ámen.

Szent Péter második levele

Bevezetés

Lásd a magyarázatot az 1348. oldalon! – A Péter apostol neve alatt ránk maradt második levelet a szerző szándéka szerint végrendeletként kell olvasnunk, amelyet az apostol közeli halála tudatában írt (l. 1,13-15). Ez a végrendelet nem Jézus Krisztus halálának és feltámadásának nagy hitigazságaival foglalkozik; egy meghatározott helyzethez és egy adott problémához kapcsolódik. Az Egyház hitbeli válságba jutott. A tévtanítók – akiknek érvelésére az ellenérvekből következtethetünk – a keresztények jövőt illető várakozásait kétségbe vonják, nevetségessé teszik, és így a hívőket elbizonytalanítják. A szerző a Péter tekintélyét felhasználó írásával az »utolsó dolgokra« vonatkozó keresztény tanítást akarja védelmezni, a keresztény remény alapját és értelmét kívánja megmutatni. Emlékezteti a keresztényeket arra, hogy Isten mindennel megajándékozta őket, ami egy emberi és Istennek tetsző élethez szükséges, és arra buzdítja őket, hogy ezeket az adományokat bontakoztassák ki. Vitába száll a tévtanítók állításaival, és ennek során érveket vesz át Júdás leveléből (l. 1365. o.). Így a levél betekintést nyújt az ősegyház egy válságos pillanatába, egyúttal olyan megoldást is mutat, amely nem csak az akkori helyzetre vonatkozik.

Szent Péter második levele – 1. fejezet

Címzés és köszöntés: 1,1-2

¹ Simon Péter, Jézus Krisztus szolgája és apostola, azoknak, akik velünk egyenlő hitben részesültek a mi Istenünknek és az üdvözítő Jézus Krisztusnak igazsága által. ² Kegyelem és békesség töltson el benneteket Isten és a mi Urunk Jézus ismeretében!

Az áthagyományozott igazság: 1,3-21

Hit és élet ³ Mindazokat a javakat, amelyek az élethez és az istenfélelemhez szükségesek, az isteni hatalom ajándékozta nekünk ő általa, aki minket saját dicsőségével és erejével meghívott. ⁴ Általa nekünk ajándékozta a rendkívül nagy és értékes ígéretek, hogy ezek által részeseivé legyetek az isteni természetnek, és megmeneküljete a világban uralkodó vágyak romlottságától. ⁵ Fordítsátok tehát ti is minden gondotokat arra, hogy hitetekkel szolgáljátok az erényt, az erénnyel a tudományt, ⁶ a tudománnyal a mértékletességet, a mértékletességgel a béketúrést, ⁷ a béketúréssel az istenfélelmet, az istenfélelemmel a testvéri szeretetet, a testvéri szeretettel pedig a felebaráti szeretetet. ⁸ Mert ha ezek megvannak, és bőven vannak meg bennetek, nem tesznek titeket üresekké, sem meddőkké a mi Urunk Jézus Krisztus megismerésében. ⁹ Akiben viszont nincsenek meg ezek, az vak és rövidlátó, s megfélemedezett a régi bűneiből való megtisztulásáról. ¹⁰ Ezért annál inkább legyetek rajta, testvérek, hogy biztossá tegyétek hivatásotokat és kiválasztásotokat, mert ha ezt teszitek, soha nem fogtok elbotolni. ¹¹ Így ugyanis tágas bejárat nyílik nektek a mi Urunk és üdvözítő Jézus Krisztusunk örök országába.

A próféták és apostolok tanúsága ¹² Ennélfogva azon vagyok, hogy ezekre mindig figyelmeztesselek benneteket, jóllehet jártasak és erősek vagytok az elnyert igazságban. ¹³ Helyesnek tartom ugyanis, hogy amíg ebben a sátorban vagyok, figyelmeztesselek és serkentselek benneteket, ¹⁴ mert biztos vagyok abban, hogy közel van sátram lebontása, mint ahogy ezt a mi Urunk Jézus Krisztus is értésemre adta. ¹⁵ De rajta leszek, hogy ezekről halálom után is gyakran megemlékezzetek.

¹⁶ Mert nem mesterségesen kiagyalt meséket követve adtuk tudtokra a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és megjelenését, hanem mint akik szemtanúi voltunk az ő nagyságának. ¹⁷ Mikor ugyanis az Atyaistentől tiszteletet és dicsőséget nyert, ez a szózat hangzott hozzá a magasztos dicsőségből: »Ez az én szeretett fiam, akiben kedvem telik!« ¹⁸ Mi hallottuk ezt az égből jövő szózatot, amikor vele voltunk a szent hegyen. ¹⁹ És súlyos prófétai beszéd birtokában vagyunk, amelyre jól teszitek, ha figyeltek, mint sötét helyen világító lámpásra, amíg a nap fel nem virrad, és a hajnalcsillag fel nem kél szívetekben. ²⁰ Mindenekelőtt azt kell megértenetek, hogy az Írás egyetlen jövődölése sem származik egyéni értelmezésből. ²¹ Mert sohasem emberi akaratból származott a jövődölés, hanem Isten szent emberei a Szentlélektől sugalmazva szóltak.

Szent Péter második levele – 2. fejezet

Óvás a tévtanítóktól: 2,1-22

A hamis tanítók fellépése ¹ Voltak azonban a nép körében hamis próféták is, mint ahogy közöttetek is lesznek hazug tanítók, akik veszedelmes tévtanokat terjesztenek, s azt, aki megváltotta őket, az Urat, megtagadják, gyors romlást zúdítva magukra. ² Sokan fogják követni eltévelyedéseiket, s miattuk becsmérelni fogják az igazság útját. ³ Nyereségvágyból fakadó szavaikkal igyekeznek megvásárolni titeket; de az ítélet már régóta készül ellenük, és a rájuk váró pusztulás el nem alszik.

Fenyegető ítélet a tévtanítók ellen ⁴ Hiszen Isten még a vétkező angyaloknak sem kegyelmezett, hanem a pokol bilincseibe zárva a mélységbe taszította őket, hogy ott gyötörjék és fogva tartásuk az ítéletre. ⁵ És nem kegyelmezett a régi világnak sem, csak Noét, az igazság hirdetőjét mentette meg nyolcadmagával, amikor az istentelenek világára rázúdította a vízözönt. ⁶ Szodoma és Gomorra városát is hamuvá égette, pusztulással büntette, példát állítva azoknak, akik gonoszul fognak cselekedni; ⁷ a szorongatott igaz Lót pedig az elvetemültek bántalmaitól és azok fajtalan életmódjától megszabadította, ⁸ mert ő, szemben azzal, amit látott és hallott, igaz maradt, bár azok között lakott, akik napról napra gonosz cselekedetekkel gyötörték igaz lelkét. ⁹ Az Úr meg tudja szabadítani a kísértésből az istenfélőket, a gonoszokat pedig az ítélet napjára megőrizni, hogy bűnhődjenek. ¹⁰ Legfőképpen azokat, akik a tisztátalanság kívánságában a test után járnak, s a felsőbbiséget megvetik.

A tévtanítók útja Ezek vakmerők, önhittek, nem félnek a dicső dolgokat káromolni, ¹¹ jöllehet az angyalok, akik erejüket és hatalmukat tekintve nagyobbak, nem hoznak egymás ellen káromló ítéletet. ¹² Ezek azonban, mint a természet szerint befogásra és leölésre való oktalan állatok, káromolják mindazt, amit nem értenek. De el fognak veszni saját romlottságukban. ¹³ Elnyerik a gonoszság jutalmát mindazok, akik gyönyörűségnek tartják a naponkénti vigadozást. Gyönyörben szétfolyó piszok- és szennyfoltok ők, akik lakomáikon kéjelegnek nálatok. ¹⁴ Szemük sugáznak a házasságtöréstől és a szüntelen vétectől. Elcsábítják az állhatatlan lelkeket, szívük kapzsiságra van begyakorolva. Az átok fiai ők, ¹⁵ akik elhagyták az egyenes utat, és eltévedtek. Követték Beor fiának, Bálámnak útját, aki jobban szerette a gonoszság bérét, ¹⁶ de meg is bűnhődött vétkéért: a teherhordó néma állat emberi hangon megszólalt, és megakadályozta a próféta esztelenségét. ¹⁷ Víz nélküli források ők, forgószeletről kergetett fellegek, – a legfeketébb sötétség vár rájuk! ¹⁸ Mert hiábavalóságokat beszélnek kevélyen, és buja testi kívánságokra csábítják azokat, akik alig menekültek meg a tévelygésben élőkől. ¹⁹ Szabadságot ígérnek nekik, holott ők maguk a romlottság szolgálói, mert akit valaki legyőz, annak szolgálója is lesz.

²⁰ Ha tehát azok, akik a mi Urunk és üdvözítő Jézus Krisztusunk megismerése által megmenekültek a világ förtelmeitől, de újból elmerülnek ezekben, és vereséget szenvednek, ez utóbbi állapotuk rosszabb az előbbinél. ²¹ Jobb lett volna nekik az igazság útját meg sem ismerni, mint annak megismerése után eltérni a nekik adott szent parancstól. ²² Beteljesedik ugyanis rajtuk az igaz közmondás:

»Visszatér a kutya ahhoz, amit kihányt« (Péld 26,11), és:

»Visszafeküdt a disznó a pocsoltyába,
amelyben hempergett«.

Szent Péter második levele – 3. fejezet

Krisztus eljövételéről: 3,1-16

Az eljövétel bizonyossága ¹ Íme, szerettem, ezt a második levelet írom nektek, amelyben figyelmeztetéssel fölbesztem becsületes lelketeket, ² hogy emlékezzetek azokra a dolgokra, amelyeket a szent próféták előre megmondtak, valamint az Úrnak és Üdvözítőnek az apostolok által hirdetett parancsaira. ³ Először is tudnotok kell, hogy az utolsó napokban csalárdtságban járó gúnyolódók fognak jönni, akik saját kívánságaik szerint élnek, ⁴ és azt mondják: »Hol van az ő eljövételének ígérete?« Mert amióta elhunytak az atyák, minden úgy maradt, ahogy volt a teremtés kezdetétől. ⁵ De ezek nem akarnak tudni arról, hogy először az ég lett, azután föld, amely Isten szava által a vízből lett és a vízben volt. ⁶ E kettő által pusztult el az akkori világ, amikor a víz elárasztotta. ⁷ A mostani eget és a földet ugyanaz az Ige őrizte meg a tűzre, az ítélet és az istentelen emberek pusztulásának napjára.

Az eljövétel késlekedése ⁸ Egy valami pedig semmiképpen se kerülje el figyelmeteket, szerettem: Egy nap az Úrnál annyi, mint ezer év, és ezer év, mint egy nap. ⁹ Az Úr nem késik ígéretével, ahogy egyesek gondolják. Türelemmel kezel bennünket, mert nem akarja, hogy bárki is elvessen, hanem hogy mindnyájan megtérjenek a bűnbánatra. ¹⁰ Az Úr napja úgy jön el, mint a tolvaj. Akkor az egek nagy robajjal elmúlnak, az elemek a hőségtől elolvadnak, a föld pedig, és a rajta levő teremtmények, elégnak.

¹¹ Ha tehát mindezek el fognak pusztulni, vajon milyeneknek kell lennetek a szent életben és buzgóságban nektek, ¹² akik várjátok és epedve óhajtjátok Isten napjának eljövését, amikor az egek elégnak és szétfoszlanak, az elemek pedig a tűz hevétől elolvadnak? ¹³ Mi azonban – az ő ígérete szerint – *új eget és új földet* várunk {1z 65,17}, ahol igazság lakik.

A páli levelek tanúsága ¹⁴ Ha tehát, szerettem, ezeket várjátok, azon legyetek, hogy szeplőtelenül és feddhetetlenül találjon titeket békességben. ¹⁵ Tekintsétek a mi Urunk hosszantűrését rátok nézve üdvösségnak, amint a mi szeretett testvérünk, Pál is megírta azt nektek a neki adott bölcsesség szerint. ¹⁶ Szól is ezekről minden levelében. Bizonyos dolgokat nehéz ugyan megérteni bennük – ezeket a tudatlanok és állhatatlanok meghamisítják, mint ahogy a többi Írásokat is, a saját vesztükre.

Befejezés: Kérés és istendicsőítés: 3,17-18

¹⁷ Ti tehát, szerettem, miután mindezt előre tudjátok, vigyázzatok, hogy az istentelenek tévelygése magával ne ragadjon titeket, és el ne veszítsétek saját szilárdságotokat. ¹⁸ Sőt, inkább növekedjete a kegyelemben és a mi Urunk és üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében. Neki legyen dicsőség most és az örökkévalóság napján! Ámen.

---

* 4 Az atyák nem az ószövetségi pátriárkák, hanem az első keresztény nemzedék. Ők meghaltak anélkül, hogy Krisztus eljövését megérték volna. A tévtanítók erre alapozva kétségbe vonják a keresztény hit alapigazságait, s azt hirdetik, hogy hiábavaló a reményünk a jóvátételben. * 7-13 Kifejezései és stílusa alapján ez a rész a végidőleírások közé sorolható (eszkatológia). A szerző ezt a formát választva igyekszik meggyőzni azokat, akiket megtevesztenek a világ javai. A keresztények, akik várják Krisztus dicsőséges eljövését és a vele való találkozás boldog pillanatát, a katasztrófákat inkább örömmel fogadják, mert az átalakulás kezdetét látják bennük.

Szent János első levele

Bevezetés

Szent János első levele inkább teológiai szózat, mint levél. Nem a küldő és a címzettek megadásával kezdődik, hanem dicsőítéssel, a végén pedig intelmet találunk. Az írás egyes közösségekhez szól, amelyeket név szerint nem sorol fel. Ezekben a közösségekben tévtanítók léptek fel, akik azt állítják, hogy Isten Fia nem lett valóban emberré. Cáfolatként a szerző a keresztény hitvallással válaszol: Jézus a Krisztus, a Messiás, az Isten Fia.

De amennyire fontos Jézusnak, Isten emberré lett Fiának megvallása, ugyanannyira lényeges a keresztény ember számára a helyes viselkedés. Erről lehet felismerni hitét, Istenhez való tartozását.

Így ebben az írásműben egymást követik a Krisztusra vonatkozó helyes tanítást tartalmazó fejezetek és az intelmek annak az egyetlen parancsnak a teljesítésére, amely eldönti, hogy valaki keresztény-e. A levél nyelvezete és szóképei nagyon hasonlítanak a János-evangéliuméhoz; valószínűleg kevéssel az után (az I. század végén) írták. Szerzője Szent János tanítványai közé tartozik.

Szent János első levele – 1. fejezet

Előszó: az élet igéje: 1,1-4

¹ Ami kezdettől volt, amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, amit megnéztünk és a kezünk tapintott az élet Igéjéről ²– mert az élet megjelent, és mi láttuk, és tanúságot teszünk róla, és hirdetjük nektek az örök életet, mely az Atyánál volt és megjelent nekünk –, ³ amit láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis közösségben vagyunk az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal. ⁴ Ezeket azért írjuk nektek, hogy örömünk teljes legyen.

Isten közösségében élni: 1,5-2,17

Isten jelenléte ⁵ Ez az üzenet, amelyet tőle hallottunk és hirdetünk nektek, hogy Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség. ⁶ Ha azt mondjuk, hogy közösségben vagyunk vele és sötétségben járunk, hazudunk, és nem cselekszünk igazságot. ⁷ Ha azonban világosságban járunk, mint ahogy ő is világosságban van, akkor közösségben vagyunk egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.

Krisztus és a bűnök ⁸ Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, megcsaljuk magunkat, és nincs bennünk igazság. ⁹ Ha megvalljuk bűneinket, ő hű és igazságos, hogy megbocsássa a bűnünket, és megtisztítson minket minden gonoszságtól. ¹⁰ Ha azt mondjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá tesszük őt, és az ő igéje nincs bennünk.

---

* 3 Vö. Jn 17,21. Itt olvashatjuk a levél mondanivalójának lényegét: a keresztyén ember arra kapott meghívást, hogy Isten életét élje, amelyet Krisztus közvetít számára. * 6 Isten él bennünk, mint az élet forrása. Mivel Isten fény, igazságosság és szeretet, nekünk is, akikben ő él, a fény, az igazságosság és szeretet életét kell élnünk, megtartva Isten parancsait, elsősorban a testvéri szeretet parancsát.

Szent János első levele – 2. fejezet

¹ Gyermekeim, ezeket azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek. De ha valaki vétkezett is, van szószólónk az Atyánál, Jézus Krisztus, az igaz. ² Ő az engesztelés a mi bűneinkért, de nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ bűneiért is.

Az igaz istenismeret ³ Abból tudjuk meg, hogy ismerjük őt, ha megtartjuk parancsait. ⁴ Aki azt mondja: »Ismerem őt«, de parancsait nem tartja meg, az hazug, és nincs benne igazság. ⁵ Aki azonban megtartja az ő igéjét, abban Isten szeretete valóban tökéletes, ebből tudjuk meg, hogy őbenne vagyunk. ⁶ Aki azt mondja, hogy őbenne marad, annak úgy is kell élnie, ahogyan ő élt.

Az új parancs ⁷ Szeretteim! Nem új parancsot írok nektek, hanem régi parancsot, amelyet kezdettől fogva ismertek. A régi parancs az ige, amelyet hallottatok. ⁸ De új parancsot is írok nektek, s ez rá is, rátok is vonatkozik, mert a sötétség elmúlt, és az igaz világosság világít már. ⁹ Aki azt mondja, hogy világosságban van, és testvérét gyűlöli, az még most is a sötétségben van. ¹⁰ Aki szereti testvérét, az a világosságban marad, és nem okozza testvére bukását. ¹¹ De aki gyűlöli testvérét, az sötétben van, a sötétben jár, és nem tudja, hova megy, mert a sötétség megvakította a szemét.

Krisztus és a világ ¹² Írok nektek, gyermekeim, mert bocsánatot nyernek bűneitek az ő nevéért. ¹³ Írok nektek, apák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írok nektek, ifjak, mert legyőztétek a gonoszt. ¹⁴ Írtam nektek, kisdedek, mert megismertétek az Atyát. Írtam nektek, apák, mert megismertétek azt, aki kezdettől van. Írtam nektek, fiatalok: erősek vagytok, Isten igéje megmarad bennetek, és a gonoszt legyőztétek. ¹⁵ Ne szeressétek a világot, sem azt, ami ebben a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete, ¹⁶ mert minden, ami a világon van, a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége. Ez nem az Atyától, hanem a világtól van. ¹⁷ Ez a világ elmúlik, és elmúlik a kívánsága is. De aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.

A hit megőrzése: 2,18- 3,24

A tév tanítók fellépése ¹⁸ Fiacksáim, itt az utolsó óra! És amint hallottátok, hogy jön az Antikrisztus, támadt is már sok antikrisztus. Ebből tudjuk, hogy itt az utolsó óra. ¹⁹ Közülünk jöttek elő, de nem voltak közülünk valók. Ha közülünk valók lettek volna, bizonyára velünk maradtak volna; de ki kellett derülnie annak, hogy nem mindnyájan közülünk valók. ²⁰ Ti azonban fel vagytok kenve a Szent által, és mindnyájan tudjátok ezt. ²¹ Nem is azért írtam nektek, mintha nem ismernétek az igazságot, hanem mint olyanoknak, akik ismerik, és azt is, hogy semmi hazugság nem származik az igazságból. ²² Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Az Antikrisztus az, ő tagadja az Atyát és a Fiút. ²³ Ha valaki tagadja a Fiút, akkor az Atya sem az övé; ha valaki vallja a Fiút, akkor az Atya is az övé.

²⁴ Amit kezdettől fogva hallottatok, maradjon meg bennetek. Ha megmarad bennetek, amit kezdettől fogva hallottatok, ti is megmaradtok a Fiúban és az Atyában. ²⁵ Ez az ígélet, amelyet ő ígért nekünk: az örök élet. ²⁶ Mindezt azokkal kapcsolatban írtam nektek, akik félrevezetnek titeket. ²⁷ A kenet, amelyet tőle nyertetek, megvan bennetek, és bennetek is marad, így nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket. Amire az ő kenete tanít titeket, az igaz és nem hazugság. Amint ő tanított titeket, maradjatok őbenne!

Figyelmeztetés a hűségre 28 Igen, gyermekeim, maradjatok őbenne, hogy amikor meg fog jelenni, bizalommal legyünk, és meg ne szégyenüljünk általa, amikor eljön. 29 Ha tudjátok, hogy ő igaz, akkor azt is tudjátok, hogy mindaz, aki igazat cselekszik, tőle született.

---

* 13 A gonosz a sátán, a kísértő. Jézus azonban eljött, legyőzte a sátánt, és nekünk is megadja a kegyelmet, hogy legyőzzük. Ha Jézus bennünk van, megadja nekünk a fényt is, hogy felismerjük a sátán cselvetéseit; s megkapjuk tőle az erőt is, hogy győzzünk fölötte.

Szent János első levele – 3. fejezet

Az istengyermekség ajándéka ¹ Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya, hogy Isten gyermekeinek neveznek, és azok is vagyunk! Azért nem ismer minket a világ, mert őt sem ismeri. ² Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mik leszünk. Tudjuk azonban, hogy amikor meg fog jelenni, hasonlók leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt, amint van. ³ Mindaz, aki ezt reméli tőle, megszenteli magát, mint ahogy ő is szent. ⁴ Mindaz, aki bűnt cselekszik, gonoszságot is elkövet, mert a bűn gonoszság. ⁵ És tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy elvegye a bűneinket, és benne nincsen bűn. ⁶ Mindaz, aki benne marad, nem vétkezik, és mindaz, aki vétkezik, nem látta és nem ismerte őt. ⁷ Gyermekeim, senki meg ne csaljon titeket! Aki igazat cselekszik, az igaz, mint ahogy ő is igaz. ⁸ Aki bűnt cselekszik, az ördögtől van, mert az ördög kezdettől fogva vétkezik. Azért jelent meg Isten Fia, hogy az ördög műveit lerontsa. ⁹ Mindaz, aki Istentől született, bűnt nem cselekszik, mert Isten magja van benne, és nem vétkezik, mert Istentől született. ¹⁰ Erről lehet megismerni, hogy kik az Isten gyermekei és kik az ördög gyermekei. Mindaz, aki nem igazat cselekszik, és aki nem szereti testvérét, nem Istentől van.

Felszólítás a testvéri szeretetre ¹¹ Mert az az üzenet, amelyet kezdettől fogva hallottatok, hogy szeressük egymást. ¹² Nem úgy, mint Kain, aki a gonosztól volt, és megölte testvérét. S miért ölte meg? Azért, mert az ő tettei gonoszak voltak, a testvérének tettei pedig igazak. ¹³ Ne csodálkozzatok, testvérek, ha a világ gyűlöl titeket. ¹⁴ Mi tudjuk, hogy a halálból átmentünk az életre, mert szeretjük testvéreinket. Aki nem szeret, az a halálban marad. ¹⁵ Mindaz, aki gyűlöl testvérét, gyilkos. És jól tudjátok, hogy egy gyilkosnak sincs örök élete, amely megmaradna benne. ¹⁶ Abból ismertük meg a szeretetet, hogy ő életét adta értünk, tehát nekünk is életünket kell adnunk testvéreinkért. ¹⁷ Aki birtokolja a világ javait, és szűkölködni látja testvérét, de a szívét elzárja előle, hogyan marad meg abban az Isten szeretete? ¹⁸ Gyermekeim! Ne szeressünk szóval, se nyelvvel, hanem tettel és igazsággal!

Az istengyermeki bizalom ¹⁹ Erről ismerjük meg, hogy az igazságból vagyunk, és az ő színe előtt meg fog nyugodni a szívünk. ²⁰ Mert ha a szívünk vádol is minket, Isten nagyobb a szívünkénél, és tud mindent. ²¹ Szeretteim! Ha a szívünk nem vádol minket, bizalmunk van Istenhez, ²² és bármit kérünk, megkapjuk tőle, mert megtartjuk parancsait, és azt tesszük, ami kedves előtte. ²³ És az ő parancsa az, hogy higgyünk Fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, amint megparancsolta nekünk. ²⁴ Aki megtartja parancsait, Istenben marad, és az Isten is őbenne. Hogy pedig ő bennünk marad, azt a Lélektől tudjuk meg, amelyet nekünk adott.

---

* ⁶ Mindaz, aki benne marad Istenben a szeretet által, nem vétkezik, mert aki szeret, nem bántja azt, akit szeret. Mindez nem zárja ki az esendőségünkből eredő vétségeket; ezek nem annyira Istent sértik, inkább alázatosságra ösztönöznek. * ⁹ A megszentelő kegyelem az éltető isteni mag, ebből fakad a hit, a remény és a szeretet; gyümölcse pedig az örök dicsőség.

Szent János első levele – 4. fejezet

A hit mint az életre vezető út: 4,1-5,12

A lelkek megkülönböztetéséről 1 Szeretteim! Ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, vajon Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta ment szerteszét a világba. 2 Erről ismerhetjük meg Isten Lelkét: Minden lélek, amely vallja, hogy Jézus Krisztus testben eljött, Istentől van. 3 És minden lélek, amely nem vallja Jézust, nem Istentől van. Az Antikrisztusé az, akiről hallottátok, hogy eljön, és már most a világban van. 4 Ti Istentől vagytok, gyermekeim, azokat pedig legyőztétek, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint aki a világban van. 5 Ők ebből a világból valók, azért e szerint a világ szerint beszélnek, és a világ hallgat rájuk. 6 Mi Istentől vagyunk. Aki ismeri Istent, hallgat ránk; aki nincs Istentől, nem hallgat ránk. Erről ismerjük meg az igazság Lelkét és a tévelygés lelkét.

Isten a szeretet 7 Szeretteim! Szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született, és ismeri Istent. 8 Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert Isten a szeretet. 9 Isten szeretete abban nyilvánult meg irántunk, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk. 10 Ebben áll a szeretet. Nem mintha mi szerettük volna Istent, hanem mert ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelésül bűneinkért. 11 Szeretteim! Ha Isten így szeretett minket, nekünk is szeretnünk kell egymást! 12 Istent soha nem látta senki. Ha szeretjük egymást, Isten bennünk marad, és szeretete tökéletes bennünk. 13 Abból ismerjük meg, hogy benne maradunk, és ő mibennünk, hogy a Lelkéből adott nekünk. 14 Mi pedig láttuk, és tanúságot teszünk arról, hogy az Atya elküldte Fiát, mint a világ üdvözítőjét. 15 Aki vallja, hogy »Jézus az Isten Fia«, abban Isten benne marad, és ő Istenben. 16 Mi, akik hittünk, megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket.

Félelem és szeretet Szeretet az Isten; aki a szeretetben marad, Istenben marad, és Isten őbenne. 17 Isten szeretete azzal lesz teljes bennünk, hogy az ítélet napján is lesz bizalmunk. Mert amilyen ő, olyanok vagyunk mi is ezen a világon. 18 A szeretetben nincs félelem. A tökéletes szeretet kizárja a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár. Aki pedig fél, nem tökéletes a szeretetben. 19 Szeressünk tehát, mert Isten előbb szeretett minket. 20 Ha valaki azt mondja: »Szeretem Istent«, és a testvérét gyűlöli, az hazug. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát. 21 Az a parancsunk tőle, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is.

Szent János első levele – 5. fejezet

A hit: győzelem a világ felett ¹ Mindaz, aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született. És mindaz, aki szereti azt, aki szült, szereti azt is, aki tőle született. ² Arról ismerjük meg, hogy szeretjük Isten szülötteit, ha Istent szeretjük, és parancsait teljesítjük. ³ Mert az az Isten szeretete, hogy parancsait megtartjuk; és az ő parancsai nem nehezek. ⁴ Mert minden, ami Istentől született, legyőzi a világot. Ez az a győzelem, amely legyőzi a világot: a mi hitünk. ⁵ Ki más győzi le a világot, mint aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia? ⁶ Ő az, aki víz és vér által jött, Jézus Krisztus. Nem csupán víz által, hanem víz és vér által. És a Lélek az, aki tanúskodik, ugyanis a Lélek igazság. ⁷ Mert hárman vannak, akik tanúskodnak: ⁸ a Lélek, a víz és a vér; és ez a három egy.

Isten tanúságtétele ⁹ Ha az emberek tanúságát elfogadjuk, Isten tanúsága nagyobb. S Isten tanúsága az, hogy tanúságot tett az ő Fiáról. ¹⁰ Aki hisz Isten Fiában, az magában hordozza Isten tanúságát. Aki nem hisz Istennek, hazugnak tartja őt, mert nem hisz abban a tanúságban, amelyet Isten tett az ő Fiáról. ¹¹ A tanúság pedig az, hogy Isten örök életet adott nekünk. És ez az élet az ő Fiában van. ¹² Aki magáénak mondhatja a Fiút, annak van élete; aki nem mondhatja magáénak Isten Fiát, annak nincs élete.

Befejező intelmek: bűnök és az örök élet: 5,13-21

¹³ Ezeket azért írom nektek, hogy tudjátok: nektek, akik hisztek Isten Fiának nevében, örök életetek van.

¹⁴ Abban rejlik a mi iránta való bizalmunk, hogy bármit kérünk az ő akarata szerint, meghallgat minket. ¹⁵ S ha tudjuk, hogy meghallgat minket, bármit kérünk is tőle, azt is tudjuk, hogy már a miénk, amit kértünk. ¹⁶ Ha valaki látja, hogy a testvére vétkezik, de nem halálos bűnnel, imádkozzon érte, és Isten életet fog adni annak, aki nem halálosan vétkezett. Van halált okozó bűn is; nem erről mondom, hogy valaki könyörögjön érte.

¹⁷ Minden gonoszság bűn, de van halált nem okozó bűn is. ¹⁸ Tudjuk, hogy mindaz, aki Istentől született, nem vétkezik, mert az Istentől való születés megőrzi őt, s a gonosz meg nem érinti. ¹⁹ Tudjuk, hogy mi Istentől vagyunk, ez az egész világ pedig gonoszságban fetreng. ²⁰ S azt is tudjuk, hogy Isten Fia eljött, és értelmet adott nekünk, hogy megismerjük azt, aki Igaz. Mi őbenne vagyunk, aki igaz: az ő Fiában, Jézus Krisztusban. Ő az igaz Isten és az örök élet. ²¹ Gyermekeim, őrizkedjetek a bálványoktól! Ámen.

---

* 7-8 A Vulgáta kiegészítése volt (7. v. vége, 8. v. eleje): »a mennyben: az Atya, az Ige, és a Szentlélek; és ez a három egy. (8) És hárman vannak, akik tanúságot tesznek a földön:«

* 16 Halálos bűn, szó szerint a bűn, mely halálra vezet: az elpártolás, a hittagadás bűne. János nem mondja, hogy ne imádkozzunk a hittagadókéért, csak azt érezteti, hogy az értük való imádság meghallgatásának szinte leküzdhetetlen akadálya a hittagadó megátalkodottsága. Isten rendkívüli közbelépésére volna szükség ahhoz, hogy az illető megtérjen.

Szent János második levele

Bevezetés

Ez a második írás, amely János leveleként maradt ránk, stílusa és terjedelme tekintetében is valódi levél. Küldője önmagát görögül presbiternek mondja, ami azt jelenti: »legöregebb«, vagy »öreg«. Ezzel utal arra a tekintélyre, amellyel ismert tanítóként vagy keresztény közösségi vezetőként rendelkezik. Ő János tanítványi köréhez tartozik. Levele tartalmilag igen közel áll Szent János első leveléhez. Ő is arra figyelmezteti a közösséget, hogy tettekkel szeressenek; és ő is óvja őket a hamis tanítóktól.

Szent János második levele

Címzés és köszöntés: 1-3

¹ A presbiter a kiválasztott úrnőnek és gyermekeinek, akiket igazán szeretek; s nem egyedül én, hanem azok is mindnyájan, akik megismerték az igazságot, ² az igazság révén, amely megmarad bennünk, és velünk lesz örökké. ³ Legyen velünk kegyelem, irgalom, békesség az Atyaistentől és Jézus Krisztustól, az Atyának Fiától igazságban és szeretetben!

Élet az igazságban: 4-6

⁴ Igen örültem, hogy gyermekeid között olyanokat találtam, akik igazságban járnak, amint parancsot kaptunk az Atyától.

⁵ Most pedig kérlek téged, úrnőm, nem mintha új parancsot írnék neked, hanem azt, ami megvolt nálunk kezdettől fogva, hogy szeressük egymást. ⁶ A szeretet az, ha az ő parancsai szerint járunk. Mert az a parancs, hogy amit kezdettől fogva hallottátok, aszerint járjatok.

A tévtanítók elutasítása: 7-11

⁷ Sok csaló ment ugyanis szerteszét a világba. Ezek nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben eljött. Aki ilyen, az csaló és antikrisztus. ⁸ Vigyázzatok magatokra! El ne vesítsétek, amit fáradozásokkal elértetek, hogy teljes jutalmat kapjatok! ⁹ Ha valaki túllép ezen, és nem marad meg Krisztus tanításában, akkor Isten sem az övé. Ha azonban valaki megmarad a tanításban, akkor az Atya is és a Fiú is az övé. ¹⁰ Ha valaki hozzátok jön, és nem ezt a tanítást hozza magával, ne fogadjátok be őt házatokba, még azt se mondjátok neki: »Üdv neked!«. ¹¹ Mert aki azt mondja neki: »Üdv neked!«, az részes az ő gonosz cselekedeteiben.

Befejező köszöntések: 12-13

¹² Még több írivalóm is volna nektek, de nem akartam papíron és tintával, mert remélem, eljutok hozzátok, és szemtől szembe beszélhetek veletek, hogy örömünk teljes legyen.

¹³ Üdvözlnek téged kiválasztott nővéred gyermekei!

Szent János harmadik levele

Bevezetés

A János neve alatt ránk maradt harmadik levél írója is mint presbiter, azaz »öreg« vagy »legöregebb« mutatkozik be. Ez a személyes levél egy egyéb forrásból nem ismert Gájusznak szól, aki bizonyára közösségének tekintéllyel bíró tagja volt. A levél révén betekintést nyerünk egy őskeresztény közösség viszonyaiba és tekintélyi rendszerébe: a tekintéllyel rendelkező legöregebb panaszt tesz Gájusznál, a közösség egyik tagjánál egy közösségi vezető, Diotrefész ellen. Nem derül ki, hogy ez az ellentét melyik közösségben állt elő. Bizonyosan nem abban, amelyhez János második levele szól.

Szent János harmadik levele

Címzés és köszöntés: 1-4

1 A presbiter a kedves Gájusznak, akit igazán szeretek. 2 Kedvesem! Azon imádkozom, hogy mindenben szerencsésen járj, és egészséges légy, mint ahogy lelked is jó állapotban van. 3 Nagyon örültem, amikor a testvérek megérkeztek, és tanúságot tettek igazságról, arról, hogy igazságban jársz. 4 Nincs annál nagyobb öröm számomra, mint amikor hallom, hogy a gyermekeim igazságban járnak.

A hithirdetők bátorítása: 5-8

5 Kedvesem! Hűségesen jársz el mindabban, amit a testvérekkért, méghozzá idegenekért teszel. 6 Ők tanúságot tettek szeretetéről az egyház színe előtt, és jól teszed, ha az úton gondoskodsz róluk, amint ez méltó Istenhez. 7 Hiszen az ő nevéért keltek útra, és semmit sem fogadnak el a pogányoktól. 8 Nekünk kell tehát az ilyeneket támogatnunk, hogy segítőtársai legyünk az igazságnak.

Diotrefész rendreutasítása: 9-10

9 Írtam valamit az egyháznak, de az, aki szereti közöttük az első helyet elfoglalni, Diotrefész, nem fogad be minket. 10 Ezért, ha majd elmegyek, megfeddem őt azért, amit tesz. Gonosz szavakat fecseg ellenünk, és mintha még ez sem volna neki elég, nem fogadja be a testvéreket. Azoknak pedig, akik be akarják fogadni őket, megtiltja, sőt, kiutasítja őket az egyházból.

Tanúság Demeterről: 11-12

11 Kedvesem! Ne kövesd a rosszat, hanem azt, ami jó! Aki jót cselekszik, az Istenből van; aki rosszat cselekszik, nem látta Istent.

12 Demeterről mindnyájan tanúságot tesznek, maga az igazság is, sőt, mi is tanúságot teszünk róla, és te tudod, hogy a mi tanúságunk igaz.

Befejező köszöntések: 13-14

13 Sok írivalóm volna még neked, de nem akartam neked tintával és tollal írni. 14 Remélem ugyanis, hogy hamarosan meglátlak, s akkor szemtől szembe fogunk beszélni. Békesség neked! Üdvözölnek barátaid! Üdvözöld barátainkat név szerint!

Rövid írásában János megdicsér egy bizonyos Gájuszt vendégszeretetéért, és óvatosságra inti őt egy bizonyos Diotrefésszel kapcsolatban.

Szent Júdás levele

Bevezetés

E levél szerzője »Jakab testvéreként« mutatkozik be, és itt bizonyára Jakabra, »az Úr testvére« hivatkozik (vö. Mt 12,46-50 és Mk 6,3). Ezzel az Úr testvéreinek, főként Jakabnak a tekintélyét igényli a maga számára. Mint zsidókeresztény ismeri az Ószövetséget, sőt jártas a zsidó hagyomány Biblián kívüli írásaiban, s ezeket idézi is, anélkül, hogy megkülönböztetné őket az Ószövetségtől.

Egy röpiratszerű kiáltványt ír, amelyben hamis tanítóktól és elhajlóktól óvja a keresztényeket, olyanoktól, akik mint keresztények úgy gondolják, hogy az ember meg van mentve, függetlenül attól, hogy milyen életet él. Ezek a tévtanítók külön kinyilatkoztatásokra hivatkoznak, és így aláássák Krisztus tekintélyét; megvetik az égi hatalmakat. Pontosán nem tudjuk, milyen irányzathoz tartoztak a hamis tanítók, akiket a levél pellengérré állít. Lefesti jellemüket, és vitába száll velük. Felszólítja a közösségeket, hogy tartsák magukat az igaz hithez, az áthagyományozott tanításhoz, és ezek mellett álljanak is ki.

Maga az Újszövetség tanúsítja, hogy ez a kiáltvány eljutott a keresztény közösségekhez; Szent Péter második levelének szerzője ugyanis nyilvánvalóan Júdás írásából merít. Ez azt jelenti, hogy Júdás levele a második Péter-levél előtt íródott.

Szent Júdás levele

Címzés és köszöntés 1 Júdás, Jézus Krisztus szolgája és Jakab testvére, azoknak, akiket az Atyaisten szeret, Jézus Krisztusnak megtartott és meghívott. 2 Irgalom, béke és szeretet bőségesen adassék nektek!

Óvás a tévtanítóktól 3 Szeretteim, mivel őszinte törekvésem, hogy közös üdvösségünkről írjak nektek, szükségesnek tartottam ebben az írásban kérni titeket, hogy harcoljatok a hitért, amelyet egyszer s mindenkorra átadtak a szenteknek.

4 Mert alattomban bejöttek közénk bizonyos emberek, akik régóta ki vannak jelölve az ítéletre. Istentelenek, akik Istenünk kegyelmét érzékiségre fordítják, és az egyedül uralkodót, a mi Urunkat, Jézus Krisztust tagadják.

Fenyegető ítélet a tévtanítók ellen 5 Figyelmeztetni akarlak titeket – bár mindezt jól tudjátok –, hogy az Úr, miután kiszabadította a népet Egyiptom földjéről, később azokat, akik nem hittek, elpusztította. 6 Az angyalokat pedig, akik nem őrizték meg méltóságukat, hanem elhagyták lakóhelyüket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartja. 7 Ugyanígy Szodoma és Gomorra is, és a szomszédos városok, amelyek paráznák voltak, és más test után jártak, elszenvedték az örök tűz büntetését, és intő példaként állnak előttünk.

A tévtanítók útja 8 Ezek az álmodozók is ugyanúgy megfertőzik a testet, a felsőbbiséget megvetik, a dicsőítendőket pedig káromolják. 9 Pedig Mihály főangyal, amikor az ördöggel vitatkozott és viaskodott Mózes teste miatt, nem mert káromló ítéletet kimondani ellene, hanem azt mondta: »Büntessen meg téged az Úr!« (Zak 3,2) 10 Ezek pedig gyalázzák mindazt, amit nem értenek. Amit viszont a természet szerint, mint az okatlan állatok, tudnak, azáltal romlásba jutnak. 11 Jaj nekik, mert Kain útján járnak, és Bálám tévedése, a nyereség után törik magukat, és mint Kóré a lázadásban, elvesznek. 12 Szégyenfoltok ezek a lakomáitokon, tartózkodás nélkül lakmároznak, és önmagukat hizlalják; esőtlen felhők, amelyeket a szelek ide-oda kergetnek, őszi, terméketlen, kétszer kiveszett, gyökerestül kitépott fák, 13 vad tengeri hullámok, amelyek saját gyalázatukat tajtékozzák, bolygó csillagok, amelyekre a sötétség vihara vár örökké. 14 Ezekről jövendölt Hénok, Ádám után a hetedik, amikor így szólt: »Íme, jön az Úr ezernyi szentjével, 15 minden fölött ítéletet tart, és megfenyíti az összes istentelent minden gonoszságért, amelyet gonoszul véghezvittek; és minden durva beszédért, amelyet az istentelen bűnösök ellene szóltak.« 16 Izgága elégedetlenkedők ezek, akik saját kívánságaik útján járnak; a szájuk kevélységet beszél, és haszonlesésből hízelegnek az embereknek.

Felhívás a hűségre 17 Ti azonban, szeretteim, emlékezzetek meg az ígékről, amelyeket előre megmondtak a mi Urunk, Jézus Krisztus apostolai. 18 Megmondták nektek, hogy »az utolsó időben gúnyolódók jönnek, akik saját kívánságaik útján járnak, istentelenségben.« (2 Pét 3,3) 19 Ezek azok, akik elkülönülnek, érzékiek, a Lélek nélkül valók. 20 Ti ellenben, szeretteim, épüljete rá legszentebb hitetekre, imádkozzatok a Szentlélekben, 21 őriztétek meg magatokat Isten szeretetében, s várjátok a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak irgalmasságát az örök életre! 22 Ezeket ítéljétek el és fenyítsétek meg; 23 amazokat viszont mentsétek meg, ragadjátok ki őket a tűzből! A többiekben pedig könyörüljetek félelemmel! Még a bűnös által viselt ruhát is gyűlöljétek!

Befejezés 24 Annak pedig, akinek van hatalma bűn nélkül megőrizni titeket, s a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelekor szeplőtelenül és boldog örömmel az ő dicsőségének színe elé

állítani, 25 a mi egyedül üdvözítő Istenünknek, Urunk Jézus Krisztus által, legyen dicsőség és magasztalás, uralkodás és hatalom minden idő előtt, most és mindörökkön-örökké! Ámen.

---

* 1 Júdás-Tádé apostol (Mt 13,55; Mk 6,3), az ifjabb Jakabnak a testvére, aki később Jeruzsálem püspöke volt. * 10 Mivel nem vezeti őket a Lélek, semmibe veszik a természetfölötti igazságokat, lelkiismeretük természet szerint való, így nem juthatnak el a hitből fakadó megismerésre. * 12-13 Színes, szemléletes leírás a tévelygőkről. A keresztények jól teszik, ha nem közösködnek velük, különben a rájuk váró büntetésben is részük lesz.

János jelenései

Bevezetés

János, egy harmadik generációbeli próféta, akit a világias Kis-Ázsia egyházában karizmatikus tekintélyként ismertek és tiszteltek, keresztény prófeciát ír a végső időkről. A Kr. u. I. század utolsó éveiben azt mondja el az egyházközségeknek, hogy hogyan értelmezzék jelenlegi helyzetüket és hogyan álljanak helyt.

János látja a közösségek külső és belső fenyegetettségét. A hit ellankad, hamis tanítók lépnek fel a közösségekben. De valódi a külső veszély is: a római császárok – eltérő következetességgel – el akarják fogadtatni a császárkultuszt, hogy azzal ideológiai egységbe foglalják a birodalomban létező vallások sokaságát. (A zsidóság a saját részére megtalálta a kompromisszumot: a zsinagógákban az istentiszteletet rendjébe beiktatták egy kérő imádságot a császárárt.) Ettől a perctől előre látható az összeütközés a császárság (ill. az állam) és a keresztények között, mivel a kereszténység önálló, a zsinagógától elvált csoportként lép fel. János a már megtapasztalt és a még hátralévő üldöztetésben a hit legnagyobb és legutolsó fenyegetését látja. Ezért keresztény hittestvéreinek kulcsot szeretne adni a jelen megértéséhez. Ezt a jelent nem az üdvtörténeti múlt irányából közelíti meg és magyarázza, hanem a felől a végleges jövő felől, amelyet Isten fog megvalósítani. Ez a jövő ad alapot és értelmet a hit vértanúságig menő megvallásának.

Nem János az első, aki ilyen módon érvel; ő benne él az apokaliptikus mozgalom hagyományában (vö. Dán 7,1-12,13). Az apokaliptika nyelvét, képeit és szimbolikáját (számok, allegóriák, színek) és ábrázolási módját (látomások és audíciók, azaz hallás-élmények) használja. Az első olvasók közvetlenül megértették ezt a nekünk idegen világot. Számunkra minden képet külön meg kell magyarázni.

Első segítség az lehet, ha azokat a hittételeket gondoljuk végig, amelyeket az apokaliptikus szerzők indokolnak és szemléltetnek: Isten a teremtett mindenség Ura, egy olyan teremtésé, amelyben (az Ő engedélyével) istenellenes erők is működnek; létezik »jó« és »gonosz«, »fény« és »sötétség« (dualizmus). A teremtett világ a saját erejéből képtelen befejezni a benne támadt harcot, beteljesíteni a történelmet. Isten – miként a teremtés hajnalán – még egyszer bele fog nyúlni a világba, megsemmisíti az istenellenes erőket, felállítja egyeduralmát Izrael, (a megújított teremtés) fölött. Ennek a várakozásnak a keretébe illeszkednek a kijelentések az ember végső sorsáról, akit ugyancsak érintenek a végidők szorongatásai.

János próféta felhasználja mindezeket a hagyományokat, amelyek a szavak és képek tekintetében az Ószövetségre (főként a Prófétákra) támaszkodnak. Játszik a szövegekkel, jelentéseket kölcsönöz nekik, utal rájuk, s ezáltal megteremt egy új, keresztény apokalipszist.

A kiindulópont Jánosnál egészen más, mint az Ószövetség apokaliptikus alkotásaiban. János a jelenből kiindulva ír, amelyben – Krisztus feltámadásával és megdicsőülésével – már elkezdődött a végső idő; az égiek győzelmi éneket zenghetnek, mert »a mennyben« már megtörtént a döntés. Ennek az időn kívüli és idő feletti döntésnek hatása van az időre is; erről beszél az a történet, és ezt mutatják azok a feltárási látomások, amelyekben a próféta részesül a megdicsőült Krisztustól.

A látnok nem folyamatosan mondja el a végső történéseket. A látomások (három hétrészes sorozatban) egymásra torlódhatnak; részleteket tárnak elénk, tükrözve azt a kísérletet, hogy az idő felett és időn kívüli időn belüli módon ábrázolják, s emellett magukba olvassák és keresztény módon értelmezzék azokat az elemeket, amelyeket az apokaliptikus mozgalom hite hozzákapcsol ezekhez az eseményekhez.

A Jelenések könyvét, a Szentírás utolsó és a »legbiblikusabb« írását nem köthetjük történelmi vagy politikai konkrétumokhoz, és nem értelmezhetjük ezek szerint, sőt ez az írás végeredményben kivonja magát a pusztán racionális megközelítés (megértés) alól. Hívó ember írta hívek számára, hogy megerősítse azoknak a hitét, akik a végidő előtt állnak.

János jelenései – 1. fejezet

Előszó: 1,1-3

¹ Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, melyet Isten adott neki, hogy szolgálainak megmutassa mindazt, aminek csakhamar meg kell történnie {Dán 2,28-29}. Elküldte angyalát, és kijelentette szolgálójának, Jánosnak, ² aki tanúságot tett Isten ígéjéről és Jézus Krisztus tanúbizonyságáról, mindarról, amit látott. ³ Boldog az, aki olvassa és aki hallja ennek a jövendölésnek ígéit, és megtartja mindazt, ami abban meg van írva, mert az idő közel van!

Bevezetés: 1,4-8

⁴ János a hét egyháznak, amely Ázsiában van. Kegyelem nektek és békesség attól, aki van és aki volt {Kiv 3,14G}; és aki eljövendő; és a hét szellemtől, akik az ő trónja előtt vannak; ⁵ és Jézus Krisztustól, aki hűséges tanú, elsősülte a halottaknak, és fejedelme a föld királyainak {Zsolt 89,38.28}; aki szeretett minket és megmosott bennünket bűneinktől {Zsolt 130,8} a saját vére által, ⁶ és Istennek és Atyjának királyságává és papjává tett minket {Kiv 19,6}; övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké! Ámen.

⁷ *Íme, a felhőkön jön* {Dán 7,13}, és látni fogja őt minden szem, és akik őt átszúrták. *Mellüket veri majd miatta a föld összes népe* {Zak 12,10}. Igen! Ámen.

⁸ Én vagyok az Alfa és az Ómega, mondja az Úr, az Isten, aki van {Kiv 3,14G}, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható.

LEVELEK A HÉT EGYHÁZNAK: 1,9-3,22

János megbízatása ⁹ Én, János, a ti testvéretek és társatok a szorongatásban, a királyságban és a Jézusban való béketúrásban, a Patmosz nevű szigeten voltam Isten ígéjéért és Jézus tanúbizonyságáért. ¹⁰ Elragadtatásba estem az Úr napján, és hátam mögött olyan nagy hangot hallottam, mint a harsonáé, ¹¹ amely így szólt: »Amit látsz, írd le egy könyvbe, és küldd el a hét egyháznak, amely Ázsiában van, Efezusban, Szmirnában, Pergamonban, Tiatírában, Szárdeszben, Filadelfiában és Laodíceában!« ¹² Megfordultam, hogy lássam a hangot, amely velem beszélt; és amikor megfordultam, hét arany gyertyatartót láttam, ¹³ és a hét arany gyertyatartó között *az Emberfiához hasonlót, bokáig érő ruhába öltözve, és a mellén arany övvel körülövezve* {Dán 7,13; Ez 9,2.11G; Dán 10,5}. ¹⁴ *A feje és a haja fehér volt, mint a fehér gyapjú, és mint a hó, és a szeme olyan, mint a tűz lángja.* ¹⁵ *Lába hasonló volt a kemencében izzó sárgarézhez* {Dán 7,9; 10,6}, és a hangja, mint a nagy vizek zúgása {Ez 1,24}. ¹⁶ Jobbjában hét csillagot tartott, és a szájából kétélű kard állt ki. Az arca olyan volt, mint a teljes fényében ragyogó nap.

¹⁷ Amikor megláttam őt, a lába elé hullottam, mint egy halott. A jobbát rámtette, és azt mondta: »Ne félj! Én vagyok az első és az utolsó {1z 44,2.6}, ¹⁸ az élő, bár halott voltam; de íme élek örökkön-örökké; nálam vannak a halál és az alvilág kulcsai. ¹⁹ Írd föl tehát, amiket láttál, és amik vannak, és amiknek ezek után kell megtörténniük {Dán 2,29}! ²⁰ A hét csillag titka, amelyet a jobbom láttál, és a hét arany gyertyatartó: a hét csillag a hét egyház angyala; és a hét gyertyatartó a hét egyház.

---

* ⁴ A hét egyház (11.v.) Ázsia római tartományban volt (a mai Törökország nyugati része), Efezus volt a tartományi székhely. – A könyvben gyakoriak a feltáró irodalom képei és kifejezőeszközei. Hét angyalról szó van Tóbiás könyvében is (12,15); a Jel 4,5-ben a hét lámpás őket jelképezi; később hét harsonát kapnak (8,2).

János jelenései – 2. fejezet

Az efezusi egyháznak 1 Az efezusi egyház angyalának írd meg:

Így szól, aki a hét csillagot tartja a jobbában, aki a hét arany gyertyatartó között jár: 2 Ismerem cselekedeteidet, fáradozásodat és béketűréseidet, és hogy nem szenvedted a gonoszokat; hogy próbára tetted azokat, akik apostoloknak mondják magukat, holott nem azok, és hazugnak találtad őket. 3 Béketűrő vagy, és szenvedtél az én nevemért, és nem fáradtál el. 4 De kifogásom van ellened: az, hogy elhagytad első szeretetedet. 5 Emlékezz tehát arra, honnan estél ki, tarts bűnbánatot, és tedd azt, amit korábban tettél; mert különben föllépek ellened, és elmozdítom gyertyatartódat helyéről, ha nem tartasz bűnbánatot. 6 De az megvan benned, hogy gyűlölöd a nikolaiták cselekedeteit, amelyeket én is gyűlölök.

7 Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak: A győztesnek enni adok az élet fájáról, mely Istenemnek paradicsomában van {Ter 2,9; Ez 31,8}!

A szmirnai egyháznak 8 A szmirnai egyház angyalának írd meg:

Így szól az első és az utolsó {1z 44,6}, aki halott volt és él: 9 Ismerem szorongatásodat és szegénységedet – noha gazdag vagy –, és káromolnak azok, akik zsidónak mondják magukat, holott nem azok, hanem a sátán zsinagógája. 10 Ne félj semmit azoktól, amiket szenvedni fogsz! Íme, az ördög közületek egyeseket börtönbe fog vetni, hogy próbára tegye őket, és szorongatásokat lesz tíz napig {Dán 1,12.14}. Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.

11 Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak: Aki győzni fog, azt nem sebzí meg a második halál!

A pergamoni egyháznak 12 A pergamoni egyház angyalának írd meg:

Így szól, akié a kétélű kard: 13 Tudom, hol laksz: ott, ahol a sátán székhelye van; és kitartasz nevem mellett, és nem tagadtad meg hitedet még azokban a napokban sem, amikor Antipászt, az én tanúmat, az én hívemet megölték nálatok, ahol a sátán lakik. 14 De van ellened némi kifogásom is, hogy vannak ott nálad követői Bálám tanításának, aki arra tanította Bálákot, hogy törbe csalja Izrael fiait, hogy áldozati húsból lakmározzanak és paráználkodjanak {Szám 31,16; 25,1-2G}. 15 Így nálad is vannak olyanok, akik a nikolaiták tanításának követői. 16 Tarts tehát bűnbánatot te is, különben csakhamar föllépek ellened, és harcba szállok azokkal szám kardjával.

17 Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak: A győztesnek elrejtett mannát adok, és egy kis fehér követ adok neki, a kis köre írva pedig új nevet {1z 62,2}, amelyet senki sem ismer, csak az, aki kapja.

A tiatírai egyháznak 18 A tiatírai egyház angyalának írd meg:

Így szól az Isten Fia, akinek a szeme olyan, mint a tűz lángja, és a lába hasonló a sárgarézhez {Dán 10,5-6}: 19 Ismerem műveidet, hitedet, szeretetedet, szolgálatodat és béketűréseidet, és utóbbi tetteidet, amelyek számosabbak az előbbieknél. 20 De van ellened egy kifogásom, hogy megengeded Jezabel asszonynak, aki magát prófétaónéknak mondja, hogy tanítson, és elcsábítsa szolgálóimat, hogy paráználkodjanak és egyenek a bálványáldozatokból {Szám 31,16; 25,1-2G}. 21 Időt adtam neki, hogy bűnbánatot tartson, de nem akar bűnbánatot tartani paráznasága fölött. 22 Íme, ágyba döntöm őt, és akik vele házasságtörést követnek el, igen nagy szorongatásban lesznek, ha bűnbánatot nem tartanak tetteik miatt. 23 Fiait halállal ölöm meg, és megtudja minden egyház, hogy én vagyok a vesék és a szívek vizsgálója {Zsolt 7,10}, és megfizetek közületek mindenkinek tettei szerint {Zsolt 62,13}. 24 Nektek pedig azt mondom, és a többieknek, akik Tiatíraban vagytok, akik nem követik ezt a tanítást, és akik nem ismerték a sátán mélységeit, mint mondják: Nem

rakok rátok más terhet! 25 Azonban amitek van, ahhoz ragaszkodjatok, amíg el nem jövök! 26 Aki pedig győz és mindvégig megtartja cselekedeteimet,
annak hatalmat *adok a nemzetek fölött,*
27 hogy vasvesszővel kormányozza azokat,
és összetörjenek, mint a cserépedény {Zsolt 2,8-9G},
28 amint én is megkaptam Atyámtól,
és neki adom a hajnalcsillagot.
29 Akinek van füle, hallja meg,
mit mond a Lélek az egyházaknak!

---

* 1 Az egyház anyyala a közösség vezetője, püspöke, aki felelős az adott egyház életéért.
* 17 Jelképes kifejezések: elrejtett manna – az örök boldogság »étele«; kis fehér kő – bajvívásban a győztes egy követ kapott, amelyet átadott a bíróságnak, a fekete kő viszont elmarasztaló ítéletet jelentett. Innen eredhet a kép, s azt jelenti, hogy Jézus a győzelem jelét adja a hűségeseknek, mely feljogosítja őket, hogy bejussanak az örök életre. * 24 A sátán mélységei: Jezabel és követői azt hirdették magukról, hogy Isten titkait, Isten mélységeit ismerik. János szerint az ő tanításuk és magatartásuk nem Istennek, hanem a sátánnak a mélységeiből fakadnak.

János jelenései – 3. fejezet

A szárdeszi egyháznak 1 A szárdeszi egyház angyalának írđ meg:

Így szól, akié az Isten hét lelke és a hét csillag: Ismerem cselekedeteidet, hogy van neved, hogy élsz, de halott vagy! 2 Légy éber, és erősítsd meg a többieket, akik közel vannak a halálhoz, mert műveidet nem találom teljesnek Istenem előtt. 3 Emlékezz tehát vissza, hogyan kaptad és hallottad, tartsd meg azt, és tarts bűnbánatot. Ha pedig nem leszel éber, úgy érkezem hozzád, mint a tolvaj, és nem fogod tudni, melyik órában jövök hozzád. 4 De van néhány neved Szárdeszenben, akik nem szennyezték be ruháikat, és velem fognak járni fehérben, mert megérdemlik. 5 Aki győz, így fog fehér ruhába öltözni, és nem törölöm ki nevét az élet könyvéből {Zsolt 69,29}, és megvallom nevét Atyám és angyalai előtt.

6 Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak!

A filadelfiai egyháznak 7 A filadelfiai egyház angyalának írđ meg:

Így szól a Szent, az Igaz, akinél *Dávid kulcsa* van; *aki ha valamit megnyit, azt senki sem zárja be; ha valamit bezár, azt senki sem nyitja ki* {1z 22,22}: 8 Ismerem cselekedeteidet. Íme, nyitott ajtót adtam eléd, melyet senki sem zárhat be. Bár kevés az erőd, mégis megtartottad ígémet, és nem tagadtad meg nevemet. 9 Íme, odaadok egyeseket a sátán zsinagógájából, akik zsidóknak mondják magukat, holott nem azok, hanem hazudnak; íme, megteszem, hogy eljőjenek és lábadoz boruljanak {1z 60,14}, és megtudják, hogy szeretlek téged. 10 Mivel megőrizted béketűrésem ígét, én is megőrizlek téged a megpróbáltatás órájától, amely eljön az egész földkerekségre, hogy próbára tegye a föld lakóit. 11 Íme, csakhamar eljövök! Tartsd meg, amid van, hogy senki se vegye el koronádat! 12 Aki győz, azt oszloppá teszem Istenem templomában, és nem megy ki többé, és ráírom Istenem nevét és Istenem városának nevét {Ez 48,35}, az új Jeruzsálemét, amely leszállt az égből Istenemtől, és saját, új nevemet {1z 62,2}.

13 Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak!

A laodíceai egyháznak 14 A laodíceai egyház angyalának írđ meg:

Így szól az Ámen, a hűséges és igaz tanú, aki Isten teremtésének kútfeje {Zsolt 89,38; Péld 14,5; 8,22G}: 15 Ismerem cselekedeteidet, hogy sem hideg nem vagy, sem meleg; bár hideg volnál vagy meleg! 16 De mivel langyos vagy, és sem hideg, sem meleg, kezdlek téged kivetni a számból. 17 Mert azt mondod: 'Gazdag vagyok, és igen sok kincsem van {Óz 12,9}, nem szorulok rá semmire', és nem tudod, hogy nyomorult és szálnalmas vagy, szegény, vak és meztelen. 18 Tanácsolom neked, hogy végy tőlem tűzben megpróbált színaranyat, hogy meggazdagodj; öltözz fehér ruhába, hogy ne legyen látható meztelenséged szégyene; s kend be szemed szemkenőccsel, hogy láss. 19 Mert akiket szeretek {Pál 3,12}, azokat korholom és megfenyítem; buzdulj tehát föl, és tarts bűnbánatot. 20 Íme, az ajtónál állok és zörgetek. Ha valaki meghallja szavamat, és kinyitja nekem az ajtót, bemegyek hozzá, vele étkezem, és ő énvelem. 21 Aki győz, annak megadom, hogy velem üljön trónomon, mint ahogy én is győztem, és Atyámmal ülök az ő trónján.

22 Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak!«

---

* 8 Nyitott ajtó: az evangélium hirdetésének kedvező lehetősége. Filadelfia nem volt ugyan jelentős egyház, de helyzeténél fogva az evangélium közvetítője lehetett a frígiai fennsík települései felé.

János jelenései – 4. fejezet

BEVEZETŐ ÉGI LÁTOMÁSOK: 4,1-5,14

Hódolat Isten trónja előtt ¹ Ezek után látomásom volt, és íme, ajtó nyílt meg az égben, és az első hang, amelyet mint harsonát hallottam velem beszélni, így szólt: »Jöjj fel ide {Kiv 19,16}, és megmutatom neked mindazt, aminek ezek után történnie kell!« {Dán 2,29} ² Azonnal elragadtatásba estem, és íme, királyi szék volt elhelyezve az égben, és a királyi széken ült valaki. ³ Az ott ülőnek tekintete hasonló volt a jáspishoz és a karneolhoz; szivárvány volt a királyi szék körül, hasonló a smaragd színéhez {1z 6,1; Ez 1,26-28}. ⁴ A királyi szék körül huszonnégy szék, és a székeken huszonnégy vén ült fehér ruhába öltözve, a fejükön arany korona. ⁵ A királyi szék körül villámok, zúgás és mennydörgések törtek elő {Kiv 19,16G}. Hét fáklya égett a trón előtt: Isten hét szelleme. ⁶ A királyi szék előtt mintegy üvegtenger volt, kristályhoz hasonló, és a királyi szék közepén, és a királyi szék körül négy élőlény {Ez 1,5,18}, elől és hátul tele szemekkel. ⁷ Az első élőlény oroszlánhoz volt hasonló, a második élőlény bikához volt hasonló, a harmadik élőlénynek emberéhez hasonló arca volt, és a negyedik élőlény repülő sashoz hasonlított {Ez 1,10}. ⁸ A négy élőlény mindegyikének hat-hat szárnya volt, körös-körül és belül tele voltak szemekkel {1z 6,2; Ez 1,18G}. Éjjel-nappal pihenés nélkül azt mondták: »Szent, szent, szent az Úr {1z 6,3}, a mindenható Isten, aki volt és aki van {Kiv 3,14G} és aki eljövendő!«

⁹ Mikor ezek az élőlények dicsőséget, tiszteletet és áldást mondtak a trónon ülőnek, az örökkön-örökké élőknek, ¹⁰ a huszonnégy vén leborult a trónon ülő előtt, imádta az örökkön-örökké élő {1z 6,1; Dán 6,27}, letette koronáját a trón előtt, és így szólt:

¹¹ »Méltó vagy, Urunk, Istenünk,
 hogy tied legyen a dicsőség,
 a tisztelet és a hatalom,
 mert te teremtettél mindent,
 és a te akaratod által jöttek létre a teremtmények!«

---

* 1 Itt kezdődik a bevezető látomás leírása, mely megelőzi az ötféle hetes jelkép bemutatását. Krisztus hangja hívja ismét a látnokot, hogy figyelje az eseményeket. A bevezető látomásban Isten hatalmat ad a Báránynak, hogy fellépjen a pogány üldözőkkel szemben: mindez a harag napját (6,17) készíti elő. * 3 Isten alakját csak fények érzékeltetik, a leírás nem emberképű (antropomorf).

János jelenései – 5. fejezet

A lepecsételt könyv és a Bárány ¹ A trónon ülő jobbában láttam egy belül és kívül teleírt könyvet, amely hét pecséttel volt lepecsételve {1z 6,1; 29,11; Ez 2,9-10}. ² Láttam egy erős angyalt, aki hangosan hirdette: »Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és feltörje annak pecsétjeit?« ³ És senki sem volt képes arra, hogy felnyissa a könyvet vagy abba beletekintsen, sem az égben, sem a földön, sem a föld alatt. ⁴ Nagyon sírtam, mert senkit sem találtak méltónak, hogy a könyvet felnyissa vagy hogy abba beletekintsen. ⁵ Erre a vének közül az egyik így szólt hozzám: »Ne sírj! Íme, győzött az oroszlán Júda törzsből, Dávid sarja {Ter 49,9; 1z 11,10}, hogy felnyissa a könyvet, és felbontsa annak hét pecsétjét!«

⁶ Akkor láttam, hogy íme, a trón és a négy élőlény között és a vének között a Bárány állt mintegy megölve {1z 53,7}. Hét szarva és hét szeme volt, amelyek Istennek az egész földre küldött hét szelleme {Zak 4,10}. ⁷ Odament, és átvette a trónon ülő jobbából a könyvet {1z 6,1}. ⁸ Amikor átvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt; mindegyiküknek hárfája és arany csészéje volt, tele illatszerekkel, amelyek a szentek imádságai. ⁹ Új éneket énekeltek, amely így hangzott {Zsolt 33,3}:

»Méltó vagy, Uram, hogy elvedd a könyvet,
és felnyisd annak pecsétjeit,
mert megöltek, és saját véreddel megváltottál Istennek,
minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből,
¹⁰ és Istenünk királyságává és papjaivá tetted őket,
és uralkodni fognak a föld felett!«

¹¹ Sok angyalt láttam, és hallottam szavukat a trón körül, s az élőlényekét és a vénekét, és számuk ezernyi ezer volt {Dán 7,10}, ¹² akik hangosan azt kiáltották:

»Méltó a Bárány, akit megöltek {1z 53,7},
hogy övé legyen a hatalom és gazdagság,
a bölcsesség, az erő, a tisztelet,
a dicsőség és az áldás!«

¹³ Minden teremtményt, amely az égben van, a földön és a föld alatt, és amely a tengeren és a tengerben van, mindezeket hallottam, amint azt mondták: »A trónon ülőnek {1z 6,1} és a Báránynak áldás, tisztelet, dicsőség és hatalom, örökkön-örökké!«

¹⁴ A négy élőlény azt felelte: »Amen!« A huszonnégy vén arcra borult és imádkozott az örökkön-örökké élőt.

---

* ⁶ A Bárány Jézus. A szarvak a mindenhatóságot jelzik, a szemek a mindentudást, a szellemek a parancsokat végrehajtó szolgálókat. Szenvedésének nyomai láthatók rajta (mintegy megölve), de áll, hiszen él, miután feltámadt.

János jelenései – 6. fejezet

A HÉT ANGYAL ÉS A HÉT HARSONA: 6,1- 11,19

Az első hat pecsét ¹ Láttam, amint a Bárány felnyitott egyet a hét pecsét közül; és hallottam az egyiket a négy élőlény közül, amint mennydörgésszerű hangon így szólt: »Jöjj!« ² És láttam egy fehér lovat {Zak 1,8; 6,3,6}, a lovon ülőnek íj volt a kezében, és megkoronázták, ő pedig diadalmasan kivonult, hogy győzzön.

³ Amikor a második pecsétet felnyitotta, hallottam a második élőlényt, amint így szólt: »Jöjj, és lásd!« ⁴ Kijött egy másik, tűzvörös ló {Zak 1,8; 6,2}, és a rajta ülőnek megengedték, hogy elvegye a békét a földről, és hogy egymást öldössék. Egy nagy kardot adtak neki.

⁵ Amikor a harmadik pecsétet fölnyitotta, hallottam a harmadik élőlényt, amint így szólt: »Jöjj, és lásd!« ⁶ Íme, egy fekete ló {Zak 6,2,6}; és a rajta ülőnek kezében mérleg volt. ⁷ A négy élőlény között egy hang hallatszott, amely így szólt: »Két mérő gabona egy tizesért, és háromszor két mérő árpa egy tizesért; de a bort és az olajat ne bánts!«

⁸ Amikor a negyedik pecsétet fölnyitotta, hallottam a negyedik élőlény szavát, amint így szólt: »Jöjj, és lásd!« ⁹ Íme, egy sárga ló; és a rajta ülő neve Halál, és az alvilág {Óz 13,14} követte őt. Hatalom adatott neki a föld negyed része fölött, hogy öljön karddal, éhínséggel, halállal {Jer 14,12}, és a föld vadállataival.

¹⁰ Amikor az ötödik pecsétet fölnyitotta, láttam az oltár alatt azoknak a lelkét, akiket Isten igéjéért és tanúbizonyosságukért megöltek. ¹¹ Hangosan kiáltottak: »Uram, te szent és igaz, meddig nem mondasz ítéletet és nem állsz bosszút vérünkért a föld lakóin?« {Zak 1,12; MTörv 32,43}

¹² Mindegyiküknek hosszú fehér ruhát adtak, és azt mondták nekik, hogy még egy kis ideig legyenek nyugton, míg teljessé nem lesz szolgatársaiknak és testvéreiknek száma, akiket kell, hogy ugyanúgy megöljenek, mint őket.

¹³ Láttam, amint a hatodik pecsétet felnyitotta, és íme, nagy földrengés támadt. A nap olyan fekete lett, mint a szőrzsák {1z 50,3G}, és az egész hold olyan lett, mint a vér {Jó 3,4}. ¹⁴ A csillagok lehullottak az égről a földre, ahogy a fügefa lehullatja éretlen fügéit {1z 34,4G}, amikor nagy szél rázza. ¹⁵ Az ég visszahúzódott, mint az összegöngyölt könyvtekerics {1z 34,4G}, és minden hegy és sziget kimozdult a helyéből. ¹⁶ A föld királyai, a fejedelmek {Zsolt 2,2}, a hadvezérek, a gazdagok és az erősek: minden szolga és szabad ember a hegyek barlangjaiba és kőszikláik közé rejtőzött {1z 2,10}, ¹⁷ és azt mondták a hegyeknek és a kőszikláknak: »Omoljatok ránk {Óz 10,8}, és rejtsetek el minket a trónon ülő elől {1z 6,1} és a Bárány haragja elől! ¹⁸ Mert elérkezett az ő haragjuk nagy napja, és ki képes megállni azon?« {Jó 2,11}

János jelenései – 7. fejezet

Isten szolgálóinak megjelölése ¹ Ezután négy angyalt láttam, akik a föld négy sarkán álltak, és akik feltartóztatták a földnek négy szelét, hogy ne fújjanak sem a földön, sem a tengeren, és egyetlen fára sem. ² Akkor láttam, hogy napkelet felől egy másik angyal száll fel, akinél az élő Isten pecsétje volt, és hangosan azt kiáltotta a négy angyalnak, akiknek megadatott, hogy ártsanak a földnek és a tengernek: ³ »Ne ártsatok a földnek és a tengernek, sem a fáknek, amíg meg nem jelöljük homlokukon Istenünk szolgálóit!« ⁴ Hallottam a megjelöltek számát: száznegyvennégyezer megjelölt, Izrael fiainak valamennyi törzséből. ⁵ Júda törzséből tizenkétezer megjelölt; Rúben törzséből tizenkétezer; Gád törzséből tizenkétezer; ⁶ Áser törzséből tizenkétezer; Neftali törzséből tizenkétezer; Manassze törzséből tizenkétezer; ⁷ Simeon törzséből tizenkétezer; Lévi törzséből tizenkétezer; Isszakár törzséből tizenkétezer; ⁸ Zebulon törzséből tizenkétezer; József törzséből tizenkétezer; Benjamin törzséből tizenkétezer.

⁹ Ezután nagy sereget láttam, amelyet senki sem volt képes megszámlálni, minden nemzetből, néptörzsből, népből és nyelvből a trón előtt és a Bárány előtt állni, hosszú fehér ruhába öltözve, kezükben pálmaággal, ¹⁰ és hangosan azt kiáltották: »Üdv a mi Istenünknek, aki a trónon ül {1z 6,1}, és a Báránynak!«

¹¹ Ekkor az összes angyal körülfogta a trónt, a véneket és a négy élőlényt, és a trón előtt arca borulva imádta Istent:

¹² »Ámen! Áldás és dicsőség, bölcsesség, hálaadás, tisztelet, hatalom és erősség a mi Istenünknek, örökkön-örökké! Amen.«

¹³ Ekkor a vének közül megszólalt az egyik, és azt kérdezte tőlem: »Kik ezek, akik hosszú fehér ruhába vannak öltözve, és honnan jöttek?« ¹⁴ Azt mondtam neki: »Uram, te tudod!« Erre ő azt mondta nekem: »Ezek azok, akik a nagy szorongatásból jöttek, és fehérre mosták ruhájukat a Bárány vérében {Dán 12,1; Ter 49,11}. ¹⁵ Ezért vannak Isten trónja előtt, és éjjel-nappal szolgálnak neki templomában; és aki a trónon ül {1z 6,1}, fölöttük lakik. ¹⁶ *Nem éheznek és nem szomjaznak többé, nem éri őket többé a nap, sem bármiféle forróság* {1z 49,10}, ¹⁷ mert a királyi széken trónoló Bárány lesz a pásztoruk, az élet vizének forrásához vezeti őket {Zsolt 23,1-2; Jer 2,13}, és Isten letöröl szemükről minden könnyet« {1z 25,8}.

János jelenései – 8. fejezet

A hetedik pecsét és a hetedik angyal ¹ Amint a hetedik pecsétet felnyitotta, csend lett az égben mintegy félóraig. ² Láttam a hét angyalt, akik Isten előtt állnak, és hét harsonát adtak nekik. ³ Aztán egy másik angyal jött, és megállt az oltár előtt arany tömjénezővel. Sok jó illatszert adott neki, hogy mindegyik szent imádságából tegyen az arany oltárra, amely Isten trónja előtt áll. ⁴ A jó illatszerek füstje fölszállt a szentek imádságából, az angyal kezéből Isten előtt. ⁵ Az angyal fogta a tömjénezőt, tett bele az oltár tűzéből {Lev 16,12}, és ledobta a földre. Akkor mennydörgés, zúgás, villámlás {Kiv 19,16G} és nagy földrengés támadt.

Az első négy harsona ⁶ A hét angyal, akiknél a hét harsona volt, felkészült, hogy megfújja a harsonát.

⁷ Az első angyal megfújta a harsonát. Erre vérrel vegyes jégeső és tűz támadt, és a földre hullott. A föld harmadrésze megégett, a fák harmadrésze elhamvadt, és minden zöldellő fűszál kiégett.

⁸ A második angyal megfújta a harsonát. Valami tűzzel égő nagy hegy {Jer 51,25G} zuhant a tengerbe, és a tenger harmadrésze vérré változott {Kiv 7,21-22}. ⁹ Ekkor meghalt a tengerben élő teremtmények harmadrésze, és a hajók harmadrésze elpusztult.

¹⁰ A harmadik angyal megfújta a harsonát, és egy nagy csillag hullott le az égből, égve, mint a fáklya, beleesett a folyók harmadrészébe és a vizek forrásaiba. ¹¹ A csillag neve: Üröm. A vizek harmadrésze ürömmé változott, és számos ember meghalt a vizektől, mert keserűek lettek.

¹² A negyedik angyal megfújta a harsonát, és csapás érte a nap harmadát, a hold harmadrészét és a csillagok harmadrészét, hogy harmadrészük elsötétüljön, és a nappal harmadrésze ne ragyogjon, és az éjjel hasonlóképpen.

¹³ Ekkor láttam és hallottam, hogy egy magányos sas repült át az égen, és hangosan így kiáltott: »Jaj, jaj, jaj a föld lakóinak a másik három angyal további harsonázása miatt, akik ezután fogják megfújni a harsonát!«

---

* ¹¹ Üröm: a név jelzi az isteni büntetés keserűségét. Az üröm közismert volt az ókorban, mint a legkeserűbb növény. Mérgezőnek is tartották (a keserű ízt általában összekapcsolták a mérgekkel). Ezért hal meg itt is számos ember a vizektől.

János jelenései – 9. fejezet

Az ötödik harsona 1 Az ötödik angyal megfújta a harsonát, és láttam, hogy egy csillag esett le az égből a földre, és neki adatott a mélység kútjának kulcsa. 2 Megnyitotta a mélység kútját, és fölszállt a kút füstje, mint egy nagy kemence füstje {Kiv 19,18}, erre elsötétült a nap és a levegő a kút füstjétől. 3 A kút füstjéből sáskák jöttek ki a földre {Kiv 10,12}, és olyan hatalom adatott nekik, amilyen hatalmas a föld skorpióinak van. 4 Azt a parancsot kapták, hogy ne bántsák a föld fűvét, egyetlen zöldellő növényt és egyetlen fát sem {Kiv 10,15}, hanem csak azokat az embereket, akiknek a homlokán nincs rajta Isten jele {Ez 9,4}. 5 Parancsot kaptak, hogy ne öljék meg őket, csak kínozzák őket öt hónapig, és kínjuk olyan, mint ahogy a skorpió kínozza, ha megsebzí az embert. 6 Azokban a napokban az emberek keresni fogják a halált {Jób 3,21}, de nem találják meg, és vágyódní fognak a halál után, de a halál futni fog előlük.

7 A sáskák alakja harcrakész lovakhoz hasonlított, és fejükön mintegy aranyhoz hasonló korona volt. Az arcuk olyan volt, mint az emberek arca. 8 A hajuk olyan volt, mint az asszonyok haja, és fogaik, mint az oroszlánok fogai. 9 A mellvértjük olyan volt, mint a vaspáncél, és a szárnyuk zúgása, mint a harcba száguldó nagyszámú lovas szekér zúgása {Jó 2,5}. 10 A skorpióéhoz hasonló farkuk volt, és fullánk volt a farkukban, ebben pedig hatalom, hogy ártsanak az embereknek öt hónapig. 11 A mélység angyala volt a királyuk, akinek a neve héberül Abaddón, görögül Apollión.

12 Az egyik jaj elmúlt, de íme, még két jaj jött ezek után.

A hatodik harsona 13 A hatodik angyal megfújta a harsonát, és egy hangot hallottam az Isten szeme előtt álló arany oltár szarvai közül, 14 amely azt mondta a hatodik angyalnak, akinél a harsona volt: »Oldozd el a négy angyalt, akik a nagy Eufrátesz folyónál {Ter 15,18} meg vannak kötözve!« 15 Eloldozták a négy angyalt, akik készen voltak az órára, a napra, a hónapra és az esztendőre, hogy megöljék az emberek harmadrészét. 16 A lovas sereg száma húszezerszer tízezer; hallottam a számukat. 17 Így láttam a lovakat a látomásban, és akik rajtuk ültek, azoknak tüzes, kék és kénkő-színű mellvértjük volt, és a lovak feje oroszlánfejhez hasonlított. A szájukból tűz, füst és kénkő tört elő. 18 Ettől a három csapástól elpusztult az emberek harmadrésze, a tüztől, a füsttől és a kénkőtől, amely a szájukból előtört. 19 Mert a lovak ereje a szájukban és a farkukban van, mert a farkuk a kígyóhoz hasonló, feje van és azzal ártanak.

20 A többi ember, aki nem halt meg ezekben a csapásokban, mégsem tartott bűnbánatot kezének tettei miatt {1z 17,8}, hogy ne imádja a gonosz lelkeket és az aranyból, ezüstből, rézből, kőből és fából való bálványokat, amelyek nem tudnak látni, sem hallani, sem járni {Zsolt 106,37; Dán 5,4,23; Zsolt 115,4-7}. 21 Nem tartottak bűnbánatot gyilkosságaik fölött, sem varázslataik, sem paráznságuk, sem lopásaik fölött.

---

* 1 Egy csillag: egy hűtlen angyal. * 11 A mélység: az alvilág, ahol a korabeli elképzelések szerint a bukott angyalokat fogságban tartották. A név jelentése: pusztító.

János jelenései – 10. fejezet

Az angyalok és a könyv ¹ Azután egy másik, erős angyalt láttam leszállni az égből, felhővel körülvéve, s a fején szivárvány volt. Arca olyan volt, mint a nap, lába pedig, mint a tűzoszlop. ² A kezében nyitott könyvet tartott, a jobb lábát a tengerre tette, a balt pedig a földre, ³ és olyan hangosan kiáltott, mint amikor az oroszlán ordít {*Ám* 3,8}. Amikor kiáltott, megszólalt a hét mennydörgés hangja. ⁴ Mikor pedig a hét mennydörgés hangja megszólalt, írni akartam, de egy hangot hallottam az égből, amely így szólt hozzám: »Pecsételd le {*Dán* 12,4}, amit a hét mennydörgés mondott, és ne írd le!«

⁵ Ekkor az angyal, akit állni láttam a tenger és a föld felett, *fölemelte jobbját az ég felé, 6 és megesküdött az örökkön-örökké előre*, aki az eget teremtette, és mindazt, ami azon van, és a földet, és mindazt, ami rajta van, és a tengert és mindazt, ami benne van {*Dán* 12,7; *Neh* 9,6}, hogy »idő nem lesz többé, ⁷ hanem a hetedik angyal harsonázásának napjaiban, amikor az kezdi megfújni a harsonát, beteljesedik Isten titka, mint ahogy ezt a jó hírt kinyilatkoztatta szolgálai, a próféták által.«

⁸ Ekkor hangot hallottam az égből, amint újból szólt hozzám, és azt mondta: »Menj, és vedd át a nyitott könyvet a tenger és a föld felett álló angyal kezéből!« ⁹ Elmentem az angyalhoz, és mondtam neki, hogy adja nekem a könyvet. Ő azt felelte nekem: »Fogd és edd meg. Keserűvé fogja tenni a gyomrodat, de a szádban olyan édes lesz, mint a méz.« ¹⁰ Elvettem a könyvet az angyal kezéből, megettem, és a számban édes volt, mint a méz, de amikor lenyeltem, a gyomrom keserű lett {*Ez* 2,8; 3,1-3}.

¹¹ Ekkor azt mondták nekem: »Ismét jövendőlnöd kell a nemzeteknek és népeknek és nyelveknek {*Dán* 3,4} és számos királynak!«

---

* 7 Isten titka: az Egyház felmagasztalása, miután az Egyház ellenségei megsemmisültek.
 * 9-10 Megettem: írott szövegek lenyelése (vö. *Jer* 15,16; *Ez* 3,13) azt fejezi ki, hogy az írásban foglaltakat az illetőnek teljes mértékben magáévá kell tennie, akár örömteli, akár félelmetes és fájdalmas az. Ez a könyv édes, mert az Egyház győzelméről ír, de keserű is, mert számtalan üldözést és sok szenvedést is ígér.

János jelenései – 11. fejezet

A templom megmérése; a két próféta tanúsága ¹ Akkor mérővesszőhöz hasonló nádszálat adtak, és azt mondták: »Kelj föl, mérd meg Isten templomát, az oltárt és a benne imádkozókat! ² De a templomon kívül levő tornácot hagyd ki, és ne mérd meg, mert azt átadták azoknak a nemzeteknek, amelyek a szent várost negyvenkét hónapig taposni fogják {**1z** 63,18}. ³ Meg fogom hagyni két tanúmnak, hogy ezerkétszázhatvan napig jövendöljenek, szőrzsákba öltözve.« ⁴ *Ők a két olajfa és a két gyertyatartó, amelyek a föld Ura előtt állnak* {**Zak** 4,3.11-14}. ⁵ Ha valaki ártani akar nekik, tűz tör elő a szájukból, és megemésztí ellenségeiket. Ha valaki bántani akarja őket, akkor azt meg kell ölni. ⁶ Ezeknek hatalmuk van arra, hogy bezárják az eget, hogy ne essen az eső {**1 Kir** 17,1} jövendülésük napjaiban, és hatalmuk van a vizek fölött, hogy vérré változtassák azokat {**Kiv** 7,17}, és mindenféle csapással sújtsák a földet, ahányszor csak akarják {**1 Sám** 4,8}. ⁷ Amikor befejezik tanúságtételüket, a mélységből fölszálló fenevad háborút indít ellenük, legyőzi {**Dán** 7,3.7.21} és megöli őket. ⁸ A holttestük annak a nagy városnak az utcáján fog heverni, amelyet szellemi értelemben Szodomának és Egyiptomnak hívnak, és ahol Urukát is megfeszítették. ⁹ A törzsekből, népekből, nyelvekből és nemzetekből sokan fogják látni holttestüket három és fél napon keresztül, és holttestüket nem engedik sírba tenni. ¹⁰ A föld lakói pedig örvendezni fognak felettük, és vigadni fognak. Ajándékokat küldenek egymásnak, mert ez a két próféta gyötrelmére volt a föld lakóinak.

¹¹ De három és fél nap múlva Istentől az élet lelke száll beléjük {**Ez** 37,10}. Lábukra állnak, és nagy félelem fogja el azokat, akik látják őket {**Ter** 15,12}. ¹² Ekkor egy hatalmas hangot hallanak az égből, amely azt mondja nekik: »Szálljatok fel ide!« {**Kiv** 19,24} Erre fölszállnak az égbe a felhőben, ellenségeik pedig látják őket {**2 Kir** 2,11}. ¹³ Abban az órában nagy földrengés támad, és a város tizedrésze összeomlik {**Ez** 38,19-20}. A földrengésben név szerint hétezer ember vesztí életét. A többiek megrettennek, és dicsőítik az ég Istenét.

¹⁴ A második jaj elmúlt, de íme, csakhamar eljön a harmadik jaj!

A hetedik harsona ¹⁵ A hetedik angyal megfújta a harsonát, és hatalmas hangok szólaltak meg a mennyben: »A mi Urunké és az ő Krisztusáé lett ennek a világnak az uralma, és uralkodni fog örökkön-örökké! Ámen.«

¹⁶ Ekkor a huszonnégyszáz vész, akik Isten előtt ülnek székeiken, arcra borultak, és imádták Istent:

¹⁷ »Hálát adunk neked, mindenható Úristen, aki vagy, és aki voltál, mert átvetted nagy hatalmadat és uralkodsz {**Zsolt** 99,1}.

¹⁸ A nemzetek ugyan haragudtak, de eljött a te haragod {**Zsolt** 2,5}, és az idő, hogy a halottakat megítéljék, és megadják a jutalmat szolgálóidnak, a prófétáknak és a szenteknek, és azoknak, akik nevedet félik, a kicsinyeknek és a nagyoknak {**Zsolt** 115,13}, és hogy kiirtsák azokat, akik megrontották a földet.«

¹⁹ Ekkor megnyílt Isten temploma az égben, és láthatóvá lett a szövetség szekrénye a templomában {**1 Kir** 8,6}; villámok, zúgás, földrengés és nagy jégeső támadt {**Kiv** 19,16G; 9,24}.

---

* 8 A nagy város Róma. Szodomának az erkölcselensége miatt, Egyiptomnak pedig a keresztények üldözése miatt lehet nevezni. Az ahol Urukat is megfeszítették (= Jeruzsálem) viszont már képzavar, talán későbbi kiegészítés a szövegben.

János jelenései – 12. fejezet

A SÁTÁN HARCA ISTEN NÉPE ELLEN: 12,1-14,5

Az Asszony és a sárkány ¹ Ekkor nagy jel tűnt fel az égen: egy asszony, akinek öltözete a nap volt, lába alatt a hold, és a fején tizenkét csillagból álló korona. ² Mivel áldott állapotban volt, vajúdva, a szüléstől gyötrődve kiáltozott. ³ Aztán egy másik jel tűnt fel az égen: íme, egy nagy, tűzvörös sárkány, amelynek hét feje és tíz szarva volt {Dán 7,7}, és a hét fején hét királyi korona. ⁴ A farka lesöpörte az ég csillagainak harmadrészét, és a földre sodorta őket {Dán 8,10}. A sárkány a vajúdó asszony elé állt, hogy amint megszül, elnyelje fiát. ⁵ Az fiúgyermeket szült, aki *vasvesszővel fogja kormányozni az összes nemzetet* {1z 66,7; Zsolt 2,9G}. De elragadták a fiát, és Isten trónjához vitték. ⁶ Az asszony pedig a pusztaságba menekült, ahol Istentől elkészített helye volt, hogy ott táplálják őt ezerkétszázhatvan napig.

A sárkány bukása ⁷ Ekkor nagy harc támadt az égben: Mihály és angyalai harcoltak a sárkánnyal {Dán 10,13,20}. A sárkány és angyalai harcoltak, ⁸ de nem diadalmaskodtak, sem helyük nem volt többé az égben. ⁹ Ekkor letaszították a nagy sárkányt, az öskígyót, akit ördögnek és sátánnak {Ter 3,1; Zak 3,1; Jób 1,6} hívnak, aki elcsábítja az egész világot. Letaszították a földre, és vele együtt angyalait is letaszították. ¹⁰ Ekkor nagy hangot hallottam az égben, amely így szólt:

»Most lett a mi Istenünké az üdvösség,
az erő és a királyság,
a hatalom pedig az ő Krisztusáé,
mert letaszították testvéreink vádlóját,
aki éjjel-nappal vádat emelt ellenük Istenünk előtt.
¹¹ Ők pedig legyőzték őt
a Bárány vére és a tanúságtétel igéje által,
s nem kímélték saját életüket mindhalálíg.
¹² Örvendeztetek tehát, egek {1z 44,23},
és akik bennük laktok!

Jaj a földnek és a tengernek, mert hozzátok szállt le az ördög nagy haraggal, s tudja, hogy kevés ideje van!«

A sárkány harca az asszony ellen ¹³ Miután a sárkány látta, hogy letaszították a földre, üldözte az asszonyt, aki fiúgyermeket szült. ¹⁴ Ekkor az asszony két nagy sasszárnyat kapott, hogy a pusztaságba repüljön a saját helyére, hogy ott táplálják egy ideig és időkig és fél ideig {Dán 7,25}, távol a kígyótól. ¹⁵ Ekkor a kígyó akkora vizárat bocsátott a szájából az asszony után, mint egy folyó, hogy elsodortassa őt a folyóval. ¹⁶ De a föld megsegítette az asszonyt, megnyitotta száját, és elnyelte a folyót, amelyet a sárkány bocsátott ki a szájából.

¹⁷ Ekkor a sárkány haragra gerjedt az asszony ellen, és elment, hogy harcra keljen a többiek ellen, akik az asszony utódai közül valók, akik megtartják Isten parancsait, és akiknél Jézus tanúságtétele van.

¹⁸ Aztán megállt a tenger fövenyén.

---

* ¹ Az asszony a Szűzanya, Krisztusnak, az egyháznak s a hívőknek az anyja. Ezért az itt használt kép sok részletét szokás Máriára és az Egyházra is alkalmazni: a csillagok Mária erényei ill. az egyház apostolai; lába alatt a hold azt jelzi, hogy Mária ill. az Egyház fölötté áll a változó dolgoknak. Az Egyháztól, Krisztus jegyesétől a sok üldözés ellenére Istennek számtalan gyermeke születik. Mária szülte a Főt, s együttműködik a tagok születésében is. Az Egyház a

szentségek által szüli Isten gyermekeit, s a kegyelmek osztásában Mária közreműködik. * 5 A fiúgyermek Jézus, emberi teste szerint is, Isten új népének fejeként is. Elragadták Isten trónjához: a megváltás művének beteljesítése és a sátán legyőzése után fölvétetett a mennybe.

János jelenései – 13. fejezet

A két fenevad ¹ Ekkor láttam, hogy egy fenevad száll föl a tengerből, melynek hét feje {Dán 7,3.7} és tíz szarva volt, és szarvain tíz királyi korona, fejein pedig a káromlás nevei. ² A fenevad, amelyet láttam, hasonló volt a párdúchoz, a lábai mint a medve lábai, a szája mint az oroszlán szája {Dán 7,4-6}, és a sárkány neki adta erejét és nagy hatalmát. ³ Láttam, hogy a fejei közül az egyik szinte halálosan megsebesült, de halálos sebe meggyógyult.

Az egész föld csodálkozva követte a fenevadat. ⁴ Imádták a sárkányt, aki hatalmat adott a fenevadnak, és imádták a fenevadat, és így szóltak: »Ki hasonló a fenevadhoz, és ki harcolhatna vele?«

⁵ Nagy dolgokat és káromlást beszélő száját adtak neki {Dán 7,8.25}, és hatalmat kapott a cselekvésre negyvenkét hónapig. ⁶ Káromlásra nyitotta száját Isten ellen, hogy káromolja nevét és hajlékát és az ég lakóit. ⁷ Megadatott neki, hogy harcoljon a szentekkel, és legyőzze őket {Dán 7,21}. Hatalmat kapott minden törzs és nép és nyelv és nemzet fölött. ⁸ És imádni fogja őt a föld minden lakója, akiknek a neve nincs beírva a megölt Báránynak életkönyvébe {Dán 12,1} a világ kezdete óta. ⁹ Akinek van füle, hallja meg!

¹⁰ *Akinek fogságba kell mennie, az fogságba megy,
akinek kard által kell meghalnia,
azt karddal kell megölni {Jer 15,2}.*

– Ez a szentek béketűrése és hite. –

¹¹ Ekkor láttam, hogy egy másik fenevad száll fel a szárazföldből, amelynek két szarva volt, hasonlók a Bárányéhoz, de úgy beszélt, mint a sárkány. ¹² Ez gyakorolja az első fenevad teljes hatalmát az ő nevében, és rábíra a földet és a föld lakóit, hogy imádják az első fenevadat, amelynek a halálos sebe meggyógyult. ¹³ Nagy jeleket művelt, s még azt is megtette, hogy tűz szálljon le az égből az emberek szeme láttára. ¹⁴ Elcsábítja a föld lakóit a jelekkel, amelyekre hatalmat kapott, hogy megtegye a fenevad előtt, s azt mondja a föld lakóinak, hogy készítsék el annak a fenevadnak a képmását, amelynek kard által ejtett sebe van, de életben maradt. ¹⁵ Hatalmat kapott, hogy lelket adjon a fenevad képmásának, és hogy megszólaljon a fenevad képmása, és megölethesse azokat, akik nem imádják a fenevad képmását {Dán 3,5-6}. ¹⁶ Megteszi, hogy minden kicsiny és nagy, gazdag és szegény, szabad és szolga bélyeget viseljen a jobb kezén vagy a homlokán; ¹⁷ és senki se vásárolhasson vagy adhasson el, ha nem viseli a vadállat bélyegét vagy nevét, vagy nevének számát. ¹⁸ – Ez a bölcsesség. Akinek van értelme, számítsa ki a vadállat számát; mert ember száma az, és a száma hatszázhatvanhat. –

---

* 11 A fenevadak Isten ügyével szemben ellenséges politikai hatalmak képei. Tanításukkal félrevezetik a világot. A leírás részleteit valószínűleg nem kell konkrét történelmi alakokkal azonosítani, inkább a történelem egészére vonatkozik, melynek során az emberiség hajlamos megfélekedezni Istenről.

János jelenései – 14. fejezet

A bárány és kísérete ¹ Ekkor íme, láttam, hogy a Bárány a Sion hegyén állt, és vele a száznegyvennégyezer, akiknek homlokára volt írva {Ez 9,4} az ő neve és az ő Atyjának neve. ² Egy hangot halottam az égből, amely olyan volt, mint a nagy vizek zúgása és mint a mennydörgés {Ez 1,24}, s a hang, amelyet hallottam, olyan volt, mint a hárfákon játszó hárfásoké. ³ Új éneket énekeltek a trón előtt, a négy élőlény és a vének előtt, és senki más nem tudta megtanulni azt az éneket, mint az a száznegyvennégyezer, akik meg vannak váltva a földről. ⁴ Ezek azok, akik nem szennyezték be magukat asszonyokkal, mert szüzek. Követik a Bárányt, amerre csak megy; ők megváltást nyertek az emberek közül, zsengeül Istennek és a Báránynak, ⁵ és a szájukban nem találtak hazugság, mert szeplőtelenül állnak Isten trónja előtt.

AZ ÍTÉLET: 14,6-20,15

Az ítélet kihirdetése ⁶ Ekkor láttam egy másik angyalt repülni az ég zenitjén, akinél örök evangélium volt, hogy hirdesse az evangéliumot a föld lakóinak, minden nemzetnek, törzsnek, nyelvnek és népnek, ⁷ hangos szóval: »Féljétek Istent, és adjatok neki tiszteletet, mert eljött ítéletének órája; és imádjátok őt, aki az eget és a földet, a tengert és a vizek forrásait alkotta!« {Kiv 20,11}

⁸ Ezt egy másik angyal követte, aki ezt mondta: »Elesett, elesett a nagy Babilon, amely féktelen paráznaságának borával itatott meg minden nemzetet!« {Jer 51,7-8}

⁹ Egy harmadik angyal követte őket, hangosan kiáltva: »Aki imádja a vadállatot és annak képmását, és felveszi bélyegét a homlokára vagy a kezére, ¹⁰ az is inni fog Isten haragjának borából {1z 51,17}, amely készen van, elegyítetlenül, haragjának kelyhében {Jer 25,15}, és gyötrődni fog tűzben és kénben az angyalok és a Bárány előtt. ¹¹ Gyötrelmeik füstje felszáll örökkön-örökké {1z 34,9-10}, és nincs nyugalomuk éjjel-nappal azoknak, akik imádták a vadállatot és képmását, és aki fölveszi nevének bélyegét.«

¹² – Ez a szentek béketűrése, akik megtartják Isten parancsait és Jézus hitét. – ¹³ Egy hangot hallottam az égből, amely ezt mondta nekem: »Írjad: Már most boldogok a holtak, akik az Úrban halnak meg! Igen, mondja a Lélek, hogy megpihenjenek munkáiktól; mert cselekedeteik követik őket!«

Az aratás órája ¹⁴ Ekkor íme, fehér felhőt láttam, és a felhőn az Emberfiához hasonló ült {Dán 7,13}, akinek fején arany korona volt, és a kezében éles sarló. ¹⁵ Egy másik angyal jött ki a templomból, és hangos szóval így kiáltott a felhőn ülőnek: »Csapj a sarlóddal és arass, mert eljött az aratás órája, hiszen megérett az aratnivaló a földön!« {Jó 4,13} ¹⁶ És a felhőn ülő nekieresztette sarlóját a földnek, és learatta a földet.

¹⁷ Ekkor egy másik angyal jött ki az égben levő templomból, neki szintén éles sarlója volt. ¹⁸ Az oltártól ismét egy másik angyal jött ki, akinek hatalma volt a tűz felett, és hangosan odakiáltott annak, akinek éles sarlója volt: »Csapj le éles sarlóddal, és szüreteld le a föld szőlőjének gyümölcsseit, mert megértek szőlőfürtjei!« {Jó 4,13} ¹⁹ Az angyal megindította sarlóját a földre, és leszüretelte a föld szőlőjét, és Isten haragjának nagy borprésébe dobta. ²⁰ Megtaposták a borprését a városon kívül {1z 63,3}, és vér jött ki a présből a lovak zablájáig, ezerhatszáz stádiumnyira.

---

* 3-4 A száznegyvennégyezer, akik meg vannak váltva: a Bárány környezete, a hűségesek csoportja. Hűséges maradékról több bibliai hely is beszél, így például az 1 Kir 19,18 (hétezer ember, akik nem hajtottak térdet a bálványok előtt), 2 Kir 19,30-31 (akik hűségük miatt

megmenekültek). Szűzi mivoltukat itt valószínűleg képletesen kell érteni (tiszták: mentesek a bálványimádástól). Az egész szövegrész alaptémája a bálványimádás és az Istenhez való hűség kérdése.

János jelenései – 15. fejezet

Az utolsó hét csapás kihirdetése ¹ Ekkor egy másik nagy és csodálatos jelet láttam az égben: hét angyalt, akiknél a hét utolsó csapás volt, mert azok által teljesedett be Isten haragja.

² Akkor egy üvegtenger-félét láttam, ami tűzzel volt vegyítve. Láttam azokat, akik legyőzték a fenevadat, a képmását és nevének számát, amint az üvegtenger fölött állnak Isten hárfáival, ³ és éneklük Mózesnek, Isten szolgájának énekét és a Bárány énekét:

»Nagyok és csodálatosak a te műveid {Zsolt 92,5},

Uram, mindenható Isten!

Igazságosak és igazak a te útjaid {Zsolt 139,14},

nemzetek Királya!

⁴ Ki ne félne téged, Uram,

és ki ne magasztalná nevedet?

Mert egyedül te vagy szent {Zsolt 99,3},

hisz minden nemzet eljön

és leborul színed előtt {Zsolt 86,9},

mert ítéleteid nyilvánvalóvá lettek!«

⁵ Ezek után láttam, hogy íme, megnyílik a tanúbizonyosság hajlékának temploma az égben {Kiv 40,34G}, ⁶ és hét angyal jött ki a templomból, akiknél a hét csapás volt {Lev 26,21 G}, tiszta és fehér gyolcsba öltözve, a mellük körül pedig aranyövvel övezve {Dán 10,5}. ⁷ A négy élőlény egyike a hét angyalnak hét aranycsészét adott, telve az örökkön-örökké élő Isten haragjával. ⁸ És a templom megtelt füsttel Isten felségétől és hatalmától, és senki sem mehetett be a templomba {Kiv 40,34-35}, amíg be nem teljesedett a hét angyal hét csapása {Lev 26,21}.

---

* ¹ A hetedik jel a hét csapás; a hetedik pecsét és a hetedik harsona az átmenetet képezik.

János jelenései – 16. fejezet

A hét angyal a harag csészéivel ¹ Ekkor egy erős hangot hallottam a templomból, amely így szólt a hét angyalhoz: »Menjete, és öntsétek ki Isten haragjának hét csészéjét a földre!« {Szo 3,8}

² Elment az első, és kiöntötte csészéjét a földre, erre fájdalmas és igen veszélyes fekély támadt az embereken {MTörv 28,35}, akik a vadállat bélyegét viselték, és azokon, akik az ő képét imádták.

³ És a második angyal is kiöntötte csészéjét a tengerbe, és az vérré változott, mint a halotté, és minden élőlény elpusztult a tengerben {Kiv 7,17-18}.

⁴ És a harmadik is kiöntötte csészéjét a folyókba és a vízforrásokba, és azok vérré változtak {Kiv 7,19}. ⁵ Hallottam a vizek angyalát, amint azt mondta: »Igazságos vagy, Uram, aki vagy, és aki voltál, szent {Zsolt 119,137; Kiv 3,14G}, mert így ítéltél, ⁶ mivel szentek és próféták vérént ontották, vért adott nekik inni {Zsolt 79,3; Iz 49,26G}. Valóban megérdemelték!« ⁷ És egy másikat is hallottam az oltár felől szólni: »Úgy van, Uram, mindenható Isten, igazak és igazságosak a te ítéleteid!« {Zsolt 19,10}

⁸ És a negyedik angyal is kiöntötte csészéjét a napra, erre annak megadatott, hogy forrósággal gyötörje az embereket, és tűzzel. ⁹ És az embereket égette a nagy forróság, s káromolták Isten nevét, akinek hatalma van a csapások fölött, s mégsem tartottak bűnbánatot, hogy őt megdicsőítsék.

¹⁰ És az ötödik angyal is kiöntötte csészéjét a fenevad trónjára. Erre annak országa elsötétült {Kiv 10,21-22}, és nyelvüket harapdálták fájdalmukban. ¹¹ Káromolták az ég Istenét fájdalmaik és sebeik miatt; de nem tartottak bűnbánatot tetteik miatt.

¹² És a hatodik angyal is kiöntötte csészéjét abba a nagy folyamba, az Eufráteszbe, s kiszárította annak vizét {Ter 15,18; Jer 50,38}, hogy út készüljön a Napkeletről jövő királyoknak. ¹³ És láttam, hogy a sárkány szájából, a fenevad szájából és az álprófeta szájából három tisztátalan szellem jön ki, mintha békák lennének, ¹⁴ mert ördögök lelkei ezek, akik jeleket művelnek, és a föld összes királyaihoz mennek, hogy összegyűjtsék őket a harcra a mindenható Isten nagy napjára.

¹⁵ – Íme, úgy jövök, mint a tolvaj! Boldog az, aki virraszt, és őrzi ruháját, hogy meztelenül ne járjon, és ne lássák a szégyenét!

¹⁶ És egybegyűjti őket arra a helyre, amelyet héberül Harmageddónnak neveznek. –

¹⁷ És a hetedik angyal is kiöntötte csészéjét a levegőbe, és harsány hang hallatszott a templomból {Iz 66,6}, a tróntól: »Megtörtént!« ¹⁸ És villámlások, zúgás és mennydörgések {Kiv 19,16} támadtak, és akkora földrengés lett, amekkora még nem volt {Dán 12,1}, amióta ember van a földön, olyan földrengés, olyan hatalmas! ¹⁹ A nagy város három részre szakadt, a nemzetek városai leomlottak, és Isten megemlékezett a nagy Babilonról {Dán 4,27}, hogy bosszúálló haragja borának kelyhét adja neki {Iz 51,17}. ²⁰ Eltűnt minden sziget, és a hegyek sem látszottak sehol. ²¹ Hatalmas, mázsányi jégeső {Kiv 9,24} hullott le az égből az emberekre, s az emberek káromolták Istent a jégeső csapása miatt, mert az igen nagy volt.

---

* ¹ A hét csésze csoportosítása is kifejező: a négyes szám a világ száma, a hármas az Istené. A csapások utalnak az egyiptomi csapásokra is; számuk (hét = teljesség) jelzi súlyosságukat, egyben azt is, hogy a büntetések ezzel lezárulnak.

János jelenései – 17. fejezet

A parázna Babilon ¹ A hét angyal közül az egyik odajött, és így szólt hozzám: »Jöjj, megmutatom neked a nagy parázna asszony kárhozatát, aki a nagy vizek fölött ül {Jer 51,13}, ² akivel a föld királyai paráználkodtak {1z 23,17}, és akinek paráznasága borától megrészegültek a föld lakói!« ³ És lélekben elvitt engem a pusztaságba: egy asszonyt láttam skarlátvörös fenevadon ülni, amely tele volt a káromlás neveivel, és hét feje és tíz szarva volt {Dán 7,7}. ⁴ Az asszony pedig bíborba és karmazsinba volt öltözve, felékesítve arannyal és drágakővel és gyöngyökkel. Kezében arany serleget {Jer 51,7} tartott, telve utálatossággal és paráznaságának tisztátalanságával. ⁵ A homlokára ez a név, ez a titok volt írva: »A nagy Babilon {Dán 4,27}, a paráznaságoknak és a föld utálatosságainak anyja!«

⁶ És láttam, hogy az asszony részeg a szentek véréből és Jézus vértanúinak véréből. Mikor őt láttam, nagyon csodálkoztam. ⁷ Az angyal azt kérdezte tőlem: »Miért csodálkozol? Megmagyarázom én neked az asszony titkát és a fenevadét, amely őt hordozza, amelynek hét feje és tíz szarva van! ⁸ A fenevad, amelyet láttál, volt és nincs. Fel fog szállni a mélységből {Dán 7,3}, és a vesztébe jut; a föld lakói pedig csodálkozni fognak – azok, akiknek a neve nincs beírva az élet könyvébe a világ teremtése óta {Dán 12,1} –, amikor látják a fenevadat, amely volt és nincs. ⁹ – Ennek ez a bölcs értelme: A hét fej hét hegy, amelyeken az asszony ül; és hét király. ¹⁰ Őt már elesett, az egyik még van, a másik pedig még nem jött el. Amikor eljön, csak rövid ideig lesz maradása. ¹¹ És a vadállat, amely volt és nincs, az maga a nyolcadik, és a hétből való, és vesztébe jut. ¹² És a tíz szarv, amelyet láttál, tíz király {Dán 7,24}, akik még nem jutottak uralomra, de mint királyok hatalmat nyernek egy órára a fenevad után. ¹³ Ezeknek egy a szándékuk, és erejüket és hatalmukat a fenevadnak adják át. ¹⁴ Harcolni fognak a Bárány ellen, de a Bárány legyőzi őket, mert ő az uraknak Ura és a királyoknak Királya {Mt 6,10}; akik pedig vele vannak, azok hivatottak, választottak és hűségesekek.«

¹⁵ Majd azt mondta nekem: »A vizek, amelyeket láttál {Jer 51,13}, ahol a parázna asszony ül, a népek, törzsek és nemzetek és nyelvek {Dán 3,4}. ¹⁶ A tíz szarv pedig, amelyet a fenevadon láttál, meggyűlöli a parázna asszonyt. Elpusztítják, meztelenné teszik, megeszik a húsát, és tűzzel megégetik. ¹⁷ Mert Isten adta szívükbe, hogy azt tegyék, ami a fenevad előtt kedves, hogy országukat a fenevadnak adják, míg beteljesednek Isten ígéi. ¹⁸ Az asszony, akit láttál, az a nagy város, amely a föld királyai fölött uralkodik« {Zsolt 2,2}.

---

* ³ Ez az asszony sem nem Róma, sem Babilon, hanem a keresztényellenes világ megszemélyesítése. Talán itt is (mint az evangéliumban: Jeruzsálem pusztulása és a világ vége) összefonódik két látnoki kép: Rómának (a Római Birodalomnak) a bukása és a világ vége. Embertelen császáraival, erkölcsi romlásával Róma bukása jelképe és ígérete lesz annak, ami az egész világgal történik, amikor eljön a vég.

János jelenései – 18. fejezet

Babilon bukásának kihirdetése ¹ Ezek után egy másik angyalt láttam leszállni az égből, akinek nagy hatalma volt, és a föld felragyogott dicsőségétől {Ez 43,2}. ² Hangos szóval így kiáltott: »Elesett, elesett a nagy Babilon {Iz 21,9}, ördögök lakóhelyévé lett, és minden tisztátalan szellem tanyájává, minden tisztátalan és gyűlöletes állat lakásává. ³ Mert féktelen paráznasága borából ivott minden nemzet; s a föld királyai paráználkodtak vele {Jer 51,7; Iz 23,17}, a föld kereskedői az ő gyönyörúségeinek bőségéből lettek gazdagokká!«

⁴ Aztán egy másik hangot hallottam az égből, amely így szólt: »Menjetek ki onnan, én népem, hogy részesei ne legyetek az ő gonoszságainak, és ne legyen részetek az őt érő csapásokban, ⁵ mert bűnei az égig hatoltak {Jer 51,9}, és Isten megemlékezett gonoszságairól. ⁶ Fizessetek neki vissza, mint ahogy ő is megfizetett nektek, és kétszeresen viszonzátok cselekedeteit; a pohárba, amelybe ő töltött, töltsetek neki kétannyit! ⁷ Amennyire dicsőítette önmagát és gyönyörúségben volt, annyi gyötrelmet és gyászt adjatok neki, mert így szól szívében: `Mint királyné, ülök a trónon, és nem vagyok özvegy {Iz 47,7-8}, gyászt nem fogok látni!` ⁸ Ezért egy napon jönnek rá a csapások {Iz 47,9}, a halál, gyász és éhség, és tűz fogja megégetni; mert erős az Isten {Jer 50,34}, aki őt megítéli!«

Siralom Babilon pusztulása felett ⁹ Sírní és gyászolni fognak fölötté a föld királyai, akik paráználkodtak vele, és gyönyörúségekben éltek {Ez 27,31-33; Iz 23,17}, amikor látják majd füstjét, amint ég. ¹⁰ Elhúzódnak tőle, félve gyötrelmeitől, és így szólnak: »Jaj, jaj, az a nagy város! Babilon, az erős város! {Dán 4,27} Mert egy óra alatt eljött a te ítéleted!«

¹¹ A föld kereskedői sírní és gyászolni fognak fölötté {Ez 27,31,36}, mert senki sem veszi meg többé áruikat: ¹² arany és ezüst árut, drágakövet, gyöngyöt, gyolcsot, bíbort, selymet és karmazsint, semmiféle tujafát, sem elefántcsont-edényt, és egyetlen drágakőből, rézből, vasból és márványból való edényt sem, ¹³ sem a fahéjat és illatszereket, kenetet, tömjént, bort, olajat, lisztlángot, búzát, barmokat, juhokat, lovakat, kocsikat, rabszolgákat és emberi személyeket. ¹⁴ A lelked számára kívánatos gyümölcsök eltávoztak tőled, és minden kövérség és kiválóság elveszett tőled, és többé már nem találják meg!

¹⁵ Mindazok, akik ezekkel kereskedtek, s akik meggazdagodtak, megállnak tőle távol, gyötrelmeitől félve, sírva és gyászolva {Ez 27,31,36}, ¹⁶ és így szólnak: »Jaj, jaj, az a nagy város, amely gyolcsba, bíborba és skarlátba öltözött, arannyal, drágakővel és gyöngyökkel ékes volt, ¹⁷ és egy óra alatt odalett ennyi gazdagság!«

Minden hajókormányos és minden tavon járó csónakos, a hajósok, és akik a tengeren járnak {Ez 27,27}, megállnak távol, ¹⁸ és így kiáltanak, amikor látják égésének helyét: »Melyik város volt hasonló ehhez a nagy városhoz?« ¹⁹ Majd port hintenek fejükre, és sírva és gyászolva így kiáltanak {Ez 26,19}: »Jaj, jaj, az a nagy város, amelynek kincseiből meggazdagodtak mindnyájan, akiknek hajóik voltak a tengeren, az ő kincseiből; és egy óra alatt elpusztult! ²⁰ Örvendezz fölötté ó ég {Iz 44,23}, és ti, szent apostolok és próféták, mert Isten kimondta fölötté az ítéletet értetek!« {MTörv 32,43G}

²¹ Egy erős angyal követ vett föl, olyat, mint egy nagy malomkő, a tengerbe dobta, és ezt mondta: »Ilyen erővel döntik le Babilont, azt a nagy várost, és többé már nem találják meg! {Jer 51,63-64; Dán 4,27; Ez 26,21} ²² A hárfások, zenészek és fuvolások hangja és harsona nem hangzik fel többé benned; semmiféle művészet mestere nem található többé benned, és malom zörgése nem hallatszik többé benned; ²³ és lámpavilág nem fénylik többé benned, és a vőlegénynek és menyasszonynak szava {Jer 25,10} nem hangzik fel többé benned, mert kereskedőid a föld fejedelmei voltak, s a te varázslataid miatt jutott tévútra minden nemzet {Iz 23,8; 47,9}; ²⁴ benne található a próféták és szentek vére, és mindazoké, akiket megöltek a földön.«

János jelenései – 19. fejezet

Örvendezés a mennyben ¹ Ezek után mintha nagy sokaság hangját hallottam volna az égben:

»Alleluja!

Üdv, dicsőség és hatalom a mi Istenünknek,

² mert igazak és igazságosak az ő ítéletei {Zsolt 19,10},

mert ítéletet mondott a nagy parázna asszony fölött, aki paráznaságával megrontotta a földet, és számon kérte szolgálóinak vérét a kezéből!« {2 Kir 9,7}

³ Azután pedig ezt mondták:

»Alleluja! És a füstje felszáll örökkön-örökké!« {1z 34,10}

⁴ Ekkor a huszonnégy vén és a négy élőlény arcra borult, és imádták a trónján ülő Istent {1z 6,1}: »Ámen! Alleluja!«

⁵ A trón felől pedig egy hang szólt:

»Mondjatok dicséretet Istenünknek

mindnyájan, ti szolgálói,

és akik őt félték, kicsinyek és nagyok!« {Zsolt 115,13}

⁶ Aztán mintha nagy sereg hangját hallottam volna, olyat, mint a nagy vizek zúgása {Ez 1,24}, és mint a mennydörgés:

»Alleluja! Mert uralkodik az Úr {Zsolt 93,1},

a mi Istenünk, a Mindenható!

⁷ Örvendezzünk és vigadjunk {Zsolt 118,24},

és adjuk meg neki a dicsőséget,

mert eljött a Bárány menyegzője

és a jegyese felkészült!

⁸ Megadatott neki, hogy ragyogó és fehér gyolcsba öltözzék; a gyolcs ugyanis a szentek igaz cselekedetei.«

⁹ Ekkor így szólt hozzám: »Írd meg: Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzős lakomájára!« Majd ezt mondta nekem: »Ezek Isten igaz igéi.« ¹⁰ Ekkor a lábához borultam, hogy imádjam őt, de ő így szólt hozzám: »Vigyázz, ne tedd ezt, mert a te szolgatársad vagyok, és testvéreidé, akiknél Jézus tanúságtétele van. Istent imádd, mert Jézus tanúságtétele a jövendölés lelke.«

Győzelem a vadállat és prófétái felett ¹¹ Ekkor láttam a megnyílt eget {Ez 1,1}, és íme, egy fehér ló, és aki azon ült, annak Hűséges és Igaz volt a neve {Zsolt 96,13}, és igazságosan ítél és harcol.

¹² A szeme pedig olyan, mint a tűz lángja {Dán 10,6}, és a fején számos korona. Olyan neve van rá írva, amelyet rajta kívül senki sem ismer. ¹³ Vértől ázott ruhába volt öltözve, és ez a neve: Isten Igéje. ¹⁴ Az égi seregek követték őt fehér lovakon, fehér és tiszta gyolcsba öltözve.

¹⁵ Szájából kétélű kard nyúlt ki {1z 49,2}, hogy azzal verje meg a nemzeteket. *Ő fogja kormányozni őket vasvesszővel*, és ő tapossa {Zsolt 2,9G; 1z 63,2-3} a mindenható Isten bosszuló haragjának szőlőprését. ¹⁶ A ruhája és ágyéka fölé ez van írva: Királyok Királya és uralkodók Ura! {Dán 2,47; MTörv 10,17}

¹⁷ Aztán láttam egy angyalt a napban állni, aki hangosan így kiáltott minden madárnak, amely az ég zenitjén repült: »Jöjjetek és gyűljetek egybe Isten nagy lakomájára, ¹⁸ hogy királyok húsát egyétek, és vezérek húsát, és erősek húsát, és lovak húsát, és azokét, akik rajtuk ülnek {Ez 39,4.17-20}, és valamennyi szabad embernek és szolgának és kicsinynek és nagyoknak a húsát!«

¹⁹ Láttam, hogy a vadállat és a föld királyai {Zsolt 2,2} és a seregeik egybegyűltek, hogy harcra keljenek a lovon ülővel és seregével. ²⁰ De a fenevad fogságba esett, és vele együtt az álpróféta,

aki a jeleket művelte a színe előtt, amelyekkel elcsábította azokat, akik fölverték a fenevad bélyegét, és akik imádták a képmását. Ezt a kettőt elevenen a kénkövel égő tüzes tóba vetették.
21 A többiek pedig megölte a lovon ülő kardja, amely a szájából áll ki. A madarak mind jóllaktak a húsból {Ez 39,17.20}.

János jelenései – 20. fejezet

Az ezeréves uralom ¹ Ekkor láttam, hogy egy angyal száll le az égből, akinél a mélység kulcsa volt, és kezében egy nagy lánc. ² Megragadta a sárkányt, az öskígyót, aki az ördög és a sátán {Ter 3,1; Zak 3,1; Jób 1,6}, és megkötözte őt ezer esztendőre. ³ Levetette őt a mélységbe, bezárta, és pecsétet tett rá, hogy ne csábítsa el többé a nemzeteket, amíg el nem múlik az ezer esztendő. Azután el kell oldozni, de csak rövid időre. ⁴ Majd székeket láttam, és azoknak a lelkei foglaltak helyet rajtuk {Dán 7,9,22G}, és kaptak ítélő hatalmat, akiknek fejüket vették a Jézusról való tanúságtétel és Isten ígéje miatt, és akik nem imádták a fenevadat, sem annak képmását, sem bélyegét nem vették homlokukra vagy kezükre, és éltek és uralkodtak Krisztussal ezer esztendeig. ⁵ A többi halott nem éled föl, amíg el nem telik az ezer esztendő. Ez az első feltámadás. ⁶ Boldog és szent az, akinek része van az első feltámadásban! Ezeknek nincs hatalma a második halálnak, hanem Isten és Krisztus papjai lesznek, és uralkodnak vele ezer esztendeig.

Végso győzelem a sátán felett ⁷ Amikor majd eltelik az ezer esztendő, eloldozzák börtönében a sátánt. ⁸ Kijön, és elcsábítja a föld négy szegletén lakó nemzeteket, Gógot és Magógot, egybegyűjti őket a harcra; a számuk annyi, mint a tenger fövénye. ⁹ Felvonulnak a föld minden táján {Hab 1,6G}, és bekerítik a szentek táborát és a szeretett várost. De tűz száll le Istentől az égből, és megemésztli őket {2 Kir 1,10}, ¹⁰ és az ördögöt, aki elcsábította őket. A tüzes és kénköves tóba vetik {Ez 38,22}, ahol a fenevadat és az álprófétát gyötrik éjjel-nappal, örökkön-örökké.

Ítélet a holtak felett ¹¹ Aztán láttam egy nagy fehér trónt és a rajta ülőt {1z 6,1}, akinek tekintetétől menekült a föld {Zsolt 114,3,7} és az ég, és nem volt hely számukra {Dán 2,35G}. ¹² És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsik a trón előtt állnak, és a könyveket kinyitották. Egy másik könyvet is kinyitottak, amely az élet könyve {Dán 7,10; Zsolt 69,29}. A halottakat megítélték azokból, amik tetteiknek megfelelően a könyvbe voltak írva. ¹³ A tenger visszaadta a halottakat, akik benne voltak, és a halál és az alvilág {Óz 13,14} visszaadták a halottakat, akik náluk voltak, és mindegyiket megítélték tettei szerint. ¹⁴ A halált és az alvilágot {Zsolt 28,4; Óz 13,14} egy tüzes tóba vetették: ez a második halál. ¹⁵ Aki nem volt beírva az élet könyvébe {Dán 12,1}, azt a tüzes tóba vetették.

---

* 1-2 Itt folytatódik a sárkány története, amely a 12. fejezetben kezdődött. A sátán tevékenységét ezer évig akadályozzák (az ezer év jelképes kerek szám, azt az időszakot jelzi, amely Jézus feltámadásától a végső idők kezdetéig tart). Ezt követően a sátán egy rövid ideig szabad kezét kap, majd végleg kiteszítják. * 6 Krisztus feltámadása és második eljövetele között mindazok, akik szembeszegülnek a sátánnal, részesülnek az első feltámadásban, vagyis lelkük az égbe jut, míg a »fenevad« követőinek sorsa az időleges és az örök halál. Az ezer esztendő után következik be a második feltámadás, mely a szentek számára a test és lélek együttes dicsőségét fogja jelenteni, a gonoszok számára pedig a test és a lélek halálát a pokol örök kínjai között. * 8 Góg és Magóg (Ez 38-39) személyesíti meg az összes egyházellenes nemzetet; a végső nagy ütközet Harmageddónál lesz (16,16; a név jelentése: Megiddó hegye).

János jelenései – 21. fejezet

ISTEN ÚJ ORSZÁGA: 21,1-22,5

Isten lakása az emberek között ¹ Ekkor új eget és új földet láttam {1z 65,17}, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sem volt többé. ² Láttam a szent várost, az új Jeruzsálemet {1z 52,1} Istentől leszállni az égből, mint a férjének felékesített menyasszonyt {1z 61,10}. ³ Hallottam, hogy egy harsány hang a trón felől azt mondta: »*Íme, Isten hajléka az emberek között! Velük fog lakni, s ők az ő népe lesznek.* Maga a velük levő Isten lesz az ő Istenük {Ez 37,26-27}. ⁴ Isten *letöröl majd a szemükről minden könnyet* {1z 25,8}, és nem lesz többé sem halál, sem gyász, sem jajgatás {1z 35,10}, és fájdalom sem lesz többé, mert az elsők elmúltak.«

⁵ A trónon ülő így szólt: »*Íme, megújítok mindent!*« {1z 6,1; 43,19G} És azt mondta nekem: »*Írd: Ezek az igék hitelesek és igazak.*« ⁶ Aztán azt mondta nekem: »*Beteljesedett! Én vagyok az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég. A szomjazónak ingyen adok az élet vizének forrásából* {1z 55,1; Zak 14,8}. ⁷ Minden azé lesz, aki győzni fog. *Én Istene leszek, ő pedig az én fiam lesz* {2 Sám 7,14}. ⁸ De a gyáváknak és a hitetleneknek, az elátkozottaknak, gyilkosoknak, paráznáknak, varázslóknak, bálványimádóknak és minden hazugnak osztályrésze a tüzzel és kénkövel égő tóban lesz {Ez 38,22}. Ez a második halál.«

Az új Jeruzsálem ⁹ Akkor odajött hozzám a hét angyal közül az egyik, akiknél az utolsó hét csapással teli csésze volt {Lev 26,21G}, és így szólt hozzám: »*Gyere, megmutatom neked a menyasszonyt, a Bárány jegyesét!*« ¹⁰ Lélekben elvitt egy nagy és magas hegyre {Ez 40,2}, és megmutatta nekem a szent várost, Jeruzsálemet {1z 52,1}, amely a mennyből szállt alá Istentől, ¹¹ ahol Isten fényessége volt, és amelynek világossága hasonló volt a drágakőhöz, a kristálytisztza jáspishoz. ¹² Nagy és magas fala volt, tizenkét kapuval, és a kapuk fölött tizenkét angyal. A kapukra nevek voltak írva, amelyek *Izrael fiainak tizenkét törzsének* nevei {Ez 48,31; Kiv 28,21}. ¹³ *Keletről három kapu, és északról három kapu, és délről három kapu, és nyugatról három kapu* {Ez 48,31-35}. ¹⁴ A város falának tizenkét alapköve volt, és azokon a Bárány tizenkét apostolának tizenkét neve.

¹⁵ Aki velem beszélt, arany mérőnádat tartott a kezében {Ez 40,3}, hogy megmérje a várost, s annak kapuit és falát. ¹⁶ A város négyszögű területen épült {Ez 43,16}, és hossza annyi volt, mint a szélessége. Megmérte a várost az aranyáddal: tizenkétezer stádium. A hossza, a magassága és a szélessége egyforma volt. ¹⁷ Megmérte a falait is: száznegyvennégy könyök, az ember, vagyis az angyal mértéke szerint. ¹⁸ A falának anyaga jáspiskő volt; maga a város pedig színarany, tiszta üveghez hasonló. ¹⁹ A város falának alapkövei {1z 54,11-12} minden drágakővel ékesek. Az első alapkö jáspis, a második zafír, a harmadik kalcedon, a negyedik smaragd, ²⁰ az ötödik szárdonix, a hatodik karneol, a hetedik krizolit, a nyolcadik berill, a kilencedik topáz, a tizedik krizopráz, a tizenegyedik jácint, a tizenkettedik ametiszt. ²¹ A tizenkét kapu tizenkét drágagyöngy, és egy-egy kapu egy-egy drágagyöngyből áll. A város utcája színarany, mint az átlátszó üveg.

²² Templomot nem láttam benne, mert az Úr, a mindenható Isten a temploma, és a Bárány. ²³ A városnak nincs szüksége sem a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne, mert Isten fényessége világítja meg azt {1z 60,1,19}, és lámpása a Bárány. ²⁴ A nemzetek az ő világosságában járnak, s dicsőségüket hozzá viszik a föld királyai. ²⁵ Kapuit nem zárják be egész nap, mert éjszaka nem lesz ott. ²⁶ Odaviszik a nemzetek dicsőségét és gazdagságát {1z 60,3,11}. ²⁷ Nem lépnek be oda tisztátalanok, sem azok, akik undokságot és hazugságot követnek el, csak azok, akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe.

---

* 1 Az embernek a bűn elkövetése által bekövetkezett megszegyenülése megalázta az egész látható világot, s azt is alávetette az átoknak (Ter 3,17); az ember megdicsőülése viszont a világot is meg fogja újítani és a világ is részesül a választottak romolhatatlanságából. * 18-21 Mivel az égi város szépségét emberi szavakkal lehetetlen leírni, János az akkor ismert drágakövek neveit használja fel, hogy amennyire lehet, érzékeltesse azt a szépséget, amelyet ember el sem tud képzelni. * 22-23 Az új Jeruzsálemben nem lesz templom, nem lesz szükség sem égitestekre, sem lámpákra, mert maga Isten és a Bárány lesznek a város temploma és világossága. Ez a kép azt fejezi ki, hogy a választottak mindenkor Isten boldogító jelenlétében fognak élni, Istent látni fogják úgy, amint van, és ez boldoggá fogja őket tenni.

János jelenései – 22. fejezet

¹ Azután megmutatta nekem az élet vizének folyóját, amely ragyogó volt, mint a kristály, és Isten és a Bárány királyi székéből fakadt {Zak 14,8}. ² Utcája közepén és a folyó mindkét partján az élet fája volt, amely tizenkétszer terem gyümölcsöt, minden egyes hónapban meghozza a maga gyümölcsét; és a fa levelei a nemzetek gyógyulására szolgálnak {Ez 47,12; Ter 2,9}, ³ Nem lesz többé átok a városon, hanem Isten és a Bárány királyi széke áll benne, és szolgálói szolgálnak neki. ⁴ Látni fogják az ő arcát {Zsolt 17,15}, és homlokukon lesz az ő neve. ⁵ Nem lesz többé éjszaka, és nem lesz szükségük lámpafényre, sem napfényre, mert az Úr, az Isten világosítja meg őket, és uralkodni fognak örökkön-örökké {Dán 7,18}.

A látnok tanúsága és befejező intelme: 22,6-21

⁶ Akkor így szólt hozzám: »Ezek az ígék valóban hitelesek és igazak, és az Úr, a próféták szellemeinek Istene küldte el angyalát, hogy megmutassa szolgálóinak mindazt, aminek rövidesen meg kell történnie {Dán 2,28}. ⁷ Íme, hamarosan eljövök {Zak 2,14}. Boldog, aki megtartja e könyv jövendölésének ígét!«

⁸ Én vagyok, János, aki hallottam és láttam ezeket. Miután hallottam és láttam, leborultam az angyal lába előtt, aki nekem ezeket megmutatta, hogy imádjam. ⁹ De ő azt mondta nekem: »Vigyázz, ne tedd! Hiszen én a szolgatársad vagyok, és testvéreidé, a prófétáké, és azoké, akik megtartják e könyv jövendölésének ígét. Az Istent imádd!«

¹⁰ Majd így szólt: »Ne pecsételd le e könyv jövendölésének ígét, mert az idő közel van!
¹¹ Aki árt, ám csak ártson továbbra is, és aki szennyes, legyen még szennyesebb, de aki igaz, legyen még igazabb, és a szent legyen még szentebb!

¹² Íme, hamarosan eljövök {Zak 2,14}, és jutalmam velem van, hogy megfizessek mindenkinek tettei szerint {1z 40,10G; Zsolt 28,4}. ¹³ Én vagyok az Alfa és az Ómega, az első és az utolsó {1z 44,6}, a kezdet és a vég. ¹⁴ Boldogok, akik megmossák ruhájukat a Bárány vérében, hogy hatalmuk legyen az élet fája fölött, és a kapukon át bemenjenek a városba! ¹⁵ Ki innen az ebekkel, a varázslókkal, a paráznákkal, a gyilkosokkal, a bálványimádókkal, és mindenkivel, aki a hazugságot szereti és cselekszi!

¹⁶ Én, Jézus, küldtem el angyalomat, hogy elóttetek tanúságot tegyen ezekről az egyházakban. Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag!«

¹⁷ A Lélek és a menyasszony így szól: »Jöjj el!« És aki hallja, az is mondja: »Jöjj el!« {1z 55,1} Aki szomjazik, jöjjön; és aki akarja, merítsen ingyen az élet vizéből! {Zak 14,8}

¹⁸ Mert tanúságot teszek mindenki előtt, aki hallja e könyv jövendölésének ígét: Ha valaki hozzátesz ezekhez valamit, arra Isten azokat a csapásokat bocsátja, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben. ¹⁹ És ha valaki elvesz valamit {Mtörv 4,2; 29,20} e könyv jövendölésének ígéből, attól Isten elveszi osztályrészét az élet fájából {Ter 2,9}, a szent városból, és mindabból, ami meg van írva ebben a könyvben.

²⁰ Aki tanúságot tesz mindezekről, így szól:

»Bizony, hamarosan eljövök.«

»Ámen. Jöjj el, Uram Jézus!«

²¹ A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme mindnyájatokkal! Ámen.

---

* 1-2 Az Ez 47,1-12-ben szinte ugyanezt a leírást találhatjuk. Az élet vizének folyója az örök élet jelképe, amelyet a választottak elnyertek és ami tökéletesen boldoggá teszi őket. Az élet fája, amely évente tizenkétszer terem, jelzi az ősi, emberi vágy beteljesedését (vö. Ter 3,22), az örökké tartó és megújuló életet. * 3-5 Nem lesz többé átok: a föld (Édenkert) átok alá esett az

első bűn miatt (Ter 3,17); az Ígéret földje is az izraeliták engedetlensége miatt (vö. Bír 2,1-5); a mennyei Jeruzsálemben viszont minden tiszta és szent lesz. * 11 Isten nem akadályoz meg senkit abban, hogy vétkezzen, de a büntetés kemény lesz. Isten tervét az ember magatartása nem hiúsíthatja meg. Ez a vers ki akarja fejteni az előzőekben mondottaknak azt az értelmezését, hogy Krisztus érkezése már egészen közel van, s így nem várhatjuk azt tétlenül. Az angyal hangsúlyozza, hogy van még idő, s a gonosz, aki nem akar megtérni, még további bűnöket is elkövethet, az igaz pedig újabb jótettekkel ékesítheti erényeinek koronáját, s ez növelni fogja dicsőségét az új Jeruzsálemben. * 12 Hamarosan eljövök: érthetjük a Krisztussal való egyéni találkozásra (halál), de a világ végére is, hiszen az örökkévalósághoz képest bármilyen hosszú idő a földön – csak egy pillanat. Ezek Jézus Krisztus szavai, s tartalmazzák azt a burkolt ígéretet, hogy mindenkinek megfizet tettei szerint.

A Káldi-Neovulgáta fordítás

„Akkora erő és hatékonyság van az Isten Igéjében, hogy támasz és életerő az Egyháznak, a hit ereje az Egyház gyermekeinek, táplálék a léleknek, tiszta és el nem apadó forrása a lelki életnek” [DV 21]. „Krisztus hívei előtt szélesre kell tárni a kaput, hogy hozzájussanak a Szentíráshoz” [DV 22]. – „Legyen tehát a Szentírás tanulmányozása, mintegy a szent teológia lelke. Az Ige szolgálata, mely lényegében a lelkipásztori prédikációban, a katekézisben és a keresztyén oktatásban áll – az utóbbiban a liturgikus homília előkelő helyet foglal el –, szintén a Szentírás igéjében találja meg a maga üdvös táplálékát és egészséges erejét” [DV 24].

A Katolikus Egyház Katekizmusa, 131-132.

A Szent Jeromos Bibliatársulat gondozásában megjelent új magyar Bibliának a kis formátum és az olcsóság mellett jelentős tartalmi értékei is vannak. Ezek közül a legfontosabb, hogy az ún. Neovulgáta szövegét követi. Az alábbiakban röviden ismertetjük a Vulgáta és a Neovulgáta bibliakiadások történetét és jelentőségét.

1) A latin bibliafordítás története

A kereszténység történetében igen hamar készültek latin fordítások (*Vetus Latina, Itala*) a görög nyelvű Biblia (Szeptuaginta, LXX) alapján. Ezek meglétét és széleskörű használatát *Tertullianus* és a *mártírákták* igazolják már a második században. Akkoriban ezeket a fordításokat (mind a görög, mind a latin változatokat) nevezték *vulgata*-nak, vagyis »elterjedt«, »népszerű« Bibliának.

A latin bibliafordítások történetében meghatározó személyiség *Szent Jeromos*, a zseniális bibliatudós és fordító. Sok tekintetben előfutára volt a modern bibliatudományak, kutatta a bibliai helyek, nevek eredetét, a Biblián kívüli ókori forrásokat. A legforradalmibb újítása mégis az volt, hogy a görög szöveg helyett az eredeti héberből fordította le az Ószövetség nagy részét.

Római tartózkodása alatt (Kr. u. 382-385) készítette el az evangéliumok latin szövegének revízióját, s ezt a kiadást *Damasus* pápának ajánlotta. A pápa elfogadta ezt az ajánlást, ami a Szent Jeromos-féle revízióknak igen nagy tekintélyt kölcsönzött. Ez a tekintély később kiterjedt Szent Jeromos többi fordítására is. Betlehembe települése után először a zsoldárok latin szövegét javította (387-389). Így jött létre az ún. *Psalterium Gallicanum*. A név onnan ered, hogy ez a revideált szöveg Galliában terjedt el először széles körben. Később Szent Jeromos készített egy önálló fordítást is teljesen a héber szöveg alapján (*Psalterium iuxta Hebraeos*), ez azonban a liturgia hagyományhoz való ragaszkodása folytán sohasem vált elterjedtté. Ezek után elkészítette Szent Jeromos az Ószövetség könyveinek fordítását a héber szöveg alapján (390-407), kivéve a Bölcsesség, Sírak fia, 1-2 Makkabeusok és Báruk könyveit, valamint Jeremiás levelét. Tóbiás és Judit könyvét saját bevallása szerint igen felületesen fordította (egy nap alatt). Az Újszövetségből az evangéliumokon kívül egyetlen más könyvet sem fordított le.

A VII-IX. században az addigi többkötetes Bibliák (*biblio-theca*) helyett az egykötetes (*pandectes*) kezd elterjedni. *Alcuin* és *Theodulf* bibliái más revíziókkal szemben Szent Jeromos fordításait részesítették előnyben. Amelyik szentírási könyvnél nem volt Szent Jeromos-féle fordítás, ott valamelyik régebbi latin szöveget választották. Ezeknek a bibliáknak továbbfejlesztett kiadása volt a *Biblia Parisiensis*, a Párizsi Egyetem tanárainak nagyszerű kiadása *Stephanus Langton* fejezet-beosztásával a XIII. század elejéről, mely általánosan elfogadottá vált az egész nyugati egyházban. Ezekből a Bibliákból gyakran hiányzott Báruk könyve, szerepelt viszont 3-4 Ezdrás és Manasse imája.

A **Tridenti Zsinat** által kiadott Biblia (1592, **Syxo-Clementina**) a Párizsi Bibliát követi, de természetesen a Tridenti kánon szerint hozza a szent könyveket (3-4 Ezdrás és Manassze imája a függelékbe kerül). Ezt az egyház által általánosan használt nagy tekintélyű Bibliát hívják a XVI. század óta **Vulgata**-nak.

A **II. Vatikáni Zsinat** az egyház sok alapvető dokumentumát megújította, így megjelent az új Egyházi Törvénykönyv, az új zsolozsmáskönyv, új liturgikus könyvek. Ennek a zsinati megújulásnak egyik igen fontos gyümölcse az új hivatalos bibliakiadás, a **Neovulgáta**. A **Sacrosanctum concilium** (a zsinat liturgiáról szóló konstitúciója) 91. pontjának megfelelően VI. Pál pápa 1965-ben külön bizottságot hozott létre ennek a Bibliának a kiadására előbb **Augustinus Bea** bíboros, majd **Edward Schick** érsek vezetésével. 1969-ben készült el a zsolozsmák fordítása, mely az új zsolozsmáskönyv alapját képezte, 1971-ben az Újszövetség, 1977-ben pedig az Ószövetség. Az időközben az egész világról érkezett visszajelzések, módosítási javaslatok alapján 1979-ben adták ki egy kötetben a Neovulgáta ún. **editio typica**-ját. Ez a Katolikus Egyház jelenlegi hivatalos Bibliája, ezt kell használni a liturgiában, és erre kell alapulnia az egyes népnyelvű bibliafordításoknak is (**Scripturarum Thesaurus** kezdetű apostoli konstitúció, mellyel II. János Pál pápa a Neovulgátát promulgálta, 1979. ápr. 25.).

2) A Neovulgáta fordítási elvei

A fordítás kettős alapelvet tartott szem előtt. Egyrészt figyelembe kívánta venni az eddigi latin fordításokat is, elsősorban Szent Jeromos fordításait, hogy így az egyházi hagyomány folytonossága megmaradjon, a tanítóhivatal bibliai idézetei, az egyházatyák bibliamagyarázatai érthetőek legyenek. Amennyiben a Szent Jeromos-féle fordítás vagy a **Vetus Latina** híven tükrözte az eredeti szöveget, az változtatás nélkül megmaradt. Másrészt viszont az új bibliakiadás figyelembe kívánta venni a bibliatudomány időközben végbement fejlődését, a héber nyelv és gondolatvilág, és az eredeti szövegek mélyebb ismeretét is. Az új bibliakiadás héber alapszövege az Ószövetség esetében a **Biblia Hebraica Stuttgartensia** (Stuttgart, 1967) volt. Az Újszövetségnél a United Bible Society által kiadott **The Greek New Testament** (ed. K. Aland, M. Black, C. M. Martini, B. Metzger, A. Wickgren, 1966 1), a jelenleg legtekintélyesebb szövegkiadás szolgált vezérfonalul. Ezek mellett az eredeti szöveg más fontos tanúit, a görög fordítást (LXX), a szír fordítást, a kumráni tekercseket (különösen Izajás könyve esetében) is figyelembe vették. Ahol a Szent Jeromos-féle fordítás vagy a régebbi latin fordítások eltértek az eredeti szövegtől, vagy azt kevésbé szerencsésen adták vissza, ott az eredeti szöveg alapján korrigálták őket. Különösen igaz ez az Újszövetségre, főként azokra a részekre, amelyeket Szent Jeromos nem fordított le, s ahol ennek következtében sok homályos vagy kissé helytelen megfogalmazás is szerepelt az eddigi Vulgátában. Az Újszövetség latin szövegével az új fordítók a lehető legközelebb kívántak kerülni az eredeti görög szöveghez, igen gyakran eltávolodva az eddigi fordításoktól. Szövegkritikai szempontból az Újszövetség esetében az E. Nestle és K. Aland-féle kiadást követték (**Novum Testamentum Graece**, 1963 25), azokat az eseteket kivéve, amikor a K. Aland által (zárójellel) bizonytalannak jelzett szavak vagy mondatok a Vulgátában szerepeltek. Ilyen esetekben ezt a hosszabb szövegváltozatot (zárójel nélkül) hozza a Neovulgáta is (pl. Mk 1,1-nél).

Különös figyelmet szentelt a bizottság a messiási jövendöléseknek, ahol az eddigi latin fordítások igen sok keresztény értelmezést és kiegészítést betoldottak az eredeti szövegbe. Ezeket a betoldásokat kihúzták, hogy így a kinyilatkoztatás fejlődése nyilvánvalóbb legyen. A Neovulgáta megőrizte azokat a semitizmusokat, melyek nem értelemszavak, s amelyek a keresztény latinságnak (és több modern nyelvnek is) immár részét képezik (pl. »egek egei«, »énekek éneke«, »Isten, tökéletes az Ő útja«, a gazdag jelentéstartalma »és«, a megerősítő szóként használt »mert«, a múlt idő használata általános érvényű állításokban, stb.). Törekedtek a szimmetrikus szerkezetek (ún. **chiasmus**-ok) és a gondolatritmus (**parallelismus membrorum**) visszaadására. A neveket illetően törekedtek az egyöntetűsége, előnyben részesítve a

leghasználatosabb és a görög fordítást alapul vevő formákat. A versek számozása az Ószövetségben a hébert követi (ahol van héber szöveg).

Újítás az eddigi Vulgáta-kiadásokkal szemben, hogy Tóbiás és Judit könyve esetében a Szent Jeromos által »egy nap alatt« elkészített s csak hozzávetőleges fordítástól teljesen elszakadva a Vetus Latina-t és az eredeti szövegeket alapul véve új fordítás készült. A Zsoltárok könyvénel továbbra is a *Psalterium Gallicanum* volt a kiindulási pont, de a bizottság igen sok helyen javította az eddig használt szöveget. Sírák fia könyve kapcsán még nem tisztázott, hogy a két görög szövegváltozat, a különböző héber töredékek (a Kairói Genizából, Maszadából, Kumránból), a szír és a latin fordítás közül melyik áll a legközelebb az eredeti szöveghez. A latin szöveget alapul véve az eltéréseknél itt esetenként döntött a bizottság a különböző szövegváltozatok között.

A Neovulgáta így egy (ökumenikus alapon összehívott) szakbizottság évtizedes munkájának és a világegyházból érkező visszajelzéseknek eredményeként »egyfajta alap, melyre az igen szeretett klérus biblikus tanulmányai is támaszkodhatnak, főként ott, ahol nincsenek megfelelő szakkönyvtárak és a megfelelő tanulmányok elvégzése több akadályba ütközik.« (Allocutio, 1977. dec. 22.; Osservatore Romano, 1977. dec. 23.). Igen szerencsés ötvözte a katolikus bibliafordítás legjobb hagyományainak és a modern bibliatudományak.

A Szent Jeromos Bibliatársulat gondozásában kiadásra kerülő új katolikus Biblia, a Káldi-Neovulgáta bibliafordítás ugyanezekkel az irányelvekkel készül. Magyar alapszöveggként az eddigi legjobban sikerült katolikus bibliafordítást, a *Káldi*-féle szöveget veszi alapul. Ezen a Vulgátát igen pontosan követő és szép, veretes magyarsággal megírt szövegen csak akkor változtat, ha az az eredeti szövegektől eltér, vagy azokat helytelenül értelmezi, mindig szem előtt tartva a Neovulgáta szövegét, illetve azokban az esetekben, amikor a magyar nyelv időközbeni fejlődése ezt megkívánja. Az új katolikus Biblia ezzel beáll a magyar bibliafordítások legjobb hagyományába, egyúttal azonban a modern bibliakutatás eredményeit is figyelembe veszi.

Székelly János

Az egyetemes világrendben, a dolgok természetében Isten törvényeket helyezett el, és törvényeit szóban is megfogalmazta, írásban is rögzítette. Ezért mindazok, akik a Szentírást kutatják, tanítják és hirdetik, s az olyan intézmények, amelyek összegyűjtik a Szentírás művelőit, apostolait, hogy Isten törvényeinek megismerését és megvalósítását előmozdítsák, az emberi haladás munkásai, s az emberiség jótévői.

Seregély István egri érseknek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnökének a Bibliatársulat fennállásának 5. évfordulója alkalmából elhangzott pohárköszöntőjéből, részlet

A jelen szentíráskiadás készítői

a Káldi-féle szentírásfordítás felhasználásával készítette
a Szent Jeromos Bibliatársulat Bibliafordító Munkaközössége:

Fodor György (12 Kisprófeta), Gyürki László (Ezdrás, Nehemiás, Tóbiás, Judit és Eszter k.), Kocsis Imre (János ev.), Kránitz Mihály (Lukács ev.), Mátéffy Balázs (Zsoltárok k.), Szabó Mária (Izajás és Jeremiás k.), Székely János (Mózes 1. k., Máté ev.), Takács Gyula (Mózes 1. k.), Nemeshegyi Péter S.J. (4 evang., 1-3 Ján), Tarjányi Béla és Vágvölgyi Éva.

A német Családi Bibliából

a bibliai könyvek bevezetéseit Székely István, az alcímeket Zsuppán Mónika, a jegyzeteket Székely János, Tarjányi Béla és Vágvölgyi Éva fordították.

A Káldi-szöveget számítógépre vitte
Puskás Ilona és Puskás Mária.

A szöveg nyomdai előkészítését Balthazár Zsoltné, Dorner Márta, Fábíán Attila, Gelley Anna, Mészáros Endréné, Nagy Erika és Opálény Izabella végezték.

Közreműködtek: Gyimóthyiné Ádám Éva, Gyorgyovich Miklós, Kárpáti Sándor, Magos Gyöngyvér, Vermes Zoltán – valamint a P.P.K.E. Hittudományi Karának hallgatói: Bedecs Péter, Berta Ilona, Bodnár Angelika, Böröczky Katalin, Czigányik Zsolt, Fejes Ottó ofm, Gömbös Katalin, Görföl Tibor, Gréczi Zoltán, Holló András, Horváth Janka, Hugyecz János, Kércsi Renáta, Király Edina, Labancz Zsolt, Láda Eszter, Láng Viktória, Luterán Ildikó, Major Szidónia, Mayer Ildikó, Papp Norbert, Pethes Gábor, Schrauf Ágnes, Spitzmüller Péter, Szalados Réka, Szemán Judit, Szikora Tünde, Tencz Károly, Vámos Lídia, Váradi Imola, Vázsonyi Mónika, Vízvárdy Rita, Zára Mónika.

A Szent Jeromos Bibliatársulat őszinte köszönetét fejezi ki
Seregély István egri érsek, Balás Béla megyéspüspök
és TERNYÁK Csaba püspök uraknak azért a hathatós támogatásért, amellyel a Szent Jeromos Bibliatársulat Bibliafordító Munkaközösségének munkáját elősegítették,
és így ennek a bibliakiadásnak megvalósulását lehetővé tették.

A Szentírás egyéni olvasása

„Az Egyház sürgetően és nyomatékosan buzdít minden keresztényt (...), hogy a Szentírás gyakori olvasása révén jusson el »Jézus Krisztusnak fontos ismeretére«” (Fil 3,8). „A Szentírás nem ismerése ugyanis Krisztus nem ismerése” (Szent Jeromos) [DV 25].

A Katolikus Egyház Katekizmusa, 133

Ahhoz, hogy gyümölcsöző módon magunkévá tegyük a Szentírás üzenetét, hasznos segítséget nyújt számunkra a következő szempontok betartása:

1. Imádkozva olvassunk – A Szentírásban maga Isten szól az emberhez. Éppen ezért tudatosítsuk a szentírásolvasás elején, hogy Isten jelen van tevékenységünkben. Ima révén a szentírásolvasás Istennel való beszélgetéssé lesz.

2. Lassan, elmélkedve és figyelmesen olvassunk – A Biblia egyes részei már ismertek számunkra, és ezért olvashatjuk felületesen azokat. Más részek pedig kevésbé ismertek, és olvasásuk nehézséget jelenthet számunkra. Mindenképpen jobban megértjük a szöveget, ha figyeljük, kiről van szó, milyen cselekmény zajlik, hol történik az esemény, milyen problémát taglal, stb. Éppen ezért a szentírásolvasás során ne takarékoskodjunk az idővel.

3. Krisztust keressük a szövegben – A Szentírás olvasásánál mindenekelőtt az a fontos, hogy Istent, Krisztust keressük a szövegben. Aki figyelmesen olvassa, a Biblia minden oldalán talál üzenetet Istenről és Jézus Krisztusról is.

4. Életünket szemléljük a Biblia fényében – Isten szava megvilágító, útbaigazító fényé lesz életünk számára, ha a szentírás szövegét mint tükröt használjuk, amelyben saját életünket szemléljük, és életünk számára utasításokat keresünk.

5. Válasszunk jelmondatot – A következő nap vagy hét számára az olvasott szövegből válasszunk ki jelmondatként egy szót, mondatot vagy gondolatot. Ez segíteni fog minket abban, hogy a Szentírás szavait jobban megértsük, és életünket hitünk szerint alakítsuk.

6. Végezetül imában köszönjük meg Istennek, hogy táplált minket az ő szavával, és kérjük segítségét, hogy igéjének fényében tudjunk élni.

W. Egger nyomán összeállította

Nagy József, Gyulafehérvár.

Ima

Urunk, Jézus Krisztus, te azt mondtad tanítványaidnak: »Már nem mondalak titeket szolgának, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Barátainknak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek.« Kérlek, add, hogy a Szentírás olvasása által egyre jobban megismerjelek Téged, felismerjem az Atya szeretetét és rám vonatkozó akaratát, s a te barátoddá és társaddá válva testvéreim számára a Te fényed, erőd és jóságod közvetítője lehessenek a világban.

Szűz Mária, aki a testté lett Igét örömmel befogadtad, imádkozz értem, hogy Isten Szavát megértsem, és olyan szeretettel fogadjam lelkembe, amilyen szeretettel te Jézust a szíved alatt hordoztad és a világnak ajándékoztad. Amen.